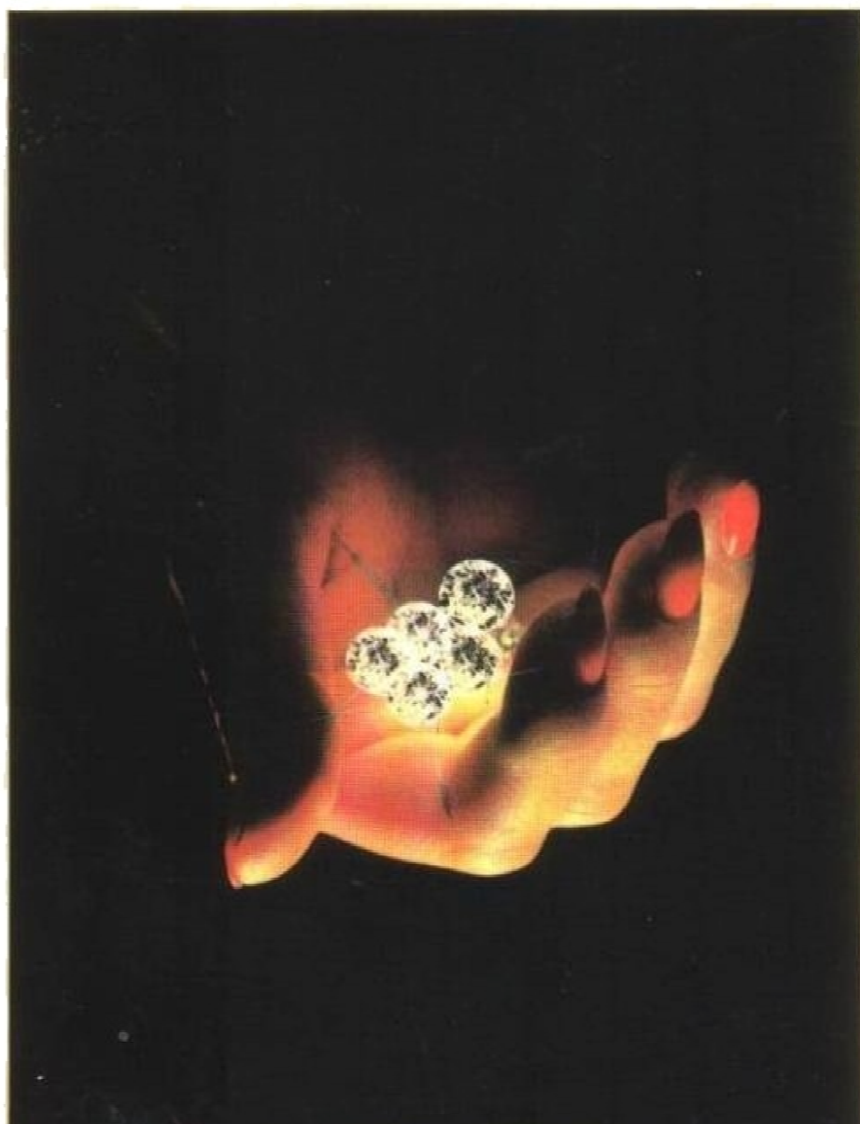

SIDNEY SHELDON

Majstor igre

Sidney Sheldon

Majstor igre

Mom bratu
Richardu

Lavljeg srca

Zahvaljujem gospođici Geraldini Hunter na njezinoj neizmornoj strpljivosti i pomoći u pripremanju ovog rukopisa.

*Jer najjača strast što u grudima se krije,
Progutat će sve poput Aaronove zmije.*

Alexander Pope
Esej o čovjeku, Druga poslanica

Dijamanti odolijevaju i najjačim udarcima pa mogu uzrokovati lom željeznog čekića i pomicanje samog nakovnja. Ta nepobjediva moć što prkosi najjačim silama prirode, željezu i vatri, može biti slomljena pomoću krvi ovna. Mora biti uronjena u svježju i toplu krv. Čak i tada potrebno je mnogo udaraca.

Plinije Stariji

PROLOG

Kate
1982

Velika plesna dvorana bila je ispunjena poznatim duhovima, gostima na proslavi njezina rođendana. Kate Blackwell promatrala je kako se miješaju s ljudima od krvi i mesa. U njezinim mislima prizor je nalikovao nekakvoj fantaziji iz snova jer su posjetitelji iz drugog vremena i prostora klizili plesnim podijem, a da gosti u tamnim kravata i dugim, blistavim haljinama to uopće nisu slutili. Na proslavi u *Cedar Hill Houseu*, Dark Harbor, Maine, bilo je stotinu gostiju. *Ne ubrajajući duhove*, pomislila je Kate Blackwell zajedljivo.

Bila je vitka, skladna i ljupka žena kraljevska držanja pa se doimala višom nego što je zapravo bila. Imala je lice što se pamti. Ponosita stasa, očiju boje jutarnjeg sivila i prkosne donje vilice, utjelovljavala je svoje škotske i nizozemske pretke. Imala je lijepu sijedu kosu, nekada prekrasnu, valovitu i crnu, a njezina koža, nasuprot skladnim naborima njezine haljine boje slonovače, zračila je mekim bljedilom što ga starost ponekad donosi.

Ne osjećam se kao da mi je devedeset, pomislila je Kate Blackwell. *Kamo su otišle sve te godine?* Promatrala je duhove kako plešu. Oni znaju. Oni su bili tamo. Oni su bili dio tih godina, dio mojeg života. Vidjela je Bandu i sjaj njegova ponosna, crna lica. Vidjela je i svog Davida, dragog Davida. Bio je visok, mlad i zgodan. Tako je izgledao kad se prvi put zaljubila u njega. Nasmiješio joj se, a ona je pomislila: Uskoro, dragi, uskoro. Žalila je što David nije živ i ne poznaje njezina praunuka.

Potražila ga je očima i ugledala nedaleko od orkestra. Promatrao je glazbenike. Bio je vrlo lijep dječak, skoro osmogodišnjak, svijetle kose, odjeven u crni baršunasti sako i karirane hlače. Robert je bio kopija svog šukundjeda, Jamieja McGregora, čiji je portret visio iznad mramornog kamina. Kao da je osjetio njezin pogled, Robert se okrenuo, a Kate ga je pozvala mahnuvši mu rukom. Pod svjetlom kristalnog lusteru na njezinoj ruci sjajio je savršen dijamant od dvadeset karata što ga je prije skoro stotinu godina njezin otac pronašao na pješčanoj obali. Kate je promatrala Roberta sa zadovoljstvom dok se probijao između plesača.

Ja sam prošlost, mislila je Kate. *On je budućnost. Moj praunuk preuzet će Kruger-Brent Limited jednog dana.* Stigao je do nje, a ona mu je, uz sebe, napravila mjesta na stolici.

– Uživaj li u svojem rođendanu, bako?

– Da, hvala ti, Roberte.

– Orkestar je odličan. Ali dirigent je doista strašan.

Kate ga je pogledala, zbunjena na trenutak. A zatim joj je sinulo.

– To zacijelo znači da je dobar.

Robert joj se osmjehnuo.

– Tako je. Tebi kao da zaista nije devedeset.

Kate Blackwell se nasmijala.

– Neka ostane među nama, ali i ne osjećam se tako.

Uhvatio je njezinu ruku i sjedili su zadovoljno, bez riječi. Osamdeset dvije godine razlike među njima ispunjavale su ih međusobno smirenom sklonošću. Njezina unuka je plesala i Kate ju je počela promatrati. Ona i njezin muž nedvojbeno su bili najljepši par na plesnom podiju.

Robertova majka ugledala je sina i baku kako sjede zajedno i pomislila: *Nevjerojatna žena. Vječna. Nitko ne bi mogao pogoditi što je sve proživjela.*

Glazba je utihnula i progovorio je dirigent.

– Dame i gospodo, zadovoljstvo mi je predstaviti mladog majstora Roberta.

Robert je stisnuo ruku svoje prabake, ustao i otišao do glasovira. Sjeo je, ozbiljna lica i nakane, i tada su njegovi prsti počeli kliziti klavijaturom. Svirao je Skrjabina, a svirka je nalikovala igri mjesečine na vodi.

Njegova majka je slušala i mislila: *On je genij. Odrast će i postati slavan glazbenik.* Više nije bio njezino djeteta. On će pripadati svijetu. Kad je Robert završio, odjeknuo je ushićen i iskren pljesak.

Večera je, nešto ranije, bila poslužena na otvorenom. Prostran vrt bio je svečano ukrašen lampionima, vrpcama i balonima. Glazbenici su svirali na terasi, a poslužitelji su brinuli o stolovima. Tihi i marljivi punili su baccarat čaše I limoges posude. Pročitali su brzojav predsjednika Sjedinjenih Država. Sudac Vrhovnog suda SAD nazdravio je Kate.

Guverner ju je veličao:

–... jedna od najznamenitijih žena u povijesti ove nacije. Prilozi Kate Blackwell u dobrotvorne svrhe diljem svijeta, legendarne su. Zaklada Blackwell doprinijela je zdravlju i dobru naroda u više od pedeset zemalja. Da parafraziram pokojnog Sir Winstona Churchilla: ‘Nikada toliki nisu dugovali tako mnogo jednoj osobi.’ Čast mi je što poznajem Kate Blackwell...

Da, vraga! pomislila je Kate. *Nitko me ne poznaje. Ispada kao da govori o nekakvom svecu. Što bi svi ovi ljudi rekli da doista poznaju Kate Blackwell? Potomak lopova, a kidnapirana prije nego što sam navršila prvi rođendan. Što bi kazali da im pokažem ožiljke metka na mojem tijelu?*

Okrenula je glavu i pogledala čovjeka koji ju je svojedobno pokušao ubiti. Kateine oči preletjele su preko njega i zadržale se na ženi u sjenci. Veo joj je skrivao lice. Povrh odjeka udaljene grmljavine, Kate je začula kako guverner završava svoj govor i predstavlja je. Ustala je i pogledala na okupljene goste. Progovorila je čvrstim i jakim glasom.

– Živim dulje od svih vas. Mladi bi danas rekli: ‘Jaka stvar.’ Međutim, drago mi je što sam doživjela ove godine jer inače ne bih bila ovdje sa svojim dragim prijateljima. Znam da su neki od vas doputovali iz udaljenih zemalja samo da bi večeras bili sa mnom. I sigurno vas je vaš put umorio. Ne mogu očekivati da su svi tako puni energije kao ja. Začuo se smijeh i odjeknuo je pljesak.– Hvala vam na ovoj nezaboravnoj večeri. Za one koji se žele povući, sobe su pripremljene. A za one druge, nastavljamo s plesom u plesnoj dvorani.– Ponovo je odjeknuo pljesak.

– Predlažem da uđemo u kuću prije nego što nas uhvati jedna od onih slavni oluja Mainea.

Večera i ples su završili, gosti su se povukli i Kate je ostala sama sa svojim duhovima. Sjedila je u knjižnici, vukla ju je prošlost i odjednom je osjetila potištenost. *Više nema nikog tko me može zvati Kate,* pomislila je. *Svi su otišli.*

Njezin svijet se smanjio. Zar nije Longfellow rekao: 'Lišće sjećanja žalobno šušti u mraku?' Uskoro će i ona ući u mrak, ali ne još. *Još uvijek moram obaviti najvažniju stvar u svom životu, pomislila je Kate. Budi strpljiv, Davide. Uskoro ću biti s tobom.*

– Bako...

Kate je otvorila oči. Obitelj je ušla u sobu. Pogledala ih je, jednog po jednog, njezine oči poput nemilosrdne kamere nisu propuštale ništa. *Moja obitelj, pomislila je. Moja besmrtnost. Ubojica, groteska i neurotik. Kosturi Blackwellovih. Zar su sve te godine nade i bola završile na tome?*

Njezina unuka stajala je uz nju.

– Jesi li dobro, bako?

– Malo sam umorna, djeco. Poći ću u postelju. – Ustala je i krenula prema stubištu. U tom trenu začuo se žestok prasak groma i započela je oluja. Kiša je udarala o prozore poput rafala mitraljeza. Njezina obitelj promatrala je staricu sve dok nije stigla do vrha stubišta. Ponosna i uspravna držanja. Munja je bljesnula, tren kasnije grom zagrmio. Kate Blackwell se okrenula i pogledala ih na dnu stubišta. Progovorila je naglaskom svojih predaka. – U Južnoj Africi, ovo smo zvali *donderstorm*.

Prošlost i sadašnjost počele su se još jednom isprepletati. Pošla je niz hodnik prema svojoj sobi, okružena poznatim i dragim duhovima.

PRVI DIO

Jamie
1883-1906

1.

– Zaboga, ovo je prava *donderstorm!* – rekao je Jamie McGregor. Odrastao je poznavajući žestoke oluje škotskih visoravni, ali nikada nije doživio ovako nešto. Poslijepodneвно nebo iznenada je bilo zastrto oblacima pijeska i dan se u trenutku pretvorio u noć. Prašnjavo nebo bilo je osvijetljeno bljescima munja što su paralelno zrakom. *Weerlig* – nazivali su ih Afrikanderi, a zatim su slijedili *donderslag* – gromovi. A onda potop. Slojevi kiše udarali su o bezbrojne šatore i limene kolibe. Prašnjave ulice Klipdrifta pretvarale su se u bjesomučne potoke blata. Nebo je odjekivalo grmljavinom poput artiljerijske paljbe u nekakvom nebeskom ratu.

Jamie McGregor se hitro sklonio ustranu jer je kuća, napravljena od sirove opeke, jednostavno utonula u blato. Upitao se hoće li Klipdrift uopće preživjeti.

Klipdrift zapravo i nije bio grad. Bilo je to selo platnenih nastambi, šatora, koliba i zaprežnih kola, ispruženo duž obala rijeke Vaal. Napućili su ga sanjari divljih očiju privučeni u Južnu Afriku sa svih strana svijeta, obuzeti samo jednim: dijamantima.

Jamie McGregor bio je jedan od tih sanjara. Bilo mu je jedva osamnaest; zgodan momak, visok i svijetle kose, začuđujuće svijetlosivih očiju. Zračio je neposrednom prostodušnošću i željom da ugodi. Bio je vedre ćudi i duše pune optimizma.

Proputovao je skoro osam tisuća milja od očeve farme na visoravni Škotske. Edinburgh, London, Cape Town i sad Klipdrift. Odrekao se svog dijela imanja što su ga on i njegova braća obrađivala s ocem, ali Jamie McGregor nije žalio. Znao je da će biti tisućostruko nagrađen. Ostavio je sigurnost jedinog života što ga je poznao i došao u ovo daleko i samotno mjesto jer je sanjao o tome kako će se obogatiti. Jamie se nije plašio teškog rada, ali plodovi kojima ga je nagrađivalo krševito tlo malog imanja sjeverno od Aberdeena, bili su oskudni. Radio je od izlaska do zalaska sunca, zajedno sa svojom braćom, sestrom Mary, majkom i ocem, ali nisu imali mnogo od toga. Jednom je posjetio sajam u Edinburghu i vidio prekrasne stvari što su se mogle kupiti novcem. Novac je olakšavao život kad je sve bilo dobro, a pomagao je i u bolesti. Jamie je vidio previše prijatelja i susjeda koji su živjeli i skončali u siromaštvu.

Sjetio se svog uzbuđenja kad je prvi put čuo o najnovijim nalazištima dijamanta u Južnoj Africi. Tamo je u pijesku pronađen najveći dijamant na svijetu. Pričalo se da je cijelo to područje poput škrinje s blagom što samo čeka da je otvore.

Saopćio je svoju odluku obitelji nakon subotnje večere. Sjedili su oko neraspremljena stola u gruboj, drvenoj kuhinji kad se Jamie oglasio plahim, ali istodobno ponosnim glasom:

– Idem u Južnu Afriku pronaći dijamante. Odlazim idućeg tjedna.

Pet pari očiju zagledalo se u njega kao da je poludio.

– Ganjat ćeš dijamante? – upitao je njegov otac.

– Dečko, ti si pobudalio. Sve su to bajke, vražja napast da se čovjeka spriječi u njegovom poštenom radu.

– Što ne govoriš odakle ti novac za put? – upitao je njegov brat Ian. – To je na drugoj strani svijeta. A ti nemaš novca.

– Da imam – odgovorio je Jamie – ne bih ni polazio u potragu za dijamantima. Nitko tamo nema novca. Bit ćemo svi jednaki. Imam mozga i čvrstu grbaču. Neću propasti.

Javila se i njegova sestra Mary.

– Annie Cord bit će razočarana. Očekivala je da će jednog dana postati tvoja nevjesta.

Jamie je obožavao svoju sestru. Bila je starija od njega. Imala je dvadeset četiri godine, ali izgledala je kao da joj je četrdeset. Nikada u životu nije imala nešto lijepo. *Ja ću to promijeniti*, pomislio je Jamie.

Njegova majka je u tišini uzela pladanj s još toplim ostacima iznutrica kuhanim u želucu s lojem i zobenim brašnom i pošla prema željeznom sudoperu.

Kasno te noći prišla je Jamiejevoj postelji. Nježno je spustila ruku na Jamiejevo rame i njezina snaga prelila se u njega.

– Učini što moraš, sine. Ne znam da li tamo ima dijamanta, ali ako ih ima, nađi ih. – Izvukla je izlisanu kožnatu kesu. – Skupila sam nekoliko funti. Ostalima ni riječi. I Bog te blagoslovio, Jamie.

Kad je krenuo u Edinburgh, Jamie je imao pedeset funti.

Putovanje u Južnu Afriku bilo je naporno i Jamieju McGregoru trebala je skoro cijela godina da tamo stigne. Dobio je posao konobara u radničkom restoranu u Edinburghu I radio je sve dok svojoj ušteđevini nije dodao još pedeset funti. Zatim se uputio u London. Veličina grada, mnoštvo ljudi, buka i konjski tramvaj što je jurio brzinom od osam kilometara na sat, ispunili su Jamieja strahopoštovanjem. Fijakeri su na sve strane prevozili lijepe žene s velikim šeširima, lepršavim suknjama i elegantnim visoko zakopčanim cipelama. Začuden, promatrao je dame kako silaze s fijakera i kočija i odlaze u kupovinu u Burlington Arcade, blještavilo i izobilje srebra, posuda, haljina, krzna, keramike i niza ljekarni prepunih tajanstvenih bočica i vrčeva.

Jamie je iznajmio sobu u ulici Fitzrov na broju 32. Stajala je deset šilinga tjedno, ali ništa jeftinije nije mogao pronaći. Provodio je svoje dane na dokovima i pokušavao naći brod što će ga odvesti u Južnu Afriku, a noću je obilazio poznata mjesta Londona. Jedne večeri ugledao je i Edwarda, princa od Walesa. Ulazio je na sporedna vrata u restoran nedaleko od Covent Gardena u društvu prekrasne dame. Nosila je velik, cvijećem ukrašen šešir i Jamie je pomislio kako bi lijepo pristajao njegovoj sestri.

Otišao je i na koncert u Crystal Palace, zgradu podignutu za Veliku izložbu 1851. Posjetio je Drury Lane i u pauzi se uvukao u kazalište Savoy, prvu javnu zgradu u Velikoj Britaniji s instaliranom električnom rasvjetom. Jamie je čuo I da je moguće razgovarati s osobom na drugom kraju grada pomoću predivnog, novog izuma, telefona. Vjerovao je da promatra budućnost.

Unatoč svim izumima i djelatnostima, Engleska se te zime nalazila usred ekonomske krize. Ulice su bile prepune nezaposlenih i gladnih, bilo je masovnih

demonstracija i uličnih sukoba. *Moram otići odavde*, razmišljao je Jamie. *Došao sam da pobjegnem od siromaštva*. Sutradan se Jamie prijavio kao stjuard na brodu *Walmer Castle* što je plovio u Cape Town u Južnoj Africi.

Putovanje je trajalo tri tjedna. Zaustavili su se na Madeiri i Sv. Heleni i ukrkali još ugljena što je služio kao gorivo. Bilo je to burno i nemirno putovanje usred zime i Jamieja je mučila morska bolest od trenutka kad se ukrcao. Ali radost ga nije napuštala jer ga je svaki dan nosio sve bliže škrinji s blagom. Klima se počela mijenjati kad su se približili ekvatoru. Kao čudom, zima se počela pretapati u ljeto, i kad su se dohvatili afričke obale, dani i noći postali su vrući i sparni.

Walmer Castle je uplovio u Cape Town u ranu zoru i pažljivo plovio uskim kanalom što je od kopna dijelio veliku koloniju gubavaca na otoku Robben. Sidro je spustio u zaljevu Table.

Jamie je izašao na palubu prije nego što je izašlo sunce. Promatrao je, kao hipnotiziran, kako se podiže jutarnja magla i otkriva veličanstven pogled na planinu Table što se uzdizala visoko iznad grada. Stigao je.

Onog trena kad je brod pristao uz mol, palube su preplavile horde najčudnijih ljudi koje je Jamie ikad vidio. Bilo je ovdje nosača iz različitih hotela; crni, žuti, smeđi i crveni ljudi neobuzdano su nudili svoje usluge. Dječaci su trčali na sve strane s novinama, slatkišima, voćem i prodavali ih. Vozači fijakera, mješanci, Parsi i crnci, dozivali su u želji da iznajme kola. Prodavači i muškarci s kolicima punim pića upozoravali su na svoju robu. Zrak je bio prepun debelih, crnih muha.

Mornari i nosači probijali su se kroz gomilu, dovikujući se, a putnici su uzalud pokušavali zadržati svoje stvari na jednom mjestu i u svom vidokrugu. Bio je to kaos glasova i buke. Ljudi su međusobno razgovarali jezikom što ga Jamie nikada nije čuo.

– *Yulle kom van de Kaap, neh?*

– *Hetjulle mine papa zyn wagen gezien?*

– *Wat bedui'di?*

– *Huistoe!*

Nije razumio ni riječi.

Jamie nije nikada vidio nešto poput Cape Towna. Ni dvije kuće nisu nalikovale jedna drugoj. Uz veliko skladište na dva ili tri kata, izgrađeno od opeke i kamena, nalazila se kantina od pocincanog lima, a zatim draguljarnica s debelim, rukom izrađenim staklima. Naslonjena na nju stajala je prodavaonica povrća, a zatim ruševna trafika.

Jamie je bio opčinjen muškarcima, ženama i djecom u mnoštvu na ulicama.

Vidio je Bantu crnca odjevena u škotske hlače od tartana dok mu je kao kaput služila vreća s prorezima za ruke i glavu. Crnac je hodao iza dva Kineza u plavim kutama i pažljivo smotanim perčinom ispod čunjastog, slamnatog šešira. Držali su se za ruke. Bilo je ovdje i krupnih farmera, Bura, rumenih lica i suncem izbljedjelih kosa. Njihova kola bila su natrpana krumpirom, kukuruzom i zeljastim povrćem. Muškarci, odjeveni u smeđe baršunaste hlače i kapute, nosili su pustene šešire sa širokim obodima i pušili lule. Iza njih išle su njihove *vraws*, žene, odjevene u crno s neprozirnim, crnim velovima na licu i šeširima od crne svile na glavi. Parsi pralje prolazile su sa zavežljajima nečista rublja na glavi između vojnika u crvenim kaputima i šljemovima. Bio je to očaravajući prizor.

Jamie je najprije otišao da pronade jeftin pansion što mu ga je preporučio mornar na brodu. Gazdarica je bila zdepasta i prsata udovica srednjih godina. Pažljivo je premjerila Jamieja i nasmiješila se.

– *Zoek yulle goud?*

Porumenio je.

– Oprostite, ne razumijem.

– Englez, da? Ovdje si da loviš zlato? Dijamante?

– Dijamante. Da, gospođo.

Povukla ga je u kuću.

– Ovdje će ti se svidjeti. Imam sve što treba mladiću poput tebe.

Jamie se upitao nije li jedna od onih. Nadao se da nije.

– Ja sam gospođa Venster – rekla je suzdržljivo – ali moji prijatelji zovu me Dee-Dee. – Nasmijala se i otkrila zlatni zub. – Mislim da ćemo biti dobri prijatelji. Traži od mene sve što trebaš.

– Vrlo se ljubazni – odgovorio je Jamie. Znete li mi reći gdje mogu naći plan grada?

S kartom u ruci, Jamie se uputio gradom. S jedne strane, prema kopnu, ležala su predgrađa Rondebosch, Claremont i Wynberg i pružala se petnaestak kilometara uz rijetke plantaže i vinograde. S druge strane ležala su primorska predgrađa Sea Point i Green Point. Jamie je prošao bogatim stambenim dijelom niz ulicu Strand i Bree. Divio se prostranim kućama na dva kata s ravnim krovovima i izbočenim, štukom obloženim pročeljima. Strme terase penjale su se od ulice. Hodao je sve dok ga s ulice nisu potjerale muhe koje kao da su imale nešto osobno protiv njega. Bile su debele, crne i napadale su u rojevima. Kad se Jamie vratio u pansion, njegova soba bila ih je prepuna. Prekrile su zidove, stol i postelju. Otišao je do gazdarice.

– Gospođa Venster, možete li poduzeti štogod protiv muha u mojoj sobi. One su...

Gromko se nasmijala, tresući se, i uštipnula Jamieja za obraz.

– *Myn magtig*. Naviknut ćeš se na njih. Vidjet ćeš.

Sanitarni uvjeti u Cape Townu bili su primitivni i neprikladni, a sa zalaskom sunca neugodan zadah prekrivao bi grad poput škodljiva pokrivača. Bilo je nepodnošljivo. Ali Jamie je znao da mora izdržati. Trebalo mu je još novca prije nego što ode.

– Na poljima dijamanata ne možeš preživjeti bez novca – opomenuli su ga.
– Naplatit će ti i samo disanje.

Drugog dana boravka u Cape Townu Jamie je dobio posao kao kočijaš u jednom poduzeću koje se bavilo dostavama. Trećeg dana počeo je nakon večere raditi u restoranu i prati posuđe. Živio je na ostacima hrane koju je skrivao i odnosio u pansion. Hrana je imala čudan okus i nedostajala su mu jela njegove majke. Nije se žalio čak ni samom sebi i žrtvovao je prehranu i udobnost samo da poveća svoju ušteđevinu. Donio je odluku i ništa ga nije moglo zaustaviti. Ni iscrpljujući rad ni loš zrak što je udisao, a ni muhe što su ga noću uglavnom držale budnim. Osjećao se strahovito usamljenim. Nije poznao nikoga u ovom čudnom mjestu i nedostajali su mu prijatelji i obitelj. Jamie je uživao u samoći, ali usamljenost je izazivala stalnu bol.

Napokon je stigao čarobni dan. U njegovoj kesi nalazila se fantastična suma od dvije stotine funti. Bio je spreman. Napustit će Cape Town slijedećeg jutra i uputiti se na polja dijamanata.

Rezervacije za putnička kola što su prevozila putnike na polja dijamanata u Klipdriftu, izdavali su u uredu *Inland Transport Company*, u malom drvenom stovarištu nedaleko od luke. Kad je Jamie stigao u sedam ujutro, stovarište je već bilo prepuno ljudi i nije se mogao približiti. Stotine lovaca na sreću borilo se za mjesta u kolima. Stigli su čak iz Rusije, Amerike, Australije, Njemačke i Engleske. Vikali su na desetak različitih jezika i molili prodavače karata da im nađu mjesta.

Jamie je ugledao kršnog Irca kako ljuto krči put iz ureda gurajući se s gomilom.

– Oprostite – upitao je Jamie. – Što se to unutra događa?

– Ništa – promrmljao je Irac s gađenjem. – Prokleta mjesta u kolima rezervirana su šest tjedana unaprijed. – Ugledao je izraz očaja na Jamiejevom licu. – I to nije najgore, momče. Prokleta kopilad naplaćuju pedeset funti po osobi.

Bilo je to nevjerojatno!

– Mora postojati još neki način da se stigne do polja dijamanata.

– Postoje dva. Možeš poći *Nizozemskim expressom* ili pješice.

– Što je to *Nizozemski express*?

– Kola što ih vuku volovi brzinom od tri kilometra na sat. Dok stigneš dijamanata više neće biti.

Jamie McGregor nije kanio ostati ovdje i izložiti se opasnosti da dijamanti nestanu. Ostatak jutra proveo je u potrazi za nekim prijevoznim sredstvom. Našao ga je oko podneva. Prolazio je ispred staje na kojoj je stajao natpis *POŠTANSKI DEPO*. Prepustivši se trenutačnom porivu, ušao je i ugledao

čovjeka kako tovari velike poštanske vreće u dvokolicu. Bio je to najmršaviji čovjek kojeg je Jamie ikada vidio. Promatrao ga je na trenutak.

– Oprostite – rekao je Jamie. – Vozite li poštu u Klipdrift?

– Da. Upravo tovarim.

Jami je iznenada osjetio nadu.

– Uzimate li i putnike?

– Ponekad. – Podigao je glavu i pogledao Jamieja. – Koliko ti je godina?

Čudno pitanje.

– Osamnaest. Zašto?

– Ne uzimamo nikoga tko je stariji od dvadeset jedne ili dvadeset dvije godine. Jesi li dobra zdravlja?

Još čudnije pitanje.

– Jesam, gospodine.

Mršavi se uspravio.

– Izgledaš tako. Krećem za sat. Put stoji dvadeset funti.

Jamie nije mogao vjerovati svojoj sreći.

– Prekrasno! Samo da uzmem kovčeg...

– Bez kovčega. Možeš ponijeti košulju i četkicu za zube.

Jamie je pažljivije pogledao dvokolicu. Bila je mala i grubo izrađena. Postojao je prostor za smještaj pošte, a iznad toga uzak i skućen dio na kojem je čovjek mogao sjediti leđima okrenut kočijašu. Bit će to neudobno putovanje.

– Dogovoreno – rekao je Jamie. – Idem po košulju i četkicu za zube.

Kad se Jamie vratio, kočijaš je uprezao konja. Dva kršna mladića stajala su uz dvokolicu. Jedan je bio nizak i tamnokos, a drugi visok i plavokos Švedanin. Davali su kočijašu novac.

– Čekajte – viknuo je Jamie kočijašu. – Rekli ste da ja idem.

– Svi idete – rekao je kočijaš. – Uskači.

– Sva trojica?

– Tako je.

Jamie nije imao pojma kako kočijaš zamišlja njih trojicu u maloj dvokolici, ali znao je da on mora naći mjesto u njoj.

– Ja sam Jamie McGregor – predstavio se dvojici suputnika.

– Wallach – rekao je niski, tamnokosi muškarac.

– Pederson – odgovorio je visoki.

– Sretni smo što smo ovo našli – primijetio je Jamie. – Sva sreća da drugi ne znaju za ovo.

– Znaju – odgovorio je Pederson. – Ali nema ih mnogo koji su dovoljno izdržljivi ili dovoljno očajni da bi pošli poštanskom dvokolicom.

Prije nego što je Jamie mogao upitati što zapravo želi reći, javio se kočijaš.

– Krećemo.

Trojica muškaraca, Jamie u sredini, stisnulo se na sjedalo zgrčenih koljena i leđima čvrsto naslonjenih na drvenu ogradu kočijaševa sjedala. Nije se moglo pomaknuti ni disati. *Nije loše*, uvjeravao je Jamie sam sebe.

– Drž'te se! – podviknuo je kočijaš i tren kasnije jurili su ulicama Cape Towna na svom putu prema poljima dijamanata Klipdrifta.

Putovanje zaprežnim kolima bilo je relativno udobno. Kola što su prevozila putnike iz Cape Towna na polja dijamanata, bila su prostrana i natkrivena šatorskim krilom čime je stvorena zaštita od gorućeg zimskog sunca. Kolima je prevoženo dvanaest ljudi, a zapregu su vukli konji ili mazge. Putnici su se osvježavali na posebnim postajama, a putovanje je trajalo deset dana.

S poštanskim kolima bilo je drugačije. Nikad se nisu zaustavljala, osim kad se mijenjalo konje ili kočijaše. Kretalo se punim galopom neravnim cestama, poljima i utabanim putevima. Na kolima nije bilo opruga i svaki odskok nalikovao je udarcu kopita. Jamie je stisnuo zube i pomislio: *Izdržat ću sve dok ne zanoćimo. Jest ću i spavati i ujutro će mi biti dobro.* Ali kad je stigla noć, zaustavili su se na deset minuta, promijenili konje i kočijaša i nastavili put u galopu.

– Kad ćemo se zaustaviti i pojesti nešto – upitao je Jamie.

– Nećemo – progundao je kočijaš. – Mi se ne zaustavljamo, mi nosimo poštu, gospodine.

Jurili su kroz noć prašnjavim i neravnim putevima obasjani mjesečinom. Kola su odskakivala na uzvisinama, tonula u doline i tresla se ravnicom. Svaki dio Jamiejevog tijela bio je izudaran i pun modrica. Bio je iscrpljen, ali nije mogao spavati. Svaki put kad bi zadrijemao, budila ga je trešnja kola. Tijelo mu je bilo zgrčeno i jadno, a ispružiti se nije mogao. Skapavo je od gladi i bilo mu je zlo od neprekidnog kretanja. Nije znao koliko ga još dana dijeli od prvog obroka. Jamie McGregor više nije bio siguran da će preživjeti taj skoro tisuću kilometara dug put. Više nije bio siguran ni da li to želi.

Koncem drugog dana putovanja, nevolja se pretvorila u agoniju. Jamiejevi suputnici nalazili su se u jednako jadnom stanju i više se nisu mogli ni potužiti. Jamieju je sad postalo jasno zašto se inzistira na tome da putnici budu mladi i jaki.

Zorom slijedećeg dana ušli su u područje Velikog Karrooa odakle je započinjala prava divljina. Beskrajna i monstrozna kamenita stepa pružila se odbojno pod nemilosrdnim suncem. Putnici su se gušili u žegi, prašini i muhama.

Ponekad bi kroz kužnu omaglicu Jamie vidio grupe ljudi kako klipšu. Bilo je usamljenih jahača i desetak zaprežnih kola što ih je vuklo jedanaest ili dvadeset volova. Tjerali su ih vozači i voorlopers svojim sjam-boks dugim, kožnatim bičevima. Vikali su: ‘Trek! Trek!’ Velika kola bila su natovarena tisućama kilograma proizvoda i robe, šatorima, alatom za iskopavanje, picima, brašnom, ugljenom i petrolejom. Dovožili su kavu i rižu, konoplju, šećer, vino, viski, čizme, svijeće i pokrivače. Bila je to žila kucavica koja je održavala na životu tragače za srećom u Klipdriftu.

Tek kad su kola prešla rijeku Oranje, promijenio se jednoličan krajolik stepe. Grmlje je postupno postajalo sve više, obojeno zelenilom. Tlo je bilo crvenije, a travu, što je pokrila komadiće zemlje, njihao je povjetarac. Pojavilo se nisko, trnovito drveće.

Uspjet ću, pomislio je Jamie tupo. *Uspjet ću*.

Osjetio je kako se nada ponovno uvlači u njegovo umorno tijelo.

Nakon četiri dana i noći neprekidnog putovanja, stigli su u predgrađe Klipdrifta.

Mladi Jamie McGregor nije znao što ga očekuje, ali prizor što je osvanuo ispred njegovih umornih i zakrvavljenih očiju nije očekivao ni u snu. Panoramu Klipdrifta činili su šatori i kola nanizani duž glavnih ulica i obala rijeke Vaal. Prašnjave ulice bile su prepune golih Bantu crnaca, jedino sa svijetlim kaputima na sebi, bradatih lovaca na sreću, mesara, pekara, lopova i učitelja. U središtu Klipdrifta redovi drvenih i limenih koliba služili su kao trgovine, kantine, restorani, advokatski uredi i uredi za kupovinu dijamanta. Na uglu je stajao ruševan hotel *Royal Arch*, s nizom soba bez prozora.

Jamie je sišao s kola i pao na tlo jer su mu noge odbile poslušnost. Ležao je, vrtilo mu se u glavi, sve dok nije smogao snage da ustane. Posrtao je prema hotelu probijajući se kroz bučno mnoštvo na ulici. Dali su mu sobicu, zagušljivu, pretoplu i punu muha. Ali imala je ležaj. Jamie se sručio na njega, sasvim odjeven, i istog trena zaspao. Spavao je neprekidno osamnaest sati.

Probudio se nevjerojatno ukočena i bolna tijela, ali duša mu je bila ispunjena ushitom. Ovdje sam! Uspio sam! Neizmjerne gladan krenuo je u potragu za hranom. U hotelu je nije bilo, ali preko puta se nalazio mali, pretrpani restoran. Progutao je prženu ribu nalik na štuku, *carbonatje*, tanko narezanu janjetinu pečenu na ražnju, koljenicu i *koeksister* za desert, prženi uštipak umočen u sirup.

Jamiejev želudac, tako dugo bez hrane, počeo je davati uzbujujuće znakove. Odlučio je na neko vrijeme prestati s jelom i obratio je pozornost na okolinu. Za stolovima unaokolo tragači su grozničavo razgovarali o jedinoj temi što je zaokupljala svacije misli. Dijamanti.

–...još je nešto dijamanta u okolini Hopetowna, ali prava rudna žila nalazi se kod New Rusha...

–... Kimberley ima više stanovnika od Joburga...

–... o nalazištu kod Dutoitspana, prošlog tjedna, kažu da ima više dijamanta nego što ili čovjek može ponijeti...

–... pronašli su nešto kod Cristiane. Sutra ću tamo.

Bila je, dakle, istina. Dijamanta je bilo posvuda! Jamie je bio tako uzbuđen da je jedva popio veliku šalicu kave. Račun ga je zaprepastio. Dvije funte i tri šilinga za jedan obrok! *Moram biti vrlo pažljiv*, pomislio je i izašao na bučnu ulicu ispunjenu mnoštvom.

– Još se uvijek kaniš obogatiti, McGregore? – upitao ga je netko.

Jamie se okrenuo. Bio je to Pederson, Švedanin koji je doputovao s njim.

– Svakako – odgovorio je Jamie.

– Pođimo tada tamo gdje su dijamanti. – Pokazao je prstom. – Rijeka Vaal leži u onom smjeru.

Počeli su hodati.

Klipdrift se smjestio u udolini, okružen brdima, i koliko je Jamie mogao vidjeti, sve je bilo pusto, bez travke ili grma u vidokrugu. Gusta crvena prašina letjela je zrakom i otežavala disanje. Do rijeke Vaal bilo je nekih petsto metara i što su joj bili bliže zrak je postajao svježiji. Stotine tragača nalazilo se uz obalu rijeke. Neki su kopali i tražili dijamante, neki ispirali šljunak, a neki ga razvrstavali na klimavim, improviziranim stolovima. Od opreme se ovdje moglo vidjeti suvremene naprave za ispiranje zemlje, ali i korita i vedra. Muškarci su bili opaljeni suncem, neobrijani i grubo odjeveni u čudnu odjeću bez ovratnika, obojene ili prugaste flannelske košulje, hlače od samta, gumene čizme, jahaće hlače i obrubljene sare s pustanim šeširima široka oboda ili čvrstim kapama. Svi su nosili široke kožnate opasace s džepovima za dijamante ili novac.

Jamie i Pederson otišli su na obalu rijeke i promatrali dječaka i starca kako s naporom pokušavaju pomaknuti kamen koji bi im omogućio pristup šljunku. Košulje su im bile natopljene znojem. U blizini, druga grupa ljudi utovarivala je šljunak na kola i propuštala ga kroz sito. Jedan od kopača tresao je sito, a drugi u njega izlijevao vedra vode i ispirao mulj. Krupniji šljunak stavljen je zatim na provizorni stol za razvrstavanje i pažljivo pregledavan.

– Izgleda lako – nasmijao se Jamie.

– Ne računaj na to, McGregor. Razgovarao sam s nekim kopačima koji su ovdje već dugo. Mislim da smo kupili mačka u vreći.

– Kako to misliš?

– Znaš li koliko je ovdje kopača i svi žive u nadi da će se obogatiti? Prokletih dvadeset tisuća! A dijamanta nema previše, druškane. Ako i ima, pitam se je li sve ovoga vrijedno. Pržiš se na suncu zimi, smrzavaš ljeti, močiš do kože u prokletim *donderstormen* i pokušavaš izaći na kraj s prašinom, muhama i smradom. Ne možeš se okupati ili dobiti poštenu krevet, a sanitarije u ovom prokletom gradu ne postoje. Ljudi se utapljaju u Vaalu svakog tjedna. Neki nesrećom, ali za mnoge od njih to je jedini izlaz, jedini način da pobjegnu iz ove vražje rupe. Ne razumijem zašto ustraju.

– Ja razumijem. – Jamie je pogledao dječaka punog nade u prljavoj košulji.
– Zbog slijedeće lopate mulja.

Dok su se vraćali u grad, Jamie je morao priznati da to što je Pederson govorio ima smisla. Prošli su pokraj trupina zaklanih volova, ovaca i koza, ostavljenih da istrunu pred šatorima nedaleko od otvorenih rovova što su služili kao nužnici. Pederson ga je promatrao.

– Što ćeš sada?

– Nabaviti nešto opreme za kopanje.

U središtu grada nalazila se trgovina sa zarđalim natpisom: *SALOMON VAN DER MERWE, TRGOVINA*. Visok crnac Jamiejevih godina istovarivao je kola ispred trgovine. Bio je širokih ramena i mišićav, jedan od najnaočitijih muškaraca koje je Jamie ikada vidio. Imao je crne oči, orlovski nos i čvrstu vilicu. Držao se ponosito i nekako suzdržano. Podigao je tešku drvenu kutiju s puškama na rame i dok se okretao poskliznuo se na list što je ispao iz košare s

povrćem. Jamie je instinktivno ispružio ruku da ga zadrži, ali crnac nije primijetio njegovu prisutnost. Okrenuo se i ušao u trgovinu. Burski kopač je uprezao mazgu, pljunuo i rekao s gađenjem:

– To je Banda, pripadnik plemena Barolong. Radi za gospodina Van der Merwea. Ne znam zašto drži tog nadutog crnca. Ti jebeni Bantu crnci misle da im pripada svijet.

U trgovini je bilo mračno i svježe, dobrodošao predah od vruće, blještave ulice. U zraku se osjećao egzotičan miris. Jamieju se činilo da je robom ispunjen svaki kutak prostorije. Hodao je trgovinom i divio se. Bilo je ovdje poljoprivrednog oruđa, piva, limenki mlijeka, ćupova maslaca, cementa, fitilja, dinamita i baruta, zemljanog posuđa, namještaja, pušaka, krojačkog pribora, ulja, boje, lakova, šunke, sušenog voća, sedlarske robe, konjske orme, sapuna, žestokih pića, pisanih potrepština i papira, šećera i čaja, duhana, burmuta i cigara... Brojne police bile su ispunjene do vrha flanelskim košuljama i pokrivačima, cipelama, šeširima i sedlima. *Tko god bio vlasnik svega ovoga*, pomislio je Jamie, *zacijelo je bogat čovjek*.

Začuo je tih glas iza sebe.

– Mogu li vam pomoći?

Jamie se okrenuo i suočio s mladom djevojkom. Procijenio je da ima petnaestak godina. Imala je zanimljivo lice, nježno i sroliko. Oči su joj bile intenzivno zelene, a kosa crna i kovrčava. Jamie je, promatrajući njezin stas, zaključio o da je ipak bliže šesnaestoj.

– Ja sam kopač – objasnio je Jamie. – Želio bih kupiti nešto opreme.

– Što vam treba?

Zbog nekog razloga, Jamie je osjetio potrebu da impresionira djevojku.

– Ja... ovaj... znate... ono uobičajeno.

Nasmijala se i zloba joj je zaiskrila u očima.

– A što je to, ono uobičajeno, gospodine?

– Pa... – oklijevao je. – Lopata.

– Je li to sve?

Jamie je shvatio da ga zadirkuje. Nasmijao se i priznao.

– Da budem iskren, novajlija sam. Ne znam što mi treba.

Nasmijala mu se osmijehom žene.

– Zavisi od toga što planirate iskopavati, gospodine...

– McGregor. Jamie McGregor.

– Ja sam Margaret van der Merwe. – Nervozno je pogledala u stražnji dio trgovine.

– Drago mi je što sam vas upoznao, gospođice Van der Merwe.

– Tek ste stigli?

– Da. Jučer. Poštanskim kolima.

– Netko vas je morao upozoriti. Bilo ih je koji su umrli na tom putu. – U njezinim očima ogledao se bijes.

Jamie se nasmijao.

– Ne mogu im zamjeriti. Ali ja sam još uvijek vrlo živ, hvala.

– I spremni na potragu za *mooi klippe*.

– *Mooi klippe?*

– To je naša nizozemska riječ za dijamante. Lijepi obluci.

– Vi ste Nizozemkinja?

– Moja obitelj došla je iz Nizozemske.

– Ja sam iz Škotske.

– Mogla sam pogoditi. – Pogled joj je brižno zastao na stražnjem dijelu trgovine. – Unaokolo ima dijamanta, gospodine McGregor, ali morate pažljivo izabrati gdje ćete ih tražiti. Većina kopača samo juri u krug. Kad netko otkrije bogato nalazište, ostali poput strvinara pakupe ostatke. Ako se kanite obogatiti, morate naći svoje nalazište.

– A kako ću uspjeti.

– Moj vam otac može pomoći. On zna sve. Bit će slobodan za jedan sat.

– Vratit ću se – uvjeravao ju je Jamie. – Hvala vam, gospođice Van der Merwe.

Izašao je na sunčanu ulicu ispunjen osjećajem ushita i sasvim je zaboravio nasvoje muke i bolove. Ako ga Salomon van der Merwe uputi tamo gdje ima dijamanta, Jamie nije imao dvojbe o svom uspjehu. Sve će zaskočiti. Glasno se nasmijao pun radosti što je mlad, živ i na putu ka bogatstvu.

*

Jamie se uputio niz glavnu ulicu, prošao pokraj kovačnice, dvorane za biljar i nekoliko gostionica. Zaustavio se kod natpisa ispred trošnog hotela. Na natpisu je pisalo:

R-D MILLER, TOPLE I HLADNE KUPKE
OTVORENO DNEVNO OD 6 DO 20 SATI
NA RASPOLAGANJU ČISTA SVLAČIONICA

Jamie je pomislio: *Kad sam se zadnji put okupao? Pa oprao sam se pomoću vedra na brodu. A to je bilo...* Odjednom je shvatio kako mora zaudarati. Sjetio se tjednih kupanja u kaci u kuhinji kod kuće. Mogao je čuti glas svoje majke: ‘Svakako se operi i dolje ispod. Jamie.’

Okrenuo se i ušao u kupalište. Unutra su bila dvojna vrata, jedna za žene i jedna za muškarce. Jamie je ušao u muški dio i uputio se prema ostarjelom namješteniku.

– Koliko je kupanje?

– Deset šilinga u hladnoj vodi, petnaest u toploj.

Jamie je oklijevao. Pomisao na toplu kupku nakon dugog puta bila je skoro neodoljiva.

– U hladnoj – rekao je. Nije mogao rasipavati novac na udobnosti. Trebalo je kupiti opremu za kopanje.

Starac mu je pružio komadić žutog, lužnatog sapuna, izlizan ručnik i pokazao prstom.

– Tamo unutra, druže.

Jamie je ušao u sobicu u kojoj osim limene kade na sredini i nekoliko vješalica na zidu nije bilo niceg drugog. Pomoćnik je počeo puniti kadu vodom iz velike drvene bačve.

– Sve je pripremljeno za vas, gospodine. A odjeću objesite na one vješalice.

Jamie je pričekao dok ode, a zatim se svukao. Spustio je pogled na svoje prljavštinom pokriveno tijelo i stavio jednu nogu u kadu. Kao što je bilo rečeno, voda je bila hladna. Stisnuo je zube i uronio žestoko se sapunajući od glave do pete. Kad je napokon izašao iz kade, voda je bila crna. Obrisao se kako je najbolje mogao s izlizanim, lanenim ručnikom i počeo se odijevati. Njegove hlače i košulja bili su kruti od prljavštine i mrzio je što ih mora ponovo odjenuti. Morat će kupiti odjeću, a to ga je još jednom podsjetilo kako ima malo novca. A opet je bio gladan. Napustio je kupalište i progurao se kroz gomilu na ulici do gostionice *Sundowner*. Naručio je pivo i ručak. Janjeći kotleti s rajčicom i kobasicu s krumpir salatom i kiselim krastavcima. Dok je jeo, slušao je razgovore pune nade.

–... Čujem da su kod Colesberga našli dijamant od dvadeset jednog karata. A pazi, ako tamo ima jedan dijamant, ima ih još mnogo više...

–... kod Hebrona je otvoreno novo nalazište dijamantata i kanim tamo otići...

– Ti si budala. Svi veliki dijamanti nalaze se u rijeci Oranje...

Za šankom, bradati gost u prugastoj košulji i hlačama od samta pio je mješavinu običnog i džumbirova piva iz velike čaše.

– Operušali su me u Hebronu – povjerio se pipničaru. – Treba mi novac koji bih uložio u novi pothvat.

Pipničar je bio krupan, mišićav i ćelav muškarac sa slomljenim, savinutim nosom i lukavim očima. Nasmijao se.

– Kvrugu, a kome ne treba? Što misliš zašto radim na šanku? Čim skupim dovoljno novca bježim i ja na Oranje. – Obrisao je šank prljavom krpom. – Ali poslušaj što ti ja kažem, gospodine. Pođi k Van der Merweu. On je vlasnik trgovine i polovice grada.

– Kakva korist od toga?

– Ako mu se sviđaš, on će ti pomoći.

Gost ga pogleda.

– Hoće li? Zar doista misliš tako?

– Pomogao je nekim momcima koje poznajem. Ti uložiti rad, on će novac. Dijelite pola-pola.

Misli Jamieja McGregora su pohitale. Bio je uvjeren da će mu preostalih sto dvadeset funti dostajati da kupi opremu i potrebnu hranu, ali cijene u Klipdriftu bile su nemoguće. U Van der Merweovoj trgovini primijetio je da vreća sa pedeset kilograma australskog brašna stoji pet funti. Kilogram šećera dva šilinga, a boca piva pet šilinga. Keksi su stajali šest šilinga za kilogram, a tuce svježih jaja sedam šilinga. Uz takve cijene, njegov novac neće dugo trajati. *Bože moj*, pomislio je Jamie, *kod kuće bismo živjeli cijelu godinu s onim koliko ovdje traže za tri obroka*. Ali ako mu pomogne netko bogat, netko poput

gospodina Van der Merwea... Jamie je žurno platio hranu i hitro pošao u trgovinu.

Salomon van der Merwe nalazio se iza tezge i vadio puške iz sanduka. Bio je nizak, mršava, upala lica uokvirenog dugim zaliscima. Imao je kosu boje pijeska, sitne crne oči, gomoljast nos i skupljena usta. *Bit će da mu je kći na majku*, pomislio je Jamie.

– Oprostite, gospodine...

Van der Merwe je podignuo pogled.

– *Ja?*

– Gospodine Van der Merwe? Ime mi je Jamie McGregor, gospodine. Iz Škotske sam. Došao sam ovamo naći dijamante.

– *Ja? So?*

– Čuo sam da ponekad pomažete tragačima.

– *Myn magtig!* – procijedio je Van der Merwe. – Tko širi takve priče? Pomogneš nekolicini kopača i odmah svi pomisle da si Djed Mraz.

– Uštedio sam sto dvadeset funti – rekao je Jamie iskreno. – Ali vidim da s tim ovdje ne mogu mnogo. Otići ću u divljinu samo s lopatom ako moram. Ali mislim da bih imao veće šanse s mazgom i nešto prave opreme.

Van der Merwe ga je proučavao svojim sitnim, crnim očima.

– *Wat denk ye?* Zašto misliš da bi ti mogao naći dijamante?

– Obišao sam polovicu svijeta, gospodine Van der Merwe, i ne kanim otići dok se ne obogatim. Ako ovdje ima dijamanta, ja ću ih naći. A ako mi pomognete, učinit ću nas obojicu bogatašima.

Van der Merwe je nešto promrmljao, okrenuo leđa Jamieju i nastavio vaditi puške. Jamie je nespretno zastao jer više nije znao što kazati. Kad je Van der Merwe ponovo progovorio, Jamieja je iznenadilo njegovo pitanje.

– Ovamo si stigao zaprežnim kolima, *ja?*

– Ne. Poštanskim kolima.

Starac se okrenuo i opet dobro pogledao momka.

– Razgovarat ćemo o svemu – rekao je napokon.

Razgovarali su za večerom u sobi iza trgovine gdje je Van der Merwe zapravo živio. Bila je to mala soba koja je služila i kao kuhinja, blagovaonica i spavaća soba. Zavjesa je dijelila dva ležaja. Niži dio zida bio je izgrađen od blata i kamena, a gornji je dio bio obložen kartonskim kutijama u kojima su se nekad nalazile namirnice. Četverokutna rupa izrezana u zidu služila je kao prozor. Za kiše se mogla pokriti pločom. Stol je predstavljala duga daska postavljena na dva drvena sanduka. Velika kutija, položena na bočnu stranicu, služila je kao ormar. Jamie je pretpostavio da Van der Merwe nije čovjek koji se lako rastaje sa svojim novcem.

Njegova kći tiho se kretala unaokolo i pripremala večeru. Na trenutke je pogledavala u oca, ali ni jednom u Jamieja. *Zašto se tako boji*, zapitao se Jamie.

Kad su sjeli za stol, Van der Merwe je progovorio.

– Najprije blagoslov. Zahvaljujemo ti Gospode na daru što ga primamo iz tvojih ruku. Zahvaljujemo ti što nam opraštaš grijeh, pokazuješ put pravednosti i izbavljaš od životnih iskušenja. Zahvaljujemo ti na dugom i plodnom životu i na tome što kažnjavaš smrću sve one koji te vrijeđaju. Amen.

Bez udisaja, odmah se obratio kćeri.

– Dodaj mi meso.

Večera je bila umjerena, malo pečene prasetine, tri kuhana krumpira i tanjur zelenja. Jamieja je poslužio s malo hrane. Razgovarali su i jeli, a Margaret je šutjela.

Kad su završili s jelom, Van der Merwe je rekao:

– Ovo je bilo ukusno, kćeri. – U njegovu glasu osjećao se ponos. Zatim se obratio Jamieju. – A sad da pređemo na posao, *ja*?

– Da, gospodine.

Van der Merwe je uzeo lulu s vrha drvenog ormarica. Napunio ju je slatkomirisnim duhanom iz kese i pripalio. Njegov oštri pogled čvrsto je promatrao Jamieja kroz oblacice dima.

– Kopači ovdje u Klipdriftu su budale. Premalo dijamanta, a previše kopača. Čovjek bi ovdje mogao rintati cijele godine i nakon svega pokazati tek *schlenter*.

– Ja... ja ne poznajem tu riječ, gospodine.

– Lažne dijamante. Bezvrijedne. Razumiješ?

– Ja... da, gospodine. Ali gdje leži rješenje?

– U Griquasa.

Jamie ga je pogledao s nerazumijevanjem.

– To je afričko pleme na sjeveru. Oni pronalaze dijamante i to velike. Ponekad ih donose i mijenjaju za robu. – Nizozemac je progovorio zavjereničkim šapatom. – Ja znam gdje ih treba tražiti.

– Ali, zar ne možete poći sami, gospodine Van der Merwe?

Van der Merwe je uzdahnuo.

– Ne. Ne mogu ostaviti trgovinu. Ljudi bi me opljačkali do kože. Treba mi netko u koga mogu imati povjerenja, netko tko će otići tamo gore i vratiti se s dijamantima. Kad pronađem pravog čovjeka, dat ću mu svu potrebnu opremu. – Zastao je i polako povukao dim. – I reći ću mu gdje se nalaze dijamanti.

Jamie je skočio na noge, a srce mu je divlje udaralo.

– Gospodine Van der Merwe, ja sam osoba koju tražite. Vjerujte mi, radit ću dan i noć. – Glas mu je bio nabijen uzbuđenjem. – Donijet ću više dijamanta nego što ih možete izbrojiti.

Van der Merwe ga je tiho promatrao, a Jamieju se činilo da prolazi vječnost. Van der Merwe je napokon izgovorio jednu jedinu riječ.

– *Ja*.

Jamie je sutradan ujutro potpisao ugovor napisan na afrikansu.

– Moram ti objasniti – rekao je Van der Merwe. – Piše da smo ravnopravni partneri. Ja ulažem kapital, a ti rad. Sve dijelimo jednako.

Jamie je pogledao ugovor u Van der Merweovim rukama. Usred nerazumljivih, tuđih riječi prepoznao je jedino iznos: *dvije funte*.

Jamie je upro prstom.

– A za što je ovo, gospodine Van der Merwe?

– To znači da ćeš osim svoje polovice dijamanata što ih nađeš, dobiti i po dvije funte za svaki tjedan rada. Premda ja znam da tamo ima dijamanata, može se dogoditi da ne nađeš ništa, momče. Na ovaj način ipak ćeš dobiti nešto za svoj rad.

Čovjek je doista bio pošten.

– Hvala vam. Puno vam hvala, gospodine. – Jamie samo što ga nije zagrlio.

– A sada, hajde da te opremimo – rekao je Van der Merwe.

Puna dva sata izabirali su opremu koju je Jamie trebao ponijeti: mali šator, posteljina, posuđe, dva sita, korito za ispiranje, pijuk, dvije lopate, tri vedra, čarape i rublje. Uz sjekiru našla se i lampa, petrolej, šibice, sapun, konzervirana hrana, sušeno meso, voće, kava i sol. Na koncu je sve bilo spremno. Banda, crni sluga, u tišini je pomogao Jamieju da stavi sve u naprtnjače. Krupan čovjek ni u jednom trenu nije pogledao Jamieja niti izgovorio jednu jedinu riječ. *On ne govori engleski*, zaključio je Jamie. Margaret je u trgovini očekivala mušterije. Ako je i primjećivala Jamieja, nije to pokazivala.

Van der Merwe je prišao Jamieju.

– Mazga je vani – rekao je. – Banda će ti pomoći natovariti.

– Hvala vam, gospodine Van der Merwe – rekao je Jamie. – Ja...

Van der Merwe je pogledao na papir ispunjen brojkama.

– To bi, dakle, bilo sto dvadeset funti.

Jamie ga je pogledao začuđen.

– Što? Pa to je dio naše nagodbe. Mi...

– *Wat bedui'di?* – Van der Merweovo mršavo lice potamnijelo je od bijesa.

– Zar očekuješ da ti sve ovo dam, i odličnu mazgu, da te učinim punopravnim partnerom i još dvije funte povrh svega? Ako očekuješ nešto nizašta, onda si došao na krivo mjesto. – Počeo je istovarivati jednu od naprtnjača.

– Ne! Molim vas, gospodine Van der Merwe – rekao je brzo Jamie. – Nisam razumio. Sve je u redu. Evo, imam novac ovdje. – Izvukao je kesu i stavio svu svoju ušteđevinu na tezgu.

Van der Merwe je oklijevao.

– Dobro – rekao je gundajući. – Možda je ipak nesporazum, no? Grad je pun varalica. Moram biti oprezan.

– Da, gospodine. Naravno – složio se Jamie. U svom uzbuđenju, krivo je shvatio sporazum. *Sretan sam što mi pruža i drugu priliku*, pomislio je Jamie.

Van der Merwe je posegnuo u džep i izvukao malu, izgužvanu i rukom nacrtanu kartu.

– Ovdje ćeš naći *mooi klippe*. Sjeverno odavde u Magerdamu, na sjevernoj obali Vaala.

Jamie je proučavao kartu i njegovo srce je počelo jače lupati.

– Koliko je kilometara do tamo?

– Ovdje udaljenosti mjerimo vremenom. S mazgom, trebat će ti četiri ili pet dana. Povratak će trajati dulje zbog težine dijamanta.

– *Ja* – nasmijao se Jamie.

Kad je Jamie McGregor ponovno izašao na ulice Klipdrifta, više nije bio turist. Bio je tragač za dijamantima, kopač na putu prema svojoj sreći. Banda je završio s tovaranjem naprtnjača na slabašnu mazgu privezanu ispred trgovine.

– Hvala. – Jamie se nasmijao.

Banda se okrenuo, pogledao ga u oči, a zatim tiho otišao. Jamie je odvezao uzdu i obratio se mazgi.

– Pođimo, partneru. Vrijeme je za *mooi klippe*.

Krenuli su na sjever.

Kad je zanoćio, Jamie je podignuo logor uz potok, skinuo teret s mazge, nahranio je, a za sebe pripremio sušenu govedinu, sušene marelice i kavu. Noć je bila ispunjena čudnim zvukovima. Čuo je graktanje, zavijanje i približavanje životinja vodi. Bio je nezaštićen, okružen najopasnijim zvijerima na svijetu, u čudnoj i primitivnoj zemlji. Skakao je na svaki zvuk. Očekivao je da svakog trena bude napadnut oštrim zubima i pandama što će iskrsnuti iz tame. Misli su mu počele bježati. Pomislio je na udoban krevet kod kuće, udobnost i sigurnost koje je uzimao zdravo za gotovo. Spavao je nemirno, a snovi su mu bili ispunjeni lavovima što su napadali, slonovima i velikim, bradatim ljudima koji su mu pokušavali oteti golem dijamant.

Ujutro, kad se Jamie probudio, mazga je bila mrtva.

2.

Nije mogao vjerovati. Tražio je ranu uvjeren da ju je noću napala nekakva zvijer, ali nije našao ništa. Životinja je crknula u snu. *Gospodin Van der Merwe smatrat će mene odgovornim*, pomislio je Jamie. *Ali kad mu donesem dijamante to više neće biti važno.*

Povratka nije bilo. Morat će do Magerdama bez mazge. Začuo je šum u zraku i uzgledao. Veliki crni strvinari počeli su kružiti u visini. Jamie je protrnuo. Radio je što je brže mogao, presložio stvari, odlučio što mora ostaviti, stavio u naprtnjaču sve što je mogao ponijeti i krenuo. Kad se osvrnuo, pet minuta kasnije, tijelo mrtve životinje prekrili su golemi strvinari. Vidjelo se tek jedno dugo uho. Jamie je ubrzao korak.

Bio je prosinac i ljeto u Južnoj Africi. Put preko kamenite stepe pod uzavrelim suncem bio je užasan. Jamie je napustio Klipdrift oštra koraka i laka srca, ali kako su se minute pretvarale u sate, a sati u dane, njegov korak postajao je sporiji, a srce umornije. Sve dokle je pogled sezao, jednolična stepa je sjajila pod blještavim suncem i izgledalo je kao da nema konca ni kraja sivoj, kamenitoj i pustoj visoravni.

Jamie je logorovao uz svako pojilo na koje je nailazio. Spavao je uz sablasne noćne glasove životinja, ali zvukovi ga više nisu smetali. Oni su dokazivali da postoji život u ovom golom paklu, a to ga je činilo manje usamljenim.

U zoru jednog dana Jamie je naišao na čopor lavova. Promatrao je, udaljen, lavicu što se približavala mužjaku i mladima. U zubima je nosila mladu gazelu. Ispustila je tijelo životinje ispred mužjaka i odmaknula se dok se on hranio. Lakoumni lavić skočio je i zabio zube u gazelu. Jednim pokretom mužjak je podigao šapu, jako ga udario i usmrtio na mjestu. Zatim je nastavio jesti. Tek kad je završio, ostali članovi obitelji smjeli su pristupiti ostacima gozbe. Jamie je okrenuo leđa ovom prizoru i nastavio hodati.

Trebalo mu je dva tjedna da prijede Korroo. Htio je odustati više nego jednom. Nije bio uvjeren da može stići na kraj puta. *Ja sam budala. Trebao sam se vratiti u Klipdrift i zatražiti od gospodina Van der Merwea drugu mazgu. Ali što bi bilo da Van der Merwe odustane od pogodbe?* Ne, postupio je dobro.

I tako je Jamie putovao, korak po korak. Jednog dana ugledao je četiri osobe kako mu se približavaju. Deliričan sam, pomislio je Jamie. To je priviđenje. Ali likovi su se približavali i Jamiejevo srce počelo je uzbuđeno udarati. *Ljudi!* Ovdje postoji ljudski život! Pitao se je li zaboravio govoriti. Isprobao je svoj glas u poslijepodnevnom zraku i zvučao je kao da pripada nekom davno mrtvom. Četvorica muškaraca sasvim su mu se približila. Tragači sa dijamantima vraćali su se u Klipdrift, umorni i poraženi.

– Zdravo – rekao je Jamie.

Kimnuli su.

– Tamo naprijed nema ničega rekao je jedan od njih. – Tražili smo. Samo gubiš vrijeme. Vрати se.

I zatim su otišli.

Jamie je mislio jedino na pustoš bez puteva što je ležala ispred njega. Blještavilo sunca i crne muhe bili su nepodnošljivi, a zaklona nigdje. Jamieja je sunce skoro sasvim zaslijepilo. Njegova svijetla put bila je spaljena i stalno je osjećao vrtoglavicu. Svaki put kad je udahnuo, činilo mu se da će mu pluća eksplodirati. To više nije bilo hodanje, nego posrtanje. Stavljao je nogu pred nogu i bezglavo srljao naprijed. Jednog poslijepodneva, pod vrelinom sunca, oslobodio se naprtnjače i spuznuo na tlo. Više nije mogao napraviti ni koraka. Zaklopio je oči i sanjao da je u posudi za taljenje. Velik, blještav dijamant predstavljao je sunce čija ga je vrućina topila. Probudio se usred noći dršćući od hladnoće. Silom je pojeo nekoliko komadića suhog mesa i popio mlake vode. Znao je da mora ustati i nastaviti prije nego što sunce izađe, još dok su zemlja i nebo bili svježi. Pokušao je, ali napor je bio prevelik. Bilo bi tako jednostavno ležati zauvijek i više ne napraviti ni koraka. *Spavat ću još malo*, pomislio je Jamie. Ali glas duboko u njemu govorio mu je da se nikada više neće probuditi. Pronaći će njegovo tijelo kao što su pronašli stotine drugih. Sjetio se strvinara i pomislio: *Ne, ne moje tijelo, ne moje kosti*. Polako i bolno stao je na noge. Naprtnjača je bila tako teška da je nije uspio podignuti. Jamie je pošao vukući naprtnjaču za sobom. Nije znao koliko je puta pao na pijesak i ponovno ustao. Pred zoru je kriknuo u nebesa:

– Ja sam Jamie McGregor i uspjeh ću. Živjet ću. Čuješ li me, Bože? Živjet ću... – Glasovi su odjekivali u njegovoj glavi.

Ganjat ćeš dijamante. Dečko, ti si pobudalio. Sve su to bajke, vražja napast da se čovjeka spriječi u njegovom poštenom radu.

Gospodine Van der Menwe, ja sam osoba koju tražite. Vjerujte mi, radit ću dan i noć. Donijet ću više dijamanta nego što ih možete izbrojiti.

Što ne govoriš odakle ti novac za put? To je na drugoj strani svijeta. A ti nemaš novca.

A završio je prije nego što je počeo. *Imaš dva izbora*, rekao je Jamie sam sebi. *Možeš nastaviti ili ostati ovdje i umrijeti... i umrijeti... i umrijeti...*

Riječi su se beskonačno ponavljale u njegovoj glavi. *Napravi još jedan korak, možeš*, pomislio je Jamie. *Hajde, Jamie. Još jedan korak. Još jedan korak...*

Dva dana kasnije Jamie McGregor doteturao je do sela Magerdam. Opekotine su se odavno inficirale i njegovo je tijelo krvarilo. Oba oka bila su mu skoro sasvim zatvorena oteklinama. Srušio se nasred ulice. Kad su mu kopači priskočili upomoć i pokušali ga osloboditi naprtnjače, Jamie se počeo boriti s još ono malo snage što mu je preostalo, urlajući u bunilu:

– Ne! Ostavite moje dijamante! Ostavite moje dijamante...

Probudio se nakon tri dana, u maloj, goljoj sobi. Jedino su zavoji pokrivali njegovo tijelo. Kad je otvorio oči, najprije je ugledao jedru, sredovječnu ženu uz svoj ležaj.

– Št... – Glas mu se slomio. Nije mogao istisnuti riječ.

– Polako, dragi. Bolestan si. – Nježno mu je podignula omotanu glavu i dala mu gutljaj vode iz limene šalice.

Jamie se nekako podbočio na jedan lakat.

– Gdje...? – Progutao je i opet pokušao. – Gdje sam to?

– U Magerdamu. Moje ime je Alice Jardine. Ovo je moj pansion. Bit će ti dobro, samo ti treba počinka. Lezi sad.

Jamie se sjetio stranaca koji su mu pokušali oduzeti naprtnjaču. Ispunila ga je panika.

– Moje stvari ...gdje...? – Pokušao je ustati, ali nježni je glas zaustavio.

– Sve je na sigurnom. Ne brini, sinko. – Pokazala mu je naprtnjaču u uglu sobe.

Jamie se spustio na čiste, bijele plahte. *Stigao sam. Uspio sam. Sve će opet biti dobro.*

Alice Jardine bila je dobra duša, ne samo prema Jamieju McGregoru nego i prema polovici Magerdama. U tom rudarskom gradiću prepunom avanturista s istim snovima, ona ih je hranila, njegovala i ohrabrivala. Bila je Engleskinja i stigla je ovamo sa suprugom koji je napustio mjesto učitelja u Leedsu i pridružio se lovu na dijamante. Groznica ga je usmrtila tri tjedna nakon dolaska, ali ona je odlučila ostati. Rudari su joj postali djeca koju nikada nije imala. Zadržala je Jamieja u krevetu još četiri dana, hranila ga, mijenjala mu zavoje i pomagala mu da očvrсне.

Jamie je ustao petog dana.

– Dugujem vam zahvalnost, gospođo Jardine. Ne mogu vam platiti. Još ne. Ali jednog ćete dana od mene dobiti veliki dijamant. To vam obećaje Jamie McGregor.

Nasmijala se žestini ovog zgodnog mladića. Još uvijek mu je nedostajalo desetak kilograma, a sive oči bile su mu ispunjene užasom kroz koji je prošao. Međutim, u njemu je postojala snaga i odlučnost vrijedna poštovanja. *Drugačiji je od ostalih*, pomislila je gospođa Jardine.

Jamie, odjeven u svježe opranu odjeću, uputio se u grad što je nalikovao na mali Klipdrift. Jednaki šatori, kola i prašnjave ulice, nesolidno izgrađene trgovine i gomile lovaca na dijamante. Kad je prolazio pokraj krčme, začuo je gromoglasan smijeh. Ušao je i ugledao bučnu gomilu oko Irca u crvenoj košulji.

– Što se to događa? – upitao je Jamie.

– Zalijeva svoj nalaz.

– Što radi?

– Danas je pronašao cijelo bogatstvo i sad časti sve u krčmi. Plaća onoliko pića koliko će popiti puna krčma žednih ljudi.

Jamie se pridružio razgovoru nekolicine nezadovoljnih kopača oko okruglog stola.

– Odakle si, McGregore?

– Iz Škotske.

– Ne znam kakvim su te sranjem nakljukali u Škotskoj, ali u ovoj jebenoj zemlji nema dovoljno dijamanata ni da čovjek pokrije troškove.

Razgovarali su o drugim logorima kopača: Gong Gong, Forlorn Hope, Delports, Poormans Kopje, Six-penny Rush...

Svi kopači govorili su o istom – o mjesecima tegobnog iskopavanja kamena i stijenja iz tvrdog tla, o čučanjima na obali rijeke i ispiranju mulja u potrazi za dijamentima. Svaki dan bi se pronašlo nekoliko dijamanata. Nedovoljno da se čovjek obogati, a dovoljno da mu snovi i dalje žive. Atmosferu u gradu tvorila je čudna mješavina optimizma i pesimizma. Optimisti su pristizali, a pesimisti odlazili. Jamie je znao na čijoj je strani.

Pristupio je Ircu u crvenoj košulji. Pićem zamućenih očiju pogledao je kartu Van der Merwea koju mu je Jamie pokazao.

– Bezvrijedno. Cijelo to područje je prekopano. Na tvom mjestu, pošao bih do Bad Hopea.

Jamie nije mogao vjerovati. Van der Merweova karta ga je dovela ovamo. Njegova zvijezda vodilja što mu je trebala donijeti bogatstvo.

– Kreni za Colesberg – rekao mu je drugi kopač, tamo pronalaze dijamante, sinko.

– Gilfillans Kop, *tamo* treba kopati.

– Najbolje ti je na Moonlighl Rushu, ako želiš moje mišljenje.

Za večerom mu se obratila Alice Jarine:

– Jamie, idi duž rijeke Modder mada je na svakom mjestu jednako je rizično. Kopaj i moli. Isto to rade i svi ovi drugi *stručnjaci*.

Nakon neprospavane noći i razgovara sa samim sobom, Jamie je odlučio zaboraviti na Van der Merweovu kartu. Unatoč savjetima, odlučio je poći na istok duž rijeke Modder. Sutradan se oprostio od gospođe Jardine i pošao na put.

Hodao je tri dana i dvije noći i kad je naišao na zgodno mjesto, podigao je šator. Golemo kamenje ležalo je s obje strane rijeke i Jamie ga je, upotrebljavajući debelu granu kao polugu, uklonio i tako došao do šljunka.

Kopao je od jutra do mraka tražeći žutu glinu ili plavkasto tlo koje bi ukazivalo na moguće nalazište dijamanata. Ali tlo je bilo jalovo. Kopao je cijeli tjedan, a da nije našao ni jedan jedini dijament. Koncem tjedna pošao je dalje.

Jednog dana, hodajući, primijetio je u daljini nešto nalik na srebrnu kuću što je bliještala na suncu. *Gubim vid*, pomislio je Jamie. Ali dok se približavao shvatio je da je riječ o selu. Izgledalo je kao da su sve kuće napravljene od srebra. Gomile Indijaca, žena i djece odjevenih u dronjke kretalo se ulicama. Jamie je gledao u čudu. Srebrne kuće što su bliještale na suncu bile su napravljene od izravnanih limenki, spojenih i pribijenih na grubo drvo koliba. Nastavio je hodati i sat kasnije, kad se osvrnuo, još uvijek je mogao vidjeti blještavilo sela. Bio je to prizor koji nikada nije zaboravio.

Jamie se nastavio kretati prema sjeveru. Slijedio je obalu rijeke gdje su možda ležali dijamanti i kopao sve dok mu ruke više ne bi mogle podignuti pijuk. Tada bi se prihvaćao sita i ispirao šljunak. Noću je spavao kao omamljen.

Koncem drugog tjedna ponovno je pošao uz rijeku, sjeverno od malog naselja Paardspan. Zaustavio se na okući rijeke, ispekao meso na ražnju, pripremio vruć čaj i sjeo ispred šatora gledajući u zvijezde na prostranom nebu. Nije vidio čovjeka već dva tjedna i obuzeo ga je osjećaj usamljenosti. *Koga vraga radim ovdje?*, pitao se. *Sjedim usred ove proklete divljine poput budale i ubijam se razbijajući stijene i iskopavajući mulj. Bolje mi je bilo na farmi. Ako do subote ne pronađem dijamante, idem kući.* Pogledao je u daleke i ravnodušne zvijezde i zaurlao.

– Čuješ li me, proklet bio? – *Isuse, pomislio je, počeo sam gubiti razum.*

Sjedio je i prosijavao pijesak kroz prste. Uhvatio je krupan kamen, pogledao ga načas, a zatim bacio. Posljednjih tjedana vidio je na tisuće takvih kamenova. Kako ih je ono Van der Merwe zvao? *Schlenteri*. Ipak, bilo je nešto u onom kamenu što je sa zakašnjenjem privuklo Jamiejevu pozornost. Ustao je, koraknuo i podignuo ga. Bio je krupniji od ostalih i neobična oblika. Jamie ga je obrisao o hlače i pažljivije se zagledao u njega. *Izgledao je kao dijamant.* Jedino što je u Jamiejevim mislima izazivalo dvojbe, bila je njegova veličina. Bio je velik poput kokošnjeg jajeta. *O Bože, ako je zaista dijamant...* Odjednom mu je bilo teško disati. Zgrabio je svjetiljku i počeo pregledavati tlo oko sebe. Za petnaest minuta pronašao je još četiri takva. Nijedan nije bio veličine prvoga, ali bili su dovoljno veliki da ga ispune divljim uzbuđenjem.

Ustao je prije zore i kopao poput luđaka. Do podneva je pronašao još šest dijamanta. Proveo je slijedeći tjedan grozničavo iskopavajući dijamante i zakopavajući ih noću na sigurnom mjestu kako ih slučajni prolaznici ne bi pronašli. Pronalazio je nove dijamante svakodnevno, promatrao je kako raste njegovo bogatstvo i bio ispunjen neizmjernom radošću. Tek polovica ovog blaga pripadala je njemu ali i to je bio dovoljno da se nakupi toliko koliko nikada nije usudio ni sanjati.

Jamie je napravio bilješku na svojim kolcima ogradio i pijukom pažljivo označio svoje nalazište iskopao je svoje skriveno blago, pažljivo sakrio duboko u naprtnjaču i krenuo natrag prema Magerdamu.

*

Na natpisu ispred male zgrade stajalo je: *DIAMANT KOOPER*. Jamie je ušao u ured, malu sobu bez zraka, i odjednom ga je obuzela strepnja. Čuo je mnoge priče o kopačima koji su našli dijamante, a onda saznali da je riječ o bezvrijednom kamenju. *Što ako sam pogriješio. Što ako...?*

Stručnjak za analizu kovina sjedio je za neurednim stolom.

– Mogu li vam pomoći?

Jamie je duboko udahnuo.

– Da, gospodine. Molio bih vas da procijenite vrijednost ovog kamenja.

Pod pažljivim pogledom stručnjaka, Jamie je počeo slagati kamenje na stol. Bilo ih je ukupno dvadeset sedam. Stručnjak je zaprepašteno zurio u njih.

– Gdje ste ih našli?

– Reći ću vam ako mi kažete jesu li dijamanti.

Čovjek je uzeo najveći kamen i pogledao ga povećalom.

– Bože moj! – rekao je. – Ovo je najveći dijamant što sam ga ikad vidio! – Jamie je postao svjestan da ne diše. Htio je vikati od sreće. – Gdje... – molio je čovjek –...gdje ste ih našli?

– Dođite u gostionicu za petnaest minuta i reći ću vam – nasmijao se Jamie.

Skupio je dijamante, stavio ih u džepove i izašao. Pošao je u ured za registracije, tek nešto dalje.

– Želim prijaviti nalazište i registrirati ga pod imenima Salomona van der Merwea i Jamieja McGregora.

Ušao je kao seljačić bez penija, a izašao je kao multimilijunaš.

Čovjek iz ureda za analizu već ga je čekao u gostionici. Vijest je očigledno razglasio jer je u gostionici nastao muk kad je ušao Jamie. Postojalo je samo jedno neizgovoreno pitanje u glavama svih. Jamie je prišao šanku i obratio se krčmaru.

– Došao sam zaliti svoj nalaz. – Okrenuo se prema gomili. – Paardspan.

*

Alice Jardine je pila čaj kad je Jamie ušao u kuhinju. Razveselila se kad ga je ugledala.

– Jamie! Hvala bogu, vratio si se živ i zdrav! – Primijetila je njegovu raščupanu kosu i rumeno lice. – Nije bilo dobro, zar ne? Ne brini. Popij šalicu čaja sa mnom i osjećat ćeš se bolje.

Bez riječi, Jamie je iz džepa izvukao velik dijamant. Stavio ga je gospođi Jardine u ruku.

– Održao sam svoje obećanje.

Dugo je zurila u dijamant, a njezine plave oči postale su vlažne.

– Ne, Jamie. Ne. – Glas joj je bio nježan. – Ne želim ga. Zar ne vidiš, dijete? To bi pokvarilo sve...

Jamie McGregor vratio se u Klipdrift u velikom stilu. Za jedan od manjih dijamantata kupio je konja i kočiju i pažljivo pribilježio svoje troškove jer nije želio da njegov partner bude oštećen. Povratak u Klipdrift prolazio je jednostavno i ugodno i kad je Jamie pomislio na muke što ih je prošao ispunio ga je osjećaj čuđenja. *U tome je razlika između bogatih i siromašnih, pomislio je, siromašni hodaju, a bogati se voze kočijom.*

Ošinuo je lagano konja bičem i zadovoljno nastavio put stepom.

3.

Klipdrift se nije promijenio, ali Jamie McGregor jest. Ljudi su zurili u njega dok je prolazio gradom. Zaustavio se ispred Van der Merweove trgovine. Pozornost prolaznika nisu privlačili skupocjen konj i kočija nego trijumf što je okruživao Jamieja. Viđali su to i kod drugih kopača što su se domogli bogatstva i to ih je uvijek ispunjavalo novom nadom za sebe. Stajali su i promatrali Jamieja kako silazi s kočije.

Onaj isti, krupni crnac još je bio ovdje. Jamie mu se nasmiješio.

– Zdravo! Vratio sam se.

Banda je privezao konja bez riječi i ušao u trgovinu. Jamie je pošao za njim.

Salomon van der Merwe očekivao je mušteriju. Maleni Nizozemac podigao je pogled i nasmijao se. Jamie je shvatio da je na neki način Van der Merwe već čuo vijesti. Nitko to nije mogao objasniti, ali novosti o nalazištu dijamanta preletjele bi kontinentom brzinom svjetlosti.

Van der Merwe je poslužio mušteriju, kimnuo i pokazao glavom prema stražnjem dijelu trgovine.

– Dođite, gospodine McGregor.

Jamie je pošao za njim. Van der Merweova kći stajala je uz peć i pripremala ručak.

– Zdravo, Margaret.

Oblilo ju je rumenilo i okrenula je glavu.

– Dakle, čujem dobre vijesti – započeo je Van der Merwe. Sjeo je za stol, odgurnuo tanjur i pribor za jelo i tako očistio stol ispred sebe.

– Tako je, gospodine. – Jamie je ponosno izvukao kožnatu kesu iz džepa i prosuo dijamante na stol. Van der Merwe je zurio u njih hipnotiziran, a zatim polako, jednog po jednog, uzimao u ruku uživajući u njima. Najvećeg je ostavio posljednjeg. Tada je skupio dijamante, stavio ih u kožnatu torbu, a nju stavio u željeznu blagajnu u kutu i zaključao je. Progovorio je glasom ispunjenim dubokim zadovoljstvom.

– Obavili ste dobar posao, McGregor. Vrlo dobar, zapravo.

– Hvala vam. To je tek početak. Tamo ih ima na stotine. Ne smijem ni pomisliti kolika im je vrijednost.

– Jeste li uredno registrirali nalazište?

– Da, gospodine. – Jamie je iz džepa izvukao potvrdu o registraciji. – Prijavio sam nalazište pod našim imenima.

Van der Merwe je proučio potvrdu i zatim je stavio u džep.

– Zaslužujete nagradu. Pričekajte ovdje. – Krenuo je prema vratima što su vodila u trgovinu. – Dođi, Margaret

Pošla je poslušno za njim a Jamie je pomislio: *Ona je poput prestrašene mačkice.*

Nekoliko minuta kasnije Van der Merwe se vratio noseći novčanik koji mu je pružio.

– Eto. – Otvorio je novčanik i izbrojio pedeset funti. Jamie ga je zbunjeno pogledao.

– Čemu to, gospodine?

– Za tebe, sinko. Sve to.

– Ja... ja ne razumijem.

– Nije te bilo dvadeset četiri tjedna. Dvije funte tjedno, ukupno, dakle, četrdeset osam funti, a ja dodajem još dvije funte kao nagradu.

– Ne treba mi nagrada – nasmijao se Jamie. – Imam svoj dio dijamanata.

– Tvoj dio dijamanata?

– Da, gospodine. Mojih pedeset posto. Mi smo partneri.

Van der Merwe je zurio u njega.

– Partneri? Odakle ta pomisao?

– Odakle mi...? – Jamie je zbunjeno gledao Nizozemca.

– Potpisali smo ugovor.

– Tako je. Jeste li ga pročitali?

– Nisam gospodine. Napisan je na afrikaansu, ali rekli ste da smo partneri, pola-pola.

Starac je odmahnuo glavom.

– Krivo ste me razumjeli, gospodine McGregor. Meni ne trebaju partneri. Vi ste radili za mene. Ja sam vam dao opremu i poslao vas da mi pronađete dijamante.

Jamie je osjetio kako bijes polagano raste u njemu.

– Niste mi dali ništa. Opremu sam platio sto dvadeset funti.

Starac slegne ramenima.

– Ne kanim gubiti svoje dragocjeno vrijeme u nadmudrivanju. Znae što? Dat ću vam još pet funti i naši računi su izravnani. Mislim da je to vrlo velikodušno.

Jamie je planuo.

– Nikakvi naši računi nisu izravnani! – U bijesu mu se vratio škotski naglasak. – Polovica nalaza je moja i ja ću je dobiti. Registrirao sam nalazište na oba naša imena.

Van der Merwe se smijuljio.

– Dakle, pokušali ste me prevariti. Zbog toga vas mogu dati uhapsiti. – Gurnuo je novac u Jamiejeve ruke. – Uzmite zaradu i gubite se.

– Tužit ću vas!

– Imaš li novca za odvjetnike? U ovom kraju, svi su oni moje vlasništvo, dečko.

Ovo se ne događa, razmišljao je Jamie. Ovo je noćna mora. Agonija koju je prošao, tjedni i mjeseci goruće pustinje, mukotrpan rad od jutra do mraka, sve se odjednom vratilo. Skoro je umro, a ovaj čovjek mu sad pokušava uzeti ono što njemu pripada.

Pogledao je Van der Merwea u oči.

– Ovo neće tek tako proći. Ostat ću u Klipdriftu i ispričati svima što si napravio. Dobit ću svoj dio dijamanata.

Van der Merwe se počeo sklanjati pred bijesom blijedih, sivih očiju.

– Pođi k liječniku, momče – promrmljao je. – Mislim da ti je sunce uzelo pamet.

Jamie je u trenu zgrabio Van der Merwea. Podigao je mršavo tijelo u zrak, u visinu svojih očiju.

– Zažalit ćeš što si me ikada sreo. – Ispustio ga je na tlo, bacio novac na stol i izletio.

Kad je Jamie McGregor ušao u gostionicu *Sundovhner* tamo više nije bilo skoro nikoga. Svi kopači uputili su se u Paardspan. Jamie je bio ispunjen bijesom i očajem. *Nevjerojatno*, pomislio je. *U jednom trenutku sam bogat a sad sam bez prebijene pare. Van der Merwe je lopov i pronaći ću način da ga razotkrijem.* Jamie je znao kako Van der Merwe ima pravo. Jamie je ovdje stranac, a Van der Merwe član zajednice. Istina je bila jedino čime je Jamie raspolagao. Reći će svakom u Južnoj Africi što je Van der Merwe napravio.

Krčmar Smit ga je pozdravio.

– Dobro nam se vratili, kuća časti, gospodine McGregor. Što ćete popiti?

– Viski.

Smit je natočio dvostruki viski i stavio ga ispred Jamieja. Jamie ga je ispio naskap. Nije navikao na piće i viski mu oprži grlo i želudac.

– Još jedan.

– Stiže. Oduvijek sam govorio da u piću nema boljih od Škota.

Drugi je ispio opuštenije. Jamie se prisjetio da ga je krčmar uputio k Van der Merweu da potraži pomoć.

– Znete li da je stari Van der Merwe lopov? Želi oteti moje dijamante.

Smit je bio pun razumijevanja.

– Što? Pa to je strašno. Doista mi je žao.

– Ali neće mu uspjati. – Jamie je nejasno izgovarao riječi. – Polovica dijamanta je moja. On je lopov i pobrinut ću se da svi to saznaju.

– Samo pažljivo. Van der Merwe je važna osoba u ovom gradu – opomenuo ga je krčmar. – Ako kanite protiv njega, trebat će vam pomoć. Zapravo znam pravu osobu. Mrzi Van der Merwea isto toliko koliko i vi. – Osvrnuo se da ga netko ne bi čuo. – U dnu ulice stoji stara koliba. Ja ću sve srediti. Budite tamo, večeras u deset sati.

– Hvala – rekao je Jamie zahvalno. – To vam neću zaboraviti.

– U deset sati. U staroj kolibi.

Koliba napravljena navrat-nanos od valovitog lima, nalazila se izvan glavne ulice na rubu grada. Jamie je stigao u deset sati. Bilo je tamno i pažljivo je tražio put. Nikoga nije vidio. Ušao je i oglasio se.

– Ima li koga?

Odgovora nije bilo. Jamie je polako pošao naprijed. Vidio je mutne obrise konja što su se micali u svojim pregradama. Tada je začuo zvuk iza sebe i počeo se okretati. Udarac željezne šipke srušio ga je na tlo. Palica je udarala o njegovu

glavu, a zatim ga je podigla golema ruka dok su se šake i čizme zabijale u njegovo tijelo. Činilo mu se kao da ga tuku cijelu vječnost. Kad je bol postala neizdržljiva, izgubio je svijest. Osvijestili su ga hladnom vodom. Otvorio je oči. Učinilo mu se da je na trenutak ugledao Bandu, Van der Merweovog slugu. Udarci su opet počeli pljuštati. Jamie je osjećao kako mu pucaju rebra. Nešto je udarilo u njegovu nogu i začuo je kako puca kost.

Zatim je ponovo izgubio svijest.

Tijelo mu je gorjelo. Netko mu je oštrim papirom brisao lice. Uzalud je pokušavao podignuti ruku da se zaštiti. Želio je otvoriti oči, ali bile su zatvorene oteklinama. Jamie je ležao, a svaka nit njegova bića urlala je od boli. Pokušavao je shvatiti gdje je. Pomaknuo se i opet osjetio da mu netko briše lice. Nasumce je ispružio ruku i osjetio pijesak. Njegovo izranjavano lice ležalo je u vrućem pijesku. Polako, jer svaki pokret je izazivao agoniju, uspio se podignuti na koljena. Trudio se vidjeti što god, ali nazirao je tek mutne obrise.

Nalazio se negdje usred Karrooa, gol. Bilo je rano jutro, ali već je osjećao kako sunce prodire kroz njegovo tijelo. Pipao je naslijepo i pokušavao naći hranu ili vodu. Nije bilo ništa. Ostavili su ga jer su mislili da je mrtav. *Salomon van der Merwe. I naravno, krčmar Smit.* Jamie je prijetio Van der Merweu i ovaj ga je kaznio lako poput djeteta. *Ali spoznat će nisam dijete,* obećao je Jamie samome sebi, *sad sam osvetnik oni će platiti.* Mržnja je prošla cijelim Jamievim tijelom, i dala mu snage da sjedne. Silne bolove mu je zadavalo i disanje. Koliko su mu rebara slomili? *Moram biti pažljiv da mi ne probiju pluća.* Pokušao je ustati ali pao je s krikom. Jedna noga mu je bila slomljena i okrenuta u neprirodnom položaju. Nije mogao ni hodati.

Ali mogao je puzati.

*

Jamie McGregor nije imao pojma gdje se nalazi. Zacijelo su ga odveli u nekakvu zabit gdje njegovo tijelo mogu naći jedino pustinjски lešinari, hijene i strvinari. Pustinja je bila golema kosturnica. Vidio je kosti ljudi koje su požderali strvinari, na njima nije ostao ni komadić mesa. Razmišljajući o tome Jamie je začuo klepet krila iznad sebe i prodorno glasanje strvinara. Obuzeo ga je užas. Bio je slijep i nije ih mogao vidjeti. Međutim, osjećao je njihov miris.

Počeo je puzati.

Usmjerio je misli na bol. Tijelo mu je bilo ispunjeno bolom i svaki, čak i najmanji pokret, zadavao mu je smrtne muke. Kad se kretao na jedan način, njegova slomljena noga boljela ga je neizmjereno. U nakani da promjenom položaja olakša bol u nozi, osjetio bi drobljenje vlastitih rebara. Kad je ležao mirno, bol je bila neizdržljiva, kad se kretao, nepodnošljiva.

Nastavio je puzati.

Čuo ih je kako kruže iznad njega i čekaju drevnom i bezvremenom strpljivošću. Misli su mu počele lutati. Osjećao je svježinu crkve u Aberdeenu, odjeven u svoje nedjeljno odijelo. Sjedio je između svoja dva brata. Njegova sestra Mary i Annie Cord nosile su prekrasne bijele, ljetne haljine. Jamie je ustao i pošao prema Annie, ali braća su ga zadržavala i počela štipati. Štipanje se pretvorilo u mučeničko probadanje i opet je puzao pustinjom, gol i slomljena tijela. Krici strvinara postajali su sve glasniji i nestrpljiviji.

Jamie je pokušao otvoriti oči i vidjeti gdje su. Nije vidio ništa, tek nejasne i svjetlucave obrise koje je njegova užasnuta mašta pretvarala u hijene i šakale. Vjetar je postajao njihov vruć, smradan dah što miluje lice.

Nastavio je puzati jer je znao da će ga zgrabiti onog trena kad stane. Tresla ga je vrućica, a njegovo tijelo derao je vruć pijesak. Ali još uvijek nije mogao odustati, sve dok Van der Merwe ne bude kažnjen... sve dok Van der Merwe bude živ.

Izgubio je osjećaj vremena. Pretpostavljao je da je prešao nešto više od kilometra. Zapravo je prošao oko tri metra stalno kružeci u mjestu. Usredotočio je svoje misli samo na jedno: Salomona van der Merwea.

Izgubio je svijest. Probudila ga je prodorna i nepodnošljiva bol. Netko je nožem ubadao njegovu nogu i na trenutak Jamie se morao sjetiti gdje je i što se događa. Rukom je otvorio jedno od otečenih očiju. Golemi, crni strvinar napadao je njegovu nogu i divljački trgao meso. Jeo ga je živog svojim oštrim kljunom. Vidio je njegove pohlepno upiljene oči i prljavo perje oko vrata. Jamie je pokušao kriknuti, ali glas nije izlazio iz njega. Izbezumljeno je trgnuo tijelom i osjetio toplu krv što je istjecala iz njegove noge. Vidio je sjene velikih ptica unaokolo, spremnih da dokrajče svoju žrtvu. Znao je, slijedeći put kad izgubio svijest, bit će to zadnji put. Onoga trena kad se zaustavi, ptičurine će opet navaliti. Nastavio je puzati. Njegova svijest počela je zapadati u delirij, čuo je udaranje krila. Ptice su se približavale, stvarale krug oko njega. Bio je suviše iscrpljen da se upusti u borbu s njima. Više nije imao snage. Prestao se kretati i njegovo se telo umirilo na gorućem pijesku.

Ptičurine su se spremale na gozbu.

4.

Subota je u Cape Townu tržni dan i ulice su bile prepune kupaca, prijatelja i ljubavnika. Buri i Francuzi, vojnici u slikovitim uniformama i Engleskinje u suknjama s volanima i bluzama s naborima šetali su ispred trgovina u Braameonsteinu, Park Townu i Burgersdorpu. Rasprodaje na sve strane: namještaj, konji i kočije, voće. Moglo se kupiti haljine i šahovske ploče, meso ili knjige na desetak različitih jezika. Cape Town se subotama pretvarao u bučan i užurban sajam.

Banda je polako koračao u gomili izbjegavajući da mu se pogled sretne s pogledom bijelca. Bilo bi to suviše opasno. Ulice su bile prepune crnaca, Indijaca i obojenih, ali vladala je bijela manjina. Banda ih je mrzio. Ovo je bila njegova zemlja, a bijelci su bili *uitlanders*. U Južnoj Africi bilo je mnogo plemena: Basuto, Zulu, Bechuana, Matabele, svi odreda Bantu. Sama riječ *bantu* dolazila je od *abantu* – narod. Ali pleme Baralunga, kojem je pripadao Banda, predstavljalo je aristokraciju. Banda se sjećao priča svoje bake o velikom, crnom kraljevstvu što je jednom vladalo Južnom Afrikom. *Njihovo* kraljevstvo i *njihova* zemlja. A sad ih je porobila grupa bijelih šakala. Bijelci su ih potiskivali na sve manja i manja područja, sve dok nisu izgubili svoju slobodu. Jedini način da crnac sad preživi sastojao se od *prepređenosti*, naizgledne podložnosti, lukavštine i oštroumnosti.

Banda nije znao koliko je star jer domoroci nisu imali krštenice. Njihova starost određivana je plemenskom poviješću i predajama: ratovima i borbama, rođenjima i smrću slavnih poglavica, kometima, mećavama i potresima. Pohod Adama Koka, smrt Chake i revolucija ubijene stoke. Međutim, Bandine godine nisu bile važne. On je znao da je sin poglavice i da sudbina očekuje da nešto učini za svoj narod. Ponovo će plemena Bantu ustati i vladati zahvaljujući njemu. Pomisao na misiju što ga očekuje natjerala ga je da na trenutak hoda uspravnije i ponosnije, ali odmah je osjetio oči bijelca na sebi.

Banda je požurio na istok prema predgrađu dodijeljenom crncima. Velike kuće i atraktivne trgovine ustupile su mjesto rasklimanim kućicama od lima, šupama i daščarama. Išao je niz prašnjavu ulicu i osvrtao se provjeravajući da li ga netko prati. Stigao je do drvene kolibe, posljednji se put osvrnuo, zakucao dvaput i ušao. Mršava crnkinja sjedila je u kutu sobe i šivala haljinu Banda joj je kimnuo glavom, a zatim otišao u pokrajnju sobicu.

Pogledao je osobu na ležaju.

Jamie McGregor došao je k svijesti prije šest tjedana i shvatio da leži u nepoznatoj kući. Uspomene su navrle... Karroo, njegovo slomljeno i bespomoćno tijelo... strvinari...

I tada je Banda ušao u sobicu i Jamie je znao da ga je došao ubiti. Van der Merwe je saznao da je Jamie živ i poslao je svog slugu da ga ubije.

– Zašto tvoj gazda nije došao osobno? – upitao je Jamie.

- Ja nemam gazdu.
- Van der Merwe. Zar te nije on poslao?
- Ne. Ubio bi nas obojicu da zna.
- Sve ovo nije imalo smisla.
- Gdje sam? Želim znati gdje sam?
- U Cape Townu.
- Nemoguće. Kako sam stigao ovamo?
- Ja sam vas donio.

Jamie se na trenutak zagledao u crne oči, a zatim upitao:

- Zašto.
- Trebam vas. Potrebna mi je vaša mržnja.
- Što to...?

Banda je prišao.

– Ne za mene. Ja nisam važan. Van der Merwe je silovao moju sestru. Umrla je rađajući njegovo dijete. Imala je jedanaest godina.

Jamie je ostao zaprepašten.

– Bože moj!

– Otkad je umrla tražim bijelca koji će mi pomoći. Našao sam ga one noći u kolibi gdje sam pomogao da vas prebiju, gospodine McGregor. Ostavili smo vas u Karroou. Naredili su mi da vas ubijem. Rekao sam ostalima da ste mrtvi i vratio sam se po vas čim sam mogao. Malo je trebalo pa da bude prekasno.

Jamie nije mogao spriječiti osjećaj jeze. Osjetio je opet kako mu smrdljiva ptičurina trga meso.

– Strvinari su već započeli s gozdom. Prenio sam vas u kola i sakrio u kuću naših ljudi. Za vaše rane brinuo se jedan od naših liječnika. Omotao vam je rebra i sredio nogu.

– A zatim?

– Puna kola mojih rođaka odlazila su u Cape Town. Povelili smo vas. Uglavnom ste bili u nesvijesti. Kad god biste zaspali bojao sam se da se više nećete probuditi.

Jamie je pogledao u oči čovjeka koji ga je zamalo usmrtio. Morao je razmisliti. Nije mu vjerovao, ali taj mu je čovjek ipak spasio život. Banda se uz njegovu pomoć želio dočepati Van der Merwea. *Moglo bi sve ovo završiti na dobrobit obojice.* Jamie je odlučio. Više od svega na svijetu želio je natjerati Van der Merwea da plati za sve ono što mu je napravio.

– Dobro – rekao je Jamie. – Pronaći ću način da Van der Merwe plati obojici za ono što je učinio.

Smiješak se prvi put pojavio na Bandinom licu.

– Hoće li umrijeti?

– Ne – odgovorio je Jamie. – Živjet će.

Jamie je te večeri prvi put ustao. Osjećao je vrtoglavicu i slabost. Noga mu nije još sasvim zacijelila i malo je šepao. Banda mu je pokušavao pomoći.

– Pustite. Mogu sam.

Banda je promatro kako se Jamie pažljivo kreće sobom.

– Želio bih ogledalo – rekao je Jamie. – *Zacijelo izgledam užasno*, mislio je. *Kad sam se ono zadnji put obrijao?*

Banda se vratio i donio malo ogledalo. Jamie ga je podigao u visinu lica i ugledao potpunog neznanca. Kosa mu je sasvim pobijelila. Imao je gustu, kuštravu, bijelu bradu. Nos mu je bio slomljen i malo nakrivljen. Ostario je dvadeset godina. Na njegovom upalom licu vidjele su se duboke bore i blijedožuti ožiljak na donjoj vilici. Međutim, najveća se promjena dogodila u njegovim očima. Bile su to oči što su vidjele previše boli, osjećale previše i mrzile previše. Polako je spustio ogledalo.

– Idem prošetati – rekao je Jamie.

– Oprostite, gospodine McGregor. To je nemoguće.

– Zašto?

– Bijelci ne dolaze u ovaj dio grada, jednako kao što crnci ne odlaze tamo gdje žive bijelci. Moji susjedi ne znaju da ste ovdje. Dovedi smo vas noću.

– A kako ću otići?

– Odvest ću vas noćas.

Po prvi put Jamie je shvatio koliko je Banda stavio na kocku zbog njega.

– Nemam novca. Potreban mi je posao – rekao je Jamie zbunjeno.

– Dobio sam posao u brodogradilištu. Tamo uvijek trebaju ljude. – Banda je izvukao nešto novca iz džepa. – Evo.

– Vрати ću – rekao je Jamie i uzeo novac.

– Vratit će te ga mojoj sestri – odgovorio je Banda.

Izašli su iz kolibe u ponoć. Jamie je pogledao unaokolo. Nalazio se usred sirotinjskog predgrađa punog stračara i šupa izrađenih od trulih dasaka i razderanih vreća. Tlo, blatno zbog nedavne kiše, širilo je težak miris. Jamie se pitao kako ponosni ljudi poput Bande pristaju da žive na ovakvom mjestu.

– Zar ne postoji...?

– Ne govorite, molim vas – prošaptao je Banda. – Moji susjedi su znatiželjni. – Izveo je Jamieja iz predgrađa i pokazao mu smjer. – Tamo je centar grada. Vidjet ćemo se u brodogradilištu.

Jamie je otišao u isti pansion u kojem je boravio kad je stigao iz Engleske. Gospođa Venster je stajala za recepcijom.

– Želio bih sobu – rekao je Jamie.

– Svakako, gospodine. – Nasmijala se i pokazala svoj zlatni zub. – Ja sam gospođa Venster.

– Znam.

– Odakle biste znali tako nešto? – upitala je suzdržljivo. – Zar su možda vaši muški prijatelji pričali nekakve priče?

– Gospođo Venster, zar me se ne sjećate? Odsjeo sam ovdje lani.

Pogledala je pažljivo lice s ožiljkom, slomljen nos i bijelu bradu, ali nije otkrila ništa poznato.

– Ja ne zaboravljam lica. A vaše nisam vidjela nikada. Ali to ne znači da nećemo biti dobri prijatelji, zar ne? Prijatelji me zovu Dee-Dee. A kako je vama ime, dragi?

– Travis. Ian Travis – čuo je Jamie sam sebe.

Ujutro je Jamie potražio posao u brodogradilištu.

– Trebaju nam jaki momci – rekao mu je poslovođa. – Možda ste prestari za ovaj posao.

– Tek mi je devetnaest... – počeo je Jamie, a onda zašutio sjetivši se svog lica u ogledalu. – Dajte mi priliku – rekao je.

Počeo je kao lučki radnik zarađujući devet šilinga. Ukcavao je i iskrcavao teret s brodova u luci. Doznao je da Banda i drugi crnci zarađuju šest šilinga za isti posao.

Prvom prilikom povukao je Bandu ustranu.

– Moramo razgovarati.

– Ne ovdje gospodine McGregor. Postoji napušteno skladište gdje se završavaju dokovi. Srest ćemo se u skladištu čim nam završi smjena.

Kad je Jamie stigao u napušteno skladište, Banda je već čekao.

– Ispričaj mi štogod o Salomoneu van der Merweu.

– Što vas zanima?

– Sve.

Banda pljune.

– Došao je u Južnu Afriku iz Nizozemske. Žena mu je bila ružna, ali bogata. Umrla je od bolesti, a Van der Merwe je uzeo sav njezin novac, pošao je u Klipdrift i otvorio trgovinu. Obogatio se varajući kopače.

– Onako kako je prevario mene?

– To je tek jedan od načina. Kopači kojima se posrećilo s nalazištem odlazili bi k njemu i tražili od njega novac. Tako bi počeli s radovima na nalazištu, ali prije nego što bi se snašli sve je postajalo Van der Merwovo vlasništvo.

– Zar se nitko nije želio uhvatiti u koštac s njim?

– A kako su mogli? Sekretar gradske općine nalazi se na njegovoj platnoj listi. Također, zakon kaže da ako nitko ne radi na nalazištu četrdeset pet dana, nalazište postaje slobodno. Općinar bi obavijestio Van der Merwea i ovaj je uzimao nalazište. Upotrebljava još jedan trik. Nalazišta moraju biti obilježena uspravno zabijenim kolcima. Srušeni kolci daju pravo drugome da uzme nalazište. Kad god je ugledao nalazište što mu se svidjelo, Van der Merwe bi poslao nekoga noću da sruši kolce.

– Isuse!

– Dogovorio se i s krčmarom Smitom. Smit mu šalje kopače, potpišu ugovor o partnerstvu, a ako pronađu dijamante Van der Merwe uzima sve za

sebe. Ako netko pokuša izazvati gužvu, Van der Merwe ih ima dovoljno na svojoj platnoj listi. Poslušat će njegove naredbe.

– To znam – rekao je Jamie mrko. – Što još?

– Religiozni je fanatik. Uvijek moli za duše grešnika.

– Što je s njegovom kćerkom? – Morala je biti upletena u sve.

– Gospođicom Margaret? Smrtno se boji svog oca. Samo da pogleda muškarca, Van der Merwe bi ubio oboje.

Jamie se okrenuo i pošao k vratima. Zastao je i promatrao luku. Morao je razmisliti o mnogo čemu.

– Razgovarat ćemo opet sutra.

U Cape Townu Jamie je postao svjestan neizmjernog raskola između bijelaca i crnaca. Crnci nisu imali nikakvih prava osim onih što su im dali vlastodršci. Tjerali su ih kao stoku u geta koja su smjeli napustiti samo kad su išli raditi za bijelce.

– Kako to možete podnijeti? – jednog dana Jamie je upitao Bandu.

– Gladni lav skriva kandže. Sve ćemo to jednom promijeniti. Bijelac prihvaća crnca jer treba njegove mišiće, ali mora naučiti da prihvati i njegov mozak. Što nas više tjera u kut, više nas se boji jer zna da može doći dan kad će se diskriminacija i poniženja okrenuti na drugu stranu. Pomisao na to je nepodnošljiva. Ali mi ćemo preživjeti zbog *isika*.

– Tko je *isiko*?

– Ne tko, nego što – objasnio je Banda. – Teško je to razumjeti, gospodine McGregor. *Isiko* su naši korijeni. Osjećaj pripadnosti narodu koji je svoje ime dao velikoj rijeci Zambezi. Prije mnogo generacija moji preci ušli su goli u Zambezi tjerajući stoku pred sobom. Najslabiji su bili izgubljeni. Postali su žrtve uznemirenih voda i gladnih krokodila. Ali oni preživjeli izašli su iz voda jači i muževniji. Kad Bantu umre, *isiko* zahtijeva da se ostali članovi obitelji povuku u šumu tako da iko iz zajednice ne dijeli njihovu nevolju. *Isiko* je prezir prema robu koji puze pred nekim. To je vjerovanje nasih očeva, nit` vrijediš više nit` manje pred drugim čovjekom. Jeste li čuli za Johna Tenga Jabavu? – Izgovorio je njegovo ime s poštovanjem.

– Ne. – odgovori Jamie.

– Čut ćete, gospodine McGregor – obećao je. A onda je promijenio temu.

Jamie je osjećao kako raste njegovo divljenje prema Bandi. U početku je među njima postojao oprez i Jamie je morao naučiti kako da vjeruje čovjeku koji ga je zamalo ubio. A Banda je morao naučiti kako vjerovati drevnom neprijatelju – bijelcu. Banda je, što nije bio slučaj s većinom crnaca koje je Jamie sreo, bio školovan.

– Gdje si pohađao školu? – upitao je Jamie.

– Nigdje. Radim odmalena. Odgojila me baka. Radila je za barsku učiteljicu. Naučila je čitati i pisati kako bi mogla mene naučiti čitati i pisati. Njoj sve dugujem.

Jamie je prvi put čuo o pustinji Namib u Namalandu u kasno subotnje poslijepodne nakon rada. On i Banda sjedili su u napuštenom skladištu i jeli varivo što ga je pripremila Bandina majka. Bilo je ukusno premda s malo suviše divljači za Jamiejev ukus. Ipak, posuda je uskoro bila prazna i on se zavalio na neke stare vreće i nastavio ispitivati Bandu.

– Kad si prvi put sreo Van der Merwea?

– Kad sam radio na obalnom dijelu pustinje Namib. Vlasnik je tog nalazišta zajedno s još dvojicom. Oteo je svoj dio od nekog jadnika i došao je u posjet.

– Ako je tako bogat, zašto još uvijek radi u trgovini?

– Trgovina je mamac. Tamo mu dolaze novi lovci na dijamante. A on postaje sve bogatiji.

Jamie se sjetio kako je jednostavno njega prevario. Kako je samo bio naivan! Vidio je Margaretino lice kad mu je govorila: *Moj otac bi vam mogao pomoći*. Mislio je da je dijete sve dok nije primijetio njezina prsa. Odjednom je skočio na noge sa smiješkom na licu.

– Kako si počeo raditi za Van der Merwea?

– Jednog dana došli su u Namib on i njegova kći, moglo joj je biti jedanest godina. Vjerojatno joj je dosadilo sjediti, pošla je u vodu i plima ju je povukla. Skočio sam za njom i izvukao je. Bio sam dječak, ali mislio sam da će me Van der Merwe ubiti.

– Zašto? – Jamie je zurio u njega.

– Jer sam držao svoje ruke oko nje. Ne zato što sam crn nego zato što sam *muškarac*. Nepodnošljiva mu je pomisao da itko dodiruje njegovu kći. Netko ga je napokon umirio i podsjetio ga da sam joj spasio život. Poveo me je u Klipdrift kao slugu. – Banda je na trenutak zastao, a onda nastavio. – Dva mjeseca kasnije, posjetila me sestra. – Glas mu je postao tih. – Bila je vršnjakinja Van der Merweove kćeri.

Jamie nije imao što kazati.

Napokon je Banda prekinuo muk.

– Trebao sam ostati u pustinji Namib. Lagan posao. Pužeš plažom, pronalaziš dijamante i stavljaš ih u limenku.

– Čekaj. Zar dijamanti jednostavno leže na plaži?

– Upravo tako, gospodine McGregor. Ali zaboravite na ono što mislite. Tamo se nitko ne može približiti. Oceanski valovi dosežu i deset metara. Obalu i ne čuvaju. Mnogi su se pokušali približiti morem i sve su ih valovi razbili o stijene.

– Mora postojati drugi način da se pride.

– Ne. Pustinja Namib seže sve do obale.

– Što je s ulazom na polje dijamanata?

– Postoji stražarski toranj i ograda od bodljikave žice. Unutra su stražari i psi spremni da rastrgnu čovjeka na komade. Imaju i nekakav novi eksploziv, nekakve mine. Zakopane su na sve strane. Ako čovjek nema nacrt njihova položaja, raznijet će ga u komadiće.

– Kako je veliko to polje dijamanta?

– Prostire se na pedeset pet kilometara.

– *Pedeset pet kilometara dijamanta u pijesku...*

Moj bože!

– Niste prvi koga su uzбудila polja dijamanta u Namibu, a ni zadnji. Vidio sam ostatke ljudi koji su pokušali doći čamcem i bili razbijeni o stijene. Vidio sam i što mine naprave od čovjeka koji krivo korakne, a promatrao sam i pse dok su čupali čovjekov grkljan. Zaboravite to, gospodine McGregor. Bio sam tamo. Nema ulaza ni izlaza. Barem ne živom.

Te noći Jamie nije mogao spavati. Zamišljao je pedeset pet kilometara pijeska posutog velikim dijamantima što pripadaju Van der Merweu. Razmišljao je o moru i zubatim stijenama, o psima željnim ubijanja, stražarima i minama. Nije se bojao opasnosti i nije se plašio smrti. Bojao se jedino umrijeti prije nego što vrati dug Salomonu Van der Merweu.

U ponedjeljak je Jamie kupio kartu područja Namaland. Obala južnog Atlantika između Lideritza na sjeveru i ušća rijeke Oranje na jugu bila je označena crvenim slovima: *SPERRGEBIET – Zabranjeno*.

Jamie je proučio svaki detalj na karti nekoliko puta. Između Južne Amerike i Južne Afrike ležalo je tri tisuće milja oceana. Ništa nije stajalo na putu valovima i oni su svom silinom udarali u stijene južnoatlantske obale. Šezdesetak kilometara južnije niz obalu pružao se otvoreni dio obale. *Sigurno su jadnici odavde polazili u zabranjeno područje*. Promatrajući kartu Jamie je shvatio zašto plaža nije bila čuvana. Stijene su onemogućavale pristajanje.

Jamie je posvetio pažnju kopnenom prilazu polju dijamanta. Banda mu je rekao da je područje ograđeno bodljikavom žicom i da ga svakih dvadeset četiri sata obilazi naoružana patrola. Na samom ulazu nalazio se toranj i stražar. Pa čak da čovjek i prođe pokraj tornja neopažen, čekale su ga mine i psi.

Sutradan je Jamie opet sreo Bandu.

– Kažeš da postoje nacrti postavljenih mina?

– U pustinji Namib? Imaju ih nadglednici i oni vode radnike na posao. Idu u koloni da nitko ne nastrada. – Njegove oči ispunile su se sjećanjem. – Jednog je dana moj ujak hodao ispred mene. Spotaknuo se na neki kamen i pao na minu. Od njega nije ostalo ništa.

Jamie je protrnuo.

– Osim toga, postoji i morska magla, gospodine McGregor. Niste vidjeli maglu, ako niste vidjeli onu u Namibu. Valja se s oceana pustinjom sve do planina i sve prekriva. Ako vas prekrije ne usuđujete se pomaknuti. Tada vam ni

karte što pokazuju ne pomažu jer ne vidite kuda idete. Jednostavno, morate sjesti i čekati da se magla podigne.

– A kako dugo traje?

– Ponekad nekoliko sati, a ponekad danima.

– Banda, jesi li ikada vidio tu kartu postavljenih mina?

– Pažljivo ih čuvaju. – Na njegovom licu pojavio se zabrinut izraz. – Kažem vam opet. Nitko ne može uspjeti u onome što je vama na pameti. Ponekad bi radnici pokušali prokrijumčariti dijamant. Postoji posebno drvo na koje bi ih vješali. Pouka svakom da ne pokušavaju krasti od kompanije.

Izgledalo je nemoguće. Čak i da stigne do Van der Merweovih polja dijamanta, odande nije bilo izlaza. Banda je imao pravo. Trebao bi zaboraviti na sve.

Sutradan je upitao Bandu:

– Kako Van der Merwe onemogućava svojim radnicima krađu dijamanta u trenutku kad napuštaju svoju smjenu?

– Pretražuju ih. Skinu ih do gola i zavire im u svaku rupu koju imaju. Vidio sam radnike što bi sami sebi duboko zasjekli nogu i pokušali iznijeti dijamant u rani. Neki su bušili kutnjake i u njih sakrivali dijamante. Pokušali su sve što im je padalo na pamet. – Pogledao je Jamieja i rekao mu: – Ako želite živjeti, zaboravite na Namib i polja dijamanta.

Jamie je pokušao, ali misao se stalno vraćala i progonila ga. Van der Merweovi dijamanti ležali su u pijesku i čekali. *Čekali na njega.*

Jamie je pronašao rješenje te noći. Jedva je čekao da se sastane s Bandom i odmah je započeo bez uvoda.

– Pričaj mi o plovilima s kojima su kanili pristati na obalu.

– Što da kažem?

– Opiši ih. Kakva su bila?

– Različita. Škuna, tegljač, motorni čamac, jedrilica. Četvorica su pokušala i čamcem na vesla. Dok sam radio tamo bilo je nekoliko pokušaja. Brodovi su se razbili o stijene, a svi ljudi utopili.

Jamie je duboko udahno.

– Je li itko pokušao na splavi?

Banda se zapiljio u njega.

– *Splavi?*

– Da. – Jamiejeovo uzbuđenje je raslo. – Promisli. Nitko nije dospio do obale jer su stijene razderale dna njihovih plovila. Splav će kliznuti preko njih i stići do obale. Jednako tako može i isploviti.

Banda ga je dugo gledao. Kad je progovorio u njegovu se glasu čula promjena.

– Znaite, gospodine McGregor, ta vam i nije tako loša...

Počelo je kao igra. Moguće rješenje nerješive zagonetke. Ali što su Jamie i Banda više o tome razgovarali, to je njihovo uzbuđenje bilo veće. Nešto što je počelo kao nevezani razgovor, počelo je dobivati čvrste obrise i plan akcije. Dijamanti su ležali u pijesku pa im oprema dakle nije trebala. Mogli su izgraditi splav s jedrom na slobodnoj obali šezdesetak kilometara južno od Speergebieta i zaploviti, neopaženo, noću. Na obali nije bilo ni stražara ni mina. Patrole su obilazile samo unutrašnji dio kopna. Dakle, slobodno će se kretati obalom i skupiti onoliko dijamanata koliko mogu ponijeti.

– Mogli bismo otići prije nego što svane, s džepovima punim Van der Merweovih dijamanata – rekao je Jamie.

– Kako?

– Onako kako smo i ušli. Kratkim veslima potjerat ćemo splav preko stijena, zatim na otvorenom moru podići jedro i na konju smo.

*

Jamiejevi uporni argumenti počeli su otapati Bandine dvojbe. Pokušavao je pronaći slabosti u planu, ali Jamie je imao odgovor na sve. Plan je mogao uspjeti.

Njegova ljepota počivala je u jednostavnosti i činjenici da nije trebalo novca. Tek mnogo hrabrosti.

– Treba nam samo velika torba u koju ćemo staviti dijamante – rekao je Jamie. Njegov ushit je bio zarazan.

Banda se nasmijao.

– Trebaju nam *dvije* velike torbe.

Slijedeceg tjedna napustili su posao i zaprežnim kolima pošli u Port Nolloth, primorsko mjesto šezdeset pet kilometara južno od zabranjenog područja kamo su zapravo krenuli.

Iskricali su se u Port Nollothu i malo prošvrljali. Selo je bilo malo i primitivno, tek s nekoliko kućeraka, limenih koliba i ponekom trgovinom. Drevna bijela obala pružala se unedogled. Ovdje nije bilo stijena u moru i valovi su nježno udarali u obalu. Savršeno mjesto za porinuće njihovog splava. Jamie je uspio iznajmiti sobicu u tihom dijelu sela.

– Moramo imati mjesto gdje ćemo potajno izgraditi splav – rekao je Jamie – ne bi bilo dobro da nas netko prijavi vlastima.

Poslijepodne su pronašli staro, napušteno skladište.

– Ovo je savršeno – odlučio je Jamie. – Počnimo graditi splav.

– Još ne – rekao mu je Banda. – Čekat ćemo. Kupite bocu viskija.

– Zašto?

– Vidjet ćete.

*

Sutradan je Jamieja posjetio kotarski policajac, crvena lica i nosa s popucanim kapilarima što su odavale pijanduru.

– Jutro – pozdravio je Jamieja. – Čuo sam da imamo posjetioca. Pa rekoh hajd' da stanem i pozdravim ga. Ja sam policajac Mundy.

– Ian Travis – odgovorio je Jamie.

– Kanite li na sjever, gospodine Travis?

– Na jug. Moj sluga i ja putujemo u Cape Town.

– Jednom sam i ja bio u Cape Townu. Prokleta velik i prokleta bučan.

– Slažem se. Hoćete li popiti što god?

– Ne pijem kad sam na dužnosti. – Zastao je, a onda odlučio. – Hajde, neka bude ovaj put.

– Odlično. – Jamie je donio bocu viskija i pitao se kako je Banda ovo znao. Natočio je dva prsta viskija u prljavu čašu i pružio je policajcu.

– Hvala vam, gospodine Travis. A gdje je vaša čaša?

– Ne smijem – rekao je Jamie jaderno. – Malarija. Zato i idem u Cape Town, k liječniku. Odmorit ću se ovdje nekoliko dana. Put mi teško pada.

Policajac Mundy ga je pažljivo promatrao.

– Izgledate prilično zdravo.

– Trebali biste me vidjeti kad me drhtavica uhvati.

Policajceva čaša bila je prazna. Jamie mu ponovo natoči.

– Hvala vam. Ne zamjerite, ali ja hoću. – Popio je viski naskap i ustao. – Vrijeme je da pođem. Kažete da vi i vaš sluga odlazite za dan-dva.

– Čim malo ojačam.

– Obići ću vas u petak – rekao je policajac Mundy.

Te noći Jamie i Banda počeli su graditi splav u napuštenom skladištu.

– Banda, jesi li ikada gradio splav?

– Da budem iskren, gospodine McGregor, nisam.

– Nisam ni ja. – Gledali su jedan drugog. – Tko zna je li teško?

Ukrali su četiri prazne bačve od dvjesto litara iza tržnice i odnijeli ih u skladište. Poslagali su ih u obliku četverokuta, a zatim svaku bačvu pokrili pletenom košarom.

Banda je bio u nedoumici.

– Meni ovo ne izgleda kao splav.

– Nismo još završili – ohrabrivao ga je Jamie.

Nisu imali dasaka pa su gornju površinu zatvarali svim što bi im došlo pod ruku: granama, širokim listovima. Sve su čvrsto povezivali debelim užetom od konoplje poklanjajući posebnu pažnju svakom pojedinom čvoru.

Kad su završili Banda je opet sve pregledao.

– Još uvijek ne nalikuje splavi.

– Bit će bolje kad zaplovi – obećao je Jamie.

Srušeno deblo poslužilo im je kao jarbol, a dvije plosnate grane kao vesla.

– Sad nam još jedino treba jedro. I to što prije to bolje. Želio bih da noćas pođemo. Policajac Mundy će opet navratiti sutra.

Jedro je pronašao Banda. Vratio se kasno te večeri s velikim komadom plavog platna.

– Šta kažete na ovo, gospodine McGregor?

– Savršeno. Odakle ti?

Banda se nasmijao.

– Ne pitajte. Već smo u dovoljnoj gužvi.

Donji dio četverokutnog jedra pričvrstili su za debeljnjak, a gornji dio za križ jarbola. Bili su spremni.

– Isplovit ćemo u dva ujutro kad selo spava – rekao je Jamie. – Najbolje bi bilo da se do tada odmorimo. – Međutim, nisu mogli spavati. Obojica su bili prožeti uzbuđenjem zbog pustolovine što ih je očekivala.

*

Sreli su se u skladištu u dva ujutro. Djelovali su žustro, ne pokazujući strah. Ovo putovanje donijet će im bogatstvo ili smrt. Srednjeg puta nije bilo.

– Vrijeme je – rekao je Jamie.

Izašli su. Sve je bilo mirno. Noć je bila spokojna i tiha, prekrivena plavim nebeskim svodom. Srebrn sjaj mjesjeca pojavio se visoko. *Dobro je*, pomislio je Jamie. *Oskudno svjetlo neće nas otkriti*. Satnicu je uvjetovala potreba da selo napuste noću pa da nitko ne bude svjedokom njihova odlaska. Na polja dijamanata trebalo je stići predvečer, a zatim se pod zaštitom tmine dočepati mora prije zore.

– Struja Benguela donijet će nas do obale s dijamentima kasno poslijepodne. Ali za dana ne možemo pristati. Moramo na moru pričekati mrak.

Banda se složio.

– Možemo se sakriti na jednom od otočića nedaleko od obale.

– Kakvih otoka?

– Ima ih na desetine: Merkur, Ichabod, Puding od šljiva...

Jamie ga je čudno pogledao.

– *Puding od šljiva?*

– Postoji i otok Goveđe pečenke.

Jamie je izvukao svoju izgužvanu kartu i pogledao je.

– Nisu ucrtani.

– To su otoci ptičjih izmetina. Britanci ih koriste kao gnojivo.

– Da li itko živi na tim otočima?

– Ne može. Smrad je užasan. Na nekim mjestima debljina izmetina iznosi i trideset metara. Vlada upotrebljava dezertere i zatvorenike za skupljanje izmeta. Neki od njih tamo i umru pa ih jednostavno ostave.

– Tamo ćemo se sakriti – odlučio je Jamie.

Radili su tiho. Otvorili su pomična vrata skladišta i počeli podizati splav. Bila je preteška. Znojili su se i vukli, ali bilo je uzalud.

– Pričekajte – rekao je Banda.

Vratio se nakon pola sata s velikom okruglom gredom.

– Upotrijebit ćemo ovo. Podignut ću jednu stranu, a vi gurnite gredu ispod splavi.

Jamie se divio Bandinoj snazi. Banda je podigao jednu stranu splavi i Jamie hitro gurne gredu ispod nje. Zajedno su podignuli stražnji dio splavi i splav lagano spuzne niz gredu. Ponovo su uzeli gredu i ponovili postupak. Bio je to naporan posao i u trenutku kad su splav uspjeli dogurati do obale, kupali su se u vlastitom znoju. Trebalo im je puno više vremena nego što je Jamie pretpostavljao. Samo što nije svanulo. Morali su nestati prije nego što ih ljudi ugledaju i prijave. Jamie je brzo učvrstio jedro i sve provjerio. Stalno ga je progonio osjećaj da je nešto zaboravio. Odjednom je shvatio što ga je mučilo. Glasno se nasmijao.

Banda ga je zbunjeno pogledao.

– Nešto je smiješno?

– Kad sam prvi put odlazio u potragu za dijamantima, nosio sam tonu opreme. Sad jedino nosim kompas. Ovo izgleda suviše lako.

– Mislim da to neće biti naš problem, gospodine McGregor.

– Vrijeme je da me zoveš Jamie.

Banda je u čudu odmahnuo glavom.

– Ti *doista* dolaziš iz daleke zemlje. – Nasmijao se pokazujući ravne, bijele zube. – Kvragu, mogu me objesiti samo jednom. – Okušao je ime na usnama, a zatim ga glasno izgovorio. – Jamie.

– Pođimo po te dijamante.

Gurnuli su splav u plitku vodu, obojica skočili na nju i počeli veslati. Trebalo im je nekoliko minuta da se naviknu na bacanje i krivudanje svog čudnog plovila. Nalikovalo je to jahanju na plutu, ali plovilo se. Splav se savršeno ponašala i uskoro su je struje povukle na sjever. Jamie je podigao jedro i uputio se na more. U trenutku kad su se seljani probudili, splav je već zamakla za horizont.

– Uspjeli smo! – uskliknuo je Jamie.

Banda se nije složio.

– Još nije gotovo. – Spustio je ruku u hladnu struju Benguela. – Tek počinje.

Plovili su ka sjeveru, prošli zaljev Alexander i ušće rijeke Oranje. Nigdje znaka života osim jata kormorana na putu kući. Vidjeli su i jato živopisnih flaminga. Nosili su konzerviranu govedinu, rižu, voće i dvije pljoske vode, ali bili su previše nervozni da bi jeli. Jamie nije pomišljao na opasnosti što su ih čekale, ali Banda nije mogao odbaciti takve misli. On je, naime, tamo već bio. Pamtio je brutalne stražare, pse i razarajuće mine. Pitao je sam sebe kako je samo pristao na ovakvu ludost. Pogledao je u Škotlandanina. *On je veća budala. Ako ja poginem, poginuo sam za svoju sestru. A za što će on poginuti?*

U podne su se pojavili morski psi. Bilo ih je nekoliko, a njihove peraje sjekle su vodu u jurnjavi prema splavi.

– Morski psi crnih peraja – rekao je Banda. – Ljudožderi.

Jamie je promatrao približavanje peraja.

– Što ćemo?

Banda je odgovorio nervozno.

– Da budem iskren, Jamie, ovo je moje prvo iskustvo ovakve naravi.

Leđa morskog psa udarila su u splav i zamalo je prevrнула. Obojica su se uhvatila za jarbol. Jamie je uzeo veslo i gurnuo morskog psa. Tren kasnije veslo je bilo pregríženo. Morski psi opkolili su splav i plivali lijeno oko nje. Njihova velika tijela strugala su o malo plovilo. Svaki udarac opasno bi nagnuo splav. Izgledalo je kao da će je potopiti svakog trena.

– Moramo ih se riješiti prije nego što nas potope.

– Čime ćemo ih se riješiti? – upitao je Banda.

– Dodaj mi konzervu govedine.

– Šališ se. To im neće biti dovoljno. *Žele nas!*

Novi udarac i splav se propela.

– Govedinu! – viknuo je Jamie. – Daj!

Tren kasnije Banda je stavio konzervu u Jamiejevu ruku. Splav se opasno nagnula.

– Otvori je do pola. Požuri!

Banda je izvukao svoj džepni nož i napola otvorio konzervu.

Jamie je uzme. Osjećao je oštar, nazubljen rub metala pod svojim prstima.

– Drž' se čvrsto! – opomenuo je.

Kleknuo je na rub splavi i čekao. Gotovo istodobno morski pas se približio splavi. Usta su mu bila širom otvorena i otkrivala red opasnih, iskeženih zuba. Jamie se ustremio na oči. Svom snagom ispružio je obje ruke, i zaparao oči morskog psa oštrim metalnim rubom. Morski pas je podigao svoje golemo tijelo i splav se na trenutak uspravno osovila. Voda se odjednom zacrvenjela. Nastala je velika gužva jer su morski psi jurnuli na ranjenog pripadnika svog jata. Potpuno su zaboravili splav. Jamie i Banda promatrali su kako morski psi raskidaju svoju bespomoćnu žrtvu dok se splav sve više udaljavala. Morski psi su napokon nestali.

Banda je duboko udahnuo i tiho progovorio.

– Jednog ću dana ovo ispričati svojim unucima. Što misliš, hoće li mi vjerovati?

Smijali su se sve dok im suze nisu potekle na oči.

Kasno poslijepodne Jamie je pogledao na džepni sat.

– Morali bismo stići do obale s dijamantima negdje oko ponoći. Sunce izlazi u šest i petnaest. Ostaje nam dakle četiri sata da pokupimo dijamante i dva sata da se vratimo na more i nestanemo. Hoće li nam četiri sata biti dovoljno, Banda?

– Stotinu ljudi ne bi živjelo dovoljno dugo da potroše ono što možeš skupiti na plaži za četiri sata. – *Jedino se nadam da ćemo živjeti dovoljno dugo da ih skupimo...*

Ostatak dana plovili su postojano na sjever, nošeni vjetrom i plimom. Predvečer se ispred njih pokazao otočić, ne veći od sedamdesetak metara u promjeru. Jedak smrad amonijaka postajao je sve jači što su bili bliže otoku i napokon su im i oči počele suziti. Jamie je shvatio zašto nitko ovdje ne živi. Smrad je bio nevjerojatan. Ali otok će im predstavljati savršen zaklon do noći. Jamie je prilagodio jedro i splav je udarila u kamenitu obalu niska otoka. Banda je privezao splav i obojica su kročila na čvrsto tlo. Otok je bio pokriven milijunima ptica: kormoranima, pelikanima, blunama, pingvinima i flaminzima. Ustajali zrak tako je zaudarao da je bilo nemoguće disati. Napravili su nekoliko koraka i upali do bedara u izmetine.

– Vratimo se na splav – protisnuo je Jamie.

Banda je pošao za njim bez riječi.

U tom se trenutku podiglo jato pelikana i ostavilo čistinu na tlu. Ugledali su tijela trojice muškaraca. Bilo je nemoguće reći kako dugo su mrtvi. Njihova tijela savršeno je očuvao amonijak u zraku, a kosa im je bila svijetlocrvena.

Trenutak kasnije Jamie i Banda su bili na splavi i otisnuli se na more.

Čekali su spuštenog jedra.

– Ostat ćemo ovdje do ponoći. Zatim ćemo uploviti.

Sjedili su u tišini i svaki se na svoj način pripremao na ono što ih je čekalo. Sunce je ležalo nisko na zapadnom horizontu i bojalo umiruće nebo divljim bojama nekog poludjelog umjetnika. Tada ih je iznenada pokrila tama.

Čekali su još dva sata, a zatim je Jamie podigao jedro. Splav se uputila na istok prema nevidljivoj obali. Iznad njih, razlomili su se oblaci i propustili trak blijede, mjeseceve svjetlosti. Splav je klizila brže. U daljini su ugledali mutne obrise obale. Vjetar je zapuhao jače, udario o jedro i započeo gurati splav prema obali sve većom brzinom. Uskoro su jasno vidjeli kopno i zastrašujuću nisku stijenu. Čak i s tolike udaljenosti vidjelo se i čulo goleme, zapjenjene valove što su se poput gromova lomili o stijenu. Grozovit prizor izdaleka. Kako će tek biti kad se približe?

– Jesi li siguran da ne čuvaju obalu? – prošaptao je Jamie.

Banda nije odgovorio. Pokazivao je stijenu i Jamie je shvatio što želi reći. Smrtonosnu zamku ni čovjek nije mogao izmisliti. Stražari mora koji se nikada nisu odmarali i nikada spavali. Bili su ovdje i strpljivo čekali svoje žrtve. *Nadmudrit ćemo vas, pomislio je Jamie. Prelebdjet ćemo iznad vas.*

Splav ih je dovela ovamo. Odvest će ih i dalje. Obala je jurila prema njima i već su osjećali moć divovskih zapjenjenih valova. Banda se čvrsto držao jarbola.

– Krećemo se jako brzo.

– Ne brini – umirio ga je Jamie. – Kad pridemo bliže, spustit ću jedro. To će nam smanjiti brzinu. Kliznut ćemo preko stijena lijepo i lako.

Sile vjetra i valova udružile su se i gonile splav prema smrtonosnim stijenama. Jamie je procijenio preostalu udaljenost i hitro spustio jedro. Vjerovao je da će ih valovi odnijeti do obale bez pomoći jedra. Nisu usporili. Splav je sad potpuno pripadala zagrljaju valova, nekontrolirana i bacana s vala na val, tresla se tako divlje da su se morali držati s obje ruke. Jamie je očekivao da će biti teško, ali bio je sasvim nepripremljen na bijes zakipjelih vrtloga oko njih. Stijene su se u svoj svojoj jasnoći zlokobno dizale ispred njih. Valovi su udarali u nazubljene grebene, završavajući visokim i bjesomučnim gejzirima. Uspjeh njihova pothvata zavisio je samo od toga da splav ostane čitava i omogućiti im povratak. Bez splavi, čekala ih je jedino smrt.

Zastrašujuća moć valova nosila ih je sve bliže stijenama. Urlikanje vjetra bilo je zaglušujuće. Val je iznenada visoko podigao splav i bacio je prema stijenama.

– Drž’ se, Banda! – viknuo je Jamie. – Ulazimo!

Golemi val ponio je splav poput kutije šibica i počeo je nositi prema obali, iznad stijena. Jamie i Banda borili su se za svoje živote prkoseći propinjućoj sili što je prijetila da ih zauvijek povuče u vodu. Jamie je na trenutak ugledao oštre stijene ispod sebe. Još malo pa će ih preletjeti i uploviti u siguran zaklon obale. Međutim, tada se začuo iznenađujući zvuk udarca i loma. Stijena je zahvatila i otkinula jednu bačvu. Nagli trzaj oslobodio je još jednu, a zatim i slijedeću. Vjetar, divlji valovi i gladno stijenje igrali su se i bacali splav na sve strane poput igračke.

Jamie i Banda osjetili su kako se splav počela raspadati.

– Skači! – viknuo je Jamie.

Bacio se u vodu. Dohvatio ga je golemi val i izbacio prema obali kao iz katapulte. Uхватила ga je sila kakvu čovjek ne može spoznati. Bio je savršeno nemoćan u svemu što se događalo. Postao je dio vala. Val je bio iznad njega, ispod njega i u njemu. Tijelo mu se savijalo i okretalo, a pluća su mu željela prsnuti. Eksplozije svjetla razdirale su mu glavu. *Utapam se*, pomislio je Jamie. Tijelo mu je bilo izbačeno na pijesak. Ležao je, hvatao zrak i pokušavao napuniti pluća svježim morskim zrakom. Pijesak mu je izderao grudi i noge, a odjeća mu je visjela u dronjcima. Polako je sjeo i pogledom potražio Bandu. Ležao je zgrčen tri metra dalje i povraćao morsku vodu. Jamie je ustao i teturajući pošao prema njemu.

– Jesi li dobro?

Banda je kimnuo glavom. Duboko je udahnuo, a zatim pogledao Jamieja.

– Ja ne znam plivati.

Jamie mu je pomogao ustati. Okrenuli su se i pogledali prema stijenama. Od njihove splavi ni traga ni glasa. Razbila se u paramparčad. Našli su put do polja dijamanta.

Jedino što odavde više nije bilo izlaza.

Iza njih je bjesnio ocean. Ispred njih ležala je pustinja sve do podnožja udaljenih, krševitih i grimiznih planina Richtervelda, ispresjecanih dubokim dolinama, klancima i nakrivljenih vrhova obasjanih mjesečinom. U podnožju planina nalazila se dolina Hexenkessel, 'Vještčin kotao'. Vjetrovit, samotan i drevan krajolik s početaka vremena. Jedini znak da je čovjek ikada kročio na ovo mjesto predstavljao je natpis. Pod sjajem mjesečine moglo se pročitati:

VERBODE GEBIED
SPERRGEBIET

Zabranjeno.

Bijeg morem više nije bio moguć. Ostajala im je jedino pustinja Namib.

– Pokušat ćemo je prijeći uzdajući se u sreću – rekao je Jamie.

Banda je odmahnuo glavom.

– Stražari će nas ubiti čim nas ugledaju. Ili objesiti. Čak i da izmaknemo stražarima i psima, očekuju nas mine. Možemo se smatrati mrtvacima. – U njemu nije bilo straha, tek rezigniranog prihvaćanja svoje sudbine.

Jamie je pogledao Bandu i osjetio duboko kajanje. On je crnca uvukao u sve ovo, ali on se nije potužio ni jednom jedinom riječi. Čak i sada, znajući da im nema izlaza, nije imao prigovora.

Jamie se okrenuo prema zidu bijesnih valova što su udarali o obalu i pomislio kako su zapravo čudom dospjeli i ovako daleko. Bila su dva ujutro, još četiri sata do svitanja. *Proklet bio, ako sam spreman na predaju*, pomislio je.

– Pođimo na posao, Banda.

– A što ćemo raditi?

– Došli smo ovamo po dijamante, zar ne? Uzmimo ih.

Banda je zurio u čovjeka divljih očiju, bijele mokre kose i mokrih hlača što su u dronjcima visjele oko njegovih nogu.

– O čemu to govoriš?

– Rekao si da će nas ubiti čim nas ugledaju, zar ne? Dakle bolje da nas ubiju bogate nego siromašne. Čudo nas je dovelo ovamo. Možda će nas čudo odavde i izvući. A ako se izvučemo, onda ne želim da to bude praznih ruku.

– Ti si lud – rekao je Banda tiho.

– Inače ne bismo bili ovdje – podsjetio ga je Jamie.

Banda je slegnuo ramenima.

– Kvragu, ionako ne znam što ću dok nas ne nađu.

Jamie je svukao iskidanu košulju. Banda ga je shvatio i napravio isto.

– Tako. Kaži sad gdje su ti veliki dijamanti o kojima si govorio?

– Posvuda – obećao je Banda. – Jednako kao stražari i psi – dodao je.

– O njima ćemo brinuti kasnije. Kad silaze na obalu?

– Kad se razdani.

Jamie je razmišljao na trenutak.

– Da li postoji dio obale na koji *ne zalaze*? Negdje gdje bismo se mogli sakriti?

– Nema dijela na koji ne dolaze i nema mjesta gdje bi se mogla muha sakriti.

Jamie udari Bandu po ramenu.

– Dobro, to smo riješili. Pođimo.

Jamie je promatrao Bandu koji se spustio na ruke i koljena, polako počeo puzati i usput prosijavati pijesak prstima. Zaustavio se dvije minute kasnije i podigao dijamant u ruci.

– Jednog sam pronašao!

Jamie je kleknuo i počeo se kretati. Najprije je našao dva mala dijamanta. Međutim, treći je težio najmanje petnaest karata. Zagledao se u njega. Nije mogao vjerovati da se do takvog bogatstva moglo doći tako jednostavno. A pripadalo je Salomonu van der Marweu i njegovim partnerima. Jamie je nastavio puzati.

Tri sata kasnije imali su više od četrdeset dijamanta težine od dva do trideset karata. Nebo na istoku počelo je blijediti. Jamie je u to doba kanio otići, skočiti na splav, preploviti stijenje i pobjeći. Ali o tome sada nije imalo smisla razmišljati.

– Uskoro će svanuti – rekao je Jamie. – Da vidimo koliko još dijamanta možemo naći.

– Nećemo imati priliku ni ove potrošiti. Ti doista, želiš umrijeti jako bogat, zar ne?

– Ja uopće ne želim umrijeti.

Nastavili su s potragom i bezglavo skupljali dijamante. Izgledalo je kao da ih je zgrabilo ludilo. Njihova zbirka dijamanta je rasla sve dok napokon nisu imali šezdeset dijamanta, kraljevsko blago u razderanim košuljama.

– Hoćeš li da ih ja nosim? – upitao je Banda.

– Ne. Možemo obojica... – Tek tada je Jamie shvatio što je Banda imao na pameti. Onaj kojeg bi uhvatili s dijamantima umro bi sporije i bolnije.

– Ja ću ih uzeti – rekao je Jamie. Stavio je sve dijamante u ostatke svoje košulje i pažljivo zavezao čvor.

Horizont je sad već bio obasjan sivilom, a istok se počeo puniti bojama izlazećeg sunca.

A što sad? To je bilo pitanje! Ali što je bio odgovor? Mogli su ostati ovdje i umrijeti ili krenuti prema pustinji i umrijeti.

– Pođimo.

Jedan uz drugog, Jamie i Banda počeli su se udaljavati od mora.

– Koliko ima do najbližih mina?

– Stotinjak metara. – Čuli su lavež pasa u daljini.

– Mislim da ne moramo misliti na mine. Psi idu ovamo.

Jutarnja smjena dolazi na posao.

– Kad će stići?

– Za petnaest minuta. Možda i deset.

Skoro se sasvim razdanilo. Nejasni obrisi pretvorili su se u jasne pješčane dine i udaljene planine. Nigdje se nije moglo sakriti.

– Koliko stražara ima u jednoj smjeni?

Banda je razmislio.

– Desetak.

– To nije mnogo na ovako velikoj obali.

– I *jedan* je previše. Imaju puške i pse. Stražari nisu slijepi, a mi nismo nevidljivi.

Lavež je bio sve bliže.

– Banda, kajem se. Nisam te smio uplesti u sve ovo.

– I nisi.

Jamie je razumio što je Banda želio reći.

Začuli su glasove u daljini.

Jamie i Banda stigli su do male dine.

– A da se zakopamo u pijesak?

– I to je isprobano. Pronašli bi nas psi i preklali nas. Želim brzu smrt. Pokazat ću im se i potrčati. Tako će biti prisiljeni da zapucaju. Neću da me psi dohvate.

Jamie je zgrabio Bandinu ruku.

– Neka i poginemo, ali proklet bio ako ćemo *trčati* u smrt. Nećemo se dati tako lako.

Počeli su razabirati riječi.

– Brže, lijena marvo vikao je netko. – Za mnom... ostani u stroju... dobro ste se naspavali... prionite sad na posao...

Unatoč hrabrih riječi, Jamie se počeo povlačiti. Okrenuo se i tužno pogledao more. *Možda utapljanje predstavlja lakšu smrt?* Pogledao je stijene što su trgale demonske sile, a onda je iznenada ugledao još nešto, nešto iza valova. Nije mogao shvatiti što je to.

– Banda, pogledaj!

Daleko na moru neprozirni, sivi zid približavao se obali nošen jakim zapadnim vjetrovima.

– Magla! – uzviknuo je Banda. – Dolazi dva-tri puta tjedno.

Dok su razgovarali, magla se približavala poput golemog sivog zastora prekrivajući horizont i nebo.

Približavali su se i glasovi.

– *Den dousant!* Prokleta magla. Opet zastoj u radu. Šefovima se ovo neće svidjeti...

– Sad nam se pruža prilika! – rekao je Jamie. Šaptao je.

– Kakva prilika?

– Magla! Neće nas vidjeti.

– To nam ne pomaže. Podignut će se prije ili kasnije, a mi ćemo i dalje biti ovdje. Ako stražari ne mogu proći minskim poljem ne možemo ni mi. Pokušaj ići pustinjom u magli. Odletjet ćeš u zrak nakon desetak koraka. Opet tražiš jedno od svojih čuda.

– To je proketo točno – rekao je Jamie.

Nebo je počelo tamniti. Magla je bila sve bliže. Pokrila je more i pripremala se progutati obalu. Djelovala je sablasno kotrljajući se prema njima, ali Jamie je radosno pomislio: *Spasit će nas!*

Iznenada se začuo glas.

– Hej, vas dvojica! Koga vruga radite ovdje?

Jamie i Banda su se okrenuli. Na vrhu dine nekih stotinjak metara daleko nalazio se uniformiran i naoružan stražar. Jamie je bacio pogled prema obali. Magla se brzo približavala.

– Vi! Vas dvojica! Dolazite ovamo – vikao je stražar. Podigao je pušku. Jamie je dignuo ruke uvis.

– Iščašio sam nogu – objasnio je. – Ne mogu hodati.

– Ostanite gdje ste – naredio je stražar. – Dolazim po vas. – Spustio je pušku i počeo im prilaziti. Pogled unazad otkrio je da se magla dohvatila obale i brzo približavala.

– Trči! – šapnuo je Jamie. Okrenuo se i jurnuo prema obali. Banda je trčao odmah iza njega.

– Stoj!

Začuo se pucanj i pijesak ispred njih je prsnuo. Nastavili su trčati u susret tamnom zidu magle. Začuo se još jedan pucanj, ovaj put bliže. Tren kasnije ušli su u potpunu tminu. Studen ih je obavila i magla počela gušiti. Kao da su uronili u pamuk. Ništa se nije vidjelo.

Glasovi su sad bili prigušeni i daleki, odbijali su se od magle i dolazili sa svih strana. Čuli su glas koji je dozivao drugi.

– Kruger!... Ja sam, Brent... Čuješ li me?

– Čujem te, Kruger...

– Dvojica su – vikao je prvi glas. – Bijelac i crnac. Na obali su. Raširi ljude. *Skiet hom!* Pucajte bez upozorenja.

– Uhvati se za mene – šapnuo je Jamie.

Banda je uhvatio njegovu ruku.

– Kamo ćemo?

– Odlazimo odavde. – Jamie je približio kompas svom licu. Jedva ga je vidio. Okretao se sve dok kompas nije pokazao istok. – Ovamo...

– Stani! Ne možemo. Čak ako i ne naletimo na stražara ili psa, nagazit ćemo na minu.

– Kažeš da minska polja počinju tek stotinjak metara od obale. Pođimo odavde.

Krenuli su prema pustinji polako i nesigurno. Slijepci u nepoznatoj zemlji. Jamie je brojio korake. Kad god su posrnuli na pijesku, podizali bi se i nastavljali hodati. Jamie se zaustavljao i kontrolirao kompas svakih nekoliko metara, Zaustavili su se kad je procijenio da su prešli stotinjak metara.

– Ovdje negdje počinju minska polja. Da li postoji obrazac po kojem su postavljane mine? Možeš li se sjetiti ičega što nam može pomoći.

– Molitve – odgovorio je Banda. – Nitko nikada nije prošao minskim poljima, Jamie. Mine su razbacane na sve strane i zakopane petnaest centimetara duboko. Moramo ostati ovdje dok se magla ne podigne, a onda se predati.

Jamie je slušao pamukom omotane glasove unaokolo.

– Kruger! Javlaj se stalno...

– Dobro, Brent...

– Kruger...

– Brent...

Bestjelesni glasovi međusobno su se dozivali u slijepoj magli. Jamiejeva svijest očajnički je pokušavala pronaći izlaz. Ako ostanu ovdje, ubit će ih onog trena kad se magla podigne. Ako krenu minskim poljima bit će razneseni.

– Jesi li ikada vidio minu? – upitao je Jamie.

– Neke sam pomogao i zakopati.

– Što ih aktivira?

– Čovjekova težina. Aktivirat će ih sve što je teže od četrdeset kilograma.

Tako ne ubijaju pse.

Jamie je duboko udahnuo.

– Banda, mislim da postoji mogućnost da izađemo odavde. Ali možda nećemo uspjeti. Jesi li spreman prihvatiti rizik sa mnom?

– Što ti je na umu?

– Prijeći ćemo minsko polje potrbuške. Na taj način rasporedit ćemo težinu.

– Isuse!

– Šta kažeš?

– Mislim da sam lud što sam ikada napuštao Cape Town.

– Hoćemo li? – Jedva je vidio Bandino lice pokraj sebe.

– Ne ostavljaj čovjeku puno izbora.

– Pođimo onda.

Jamie se pažljivo ispružio na pijesku. Banda mu se pridružio. Polako su počeli puzati prema minskom polju.

– Pri kretanju ne pritisći rukama ili nogama nego cijelim tijelom.

Odgovora nije bilo. Banda je usredotočio misli na preživljavanje.

U sivom vakuumu nisu vidjeli ništa. Svakog trena mogli su udariti u stražara, naletjeti na psa ili minu. Jamie je pokušavao sve to zaboraviti. Napredovali su užasno polako. Nisu imali košulje i pijesak im je derao kožu na trbuhu. Jamie je znao da su im šanse neizmjereno male. Ako i prođu pustinju, a da ih ne ubiju ili ne odlete u zrak, očekivala ili je bodljikava žica i naoružani stražari na ulaznom tornju. Nitko nije znao kako će se dugo zadržali magla. Mogla se podignuti svakog trena i otkriti ih.

Nastavili su puzati naprijed sve dok nisu izgubili osjećaj vremena. Centimetri su postajali metri, a metri kilometri. Morali su puzati spuštenih glava i imali su oči, uši i noseve pune pijeska. Disali su teško.

U daljini je neprekidno odjekivalo. *Kruger... Brent... Kruger... Brent...*

Svakih nekoliko minuta zaustavljali su se i provjeravali iglu na kompasu, a zatim nastavljali puziti. Dolazili su u napast da pođu brže, ali to bi im povećalo težinu. Jamie je zamišljao kako mu se metalni komadi zabijaju u trbuh. Nastavio je polako. Povremeno su čuli i druge glasove unaokolo, ali magla je prigušivala riječi pa nisu znali odakle dolaze. Ovo je veliku pustinja, pomislio je Jamie. *Nećemo uspjeti nikako.*

Odjednom niotkuda, nešto veliko i dlakavo ga je zaskočilo. Dogodilo se to tako brzo da je Jamie bio zatečen. Osjetio je kako mu se zubi Njemačkog ovčara zabijaju u ruku. Ispustio je dijamante i pokušao slobodnom rukom rastvoriti pseću čeljust, ali uzalud. Topla krv tekla mu je niz ruku. Pas je još čvršće zagrizao, tiho i smrtonosno. Počeo je gubiti svijest. Začuo je tup udarac, zatim još jedan. Pseći ugriz je popustio, a oči se ukočile. Kroz maglu boli, Jamie je ugledao Bandu kako zavežljajem dijamanta udara glavu psa. Pas je samo jednom zacvilio i umirio se.

– Jesi li dobro? – Banda je disao zabrinuto.

Jamie nije mogao govoriti. Ležao je i čekao da prođu valovi boli. Banda je otkinuo komad hlača i čvrsto povezao Jamiejevu ruku nastojeći da zaustavi krvarenje.

– Moramo dalje – opomenuo ga je Banda. – Zacijelo ih je još u blizini.

Jamie se složio. Polako je tijelom došao u prvobitni položaj, unatoč strašnog udaranja bila u ruci.

Jamie nije bio svjestan ostatka puta; kretao se mehanički. Nešto u njemu naređivalo je tijelu. *Ruke naprijed, vuci... ruke naprijed, vuci... ruke naprijed, vuci...* Beskonačna odiseja smrtnih muka. Sad je Banda imao kompas i usmjeravao Jamieja. Unaokolo su bili stražari, psi, mine i samo im je magla pružala utočište. Puzali su i dalje u borbi za vlastite živote. Napokon u njima nije ostao ni djelić snage.

Spavali su.

Kad je Jamie otvorio oči nešto je bilo drugačije. Ležao je na pijesku ukočena i bolna tijela i pokušavao se sjetiti gdje je. Ugledao je Bandu. Spavao je dva metra dalje i tada mu je sinulo. Splav... stijene... magla... Ali nešto nije valjalo. Sjeo je i pokušao shvatiti što. *Vidio je Bandu! To nije valjalo. Magla se dizala.* Jamie je u blizini začuo glasove. Zurio je u maglu što se razilazila. Stigli su do ulaza na polja dijamanta. Ugledao je visok toranj, stražarnicu i bodljikavu žicu o kojoj je govorio Banda. Grupa od šezdesetak crnih radnika dolazila je s polja dijamanta. Završili su svoju smjenu i slijedeća smjena je ulazila. Jamie je kleknuo, dopuzao do Bande i prodrmao ga. Banda je sjeo, budan istog trena. Pogledao je prema tornju i ulaznim vratima.

– Kvragu! – rekao je u nevjerici. – Skoro smo uspjeli.

– *I uspjeli smo.* Daj mi dijamante!

Banda mu je pružio zavežljaj.

– Što ćeš...

– Pođi za mnom.

– Stražari s puškama na ulazu, znat će da nam ovdje nije mjesto – rekao je Banda tiho.

– Na to i računam – odgovorio je Jamie.

Krenuli su prema stražarima i umiješali se među radnike koji su dolazili s polja i one koji su tek odlazili. Radnici su se međusobno dovikivali i prijateljski izazivali.

– Sad ćete se dobro naraditi, a mi smo lijepo odspavali u magli...

– Kako ste samo to uspjeli srediti, kopile sretno...

– Sluša me bog, a vas neće jer ste zli...

Jamie i Banda su stigli do ulaza. Dva golema stražara usmjeravala su radnike s polja u kolibu gdje su ih pažljivo pretraživali. *Svuku ih do gola, a zatim im pregledaju svaku rupu koju imaju.* Jamie je čvršće stegnuo košulju u ruci. Progurao se između radnika i prišao stražaru.

– Oprostite, gospodine – rekao je Jamie. – Kome se ovdje možemo obratiti zbog posla?

Banda ga je gledao, okamenjen. Stražar se okrenuo prema Jamieju.

– Koga vraga vi radite unutar ograde?

– Tražimo posao. Čujem da ima slobodno mjesto stražara, a moj sluga može kopati. Mislio sam....

Stražar je odmjerio dva poderana, poštovanja nevrijedna stvora.

– Gubite se van!

– Ne želimo van – protestirao je Jamie. – Tražimo posao i rekli su mi...

– Ovo je zabranjeno područje, gospodine. Zar niste vidjeli natpise? A sad se obojica gubite! – Pokazao je zaprežna kola s one strane ograde na koja su se upravo penjali radnici prve smjene. – Ovim ćete kolima stići u Port Nolloth. Ako želite posao, morate se prijaviti u tamošnjem uredu kompanije.

– Hvala vam, gospodine – rekao je Jamie. Domahnuo je Bandi i vrata su ih odvela u slobodu. Stražar je gledao za njima.

– Prokleti idioti.

Deset minuta kasnije Jamie i Banda putovali su u Port Nolloth. Nosili su dijamante u vrijednosti od pola milijuna funti.

6.

Skupocjena kočija kotrljala se niz prašnjavu, glavnu ulicu Klipdrifta. Vukao ju je prekrasan par riđana. Uzde je držao vitak, sportski građen muškarac s potpuno bijelom kosom, bradom i brkovima. Bio je odjeven u moderno sivo odijelo, košulju s naborima, a na njegovoj crnoj kravati sjajila je dijamantska igla. Nosio je sivi cilindar, a na malom prstu iskrio mu se velik dijamantski prsten. Izgledalo je kao da je stranac u gradu, ali nije bio.

Klipdrift se znatno promijenio otkad ga je Jamie McGregor napustio. Prošla je godina. Bila je 1884. i mjesto je preraslo iz logora u grad. Završena pruga od Cape Towna do Hopetowna imala je odvojak do Klipdrifta, što je dovelo novi val doseljenika. U gradu je bilo još više ljudi, ali izgledali su nekako drugačije. Još uvijek se vidalo mnogo kopača, ali primjećivali su se i poslovni ljudi i dobro odjevene gospođe koje su ulazile i izlazile iz trgovina. Klipdrift je dobio patinu ugleda.

Jamie je prošao pokraj tri plesne dvorane i nekoliko otmjenih gostionica. Vidio je nedavno izgrađenu Crkvu i brijačnicu, a zatim i velik hotel *Grand*. Zaustavio se ispred banke, sišao s kočije i nehajno dobacio uzvik nekom dječaku.

– Napoji konje.

Jamie je ušao u banku i glasno rekao upravitelju:

– Želim položiti sto tisuća funti u vašu banku.

Vijest se brzo raširila gradom, kao što je Jamie i pretpostavljao. U trenutku kad je ušao u gostionicu *Sundowner* već je postao središte zanimanja. Unutrašnjost gostionice nije se promijenila. Znatiželjne oči mnogobrojnih gostiju pratile su Jamieja dok je prilazio šanku. Smit je kimnuo smjerno.

– Izvolite, gospodine. – U njegovim očima vidjelo se da ne prepoznaje Jamieja.

– Viski. Najbolji.

– Da, gospodine. – Natočio je piće. – Novi ste u gradu?

– Da.

– Prolazite zacijelo?

– Ne. Čuo sam da je ovo dobar grad za čovjeka spremnog na ulaganja.

Krčmarove oči oživješe.

– Nema boljeg! Čovjek sa sto... Čovjek s novcem može doista napredovati. Zapravo, čak bih vam mogao i pomoći, gospodine.

– Doista? Kako?

Smit se nagnuo i započeo govoriti povjerljivim glasom.

– Poznajem čovjeka koji upravlja ovim gradom. Predsjednik gradskog vijeća i načelnik građanskog odbora. Najvažnija osoba u ovom dijelu zemlje. Ime mu je Salomon van der Merwe.

Jamie je otpio malo viskija.

– Nikad čuo.

– Vlasnik je velike trgovine na drugoj strani ulice. On bi vas mogao izvjestiti o nekim unosnim poslovima. Vrijedilo bi ga upoznati dok ste ovdje.

Jamie je gucnuo još malo.

– Neka dođe ovamo.

Krčmar je pogledao velik dijamantski prsten na Jamiejevoj ruci, a zatim i iglu na kravati.

– Dobro, gospodine. Smijem li mu reći vaše ime.

– Travis. Ian Travis.

– Dobro, gospodine Travis. Siguran sam da će vas gospodin Van der Merwe s radošću upoznati. – Natočio je još jedan viski. – Popijte, kuća časti.

Jamie je sjedio za šankom, pijuckao viski i bio svjestan činjenice da ga svi promatraju. Bogati su napuštali Klipdrift, ali nitko tako očigledno bogat nije ranije došao ovamo. Bilo je to novo iskustvo za sve.

Petnaest minuta kasnije krčmar se vratio u pratnji Salomona van der Merwea. Van der Merwe je prišao bradatom strancu bijele kose, ispružio svoju ruku i nasmiješio se.

– Gospodine Travis, ja sam Salomon van der Merwe.

– Ian Travis.

Jamie je pričekao neki znak ili pokret kojim bi Van der Merwe otkrio da ga prepoznaje. Ali nije se dogodilo ništa. *Uostalom, zašto i bi?* Nije postojalo više ništa od onog naivnog i idealima ispunjenog osamnaestogodišnjaka kakav je bio.

Smit ih je ponosno odveo za stol u kutu.

Van der Merwe se oglasio čim su sjeli.

– Čujem da vas zanimaju ulaganja u neki posao ovdje u Klipdriftu, gospodine Travis.

– Možda.

– Mislim da vam mogu pomoći. Znaite, čovjek mora biti oprezan. Mnogo je nemoralnih ljudi unaokolo.

Jamie ga je pogledao.

– U to sam siguran.

Sve ovo bilo je nestvarno. Sjedio je za stolom i uljudno razgovarao s čovjekom koji ga je opljačkao, a zatim pokušao i ubiti. Mržnja prema Van der Merweu ga je iscrpila, ali žeđ za osvetom održala ga je na životu. Van der Merwe uskoro će osjetiti njegovu osvetu.

– Ako smijem pitati, gospodine Travis, koliko bi ste novca uložili?

– Pa, počeo bih sa sto tisuća funti – rekao je Jamie opušteno. Promatrao je kako Van der Merwe vlaži usne.

– A zatim možda još tri, četiri stotine tisuća.

– Ovaj... s tim biste mogli mnogo, jako mnogo. Uz prave upute, naravno – dodao je hitro. – Imate li nekakvu ideju o tome u što biste uložili novac?

– Malo ću se raspitati i vidjeti kakve su mogućnosti.

– Pametno – složio se Van der Merwe mudrijaški. – Možda biste došli k meni na večeru pa možemo porazgovarati. Moja kći odlično kuha. Bila bi nam čast.

Jamie se nasmijao.

– Bilo bi mi drago, gospodine Van der Merwe. – *Nemaš pojma koliko će mi biti drago, pomislio je.*

Dakle, igra je započela.

Putovanje s namibskih polja dijamanata do Cape Towna proteklo je jednolično. Jamie i Banda uputili su se u malo selo i pronašli liječnika koji se pobrinuo za Jamiejevu ranu, a zatim su nastavili prema Cape Townu. Dug i naporan put, ali na neudobnosti se više nisu obazirali. U Cape Townu se Jamie smjestio u hotel *Royal* u ulici Plein, 'Pod pokroviteljstvom njegove kraljevske visosti, vojvode od Edinburgha'. Odsjeo je u kraljevskom apartmanu.

– Želim najboljeg brijača u gradu – rekao je upravitelju. – Zatim neka dođu krojač i izmar.

– Odmah, gospodine – rekao je upravitelj.

Divota što sve novac može, pomislio je Jamie.

Kupka u kraljevskom apartmanu bila je božanstvena. Jamie je ležao u vrućoj vodi i otapao umor svog tijela. Razmišljao je o prošlim, nevjerojatnim danima. Zar je prošlo tek nekoliko tjedana otkad je s Bandom izgradio splav? Izgledalo je kao da su prošle godine. Jamie je razmišljao o splavi što ih je odnijela u *Sperrgebiet*, o morskim psima, demonskim valovima i stijenama što su na koncu razbile splav. Magla, puzanje minskim poljem, golem pas nad njim... Prigušeni glasovi odjekivat će u njegovoj glavi zauvijek: *Kruger... Brent... Kruger... Brent...*

Ali najviše je razmišljao o Bandi. Svom prijatelju.

Kad su stigli u Cape Town, Jamie ga je nagovarao da ostane s njim. Banda se nasmijao i pokazao svoje bijele zube.

– Život s tobom je previše dosadan, Jamie. Moram poći nekamo gdje je uzbudljivo.

– Što ćeš sada?

– Zahvaljujući tebi i tvom prekrasnom planu o jednostavnosti plovidbe povrh stijena, kupit ću farmu, naći ženu i imati puno djece.

– Dobro. Pođimo do *diamant koopera* tako da ti mogu dati tvoj dio dijamanata.

– Ne – rekao je Banda. – To neću.

Jamie se namrštitio.

– O čemu to govoriš? Polovica dijamanata je tvoja. Ti si milijunaš.

– Ne. Pogledaj moju kožu, Jamie. Ako postanem milijunaš, koža mi neće vrijediti ni groša.

– Sakrij nešto dijamanata. Mogao bi...

– Dovoljno mi je ono što će mi omogućiti da kupim farmu i dva vola. Njih ću zamijeniti za ženu. Dva ili tri manja dijamanta osigurat će mi sve što želim. Ostatak je tvoj.

– To je nemoguće. Ne možeš mi dati svoj dio.
– Mogu, Jamie. Jer ti ćeš meni dati Salomona van der Merwea.
Jamie je dugo promatrao Bandu.
– Obećavam.
– A sad ću se oprostiti, moj prijatelju. – Dvojica muškaraca stisnuli su ruke.
– Srest ćemo se opet – rekao je Banda. – I pokušaj smisliti neki *doista* zanimljiv pothvat.
Banda je otišao s tri mala dijamanta pažljivo sakrivena u džepu.

Jamie je bankovnom uplatnicom poslao dvadeset tisuća funti svojim roditeljima, kupio najljepšu kočiju i par konja i uputio se u Klipdrift.
Došlo je vrijeme za osvetu.

Uvečer, kad je Jamie McGregor ušao u Van der Merweovu trgovinu, spopao ga je tako neugodan i žestok osjećaj da je na trenutak morao stati i pribitati se. Van der Merwe je požurio iz stražnjeg dijela trgovine i kad je ugledao svog gosta, licem mu se razlio širok osmijeh.

– Gospodine Travis! – rekao je. – Dobrodošli.
– Hvala vam, gospodine... ovaj... zaboravio sam vaše ime...
– Van der Merwe. Salomon van der Merwe. Ne mojте se ispričavati. Nizozemska imena teško je upamtiti. Večera je pripremljena. Margaret! – viknuo je dok je Jamieja vodio u stražnju sobu. Ništa se nije promijenilo. Margaret je stajala uz peć, okrenuta leđima. – Margaret, stigao je gost o kojem sam ti govorio. Gospodin Travis.

Margaret se okrenula.
– Drago mi je.
Nije ga prepoznala.
– I meni je drago – rekao je Jamie.
Oglasilo se zvono. Stigla je mušterija i Van der Merwe se ispričao.
– Oprostite, odmah ću se vratiti. Osjećajte se kao kod kuće, gospodine Travis. – Hitro je izašao.

Margaret je donijela zdjelu još vrućeg povrća i mesa i ostavila je na stolu. Zatim je otišla izvaditi kruh iz pećnice. Jamie je stajao i promatrao je bez riječi. Proljepšala se otkad ju je zadnji put vidio. Postala je žena s prikrivenom, ranije neprimjetnom seksualnošću.

– Vaš otac kaže da ste odlična kuharica.
Margaret je porumenjela.
– Nadam se, gospodine.
– Odavno nisam jeo dobru domaću hranu. Jedva čekam. – Uzeo je zdjelicu za maslac što ju je Margaret imala u rukama i stavio je na stol. Nije znala da postoji muškarac koji će ženi pomoći u njezinom radu. Podignula je, začuđena, svoj pogled. Slomljen nos i ožiljak kvarili su inače zgodno lice. Oči su mu bile sive i sjajile inteligencijom i žestinom. Njegova bijela kosa govorila je da nije

mlad, premda je primjećivala nešto mladoliko u njemu. Bio je visok i jak. Margaret se okrenula zbunjena njegovim pogledom.

Van der Merwe se ubrzo vratio zadovoljno trljajući ruke.

– Zatvorio sam trgovinu – rekao je. – Sjednimo i večerajmo.

Jamie je dobio počasno mjesto za stolom.

– Pomolimo se – rekao je Van der Merwe.

Zatvorili su oči. Margaret ih je potajno otvorila i oštro motrila elegantnog stranca dok je njezin otac nastavio monotono govoriti.

– Svi smo mi grešnici u tvojim očima, Gospode, i moramo biti kažnjeni. Daj nam snage da izdržimo teškoće na ovoj zemlji tako da možemo uživati plodove neba kad budemo pozvani. Hvala ti, Gospode, na pomoći onima koji zaslužuju blagostanje. Amen.

Salomon van der Merwe počeo je posluživati. Ovoga puta Jamie je dobio obilniji obrok. Jeli su i razgovarali.

– Jeste li prvi put u ovom kraju, gospodine Travis?

– Da – odgovorio je Jamie. – Prvi put.

– Niste povelili gospođu Travis, čujem.

– Ne postoji gospođa Travis. Nisam našao nikoga tko bi me htio – nasmijao se Jamie.

Koja budala od žene bi ga odbila, zapitala se Margaret. Spustila je oči uplašena da bi stranac mogao pročitati njezine zle misli.

– Klipdrift je grad velikih mogućnosti, gospodine Travis. Velikih mogućnosti.

– Volio bih ih vidjeti. – Pogledao je Margaret, a ona se zacrvenjela.

– Ne bih želio biti znatiželjan, gospodine Travis, ali smijem li vas upitati kako ste stekli svoj imetak? – Margaret se očevo pitanje učinilo nepristojnim, ali strancu izgleda nije smetalo.

– Naslijedio sam ga od oca – jednostavno je odgovorio Jamie.

– Ali zacijelo imate mnogo poslovnog iskustva?

– Nažalost, vrlo malo i pomoć mi je doista potrebna.

Van der Merwe je likovao.

– Sama sudbina je htjela da se sretnemo, gospodine Travis. Imam vrlo unosne veze. Vrlo, vrlo unosne. Mogu vam gotovo jamčiti da ću vam udvostručiti novac u samo nekoliko mjeseci. – Nagnuo se i potapšao Jamieja po ruci. – Mislim da je ovo velik dan za nas obojicu.

Jamie se samo smiješio.

– Pretpostavljam da ste odsjeli u hotelu *Grand*.

– Tako je.

– Užasno je skup. Ali pretpostavljam da čovjek s vašim mogućnostima... – Široko se nasmiješio Jamieju.

– Kažu da je ovdašnji krajolik zanimljiv – rekao je Jamie. – Bi li bilo nepristojno zamoliti vašu kćer da mi ga sutra pokaže?

Margaret je osjetila kako joj se srce zaustavilo.

Van der Merwe se namrštio.

– Ne znam. Ona... – Jedno od željeznih pravila Salomona van der Merwea nije dopuštalo da njegova kći ostane nasamo s muškarcem. Ipak, u slučaju gospodina Trávisa, zaključí o je da bi mogao napraviti izuzetak. Previše je bilo na kocki i nije smio ispasti negostoljubiv.

– Poštedjet ću Margaret trgovine na kratko. Poći ćeš s našim gostom, Margaret, zar ne?

– Ako ti to želiš oče – odgovorila je tiho.

– Dogovorili smo se dakle – nasmijao se Jamie. – Predlažem deset sati ujutro.

Nakon što je visok i elegantan gost otišao, Margaret je pospremila stol i oprala posuđe sasvim ošamućena. *On zacijelo misli da sam idiot.* Pokušala se ponovo prisjetiti čime je pridonijela razgovoru. Ničim. Nije ni zucnula. Zašto? Zar nije dočekala već stotine muškaraca u trgovini, a da nije ispala budala? Naravno, nisu je gledali poput Trávisa. *Svi muškarci imaju vruga u sebi, Margaret. Neću dopustiti da iskvare tvoju nevinost.* Glas njezina oca odzvanjao joj je u glavi. Zar bi moglo biti to? Slabost i drhtanje što je osjećala kad ju je stranac pogledavao? Je li on kvario njezinu nevinost? Pomisao na to izazivala je slatko uzbuđenje u njezinu tijelu. Pogledala je u tanjur koji je obrisala već treći put i sjela. Poželjela je da joj je majka živa.

Njezina majka bi razumjela. Margaret je voljela oca, ali ponekad ju je mučio osjećaj da je njegov zatvorenik. Brinulo ju je što ne dopušta da joj prilaze muškarci. *Nikad se neću udati,* pomislila je Margaret. *Sve dok on ne umre.* Njezine buntovne misli ispunile su je krivicom. Hitro je napustila sobu i pošla u trgovinu gdje je njezin otac sjedio za stolom i bavio se računima.

– Laku noć, oče.

Van der Merwe je skinuo naočale sa zlatnim okvirom i protrljao oči prije nego što je zagrlío kći i zaželio joj laku noć. Margaret nije znala zašto je ustuknula.

Sama u zastorom zaklonjenom prostoru što je služio kao njezina soba, Margaret je promatrala svoje lice u malom, okruglom ogledalu na zidu. Nije imala iluzija o svom izgledu. Nije bila lijepa. Ali izgledala je zanimljivo. Lijepe oči. Visoke jagodice. Dobar stas. Približila se ogledalu. Što je to Ian Travis vidio kad je gledao u nju? Počela se svlačiti. Ian Travis nalazio se u sobi s njom, promatrao je očiju upiljenih u nju. Svukla je gaćice od muselina i prslučić i stala gola ispred njega. Njegove ruke nježno su milovale obline njezinih dojki i bradavice su joj se ukrutile. Prsti su joj spuznuli niz ravan trbuh. Ruke su joj se splele s njegovima i spuštale sve niže. Sad su već bile među njenim nogama, nježno dodirujući, milujući sve brže i brže dok napokon divlji vrtlog osjećaja nije eksplodirao u njoj. Izgovorila je njegovo ime bez daha i pala na krevet.

Pošli su Jamiejevom kočijom i on se još jednom čudio promjenama. Tamo gdje je nekad stajao niz šatora, sad su stajale čvrste drvene kuće s krovovima pokrivenim valovitim limom ili nastorom od slame.

– Klipdrift izgleda vrlo napredno – rekao je Jamie dok su prolazili glavnom ulicom.

– Pretpostavljam da bi mogao biti zanimljiv došljaku – odvrtila je. I pomislila: *Dosad sam ga mrzila.*

Napustili su grad i pošli prema logorima kopača na obali rijeke Vaal. Sezonske kiše pretvorile su krajolik u prostran, živopisan vrt ispunjen raskošnim grmovima Karrooa i Rhenostera, vrijeskom i drugim biljkama koje ostatak svijeta nije pozavao. Prošli su grupu kopača i Jamie je upitao:

– Jesu li u zadnje vrijeme pronađena neka bogata nalazišta dijamanata?

– Jesu. Nekoliko, zapravo. Svaki put kad se o to pročuje, nagrnu stotine kopača. Većina odlazi siromašna i slomljena srca. – Margaret je osjetila potrebu da ga upozori na opasnost. – Ocu se ne bi svidjelo da čuje što govorim, ali ja mislim da je to užasan posao, gospodine Travis.

– Samo za neke, pretpostavljam – složio se Jamie. – Samo za neke.

– Kanite li ostati?

– Da.

Margaretino srce je zaigralo.

– Dobro. – A zatim je brzo dodala: – Oca će to razveseliti.

*

Vozili su se cijelo jutro, ponekad se zaustavljali, a Jamie je razgovarao s kopačima. Mnogi od njih prepoznali su Margaret i govorili uljudno. Posjedovala je srdačnost i druželjubivost koju nije pokazivala u prisutnosti oca.

Nastavili su s vožnjom.

– Izgleda da vas svi poznaju – rekao je Jamie.

Zacrvenjela se.

– To je zato jer posluju s ocem. On oprema većinu kopača.

Jamie je šutio. Živo ga je zanimalo sve što je vidio. Željeznica je donijela velike promjene. Novo udruženje *De Beers*, imenovano prema farmeru na čijem posjedu je pronađeno prvo polje dijamanata, otkupilo je glavnog konkurenta, Barneyja Barnata. *De Beers* je užurbano konsolidirao stotine malih tražbina u jednu organizaciju. Nedavno je bilo otkriveno i zlato nedaleko od Kimberleyja zajedno s manganom i cinkom. Jamie je bio uvjeren da je ovo tek početak i da je Južna Afrika zapravo riznica minerala. Nevjerojatne mogućnosti pružale su se dalekovidnima.

Jamie i Margaret vratili su se kasno poslijepodne. Jamie je zaustavio kočiju ispred Van der Merweove trgovine.

– Bit će mi čast ako vi i vaš otac budete moji gosti na večeri.

Margaret je bila ushićena.

– Pitat ću oca. Nadam se da će pristati. Hvala vam na prekrasnom danu, gospodine Travis.

Zatim je naglo otišla.

Njih troje večerali su u prostranoj, četverokutnoj blagovaonici novog hotela *Grand*. Prostorija je bila prepuna i Van der Merwe je gundao.

– Ne znam kako si toliki ljudi mogu ovdje priuštiti večeru.

Jamie je uzeo jelovnik i pogledao ga. Odrezak je stajao funtu i četiri šilinga, krumpir četiri šilinga a komad pite od jabuka deset šilinga.

– Ovo su pljačkaši – požalio se Van der Merwe – Nekoliko obroka ovdje i čovjek može završiti u sirotištu.

Jamie je razmišljao o tome što bi Salomona van der Merwea moglo odvesti u sirotište. Kanio je to saznati. Naručili su i Jamie je primijetio da je Van der Merwe naručio najskuplja jela u jelovniku. Margaret je željela bistru juhu. Bila je previše uzbuđena da bi jela. Pogledala je svoje ruke, sjetila se što su sinoć radile i osjetila je krivicu.

– Doista mogu platiti večeru – izazivao ju je Jamie. – Uzmite što god želite. Oblilo ju je rumenilo.

– Hvala, ali znate... nisam, zapravo, jako gladna.

Van der Merwe je primijetio rumenilo i njegov pogled je oštro prešao s Margaret na Jamieja.

– Moja kćerka je divna djevojka, divna djevojka, gospodine Travis.

Jamie je potvrdio.

– Sasvim se slažem s vama, gospodine Van der Merwe.

Njegove riječi tako su usrećile Margaret da nije mogla pojesti ni juhu. Ian Travis izazivao je kod nje nevjerojatan dojam. Tražila je sakrivena značenja u svim njegovim riječima i svakom pokretu. Ako joj se nasmijao, značilo je to da mu se sviđa. Ako se namrštio, značilo je da je mrzi. Osjećaji Margaret nalikovali su čuvstvenom termometru, rasli su i padali.

– Jeste li danas vidjeli štogod zanimljivo? – upitao je Van der Merwe Jamieja.

– Ne, ništa osobito – rekao je Jamie ležerno.

Van der Merwe se nagnuo naprijed.

– Pazite što vam kažem, gospodine. Ovo će se područje razvijati najbrže na svijetu. Ovdje bi bilo pametno uložiti novac. Željeznica će ovo mjesto pretvoriti u drugi Cape Town.

– Ne znam – rekao je Jamie sumnjičavo. – Čuo sam o previše takvih gradova što su odjednom propali i ne bih želio ulagati u nešto što će sutra postati napušteno naselje.

– Klipdrift neće – uvjeravao ga je Van der Merw. – Stalno pronalaze nove dijamante i zlato.

Jamie je slegnuo ramenima.

– Kako dugo će to trajati?

– Naravno, u to nije nitko siguran, ali...

– Upravo tako.

– Nemojte žuriti s odlukom – hitro je rekao Van der Merwe. – Ne bih želio da propustite veliku priliku.

Jamie je ponovo razmislio.

– Možda doista žurim. Margaret, hoćete li me sutra opet provesti unaokolo?

Van der Merwe je otvorio usta i kanio prigovoriti, ali ipak nije progovorio ni riječ. Sjetio se riječi bankara Thorensona. *Ušao je i položio sto tisuća funti mrtav hladan, Salomone i rekao je da će biti još.*

Pohlepa je nadvladala Van der Merwea.

– Svakako će poći.

Sutra ujutro Margaret je odjenula svoju nedjeljnu haljinu i očekivala Jamieja. Kad ju je otac ugledao, lice mu se zacrvnjelo od bijesa.

– Zar želiš da taj čovjek pomisli da si nekakva posrnula žena koja ga hoće privući odjećom? Ovo je posao djevojko. Svuci tu haljinu i odjeni radnu odjeću.

– Ali oče...

– Poslušaj kad kažem!

Nije se svađala s njim.

– Da

Dvadeset minuta kasnije, Van der Merwe je promatrao kako Jamie i Margaret odlaze. Pitao se nije li možda pogriješio.

Jamie se ovog puta uputio u suprotnom smjeru. Na sve strane se gradilo i uređivalo zemljište. *Ako se i dalje bude otkrivalo toliko rude*, pomislio je Jamie, a nije bilo razloga da tako ne bude, *nekretnine će donositi više novca od dijamanata ili zlata. Klipdrift će trebati nove banke, hotele, krčme, trgovine, javne kuće...* Popisu nije bilo kraja. A ni mogućnostima.

Jamie je postao svjestan Margaretina pogleda.

– Nešto nije u redu? – upitao je.

– Sve je dobro – rekla je i brzo okrenula glavu.

Jamie ju je počeo promatrati i shvatio je da je Margaret svjesna njegove blizine i muškosti. Osjetio je njezine emocije. Ona je bila žena bez muškarca.

U podne je Jamie napustio glavni put i skrenuo u šumovit kraj uz rječicu i zaustavio kola ispod velikog baobaba. U hotelu su mu pripremili hranu za izlet. Margaret je prostrla stolnjak, otvorila košaricu i poslužila hranu. Bilo je pečene janjetine, piletine, riže, džema od dunja, mandarina, krušaka i *soetekoekjes*, kolača s lješnjakom.

– Ovo je pravi banket – uskliknula je Margaret. – Bojim se da ne zaslužujem sve ovo, gospodine Travis.

– Zaslužujete još mnogo više – uvjeravao ju je Jamie.

Margaret se okrenula i počela baviti hranom.

Jamie je uzeo njezino lice u svoje ruke.

– Margaret... pogledaj me.

– Molim vas! Ja... – Drhtala je.

– Pogledaj me.

Polako je podignula glavu i pogledala ga u oči. Privukao ju je u zagrljaj, njegove usne našle su njezine. Držao ju je čvrsto i dodirivao svojim tijelom.

Oslobodila se nakon nekoliko trenutaka, odmahnula glavom i rekla:

– Bože moj! Ne smijemo. Završit ćemo u paklu.

– Raju.

– Bojim se.

– Nemaš čega. Vidiš li moje oči? One vide sve u tebi. A ti znaš što mogu vidjeti, zar ne? Želiš da te volim. I učinit ću to. Nemaš se čega bojati jer pripadaš meni. To znaš, zar ne? Pripadaš meni, Margaret. Kaži. Pripadam Ianu. Kaži. Ja... pripadam... Ianu.

– Ja pripadam Ianu.

Njegove usne opet su ljubile njezine. Počeo joj je otkopčavati kvačice na košulji. Tren kasnije stajala je gola na povjetarcu i on ju je nježno spustio na tlo. Plašljiv put od djevojke do žene pretvorio se za Margaret u uzbudljivo, uzvišeno iskustvo i osjetila je život kao nikad prije. *Pamtit ću ovaj trenutak zauvijek*, pomislila je. Postelju od lišća, toplo milovanje povjetarca i sjene baobaba koje su pružile zaklon njihovim tijelima. Ponovno su se voljeli i ovog puta bilo je još ljepše. *Nijedna žena nije nikada voljela muškarca kao što ja volim ovog*, pomislila je.

Kasnije, Jamie ju je držao u zagrljaju svojih jakih ruku.

Poželjela je da to traje zauvijek. Pogledala ga je i prošaptala:

– O čemu razmišljaš?

Nasmijao se i odgovorio:

– O tome da sam prokleta gladan.

Nasmijala se, ustali su i ručali pod sjenom drveta. Zatim su plivali i ležali dok ih je sunce grijalo. Jamie je opet uzeo Margaret i ona je pomislila: *Htjela bih da ovaj dan traje zauvijek*.

Te večeri Jamie i Van der Merwe sjedili su u *Sundowneru*.

– Imate pravo – rekao je Jamie. – Mogućnosti su ovdje možda i veće nego što sam mislio.

Van der Merwe je bio ispunjen zadovoljstvom.

– Znao sam da ste suviše pametni, a da to ne primijetite, gospodine Travis.

– Što biste mi vi, zapravo, savjetovali? – upitao je Jamie.

Van der Merwe se osvrnuo i spustio glas.

– Upravo danas dobio sam vijesti o novom nalazištu dijamanata sjeverno od Pniela. Deset parcela još je uvijek moguće kupiti. Možemo ih podijeliti. Ja ću dati pedeset tisuća funti za pet parcela, a vi pedeset za preostalih pet. Tamo ima dijamanata na vagone. Moguće je preko noći zaraditi milijune. Što mislite o tome?

Jamie je jako dobro znao što misli o tome. Van der Merwe bi zadržao vrijedna nalazišta, a Jamie zaglavio s preostalima. Uostalom, bio je u život siguran da Van der Merwe neće uložiti ni šilinga.

– Zvuči zanimljivo – rekao je Jamie. – Koliko je još kopača u igri?

– Samo dvojica.
– Zašto treba toliko novca? – upitao je Jamie naivno.
– Pametno pitanje. Vidite, oni znaju vrijednost nalazišta, ali nemaju dovoljno novca da počnu s iskopavanjima. E, sad nas dvojica ulazimo u igru. Dajemo im sto tisuća funti, a oni mogu zadržati dvadeset posto prihoda sa svojih polja.

Spomenuo je dvadeset posto *gotovo* neprimjetno tako da je Jamie bio siguran da kopači nikada neće vidjeti ni svoje dijamante ni svoj novac. Sve bi to uzeo Van der Merwe.

– Moramo djelovati brzo – opomenuo ga je Van der Merwe. – Jer čim se pročuje o ovome...

– Nemojmo gubiti vrijeme, dakle – brzo je pristao Jamie.

Van der Merwe se nasmijao.

– Ne brinite. Odmah ću pripremiti ugovore.

Zacijelo na afrikaansu, pomislio je Jamie.

– Ima još nekoliko zanimljivih poslova, Ian.

*

Van der Merwe više nije imao ništa protiv da Jamie izlazi s Margaret, jer bilo je važno da partner bude zadovoljan. Margaret se sve više zaljubljujivala u Jamieja. Prije spavanja, pomisao na njega bila je posljednja, a ujutro prva. Jamie je u njoj oslobodio putenost za koju nije znala ni da postoji. Kao da je odjednom otkrila čemu služi njezino tijelo i sve ono čega se trebala sramiti, kako su govorili, postali su veličanstveni darovi što su Jamieju donosili zadovoljstvo. I njoj samoj. Ljubav je bila nova zemlja koju je istraživala. Putena zemlja skrivenih dolina, dolova, prosjeka i rijeka meda. Svega toga, nikada joj nije bilo dovoljno.

U prostranstvima krajolika nije bilo teško pronaći skrivena mjesta gdje su se voljeli. Margaret je uvijek bila uzbuđena kao prvi put.

Međutim, progonio ju je stari osjećaj krivice prema ocu. Salomon van der Merwe bio je jedan od starješina nizozemske protestantske crkve i znala je da ako ikad dozna što se događa, oprost neće biti. Čak i u ogrubjelim naseljima na granicama civilizacije, gdje su se muškarci prepuštali svim užicima, razumijevanja ne bi bilo. Na svijetu su postojale tek dvije vrste djevojaka. Pristojne djevojke i kurve, a pristojna djevojka nije dopuštala da je muškarac dodiruje ako nije bila udana za njega. Njoj bi prišili ime kurve. *To nije pravedno*, pomislila je. *Davanje i uzimanje ljubavi suviše je lijepo, a da bi bilo grijeh*. No, njezine su je brige napokon natjerale da spomene brak.

Vozili su se duž rijeke Vaal kad je Margaret progovorila.

– Ian, ti znaš koliko ja... – Nije znala kako će. – Znaš, ti i ja... – Očajna, izlanula je. – Što misliš o vjenčanju ?

Jamiea se nasmijao.

Jamiee reče – Margaret, ja sam za.

Pridružila mu se u smijehu. Bio je to najsretniji trenutak njezina života.

U nedjelju ujutro, Salomon van der Merwe je pozvao Jamieja da se pridruži njemu i Margaret u crkvi. Nederduits Hervormde Kerk bila je golema, impresivna zgrada izgrađena u pseudogotičkom stilu. Propovjedaonica se nalazila na jednoj strani, a orgulje na drugoj. Van der Merwe je dočekan s velikim poštovanjem.

– Pomogao sam izgradnju ove crkve – ponosno je rekao Jamieju. – Ovdje sam đakon.

Propovijed je prijetila plamenom paklenske vatre i Van der Merwe je žestoko povlađivao i upijao svaku riječ.

On nedjeljom pripada Bogu, pomislio je Jamie, a u ostale dane pripada vragu.

Van der Merwe je sjeo između dvoje mladih ljudi, ali Margaret je bila svjesna Jamiejeve blizine u svakom trenu službe. *Dobro je*, nasmijala se nervozno sama sebi, *što svećenik ne zna o čemu razmišljam.*

Uvečer, Jamie je otišao u gostionicu *Sundowner*. Smit je stajao za šankom i posluživao piće. Lice mu se ozarilo kad je ugledao Jamieja.

– Dobra večer, gospodine Travis. Što ćete popiti, gospodine? Kao i obično?

– Večeras ne, Smit. Želio bih razgovarati s tobom.

U stražnjoj sobi.

– Naravno, gospodine. – Smit je namirisao novac. Okrenuo se pomoćniku.

– Preuzmi šank.

Stražnja soba u *Sundowneru* nije bila veća od ormara, ali omogućavala je mir i tišinu. Nasred sobe nalazio se okrugli stol s četiri stolice. Na stolu je bila svjetiljka i Smit ju je upalio.

– Sjedni – rekao je Jamie.

Smit je uzeo stolicu.

– Da, gospodine. Kako vam mogu pomoći?

– Ja sam došao pomoći tebi, Smit.

Smit je sjao od zadovoljstva.

– Doista, gospodine?

– Da. – Jamie izvuče dugu, tanku cigaru i pripali je.

– Odlučio sam te ostaviti na životu.

Nevjerica se pojavila na Smitovom licu.

– Ne razumijem vas, gospodine Travis.

– Ja nisam Travis. Moje ime je McGregor. Jamie McGregor. Sjećaš se? Namjestio si mi da me ubiju prije godinu dana. U kolibi. Za Van der Merwea.

Smit se mrštio i odjednom osjetio opasnost.

– Ne znam o čemu...

– Umukni i slušaj – Jamiejev glas je ošinuo poput biča. Primjetio je kako se kotačići vrte u Smitovoj glavi. Pokušavao je u licu tog čovjeka s bijelom kosom

prepoznati mladića. – Još uvijek sam živ i dovoljno bogat da iznajmim ljude koji će ti spaliti ovo mjesto i tebe s njim. Razumiješ li što govorim, Smit?

Smit je započeo nijekati, ali pogled u oči Jamieja McGregora, i opasnost koju je tamo ugledao, odvratila ga je od nauma.

– Da, gospodine – promrmljao je oprezno.

– Van der Merwe ti plaća da mu šalješ kopače, a zatim im otima što nađu.

To je zanimljiv poslovan odnos. Koliko ti plaća? – Nastao je muk. Smit se našao stiješnjen između dvije sile. Nije znao kuda će.

– Koliko?

– Dva posto – rekao je nevoljno.

– Ja ću ti dati pet. Odsad svakog kopača šalji k meni. Ja ću ga financirati. Razlika je jedino u tome što će pošteno dobiti svoj dio. Kao i ti. Zar doista misliš da ti je Van der Merwe plaćao dva posto od svog profita? Ti si budala.

Smit je klimnuo.

– Dobro, gospodine Trav... gospodine McGregor. Razumijem.

Jamie je ustao.

– Ne sasvim. – Nagnuo se preko stola. – Ne kaniš valjda otići k Van der Merweu i prenijeti mu naš razgovor. Na taj način mogao bi uzimati novac od obojice. Ali ima jedan problem u tom slučaju, Smit. – Spustio je glas. – Ako to učiniš, mrtav si čovjek.

7.

Jamie se odijevao kad je začuo nesigurno kucanje na vratima. Poslušao je i začuo ga ponovno. Otišao je do vrata i otvorio ih. Pred vratima je stajala Margaret.

– Uđi, Maggie – rekao je Jamie. – Zar nešto nije u redu?

Prvi put je došla u njegovu hotelsku sobu. Ušla je, ali sada kad se našla s njim licem u lice, nije mogla progovoriti. Ležala je budna cijele noći i pitala se kako da mu saopći novosti. Bojala se da je više nikada neće htjeti vidjeti. Pogledala ga je u oči.

– Ian, dobit ću tvoje dijete.

Lice mu je bilo tako spokojno da se uplašila da ga je izgubila. Iznenada se izraz njegova lica premetnuo u izraz sreće da su sve njezine sumnje istog trenu bile raspršene. Zgrabio ju je za ruke i rekao:

– Pa to je prekrasno, Maggie! Divno! Jesi li rekla ocu?

Margaret je ustuknula.

– Ne, nisam. On... – Otišla je do sofe i sjela. – Ti ne poznaješ mog oca. On... on ne bi mogao shvatiti.

Jamie je žurno navlačio košulju. – Idemo, reći ćemo mu zajedno.

– Jesi li siguran da će sve završiti dobro?

– Nisam nikada bio sigurniji.

*

Salomon van der Merwe upravo je posluživao mušteriju sušenim mesom kad su Jamie i Margaret ušli u trgovinu.

– Ian! Evo me, samo trenutak! – Žurno je otpravio mušteriju i prišao Jamieju. – Pa kako je na ovaj divan dan? – upitao je Van der Merwe.

– Ne može biti bolje – rekao je Jamie sretno. – Vaša Maggie će dobiti dijete.

Nastao je muk.

– Molim... ne razumijem – promućao je Van der Merwe.

– Jednostavno. Zatrudnjela sam.

Boja je napustila Van der Merweovo lice. Divlje je gledao sad Margaret sad Jamieja.

– To... to nije istina? – Vrtlog suprotnih osjećaja kolao je Van der Merweovim mislima. Užasan šok što je njegova kćerka izgubila nevinost... zatrudnjela... On će postati gradsko ruglo. Ali Ian Travis je bio imućan čovjek. Ako se odmah vjenčaju... Okrenuo se prema Jamieju.

– Vjenčat ćete se odmah, naravno.

Jamie ga je iznenađeno pogledao.

– Vjenčati? Zar ćeš dopustiti da tvoju Maggie uzme glupan kojem si svojedobno oteo sve što je imao?

Van der Merweu se zavrtjelo u glavi.

– O čemu govoriš, Ian? Ja nikada...

– Moje ime nije Ian– rekao je Jamie oštro. – Ja sam Jamie McGregor. Zar me ne prepoznaješ? – Ugledao je izbezumljen izraz na Van der Merweovom licu. – Ne, zacijelo ne. Taj dječak je mrtav. Ti si ga ubio. Ali ja nisam kivan čovjek, Van der Merwe. Zato ti dajem svoj dar. Svoje sjeme u tvojoj kćeri. – Jamie se okrenuo i izašao ostavljajući ih zapanjenima.

Margaret je slušala s užasnutom nevjericom. Nije mislio to što je rekao. *On je voli! On...*

Salomon van der Merwe okrenuo se prema svojoj kćeri u divljem bijesu.

– Ti, kurvo! – urlao je. – Kurvo! Gubi se! Gubi se odavde!

Margaret je staja nijemo, nesposobna da shvati strahotu svega. Ian ju je krivio za nešto što je učinio njezin otac. Ian je smatrao da je ona dio nekakvog zla. *Tko je Jamie McGregor? Tko?*

– Odlazi! – Van der Merwe ju je ošamario. – Ne želim te vidjeti dok sam živ.

Margaret je stajala, ukočena, srce joj je udaralo i pokušavala je doći do daha. Lice njezina oca pretvorilo se u lice luđaka. Okrenula se i pobjegla iz trgovine. Nije se osvrkala.

Salomon van der Merwe promatrao je kako odlazi, obuzet očajom. Vidio je što se događalo s kćerima drugih otaca koje su se osramotile. Natjerali bi ih da ustanu u crkvi, budu javno izvrgnute ruglu, a zatim su ih protjerali iz zajednice. Pravedna i dolična kazna, onakva kakvu su zasluživale. Ali Margaret je rasla u domu bogobojaznih ljudi. Kako ga je tako mogla iznevjeriti? Van der Merwe je zamišljao golo tijelo svoje kćeri, spareno s muškarcem, savijeno u vrućini poput životinje. Osjetio je erekciju.

Stavio je natpis *Zatvoreno* na vrata trgovine i ležao u krevetu nepomično bez snage i volje da se pomakne. Kada se pročuje u gradu, svi će ga ismijavati, sažaljevat ili kriviti zbog kćerkine pokvarenosti. U svakom slučaju bit će nepodnošljivo. Nitko o svemu nije smio znati ništa. Potjerat će kurvu odavde zauvijek. Kleknuo je i molio: *O Bože! Kako si ovo mogao napraviti ti, tvom vjernom slugi? Zašto si me zaboravio? Neka on umre, o Bože. Neka oboje umru...*

*

Sundowner je bio prepun podnevnih gostiju kad je Jamie ušao. Otišao je do šanka i licem se okrenuo prema prostoriji.

– Malo pažnje, molim vas! – Razgovori su se utišali. – Kuća vas sve časti.

– Što je sad? – upitao je Smit. – Novi uspjeh?

Jamie se nasmijao. – Moglo bi se reći, moj prijatelju. Neudana kći gospodina Salomona van der Merwea ostala je u drugom stanju, gospodin Salomon van der Merwe želi da se svi pridružite njegovoj proslavi.

- Isuse! – prošaptao je Smit.
- Isus s tim nema veze. Samo Jamie McGregor.

Sat kasnije svi su u Klipdriftu znali za novost. Ian Travis je zapravo Jamie McGregor s kojim je Van der Merweova kći ostala u drugom stanju. Margaret van der Merwe prevarila je sve u gradu.

- Ne bi se reklo da je od takve sorte, zar ne?
 - Tiha voda brege dere, kažu.
 - Zanima me koliko je drugih u ovom gradu umočilo u to vrelo.
 - Dobra je stasa. I ja bih si malo priuštio...
 - Traži. Vidiš da dijeli.
- Muškarci su se nasmijali.

Salomon van der Merwe napustio je trgovinu poslijepodne. Morao se pomiriti sa strašnom katastrofom što ga je zadesila. Prvom kočijom poslat će Margaret u Cape Town. Neka rodi kopile tamo pa tako nitko u Klipdriftu neće saznati o njegovoj sramoti. Stupio je na ulicu, zaogrnuvši svoju tajnu. Na licu mu se pokazao smiješak.

– Dobar dan, gospodine Van der Merwe. Čujem da otvarate odjel dječje odjeće.

– Dobar dan, Salomone. Čujem da ćeš dobiti malog pomoćnika u trgovini.

– Živio, Salomone. Čujem da su promatrači ptica primijetili novu vrstu uz rijeku

Vaal. Da, gospodine. Roda!

Salomon van der Merwe se okrenuo, slijepo uteturao u svoju trgovinu i navukao zasun na vrata.

Jamie je u gostionici pio viski i slušao naklapanja. Nikada se veći skandal nije dogodio u Klipdriftu i građani su ga dočekali s velikom slašću. *Želio bih, pomislio je Jamie, da je Banda ovdje i da sa mnom uživa u ovome.* Dug je bio naplaćen za ono što je Van der Merwe učinio Bandinoj sestri, za ono što je napravio Jamieju, a tko zna koliki su još bili. Ali ovo je bio tek dio naplate duga za sve što je učinio Van der Merwe, tek početak. Jamiejeva osveta bit će potpuna tek kad Salomon Van der Merwe bude potpuno uništen. Prema Margaret nije osjećao sucut. Ona je sve znala. Što je rekla kad su se prvi put sreli? *Moj otac bi vam mogao pomoći. On zna sve.* I ona je bila Van der Merwe i Jamie je želio uništiti oboje.

Smit je prišao k stolu za kojim je sjedio Jamie.

- Mogu li razgovarati s vama na trenutak, gospodine McGregor?
- Što je?

Smit je svjesno pročistio grlo.

– Znam dvojicu kopača, imaju deset parcela nedaleko od Pniela. Riječ je o dijamantima, ali momci nemaju novac za opremu. Traže partnera. Mislio sam da bi vas moglo zanimati.

Jamie ga je promatrao.

– To su ljudi o kojima si već govorio Van der Merweu, zar ne?

Smit je potvrdio, iznenađen.

– Da, gospodine. Ali razmislio sam o vašoj ponudi i radije bih poslovaio s vama.

Jamie je izvukao dugu, tanku cigaru. Smit je odpakovao i pripalio mu je.

– Govori.

I Smit je govorio.

U početku je prostitucija u Klipdriftu bila tek puki slučaj. Prostitutke su uglavnom bile crkinje i radile su u skrivenim, prljavim bordelima. Prve bijele prostitutke stigle su u grad i uzgred obavljale poslove pipničarki. Ali kako je posao s dijamantima postajao sve veći i grad se razvijao, dolazilo ih je sve više.

Na prilazima gradu postojalo je već nekoliko kuća za zabavu, daščare s krovom od valovitog lima. Jedini izuzetak predstavljala je Madam Agnes. Njezina kuća bila je jednokatnica u širokoj ulici Bree, odmah do ulice Loop, gdje supruge građana nisu zazirale prolaziti. Upravo ti građani bili su mušterije zajedno sa strancima koji su tako nešto mogli platiti. Bilo je skupo, ali žene su bile mlade i nesputane. Njihove usluge bile su vrijedne dobre nagrade. Piće se služilo u dobro uređenoj dnevnoj sobi, a pravila Madam Agnes nalagala su da nijedna mušterija nikada ne bude zakinuta. Madam Agnes bila je vesela, robusna, crvenokosa žena, u tridesetim godinama. Radila je u londonskom bordelu, a u Južnu Afriku privukle su je priče o mogućnostima lake zarade u gradovima poput Klipdrifta. Dovoljno je uštedjela da otvori vlastitu kuću i posao je cvjetao od samog početka.

Ponosila se svojim poznavanjem muškaraca, ali Jamie McGregor joj je ostao zagonetka. Dolazio je često, trošio, ali izgledao je zatvoren, povučen i nedodirljiv. Agnes su fascinirale njegove oči. Blijede, hladne, bez dna. Za razliku od ostalih gostiju, nikada nije govorio o sebi i svojoj prošlosti. Prije nekoliko sati saznala je da je Jamie McGregor namjerno ostavio Van der Merweovu kćerku u drugom stanju i odbio da je oženi. *Kopile!* pomislila je Madam Agnes. *Ali zgodno kopile.* Promatrala je kako Jamie silazi niz stube pokrivena crvenim sagom. Uljudno je zaželio laku noć i izašao.

*

Jamie se vratio u svoju hotelsku sobu i tamo našao Margaret. Zurila je kroz prozor. Okrenula se kad je Jamie ušao.

– Dobar dan, Jamie. – Glas joj je podrhtavao.

– Što ti radiš ovdje?

– Moram razgovarati s tobom.

– Nemamo o čemu razgovarati.

– Znam zašto to radiš. Mrziš mog oca. – Margaret mu se približila. – Ali znaj da o svemu što ti je napravio nisam imala pojma. Molim te, preklinjem, vjeruj mi. Nemoj me mrziti. Previše te volim.

Jamie ju je hladno pogledao.

– To je tvoj problem, zar ne?

– Molim te nemoj me tako gledati. I ti mene voliš...

Nije slušao. U mislima je opet putovao u Paardspan gdje samo što nije umro... uklanjao kamenje sve dok je imao snage... I napokon kad je čudom našao dijamante... Sve je dao Van der Merweu i čuo njegov glas: *Nisi me razumio momče. Meni ne trebaju partneri. Ti radiš za mene... Dajem ti dvadeset četiri sata da napustiš grad. A zatim one divlje batine... Ponovo je osjetio miris strvinara, osjećao njihove oštre kljunove u svom mesu..*

I kao iz daljine začuo je Margaretin glas.

– Zar se ne sjećaš? Ja... pripadam tebi... Volim te.

Oslobodio se prošlosti i pogledao u Margaret. Ljubav. Više nije znao što ta riječ znači. Van der Merwe spalio je u njemu svaki osjećaj osim mržnje. Od nje je živio. To je bio njegov eliksir, njegova pokretačka snaga. Ona mu je omogućila borbu protiv morskih pasa, prelazak stijena i puzanje minskim poljem na poljima dijamantata pustinje Namib. Pjesnici su pisali o ljubavi, pjevači pjevali o njoj, i možda je bila stvarna, možda je postojala. Ali ljubav za druge ljude, ne za Jamieja McGregora.

– Ti si kćer Salomona van der Merwea. Nosiš njegova unuka u sebi. Odlazi.

Margaret nije imala kamo. Voljela je oca i trebao joj je njegov oproštaj, ali znala je da joj nikada neće oprostiti. Pretvorio bi njezin život u pakao. Ali nije imala izbora. Nekamo je morala poći.

Napustila je hotel i pošla prema očevoj trgovini. Osjećala je da svi gledaju u nju. Neki muškarci značajno su joj se smiješili. Hodala je uspravno i kad je stigla do trgovine na trenutak je zastala. A zatim je ušla. Trgovina je bila prazna. Otac je ušao iz stražnje sobe.

– Oče...

– *Ti!* – Gađenje u njegovom glasu izazvalo je fizičku bol. Približio se i ona je osjetila viski u njegovom dahu. – Gubi se iz ovog grada. Odmah. Večeras. Da mi nikada više nisi prišla. Čuješ li me? Nikada! – Izvukao je nekoliko novčanica iz džepa i bacio ih na pod. – Uzmi i gubi se.

– Nosim tvog unuka.

– Nosiš dijete vruga! – Prišao joj je stisnutih šaka. – Svaki put kad te ljudi vide kako tumaraš poput kurve, pomislit će na moju sramotu. Kad tebe ne bude, zaboravit će sve.

Gledala je dugo u njega, zatim se okrenula i isteturala na ulicu.

– Novac, kurvo! – vikao je. – Zaboravila si novac!

Na prilazu gradu nalazio se jeftin pansion i Margaret je izbezumljena krenula tamo. Kad je stigla, potražila je gospođu Owens, gazdaricu. Gospođa Owens je bila bucfasta žena, ugodna lica. Imala je pedesetak godina. Muž ju je doveo u Klipdrift, a zatim napustio. Slabija bi žena propala, ali gospođa Owens je bila od onih koje preživljavaju. Vidjela je mnoge u nevolji, ali nitko nikada nije bio u nevolji kao sedamnaestogodišnjakinja na njezinom pragu.

– Htjela si me vidjeti?

– Da. Zanima me... imate li možda nekakav posao za mene?

– Posao? Kakav?

– Bilo što. Dobro kuham. Mogu posluživati, pospremati krevete. Mogu... – U njezinu glasu začuo se očaj. – Molim vas – preklinjala je. – Bilo što!

Gospođa Owens gledala je djevojku pred sobom koja je drhtala cijelim tijelom. Smilovala joj se.

– Pa mogla bih uzeti pomoćnicu. Kad možeš početi? – Vidjela je olakšanje na Margaretinom licu.

– Odmah.

– Mogu ti platiti samo... – Razmislila je o iznosu. – Jednu funtu, dva šilinga i jedanaest penija mjesečno, uključujući smještaj i hranu.

– Pristajem – rekla je Margaret zahvalno.

Salomon van der Merwe rijetko se pojavljivao na ulicama Klipdrifta. Sve češće su njegove mušterije nalazile natpis *Zatvoreno* na vratima trgovine. Nakon nekog vremena odlazili su trgovati drugdje.

No, Salomon van der Merwe je i dalje svake nedjelje odlazio u crkvu. Nije molio nego zahtijevao od Boga da riješi svog poslušnog slugu tog strašnog tereta što mu ga je navalio na leđa. Drugi župljani oduvijek su ga gledali s poštovanjem zbog bogatstva i moći, ali sada je osjećao njihove poglede i čuo šapat iza leđa. Obitelj u klupi do njega, premjestila se u drugu klupu. Bio je prezren. Ono što mu je sasvim slomilo duh bila je svećenikova propovijed što je vješto udružila Knjigu Izlaska Ezekiela i Levitski zakonik. ‘Ja, Jahve, Bog tvoj, Bog sam ljubomoran. U potrazi sam za opačinama roditelja prema djeci svojoj. Stoga, razvratnice, čuj riječ Jahvinu: Jer si svlačila svoju sramotu i u bludu golotinju otkrivala pred svima svojim ljubavnicima... A Jahve reče Mojsiju: Ne obeščlašuj svoje kćeri dajući je za javnu bludnicu. Tako se zemlja neće podati bludnosti niti će se napuniti pokvarenošću...’

Van der Merwe nikada više nije kročio u crkvu.

Poslovi Salomona van der Merwea bili su sve lošiji, a Jamie McGregor bio je sve uspješniji. Troškovi iskopavanja dijamanata postajali su sve veći jer se dublje moralo kopati i vlasnici parcela ubrzo nisu imali dovoljno za suvremenu i neophodnu opremu. Raširila se vijest da je Jamie McGregor spreman financirati radove uz udjel u dobiti. Uskoro je otkupio vlasništvo svih svojih partnera.

Uložio je novac u nekretnine, poslovne pothvate i zlato. Bio je izuzetno pošten, njegov ugled je bivao sve veći i mnogi su odlučili poslovati s njim.

U gradu su postojale dvije banke i jedna je propala zbog loše uprave. Jamie je kupio banku, zaposlio svoje ljude, ali njegovo ime nije se pojavljivalo u transakcijama.

Iz gledalo je da cvjeta sve što Jamie dodirne. Bio je uspješan i bogat kao što nikada nije sanjao, ali sve mu je to malo značilo. Svoj uspjeh mjerio je Van der Merweovim neuspjehom. Njegova osveta tek je počela.

Ponekad bi Jamie prošao pokraj Margaret na ulici. Nije obraćao pažnju.

Jamie nije imao pojma što ti slučajni susreti izazivaju u Margaret. Pogled na njega oduzimao bi joj dah i morala se zaustaviti i doći k sebi. Još uvijek ga je voljela, potpuno i do krajnosti. Ništa to nije moglo promijeniti. Upotrijebio je njezino tijelo da kazni njezina oca, ali Margaret je znala da to može postati mač sa dvije oštrice. Uskoro će dobiti njegovo dijete i kad ga ugleda, kad ugleda svoje dijete, onda će je oženiti i dati djetetu svoje ime. Margaret će postati gospođa Jamie McGregor, a više od života nije ni tražila. Noću, prije nego što bi išla spavati, dodirnula bi svoj trbuh i prošaptala: 'Naš sin.' Bilo je glupo pomisliti da može utjecati na spol djeteta, ali nije željela previdjeti ni jednu mogućnost. Svaki muškarac želi sina.

Što joj je maternica više naticala, Margaret je postajala sve uplašenija. Trebao joj je netko s kim bi mogla porazgovarati, ali žene u gradu to nisu htjele. Njihova vjera naučila ih je kazni, ne oprost. Bila je sama, okružena strancima i plakala je svake noći zbog sebe i svog još nerođenog djeteta.

Jamie je kupio jednokatnicu usred Klipdrifta i pretvorio je u glavni ured odakle je vodio svoje sve uspješnije poslove. Jednog dana, Harry McMillan, Jamiejev glavni računovođa, rekao mu je:

– Udružujemo vaša poduzeća i treba nam kolektivno ime. Imate li nekakav prijedlog?

– Razmislit ću.

Jamie je doista razmišljao. U glavi je čuo davne odjeke što su probijali maglu na poljima dijamanata u Namibu. Znao je da postoji samo jedno ime koje želi. Pozvao je računovođu.

– Novu kompaniju nazvat ćemo *Kruger-Brent. Kruger-Brent Limited.*

Jamieja je posjetio Alvin Cory, njegov upravitelj banke.

– Riječ je o zajmu gospodina Van der Merwea – rekao je. – Jako kasni s otplatama. Nekad je bio vrijedan rizika, ali sad se situacija drastično promijenila, gospodine McGregor. Mislim da bismo morali opozvati njegove zajmove.

– Ne.

Cory je iznenađeno pogledao Jamieja.

– Došao je jutros i pokušao posuditi još novca...

– Dajte mu. Dajte mu sve što želi.

Upravitelj je ustao.

– Kako vi kažete, gospodine McGregor. Reći ću mu...

– Ništa mu nemojte govoriti. Jednostavno mu dajte novac.

Margaret je ustajala svako jutro u pet sati i pekla mirisan kruh i kolačiće. Stanarima je za doručak služila kašu, šunku s jajima, heljdine kekse, pecivo i vruću kavu. Gosti su uglavnom bili kopači na putu ili u povratku sa svojih nalazišta. Zaustavljali su se u Klipdriftu dovoljno dugo da im procijene vrijednost dijamanata, da se okupaju, napiju i posjete jedan od gradskih bordela. Najčešće tim redom. Uglavnom su to bili ogrubjeli, nepismeni avanturisti.

U Klipdriftu je postojao nepisani zakon da se pristojnim ženama ne dosađuje. Čovjek željan seksa, posjećivao bi kurvu. Međutim, Margaret van der Merwe bila je izazov jer nije spadala ni u jednu grupu. Pristojne djevojke nisu ostajale u drugom stanju, a pretpostavljalo se da ako je Margaret posrnula jednom, vjerojatno je spremna i na drugi put. Trebalo ju je samo pitati. I pitali su je.

Neki su bili otvoreni i bezobzirni, drugi požudni, zlobni i podmukli. Margaret je svima uzvraćala tihim ponosom. Ali jedne večeri kad se gospođa Owens spremala na počinak, začuli su se krici iz Margaretine sobe. Gazdarica je dojurila i ušla u sobu. Jedan gost, pijani kopač, zderao je spavaćicu s Margaret i tijelom pritisnuo Margaret na krevet. Gospođa Owens bacila se na njega poput tigrice. Zgrabila je glačalo i počela ga njime udarati. Bila je dvaput manja od kopača, ali to nije značilo ništa. Ispunjena moćnim bijesom, onesvijestila ga je, izvukla na hodnik i bacila na ulicu. Požurila je natrag u Margaretinu sobu. Margaret je brisala krv s usne jer ju je muškarac ugrizao. Ruke su joj drhtale.

– Jesi li dobro, Margaret?

– Jesam. Hvala vam, gospođo Owens.

Suze su joj se pojavile u očima. U gradu gdje ljudi nisu željeli razgovarati s njom, netko je prema njoj bio ljubazan. Gospođa Owens promatrala je Margaretin trbuh i pomislila: *Jadna sanjarica. Jamie McGregor nikada je neće oženiti.*

Vrijeme poroda se približavalo. Margaret se brzo umarala i kretanje joj je postajalo napor. Jedino je osjetila radost kad bi se dijete pomaknulo u njoj. Ona i njezin sin bili su sami samcati na svijetu. Satima je razgovarala s njim i pričala mu o divnim stvarima što ga očekuju u životu.

Kasno jedne večeri, odmah nakon obroka, mladi crnac pojavio se u pansionu i predao Margaret zapečaćeno pismo.

– Naloženo mi je da pričekam odgovor – rekao je dječak.

Margaret je pročitala pismo, zatim još jednom vrlo polako.

– Da – rekla je. – Odgovor je da.

U petak, točno u podne, Margaret se pojavila pred bordelom Madam Agnes. Natpis *Zatvoreno* stajao je na vratima. Margaret je bojažljivo zakucala,

ne osvrćući se na začuđene poglede prolaznika. Pitala se nije li pogriješila što je došla ovamo. Bila je to teška odluka i prihvatila ju je samo zbog svoje neizmjerne usamljenosti.

Draga gospođice Van der Merwe, istina je da to nije moja briga, ali razgovarala sam sa svojim djevojkama o vašoj nesretnoj i nepravednoj situaciji i smatramo sve to prokletom sramotom. Željele bismo pomoći vama i vašem djetetu. Ako vam nije neugodno, bila bi nam čast da dođete na ručak. Što kažete na petak u podne?

S poštovanjem, vaša

Madam Agnes

P. S. Bit ćemo diskretne.

Margaret je već razmišljala o tome da ode, kad su se vrata otvorila.

Madam Agnes je uzela njezinu ruku i rekla:

– Dođi, draga. Skloni se s te proklete vrućine.

Uvela ju je u salon, namješten crvenim viktorijanskim ležajima, stolicama i stolovima. Prostorija je bila ukrašena vrpčama, zastavicama, i bog zna odakle, bijelim balonima. Na obješenim, grubo ispisanim natpisima, pisalo je: *DOBRODOŠLA BEBO... BIT ĆE DJEČAK... SRETAN ROĐENDAN.*

U salonu je bilo osam djevojaka različitog stasa, uzrasta i boje. Sve su bile odjevene za ovu priliku, pripremljenu pod skrbništvom Madam Agnes. Nosile su zatvorene poslijepodnevene haljine, bez ikakve šminke na licu. *Izgedaju doličnije od većine žena u gradu*, pomislila je Margaret.

Margaret je gledala u sobu punu prostitutki i zapravo nije znala što će. Neka lica bila su joj poznata. Margaret ih je posluživala u trgovini svog oca. Neke djevojke su bile mlade i vrlo lijepe. Neke starije i punije, očigledno su bojale kosu. Ali svima im je jedno bilo zajedničko. Njima je bilo stalo. Nudile su joj prijateljstvo, toplinu, nježnost i htjele je usrećiti.

Vrzmale su se oko Margaret u strahu da ne kažu ili naprave nešto krivo. Što god ljudi govorili, one su znale da je dama i bile su svjesne razlike između Margaret i njih. Bile su počašćene što je došla i odlučne u nakani da ništa ne pokvari zabavu što su je priredile u njezinu čast.

– Spremile smo ukusan ručak, dušo – rekla je Madam Agnes. – Nadam se da si gladna.

Uvele su je u blagovaonicu. Stol je bio svečano postavljen, a boca šampanjca čekala je Margaret na njezinom mjestu. Dok su prolazile hodnikom, Margaret je pogledala prema stubama što su vodile u sobe na katu. Znala je da je Jamie zalazio ovamo i pitala se koju je od djevojaka izabrao. Vjerojatno sve. Ponovo ih je pogledala i pitala se što to one imaju za Jamijea, a ona nema.

Ručak se pretvorio u banket. Počeli su s ukusnom hladnom juhom i salatama, a zatim je slijedio svjež šaran. Nakon toga janjetina i patka s krumpirima i porilukom. Kolač, voće i kava. Margaret je jela s tekom i doista uživala. Sjedila je na čelu stola, Madam Agnes s njezine desne strane, a Maggie, ljupka plavuša od najviše šesnaest godina, s lijeve. Razgovor je u početku bio

usiljen. Djevojke su znale mnoge priče, ali nisu to bile priče koje bi Margaret trebala čuti. I zato su razgovarale o vremenu, o tome kako Klipdrift napreduje i o budućnosti Južne Afrike. Poznavale su politiku, ekonomiju i sve o dijamantima jer su dobivale informacije iz prve ruke.

Maggie je u jednom trenu rekla:

– Jamie je pronašao novo nalazište dijamanta u... – U sobi je odjednom nastao muk. Djevojka je shvatila svoju grešku i brzo nastavila: – Moj ujak Jamie. On je oženjen mojom ujom.

Margaret je bila iznenađena osjećajem ljubomore koji ju je prožeo. Madam Agnes odmah je promijenila temu.

Kad su završile s ručkom, Madam Agnes je ustala i rekla:

– Ovamo, dušo.

Margaret i djevojke pošle su za njom u drugi salon. Margaret ga ranije nije vidjela. Bio je prepun prekrasno umotanih darova. Margaret nije vjerovala svojim očima.

– Nemam riječi.

– Otvori ih – rekla je Madam Agnes Margaret.

Našla se ovdje zipka, rukom izrađene cipelice, vezeni šeširići i dugi vuneni plašt. Francuske cipelice, dječja srebrna žličica obrubljena zlatom, češalj i četka sa srebrnim ručkama. Nalazile su se ovdje i zlatne pribadače za opršnjak ukrašene zrcima, plastična zvečka i sivi konjić za njihanje. Uz male vojnike, svijetlo obojane drvene kocke, najljepša od svega bila je duga, bijela odjeća za krštenje.

Izgledalo je kao da je Božić. Nešto što Margaret nije očekivala ni u snu. Sva suzdržana usamljenost i nesreća prošlih mjeseci, eksplodirala je u njoj i počela je grčevito plakati.

Madam Agnes ju je zagrlila.

– Izadite – rekla je djevojkama.

Tiho su napustile sobu. Madam Agnes je odvela Margaret do kauča, sjela i držala je sve dok jecanje nije prestalo.

– Oprostite – jedva je promucala. – Ne znam što mi je.

– Sve je u redu, dušo. Ova soba je vidjela mnoge nevolje kako dolaze i odlaze. I znaš li što sam naučila? Nekako, na kraju krajeva, sve dođe na svoje. Sve će biti dobro s tobom i tvojim djetetom.

– Hvala vam – prošaptala je Margaret. Pokazala je darove. – Ne mogu dovoljno zahvaliti vama i vašim prijateljicama...

Madam Agnes joj je stisnula ruku.

– Nije potrebno. Ne bi vjerovala koliko smo se zabavljale dok smo ovo skupljale. Ne pruža nam se svaki dan prilika za tako nešto. Kad jedna od nas zatrudni, to ti je jebena tragedija. – Ruke su joj poletjele na usta. – Oprosti!

Margaret se nasmijala.

– Želim vam samo reći da je ovo jedan od najljepših dana u mojem životu.

– Počašćene smo što si nas posjetila, dušo. Što se mene tiče, vrijediš više od svih žena zajedno u ovom gradu. Te proklete kuje! Mogla bih sve pobiti zbog njihova ponašanja prema tebi. A mene ako pitaš, Jamie McGregor je prokleta

budala. – Ustala je. – Muškarci! Svijet bi bio prekrasan da možemo živjeti bez te kopiladi. A možda i ne bi. Tko zna?

Margaret se sasvim pribrala. Ustala je i uzela ruku Madam Agnes.

– Ovo neću nikada zaboraviti. Sve dok živim. Jednog dana, kad moj sin bude dovoljno star, ispričat ću mu sve.

Madam Agnes se namrštila.

– Misliš li da baš moraš? Margaret se nasmiješila.

– Mislim da baš moram.

Madam Agnes je ispratila Margaret do vrata.

– Kolima ćemo prevesti tvoje darove u pansion. I sretno.

– Hvala vam. O, hvala vam.

A tada je otišla.

Madam Agnes stajala je na vratima i promatrala Margaret kako nespretno hoda niz ulicu. Zatim se okrenula i viknula:

– Moje dame! Hajd' mo na posao.

Sat kasnije Madam Agnes je poslovala kao i obično.

8.

Trebalo je zapeti zamku. U proteklih šest mjeseci, Jamie McGregor potajno je otkupio vlasništva Van der Merweovih partnera u različitim poslovima tako da je sada sve kontrolirao. Ali Jamiejeva želja da se domogne vlasništva nad Van der Merweovim poljima dijamanata u Namibu, postala mu je opsesija. Platilo je ta polja svojom krvlju i zamalo svojim životom. Dijamanti što ih je ukrao zajedno s Bandom pomogli su mu da izgradi carstvo što će uništiti Van der Merwea. Zadatak još nije bio završen. Ali sada, Jamie je bio spreman.

Van der Merwe je sve dublje tonuo u dugove. Nitko u gradu nije mu želio posuditi novac osim, zapravo, Jamiejeve banke, a njegov trenutčan nalog bankovnom upravitelju glasio je: 'Dajte Salomonu van der Merweu sve što želi.'

Trgovina uglavnom više nije bila otvorena. Van der Merwe je pio od rana jutra, a poslijepodne je odlazio k Madam Agnes i ponekad tamo provodio noć.

Jednog jutra Margaret je stajala u mesnici i čekala na piliće što ih je naručila gospođa Owens. Pogledala je kroz prozor i ugledala oca kako napušta bordel. Jedva je prepoznala kuštrava starca koji je teturao niz ulicu. *Ja sam to od njega napravila. O, Bože, oprosti mi. Ja sam to napravila!*

Salomon van der Merwe nije bio svjestan onoga što mu se događa. Znao je da je njegov život uništen, premda ne njegovom krivicom. Bog ga je izabrao, kao što je svojedobno izabrao Joba, da stavi snagu svoje vjere na kušnju. Van der Merwe vjerovao je da će na kraju savladati svoje nevidljive neprijatelje. Trebalo mu je samo malo vremena, malo vremena i više novca. Jamčio je svojom trgovinom, dionicama što ih je imao na šest manjih polja dijamanata, čak svojim konjem i kolima. Napokon više nije imao ništa osim polja dijamanata u pustinji Namib. Onog dana kad je njih ponudio kao jamstvo, Jamie se bacio na njega.

– Povucite sve njegove priznanice – naredio je Jamie svom bankovnom upravitelju. – Ostavite mu dvadeset četiri sata da svoj dug plati u potpunosti.

– Gospodine McGregor, nema mogućnosti da on sakupi toliki novac. On...

– Dvadeset četiri sata.

Sutradan poslijepodne, točno u četiri sata, pomoćnik upravitelja banke pojavio se u trgovini u pratnji šefa policije s pismenim nalogom suda o zaplijeni sve Salomon van der Merweove imovine. S druge strane ulice, iz svog ureda, Jamie je promatrao kako Van der Merwea izbacuju iz trgovine. Starac je stajao na ulici, žmirkajući nemoćno pod suncem, ne znajući što da radi i kamo da krene. Uzeli su mu sve. Jamiejeva osveta bila je potpuna. *Zašto onda*, pitao se Jamie, *nemam osjećaj trijumfa?* U sebi je bio prazan. Čovjek kojeg je uništio, uništio je njega prije toga.

Uvečer kad je Jamie došao k Madam Agnes, čuo je novosti.

– Jesi li čuo, Jamie? Salomon van der Merwe prosvirao si je mozak, nema ni jedan sat.

Pokop je obavljen na turobnom, vjetrovitom groblju izvan grada. Osim grobara, pokopu je prisustvovalo tek dvoje ljudi: Margaret i Jamie McGregor. Margaret je nosila široku, crnu haljinu što je skrivala njezin trbuh. Izgledala je blijedo i loše. Jamie je stajao visok i elegantan, ali povučen i dalek. Stajali su na suprotnim stranama groba i promatrali kako kovčeg od grube borovine spuštaju u zemlju, Grude zemlje udarale su o kovčeg, a Margaret se činilo kao da viču: *Kurvo!... Kurvo!...*

Pogledala je preko groba u Jamieja i njihove oči su se srele. Jamiejev pogled bio je hladan i bezizražajan, kao da je gledao u stranca. Margaret ga je tada mrzila. *Stojiš tamo i ne osjećaš ništa, a ti si kriv koliko i ja. Ubili smo ga, ti i ja. U božjim očima, ja sam tvoja žena. Ali mi smo partneri u zlu.* Pogledala je u otvoreni grob.

Zadnje grude zemlje pokrivala su kovčeg.

– Počivaj u miru – rekla je. – Počivaj.

Kad je podigla pogled, Jamieja više nije bilo.

U Klipdriftu su dvije drvene zgrade služile kao bolnice, ali bile su tako prljave i nezdrave da je tamo više ljudi umiralo nego što ih je ozdravilo. Žene su djecu rađale kod kuće. Vrijeme Margaretina poroda se približavalo i gospođa Owens je pozvala crnu babicu, Hannah. Trudovi su počeli oko tri sata ujutro.

– Opustite se – savjetovala je Hannah. – Priroda će obaviti ostalo.

Prva bol donijela je smiješak na Margaretine usne. Donosila je sina na svijet i on će imati ime. Pobrinut će se da Jamie McGregor prizna dijete. Njezin sin neće biti kažnjen.

Trudovi su trajali satima i kad su neki od stanara došli u sobu da vide kako je, potjerali su ih.

– Ovo je osobna stvar – rekla je Hannah Margaret. – Između tebe. Boga i vruga koji te uvalio u ovu nevolju.

– Hoće li biti dječak? – upitala je Margaret teško dišući.

Hannah je navlaženom krpom obrisala Margaretivno čelo.

– Reći ću vam čim ga ugledam. Napnite se sada. Jako! Vrlo jako! Još jače!

Bol je proparala Margaretino tijelo. *Bože moj, nešto nije dobro*, pomislila je Margaret.

– Opustite se! – rekla je Hannah. Iznenada se začuo strah u njezinu glasu. – Okrenuto je na drugu stranu – viknula je. – Ne mogu ga izvući.

Kroz crvenu maglu, Margaret je vidjela Hannah kako se saginje i okreće njezino tijelo. Soba je počela nestajati i iznenada je bol nestala. Lebdjela je u zraku, a u dnu tunela vidjela je jarku svjetlost. Netko joj je domahivao. Bio je to Jamie. *Ovdje sam, Maggie, draga. Dat ćeš mi lijepog sina.* Vratio joj se. Više ga nije mrzila. Znala je da ga nikada nije mrzila. Čula je glas. ‘Još malo i bit će gotovo’. Osjetila je kako je razdire bol i kriknula je glasno.

– Sada! – rekla je Hannah. – Evo ga.

Trenutak kasnije Margaret je osjetila nešto vlažno između nogu i trijumfalni uzvik Hannah, koja je podignula crveni zavežljaj i rekla:

– Dobrodošao u Klipdrift. Dušo, rodila si sina.

Dala mu je ime Jamie.

Margaret je znala da će vijesti o djetetu brzo stići do Jamieja. Čekala je da dođe ili pošalje po nju. Kad ni nakon nekoliko tjedana nije bilo glasa od njega, poslala mu je poruku. Glasnik se vratio nakon trideset minuta.

Margaret ga je grozničavo očekivala.

– Jesi li vidio gospodina McGregora?

– Jesam, gospođo.

– Jesi li mu predao poruku?

– Jesam, gospođo.

– I šta je rekao? – upitala je.

Dječaku je bilo neugodno.

– Rekao je da on nema sina, gospođice Van der Merwe.

Zaključala se u sobu s djetetom i cijeli dan i noć odbijala je da izađe.

– Tvoj otac je sad uzrujan, Jamie. On misli da mu je tvoja majka učinila nešto loše. Ali ti si njegov sin i kad te ugleda, primit će nas k sebi. Živjet ćemo u njegovoj kući i on će nas oboje jako voljeti. Vidjet ćeš, mili. Sve će biti u najboljem redu.

Kad je gospođa Owens ujutro zakucala na vrata, Margaret ih je otvorila. Izgledala je neprirodno spokojna.

– Jesi li dobro, Maggie?

– Odlično, hvala. – Odijevala je Jamieja u novu odjeću. – Izvest ću Jamieja u njegovim kolicima.

Kolica, poklon Madam Agnes i njezinih djevojaka, izgledala su prekrasno. Bila su napravljena od najbolje trske s čvrstim dnom i ručkama od savinutog drveta, postavljena brokatom i svilenim plišom. Na stražnjoj strani bio je učvršćen suncobran.

Margaret je gurala kolica niz uske pločnike ulice Loop. Poneki bi se stranac zaustavio i nasmiješio djetetu, ali žene iz grada odvrćale su oči ili prelazile na drugu stranu ulice samo da izbjegnu Margaret.

Margaret ih uopće nije primjećivala. Tražila je samo jednu osobu. Svakog dana, za lijepa vremena, Margaret je odijevala dijete u pristalu odjeću i izvodila ga u kolicima. Krajem tjedna shvatila je da je Jamie svjesno izbjegava jer ga ni jednom nije srela na ulici. *Ako on ne želi vidjeti sina, onda će sin poći vidjeti oca*, odlučila je Margaret.

Sutradan ujutro, Margaret je gospođu Owens našla u salonu.

– Odlazim na kratak put, gospođo Owens. Vratit ću se za sedam dana.

– Maggie, dijete je još previše malo da putuje. On...

– Dijete će ostati u gradu.

Gospođa Owens se namrštila.

– Misliš *ovdje*?

– Ne, gospođo Owens. Ne ovdje.

*

Jamie McGregor je izgradio kuću na jednom brdu povrh Klipdrifta. Bila je to niska kuća, strmog krova, s dva velika krila povezana širokim verandama s glavnom zgradom. Kuću su okruživali travnjaci ukrašeni drvećem i grmovima ruža. S njezine stražnje strane nalazio se prostor za kočije i stanovi slugu. Kućne poslove organizirala je Eugenia Talley, udovica srednjih godina sa šestero odrasle djece u Engleskoj.

Margaret je došla u kuću u deset sati ujutro noseći svog sina u rukama. Znala je da će Jamie u to vrijeme biti u uredu. Gospođa Talley je otvorila vrata i zaprepašteno pogledala Margaret i dijete. Kao uostalom i svi u promjeru od sto pedeset kilometara, gospođa Talley je znala tko su.

– Oprostite, ali gospodin McGregor nije kod kuće – rekla je i pokušala zatvoriti vrata.

Margaret ju je zaustavila.

– Nisam došla vidjeti gospodina McGregora. Donijela sam mu njegovog sina.

– Ja vam o tome ništa ne znam. Vi...

– Neće me biti sedam dana. Tada ću doći po njega. – Pružila joj je dijete. – Ime mu je Jamie.

Na licu gospođe Talley pojavio se uplašen izraz.

– Ne možete ga ovdje ostaviti! Gospodin McGregor će...

– Ostavljam vam izbor – nastavila je Margaret. – Ili ga uzmite u kuću ili ću ga ostaviti na vašem pragu. Mislim da se gospodinu McGregoru ni to ne bi svidjelo.

Bez riječi, gurnula je dijete u ruke gospođe Talley i otišla.

– Čekajte! Ne možete... ! Vratite se ovamo! Gospođice... !

Margaret se nije osvrnula. Gospođa Talley stajala je s djetetom u rukama razmišljajući. *Moj Bože! Gospodin McGregor će biti bijesan.*

*

Nikada ga nije vidjela u takvom stanju.

– Kako ste mogli biti tako *glupi!* – urlao je. – Trebali ste joj jednostavno zalupiti vratima!

– Nije mi dala priliku, gospodine McGregor. Ona...

– Ne želim to dijete u svojoj kući! – Bijesno se ushodao i zaustavljao se ispred nesretne gazdarice. – Trebao bih vas otpustiti zbog ovoga.

– Rekla je da će doći po njega za sedam dana. Ja...

– Nije me briga kad će doći – viknuo je Jamie. – Nosite to dijete odavde. Odmah! Riješite ga se!

– A kako da to napravim, gospodine McGregor? – upitala je ukočeno.

– Ostavite ga u gradu. Negdje ga možete ostaviti.

– Gdje?

– Dovraga, odakle ja da to znam?

Gospođa Talley pogledala je zavežljaj u svojim rukama. Galama je probudila dijete i ono je počelo plakati.

– U Klipdriftu nema sirotišta. – Počela je njhati dijete u rukama, ali ono je plakalo sve glasnije. – Netko ga mora čuvati.

Jamie je nemoćno prošao rukom kroz svoju kosu.

– Dovraga! Dobro – odlučio je. – Vi ste ga tako velikodušno uzeli. Vi se onda i brinite za njega.

– Dobro, gospodine.

– I zaustavite to zavijanje. Ali shvatite jedno, gospođu Talley. Ne želim ga vidjeti i ne želim znati da je u mojoj kući. A kad majka dođe po njega, ne želim je vidjeti. Jasno?

Dijete je zaplakalo novom snagom.

– Savršeno, gospodine McGregor. – Gospođa Talley požurila je iz sobe.

Jamie McGregor sjedio je sam u svojoj radnoj sobi, pio konjak i pušio cigaru. *Glupača. Pogled na dijete će kao zagrijati moje srce. Jurnut ću k njoj i reći: Volim te. Volim dijete. Udaj se za mene.* Nije čak ni pogledao dijete. Nije ga se ticalo. Nije ga stvorio iz ljubavi, čak ni iz požude. Zauvijek će upamtiti izraz na Van der Merweovom licu kad mu je rekao da je Margaret trudna. To je bio početak. A svršetak je bila zemlja što je pokrila kovčeg. Mora pronaći Bandu i reći mu da je misija završena.

Jamie je osjećao prazninu. *Moram odrediti nove ciljeve*, pomislio je. Bio je neizmjerljivo bogat. Imao je u svom vlasništvu stotine jutara rudom bogate zemlje. Kupio ih je u nadi da tamo ima dijamanata, a našao je zlato, platinu i desetak drugih rijetkih minerala. Njegova banka imala je hipoteke na pola Klipdrifta, a njegova zemlja pružala se od Namiba do Cape Towna. Osjećao je zadovoljstvo, ali to nije bilo dovoljno. Pozvao je roditelje da dođu i žive s njim, ali nisu željeli napustiti Škotsku. Njegova braća i sestre osnovali su vlastite obitelji. Jamie je roditeljima slao mnogo novca i to ga je ispunjavalo radošću, ali njegov život postao je jednoličan. Prije nekoliko godina bio je ispunjen usponima i padovima. Osjećao se živim. Bio je živ kad su on i Banda prelazili stijene u *Sperrgebietu*. Bio je živ kad je puzao minskim poljem u pustinjskom pijesku. Činilo mu se da već dugo nije živ. Nije želio priznati sam sebi da je usamljen.

Podigao je bocu s konjakom i primijetio da je prazna. Ili je pio više nego što misli ili je gospođa Talley postala nepažljiva. Jamie je ustao i pošao u spremnicu gdje su držali piće. Otvarao je bocu kad je začuo gukanje djeteta. *Onog! Gospođa Talley ga je zacijelo čuvala u svojoj sobi, odmah do kuhinje.* Poslušala je svaku njegovu riječ. Već je dva dana u njegovoj kući, ali nije ga čuo ni vidio. Slušao je gospođu Talley kako govori djetetu pjevušeći, onako kako to majke čine.

– Ti si zgodan momčić, zar ne? – govorila je. – Mali anđeo. Da. Jesi. Mali anđeo.

Dijete je opet zagukalo. Jamie je otišao do otvorenih vrata spavaće sobe gospođe Talley i pogledao unutra. Odnekud je nabavila dječji krevetić i dijete je ležalo u njemu. Gospođa Talley stajala je nad njim, a on joj je čvrsto uhvatio prst.

– Bit ćeš jak, mali vražičak, Jamie. Odrast ćeš i bit ćeš velik... – Iznenadeno je prestala govoriti jer je vidjela da njezin poslodavac stoji na vratima. – Ovaj... – rekla je. – Mogu li vam što donijeti, gospodine McGregor?

– Ne. – Prišao je krevetiću. – Uznemirila me buka odavde. – I tada je Jamie prvi put ugledao svog sina. Bio je veći nego što je očekivao i lijepo je izgledao. Izgledalo je kao da se smiješi Jamieju.

– Oprostite, gospodine McGregor. On je tako dobro dijete. I zdravo. Dajte mu prst i vidjet ćete kako je jak.

Jamie se bez riječi okrenuo i napustio sobu.

Više od pedeset zaposlenih radilo je za Jamieja McGregora. Nije bilo ni jednog jedinog radnika, od kurira do najvišeg službenika, koji nije znao kako je *Kruger-Brent Ltd* dobio ime. Svi su bili ponosni što rade za Jamieja McGregora. Nedavno je zaposlio Davida Blackwella, šesnaestgodišnjeg sina jednog od njegovih predradnika, Amerikanca iz Oregona koji je stigao u Južnu Afriku u potrazi za dijamantima. Kad je Blackwellu nestalo novca, Jamie ga je uzeo kao nadglednika u jednom od svojih rudnika. Njegov sin je jednog ljeta radio privremeno za kompaniju, ali Jamie je smatrao da je dobar radnik pa mu je ponudio stalan posao. Mladi David Blackwell bio je inteligentan, zgodan i poduzetan. Jamie je znao i da umije šutjeti, zbog čega mu je namijenio poseban zadatak.

– Davide, pođi do pansiona gospođe Owens. Tamo živi Margaret van der Merwe.

Ako je Davidu ime i govorilo nešto, nije to pokazao.

– Dobro, gospodine.

– Razgovarat ćeš samo s njom. Ostavila je dijete kod moje gazdarice. Reći joj da hoću da danas dođe po njega i neka ga nosi iz moje kuće.

David Blackwell vratio se sat kasnije. Jamie je podigao pogled s radnog stola.

– Gospodine, bojim se da nisam mogao obaviti ono što ste mi naložili.

Jamie je ustao.

– Zašto? – pitao je. – Bar je to bilo jednostavno.

– Gospođica Van der Merwe više ne živi ondje.

– Onda je nađi.

– Napustila je Klipdrift prije dva dana. Vratit će se za pet. Ako želite da se i dalje raspitam...

– Ne. – Jamie je od svega najmanje to želio. – Pusti sad to. To bi bilo sve, Davide.

– Razumijem, gospodine. – Momak je napustio ured.

Prokleta žena! Kad se vrati, dočekat će je iznenađenje. Dobit će svoju bebu natrag!

Uvečer je Jamie večerao kod kuće sam. Pio je konjak u radnoj sobi kad je ušla gospođa Talley i htjela porazgovarati o problemima kućanstva. Usred rečenice, naglo se zaustavila i rekla:

– Oprostite, gospodine McGregor. Jamie plače. – Žurno je napustila sobu.

Jamie je bijesno spustio čašu i prolio konjak. *To prokleta dijete! I još mu je bezobraznica dala ime Jamie. On nije nalikovao Jamieju. On nije nalikovao nikome.*

Gospođa Talley vratila se deset minuta kasnije. Primijetila je proliveno piće.

– Hoću li vam natočiti još jedan konjak?

– Ne treba – rekao je Jamie hladno. – Ono što *treba* je da upamtite za koga radite. Ne želim da čekam zbog tog kopileta. Je li jasno?

– Da, gospodine.

– Što prije to dijete napusti ovu kuću, to bolje za sve nas. Razumijete li?

Usne su joj se stegnule.

– Da, gospodine. Trebate li me još?

– Ne.

Okrenula se i pošla.

– Gospođo Talley...

– Da, gospodine McGregor?

– Rekli ste da plače. Nije bolestan, zar ne?

– Ne, gospodine. Samo moker. Morala sam mu promijeniti pelene.

Jamieju je to zazvučalo gadljivo.

– To bi bilo sve.

Jamie bi vjerojatno bio i ljući da je znao da sluge neprestano govore o njemu i njegovom sinu. Svi su mislili da se gospodar ponaša neshvatljivo, ali znali su da bi im samo spominjanje te teme donijelo otkaz. Jamie McGregor nije bio osoba koja je s blagonaklonošću primala tuđe savjete.

Drugog dana, kasno uvečer, Jamieja je očekivao jedan poslovni sastanak. Uložio je novac u novu željeznicu. Kratku, u svakom slučaju, ali vodila je iz njegovih rudnika u Namibu do De Aara gdje se vezivala na liniju Cape Town-Kimberley. Transport dijamanata i zlata do luka je tako postao jeftiniji. Prva južnoafrička pruga otvorena je 1860. i vodila je od Dunbara do Pointa. Odonda su otvorene linije od Cape Towna do Wellingtona. Pruge su predstavljale čelične žile kojima su ljudi slobodno putovali unutrašnjošću Južne Afrike. Jamie je želio sudjelovati. Bio je to tek početak njegova plana. *A nakon toga, pomislio je Jamie, brodovi. Moji vlastiti brodovi što će prevoziti rudu oceanima.*

Stigao je kući iza ponoći, svukao se i legao. Londonski dekorater uredio mu je prostranu, muževnu spavaću sobu, a krevet su ručno izradili u Cape Townu. U katu se nalazila stara španjolska škrinja i dva golema ormara u kojima

je bilo više od pedesetak odijela i trideset pari cipela. Jamie nije mnogo držao do odijela, ali bilo mu je važno da ih ima. Previše dana i noći hodao je u dronjcima.

Zadrijemao je, a onda mu se učinilo da je čuo plač. Sjeo je i slušao. Ništa. Možda dijete? Možda je ispalo iz krevetića? Jamie je znao da gospođa Talley čvrsto spava. Bilo bi strašno da se djetetu nešto dogodi dok je u Jimijevoj kući. Moglo bi to onda postati njegova odgovornost. *Prokleta žena!* pomislio je Jamie.

Navukao je ogrtač i papuče i pošao prema sobi gospode Talley. Slušao je ispred njezinih zatvorenih vrata, ali ništa. Jamie je tiho otvorio vrata. Gospođa Talley je čvrsto spavala, zatrpana pokrivačima, i hrkala. Jamie je pošao do krevetića. Dijete je ležalo na leđima širom otvorenih očiju. Jamie se približio i pažljivo ga pogledao. *Zaboga, bilo je sličnosti!* Imao je Jamiejeva usta i bradu. Oči su mu bile plave, ali sva djeca rađaju se s plavim očima. Jamie je bio siguran, gledajući ga, da će imati sive oči. Mališan je podigao ručice u zrak, zagukao i nasmijao se Jamieju. *Hrabri momčić,* pomislio je Jamie. *Leži, ne diže buku i ne plače poput ostalih beba.* Pogledao ga je još pozornije. *Da, pravi je McGregor.*

Nesigurno, Jamie je spustio ruku i ispružio prst. Dijete ga je zgrabilo s obje ruke i čvrsto stisnulo. *Jak je kao bik,* pomislio je Jamie. U tom se trenu pojavio nevin izraz na licu djeteta, a Jamie je osjetio čudan miris.

– Gospođu Talley!

Skočila je u krevetu ispunjena panikom.

– Što... što je?

– Djetetu treba pažnje. Zar ovdje sve ja moram?

Jamie McGregor uobraženo je napustio sobu.

– Davide, znaš li išta o maloj djeci?

– Kako to mislite, gospodine? – upitao je David

– Pa znaš. S čim se igraju i tome slično.

– Mislim da im se sviđa zvečka kad su mali, gospodine McGregor – odgovorio je mladi Amerikanac.

– Kupi tuce – naredio je Jamie.

– Hoću, gospodine.

Nije bilo suvišnih pitanja. Jamieju se to svidjelo. David Blackwell će daleko dogurati.

Uvečer je Jamie stigao kući s malim paketićem. Gospođa Talley ga je dočekala.

– Htjela bih se ispričati zbog onog sinoć, gospodine McGregor. Ne znam kako se to dogodilo. Sigurno je jako plakao kad ste ga vi čuli u svojoj sobi.

– Ne brinite – rekao je Jamie velikodušno. – Glavno da ga je netko od nas čuo. – Pružio joj je paketić. – Dajte mu to. Zvečke za igru. Sigurno nije lako biti zarobljen u onom krevetu cijeli dan.

– Nije zarobljen, gospodine. Izvodim ga.

– Kamo idete?

– Samo u vrt gdje ga mogu držati na oku.

Jamie se namrštiio.

– Sinoć mi nije dobro izgledao.

– Zar nije?

– Ne. Nije imao dobru boju. Ne bi bilo dobro da se razboli prije nego što njegova majka dođe po njega.

– Neće, gospodine.

– Možda bi ipak bilo dobro da ga još jednom pogledam.

– Dobro, gospodine. Da ga donesem ovamo?

– Učinite to, gospođo Talley.

– Odmah, gospodine McGregor.

Vratila se nekoliko minuta kasnije s Jamiejem u rukama. Dijete je čvrsto držalo plavu zvečku.

– Ja mislim da ima zdravu boju.

– Možda sam pogriješio. Dajte mi ga.

Pažljivo mu je pružila dijete i Jamie je prvi put uzeo u ruku svog sina. Osjećaj što ga je obuzeo sasvim ga je iznenadio. Kao da je čeznuo za ovim trenutkom, kao da je živio za ovaj trenutak, a da to nije znao. Držao je svoje dijete u rukama, svog sina, Jamieja McCregora mlađeg. Čemu graditi carstvo, dinastiju, imati dijamante, zlato ili željeznicu, ako te nitko neće naslijediti. *Kakva sam ja prokleta budala bio!* Jamie do ovog trenutka nije shvaćao što propušta. Zasljepila ga je njegova mržnja. Gledajući u lišće djeteta, negdje duboko u njemu grubost se istopila.

– Prenesite Jamiejev krevetić u moju sobu, gospođo Talley.

Tri dana kasnije Margaret je osvanula na vratima Jamiejeve kuće. Gospođa Talley otvorila joj je vrata.

– Gospodin McGregor je u svom uredu, gospođice Van der Merwe, ali rekao mi je da pošaljem po njega kad stignete. Želi razgovarati s vama.

Margaret je čekala u dnevnoj sobi i držala malog Jamieja u rukama. Strašno joj je nedostajao. Nekoliko puta skoro je posustala i htjela se vratiti u Klipdrift. Bojala se da se djetetu nije štogod dogodilo, da se razbolilo ili da nije nekakvo drugo zlo. Ali prisilila se da ne dolazi i njezin plan je uspio. Jamie je želio razgovarati s njom! Sve će biti prekrasno. Njih troje će odsada biti zajedno.

U trenutku kad je Jamie ušao u sobu, Margaret je osjetila navalu poznatih osjećaja. *O Bože, pomislila je, tako ga volim.*

– Zdravo, Maggie.

Nasmijala se, srdačno i sretno.

– Zdravo, Jamie.

– Hoću svog sina.

Margaretino srce je zapjevalo.

– Naravno da ga želiš, Jamie. O tome nikada nisam imala nikakve dvojbe.

– Pobrinut ću se da odraste kako treba. Pružit ću mu sve što mogu, naravno.
A pobrinut ću se da i ti budeš zbrinuta.
Margaret ga je zbunjeno pogledala.
– Ja... ja ne razumijem.
– Rekao sam da hoću svog sina.
– Mislila sam... mislim... ti i ja...
– Ne, hoću samo dječaka.
Margaret je iznenada bila puna srdžbe.
– A tako. Znaj, nećeš mi oduzeti sina.
Jamie ju je promatrao na trenutak.
– Dobro. Pronaći ćemo kompromis. Možeš ostati ovdje s Jamiejem. Možeš biti njegova guvernanta. – Vidio je izraz na njezinu licu. – Što ti želiš?
– Želim da moj sin ima ime – rekla je žestoko. – Očevo ime.
– Dobro, usvojit ću ga.
Margaret ga je pogledala prezrivo.
– Usvojiti mog sina? A ne! Nećeš dobiti mog sina. I znaj da te žalim. Veliki Jamie McGregor. Uza sav svoj novac i moć, nemaš ništa. Vrijedan si sažaljenja.
Jamie je stajao i promatrao kako Margaret odlazi s njegovim sinom u svojim rukama.

Sutradan ujutro, Margaret se počela spremati za put u Ameriku.
– Bježanje neće ništa riješiti – govorila joj je gospođa Owens.
– Ne bježim. Idem nekamo gdje ćemo ja i moje dijete imati novi život. Sebe i dijete više nije mogla izlagati poniženjima Jamieja McGregora.
– Kad odlaziš?
– Što prije. Poći ćemo kočijom do Worcestera, a zatim vlakom do Cape Towna. Uštedjela sam dovoljno da stignemo do New Yorka.
– Dug je to put.
– Vrijedan napora. Ameriku zovu zemljom mogućnosti, zar ne? To je sve što nam treba.

*

Jamie se oduvijek ponosio svojom sposobnošću da ostane miran u kriznim situacijama. Sad je hodao unaokolo i urlao na svakog. U uredu je stalno vladala galama. Ništa ga nije zadovoljavalo. Urlao je, žalio se na sve sasvim izgubivši kontrolu nad sobom. Nije spavao već tri noći. Stalno je razmišljao o svom razgovoru s Margaret. *Prokleta bila!* Trebao je znati da ga kani natjerati u brak. Podmukla, kao i otac. Loše je pregovarao. Rekao joj je da će je zbrinuti, ali nije bio konkretan. Naravno. *Novac!* Trebalo joj je ponuditi novac. Tisuću funti... deset tisuća funti... čak i više.
– Imam delikatan zadatak za tebe – rekao je Davidu Blackwellu.
– Da, gospodine.

– Želim da razgovaraš s gospođicom Van der Merwe. Kaži da joj nudim dvadeset tisuća funti. Ona će znati što hoću u zamjenu. – Jamie je ispunio ček. Odavno je naučio sve o privlačnosti novca. – Daj joj ovo.

– Dobro, gospodine – rekao je David Blackwell i otišao.

Vratio se nakon petnaest minuta i pružio ček svom poslodavcu. Razderan na dvoje. Jamie je osjetio kako mu je krv šiknula u glavu.

– Hvala, Davide. To bi bilo sve.

Margaret je, dakle, željela više novca. Dobro. Dat ću joj više. Ali ovoga puta obaviti će to osobno. Kasno poslijepodne uputio se prema pansionu gospođe Owens.

– Želim razgovarati s gospođicom Van der Merwe – rekao je.

– Nije moguće, to nije moguće – odgovorila je gospođa Owens. – Krenula je na put u Ameriku.

Jamie se osjećao kao da ga je netko udario u trbuh.

– Nije moguće! Kad je otišla?

– Ona i njezin sin pošli su u podne kočijom za Worcester.

*

Vlak na vusterskoj stanici bio je pun puncat. Bučni putnici na putu za Cape Town ispunili su svaki kutak. Bilo je ovdje trgovaca i njihovih žena, prodavača, kopača, crnaca, vojnika i mornara koji su se vraćali na brodove. Mnogi od njih prvi put su putovali vlakom i među putnicima je vladalo praznično raspoloženje. Margaret je uspjela sjesti do prozora i izbjeći gužvu. Sjedila je i čvrsto držala svoje dijete uza se, ne primjećujući nikoga i razmišljajući o životu što ih je očekivao. Neće biti lako. Kamo god pošla, bit će neudana žena s djetetom, uvreda društvu. Ali ona će pronaći načina da osigura pristojan život svom sinu. Čula je glas konduktera.

– Svi u vlak, polazak!

Podigla je pogled i ugledala Jamieja.

– Uzimaj stvari – naredio je. – Silaziš s vlaka.

Još uvijek misli da me može kupiti, pomislila je Margaret.

– Koliko nudiš ovog puta?

Jamie je pogledao sina. Spokojno je spavao u Margaretinim rukama.

– Nudim ti brak.

9.

Vjenčali su se tri dana kasnije. Vjenčanje je bilo kratko i u najužem krugu. Jedini svjedok bio je David Blackwell. Jamie je za svečana čina bio ispunjen oprečnim emocijama. Navikao je na kontroliranje i manipuliranje drugima, ali ovog puta on je bio izmanipuliran. Bacio je pogled na Margaret. Stajala je uz njega i gotovo bila lijepa. Sjetio se njezine strasti i prepuštanja, ali to je sad bila tek uspomena, ništa više, bez uzbuđenja ili osjećaja. Upotrijebio je Margaret kao sredstvo osvete, a ona mu je dala nasljednika.

Začuo je riječi svećenika.

– A sad vas proglašavam mužem i ženom. Smijete poljubiti mladu.

Jamie se nagnuo i njegove usne jedva su dodirnule Margaretin obraz.

– Pođimo kući – rekao je Jamie. Čekao ga je njegov sin.

Kad su se vratili u kuću, Jamie je Margaret pokazao sobu u jednom od krila zgrade.

– Ovo je tvoja spavaća soba – rekao je.

– Razumijem.

– Zaposlit ću još jednu domaćicu, a gospođa Talley će brinuti o Jamieju. Ako nešto zatrebaš, reci Davidu Blackwellu.

Margaret se osjećala kao da ju je ošamario. Ponašao se prema njoj kao prema slugi. Ali to nije bilo važno. *Moj sin ima ime. To mi je dovoljno.*

Jamie nije došao na večeru. Margaret ga je čekala, a zatim večerala sama. Noću je ležala budna na krevetu, svjesna svakog zvuka u kući. Napokon je zaspala u četiri sata ujutro. Zadnje što se zapitala bilo je koju je od djevojaka Madam Agnes izabrao.

Vjenčanje nije promijenilo odnos Margaret i Jamieja, ali njezin odnos sa stanovnicima Klipdrifta doživio je čudesnu promjenu. Preko noći, Margaret je od izopaćenice postala klipdriftska društvena izabranica. Mnogi su u gradu na jedan ili drugi način živjeli od Jamieja McGregora i kompanije *Kruger-Brent*. Ako je Margaret van der Merwe dovoljno dobra za Jamieja McGregora, onda je, odlučili su, dovoljno dobra i za njih. Zato su je, kad je šetala s malim Jamiejem, dočekivali osmijesi i radosni pozdravi. Pozivi su stizali sa svih strana. Pozivali su je na čaj, dobrotvorne ručkove i večere, i molili je da predsjedava građanskim odborima. Ako je počeshljala svoju kosu drugačije, desetak žena ju je odmah oponašalo. Kupila je žutu haljinu i žute haljine bi odjednom postale popularne. Margaret je primala njihovo ulagivanje jednako kao što je ranije primala njihovo neprijateljstvo. Dostojanstveno i mirno.

Jamie je dolazio kući samo da provede vrijeme sa svojim sinom. Njegov odnos prema Margaret i dalje je bio hladan i uljudan. Ona je svako jutro pred

slugama izigravala sretnu suprugu unatoč odbojnoj ravnodušnosti muškarca s druge strane stola. Onda je on odlazio, a ona je bježala u svoju sobu, oblivena znojem. Mrzila je samu sebe. Gdje joj je bio ponos? Jer, Margaret je znala da voli Jamieja. *Uvijek ću ga voljeti*, mislila je. *Neka mi Bog pomogne*.

*

Jamie je tri dana poslovno boravio u Cape Townu. Kad je izašao iz hotela *Royal* prišao mu je livrirani crnac i rekao:

– Kočiju, gospodine?

– Ne. Idem pješice – odgovorio je Jamie.

– Banda je mislio da biste možda radije kočijom.

Jamie se zaustavio i oštro se zagledao u čovjeka.

– Banda?

– Da, gospodine McGregor.

Jamie se popeo u kočiju. Kočijaš je ošinuo bičem i krenuli su. Jamie je sjedio na stražnjem sjedalu i razmišljao o Bandi, njegovom prijateljstvu i njegovoj hrabrosti. Pokušavao ga je pronaći nekoliko puta u zadnje dvije godine, ali bezuspješno. A sad je napokon išao ususret svom prijatelju.

Kočijaš je krenuo prema luci i Jamie je odmah znao kamo idu. Petnaest minuta kasnije kočija se zaustavila ispred napuštenog skladišta gdje su Jamie i Banda svojedobno osmislili svoju avanturu. Put u Namib. *Kakve smo samo lakoumne budale bili*, pomislio je Jamie. Sišao je s kočije i približio se skladištu. Banda ga je čekao. Izgledao je isto, osim što je sada bio odjeven u pristalo odijelo, košulju i kravatu.

Zastali su, nasmijali se jedan drugom i zagrlili se.

– Izgleda da ti dobro ide – našalio se Jamie.

Banda je kimnuo.

– Nije loše. Kupio sam farmu o kojoj sam govorio. Imam ženu, dva sina, gajim pšenicu i uzgajam nojeve.

– *Nojeve?*

– Njihovo perje donosi dobar novac.

– Volio bih upoznati tvoju obitelj, Banda. – Jamie je pomislio na svoje u Škotskoj i na to koliko mu nedostaju. Napustio je dom prije četiri godine. – Pokušavao sam te naći.

– Imao sam posla, Jamie. – Prišao je Jamieju. – Morao sam te vidjeti i opomenuti te. Očekuju te nevolje.

– Kakve nevolje – upitao je Jamie.

– Hans Zimmerman, upravitelj na namibskim nalazištima dijamanata zao je čovjek. Radnici ga mrze. Govore o štrajku. Ako i pokušaju, tvoji stražari će ih zaustaviti i nastat se pobuna. – Jamie je netremice gledao Bandu.

– Sjećaš li se Johnu Tenga Javabua?

– Da. Politički vođa. Čitao sam o njemu. Ima naviku podizati donderstorm.

– Ja sam jedan od njegovih sljedbenika.

Jamie je kimnuo.

- Shvaćam. Napraviti ću što treba – obećao je Jamie.
 - Dobro. Postao si moćan čovjek, Jamie. Drago mi je.
 - Hvala, Banda.
 - I imaš prekrasnog sina.
- Jamie nije mogao sakriti svoje iznenađenje.
- Otkud znaš?
 - Volim znati što se zbiva s mojim prijateljima. – Banda je ustao. – Moram na sastanak, Jamie. Prenijet ću poruku. Situacija će u Namibu biti sređena.
 - Možeš. Osobno ću se pobrinuti za to. – Ispratio je velikog crnca do vrata.
- Kad ću te opet vidjeti?
- Banda se nasmijao.
- Nisam ja daleko. Ne možeš me se riješiti tek tako.
- I tada je otišao.

- Jamie se vratio u Klipdrift i odmah pozvao mladog Davida Blackwella.
- Je li bilo nekakvih nemira u Namibu, Davide?
 - Nije, gospodine McGregor. – Oklijevao je. – Ali čuo sam glasine o tome da bi moglo biti.
 - Tamo je nadglednik Hans Zimmerman. Saznaj zlostavlja li radnike. Ako to čini, zaustavi ga. Želio bih da podeš sam.
 - Krenut ću ujutro.

Po dolasku u Namib David je proveo dva sata tiho razgovarajući sa stražarima i radnicima. Ono što je saznao ispunilo ga je divljim bijesom. Otišao je zatim do Hansa Zimmermana.

Hans Zimmerman bio je golijat od čovjeka. Težio je oko sto pedeset kilograma i bio dva metra visok. Imao je znojno, svinjsko lice i zakrvavljene oči. David Blackwell nikada nije vidio ružnija čovjeka. Međutim, bio je jedan od najsposobnijih nadglednika koje je *Kruger-Brent Ltd.* imao. Sjedio je za stolom u malom uredu kad je David ušao.

Zimmerman je ustao i rukovao se s Davidom.

– Drago mi je što vas vidim, gospodine Blackwell. Trebali ste mi javiti da dolazite.

David je bio uvjeren da je vijest o njegovom dolasku već doprijela do Zimmermana.

– Viski?

– Ne, hvala.

Zimmerman se zavalio u stolicu i iscerio.

– Što mogu učiniti za vas? Zar ne iskopavamo dovoljno dijamanata, šefu na zadovoljstvo?

Obojica su znali da je naalazište u Namibu donosilo odlične prihode.

– Iz svojih crnaca izvlačim više rada nego bilo tko u kompaniji – pohvalio se Zimmerman.

– Stigle su nam neke poritužbe o ovdašnjim uvjetima – rekao je David.

Smiješak je nestao s Zimmermanova lica.

– Kakve pritužbe?

– Da se loše postupa s ljudima i...

Zimmerman je skočio na noge iznenadujućom brzinom, lice mu se zacrvenjelo od bijesa.

– To nisu ljudi. To su crnci. Vi sjedite na svojim guzicama u uredu i...

– Slušajte – rekao je David. – Nema...

– Slušajte vi mene! Ja pronalazim više jebenih dijamanata nego bilo tko u kompaniji. A znate li zašto? Zato što sam utjerao strah božji u tu kopilad.

– Strahom i udarcima – nastavio je David – radnicima plaćamo pedeset devet šilinga i uzdržavanje. Vi plaćate svojim radnicima samo pedeset šilinga mjesečno.

– Zar se žalite što sam postigao bolje uvjete za vas? Važan je jedino profit.

– Jamie McGregor ne misli tako – odgovorio je David. – Podignite njihove nadnice.

Zimmerman je mrzovoljno pristao.

– Dobro, to je ionako šefov novac.

– Čujem da ima mnogo bičevanja.

Zimmerman je prezirno otpuhnuo.

– Zaboga, domoroce ne možete ozlijediti. Koža im je tako debela da i ne osjećaju bič. To ih samo prestraši.

– Trojicu ste onda prestrašili nasmrt, gospodine Zimmerman.

Zimmerman je slegnuo ramenima.

– Tamo, odakle su oni došli, ima ih još.

Krvoločna životinja, pomislio je David. *I opasna*. Pogledao je nadglednika.

– Ako ovdje još bude nevolja, bit ćete zamijenjeni. – Ustao je. – Ophodit ćete se prema radnicima kao ljudskim stvorenjima. Kazne će odmah prestati. Njihove nastambe su kao svinjci. Očistite ih.

Hans Zimmerman gledao je u njega i jedva se savladavao.

– Što još? – rekao je napokon.

– Vratit ću se za tri mjeseca. Ako mi se ne bude svidjelo ono što vidim, potražićete novi posao. Doviđenja.

– David se okrenuo i izašao.

Hans Zimmerman je dugo stajao i bijesnio. *Budala*, mislio je. *Uitlanders*. Zimmerman je bio Bur i njegov je otac bio Bur. Zemlja je pripadala njima i Bog je ostavio crnce da im služe. Da je Bog želio da se s njima ophodi kao s ljudskim bićima, ne bi im kožu obojio u crno. Jamie McGregor nije to razumio. Ali što čovjek može očekivati od *uitlandera*, crncoljupca? Hans Zimmerman znao je da će ubuduće morati biti pažljiviji. Ali pokazat će im on tko je gazda u Namibu.

Kruger-Brent Ltd. se širio i Jamie McGregor putovao je sve češće. Kupio je tvornicu papira u Kanadi i brodogradilište u Australiji. Kod kuće je Jamie vrijeme provodio sa svojim sinom koji je svakim danom bivao sve sličniji ocu.

Jamie se izuzetno ponosio dječakom. Želio ga je povesti na duga putovanja sa sobom, ali Margaret nije dopuštala.

– Premlad je da putuje. Neka pođe s tobom kad bude stariji. Kad zaželiš, uvijek ga možeš vidjeti ovdje.

Prije nego što je i Jamie shvatio, njegov sin je proslavio prvi rođendan, zatim drugi. Jamie se čudio kako vrijeme brzo prolazi. Bila je 1887. godina.

Margaret su posljednje dvije godine trajale cijelu vječnost. Jamie je pozivao goste jednom tjedno i Margaret je preuzimala ulogu ljupke domaćice. Muškarci su je nalazili duhovitom i inteligentnom i rado su razgovarali s njom. Znala je da je neki smatraju i privlačnom. Naravno, nikad nisu ništa pokušavali jer ona je ipak bila supruga Jamieja McGregora.

Nakon odlaska i posljednjih gostiju, Margaret bi upitala Jamiea.

– Je li je večer prošla dobro?

– Da. Laku noć – odgovarao je redovito Jamie, i trenutak kasnije Margaret bi začula zatvaranih vrata. Jamie je odlazio.

Noć na noć, Margaret McGregor je ležala u postelji i razmišljala o svom životu. Znala je koliko joj zavide žene u gradu i to joj je zadavalo bol jer je znala koliko malo joj treba zavidjeti. Živjela je privid, s mužem koji se odnosio prema njoj gore nego prema nekom strancu. Da je samo primijeti! Razmišljala je što bi učinio da mu jednog jutra za doručkom prospe zobeno brašno, posebno uvezeno iz Škotske, po njegovoj glupoj glavi. Mogla je zamisliti izraz na njegovu licu i mašta joj je toliko zaigrala da se počela smijuljiti, a zatim je prasnula u smijeh što se prelio u gorke suze i jecanje. *Ne želim ga više voljeti. Neću. Nekako ću prestati prije nego što budem uništena...*

Do 1890. Klipdrift je i više nego ispunio Jamiejeva očekivanja. Za sedam godina, koliko je već bio tamo, grad se naglo razvio i kopači su stizali sa svih strana svijeta. Stara, poznata priča. Stizali su kočijama, na kolima i pješice. Dolazili su jedino s prnjama na sebi. Trebala im je hrana, smještaj i novac. Jamie McGregor im je sve to osiguravao. Imao je dionice u desecima rudnika zlata i dijamantata. Njegovo ime i ugled postajali su sve veći.

Jednog jutra Jamieja je posjetio punomoćnik tvrtke *De Beers*, divovskog konglomerata što je kontrolirao prostrana polja dijamantata na području Kimberleyja.

– Čime vam mogu pomoći? – upitao je Jamie.

– Poslali su me s ponudom, gospodine McGregor. *De Beers* bi želio preuzeti vaše poslove i isplatiti vam vaš udio. Kažite svoju cijenu.

Bio je to opojan trenutak. Jamie se nasmijao.

– Radije *vi* meni kažite cijenu *De Beersa*.

David Blackwell je Jamieju postajao sve važniji. U mladom Amerikancu Jamie je vidio sebe, onakvog kakav je nekad bio. Momak je bio pošten, pametan i lojalan. Jamie je Davidu najprije dao posao sekretara, zatim osobnog

pomoćnika, a kad je navršio dvadeset jednu godinu i mjesto generalnog direktora. Jamie McGregor je Davidu Blacwellu nadomjestio oca. Kad je Davidov otac doživio infarkt, Jamie je sve sredio u bolnici i platio liječnike, a kad je umro, Jamie McGregor pobrinuo se za pokop. U tih pet godina što je radio za *Kruger-Brent Ltd*, David se počeo diviti Jamieju više nego bilo kome. Znao je za probleme između Margaret i Jamieja i duboko je žalio zbog toga jer su mu oboje bili dragi. *Ali to se mene ne tiče*, govorio je David sam sebi. *Moja dužnost je pomoći Jamieju najbolje što mogu i znam.*

Jamie je sve češće provodio vrijeme sa sinom. Dječak je sad imao već pet godina i Jamie ga je prvi put odveo u rudnike. Mladi Jamie samo je o tome govorio cijeli tjedan. Išli su na izlete i spavali u šatoru pod zvijezdama. Jamie je poznao nebo Škotske gdje su zvijezde znale svoje pravo mjesto na nebeskom svodu. Ovdje, u Južnoj Africi, položaj zvijezda je zbunjivao. U siječnju je Canopus sjajio nad glavom, a u svibnju se u blizini zenita nalazio Južni križ. U lipnju, kad je u Južnoj Africi zima, Škorpion je dominirao nebom. Zbunjivalo je to, ali i pružalo poseban osjećaj. Ležao je uz svog sina, na toploj zemlji, gledao u bezvremeno nebo i znao da su dio iste vječnosti.

Ustajali bi u zoru i za obrok ubili jarebicu, morsku kokoš ili antilopu. Mali Jamie imao je vlastitog ponija. Jahali su stepom i pažljivo izbjegavali duboke rupe što su ih iskopavali mravojedi. Bile su dovoljno prostrane da progutaju konja i jahača.

Na stepi je uvijek vrebala opasnost. Na jednom od izleta Jamieja i njegova sina zamalo nije ubilo stado gazela u trku. Prvi znak opasnosti bio je oblak prašine na horizontu. Zečevi, čagljevi i ostala manja divljač dala se u bijeg, velike zmije napustile su gustiše i potražile zaklon iza stijena. Jamie je ponovo pogledao horizont. Oblak prašine bio je sve bliže.

– Hajd' mo odavde – rekao je.

– Naš šator...

– Ostavi ga!

Brzo su uzjahati i uputili se prema vrhu visokog brda. Čuli su topot, a zatim ugledali i prvi red gazela. Trčale su u širini od nekih pet kilometara, a bilo ih je najmanje pola milijuna. Gazile su sve što im se našlo na putu. Drveće je padalo, grmlje pretvarano u prah. Iza vala nemilosrdne plime ostajala su tijela stotina malih životinja. Zečevi, čagljevi i biserke bili su smrvljeni kopitima. Zrak je bio ispunjen prašinom i grmljavinom. Trajalo je to, procijenio je Jamie, više od tri sata.

Na Jamiejev šesti rodendan, otac mu je rekao:

– Povest ću te u Cape Town idućeg tjedna i pokazati što je doista velik grad.

– Može li majka poći s nama? – upitao je Jamie. – Ona ne voli pucnjavu, ali voli gradove.

Jamie mu je raskuštrao kosu.

– Ona ima posla ovdje, sine. Idemo samo mi muškarci. Što kažeš?

Dijete je uznemirila činjenica da majka i otac nisu bliski, ali tada to nije razumio.

Pošli su Jamiejevim osobnim željezničkim vagonom. 1891. željeznica je postala glavno prijevozno sredstvo u Južnoj Africi. Vlakovi su bili jeftini, udobni i brzi. Vagon što ga je Jamie dao napraviti za sebe, bio je dvadesetak metara dug, podijeljen u četiri odjeljka i mogao je ugostiti dvanaest ljudi. Postojao je i salon koji je mogao poslužiti i kao ured, blagovaonica, bar i potpuno opremljena kuhinja.

U svećanoj kabini nalazili su se kreveti optočeni mjedom, plinske svjetiljke i veliki prozori.

– A gdje su putnici? – upitao je dječak.

Jamie se nasmijao.

– Mi smo putnici. Ovo je tvoj vagon, sine.

Mladi Jamie je gotovo cijelim putem promatrao krajolik i divio se beskrajnom prostranstvu.

– Ovo je božja zemlja – rekao mu je otac. – Za nas ju je ispunio dragocjenim mineralima. Nalaze se u zemlji i čekaju da budu otkriveni. Ono što je iskopano do sada, tek je početak.

Kad su stigli u Cape Town, mladi Jamie je sa strahopoštovanjem promatrao mnoštvo i velike zgrade. Jamie je odveo sina do McGregorove brodske linije i pokazao mu nekoliko brodova s kojih se iskrcavao i na koje se ukrcavao teret.

– Vidiš li ih? Oni pripadaju nama.

Kad su se vratili u Klipdrift, mladi je Jamie jedva stizao kazati što je sve vidio.

– Tata je vlasnik cijelog grada! – objasnio je dječak. – Jako bi ti se svidjelo, mama. Vidjet ćeš drugi put.

Margaret je zagrlila sina.

– Hoću, sinko.

Jamie je mnoge noći provodio izvan kuće. Margaret je znala da je kod Madam Agnes. Čula je da je kupio kuću jednoj od djevojaka kako bi je mogao posjećivati nasamu. Nije mogla saznati da li je to istina. Margaret je jedino znala da bi je, tkogod bila, rado ubila.

Da zadrži zdrav razum, Margaret je pronalazila zadatke u gradu. Skupila je sredstva za izgradnju crkve i osnovala misiju za pomoć ugroženim obiteljima kopača. Zahtijevala je od Jamieja da kopače, koji su ostali bez novca i nade, jednim od svojih vagona besplatno preveze u Cape Town.

– Tražiš da bacim novac, ženo – zarežao je. – Neka idu pješice kao što su i došli.

– Nisu sposobni hodati – tvrdila je Margaret. – A ako ostanu, grad će snositi troškove njihova odijevanja i prehrane.

– Dobro – Jamie je napokon promrmljao. – Ali mislim da je to glupa ideja.

– Hvala, Jamie.

Promatrao je kako Margaret napušta njegov ured i nije mogao da ne osjeti nekakav ponos zbog nje. *Nekome bi mogla biti dobra žena*, pomislio je.

Jamie je posjećivao Maggie, lijepu prostitutku koja je sjedila uz Margaret na proslavi u čast njezina, tada još nerođena djeteta. Ironija je, pomislio je Jamie, što ima isto ime kao i njegova žena. Uopće nisu nalikovale jedna drugoj. Ova Maggie imala je dvadeset jednu godinu. Plavuša, drskog lica i bujna tijela. U krevetu je bila prava tigrica. Jamie je dobro platio Madam Agnes da je pusti. Maggie je dobivala obilnu novčanu pripomoć i Jamie je diskretno posjećivao kućicu u koju ju je smjestio. Činio je to uvijek noću i kad je bio siguran da ga nitko ne vidi. Zapravo su ga vidjeli mnogi, ali nitko se nije usudio zucnuti. Bio je to grad Jamieja McGregora, i mogao je činiti što je htio.

Te noći, Jamie nije našao užitka. Očekivao ga je, ali Maggie je bila loše volje. Ležala je ispružena na golemom krevetu. Njezin ružičasti kućni ogrtač donekle je otkrivao zrele dojke i svileni, zlatni trokut između njezinih nogu.

– Dosta mi je ovakvog života! Zatvorena u ovoj proklesoj kući! Kao da sam nekakav rob! – govorila je. – Kod Madam Agnes se barem nešto događalo. Zašto me barem ne povedeš na put sa sobom?

– To sam ti već objasnio, Maggie. Ne mogu...

Skočila je iz kreveta i prkosno stala pred njega.

– Govno! Svog sina vodiš posvuda. Zar ja nisam tako dobra kao i on?

– Nisi – rekao je Jamie. Glas mu je opasno utihnuo. – Ne, nisi. – Otišao je do bara i natočio si konjak.

Bio mu je to već četvrti. Pio je više nego obično.

– Ja ti ne značim ništa – vikala je Maggie. Zar samo ona stvar. – Zabacila je glavu i nasmejala se podrugljivo. – Veliki kreposni Škotac.

– Skot, ne Škotac.

– Zaboga, hoćeš li me prestati kritizirati? Što god napravim nije dobro. Što misliš tko si, dovraga? Moj...

Jamieju je prekipjelo.

– Sutra možeš natrag k Madam Agnes. Reći ću joj da se vraćaš. – Uzeo je šešir i pošao prema vratima.

– Ne možeš me se tek tako riješiti, ti kopile! – gledala je za njim ispunjena divljim bijesom. Jamie se zaustavio na vratima.

– Upravo sam to napravio. – Nestao je u noć.

Iznenaden, hodao je nesigurno. Misli su mu bile nejasne. Možda je popio i više od četiri konjaka. Razmišljao je o goloj Maggie u krevetu, o tome kako mu se napadno pokazivala, izazivala ga, a zatim se povukla. Igrala se s njim,

milovala ga i dodirivala njegovo tijelo jezikom sve dok nije bio spreman za nju. A tada se počela otimati, ostavljajući ga uzbuđenog i nezadovoljnim.

Kad je Jamie stigao kući, ušao je u hodnik i krenuo prema svojoj sobi. Prošao je pokraj Margaretine spavaće sobe i primijetio svjetlo ispod vrata. Još je bila budna. Odjednom je počeo zamišljati Margaret u krevetu u prozirnoj spavaćici. A možda na sebi nije imala ništa. Sjetio se njezina bujnog tijela što se svijalo pod njim ispod krošnje uz rijeku Oranje. Vođen alkoholom, otvorio je vrata Margaretine sobe i ušao.

Čitala je u krevetu uz svjetlo petrolejke. Iznenadeno ga je pogledala.

– Jamie... zar se nešto dogodilo?

– Zar samo zato što sam odlučio posjetiti svoju... – Nejasno je izgovarao riječi.

Imala je tanku spavaćicu i primjećivao je njezine dojke pod napetom tkaninom. *Bože, ima lijepo tijelo*, počeo se svlačiti.

Margaret je skočila iz kreveta širom otvorenih očiju.

– Što to radiš?

Jamie je zalupio vrata za sobom i pošao prema njoj. Bacio je na krevet i našao se uz nju, gol.

– Bože, kako te želim, Maggie.

Pijan, nije bio siguran koju Maggie želi. Kako se samo opire! Da, to je njegova divlja mačka. Nasmijao se i napokon uspio umiriti njezine ruke i noge. Ali ona mu se tada odjednom prepustila i privukla ga k sebi.

– Moj dragi, dragi Jamie. Tako te trebam.

A on je pomislio: *Nisam trebao biti tako zao prema tebi. Ujutro ću ti kazati da ipak ne moraš natrag k Madam Agnes.*

Margaret se ujutro probudila u krevetu sama. Još uvijek je osjećala Jamiejevo čvrsto tijelo i čula ga kako govori. *Bože, kako te želim, Maggie.* Ispunila ju je divlja i potpuna radost. Imala je pravo sve ovo vrijeme. On ju je ipak volio. Vrijedilo je čekanja, vrijedilo je godine boli i poniženja.

Provela je ostatak dana nekako ushićena. Okupala se i oprala kosu i u mislima promijenila tuce haljina razmišljajući o onoj koja će se najviše svidjeti Jamieju. Oslobodila je kuharicu dužnosti i odlučila sama pripremiti Jamiejevo najdraže jelo. Pripremala je stol nekoliko puta sve dok nije bila zadovoljna sa svijećama i cvijećem. Željela je da to bude savršena večer.

Jamie nije došao kući na večeru. Nije došao kući cijelu noć. Margaret je sjedila u knjižnici i čekala ga do tri sata ujutro, a zatim je pošla u postelju. Sama.

Jamie se pojavio sutradan uvečer. Pristojno je Margaret kimnuo glavom i ušao u sinovljevu sobu. Margaret je stajala i osupnuta gledala za njim, a zatim se okrenula i pogledala se u ogledalo. Ono joj je reklo da nikada ljepše nije izgledala, ali kad se pogledala pažljivije nije mogla prepoznati oči. Bile su to oči stranca.

10.

– Imam prekrasne vijesti za vas, gospođo McGreor – Dr. Teeger se široko osmjehnuo. – Ostali ste u drugom stanju.

Margaret su šokirale njegove riječi, ali nije znala da li da se nasmije ili zaplače. Prekrasne vijesti? Još jedno dijete u braku bez ljubavi. Nemoguće. Margaret više nije mogla podnositi ponižavanja. Morala je pronaći izlaz i još dok je razmišljala o tome osjeti mučninu i oblije je znoj.

– Jutarnja mučnina? – upitao je dr. Teeger.

– Izgleda.

Dao joj je nekakve tablete.

– Uzmite ih. Pomoći će vam. Inače ste izvrsnog zdravlja, gospođo McGregor. Nemate o čemu brinuti. Pođite sad kući i javite suprugu dobre vijesti.

– Da – rekla je tupo. – Učinit ću to.

Nalazili su za stolom i večerali.

– Bila sam jutros kod liječnika. Očekujem dijete.

Jamie je bez riječi bacio ubrus, ustao i izjurio iz sobe. Margaret je u tom trenutku shvatila da Jamieja može mrziti jednako jako kao što ga može i voljeti.

Teško je nosila dijete i provodila je mnogo vremena u krevetu, slaba i umorna. Ležala je satima i maštala, zamišljajući Jamieja uza se kako je moli za oprost i ponovo strastveno objubljuje. Zapravo se nalazila u zamci. Nije imala kamo, a i da jest, on joj ne bi dopustio da povede sina.

Jamie je sad već imao sedam godina. Bio je zgodan dečak, oštrouman i duhovit. Postao je bliži majci, jer kao da je nekako osjećao njezinu nesreću. U školi je za nju izrađivao male darove. Margaret bi se nasmiješila, zahvalila mu i pokušavala se oteti svojoj potištenosti. Mladi Jamie znao ju je upitati zašto otac provodi noći izvan kuće, a nju ne vodi sa sobom.

– Tvoj otac je vrlo važan čovjek – odgovarala bi Margaret. – Radi izuzetno važne stvari i vrlo je zaposlen.

Odnos njegova oca i mene, moj je problem, pomislila je Margaret. Ne želim da Jamie mrzi svog oca zbog toga.

Margaretina trudnoća postajala je sve vidljivija. Poznanici su je zaustavljali na ulici.

– Neće još dugo, gospođo McGregor, zar ne? Sigurna sam da će opet biti krasan sinčić poput Jamieja. Vaš suprug je sretnik.

A iza njezinih leđa, nastavljali bi:

– Jadnica. Izgleda sasvim iscrpljeno. Sigurno je saznala o kurvi, njegovoj ljubavnici...

Margaret je pokušavala pripremiti Jamieja na skorašnji događaj.

– Dobit ćeš bracu ili seku, mili. Tada ćeš imati nekoga s kim se možeš igrati kad god zaželiš. Zar to neće biti lijepo?

Jamie ju je zagrlio i rekao:

– Bit će to više društvo za tebe, majko.

Margaret je jedva zadržavala suze.

*

Trudovi su započeli u četiri sata ujutro. Gospođa Talley pozvala je Hannah, i dijete se rodilo u podne. Bila je to zdrava djevojčica, s ustima svoje majke i bradom svog oca. Crne kovrčice uokvirivale su njezino crveno lice. Majka joj je dala ime Kate. *To je dobro, jako ime, smatrala je Margaret. A snaga će joj trebati. Svima nama. Moram odvesti djecu odavde. Još ne znam kako, ali pronaći ću način.*

David Blackwell uletio je u Jamiejev ured bez kucanja, i Jamie ga je iznenađeno pogledao.

– Što dovraga...?

– Pobuna u Namibu!

Jamie je ustao.

– Što? Što se dogodilo?

– Uхватili su jednog crnačkog dječaka u pokušaju da ukrade dijamant. Prorezao je kožu pod pazuhom i sakrio ga. Kao opomenu, Hans Zimmerman ga je izbičevao pred drugim radnicima. Dječak je umro. Imao je samo dvanaest godina.

Jamiejevo lice planulo je bijesom.

– Dragi Isuse! Zabranio sam bičevanje u svim rudnicima.

– Opomenuo sam Zimmermana.

– Potjeraj to kopile.

– Ne možemo ga pronaći.

– Zašto?

– Crnci su ga uhvatili. Situacija je izmakla kontroli.

Jamie je zgrabio šešir.

– Ostani ovdje i brini o svemu dok se ne vratim.

– Mislim da nije pametno da pođete tamo, gospodine McGregor. Zimmerman je ubio dječaka, pripadnika plemena Barolong. Oni ne opraštaju i ne zaboravljaju. Ja bih mogao...

Jamie je već otišao.

*

Jamie McGregor je primijetio dim već na petnaestak kilometara od nalazišta dijamanata. Sve kolibe bile su potpaljene. *Proklete budale!* pomislio je Jamie. *Spaljuju vlastite kuće.* Kad se kočija približila, začuo je pucnjavu i krikove. Usred opće gužve, uniformirani policajci pucali su u crnce i obojene koji su očajnički pokušavali pobjeci. Bijelaca je bilo deset puta manje, ali imali su oružje.

Ugledavši Jamieja McGregora, Bernard Sothey, šef policije, požurio je do njega.

– Ne brinite, gospodine McGregor. Pobit ćemo svu tu kopilad.

– Hoćete vruga – zaurkao je Jamie. – Naredite svojim ljudima da obustave vatru.

– *Molim?* Ako mi...

– Učinite kako kažem! – Jamie je izbezumljen bijesom promatrao crnkinju pokošenu mecima. – Zaustavite svoje ljude.

– Kako vi kažete, gospodine. – Izdao je naredbu svom pomoćniku i pucnjava je uskoro prestala.

Posvuda su ležala tjelesa.

– Ako želite moj savjet – počeo je Sothey – ja...

– Ne želim vaš savjet. Dovedite mi njihovog vođu.

Dva policajca dovela su mladog crnca. Imao je lisice na rukama i bio umazan krvlju, ali u njemu nije bilo straha. Stajao je ponosno, a oči su mu plamtjele. Jamie se sjetio Bandine riječi za ponos Bantu-crnaca: *isiko*.

– Ja sam Jamie McGregor. – Mladić je pljunuo. – Ja nisam krv za ovo što se ovdje dogodilo. Želio bih sve nadoknaditi tvojim ljudima.

– To kažite njihovim udovicama.

Jamie se okrenuo prema Sotheyju.

– Gdje je Hans Zimmerman?

– Još ga tražimo, gospodine.

Jamie je ugledao sjaj u očima crnog mladića i znao je da Hans Zimmerman nikada neće biti pronađen.

– Zatvorit ću polja dijamanata na tri dana. Želim se sastati s tvojim ljudima – rekao je mladiću. – Donesite popis vaših primjedbi. Pogledat ću ga i obećavam pravdu. Promijenit ću ovdje sve što nije dobro.

Čovjek ga je promatrao s nevjericom na licu.

– Dobit ćete novog nadglednika i pristojne radne uvjete. Ali očekujem da se tvoji ljudi vrate na posao za tri dana.

Šef policije nije vjerovao svojim ušima.

– Zar ćete ga pustiti? Ubio je nekoliko mojih ljudi

– Povest ćemo punu istragu...

Začuo se topot konja u galopu. Jamie se okrenuo i ugledao Davida Blackwella. Njegov neočekivan dolazak uznemirio je Jamieja.

David je hitro skočio s konja.

– Gospodine McGregor, nestao je vaš sin.

Svijet je odjednom postao studen.

Pola Klipdrifta pošlo je u potragu. Proćešljali su cijeli kraj, gudure, jarke i usjeke. Ni traga dječaku.

Jamie se ponašao kao opsjednut. *Odlutao je nekamo, to je sve. Vratit će se.*

Ušao je u Margaretinu sobu. Ležala je na krevetu i dojila dijete.

– Ima li vijesti? – upitala je.

– Još ne, ali naći ću ga. – Pogledao je na trenutak u svoju kćerku, a zatim se okrenuo i izašao bez riječi.

Gospođa Talley je ušla u sobu brišući ruke o pregaču.

– Ne brinite, gospođo McGregor. Jamie je odrastao dječak. Zna on paziti na sebe.

Margaret je imala oči pune suza. *Nitko ne bi naudio malom Jamieju. Ne bi. Sigurno ne bi.*

Gospođa Talley se sagnula i uzela Kate iz ruku Margaret.

– Pokušajte zaspati. – Odnijela je dijete u dječju sobu i spustila ga u krevetić. Kate ju je gledala i smiješila se. – Pokušaj i ti spavati, malena. Očekuje te uzbuđljiv život. – Gospođa Talley je izašla iz sobe i zatvorila vrata za sobom.

U ponoć se tiho otvorio sobni prozor. U sobu je ušao muškarac. Otišao je do krevetića, prebacio pokrivač preko glave djeteta i uzeo ga u naručje.

Banda je nestao jednako brzo kao što se i pojavio.

Gospođa Talley je otkrila da nema Kate. Najprije je pomislila da je gospođa McGregor noću ustala i uzela dijete. Ušla je u Margaretinu sobu i upitala:

– Gdje je dijete?

Izraz Margaretina lica odmah joj je rekao što se dogodilo.

Prošao je još jedan dan, a od Jamiejevog sina ni traga ni glasa. Jamie je bio na rubu sloma.

– Što misliš, da mu se nije dogodilo neko zlo? – upitao je Davida Blackwella. Jedva je kontrolirao glas.

David je pokušao biti uvjerljiv.

– Siguran sam da nije, gospodine McGregor.

Ali *bio* je siguran da jest. Upozorio je Jamieja McGregora da Bantu ne zaboravljaju niti opraštaju. Bantu je bio okrutno umoren. David je znao jedno: ako su malog Jamieja uhvatili Bantu, onda je umro užasnom smrću jer oni su vraćali oko za oko.

Jamie se vratio u zoru, iscrpljen. Predvodio je tragače, građane, kopače, policajce. Zavirili su na svako moguće mjesto, ali bezuspješno.

David je čekao Jamieja u njegovoj radnoj sobi. Ustao je.

– Gospodine McGregor, vaša kćerka je oteta.

Jamie ga je, blijeda lica gledao u tišini. Zatim se okrenuo i pošao u svoju spavaću sobu.

Pao je u krevet potpuno iscrpljen i zaspao. Nije spavao već četrdeset osam sati, ležao je u sjeni velikog baobaba, a s otvorene stepe približavao mu se lav. Mali Jamie ga je drmao. *Probudi se, tata, ide lav.* Životinja mu se približavala sve brže. Sin ga je drmao sve jače. *Probudi se!*

Jamie je otvorio oči i ugledao Bandu iznad sebe. Jamie je zaustio, ali Banda mu rukom zatvori usta.

– Tiho! – Dopustio je Jamieju da sjedne.

– Gdje je moj sin? – upitao je Jamie.

– Mrtav je.

Soba se počela okretati.

– Žao mi je, stigao sam prekasno. Tvoji ljudi prolili su krv Bantua. Moj narod je tražio osvetu.

Jamie je zagnjurio lice u ruke.

– Bože moj! Što su mu napravili?

U Bandinom glasu čula se neizmijerna tuga.

– Ostavili su ga u pustinji. Pronašao sam njegovo tijelo i pokopao ga.

– Ne! Zaboga ne!

– Pokušao sam ga spasiti, Jamie.

Jamie je kimnuo shvativši. A zatim je upitao:

– A moja kći?

– Uzeo sam je prije njih. Spava u sobi. Neće joj ništa ako održiš obećanje.

Jamie ga je pogledao licem punim mržnje.

– Održat ću obećanje. Ali želim ubojice mog sina. Oni će platiti.

– U tom slučaju, moraš pobiti cijelo moje pleme. – tiho je rekao Banda.

Tada je otišao.

Bila je to mora, ali oči je držala čvrsto zatvorene. Jer ako ih otvori, mora će postati zbilja i njezina će djeca biti mrtva. Nastavljala je s igrom. Zatvorenih očiju osjetila je dodir Jamiejeve ručice. ‘Sve je dobro, majko. Sigurni smo.’

Ležala je u krevetu već treći dan. Nije željela nikoga vidjeti, ni s kim razgovarati. Dr. Teeger je došao i otisao a da Margaret toga uopće nije bila svjesna. Usahljeh, zatvorenih očiju, začula je lom u Jamiejevoj sobi. Otvorila je oči i slušala. Opet je nešto čula. Mali Jamie se vratio!

Žurno je napustila krevet i sjurila se niz hodnik do zatvorenih vrata sinovljeve sobe. Začula je neke neobične, životinjske glasove. Srce joj divlje udaralo i otvorila je vrata Njezin muz ležao je na podu izobličenog lica i tijela. Jedno oko mu je bilo zatvoreno, a drugo ju je groteskno promatralo. Pokušavao je nešto reći, ali glasao se poput slinave životinje.

– Jamie, Jamie – prošaptala je Margaret.

– Bojim se da su vijesti loše, gospođo McGregor – rekao je dr. Teeger – Vašeg je muža udarila kap. Šanse da preživi su pedeset-pedeset. Ali ako i ostane živ, živjet će poput biljke. Pobrinit ću se da ga smjestite u privatni sanatorij gdje će imati potrebnu njegu.

– Ne.

Iznenadeno je pogledao Margaret.

– Ne... zašto?

– Nikakva bolnica. Ja ću ga njegovati.

Dr. Teeger je odmahnuo glavom.

– To je nemoguće, gospođo McGregor. Ne znate sve što treba. Vaš suprug više nije zdrav čovjek. Oduzet je i bit će takav sve dok živi.

– Ja ću ga njegovati – ponovila je Margaret.

Jamie je napokon istinski pripadao njoj.

Jamie McGregor živio je još godinu dana. Bilo je to najljepše doba u životu Margaret. Jamie je bio sasvim bespomoćan. Nije mogao govoriti ni kretati se. Margaret ga je njegovala, brinula se o svemu i bila uz njega dan i noć. Danju bi ga uspravila u invalidskim kolicima, plela džemper i pričala mu. Govorila je o malim kućnim problemima za koje nikada nije imao vremena, o tome kako mala Kate lijepo napreduje. Noću je nosila njegovo mršavo tijelo u svoju sobu i nježno ga spuštala na krevet pokraj sebe. Pažljivo bi ga pokrila i nastavljala s pričom sve dok nije bila spremna za počinak.

David Blackwell upravljao je *Kruger-Brentom*. Ponekad je dolazio u kuću i donosio papire koje je Margaret potpisivala. Bilo je bolno vidjeti bespomoćnog Jamieja. *Tom čovjeku dugujem sve*, mislio je David.

– Dobro si izabrao, Jamie – rekla je Margaret svom suprugu. – David je dobar čovjek. – Spustila je svoje pletivo i nasmiješila se. – Podsjeća me pomalo na tebe. Naravno, nikada nitko nije bio tako pametan kao i neće ni biti. Bio si zgodan, Jamie, ljubazan i jak. Nisi se bojao sanjariti. A sad su se svi tvoji snovi ostvarili. Kompanija je svakim danom sve veća. – Ponovno je uzela pletivo. – Mala Kate je započela govoriti. Kunem se da je jutros rekla ‘mama’...

Jamie je uspravno sjedio u kolicima i jednim okom zurio preda se.

– Ima tvoje oči i usta. Bit će prava ljepotica...

Ujutro kad se probudila. Jamie

McGregor bio je mrtav. Zagrlila ga je i čvrsto privinula uza se.

– Počivaj, dragi moj, počivaj. Uvijek sam te jako voljela, Jamie. Nadam se da to znaš. Zbogom, moja jedina draga ljubavi.

Ostala je sama. Njezin muž i sin su je napustili. Ostale su samo ona i njezina kći.

Margaret je otišla u dječiju sobu i promatrala usnulu Kate. Katherine. Kate. Ime je bilo grčkog podrijetla i značilo je ‘čista’. Davalo se sveticama, časnim sestrama i kraljicama.

– A što ćeš ti postati, Kate – upitala je Margaret glasno.

Bilo je to doba velike ekspanzije u Južnoj Africi, ali i vrijeme velikih sukoba. Dugogodišnji spor oko Transvaala između Bura i Britanaca došao je do vrhunca. U četvrtak, dvanaestog listopada 1899, na Katein sedmi rođendan, Britanci su Burima objavili rat. Tri dana kasnije Slobodna Država Oranje bila je napadnuta. David je pokušao nagovoriti Margaret da zajedno s Kate napusti Južnu Afriku, ali Margaret je to odbila.

– Moj suprug je ovdje – rekla je.

David je ničim nije mogao razuvjeriti.

– Pridružit ću se Burima – rekao joj je. – Hoće li s vama biti sve u redu?

– Hoće, naravno rekla je Margaret. – Trudit ću se da poslovi kompanije ne zamru.

David je otišao ujutro.

Britanci su očekivali brz i lak rat, tek operaciju čišćenja, pa su ga započeli raspoloženi i laka srca. U londonskoj kasarni u Hyde Parku, na večeri priređenoj za vojnike koji su odlazili u Južnu Afriku, pripremili su poseban jelovnik:

ISPRAĆAJNA VEČERA

ZA

ESKADRU CAPE

27. studenog, 1899.

JELOVNIK

Oštrige

Juha Compo

Ulizice u rupi

Pjeskovit list

Mafekinska ovčetina

Transvaalska repa

Umak Cape

Pretorijski fazani

Bijeli umak

Dronjci a la kotlokrpa

Mirovni puding

Robovlasnički sladoled

Nizozemski sir

Desert

*(Molimo vas, ne bacajte školjke
pod stol)*

Burska vina – Dugi Tom

Nizozemci – u – koži

Vino Oranje

Očekivalo ih je iznenađenje. Buri su se nalazili na svojoj zemlji, bili su opasni i odlučni. Prva bitka odigrala se kod Mafekinga i Britanci su počeli shvaćati da se na protivnika zapravo namjerili. Iz Engleske su poslane nove trupe. Zauzeli su Kimberley i tek nakon krvave borbe osvojili su Ladysmith. Burski vojnici imali su veći domet od britanskih. Zbog toga su skinuti dalekometni topovi s britanskih ratnih lađa, premješteni na kopno i posadama mornara koji su sada bili stotine kilometara udaljeni od svojih brodova.

Margaret je u Kipdriftu nestrpljivo očekivala vijesti o svakoj borbi. Ona i drugi oko nje živjeli su od glasina. Njihovo raspoloženje kretalo se od ushita do očajja, ovisno o vijestima. Jednog jutra jedan od Margaretinih namještenika uletio je u panici.

– Upravo sam doznao da Britanci nastupaju prema Kipdriftu. Sve će nas pobiti.

– Glupost. Neće se usuditi.

Pet sati kasnije Margaret McGregor postala je ratni zarobljenik. Margaret i Kate odvedene su u Paardeberg, jedan od stotine podignutih logora u Južnoj Africi. Zarobljenici su čuvani na prostranom, otvorenom polju, okruženi bodljikavom žicom i britanskim stražarima. Uvjeti su bili bijedni.

Margaret je uzela Kate u ruke.

– Ne boj se, draga. Ništa ti se neće dogoditi.

Ali nitko u to nije vjerovao. Svaki dan donosio je niz užasa. Groznica je prošla logorom i promatrala su desetke, stotine, a najzad i tisuće onih koji su umirali. Nije bilo liječnika, ni lijekova za ranjene. Hrane je nedostajalo. Mora je trajala skoro tri nevoljne godine. Najgori je bio osjećaj potpune bespomoćnosti. Margaret i Kate bile su prepuštene milosti i nemilosti osvajača. Kate je živjela u strahu. Promatrala je djecu oko sebe kako umiru i bojala se da dolazi red i na nju. Nemoćna da pomogne majci ili sebi, naučila je nešto za cijeli život. Moć. Ako si imao moć, imao si hranu. Imao si lijekove. Imao si slobodu. Gledala je ljude oko sebe kako padaju i umiru i izjednačila je moć sa životom. Pomislila je: *Jednog dana imat ću moć. I nitko mi više nikada neće moći ovako nauditi.*

Žestoke borbe su se nastavljale. Belmont, Graspan, Stormberg i Spionkop. Hrabri Buri nisu se na kraju uspjeli suprotstaviti moćnom Britanskom carstvu. Predali su se nakon gotovo tri godine krvavog rata. Pomrlolo je pedeset pet tisuća Bura. Umrlo je trideset četiri njihovih boraca, žena i djece. Međutim, one što je preživjele duboko i okrutno ogorčila je činjenica da je od tog broja dvadeset osam tisuća umrlo u britanskim koncentracionim logorima.

Onog dana kad su se otvorila vrata logora, Margaret i Kate vratile su se u Klipdrift. Nekoliko tjedana poslije, jedne mirne nedjelje, stigao je David Blackwell. Rat ga je učinio starijim, ali bio je to još uvijek onaj ozbiljan, promišljen David u kojeg se Margaret uzdala. David je proveo te paklene godine u borbi i brizi o tome jesu li Margaret i Kate žive. Našavši ih kod kuće žive i zdrave, obuzela ga je radost.

– Da sam vas barem mogao zaštititi – rekao je David.

– To je sad prošlost, Davide. Moramo razmišljati jedino o budućnosti.

A budućnost je bila *Kruger-Brent Ltd.*

Tisuću devetstota bila je još neispisana ploča, novo doba što je obećavalo mir i neograničenu nadu za sve. Novo je stoljeće i donijelo zapanjujuće izume i oblik života diljem svijeta. Parni stroj zamijenjen je motorom s unutrašnjim sagorijevanjem. Izgrađene su podmornice i avioni. Svjetsko stanovništvo naraslo je na milijardu i pol. Nastupilo je doba rasta i ekspanzije. Poslijednjih šest godina Margaret i David u potpunosti su se posvetili poslu.

Kate je u to vrijeme rasla gotovo bez nadzora. Njezina majka bila je suviše zauzeta vođenjem kompanije i nije joj poklanjala mnogo pažnje. Bila je divlje tvrdoglava, nepopustljiva u nazorima. Jednog poslijepodneva Margaret se vratila kući sa sastanka i ugledala svoju četrnaestogodišnjakinju u blatnom dvorištu u žestokoj borbi s dvojicom dječaka. Užasnuta Margaret promatrala je prizor s nevjericom.

– Dovraga! – rekla je tiho. – Ova mala će jednom upravljati kompanijom *Kruger-Brent Ltd.* Neka nam bog pomogne.

DRUGI DIO

Kate i David
1906 – 1914

Jedne vruće ljetnje noći 1914. Kate McGregor radila je sama u novoj upravnoj zgradi *Kruger-Brenta* u Johannesburgu. Začula je zvuk nekoliko automobila, spustila novine, otišla do prozora i pogledala van. Pred zgradom su se zaustavila dva osobna policijska automobila i 'crna Marica'. Kate je namršteno promatrala uniformirane policajce. Žurno su napustili automobile i pokrili sve ulaze i izlaze zgrade. Bilo je kasno i ulice su bile puste. Uхватила je svoj odraz u staklu. Bila je lijepa žena. Imala je, kao i otac, svijetlosive oči i pun stas poput majke.

Začula je kucanje na vratima.

– Uđite – rekla je.

Vrata su se otvorila i ušla su dvojica uniformiranih ljudi. Jedan je nosio oznake višeg policijskog inspektora.

– Što se zaboga događa? – upitala je Kate.

– Oprostite što vam smetamo tako kasno, gospođice McGregor. Ja sam viši policijski inspektor Cominsky.

– U čemu je problem, inspektore?

– Obaviješteni smo da je odbjegli ubojica viđen prije par sati kako ulazi u ovu zgradu.

Kate se zaprepastila.

– Ulazi u ovu zgradu?

– Da, gospođo. Naoružan je i opasan.

– Tada bih vam bila vrlo zahvalna, inspektore, ako ga pronađete i udaljite – rekla je Kate nervozno.

– Upravo to i kanim, gospođice McGregor. Jeste li vidjeli ili čuli nešto sumnjivo?

– Ne, nisam? Ovdje se čovjek može sakriti na mnogo mjesta. Molim vas da sve dobio pretražite.

– Polazimo odmah, gospođice. – Inspektor se okrenuo i viknuo ljudima u hodniku. – Idemo. Počnite od podruma pa sve do krova. Jesu li neki od ureda zaključani? – upitao je Kate.

– Ne vjerujem – rekla je. – Ali ako jesu, ja ću vam ih otvoriti.

Inspektor Cominsky primijetio je njezinu nervozu i razumio je. Bilo bi joj još gore da zna da je bjegunac spreman na sve.

– Naći ćemo ga – pokušao je uvjeriti Kate.

Kate je uzela izvještaj na kojem je radila, ali nije se mogla koncentrirati. Čula je kako policija pretražuje zgradu i obilazi ured za uredom. *Hoće li ga naći?* Stresla se. Policajci su se kretali polako i temeljito pretraživali svaki kutak u zgradi. Četrdeset pet minuta kasnije, inspektor Cominsky vratio se u Katein ured.

Pogledala ga je.

– Niste ga našli?

– Još ne, *madame*, ali naći ćemo ga, ne brinite...

– Ali ja brinem, inspektore. Ako je u zgradi odbjegli ubojica želim da ga pronađete.

– Naći ćemo ga, gospođice McGregor. Imamo pse.

U hodniku se začulo lajanje i tren kasnije vodič pasa ušao je s dva golema Njemačka ovčara na uzici.

– Psi su obišli cijelu zgradu, gospodine. Sve smo pregledali osim ovog ureda.

Inspektor se okrenuo prema Kate.

– Jeste li napuštali ovaj ured u posljednjih sati?

– Jesam. Otišla sam potražiti neke podatke u knjigovodstvu. Zar mislite da je...? – Protrnula je. – Molim vas pretražite ured.

Inspektor je dao znak, vodič je pustio pse i viknuo:

– Traži!

Psi su poludjeli. Pojurili su prema zatvorenim vratima i počeli lajati.

– Bože moj! – viknula je Kate. – Pa on je unutra!

Inspektor je izvukao pištolj.

– Otvorite vrata – naredio je.

Policajci su se približili vratima, izvukli pištolje i otvorili vrata. U sobici nije bilo nikoga. Jedan pas jurnuo je prema drugim vratima i počeo ih grepsti šapama.

– Kamo vode ona vrata? – upitao je inspektor.

– U kupaonicu.

Sa svake strane vrata stao je policajac, a zatim su ih iznenada otvorili. Unutra nije bilo nikoga.

Vodič pasa bio je zbunjen.

– Nikada se nisu ovako ponašali. – Psi su izbezumljeno jurili sobom. – Nanjušili su ga – rekao je vodič. – Ali gdje je?

Psi su dotrčali do Kateinog radnog stola, prišli ladicu i nastavili lajati.

– Evo vašeg odgovora – Kate se pokušala nasmijati. – Sakrio se u ladicu.

Viši inspektor Cominsky osjećao se neugodno.

– Oprostite što smo vas uznemirili, gospođice McGregor. – Izvedite pse – naredio je vodiču pasa.

– Zar odlazite? – Kate je zvučala zabrinuto.

– Gospođice McGregor, uvjeravam vas da ste potpuno sigurni. Moji ljudi su pregledali svaki djelić ove zgrade. Osobno vam jamčim da nije ovdje. Bojim da je ovo bila lažna uzbuna. Ispričavam se.

Kate ga je pogledala.

– Vi doista znate unijeti uzbuđenje u večer jedne žene.

*

Kate je stajala uz prozor i promatrala odlazak policijskih automobila. Kad su nestali, otvorila je ladicu i izvukla par krvlju umrljanih platnenih cipela. Ponijela ih je niz hodnik do vrata s natpisom *PRIVATNO, ULAZ DOPUŠTEN SAMO OVLAŠTENOM OSOBLJU* i ušla je unutra. U prostoriji se jedino nalazio

golem, u zid ugrađen sef. Bio je to trezor tvrtke *Kruger-Brent Ltd.* Ovdje su čuvali dijamante sve do njihove otpreme. Kate je žurno okretala brojeve na šifriranoj bravi, a zatim otvorila velika vrata. Brojni metalni pretinci ugrađeni u zid trezora bili su ispunjeni dijamantima. Banda je ležao na podu jedva pri svijesti.

Kate je kleknula pokraj njega.

– Otišli su.

Banda je polako otvorio oči i slabo se nasmiješio.

– Da sam mogao izaći odavde, Kate, zamisli kako bih bio bogat.

Kate mu je pažljivo pomogla da ustane. Lecnuo se od boli kad ga je uhvatila za ruku. Stavila mu je zavoj, ali već je bio okrvavljen.

– Možeš li obući cipele? – Uzela mu ih je ranije s namjerom da zbuni pse jer je znala da će ih dovesti. Najprije je hodala u njima po uredu, a zatim ih sakrila u ladicu stola.

– Dođi – rekla je. – Moramo nestati odavde.

Banda je odmahnuo glavom.

– Sam ću. Ako te uhvate da mi pomažeš, uvalit ćeš se u više nevolja nego što ti treba.

– Pusti da ja brinem o tome.

Banda je razgledao trezor.

– Želiš li neke primjerke? upitala je Kate. – Samo se posluži.

Banda ju je pogledao i shvatio da misli ozbiljno.

– Nekad davno, tvoj mi je otac ponudio isto.

Kate se kiselo nasmijala.

– Znam.

– Ne treba mi novac. Samo moram napustiti grad na neko vrijeme.

– Kako misliš napustiti Johannesburg?

– Snaći ću se nekako.

– Poslušaj me. Policija je do sada već postavila prepreke na cestama. Kontrolirat će svaki izlaz iz grada. Sam nemaš šanse.

– Dovoljno si već učinila – rekao je tvrdoglavo.

Nekako je navukao cipele. Izgledao je jadno u razderanoj, okrvavljenoj košulji i jakni. Na licu je imao brazgotine i kosa mu je bila sijeda. Ali Kate je u njemu vidjela visoka i zgodna čovjeka kakva ga je prvi put srela kao dijete.

– Banda, ako te uhvate, ubit će te – rekla je Kate tiho. – Poći ćeš sa mnom.

Imala je pravo o zaprekama na cesti. Svaki izlaz iz Johannesburga čuvala je policija. Hvatanje Bande predstavljalo je najvažniji zadatak, i vlasti su izdale naredbu da bude doveden živ ili mrtav. Željezničke stanice i ceste bile su pod nadzorom.

– Nadam se da imaš bolji plan nego što ga je imao tvoj otac – rekao je Banda. Glas mu je bio slab. Kate se pitala koliko je krvi izgubio.

– Nemoj govoriti. Čuvaj snagu. Prepusti sve meni.

Kate je zvučala sigurnije nego što je zapravo bila.

Bandin život bio je u njezinim rukama i ne bi mogla podnijeti da mu se što dogodi. Zaželjela je po stoti put da David nije odsutan. Ali morat će bez njega.

– Dovedst ću automobil na stražnji ulaz – objasnila je. – Ti čekaj deset minuta, zatim izađi. Stražnja vrata automobila bit će otvorena. Uđi i lezi na pod. Tamo ćeš naći i pokrivač. Pokrij se.

– Kate, pretražit će svaki automobil što napušta grad. Ako...

– Nećemo ići automobilom. U osam polazi vlak za Cape Town. Naredila sam da kompoziciji priključe moj osobni vagon.

– Izvući ćeš me odavde svojim osobnim vagonom?

– Tako je.

Banda se uspio nasmiješiti.

– Vi McGregorovi doista obožavate uzbuđenja.

Trideset minuta kasnije Kate se dovezla na tranžirni kolodvor, Banda je ležao na podu pokriven. Ulične kontrole prošli su jednostavno, ali čim su ušli u kolodvor obasjalo ih je svjetlo i Kate je pred sobom ugledala nekoliko policajaca. Poznata osoba prišla je automobilu.

– Inspektore Cominsky!

Iznenadio se.

– Gospođice McGregor, što vi radite ovdje?

Kate mu se brzo osmjehnula.

– Pomislit ćete da sam jadno, glupo žensko, inspektore. Ali priznajem da me je ono u uredu nasmrt prestrašilo. Odlučila sam napustiti grad dok ne pronađete onog ubojicu. Ili ste ga možda već pronašli?

– Još nismo, madam, ali hoćemo. Imam osjećaj da će ovamo. Ali kuda god pođe, uhvatit ćemo ga.

– Tome se doista nadam.

– Kamo ćete vi?

– Moj osobni vagon tamo je naprijed. Poći ću u Cape Town.

– Želite li da vas jedan od mojih ljudi isprati?

– Hvala vam, inspektore. Neće biti potrebno. Sad kad znam gdje ste vi i vaši ljudi, puno lakše dišem, vjerujte mi.

Pet minuta kasnije Kate i Banda smjestili su se u sigurnost vagona. Bilo je mračno kao u rogu.

– Oprosti zbog mraka – rekla je Kate. – Ne želim upaliti svjetiljke. – Smjestila ga je u krevet. – Ovdje možeš ostati do jutra. Kad krenemo, sakrit ćeš se u kupaonicu. – Kate je navukla zastore. – Imaš li liječnika koji će ti pomoći kad stignemo u Cape Town?

Pogledao ju Kate. – Kad stignemo?

– Zar misliš da ću te ostaviti da putuješ sam i propustiti svu zabavu?

Banda je spustio glavu na jastuk i nasmijao se.

– *Očeva kći, nema dvojbe.*

U zoru je lokomotiva izvukla i priključila vagon na kompoziciju za Cape Town. Vagon se zaljuljao u trenutku spajanja.

Točno u osam vlak je napustio stanicu. Kate je zatražila da je ne uznemiravaju.

Bandina rana je opet krvarila i Kate mu je pokušavala pomoći. Ranije nije imala prilike razgovarati s Bandom. Polumrtav je došao u njezin ured.

– Ispričaj mi što se dogodilo, Banda – rekla mu je.

Banda ju je pogledao i pomislio: *Gdje da počnem*. Kako da joj objasnim da su Buri protjerali Bantue sa zemlje njihovih predaka? Je li tada počelo? Ili je započelo s Ocem Paulom Krugerom, predsjednikom *Transvaala* i njegovim riječima u južnoafričkom parlamentu ‘Mi crncima moramo biti gospodari i uzimati ih kao podaničku rasu...’ A možda je početak ležao u riječima graditelja imperije Cecila Rhodesa, čiji je moto bio: ‘Afrika za bijele.’ Kako sažeti povijest svog naroda u jednoj rečenici? Našao je načina.

– Policija je ubila mog sina – rekao je Banda.

Počeo je pričati. Ntombenthle, Bandin stariji sin, sudjelovao je na političkom skupu. Policija ih je željela rastjerati, ispaljeno je nekoliko hitaca i počeli su neredi. Ntombenthle je bio uhapšen, a sutradan ujutro našli su ga obješenog u ćeliji.

– Kažu samoubojstvo – rekao je Banda. – Ali ja znam svog sina. Ubili su ga.

– Bože moj, bio je tako mlad – uzdahnula je Kate. Pomislila je na vrijeme kad su se zajedno igrali, za jedno smijali. Ntombenthle je bio zgodan dječak. – Žao mi je, Banda. Tako mi je žao. Ali zašto tebe proganjaju?

– Nakon što su ga ubili počeo sam okupljati crnce. Morao sam uzvratiti udarcem. Kate. Nisam mogao sjesti i ni makac. Policija me proglasila državnim neprijateljem. Uhapsili su me zbog pljačke koju nisam počinio i osudili me na dvadeset godina robije. Četvoro nas je pokušalo pobjeci. Stražar je ubijen i mene okrivljuju. A ja nikada u životu nisam imao oružje u rukama.

– Vjerujem ti – rekla je Kate. – Najprije s tobom moramo na sigurno.

– Žao mi je što sam te u sve ovo uvukao.

– Nisi me uvukao ni u što. Ti si moj prijatelj.

Nasmijao se.

– Tvoj otac bio je prvi bijelac koji me nazvao prijateljem. – Uzdahnuo je. – Kako me kaniš neopaženo izvući iz vlaka u Cape Townu?

– Ne idemo u Cape Town.

– Ali, rekla si...

– Ja sam žena. Imam pravo promijeniti mišljenje.

Usred noći, kad je vlak zastao na stanici Worcester. Kate je zatražila da se njezin vagon otkači i ostavi na pokrajnjem peronu. Kad se ujutro probudila, otišla je do Bandinog ležaja. Bio je prazan. Banda je nije želio kompromitirati. Kate se ražalostila, ali bila je uvjerena da je na sigurnom. Imao je mnogo prijatelja. *David će se ponositi mnome*, pomislila je.

– Ne mogu vjerovati da si bila tako glupa! – urlao je David kad se Kate vratila u Johannesburg i sve mu ispričala. – Ne samo da si ugrozila vlastitu sigurnost nego si i kompaniju izložila opasnosti. Da su Bandu našli ovdje, znaš li što bi učinili?

Kate je prkosno odgovorila.

– Znam. Ubili bi ga.

David se nemoćno uhvatio za glavu.

– Zar doista ništa ne razumiješ?

– Razumijem, dovraga! Razumijem da si hladan i bezosjećajan.

Oči su joj gorjele bijesom.

– Još uvijek si dijete.

Htjela ga je udariti, ali David joj uhvati ruke.

– Kate, moraš savladati svoju ćud.

Riječi su odzvanjale u njezinoj glavi. *Kate, moraš naučiti da savladaš svoju ćud...*

Nije to bilo tako davno. Imala je četiri godine. Tukla se s dječakom koji se usudio izazivati je. Kad se David pojavio, dječak je pobjegao. Kate ga je počela progoniti, ali David ju je zaustavio.

– Stani, Kate. Moraš naučiti da savladaš svoju ćud. Mlade gospođice ne upuštaju se u šakanje.

– Ja nisam mlada gospođica – odbrusila je Kate. – Pusti me.

David ju je pustio.

Ružičasta haljina na njoj bila je uprljana blatom i razderana, a na licu joj se vidjela modrica.

– Bit će bolje da te upristojimo prije nego što te majka vidi – rekao je David.

Kate je sa žaljenjem promatrala dječaka koji se povlačio.

– Prebila bih ga da me nisi zaustavio.

David je pogledao njezino raspaljeno lice i nasmijao se.

– Vjerojatno i bi.

Umirena, Kate je dopustila Davidu da je podigne i odnese u kuću. Voljela je Davidove ruke. Sve joj se sviđalo na Davidu. On je bio jedina odrasla osoba koja ju je razumjela. Kad god je bio u gradu, provodio je vrijeme s njom. U trenucima opuštenosti, Jamie je mladom Davidu pričao o svojim avanturama s Bandom, a sad je i David pričao Kate o tim događajima. Nikad joj nije bilo dosta.

– Pričaj mi opet o splavi koju su izgradili.

I David je pričao.

– Pričaj mi o morskim psima... Pričaj mi o magli... Pričaj mi o danu kad...

Kate nije često vidjela svoju majku. Margaret je bila suviše zauzeta poslovima tvrtke *Kruger-Brent Ltd*. Činila je to zbog Jamia.

Margaret je svake noći razgovarala s Jamiejem kao i one godine prije nego što je umro.

– David je od velike koristi i bit će uz Kate kad ona bude upravljala kompanijom. Ne bih te htjela opterećivati, ali ne znam što ću s tim djetetom...

Kate je bila svojevoljna i nemoguća. Nije slušala ni majku ni gospođu Talley. Ako su joj one izabrale haljinu, ona bi uzimala drugu. Nije jela redovito nego kad je htjela, i što je htjela. Nikakve prijetnje ili mito nisu je mogli pokolebati. Ako su je prisilili da pođe na proslavu rođendana, ona bi našla načina da je poremeti. Nije imala prijateljica. Odbijala je satove plesa i umjesto toga radije igrala ragbi s dječacima. U školi je bila najgora.

Margaret je jednom mjesečno odlazila u školu i nastojala uvjeriti direktoricu da oprostí Kate i zadrži je u školi.

– Ja nju ne razumijem, gospođo McGregor – govorila je direktorica. – Izuzetno je bistra, ali buni se protiv svega. Ne znam što ću s njom.

Nije znala ni Margaret.

David je jedini umio s njom.

– Čujem da su te poslijepodne pozvali na rođendan – rekao bi David.

– Mrzim rođendane.

David se spustio u visinu njezinih očiju.

– Znam, Kate. Ali otac djevojčice koja ima rođendan, moj je prijatelj. Dovedla bi me u neugodan položaj ako ne pođeš i ne ponašaš se kao dama.

Kate ga je gledala.

– Je li on tvoj *dobar* prijatelj?

– Jest.

– Onda idem.

Njezino ponašanje tog poslijepodneva bilo je besprijevano.

– Ne znam kako uspijevaš – rekla je Margaret Davidu. – To je čudo.

– Živa je, to je sve – nasmijao se David. – Proći će je to. Važno je da budemo oprezni i ne slomimo joj duh.

– Odat ću ti tajnu – rekla je Margaret mrko. – Najčešće bih joj slomila vrat.

Kad je Kate imala deset godina, rekla je Davidu:

– Želim upoznati Bandu.

David ju je iznenađeno pogledao.

– Bojim se da to nije moguće, Kate. Bandina farma je daleko odavde.

– Hoćeš li me povesti tamo, Davide, ili želiš da pođem sama?

Idućeg tjedna pošli su na Bandinu farmu. Bio je to popriličan komad zemlje, dva jutra. Banda je uzgajao pšenicu i gojio ovce i nojeve. Živjelo se u okruglim kolibama od ilovače. Motke su podupirale čunjasti krov pokriven slamom. Banda je stajao ispred koliba i promatrao dolazak Kate i Davida u kočiji. Sišli su s kočije, a Banda je promatrao mršavu djevojčicu ozbiljna lica.

– Znao bih da si ti kćerka Jamieja McGregora.

– A ja bih znala da si ti Banda – rekla je Kate ozbiljno. – I došla sam ti zahvaliti što si spasio život mom ocu.

Banda se nasmijao.

– Netko ti je pričao priče. Uđi i upoznaj moju obitelj.

Ntame, prekrasna pripadnica plemena Bantu, bila je Bandina žena. Banda je imao dva sina. Ntombenthle je bio sedam godina stariji od Kate, Magena šest. Ntombenthle je bio slika svog oca u malom. Imao je jednako zgodne crte lica, ponosito držanje i unutrašnje dostojanstvo.

Kate se cijelo poslijepodne igrala s dječacima. Zajedno su jeli u kuhinji male, čiste gospodarske zgrade. David se nelagodno osjećao dok je jeo s crnom obitelji. Poštovao je Bandu, ali dvije rase nisu se tradicionalno družile. David je bio zabrinut i zbog Bandinih političkih aktivnosti. Govorilo se da je učenik Johna Tenga Javabua, borca za drastične društvene promjene. Budući da vlasnici rudnika nisu mogli pronaći dovoljno radne snage, vlada je uvela porez od deset šilinga na sve domoroce koji nisu radili u rudnicima. To je izazvalo pobune na svim stranama Južne Afrike. U kasno poslijepodne, David je rekao:

– Bit će bolje da pođemo kući, Kate. Čeka nas dug put.

– Ne još. – Kate se okrenula prema Bandi. – Pričaj mi o morskim psima...

Od tog vremena, David je, kad god je bio u gradu, morao povesti Kate u posjet Bandi i njevovoj obitelji.

Davidovo uvjerenje da će Kate proći njezina živahnost nije ni u čemu imalo osnove. Svakim danom bila je sve svojevotjnija. Glatko je odbijala sudjelovanje u svim aktivnostima primjerenim djevojčicama njezina uzrasta. Željela je s Davidom u rudnike, a vodio ju je i u lov, pecanje i logorovanje. Jednog dana, dok su Kate i David pecali na rijeci Vaal, Kate je radosno izvukla pastrvu veću nego što ju je David ikad uhvatio.

– Trebala si se roditi kao dječak – rekao je.

Okrenula se ljuto.

– Ne budi smiješan, Davide. Tada se ne bih mogla udati za tebe.

David se nasmijao.

– Mi ćemo se vjenčati, *da znaš*.

– Bojim se da nećemo, Kate. Ja sam dvadeset jednu godinu stariji od tebe. Mogao bih ti biti otac. Jednog ćeš dana sresti zgodnog mladića...

– Ne zelim zgodnog mladića – rekla je opako.

– Ako si doista ozbiljna – rekao je David – onda ću ti odati tajnu kojim putem ide ljubav do muškarceva srca.

– Reci mi!

– Kroz želudac. Zato očisti pastrve i ručajmo.

Kate nije ni najmanje sumnjala da će se udati za Davida Blackwella. On je za nju bio jedini muškarac na svijetu.

Jednom tjedno Margaret je Davida pozivala na ručak. Kate je u pravilu radije jela sa slugama u kuhinji jer tamo nije morala paziti na ponašanje. Ali petkom uvečer, kad je dolazio David, Kate je sjedila u velikoj blagovaonici. On je uglavnom dolazio sam, ali ponekad je dovodio i gošću koju bi Kate zamrzila istog trena. Kate bi na trenutak uspjela ostati sama s Davidom, i tada je govorila: 'Nisam nikada vidjela takvu nijansu plave kose' ili 'Sviđaju joj se čudne haljine, zar ne?' ili 'Nije li ona bila jedna od djevojaka Madam Agnes?'

Kad je Kate imala četrnaest godina, direktorica je pozvala Margaret u školu.

– Ovo je pristojna škola, gospođo McGregor. Bojim se da je vaša Kate loš primjer.

Margaret je uzdahnula.

– Što je sad napravila?

– Uči drugu djecu riječima koje nikada nisu čuli. Lice joj je bilo ozbiljno. – A mogu vam reći, gospođo da i ja nisam čula neke od tih riječi. Gdje li ih samo čuje.

Margaret je znala gdje. Kate ih je čula od svojih kopača. *Dobro*, odlučila je Margaret, *vrijeme je da nešto učinim*.

– Voljela bih da razgovarate s njom – govorila je direktorica. Dat ćemo joj još jednu priliku, ali...

– Ne. Imam bolju ideju. Poslat ću Kate u drugu školu.

David se nasmijao kad mu je Margaret izložila svoj plan.

– To joj se neće svidjeti.

– Moram tako. Direktorica se sad tuži na jezik koji Kate upotrebljava. Čuje svašta od kopača s kojima se druži. Govori kao oni, izgleda kao oni i smrdi kao oni. Da budem iskrena, Davide, ja je uopće ne razumijem. Ne znam zašto se tako ponaša. Lijepa je, bistra...

– Možda suviše bistra.

– Suviše ili ne, šaljem je u drugu školu.

Kad je Kate poslijepodne stigla kući, Margaret joj je ispričala novosti.

Kate je bila bijesna.

– Pokušavaš me se otarasiti!

– Nije tako, draga moja. Jednostavno mislim da će biti bolje za tebe...

– Bolje mi je *ovdje*. Svi moji prijatelji su ovdje. Pokušavaš me odvojiti od mojih prijatelja.

– Ako govoriš o onoj rulji...

– Oni nisu rulja. Jednako su dobri kao i svi drugi.

– Kate, ne kanim se svađati s tobom. Odlaziš u školu za mlade gospođice i o tome nemamo više što razgovarati.

– Ubit ću se – obećala je Kate.

– Dobro, draga. Gore ti je britvica, a ako malo pogledaš po kući sigurna sam da ćeš pronaći i nekakvog otrova.

Kate je briznula u plač.

– Nemoj mi to učiniti, majko.

Margaret ju je zagrlila.

– To je za tvoje dobro, Kate. Uskoro ćeš postati mlada žena. Doći će ti vrijeme za udaju. Nitko neće ženu koja govori, odijeva se i ponaša poput kopača.

– Nije istina – šmrcala je Kate. – Davidu to ne smeta.

– Kakve veze David ima s tim?

– Vjenčat ćemo se.

Margaret je uzdahnula.

– Reći ću gospođi Talley da pripremi tvoje stvari.

Bilo je nekoliko dobrih engleskih škola za mlade djevojke. Margaret je pretpostavljala da će za Kate najbolja biti ona u Cheltenhamu, u Gloucestershireu. Škola je bila poznata po oštroj disciplini. Široke prostore krajolika u kojem se smjestila škola okruživali su bedemi. Školska povelja objašnjavala je da je škola utemeljena za kćerke plemića i gospode. David je poslovno surađivao sa suprugom direktorice, gospođe Keaton, pa tako nije bilo problema pri Kateinom upisu.

Kad je Kate čula kamo će, ponovo je eksplodirala.

– Slušala sam o toj školi! Užasna je. Vratit ću se poput jedne od onih engleskih napuhanih lutaka. Zar to želiš?

– Ono što ja želim je da se naučiš lijepom ponašanju – odgovorila je Margaret.

– Što će mi lijepo ponašanje? Imam pamet.

– To nije prva stvar koju muškarac traži u ženi – rekla je Margaret hladno.

– A ti postaješ žena.

– Ne želim postati žena – vikala je Kate. – Dovraga, ne pustite me na miru?

– Ne želim da upotrebljavaš takve riječi.

I tako je to trajalo sve do onog jutra kad je Kate morala poći. David je poslom putovao u London pa ga je Margaret zamolila:

– Možeš li da ispratiš Kate do škole? Ako pođe sama ko zna gdje će završiti.

– Sa velikim zadovoljstvom – odgovorio je David.

– Ti! Zao si kao i moja majka. Jedva čekaš da me se riješiš.

David se nasmijao.

– Nemaš pravo. Ja znam čekati.

Putovali su osobnim vagonom od Klipdrifta do Cape Towna, a zatim brodom do Southamptona. Trebalo im je cijeli tjedan. Ponos nije dopuštao Kate

da prizna, ali bila je uzbuđena zbog toga što putuje s Davidom. *Ovo je poput medenog mjesecu*, pomislila je. *Samo što još nismo vjenčani. Ne još.*

Na brodu je David često radio u svojoj kabini. Kate bi se skvrčila na kauču i promatrala ga u tišini, zadovoljna što je blizu njega.

– Zar ti ne dosadi rad sa svim tim brojkama, Davide? – upitala je jednom.

Spustio je pero i pogledao je.

– Nisu to samo brojke, Kate. To su priče.

– Kakve priče?

– Ako ih znaš čitati, to su priče o tvrtkama koje kupujemo ili prodajemo, i ljudima koji rade za nas. Tisuće ljudi diljem svijeta zarađuju za život u kompaniji što ju je osnovao tvoj otac.

– Jesam li ja nalik na oca?

– Na mnogo načina, jesi. On je bio tvrdoglav, samostalan čovjek.

– Jesam li ja tvrdoglava, samostalna žena?

– Ti si razmaženo derište. Onaj koji tebe oženi, imat de pakao od života.

Nasmijala se sanjarski. *Jadni David.*

Posljednje večeri na moru, David je zapitao Kate u blagovaonici:

– Zašto je tako teško s tobom, Kate?

– Zar doista je?

– Znaš da jest. Izluđuješ svoju jadnu majku.

Stavila je svoju ruku na njegovu.

– Da li izluđujem tebe?

David se zacrvenio.

– Prestani s tim. Ne razumijem te.

– Razumiješ, razumiješ.

– Zašto nisi poput drugih djevojčica tvog uzrasta?

– Radije bih umrla. Ne želim biti nalik ni na koga. Nemoj se ženiti sve dok ja ne budem dovoljno odrasla za tebe. A ja ću ostarjeti što prije mogu, obećavam. Nemoj samo sresti nekoga koga voliš, molim te.

Dirnula ga je njezina iskrenost. Uzeo je njezinu ruku.

– Kate, kad se oženim, želio bih imati kćerku poput tebe.

Ustala je i rekla glasom koji je odjeknuo salonom.

– Možeš lijepo otići dovraga, Davide Blackwellu!

Izjurila je iz prostorije, a svi su se zagledali za njom.

U Londonu su imali tri dana na raspolaganju i Kate je uživala u svakom trenutku.

– Imam iznenađenje za tebe – rekao joj je David. – Nabavio sam dvije karte za *Gospođu Wiggs od kupusa*.

– Hvala ti, Davide, ali ja bih rado u *Gaiety*.

– Ne možeš. To je muzička revija. To nije za tebe.

– Neću to znati dok ne vidim, je li tako? – rekla je tvrdoglavo.

I tako su pošli u *Gaiety*.

Kate je voljela izgled Londona. Automobili i kočijaše, žene odjevene u prekrasnu čipku, til i laki saten. Sa sjajnim nakitom, a muškarci su nosili tvrde uširkane košulje. Ručali su u *Ritzu*, a večerali u *Savoyu*. Kad je došlo vrijeme odlaska, Kate je pomislila: *Vratit ćemo se ovamo. David i ja doći ćemo opet ovamo.*

Kad su stigli u Cheltenham, uveli su ih u ured gospode Keaton.

– Želio bih vam zahvaliti što ste primili Kate – rekao je David.

– Vjerujem da će nam svima biti drago što je ovdje. A uvijek mi je drago izaći u susret prijatelju mog supruga.

U tom trenutku, Kate je znala da je prevarena. Zapravo je *David* želio da je pošalju ovamo i on je sve dogovorio. Bila je tako bijesna i ozlojeđena da mu je na rastanku uskratila pozdrav.

Škola u Cheltenhamu bila je nepodnošljiva. Postojala su pravila i odredbe za sve. Djevojke su morale nositi jednaku uniformu, sve do gaćica. Školski dan trajao je deset sati i nije se gubila ni jedna jedina minuta. Gospođa Keaton i njezino osoblje upravljali su željeznom disciplinom. Djevojke su se trebale naučiti lijepom ponašanju, disciplini, pravilima ophođenja i doličnosti te time jednog dana privući poželjnog supruga.

Kate je pisala majci: ‘Ovo je prokleti zatvor. Djevojke su užasne. Razgovaraju jedino o proklesoj odjeći i prokletim momcima. Prokleti učitelji su čudovišta. Ovdje me neće nikada zadržati. Pobjeći ću.’

Kate je uspjela pobjeći tri puta, ali uvijek su je uhvatili i vraćali u školu, nepokajano.

Kad se na tjednom sastanku osoblja spomenulo ime Kate, jedan od učitelja je rekao:

– To dijete je neizdržljivo. Mislim da bismo je trebali poslati natrag u Južnu Afriku.

– Slažem se s vama, ali pokušajmo u tome vidjeti uspjeh – rekla je gospođa Keaton. – Ako uspijemo prevaspitati Kate McGregor, onda to možemo sa svakim koga pošalju u ovu školu.

Kate je ostala u školi.

*

Na čuđenje učitelja, Kate se zainteresirala za školsku farmu, farma je imala povrtnjak, kokoši, krave, svinje i konje. Kate je najviše vremena provodila tamo i kad je gospođa Keaton to saznala, bila je neizmjereno sretna.

– Vidite, riječ je jednostavno bila o strpljenju – rekla je direktorica. – Kate je napokon našla interes u životu. Jednog će se dana udati za zemljoposjednika i biti mu od velike pomoći.

Sutra ujutro došao je Oskar Denker, čovjek koji je brinuo o farmi, i uputio se k direktorici.

– Jedna od vaših učenica, ona Kate McGregor – rekao je – volio bih da ne dolazi na moju farmu.

– O čemu to govorite? – upitala je gospođa Keaton. – Znam da je farma jako zanima.

– Svakako, ali znate li što je zanima? Kako se životinje pare, da mi oprostite na rječniku.

– Što?

– Tako je. Stoji po cijeli dan i promatra kako to životinje čine.

– Dovraga! – rekla je gospođa Keaton.

Kate još uvijek nije oprostila Davidu što ju je poslao u progonstvo. Ali strašno joj je nedostajao. *To je moja sudbina*, pomislila je tužno. *Zaljubljena u čovjeka koga mrzim*. Brojila je dane bez njega kao što zatvorenik broji dane do slobode. Kate se bojala da on ne učini nešto užasno i oženi se drugom ženom dok ona čami u prokleskoj školi. *Ako to učini*, pomislila je Kate, *ubit ću ih oboje. Ne, ubit ću samo nju. I onda će me objesiti, a kad budem na vješalima on će shvatiti da me voli. Ali bit će prekasno. Preklinjat će me da mu oprostim. 'Da, Davide, dragi moj, opraštam ti. Bio si suviše glup i nisi shvatio da na dlanu svoje ruke držiš veliku ljubav. Ali pustio si je da odleti poput ptičice. A sad će tu ptičicu objesiti, zbogom, Davide.'* Ali stići će pomilovanje u zadnjem trenu i David će je uzeti u svoje ruke i odnijeti u neku egzotičnu zemlju gdje poslužuju bolju hranu od ovog prokletog napoja u prokleskoj školi.

Kate je dobila pismo od Davida. Obavještavao ju je da dolazi u London i da će je posjetiti. Kateina mašta se razbukovala. U pismu je našla desetak skrivenih značenja. *Zašto dolazi u Englesku? Da bude blizu nje, naravno. Zašto je dolazi posjetiti? Jer je napokon spoznao da je voli i da više ne može izdržati bez nje. Doći će po nju i odvesti je iz ovog užasnog mjesta.* Jedva je suzdržavala sreću. Njezina mašta postala je tako zbiljska da je na dan njegova dolaska išla unaokolo i opraštala se od svojih razrednih drugarica.

– Moj ljubavnik dolazi po mene – govorila im je.

Djevojke su gledale u tihoj nevjerici. Sve osim Georgine Christy.

– Opet lažeš, Kate McGregor – rugala se.

– Čekaj i vidjet ćeš. Visok je, zgodan i lud za mnom.

Kad je David stigao, zbunilo ga je što ga gledaju sve djevojke u školi. Zurile su u njega, šaptale i cerekale se. Kad ih je pogledao, okretale bi glavu.

– Ponašaju se kao da nikad ranije nisu vidjele muškarca – rekao je Kate. Promatrao ju je sumnjičavo. – Jesi li im rekla nešto o meni?

– Nisam, naravno – rekla je bahato. – Zašto bih?

Jeli su u prostranoj školskoj blagovaonici, a David joj je pričao o novostima kod kuće.

– Majka ti šalje pozdrave. Očekuje te za ljetni raspust.

– Kako je ona?

– Radi mnogo.

– Ide li kompaniji dobro, Davide?

Iznenadio ga je njezin interes.

– Jako dobro. Zašto?

Zato, pomislila je Kate, *jer će jednog dana pripadati meni i tebi i što ćemo je dijeliti.*

– Tako, zanimalo me.

Pogledao je u njezin tanjir.

– Ništa nisi okusila.

Hrana je nije zanimala. Čekala je na onaj čaroban trenutak kada će joj reći: *Pođi sa mnom. Kate. Sad si žena i želim te. Vjenčat ćemo se.*

Došao je i prošao desert. Došla je i prošla kava, a Davidovih čarobnih riječi nikako.

Tada je došao trenutak kad je pogledao na sat.

– Sad moram poći ili će mi pobjeći vlak.

Shvatila je u tom trenutku, užasnuta, da je uopće ne kani povesti. Kopile će je ovdje ostaviti da istrune!

David je uživao u posjetu. Kate je bila bistro i zabavno dijete i izgledalo je da je svoju samovolju napokon uspjela ukrotiti. Potapšao je srdačno njezinu ruku.

– Mogu li učiniti još štogod za tebe, Kate, prije nego što odem?

Pogledala ga je i odgovorila mu slatkim glasom.

– Možeš, Davide. Možeš mi učiniti veliku uslugu. *Gubi se iz mog prokletog života!* – Izašla je ponosito iz prostorije, visoko uzdignute glave, a on je ostao sjediti širom otvorenih usta.

Kate je nedostajala Margaret. Djevojčica je bila neposlušna i tvrdoglava, ali Margaret je shvatila da je to jedini stvor na svijetu kojeg voli. *Bit će slavna žena*, pomislila je Margaret ponosno. *Ali želim da ima ponašanje dame.*

Kate je došla kući u vrijeme ljetnih praznika.

– Kako ide u školi? – upitala je Margaret.

– Mrzim je! Kao da je oko tebe stotinu dadilja.

Margaret ju je pažljivo promatrala.

– Zar tako razmišljaju i ostale djevojke, Kate?

– Što one znaju? – rekla je prezrivo. – Štitili su ih cijeli život. Te o životu nemaju pojma.

– Draga moja – rekla je Margaret. – Zacijelo ti je krasno.

– Samo mi se nemoj rugati, molim te. Nisu bile čak ni u Južnoj Africi. Vidjele su jedino životinje u zoološkom vrtu. Ni jedna nije vidjela nalazište dijamanata ili zlata.

– Jadnice.

– Dobro, dobro. Ali kad se pretvorim u nešto nalik njima, onda će ti biti proketo žao.

– Misliš li da bi mogla postati nešto poput njih?

Kate se pakosno nasmijala.

– Ne, naravno. Jesi li poludjela?

Sat nakon dolaska Kate je već igrala ragbi s djecom slugu. Margaret ju je promatrala kroz prozor. Uzalud bacam novac. *Ona se nikada neće promijeniti.*

Uvečer, za večerom, Kate je kao slučajno upitala:

– Je li David u gradu?

– Bio je u Australiji. vraća se sutra, mislim.

– Hoće li doći u petak na večeru?

– Vjerojatno. – Margaret se zagledala u Kate. – David ti se sviđa, zar ne?

Slegnula je ramenima.

– Pa u redu je, valjda.

– A tako – rekla je Margaret. Nasmijala se i prisjetila se Kateina zavjeta da će se vjenčati s Davidom.

– Nije da mi se *ne sviđa*, majko. Mislim, sviđa mi se kao ljudsko biće. Jedino ga ne mogu podnijeti kao *muškarca*.

Kada se David pojavio u petak uvečer, Kate mu je pošla u susret. Zagrlila ga je i prošaptala:

– Opraštam ti. Tako si mi nedostajao, Davide! Jesam li ja nedostajala tebi?

Mehanički je odgovorio.

– Jesi. – A zatim je zaprepašteno pomislio: *Bože, doista mi je nedostajala.*

Nikada nije upoznao nekoga nalik na ovo dijete. Promatrao je kako raste i svaki put kad ju je ponovo sreo predstavljala je otkriće. Imala je skoro petnaest godina i počela je bujati. Crna joj je kosa narasla i padala joj meko preko ramena. Crte lica su joj postale zrelije i pojavila se i senzualnost koju ranije nije primjećivao. Bila je ljepotica, oštroumna i čvrste volje. *Neki muškarac će imati pune ruke posla s njom*, pomislio je David.

– Kako ide u školi, Kate? – upitao je dok su večerali.

– Obožavam je – rekla je s pretjeranim ushitom. – Doista sam naučila mnogo. Učiteljice su prekrasne i našla sam mnogo fantastičnih prijateljica.

Margaret je sjedila zatečena.

– Davide, povedi me sa sobom u rudnike.

– Zar tako želiš potratiti svoje praznike?

– Da, molim te.

Putovanje do rudnika trajat će cijeli dan, a to je bila prilika da sve to vrijeme bude s Davidom.

– Ako se tvoja majka složi...

– Molim te, majko!

– Dobro, draga. Dok si s Davidom, znam da si sigurna.

Nadala se jedino da će i David biti siguran s Kate.

Rudnik dijamanata kod Bloemfonteina predstavljao je divovski posao tvrtke *Kruger-Brent*. Ovdje je stotine radnika kopalo, gradilo, ispiralo ili razvrstavalo.

– Ovo nam je jedan od najunosnijih rudnika – objasnio je David. Nalazili su se na prvom katu u uredu upravitelja i čekali da ih netko povede u rudnik. Na jednom se zidu nalazio stakleni ormar s izloženim dijamentima svih boja i veličina. – Svaki dijament ima svoje posebne osobine – govorio je David. – Dijament s obala rijeke Vaal su ovalni i rubovi su im oblikovani višestoljetnom abrazijom.

David je ljepši je nego ikad, pomislila je Kate. *Volim njegove obrve.*

– Ovi dijamanti potječu iz različitih rudnika, ali lako ih je prepoznati prema njihovom izgledu. Vidiš ovaj? Njegova veličina i žuta boja upućuju na Paardspan. Dijamanti *De Beers* kao da su masne površine omeđene s dvanaest pravilnih peterokuta.

Briljantan je. Zna sve.

– Ovog su pronašli u Kimberleyju. Oblik mu tvori osam pravilnih peterokuta. A boja, nijanse od mutno-staklaste do savršeno bijele.

Pitam se smatra li upravitelj Davida mojim ljubavnikom. Nadam se.

– Boja dijamanta određuje njegovu vrijednost. Nijanse boje označuju se brojevima od jedan do deset. Najvrednija je nijansa plavo-bijele, a na dnu ljestvice nalazi se smeđa.

Tako divno miriše. To je tako... tako muški miris. Volim njegove ruke i ramena. Htjela bih...

– Kate!

– Da, Davide? – rekla je s izrazom krivice.

– Slušaš li ti mene?

– Naravno. – U glasu joj se osjetio gnjev. – Čujem svaku riječ.

Slijedeca dva sata proveli su u hodnicima rudnika, a zatim ručali. Tako je Kate zamišljala božanstveno provesti dan.

– Jeste li se zabavili? – upitala je Margaret kad se popodne vratila kući.

– Krasno. Rudarstvo doista impresionira.

Kasnije, Margaret je slučajno pogledala a Kate se rvala s vrtlarevim sinom.

Sljedećih godina su pisma od Kate bila ispunjena blagim tonom, postala je kapetan hokejaške i Gloucestershirske momčadi i najbolja učenica u školi. Škola zapravo nije *tako* loša, pisala je, a u razredu je čak bilo nekoliko zanimljivih djevojaka. Zamolila je dopuštenje da za praznike dovede kući dvije svoje prijateljice i Margaret je bila oduševljena. Kuća će opet biti ispunjena mladenačkim smijehom. Jedva je čekala da Kate dođe kući. Svi njezini snovi sad su pripadali Kate. *Jamie i ja smo prošlost, pomislila je. Kate je budućnost. A kakva će to prekrasna i svijetla budućnost biti!*

Za Kateina praznična boravka kod kuće, oblijetali su je mladići Klipdrifta i nudili joj sastanke, ali nitko je od njih nije zanimalo. David je bio u Americi i nestrpljivo je očekivala njegov povratak. Kad je došao u kuću, Kate ga je pozdravila na vratima. Nosila je bijelu haljinu s crnim, baršunastim pojasom koji joj je isticao lijepe grudi. David ju je zagrlio i iznenadio se žarom njezina odgovora. Povukao se i pogledao je. Nešto se promijenilo i pojavila se nekakva profinjenost. U njezinim očima primijetio je nedokučiv izraz i osjetio je blag nemir.

David je zamijetio pri susretima s Kate da je obilaze momci i pitao se koji će od njih postati sretnik. Zatim su ga poslom pozvali u Australiju. Kad se vratio u Klipdrift, Kate je već bila na putu za Englesku.

Posljednje školske godine, David se jedne večeri iznenada pojavio u školi. Običavao je svoje posjete najaviti pismom ili telefonskim pozivom. Ovaj put to nije bio slučaj.

– Davide! Ovo je predivno iznenađenje! – zagrlila ga je Kate. – Trebao si mi reći da dolaziš. Ja bih...

– Kate, došao sam da te odvedem kući.

Ustuknula je i zapitala:

– Zar nešto nije u redu?

– Tvoja majka je bolesna.

Kate se na trenutak nije pomaknula s mjesta. – Spremit ću svoje stvari.

Kate je bila zaprepaštena majčinim izgledom. Vidjela ju je prije nekoliko mjeseci naizgled punu zdravlja. Sad je bila blijeda i iscrpljena, i više nije bilo sjaja u njezinim očima. Kao da joj je rak proždirao ne samo tijelo nego i dušu.

Kate je sjela na krevet uz majku i uhvatila joj ruku.

– Majko, tako mi je žao.

Margaret joj je stisnula ruku.

– Spremna sam, draga. Zapravo od trena kad je umro tvoj otac. – Pogledala je Kate. – Znaš, ispričat ću ti nešto smiješno. Nikome to dosad nisam rekla. – Oklijevala je, a zatim nastavila. – Oduvijek sam strepjela da se nitko neće brinuti o tvom ocu. Sad to ja mogu.

Pokopali su Margaret tri dana kasnije. Majčina smrt je duboko uzdrimala Kate. Izgubila je oca, brata, ali njih nije poznavala. Oni su bili tek dio priče o prošlosti. Smrt njezine majke bila je stvarna i bolna. Kate je imala osamnaest godina i odjednom je ostala sama na svijetu. Ta pomisao ju je užasavala.

David ju je promatrao uz majčin grob i primijetio da jedva suzdržava suze. Ipak, kad su se vratili kući, slomili se i briznula u plač.

– Uvijek je bila tako dobra prema meni, a ja sam joj bila odvratna kći.

David ju je pokušavao umiriti.

– Bila si joj prekrasna kći, Kate.

– Samo sam izazivala nevolje. Sve bih dala da joj to mogu nadoknaditi. Nisam željela da umre, Davide! Zašto joj je Bog to napravio?

Pustio je neka se Kate isplače. Kad se umirila, rekao joj je:

– Znam da je sada teško vjerovati u to, ali bol će nestati jednog dana. I znaš li što će ostati, Kate? Sretne uspomene. Sjećat ćeš se svih lijepih trenutaka što si ih provela s majkom.

– Vjerujem. Ali sad proketo boli.

Ujutro su razgovarali o Kateinoj budućnosti.

– Imaš obitelj u škotskoj podsjetio ju je David.

– Nemam! – oštro je odgovorila Kate. – Nisu obitelj nego rođaci. – Glas joj je zvučao gorko. – Kad je otac htio da dođu u ovu zemlju, smijali su mu se. Nitko mu nije želio pomoći osim majke, a ona je mrtva. Ne želim imati posla s njima.

David je sjedio i razmišljao.

– Kaniš li dovršiti školovanje? – Nastavio je prije nego što je odgovorila. – Siguran sam da bi to tvoja majka htjela.

– Onda ću i završiti. – Pogledala je u pod. – Dovraga sve – rekla je.

– Znam kako ti je – rekao je David nježno.

– Znam.

Kate je završila školu kao najbolji učenik, i David je prisustvovao promociji.

Na putu od Johannesburga do Klipdrifta u osobnom vagonu, David je započeo:

– Znaš, sve će ovo pripasti tebi za nekoliko godina. Ovaj vagon, rudnici, kompanija... sve će biti tvoje. Ti si vrlo bogata djevojka. Možeš prodati kompaniju za mnogo milijuna funti. Pogledao ju je i nastavio: – Ili je možeš zadržati. Moraš razmisliti o tome.

– Već sam razmislila, Davide – odgovorila je Kate. Pogledala ga je i nasmijala se. – Moj otac bio je gusar. Dobri, stari gusar. Voljela bih da sam ga poznavala. Ne kanim prodati kompaniju. A znaš li zašto? Jer joj je gusar dao ime po dvojici stražara koji su ga pokušali ubiti, zar nije zgodno? Ponekad noću, kad ne mogu zaspati zamišljam oca i Bandu u onoj magli i čujem viku. *Kruger... Brent...* – Bacila je pogled prema Davidu. – Ne, nikada neću prodati očevu kompaniju. Neću, sve dok si ti ovdje i upravljaš njome.

David je tiho progovorio. – Ostat ću dok me trebaš.

– Odlučila sam se upisati u privrednu školu.

– Privrednu školu? – U glasu mu se čulo iznenađenje.

– Ovo je 1910. godina – podsjetila ga je Kate. – U Johannesburgu postoji privredna škola dostupna svima.

– Ali...

– Upitao si me što želim napraviti sa svojim novcem, – pogledala ga je u oči i rekla. – Kanim ga zaraditi.

Privredna škola predstavljala je uzbudljivu, novu avanturu. Odlazak u Cheltenham bio je zadatak, nužno zlo. Ovo je bilo nešto drugo. Na svakom je predavanju naučila ponešto od onog što će joj pomoći u vođenju kompanije. Predmeti su uključivali računovodstvo, upravljanje, međunarodnu trgovinu i poslovnu upravu. David je nazivao telefonom jednom tjedno i raspitivao se kako joj ide.

– Odlično – rekla bi mu Kate. – Zaista je uzbudljivo, Davide.

Jednog će dana ona i David raditi zajedno, jedno uz drugo, sami i kasno uvečer. *I jedne od tih noći, David će se okrenuti i reći joj: ‘Kate, draga. Ja sam slijepa budala. Hoćeš li se udati za mene?’* Tren kasnije bit će u njegovim rukama...

Ali to je moralo pričekati. U međuvremenu je morala još mnogo toga naučiti. Odlučna, Kate je prionula poslu.

Bila je to dvogodišnja škola i Kate se vratila u Klipdrift na vrijeme da proslavi svoj dvadeseti rođendan. David ju je dočekao na stanici. Strastveno ga je zagrlila.

– Davide, tako sam sretna što te vidim.

Povukao se i rekao nespretno:

– Drago mi je što si ovdje, Kate. – U njegovom ponašanju primjećivala se neugodna ukočenost.

– Zar nešto nije u redu?

– Ne. Nego... nego mlade djevojke ne padaju mi oko vrata pred očima javnosti.

Pogledala ga je na trenutak.

– A tako. Obećavam da te više neću sramotiti.

I dok su se vozili kući, David je potajno promatrao Bila je prekrasna, nevina i ranjiva. David je odlučio da to nikada ne iskoristi.

I u ponedjeljak ujutro Kate se uselila u svoj novi ured kompanije *Kruger-Brent Ltd.* Kao da je odjednom zaronila u nekakav egzotičan i čudnovat svijet s istim običajima i vlastitim jezikom. Suočila se s nizom poslovnih jedinica, podružnica, regionalnih odjela, podružnica. Teško je bilo nabrojiti proizvode koje je kompanija proizvodila ili držala u vlasništvu. Livaonice čelika, stočne farme, željeznica, brodska linija i naravno, temelj obiteljskog bogatstva: dijamanti, zlato, platina i magnezij što su se iskopavali neprestano su slijevali u kompanijinu škrinju.

Moć.

Bilo je možda i previše moći. Kate je sjedila u Davidovom uredu i slušala ga kako donosi odluke s posljedicama za tisuće ljudi diljem svijeta. Generalni direktori različitih odjela podnosili su prijedloge, a David ih je jednako prihvaćao kao što ih je odbijao.

– Zašto ti to radiš? Zar oni ne znaju svoj posao? – upitala je Kate.

– Znaju, ali nije u tome stvar – odgovorio je David. – Svaki direktor vidi svoj odjel kao centar svijeta, a tako i treba. Ali netko mora imati uvid u sve i odlučivati o tome šta je najbolje za kompaniju. Dođi. Ručat ćemo s nekim koga želim da upoznaš.

David je poveo Kate u prostranu, osobnu blagovaonicu odmah do Kateinog ureda. Čekao ih je mršav mladić, smeđih, radoznalih očiju.

– Ovo je Brad Rogers – rekao je David. – Brade, upoznaj svoju novu šeficu, Kate McGregor.

Brad Rogers je ispružio ruku.

– Drago mi je, gospođice McGregor.

– Brad je naše tajno oružje – rekao je David. – On zna o kompaniji *Kruger-Brent* koliko i ja. Ako ja ikada odem, ne brini. Brad ostaje.

Ako ikada odem. Zamisao je izazvala paniku u Kate. Naravno, David neće nikada napustiti kompaniju. Kate je jedino o tome razmišljala dok su jeli, a kad su završili s ručkom nije imala pojma o tome što je zapravo jela.

Nakon ručka razgovarali su o Južnoj Africi.

– Uskoro ćemo uletjeti u nevolje – opomenuo je David. – Vlada je upravo uvela novi porez.

– Kakav i što to zapravo znači? – upitala je Kate.

– Znači da crnci, obojeni i Indijci moraju plaćati dvije funte po članu obitelji. A to je više od njihove mjesečne zarade.

Kate se prisjetila Bande i ispunio ju je nekakav osjećaj razumijevanja. Razgovor je prešao na druge teme.

Kate je neizmjereno uživala u novom životu. Svaka odluka značila je kockanje s milijunima funti. Veliki biznis uključivao je sukob pameti, hrabrost rizika i instinkt spoznaje o tome kad treba stati, a kad nastaviti.

– Posao je igra – objašnjavao je David Kate. – Ulozi su fantastični, a natječeš se sa stručnjacima. Ako želiš pobijediti, moraš postati majstor igre.

Kate je upravo to i namjeravala.

Kate je živjela sama u velikoj kući. Imala je jedino slugu. Ona i David nastavili su s ritualnim večerama petkom. Ali kad god ga je Kate pozvala u neko drugo vrijeme uvijek je nalazio razlog da ne dođe. U radno vrijeme bili su stalno zajedno, ali čak i tada je Kate osjećala da je David izgradio zid između njih koji ona nije uspjela probiti.

Sve dionice kompanije *Kruger-Brent Ltd.* prešle su na Kate na njezin dvadeset prvi rođendan. Ona je tad službeno kontrolirala kompaniju.

– Pođimo na večeru i proslavimo – predložila je Davidu.

– Oprosti, Kate, imam mnogo posla.

Kate je večerala sama i pitala se zašto. *Je li riječ o njoj ili o Davidu?* Samo da je gluh, nijem i slijep ne bi shvatio što je osjećala prema njemu, što je oduvijek osjećala prema njemu. Mora nešto poduzeti.

Kompanija je pregovarala o brodskoj liniji u Sjedinjenim Američkim Državama.

– Zašto ti i Brad ne biste pošli u New York i dovršili posao – predložio je David. – Bilo bi to dobro iskustvo za tebe.

Kate bi radije pošla s Davidom, ali bila je suviše ponosna da to kaže. Obavit će ovo bez njege. Uostalom, nikad nije bila u Americi. Veselila se putovanju.

I govor o poslu sklopljen je glatko.

– Kad si već tamo, razgledaj zemlju – savjetovao je David.

Kate i Brad obišli su podružnice u Detroitu, Chicagu i New Yorku. Kate se čudila veličini i Sjedinjenih Država. Vrhunac Kateina putovanja predstavljao je posjet Dark Harboru u državi Main. Na čarobnom otočiću Isleboro, u zaljevu Penobscot, prisustvovala je večeri u domu Charlesa Dana Gobsona, umjetnika. Od dvanaest gostiju jedino Kate nije imala kuću na Isleborou.

– Ovo mjesto ima zanimljivu povijest – rekao je Gibson Kate. – Prije mnogo godina stanovnici su ovamo dolazili čamcima iz Bostona. Nakon pristajanja, čekale su ih kočije i odvozile u njihove kuće

– Koliko ljudi živi na ovom otoku? upitala je Kate.

– Pedesetak obitelji. Jeste li vidjeli svjetionik u pristaništu?

– Jesam.

– Svjetionikom upravlja svjetioničar i njegov pas. Kad prolazi brod, pas izlazi i zvoni.

Kate se nasmijala.

– Šalite se.

– Ne, *madame*. Najsmješnije je što je pas gluh. Mora prisloniti uho na zvono da bi osjetio vibracije.

– Izgleda da je ovo doista očaravajući otok.

– Ostanite i razgledajte ga ujutro.

Prepustivši se trenutačnom porivu, Kate je prihvatila.

– Zašto ne?

Provela je noć u jedinom hotelu na otoku, *Isleboro Innu*. Ujutro je iznajmila konja i kočiju kojom je upravljao jedan od mještana. Napustili su centar Dark Harbora gdje se nalazila trgovina, željezarija i mali restoran. Nekoliko minuta kasnije vozili su se prekrasnom šumom. Kate je primijetila da ni jedan od vijugavih puteva ne nosi ime, a nikakvih imena nije bilo ni na poštanskim sandučićima. Okrenula se prema vodiču.

– Zar se ljudi ne izgube bez znakova?

– Ne. Otočani znaju gdje se sve nalazi.

Pogledala ga je sa strane.

– A tako.

Na nižem dijelu otoka prošli su pokraj groblja.

– Zaustavite, molim vas – rekla je Kate. Sišla je s kočije, pošla do groblja i šetala razgledavajući nadgrobne spomenike.

JOB PENDLETON, UMRO 25. SIJEČNJA 1794, 10 GODINA. Na spomeniku je stajao i epitaf: *Pod ovim kamenom, počivam u slatkom snu. Krist je blagoslovio krevet.*

JANE, SUPRUGA THOMASA PENDLETONA, UMRLA 25. VELJAČE 1802, 47 GODINA.

Ovdje su počivali duhovi drugog stoljeća, davno minulog doba.

KAPETAN WILLIAM HATCH UTOPIO SE U ZALJEVU LONG ISLAND, LISTOPAD 1866, 30 GODINA.

Epitaf je kazivao: *Oluje prebrođene, a more života preplovljeno.*

Kate je stajala dugo i uživala u miru i spokoju. Napokon se vratila u kočiju i pošli su dalje.

– Kako je ovdje zimi? – upitala je.

– Hladno. Zaljev se smrzavao i s kopna su dolazili saonicama. Sad imamo brodsku vezu.

Prošli su zavoj i tamo dolje uz vodu ukazala se lijepa jednokatnica pokrivena bijelom šindrom i okružena delfinijama, divljim ružama i makovima. Kapci na prozorima bili su obojeni zeleno, a uz dvostruka vrata stajale su bijele klupe i šest vrčeva s crvenim geranijama. Nalikovala je kućici iz bajke.

– Tko je vlasnik one kuće?

– To je kuća Drebenovih. Gospođa Dreben umrla je prije nekoliko mjeseci.

– Tko sad tamo živi?

– Nitko, pretpostavljam.

– Zna li je li na prodaju?

Vodič je pogledao Kate.

– Ako i jest, vjerojatno će je kupiti neki od sinova starosjedilaca što već žive ovdje. Otočani vam, znate, ne vole pridošlice.

Bilo je to najgore što joj je mogao reći.

Sat kasnije, razgovarala je s odvjetnikom koji se brinuo o imanju.

– Došla sam zbog kuće Drebenovih – rekla je. – Je li na prodaju?

Odvjetnik je napucao usne.

– Da i ne.

– Kako to mislite?

– Na prodaju je, ali neki su već zainteresirani.

Stare otočke obitelji, pomislila je Kate.

– Jesu li vam već dali svoje ponude?

– Još ne, ali...

– Ja vam nudim svoju – rekla je.

– To je skupa kuća – rekao je svisoka.

– Kažite cijenu.

– Pedeset tisuća dolara.

– Pođimo je pogledati.

Unutrašnjost kuće bila je čarobnija nego što je Kate očekivala. Prostrano, lijepo predvorje bilo je okrenuto prema moru i zatvoreno staklenim zidom. S jedne strane predvorja nalazila se plesna dvorana, a s druge dnevna soba s velikim kaminom, obložena drvom prožetom vremenom. U kući je postojala knjižnica, prostrana kuhinja sa željeznom peći i velikim drvenim, radnim stolom. Nedaleko od spremnice posuđa nalazila se praonica. U prizemlju je bilo šest soba za poslugu i jedna kupaonica. Na katu se smjestila glavna spavaća soba i četiri manje spavaće sobe. Kuća je bila mnogo veća nego što je Kate očekivala. *Ali kad budemo imali djecu, David i ja, pomislila je, trebat će nam sve ove sobe.* Posjed se spuštao do zaljeva gdje se nalazio privatni mol.

Kate se okrenula prema odvjetniku.

– Uzimam je.

Kuću je odlučila nazvati *Cedar Hill House*.

Jedva je čekala da se vrati u Klipdrift i Davidu ispriča novosti.

Na povratku u Južnu Afriku, Kate je bila ispunjena divljim uzbuđenjem. Kuća u Dark Harboru bila je simbol i znak njezina i Davidova vjenčanja. Znala je da će mu se kuća svidjeti jednako kao i njoj.

Kate i Brad stigli su u Klipdrift poslijepodne. Kate je odmah odjurila u Davidov ured. Sjedio je za stolom i radio. Kad ga je ugledala srce joj je zaigralo. Nije bila svjesna koliko joj je nedostajao.

David je ustao.

– Kate! Dobrodošla kući! – Prije nego što je uspjela progovoriti, rekao je: – Hoću da ti prva saznaš. Ženim se.

Počelo je slučajno prije šest tjedana. Usred grozničavog dana, David je primio poruku da je Tim O'Neil, prijatelj važnog američkog kupca dijamanata, u gradu. Zamolio je da ga David dočeka i možda povede na večeru. David nije imao vremena za turiste, ali nije želio uvrijediti svoju mušteriju. Da je Kate u Klipdriftu pošla bi ona, ali trenutačno je obilazila podružnice u Sjevernoj Americi zajedno s Bradom Rogersom. *Nemam kuda*, shvatio je David. Nazvao je hotel u kojem je odsjeo O'Neil i pozvao ga na večeru.

– Moja kći je sa mnom – rekao mu je O'Neil. – Nadam se da nemate ništa protiv ako je povedem?

David nije bio raspoložen provesti ostatak večeri s djetetom.

– Ni najmanje – odgovorio je uljudno. Učinit će sve da to bude kratka večera.

Sreli su se u restoranu hotela *Grand*. Kad je David stigao, O'Neil i njegova kćerka već su sjedili za stolom. O'Neil je bio zgodan, sijed Amerikanac, irskog porijekla. Prošao je pedesetu. Njegova kći, Josephine, bila je najljepša žena koju je David ikada vidio. Imala je oko trideset godina, bila prekrasnog stasa, plave kose i bistrih plavih očiju. Pogled na nju oduzeo je Davidu dah.

– Ja... ja, oprostite što kasnim – rekao je. – U zadnji tren neki poslovi.

Josephine je primijetila njegovu reakciju kad ju je ugledao i to ju je zabavljalo.

– Ponekad su upravo takvi najuzbudljiviji – rekla je nevino. – Moj otac tvrdi, gospodine Blackwell, da ste vrlo važna osoba.

– Nisam, zapravo, a ime mi je David.

Kimnula je.

– To je dobro ime. Pretpostavlja veliku snagu.

Prije nego što je večera završila, David je spoznao da Josephine O'Neil nije tek lijepa žena. Bila je inteligentna, duhovita i vješto ga je zabavljala. David je osjećao da je on iskreno zanima. Raspitivala se o njemu i postavljala mu pitanja koja mu nikad nitko nije postavljao. Do kraja večeri bio je već napola zaljubljen u nju.

– Gdje živite? – upitao je David Tima O'Neila.

– U San Francisku.

– Vraćate li se uskoro? – Pokušao je to upitati sasvim usput.

– Idućeg tjedna.

Josephine se nasmiješila Davidu.

– Ako je Klipdrif zanimljiv kao što izgleda, možda ćemo odlučiti da ostanemo duže.

– Nastojal ću da bude što zanimljivije – uvjeravao ju je David. – Želite li poći u rudnik dijamanata?

– Bili bismo presretni – odgovorila je Josephine. – Hvala vam.

David je svojedobno osobno pratio uvažene goste u rudnik, ali to su već odavno obavljali drugi.

– Hoće li vam biti zgodno sutra? – začuo je sam sebe. Ujutro je imao nekoliko sastanaka, ali iznenada više nisu bili važni.

Poveo je O’Neilove četiri stotine metara pod zemlju. Okno je bilo dva metra široko i sedam metara dugačko, podijeljeno u četiri dijela. Jedan dio služio je za ispumpanje, dva za izvlačenje plave, dijamantima bogate zemlje, a u četvrtom se nalazilo dizalo s dvije platforme pomoću kojeg su rudari dolazili i odlazili na posao.

– Nešto me je uvijek zanimalo – rekla je Josephine. – Zašto je karat dijamantska jedinica mjere?

– Ime karat potječe od sjemenke rogača zbog njezine dosljedne težine – objašnjavao je David. – Jedan karat teži dvjesto miligrama ili sto četrdeset drugi dio unce.

– Ja sam potpuno očarana, Davide – rekla je Josephine.

Pitao se da li misli samo na dijamante. Njezina blizina je opijala. Kad god ju je pogledao, David je osjetio novi val uzbuđenja.

– Morali biste vidjeti i okolicu grada – rekao je David O’Neilovim. – Ako ste slobodni, s veseljem ću vas povesti.

Prije nego što joj je otac uspio zaustiti, Josephine je odgovorila:

– To bi bilo prekrasno.

David je nakon toga provodio svaki dan s Josephine i njezinim ocem. Osjećao je kako se sve jače zaljubljuje. Nikada nije upoznao nekoga tako čarobnog.

Jedne večeri David je došao da povede O’Neilove na večeru.

– Umoran sam, Davide – rekao je Tim O’Neil. – Hoće li te smetati ako ja ne pođem?

David je jedva sakrio svoju radost.

– Neće, gospodine. Razumijem vas.

Josephine se obijesno nasmiješila Davidu.

– Ja ću vas pokušati razonoditi – obećala je.

David ju je poveo u restoran tek otvorenog hotela. Restoran je bio pun, ali Davida su odmah prepoznali i dali mu stol. Trio je svirao američku glazbu.

– Hoćemo li zaplesati? – upitao je David.

– Voljela bih.

Tren kasnije Josephine je bila u njegovim rukama na plesnom podiju, i bilo je čarobno. David ju je privukao k sebi i osjetio kako mu se prepušta.

– Josephine, ja te volim.

Stavila mu je prst na usne.

- Molim te, Davide... nemoj...
- Zašto?
- Zato jer se ne mogu udati za tebe.
- Voliš li me?

Nasmiješila mu se, a plave oči su joj sjajile.

- Luda sam za tobom, dragi. Zar se to ne vidi?
- Zašto onda?
- Jer nikada ne bih mogla živjeti u Klipdriftu. Poludjela bih.
- Mogla bi pokušati.

– Davide, u iskušenju sam, ali znam što bi se dogodilo. Ako se udam za tebe i ostanem ovdje, pretvorit ću se u vrišteću goropadnicu i završili bismo u obostranoj mržnji. Radije bih da se oprostimo na ovaj način.

- Ja se ne želim opraštati.

Pogledala ga je, a David je osjetio kako se njezino tijelo stapa s njegovim.

- Davide, postoji li mogućnost da ti dođeš živjeti u San Francisco?
- Nemoguća ideja. Što bih ja tamo?
- Doručkujmo zajedno. Željela bih da razgovaraš s ocem.

– Josephine mi je ispričala sve o vašem sinoćnjem razgovoru – rekao je Tim O'Neil. – Izgleda da vas dvoje imate problem. Ali ja bih mogao imati rješenje.

- Jako me zanima, gospodine. – rekao je David.

O'Neil je uzeo smeđu kožnatu aktovku i izvukao nekakve nacрте.

- Zna li što god o smrznutoj hrani?
- Bojim se, ništa.

– Hranu su započeli smrzavati u Sjedinjenim Državama 1865. Problem je predstavljao transport na velike udaljenosti jer se hrana topila. Imamo vagone hladnjače, ali nitko nije uspio napraviti kamione hladnjače. O'Neil je prstima lagano udario po nacртima. – Sve dosad. Upravo sam prijavio patent. Ovo će revolucionirati cijelu prehrambenu industriju, Davide.

David je pogledao nacрте.

- Bojim se da ni ovo mnogo ne govori, gospodine O'Neil.

– Nije važno. Ja i ne tražim tehničkog stručnjaka. Takvih ima mnogo. Tražim financijera i nekoga tko će voditi posao. Ovo nisu tek snovi. Razgovarao sam s vrhunskim proizvođačima hrane. Bit će to velik posao, veći nego što možete zamisliti. Treba mi netko poput vas.

- Glavni ured tvrtke nalazio bi se u San Franciscu – dodala je Josephine.

David je sjedio i u tišini razmišljao o svemu što je čuo.

- Kažete da ste vlasnik patenta?
- Tako je. Spreman sam početi s proizvodnjom.
- Smijem li posuditi ove nacрте i pokazati ih nekome?
- Svakako, nemam primjedbe.

David je najprije provjerio Tim O'Neila. Saznao je da uživa solidnu reputaciju u San Franciscu. Svojedobno je bio pročelnik odsjeka znanosti na Sveučilištu Berkley, vrlo cijenjen. David nije ništa znao o smrzavanju hrane, ali odlučio je naučiti.

- Vratit ću se za pet dana, draga. Neka me tvoj otac čeka.
 - Koliko god želiš. Nedostajat ćeš mi – rekla je Josephine.
 - I ti ćeš meni nedostajati.
- I nedostajala mu je više nego što je i ona znala.

David je pošao vlakom u Johannesburg i zakazao sastanak s Edwardom Broderickom, vlasnikom najveće tvornice za pakiranje mesa u Južnoj Africi.

– Želio bih tvoje mišljenje. – David mu je pružio nacrt. – Kaži mi može li ovo funkcionirati?

– Ja ti nemam pojma o smrznutoj hrani i kamionima hladnjačama, ali poznajem ljude koji to znaju. Vrati se poslijepodne i bit ću ovdje s dvojicom stručnjaka, Davide.

David se vratio u tvornicu u četiri poslijepodne. Bio je nervozan i neodlučan jer, zapravo, nije znao što očekuje od sastanka. Prije dva tjedna nasmijao bi se da mu je netko samo predložio da napusti *Kruger-Brent Ltd.* Tvrtka je bila dio njega. Nasmijao bi se još glasnije da su mu rekli kako će razmišljati o vođenju malog prehrambenog poduzeća u San Franciscu. Bila je to ludost, sve osim jednog: Josephine O'Neil.

S Edwardom Broderickom našao je dva muškarca. Ovo su dr. Crawford i gospodin Kaufman. David Blackwell.

Pozdravili su se i David je upitao:

– Gospodo, jeste li imali prilike pogledati nacрте?
– Svakako, gospodine Blackwell – odgovorio je dr. Crawford – Proučili smo ih pažljivo.

David je duboko udahnuo.

– I?
– Kažete da je Patentni ured Sjedinjenih Država prihvatio ovaj patent?
– Tako je.
– Gospodine Blackwell, tko god je vlasnik ovog patenta bit će vrlo bogat čovjek.

David je polako kimnuo glavom ispunjen suprotnim osjećajima.

– Poput svih velikih izuma, tako je jednostavan da se čovjek pita kako to da se netko ranije nije toga sjetio. Ovo je siguran uspjeh.

David nije znao što će. Djelomično se nadao da neće morati sam donijeti odluku. Da je Tim O'Neilov izum neupotrebljiv, možda bi nagovorio Josephine

da ostane u Južnoj Africi. Ali O'Neil mu je rekao istinu. Izum je upotrebljiv, David je morao donijeti odluku.

Na povratku u Klipdrift jedino je o tome razmišljao. Ako prihvati, značilo bi to da napušta kompaniju i započinje potpuno nov, nepoznat posao. Bio je Amerikanac, ali Ameriku nije osjećao kao domovinu. Imao je značajan položaj u jednoj od najmoćnijih kompanija na svijetu. Volio je svoj posao. Jamie i Margaret McGregor bili su dobri prema njemu. A zatim i Kate. Brinuo se o njoj od njezina djetinjstva. Promatrao je kako od tvrdoglave muškobanje uprljana lica postaje ljupka, mlada žena. Njezin život predstavljao je album fotografija u njegovim mislima. Okretao je stranice i vidio Kate i njezine godine. Četiri, osam, deset, četrnaest, dvadeset jednu... ranjivu i nepredvidljivu... Kad je vlak ušao u Klipdrift, David je već donio odluku. Nije želio napustiti *Kruger-Brent Ltd.*

Odvezao se ravno u hotel *Grand* i otišao u apartman O'Neilovih. Josephine mu je otvorila vrata.

– Davide!

Zagrlio ju je i strasno poljubio osjećajući njezino toplo tijelo uz svoje.

– Davide, tako si mi nedostajao. Više nikada ne želim biti razdvojena od tebe.

– I nećeš biti – rekao je David polako. – Poći ću u San Francisco.

David je sa sve većom tjeskobom očekivao Katein povratak iz Sjedinjenih Država. Sad, kad je odlučio, razmišljao je kako da započne svoj novi život što prije. Kate se vratila i sad je stajao pred njom.

– Ženim se.

Kate je čula riječi kroz grmljavinu u njezinim ušima. Najednom je osjetila slabost i dohvatila rub stola. *Želim umrijeti*, pomislila je. *Neka umrem*. Nekako je pronašla snage da se osmjehne.

– Pričaj mi o njoj, Davide. – S ponosom je osjetila kako joj je glas miran. – Tko je ona?

– Ime joj je Josephine O'Neil. Ovdje je zajedno s ocem. Znam da ćete biti dobre prijateljice, Kate. Ona je divna žena.

– Mora biti, ako je ti voliš, Davide.

Oklijevao je.

– Ima još nešto Kate. Napustit ću kompaniju.

Svijet se srušio na nju.

– Samo zato što se ženiš, ne znači...

– Nije to. Josephinein otac započinje s novim poslom u San Franciscu. Trebaju me.

– Dakle... dakle, živjet ćeš u San Franciscu.

– Da. Brad Rogers može preuzeti moj posao. Izabrat ćemo zajedno i upravu koja će ga podržavati. Kate, ne mogu ti reći kako teško mi je pala ova odluka.

– Naravno, Davide. Sigurno je jako voliš. Kad ću sresti mladu?

David se nasmiješio, zadovoljan što je Kate tako mirno primila vijesti.

- Večeras, ako možeš doći na večeru.
 - Da, mogu.
- Nije dopustila da joj suze poteku sve dok nije ostala sama.

Njih četvero večeralo je u kući McGregorovih. U trenutku kada je ugledala Josephine, Kate je probljedila. *Bože! Nije ni čudo što je zaljubljen u nju!* Blijestala je. U isti mah Kate se osjećala nespretnom i ružnom. A da stvari budu još gore, Josephine je bila ljupka i šarmantna. I očigledno vrlo zaljubljena u Davida. *Dovraga!*

Dok su večerali Tim O'Neil je pričao Kate o novom poslu.

- Zvuči zanimljivo – rekla je Kate.
- Bojim se da se ne možemo mjeriti s *Kruger-Brentom*, ipak, početak ćemo kao mala tvrtka, ali s Davidom na čelu, bit će sve u najboljem redu.
- S Davidom nema promašaja – uvjerala ga je Kate.

Večer je predstavljala smrtne muke. U jednom kataklizmičkom trenutku izgubila je muškarca kojeg voli i nenadoknadivu osobu u *Kruger-Brentu*. Razgovarala je i nekako preživjela večer, ali kasnije se nije mogla sjetiti što je govorila ili radila. Znala je jedno. Svaki put kad su se David i Josephine pogledali ili dodirnuli, željela je umrijeti.

– Ona je zaljubljena u tebe, Davide – rekla mu je Josephine na povratku u hotel.

Nasmijao se.

– Kate? Ne. Mi smo samo prijatelji. Još otkad je bila dijete. Svidjela si joj se jako.

Josephine se nasmiješila. *Muškarci su tako naivni.*

Ujutro su u Davidovom uredu sjedili Tim O'Neil i David, jedan nasuprot drugom.

– Treba mi dva mjeseca da ovdje sredim poslove – rekao je David. – Razmišljao sam o početnom kapitalu. Ako uđemo u posao s nekom vecom kompanijom, progutat će nas. Nećemo više biti vlasnici. Mislim da bismo se morali sami financirati. Proračunao sam da nam za početak treba osamdeset tisuća dolara. Ja imam ušteđenih četrdeset tisuća. Treba nam još četrdeset.

– Ja imam deset tisuća – rekao je Tim O'Neil. – A brat će mi posuditi još pet.

– Znači nedostaje nam dvadeset pet tisuća dolara rekao je David. – Pokušat ćemo posuditi u banci.

– Odmah ćemo poći u San Francisco i sve pripremiti za vaš dolazak – rekao je O'Neil Davidu.

Josephine i njezin otac otputovali su u Sjedinjene Države dva dana kasnije.

– Neka do Cape Towna pođu našim osobnim vlakom – ponudila je Kate.

– Velikodušna si, Kate.

Onog jutra kad je Josephine otišla, David je osjećao da je otišao i dio njega. Jedva je čekao da joj se pridruži u San Franciscu.

Idućih tjedana pokušavali su sastaviti upravu koja će podržati Brada Rogersa. Napravljen je popis mogućih kandidata. Kate, David i Brad razgovarali su satima o svakom pojedincu.

–... Taylor je dobar tehničar, ali upravljanje mu je loša strana.

– A Simmons?

– Dobar je, ali još nije spreman – rekao je Brad. – Treba mu još pet godina.

– Babcock?

– Nije loš prijedlog. Da porazgovaramo o njemu.

– Što kažete na Petersona?

– Nedovoljno pripada kompaniji – rekao je David – Suviše brine o sebi. – Čim je to izgovorio, obuzeo ga je osjećaj krivice jer, napuštao je Kate.

Nastavili su razgovarati o ljudima s popisa. Smanjili su popis na četvoricu s kojima je Brad Rogers trebao raditi. Sva četvorica radila su u inovacijama i pozvani su na razgovor. Prva dva razgovora su prošla dobro.

– Bio bih zadovoljan s obojicom – rekao je Brad Davidu i Kate.

Ujutro, na dan trećeg razgovora, David je ušao blijeda lica u Katein ured.

– Mogu li još uvijek zadržati svoje radno mjesto?

Kate ga je pogledala i uznemireno ustala.

– Što je, Davide?

– Ja... ja..? – Spustio se u stolicu. – Dogodilo se nešto.

Kate je zaobišla stol i naslonila se uz njega.

– Reci mi!

– Upravo sam primio pismo od Tim O'Neila. Prodao je posao.

– Kako to misliš?

– Onako kako sam rekao. Prihvatio je dvjesto tisuća dolara i postotak za svoj patent od tvrtke *Tri zvijezde* iz Chicaga. – Davidov glas bio je ispunjen gorčinom. – Tvrtka mi nudi mjesto upravitelja u njihovo ime. Žao mu je što me je doveo u takvu situaciju, ali kaže da nije mogao odbiti toliki novac.

Kate ga je napeto promatrala.

– A Josephine? Što ona kaže? Zacijelo je bijesna na oca.

– Poslala mi je i ona pismo. Vjenčat ćemo se čim dođem u San Francisco.

– A ti ne želiš poći?

– Naravno! – eksplodirao je David. – Ranije sam imao što ponuditi. Mogao sam izgraditi veliku kompaniju. Ali njima se proketo žurilo da se domognu novca.

– Davide, nije pošteno da kažeš 'oni'. Jer...

– O'Neil ne bi nikada sklopio ugovor o poslu bez njezina pristanka.

– Ne znam što bih rekla, Davide.

– Nema se što reći. Osim što zamalo nisam napravio najveću grešku u svom životu.

Kate je prišla stolu i uzela popis kandidata. Polako ga je počela derati.

*

Idućih tjedana David je duboko zaronio u posao pokušavajući zaboraviti svoju ogorčenost i bol. Primio je nekoliko pisama od Josephine O'Neil, ali bacio ih je nepročitana. Međutim, nije ju mogao istjerati iz svojih misli. Kate je primjećivala Davidov bol i dala mu na znanje da je prisutna ako je zatreba.

Prošlo je šest mjeseci otkad je David primio O'Neilovo pismo. Za to vrijeme, Kate i David su tijesno surađivali, putovali i provodili mnogo vremena zajedno. Kate ga je pokušavala udobrovoljiti na sve moguće načine. Odijevala se za njega, planirala stvari koje su ga veselile i pokušavala učiniti njegov život što sretnijim. Ali, koliko je mogla vidjeti, nije pomagalo. Napokon je izgubila strpljivost.

Bili su u Rio de Janeiru i provjeravali novo nalazište rude. Večerali su u hotelu, a zatim provjeravali neke brojke u Kateinoj sobi. Kate se presvukla u ugodni kimono i papuče. Kad su napokon završili, David se protegnuo.

– To bi bilo sve za noćas. Mislim da ću u krevet.

– Nije li vrijeme, Davide, da prestaneš žalovati? – upitala je Kate tiho.

Izgledao je iznenađeno.

– Žalovati?

– Za Josephine O'Neil.

– Ona je napustila moj život.

– Onda se tako i ponašaj.

– Što bi htjela da učinim, Kate – upitao je otresito.

Kate se razbjesnila. Ljutilo ju je Davidovo sljepilo i pomisao na potraćeno vrijeme.

– Reći ću ti što bih htjela da učiniš. Poljubi me.

– Što?

– Dovraga, Davide! Ja sam tvoj šef, kvragu! – Približila mu se. – Poljubi me. – Pritisnula je svoje usne i zagrlila ga. Osjetila je kako se opire i povlači. A zatim su je polako obgrlile njegove ruke. Poljubio ju je.

– Kate...

Prošaptala je.

– Mislila sam da nikada nećeš zatražiti...

Vjenčali su se tjedan dana kasnije. Bila je to najveća svadba koju je Klipdrifl ikada vidio ili će vidjeti. Vjenčanje je obavljeno u najvećoj gradskoj crkvi, a zatim je u gradskoj vijećnici priređen prijem na koji su svi bili pozvani. Brda hrane i bezbrojni sanduci piva, viskija i šampanjca svjedočili su o proslavi

koja je uz pratnju glazbe trajala sve do zore. Kad je sunce izašlo, Kate i David su nestali.

– Idem kući završiti s pakiranjem – rekla je Kate. – Dođi po mene za jedan sat.

Kate je ušla u veliku kuću pod blijedim svjetlom zore i uputila se u svoju spavaću sobu. Prišla je slici na zidu i naslonila se rukama o okvir. Slika se pomaknula i otkrila u zid ugrađen sef. Otvorila ga je i izvukla ugovor. Ugovor je svjedočio o kupovini kojom je Kate McGregor postala vlasnica tvrtke *Tri zvijezde* u Chicagu. U prilogu se nalazio i ugovor kojim je tvrtka *Tri zvijezde* od Tim O'Neila kupila prava na proces smrzavanja za dvjesto tisuća dolara. Kate je na trenutak oklijevala, a zatim vratila dokumente u sef i zaključala ga. David je sada pripadao njoj. Oduvijek je pripadao njoj. I kompaniji *Kruger-Brent Ltd.* Zajedno će kompaniju pretvoriti u najmoćniju kompaniju na svijetu. Onako kako bi to Jamie i Margaret McGregor voljeli.

TREĆI DIO

Kruger-Brent Ltd.
1914-1945

Bili su u sobi u kojoj je Jamie nekad običavao sjediti s čašom konjaka u ruci. David je pokušavao dokazati da nema vremena za stvarni medeni mjesec.

– Netko mora pripaziti na dućan, Kate.

– Da, gospodine Blackwell, ali tko će pripaziti na mene? – Sklupčala se u Davidovom krilu i on je osjećao njezinu toplinu. Dokumenti što ih je čitao pali su na pod. Zagrlila ga je, a njezine ruke počele su kliziti niz njegovo tijelo. Pritisnula je svoja bedra o njega i počela polako micati svojim tijelom. David je zaboravio na dokumente. Osjetila je njegov odgovor, ustala i svukla haljinu. David ju je promatrao i uživao u njezinoj ljupkosti. Kako je mogao biti slijep tako dugo? Svlačila ga je, a on je odjednom osjetio strast. Oboje su bili nagi čvrsto pripijenih tijela. Milovao ju je, nježno joj prstima dodirivao lice i vrat i obline njenih dojki. Stenjala je, a njegove ruke su se spuštale sve dok nisu osjetile baršunastu mekoću između njezinih nogu. Njegovi prsti su je milovali. – Uzmi me, Davide. – Našli su se na gustom i mekom sagu. Osjetila je snagu njegova tijela na sebi. Polako je ulazio u nju ispunjavajući je dok su im se tijela skladno pomicala. Zatim se sve pretvorilo u val što ju je ponio visoko, visoko do časa kad više nije mogla izdržati moć ekstaze. Iznenadno i veličanstveno rasprsnuće u njoj ponovilo se, nekoliko puta. *Umrla sam i dohvatila se nebesa*, pomislila je.

Putovali su diljem svijeta, obišli Pariz, Zirich, Sydney i New York i obavljali poslove. Međutim, uvijek su uspjeli ukrasti trenutke samo za sebe. Razgovarali su do kasno u noć, voljeli se i istraživali međusobno svoje svijesti i tijela. Kate je Davidu predstavljala neizmjernu radost. Budila ga je jutrom i voljela ga divlje i poganski. Nekoliko sati kasnije nalazila se uz njega na poslovnom sastanku i prosuđivala razumnije od svih nazočnih. Bila je prirodno nadarena u poslu što je bilo jednako rijetko i neočekivano. U vrhu svjetskog biznisa nije bilo mnogo žena. Dočekivali su je najprije tolerantnom snishodljivošću, koju su ubrzo pretvarali u oprezno poštovanje. Kate je uživala u manevrima i makinacijama. David je promatrao kako nadmudruje i muškarce s mnogo više poslovnog iskustva. Imala je instinkt pobjednika. Znala je što želi i kako da to dobije. *Moć*.

Prekrasno proveden tjedan u Cedar Hill Houseu, u Dark Harboru, predstavljao je konac njihova medena mjesjeca.

O ratu se počelo govorkati 28. lipnja 1914. Kate i David bili su gosti na imanju u Sussexu. Bilo je to doba kad se živjelo u kućama na selu i očekivalo da gosti poštuju uvriježeni ritual. Muškarci su se odijevali za doručak, presvlačili za jutarnje besposličarenje, zatim za ručak pa poslijepodnevni čaj. Kad je došlo

vrijeme za večeru, svečani sako zamjenjivao je baršunastu, vrpčama ukrašenu jaknu.

– Zaboga – protestirao je David. – Osjećam se poput pauna.

– Vrlo naočitog pauna, dragi – uvjerala ga je Kate. – Kad se vratiš kući možeš hodati i gol.

Zagrlio ju je.

– Jedva čekam.

Na večeri su saznali da su Franz Ferdinand, austrougarski prijestolonasljednik, i njegova supruga Sofija poginuli od ruke atentatora.

Lord Mamey, njihov domaćin, rekao je:

– Prijava rabota, ubiti ženu, zar ne? Ali nitko neće zaratiti zbog neke male, balkanske države.

I razgovor je prešao na kriket.

Kasnije, u postelji, Kate je zapitala:

– Misliš li da će doći do rata, Davide?

– Zbog atentata na nekakvog neznatnog nadvojvodu? Ne vjerujem.

Pokazalo se to lošom pretpostavkom. Austrougarska je objavila rat Srbiji, sumnjajući da je Srbija upletena u atentat. Većina svjetskih velesila već je u listopadu zaratila. Bila je to nova vrsta rata. Prvi put su se upotrebljavala mehanizirana oružja, avioni, ratni brodovi i podmornice.

Na dan Njemačke objave rata, Kate je rekla:

– Ovo bi mogla biti prekrasna prilika za nas, Davide.

David se namrštitio.

– O čemu to govoriš?

– Narodima će trebati oružje, municija i...

– Neće ih dobiti od nas – čvrsto ju je prekinuo David. – Naš posao dobro ide, Kate. Nema potrebe da zarađujemo na tuđoj krvi.

– Da ti nisi malo dramatičan? Netko mora proizvoditi oružje.

– Mi nećemo, sve dok sam ja u kompaniji. O tome više nećemo razgovarati i razgovor o tome je gotov jednom za svagda.

Jest vraga, pomislila je Kate. Prvi put su spavali odvojeno. *Kako može biti takva idealistička budala?* zapitala se Kate.

A David je mislio: *Kako može biti tako hladnokrvna? Biznis ju je promijenio.*

Očekivali su ih, međusobno, nesretni dani. David je žalio zbog emotivne provalije što se pojavila između njih, ali nije znao kako da je premosti. Kate, suviše ponosna i tvrdoglava, nije mu željela popustiti.

Predsjednik Woodrow Wilson obećao je da Sjedinjene Države neće uvući u rat. Njemačke podmornice počele su potapati nenaoružane putničke brodove, a pisalo se i o Njemačkim zlodjelima. Jačala je želja da Amerika pomogne

saveznicima. 'Omogućiti demokraciju u svijetu', postala je najpopularnija krilatica.

David je naučio letjeti u divljini Južne Afrike i kad se u Francuskoj oformila eskadrila 'Lafayette' s američkim pilotima, David je odlučio.

– Prijavit ću se u vojsku.

Ona je bila zaprepaštena.

– Ne! To nije tvoj rat!

– Bit će – rekao je David tiho. – Sjedinjene Države ne mogu ostati po strani. A ja sam Amerikanac. Želim pomoći.

– Imaš četrdeset i šest godina!

– Još uvijek mogu letjeti, Kate. Svaka im je pomoć dobrodošla.

Kate ga nije mogla razuvjeriti. Proveli su posljednje dane mirno zaboravivši na svoje razlike. Voljeli su se, a to je bilo najvažnije.

Noć prije nego što je pošao u Francusku, David je rekao:

– Ti i Brad upravljat ćete poslom jednako dobro kao i ja. Možda i bolje.

– Što ako ti se nešto dogodi? To ne bih mogla podnijeti.

Čvrsto ju je zagrlio.

– Neće mi se ništa dogoditi, Kate. Vratit ću se i donijeti pregršt medalja.

Ujutro je otišao.

*

Kate nije mogla podnijeti Davidovu odsutnost. Tako dugo joj je trebalo da ga osvoji, a sada je svaku sekundu dana provodila u strahu da će ga izgubiti. Uvijek je bio s nom. Prepoznavala ga je u glasu neznanca, nečijeg iznenadnog smijeha u tihoj ulici, rečenicama, mirisu i pjesmi Nalazio se svugdje. Pisala mu je svakodnevno duga pisma. Njegova pisma je čitala po nekoliko puta. Pisao je da je dobro. Nijemci su nadmoćni u zraku, ali to će se promijeniti. Govorkalo se da će Amerika uskoro priskočiti u pomoć. Pisat će joj opet, čim uzmogne. Volio ju je.

Nemoj da ti se štogod dogodi, dragi moj. Mrzit ću te zauvijek.

Pokušavala je zaboraviti svoju usamljenost i jad prepustivši se radu. Na početku rata, Francuska i Njemačka imale su najopremljeniju vojsku u Evropi, ali Saveznici daleko brojnije ljudstvo, izvore i sredstva. Rusija je imala najveću vojsku, ali loše opremljenu i loše vođenu.

– Svima treba pomoć – rekla je Kate Bradu Rogersu. – Trebaju im tenkovi, oružje i municija.

Brad Rogers se osjećao neugodno.

– Kate, David ne misli...

– David nije ovdje, Brade. Na meni i na tebi je da odlučimo.

Ali Brad Rogers znao je što je Kate htjela reći. *Na meni je da odlučim.*

Kate nije shvaćala Davidov odnos prema proizvodnji oružja. Saveznici su trebali oružje i Kate je smatrala da je njezina patriotska dužnost da ih njime opskrbljuje Razgovarala je s nekoliko šefova prijateljskih zemalja i godinu kasnije kompanija *Kruger-Brent Ltd.* proizvodila je oružje, tenkove, bombe i

municiju. Kompanija je isporučivala vlakove, tenkove, uniforme i topove. *Kruger-Brent* se naglo pretvarao u jedan od svjetski najrazvijenijih konglomerata. Kad je Kate vidjela izvještaj o prihodima, rekla je Bradu Rogersu:

– Jesi li vidio ovo? David mora priznati da je pogriješio.

Južna Afrika je u međuvremenu bila u previranjima. Partijske vođe izrazile su podršku Saveznicima i prihvatili svoju obavezu da brane Južnu Afriku od Nijemaca. Međutim, većina afrikandera se protivila podršci Velikoj Britaniji. Nisu mogli zaboraviti prošlost tako brzo.

U Evropi se rat loše razvijao po Saveznike. Borbe na zapadnoj fronti našle su se na mrtvoj točki. Obje strane su se ukopale. Vojnicima je bilo užasno u rovovima što su presijekali Francusku i Belgiju. Kiša je zemunice punila vodom i blatom, a tisuće štakora puzalo je rovovima. Kate je bila sretna što se David bori u zraku. 6. travnja 1917. predsjednik Wilson objavio je rat i Davidova predviđanja su se ostvarila. Amerika se počela mobilizirati. Prve američke jedinice, pod zapovjedništvom generala Johna J. Pershinga, stigle su u Francusku 26. Lipnja 1917. Nova imena postala su dio svačijeg rječnika: Saint-Mihiel... Chateau-Thierry... Meuse-Argonne... šuma Belleau... Verdun... Saveznici su postali nezadrživa moć i jedanaestog studenog 1918. rat je napokon bio završen. Svijet je osigurao demokraciju.

David se vraćao kući.

Kad se David iskrcao s vojnog broda u New Yorku, Kate ga je čekala. Zastali su i dugo se promatrali, zanemarujući buku i mnoštvo oko njih. A onda se Kate našla u Davidovim rukama. Bio je mršaviji i izgledao je umorno. *Bože, tako mi je nedostajao*, pomislila je Kate. Htjela mu je postaviti tisuću pitanja, ali to je moglo pričekati.

– Poći ćemo u Cedar Hill House – rekla mu je Kate. – Tamo ćeš se savršeno odmoriti.

Očekujući Davidov dolazak, Kate je obavila mnoge poslove po kući. U prostranoj i zračnoj dnevnoj sobi, dvije identične stolice bile su prekrivene satiniranom tkaninom sa cvjetnim uzorcima. Dva naslonjača nalazila su uz kamin. Plohu iznad kamina ukrašavalo je Vlaminckovo platno. Sa svake strane stajala su dva svijećnjaka. Dvoja staklena vrata otvarala su se na verandu koja bila u punoj dužini na tri strane kuće. Bila je natkrivena platnom prugastog uzorka. Sobe su bile svijetle i zračne, a pogled na luku bio je spektakularan, Kate je vodila Davida po kući i sretno brbljala. On je bio nekako čudnovato tih. Kad su obišli kuću, Kate ga je upitala:

– Sviđa li ti se ovo što sam napravila?

– Prekrasno je, Kate. A sad molim te, sjedni. Želio bih razgovarati s tobom. Osjećala je kako joj se gubi raspoloženje.

– Zar nešto nije u redu?

– Izgleda da pola svijeta opskrbljujemo municijom?

– Čekaj samo dok pogledaš izvještaje... – počela je Kate. – Naš profit je...

– Govorim o nečem drugom. Ako dobro pamtim, naš profit je bio sasvim solidan i prije nego što sam otišao. Mislio sam da smo se dogovorili da ne ulazimo u proizvodnju oružja.

Kate je osjetila kako u njoj raste bijes.

– Ti si se dogovorio. Ja nisam. – Jedva se suzdržavala. – Vremena su se promijenila, Davide. I mi se moramo mijenjati s njima.

Pogledao ju je i tiho upitao:

– Jesi li se i ti promijenila?

Ležeći u krevetu te noći, Kate se pitala tko se promjenio ona ili David. Je li ona postala jača, a on slabiji. O njegovom stavu glede proizvodnje oružja imala je dobre argumente. Naposljetku, *netko* bi opskrbljivao saveznike oružjem, a u tom poslu ležao je profit. Šta se dogodilo s Davidovim osjećajem za posao? Uvijek ga je promatrala kao jednog od najpametnijih ljudi koje je ikada srela. Ali sad se osjećala sposobnijom od Davida da upravlja poslom. Provela je besnenu noć.

Ujutro su doručkovali i prošetali.

– Doista je lijepo – rekao joj je David. – Drago mi je što sam ovdje

– O našem sinoćnjem razgovoru... – počela je Kate.

– Bilo pa prošlo. Nije me bilo i postupila si onako kako si mislila da je dobro.

A da li bih učinila isto da si bio ovdje? pitala se Kate. Ali nije to glasno izgovorila. Učinila je to sve za dobro kompanije. *Znači li mi kompanija više od braka?* Bojala se odgovoriti na to pitanje.

Slijedećih pet godina svjedočilo je o nevjerojatnom razvitku u svijetu. *Kruger-Brent Ltd.* bila je kompanija utemeljena na dijamantima i zlatu, ali sad se različitim poslovima raširila diljem svijeta. Južna Afrika više nije bila središnja točka kompanije, koja je nedavno pod svoju kontrolu stavila i izdavačko carstvo, osiguravajuće društvo i pola milijuna jutara šume.

Jedne noći Kate je probudila Davida.

– Dragi, preselimo upravu kompanije.

David je sjeo još napola snen.

– Molim?

– Svjetski poslovni centar danas je New York. Tamo moramo preseliti upravu. Južna Afrika je suviše daleko od svega. Sad kad imamo telefon i brzovoz, ne treba više od nekoliko minuta da uspostavimo vezu s bilo kojim našim uredom.

– Kako se ja nisam toga sjetio? – rekao je David. I ponovo zaspao.

New York je predstavljao nov i uzbudljiv svijet. Za ranijih posjeta osjećala je ubrzano bilo grada. I to je značilo je nalaziti se u središtu zbivanja. Živjelo se brže i sve se uopće kretalo brže.

Kate i David pronašli su prostor za upravu na Wall Streetu i arhitekti su prionuli na posao. Kate je izabrala još jednog arhitekta i naložila mu da projektira veliku stambenu zgradu na Petoj aveniji u stilu francuske renesanse.

– Grad je tako prokleta bučan – žalio se David.

I bila je to istina, u svim dijelovima grada bučno su rasli neboderi. New York je postao trgovačka meka svijeta. Ovdje su se nalazile upravne zgrade brodarske industrije, osiguranja, komunikacija i transporta. Grad je buknuo jedinstvenom životnom snagom. Kate ga je voljela, ali osjećala je Davidovu nesreću.

– Davide, ovo je budućnost. Grad se razvija i mi ćemo se razvijati s njim.

– Zaboga, Kate, koliko još hoćeš?

Odgovorila je ne razmišljajući.

– Sve što postoji.

Uopće nije razumjela zašto je David postavio to pitanje. Cilj igre bio je pobijediti, a pobjeđivao si tako što si potukao sve ostale. Izgledalo joj je to tako jasno. Zašto to David nije vidio? David je bio dobar poslovan čovjek, ali nešto mu je nedostajalo. Glad, poriv za osvajanjima, želja da bude najveći i najbolji. Njezin otac imao je taj duh i ona ga je imala. Kate nije bila sigurna kad se to dogodilo, ali u jednom trenutku njezina života kompanija je postala gospodar, a ona rob. Bila je vlasništvo kompanije više nego što je kompanija bila njezino vlasništvo.

David joj se nasmijao kad mu je pokušavala objasniti taj osjećaj.

– Previše radiš – rekao je. *Jako nalikuje svom ocu*, pomislio je David. Nije znao zašto ga je to uznemirilo.

Kako netko može previše raditi? čudila se Kate. Nema veće radosti u životu. Tada se osjećala najživljom. Svaki dan nosio je niz novih problema, novih izazova. Zagonetke koje je trebalo riješiti, nove igre koje je trebalo dobiti. A ona je u tome bila odlična. Uhvaćena u nešto što je nadraslo i maštu. Nije uopće bila riječ o dostignuću nego o *moći*. Moći što je predstavljalo vladanje nad tisućama ljudi diljem svijeta. Jednako kako su nekad vladali njezinim životom. Dok je imala moć, zapravo nije nikoga istinski trebala. Bilo je to oružje što je ulijevalo strahopoštovanje.

Kate je odlazila na ručkove s kraljevima, kraljicama i predsjednicima. Svi su tražili njezine usluge i dobru volju. A nova tvornica *Kruger-Brent* mogla je značiti razliku između siromaštva i bogatstva. *Moć*. Kompanija je cvjetala; rastući div kojeg je trebalo hraniti. Ponekad su žrtve bile potrebne, jer div se nije dao okovati. Kate je sad shvaćala. Imao je ritam, i bilo, i postao samo njezin.

U ožujku, nakon što su već godinu proveli u New Yorku, Kate se nije osjećala dobro. David ju je natjerao da pođe k liječniku.

– Ime mu je John Harley. Mlad je i uživa dobar glas.

Kate je pošla nevoljno. John Harley, mršav, ozbiljan mladić iz Bostona, imao je dvadeset i šest godina. Bio je pet godina mlađi od Kate.

– Opominjem vas – rekla je Kate. – Ja nisam bolesna.

– Imat ću to na pameti, gospođo Blackwell. U međuvremenu, dajte da vas pogledamo.

Pregledao ju je, obavio neke analize i rekao:

– Siguran sam da nije ništa ozbiljno. Imat ću rezultate za dan-dva. Nazovite me u srijedu.

U srijedu ujutro Kate je nazvala doktora Harleya.

– Imam dobre vijesti, gospođo Blackwell – rekao doktor. – Vi očekujete bebu.

Bio je to jedan od najuzbudljivijih trenutaka u Katinom životu. Jedva je čekala da kaže Davidu.

Davida nije nikada vidjela tako uzbuđenog. Zagrlio ju je.

– Bit će djevojčica i u svemu nalikovati tebi. – Kate upravo to treba, pomislio je. *Sad će češće ostajati kod kuće. Bit će supruga više nego što je dosad bila.*

Bit će dječak, pomislila je istodobno Kate. *Jednog dana će preuzeti upravljanje kompanijom Kruger-Brent.*

Premda je Kate radila kraće jer se dan poroda približavao, odlazila je još uvijek svakodnevno u ured.

– Zaboravi na posao i opusti se – savjetovao ju je David. Nije shvaćao da upravo posao predstavlja opuštanje za Kate.

Dijete se trebalo roditi u prosincu.

– Pokušat ću da to bude dvadeset i petog – obećavala je Kate Davidu. – On će biti naš božićni dar.

Bit će to savršen Božić, mislila je Kate. Upravljala je velikim konglomeratom, bila udana za čovjeka kojeg je voljela, a sad je očekivala i njegovo dijete. Ako je i postojala ironija u redosljedu prioriteta, Kate to nije primjećivala.

Tijelo joj je postalo krupno i nespretno, i Kate je sve teže odlazila u ured. Ali kad god su joj David ili Brad Rogers predlagali da ostane kod kuće, uvijek je odgovarala: ‘Moj mozak još uvijek radi.’ Dva mjeseca prije nego što se dijete trebalo roditi, David se nalazio u Južnoj Africi obilazeći rudnik u Pnielu. Trebao se vratiti u New York idućeg tjedna.

Kate je sjedila za svojim radnim stolom kad je Brad Rogers ušao nenajavljen.

Pogledala je njegovo ozbiljno lice.

– Zar smo izgubili posao sa Shannonom?!

– Nismo. Ja... Kate, upravo sam saznao. Dogodila se nesreća. Eksplozija u rudniku.

Osjetila je oštru bol.

– Gdje? Je li gadno? Ima li poginulih?

Brant je duboko udahnuo.

– Šestorica. Kate... David je bio s njima.

Riječi su ispunile sobu, odbijale se od zidova i postale sve glasnije i glasnije, dok se nisu pretvorile u krik. Vodopad zvuka počeo ju je utapljati, osjećala je kako je nešto vuče u sebe, sve dublje i dublje. Napokon nije mogla disati.

A onda su sve prekrili mrak i tišina.

Dijete je došlo na svijet sat kasnije. Dva mjeseca prerano. Kate mu je dala ime po Davidovu ocu. Anthony James Blackweil. Voljet ću te, sine moj, za sebe i za tvoga oca.

Nova kuća na Petoj aveniji bila je završena mjesec dana kasnije pa su se Kate, dijete i poslugi uselili. Kuća je bila opremljena vrijednim nameštajem s dvaju talijanskih dvoraca. Pažljivo obrađen i izrezbaren namještaj od orahovine datirao je iz šesnaestog stoljeća. Pod, izrađen od ružičastog mramora, bio je obrubljen crvenim siena-mramorom. Drvom obložena knjižnica dičila se predivnim kaminom iz osamnaestog stoljeća, iznad kojeg je visjelo znamenito Holbeinovo platno. U trofejnoj sobi nalazila se Davidova zbirka oružja. Kate je salon ispunila djelima Rembrandta, Vermenda, Marqueza i Bellinija. U kući su još postojale plesna i svečana dnevna soba, dječja soba, odmah uz muzičku, i

bezbroy spavaćih soba. U prostranim, perivojima kočili su se kipovi Rodina, Augustusa Saint-Gaudensa i Maillola. Bila je to palača dostojna kralja. *Kralj će i odrasti u njoj*, veselo je pomislila Kate.

1928, kad je Tony navršio četiri godine, Kate ga je poslala u odgajalište. Bio je naočit, dostojanstven dječak, sivih, majčinih očiju i prkosne brade. Pohadao je satove glazbe, a s navršenih pet godina krenuo je u plesnu školu. Majka i sin proveli su neke od najljepših trenutaka u Cedar Hill Houseu, u Dark Harboru. Kate je kupila jahtu, motorni brod dug dvadeset i sedam metara, i nazvala ga *Gusar*. Plovili su duž obala Mainea, i Tony je uživao. Međutim, Kate je svoju najveću radost pronalazila u poslu.

Postojalo je nešto tajanstveno u poduzeću što ga je osnovao McGregor. Bilo je živo i izjedalo je. Predstavljalo je Kateina ljubavnika koji neće umrijeti jednog zimskog dana i ostaviti je samu. Živjet će zauvijek. A jednog dana će ga predati sinu.

Jedini nemir u Katein život unosila je njezina domovina. Voljela je Južnu Afriku. Ali rasni problemi postajali su tamo sve veći, i bila je ozbiljno zabrinuta. Stvorila su se dva politička tabora: *verkramptes* su bili uskih pogleda i podržavali segregaciju. *Verligtes* su željeli poboljšati položaj crnaca. Predsjednik vlade James Hertzog i Jan Smuts stvorili su koaliciju, udružili snage i progurali zakon o Novoj zemlji. Crnci više nisu imali pravo glasa u vlastitoj zemlji. Milijuni ljudi, pripadnici različitih manjina, bili su zatečeni novim zakonom. Područja bez rudače, industrijski centri i luke određeni su kao prebivališta za obojene, crnce i Indijce.

Kate je dogovorila sastanak u Južnoj Africi s nekoliko visokih državnih službenika.

– Ovo je tempirana bomba – rekla im je Kate. – Vi pokušavate zadržati osam milijuna ljudi u ropstvu.

– Nije to ropstvo, gospođo Blackwell. Činimo to za njihovo vlastito dobro.

– Doista? Možete li mi to objasniti?

– Svaka rasa pridonosi nečim. Ako se crnci počnu miješati s bijelcima, izgubit će svoju individualnost. Mi ih pokušavamo zaštititi.

– To je prokleta glupost – odvrtila je Kate. – Južna Afrika je postala rasistički pakao.

– To nije istina. Crnci iz drugih zemalja prelaze tisuće kilometara samo da uđu u ovu zemlju. Kopačima plaćaju nadnice i do pedeset šest funti. Crncu je bolje ovdje nego igdje na svijetu.

– Onda ih žalim – rekla je Kate.

– Oni su primitivna djeca, gospođo Blackwell. Sve je to za njihovo dobro.

Kate je napustila sastanak razočarana i duboko zabrinuta za svoju zemlju.

Brinula je i o Bandi. Često se pojavljivao u vijestima. Južnoafrički tisak ga je nazivao *crvenim bedrinicem*, i u člancima se osjećalo divljenje preko volje. Utekao je policiji preobukavši se u radnika, zatim vozača i vratara. Organizirao je ustaničku vojsku i postao najtraženija osoba na policijskom popisu. Jedan

članak u *Cape Times* govorio je o tome kako su ga trijumfalno nosili ulicama crnog sela. Obilazio je mjesta i govorio studentima. Nestajao je uvijek kad je policija mislila da mu je na tragu. Govorilo se da ima osobnu zaštitu stotine prijatelja i sljedbenika, i da svaku noć provodi u drugoj kući. Kate je znala da ga jedino smrt može zaustaviti.

Morala se susresti s njim. Pozvala je jednog od svojih crnih nadglednika, čovjeka u kojeg je imala povjerenja.

– Williame, možeš li pronaći Bandu?

– Samo ako on to želi.

– Pokušaj. Želim ga sresti.

– Vidjet ću što mogu.

Nadglednik joj se javio ujutro.

– Ako ste slobodni večeras, čekat će vas automobil i povesti u provinciju.

Odvezli su Kate u malo selo sedamdesetak kilometara od Johannesburga. Vozač se zaustavio ispred drvene kućice i Kate je ušla. Banda ju je čekao. Nije se promijenio otkad ga je Kate zadnju put vidjela. *A sigurno ima šezdeset godina*, pomislila je Kate. Policija ga je već godinama progonila, ali izgledao je bezbrižno i spokojno.

Zagrlio je Kate.

– Svaki put kad te vidim sve si ljepša.

Nasmijala se.

– Starim. Još koju godinu i navršit ću četrdeset.

– Vrijeme je blago prema tebi, Kate.

Ušli su u kuhinju i dok je Banda pripremao kavu, Kate je govorila.

– Ne sviđa mi se ovo što se događa, Banda. Kamo sve to vodi?

– Bit će i gore – rekao je Banda jednostavno. – Vlada ne želi razgovarati s nama. Bijelci su uništili sve mostove između sebe i nas. Ali shvatit će jednog dana kad im ti mostovi postanu neophodni. Mi sad imamo svoje junake, Kate. Nehemiah Tile, Mokone, Richard Msimang. Bijelci nas tjeraju i gone poput stoke na pašnjaku.

– Ne slažu se svi bijelci s tim – uvjerala ga je Kate. – Imaš prijatelje koji borbom pokušavaju promijeniti stvari. To će se i dogoditi jednog dana, Banda, ali treba vremena.

– Vrijeme je poput pijeska u pješčanoj uri. Otječe.

– Banda, što se dogodilo s Ntameom i Magenom?

– Moja supruga i sin se skrivaju – rekao je Banda tužno. – Policija me marljivo traži.

– Čime mogu pomoći? Ne mogu jednostavno sjediti i ne raditi ništa. Bi li novac pomogao?

– Novac uvijek pomaže.

– To ću urediti. Još nešto?

– Moli. Moli za sve nas.

Ujutro se Kate vratila u New York.

Kad je Tony bio dovoljno star da putuje, Kate ga je, za njegovih školskih praznika, vodila na svoja poslovna putovanja. Volio je muzeje i satima je promatrao platna i kipove velikih majstora. Kod kuće je Tony skicirao kopije tih slika na zidu, ali nije dopuštao da majka vidi njegov rad.

Bio je umiljat, bistar i nekako plah, što se ljudima sviđalo. Kate se ponosila svojim sinom. Uvijek je bio najbolji u razredu.

– Sve si ih pobijedio, dragi, zar ne? – Nasmijala se i čvrsto ga zagrlila.

A mali Tony pokušavao je još žešće ispunjavati majčina očekivanja.

1936, na Tonyjev dvanaesti rođendan, Kate se vratila s puta po Bliskom istoku. Nedostajao joj je Tony, i jedva je čekala da ga vidi. Zagrlila ga je i poljubila.

– Sretan rođendan, mili! Jesi li imao lijep dan?

– Dda. Pprekrasan.

Kate je odstupila i pogledala ga. Ranije nije primijetila njegovo mucanje.

– Jesi li ti dobro, Tony?

– Oodlično. Hhhvala mma...mmajko.

– Ne smiješ mucati – rekla mu je. – Govori sporije.

– Hoću mmajko.

U idućih nekoliko tjedana stanje se još više pogoršalo. Kate je napokon odlučila razgovarati s dr. Harleyem. John Harley je pregledao dječaka.

– Fizički, on je zdrav dječak, Kate. Da nije duševno preopterećen?

– Moj sin? Nije, naravno. Kako možeš pitati tako nešto?

– Tony je osjetljiv dječak. Mucanje je vrlo često fizički izraz frustracije i nesposobnosti svladavanja određenih poteškoća.

– Griješiš, Johne. Tony postiže najbolje rezultate. U prošlom polugodištu triput je nagrađivan. Najbolji atletičar, najbolji učenik i najbolji na satovima umjetnosti. Ne bih to nazvala nesposobnošću.

– Dobro. – Promatrao ju je. – Što radiš kad Tony muca, Kate?

– Ispravljam ga, naravno.

– Preporučujem ti da to ne činiš. Samo ćeš ga na praviti još napetijim.

Kate se razljutila.

– Ako Tony ima psihičkih problema kao što ti sugeriraš, uvjeravam te da to nije zbog njegove majke. Ja ga obožavam. On je svjestan mog uvjerenja da je najčudesnije dijete na svijetu.

U tome je i ležao problem. Ni jedno dijete ne bi se moglo nositi s tim. Dr. Harley je pogledao na svoju tabelu.

– Da vidimo, Tony ima dvanaest godina?

– Da.

– Možda bi bilo dobro da ode nekamo na neko vrijeme u nekakvu privatnu školu.

Kate je samo zurila u njega.

– Neka malo bude sam svoj gazda. Dok završi srednju školu. U Švicarskoj imaju odlične škole.

Švicarska! Sama pomisao da Tony bude tako daleko od nje bila je užasna. Bio je premlad, nije još spreman... Dr. Harley ju je promatrao.

– Razmislit ću – rekla mu je Kate.

Poslijepodne je otkazala sastanak poslovnog odbora i rano otišla kući. Tony je bio u svojoj sobi i pisao domaću zadaću.

– Ddd...ddanas ssam do...dobio ssssve pe...pe...petice.

– Što kažeš na ideju da pođeš u školu u Švicarskoj, mili?

Oči su mu zasjale.

– Sss ssmijem li?

Šest tjedana kasnije. Kate je Tonyja ukrkala na brod. Odlazio je u Institute Le Rosey u gradiću Rolle, na obali ženevskog jezera. Kate je stajala na doku njujorške luke i promatrala brod sve do časa kad su ga remorkeri napustili. *Dovraga! Nedostajat će mi!* Okrenula se i pošla prema limuzini što ju je odvezla u ured.

*

Kate je uživala u radu s Bradom Rogersom. Imao je četrdeset šest godina; bio je dvije godine stariji od Kate. Postali su dobri prijatelji i Kate ga je voljela zbog njegove odanosti *Kruger-Brent Ltd.* Bio je neoženjen, premda je imao nekoliko privlačnih djevojaka. Malo-pomalo Kate je shvatila da je napola zaljubljen u nju. Nekoliko puta izrekao je dvosmislene primjedbe, ali ona je odlučila da njihov odnos zadrži na razini poslovnog odnosa. Prekršila je to pravilo samo jednom.

Brad se počeo redovito viđati s nekom ženom. Noćima je ostajao kasno, a na jutarnje sastanke dolazio je umoran i rastresen. Misli su mu lutale negdje drugdje. A to je bilo loše za kompaniju. Kad je prošao još jedan mjesec a njegovo ponašanje postalo još gore, Kate je napokon odlučila da nešto poduzme. Sjetila se kako je malo trebalo pa da David napusti kompaniju zbog žene. Nije željela da se to isto ponovi s Bradom.

Kate je sama kanila u Pariz zbog preuzimanja nekog uvozno-izvoznog poduzeća, ali u posljednji trenutak pozvala je Brada da joj se pridruži. Prvi dan proveli su na sastancima, a uvečer su večerali u *Grand Vefouru*. Nakon večere Kate je predložila Bradu da joj se pridruži u njezinom apartmanu u hotelu *George V* da prolistaju izvještaje o novom poduzeću. Kate ga je dočekala u tankoj kućnoj haljini.

– Donio sam revidiranu ponudu – počeo je – Mogli bismo...

– To može pričekati – rekla je Kate nježno. U glasu joj se osjećao poziv i on ju je ponovo pogledao.

– Htjela sam da budemo sami.

– Kate...

Prišla mu je i zagrlila ga.

– Bože! – rekao je. – Već tako dugo te želim.

– I ja tebe.

Pošli su u spavaću sobu.

Kate je bila čulna žena, ali svu svoju seksualnu energiju odavno je usmjerila drugamo. Potpuno ju je ispunjavao njezin rad. Brad joj je trebao zbog drugih razloga.

Ležao je na njoj. Raširila je noge i osjetila njegovu tvrdoću u sebi. Nije osjećala ni ugodu ni neugodu.

– Kate, već tako dugo te volim...

Pritiskao ju je, ulazio i izlazio iz nje u drevnom, bezvremenom ritmu. *Traže prokleta mnogo za svoje poduzeće, razmišljala je Kate. Znaju da ga želim i zato će ustrajati.*

Brad joj je nježno šaptao.

Mogla bih opozvati razgovore i pričekati da se oni meni jave. Ali što ako to ne učine? Usudujem li se izgubiti ovaj posao?

Ubrzao je ritam, a Kate je pomicala svoja bedra i udarala o njegovo tijelo.

Ne. Jednostavno će pronaći drugog kupca. Bit će bolje da platim što traže. Nadoknadiću trošak prodajom jedne od njihovih podružnica.

Brad je stenjao u divljem zanosu, a Kate se micala sve brže vodeći ga prema klimaksu.

Reći ću im da pristajem na njihove uvjete.

Dug udisaj, drhtaj, i Brad je progovorio:

– O, Bože! Kate, bilo je prekrasno. Jesi li i ti uživala?

– Bilo je božanstveno.

Ležala je u Bradovim rukama cijele noći, razmišljala i kovala planove, a on je spavao. Ujutro, kad se probudila, rekla mu je:

– Brade, ona žena što je viđaš...

– Bože! Pa ti si ljubomorna! – Sretno se nasmijao. – Zaboravi na nju. Obećavam, nikada je više neću vidjeti.

Kate nikada više nije pošla s Bradom u krevet. Nije razumio zašto ga odbija.

– Ne znaš koliko to želim, Brade, ali bojim se da bi nas to omelo u našem zajedničkom poslu. Oboje se moramo žrtvovati.

Bio je prisiljen živjeti s tim.

Kompanija se širila. Kate je osnivala dobrotvorne zaklade što su davale priloge fakultetima, crkvama i školama. Njezina umjetnička zbirka postajala je sve veća. Nabavila je djela velikih renesansnih i kasnorenesansnih majstora Rafaela, Tiziana, Tintoretta i El Greca; djela baroknih slikara Rubensa, Caravaggia i Van Dycka.

Zbirka Blackwell slovila je za najvrijedniju privatnu zbirku na svijetu. *Slovila*, jer je nitko osim pozvanih gostiju nije vidio. Kate nije dopuštala fotografiranje niti je o zbirci govorila novinarima. Informacije o osobnim

životima članova obitelji Blackwell nisu bile dostupne. Posluzi i namještenicima kompanije nije bilo dopušteno govoriti o obitelji Blackwell. Naravno, glasine i nagađanja nije bilo moguće spriječiti, jer Kate Blackwell predstavljala je zagonetku koja pobuđuje radoznalost. Bila je jedna od najbogatijih i najmoćnijih žena svijeta. Postojalo je tisuće pitanja o njoj, ali svega nekoliko odgovora.

Kate je nazvala direktoricu škole Le Rosey.

– Zanima me kako je Tony.

– Odlično, gospođo Blackwell. Vaš sin je izvanredan On...

– Nisam mislila na to. Mislila sam na... – Oklijevala je.. Mislila sam na njegovo mucanje.

– Uopće ne muca. Odlično se osjeća.

Kate je odahnula. Znala je da je to samo pritisak, prolazna faza. Eto ti liječnika!

Tony je stigao kući četiri tjedna kasnije i Kate ga je dočekala na aerodromu. Izgledao je dobro i naočito, i Kate je osjetila nadiranje ponosa.

– Zdravo, ljubavi. Kako si?

– Ddobro, mma... mmajko. Kako sssi ttti?

Za svog boravka kod kuće, Tony je jedva čekao da vidi nove slike što ih je majka u međuvremenu nabavila. Osjećao je strahopoštovanje prema velikim majstorima, a francuski impresionisti su ga opčinjavali: Monet, Renoir, Manet i Morisot. Budili su u njemu svijet čarolije. Kupio je boje, slikarski stalak i prionuo poslu. Vjerovao je da su njegove slike užasne i nije ih nikome pokazivao. Zar bi se i mogle uspoređivati s izuzetnim remek-djelima?

– Jednog dana sve ove slike pripast će tebi – rekla mu je Kate.

Ta pomisao ispunila je trinaestgodišnjaka nemirom. Njegova majka nije razumjela. One nikada ne mogu pripasti njemu, jer on nije napravio ništa čime bi ih zaslužio. Činjenica da nije živio s majkom izazivala je u njemu dvojne osjećaje. Sve oko nje bilo je tako uzbuđljivo. Predstavljala je središte vihora, izdavala naredbe, sklapala nemoguće poslove, vodila ga na egzotična mjesta i upoznavala ga sa zanimljivim ljudima. Bila je osoba vrijedna poštovanja i ispunjavala je Tonyja neizmjernim ponosom. Vjerovao je da je najčudesnija žena na svijetu. Jedino je osjećao krivicu što je samo u njezinoj prisutnosti mucao.

Kate nije znala kako duboko strahopoštovanje njezin sin osjeća prema njoj sve dok je jednom kod kuće, za praznika, nije upitao.

– Mmmmajko, upp... uppravljaš li... li ti ssvi... ssvijetom?

Nasmijala se.

– Ne, naravno. Odakle ti tako smiješno pitanje?

– Svi moji školski prijatelji pričaju o tebi. Znaš, doista si netko.

– Ja jesam netko – rekla je Kate. – Ja sam tvoja majka.

Tony je više od svega želio ugoditi Kate. Znao je koliko joj kompanija znači i koliko računa s tim da će je on preuzeti jednog dana. Ispunjavalo ga je to tugom, jer znao je da mu to nije nakana. Nije namjeravao svoj život posvetiti tome. Kad je pokušavao to objasniti svojoj majci, ona se nasmijala.

– Glupost, Tony. Suviše si mlad, a da bi već znao što ćeš sa svojom budućnošću.

I on bi počinjao mucati.

Tony je želio postati slikar. Biti sposoban uhvatiti ljepotu i zaustaviti je zauvijek. Želio je poći u Pariz i studirati. Znao je da o tome mora vrlo pažljivo započeti razgovor s majkom.

Zajedno im je bilo prekrasno. Kate je posjedovala golem imetak. Kupila je kuće u Palm Beachu i Južnoj Karolini, ergelu u Kentuckyju, i sva su ta mjesta posjećivali za njegovih praznika. Promatrali su trke za Američki kup u Newportu, a u New Yorku su odlazili na ručak kod *Delmonica*, na čaj u *Plazu* i nedjeljne večere kod *Lüchowa*. Kate su zanimale utrke konja i njezina ergela postala je jedna od najboljih na svijetu. Kad bi nastupao jedan od Kateinih konja, vodila je Tonyja na trku. Zajedno su sjedili u loži, a Tony se čudio svojoj majci koja je navijala do promuklosti. Znao je da njezino uzbuđenje nema veze s novcem.

– Glavno je pobijediti, Tony. Upamti to. Pobijedili to je važno.

Provodili su tihe i besposlene dane u Dark Harboru. Kupovali su po dućanima u Pendletonu i Coffinu i uživali u sladoledu. Ljeti su jedrili, planinarili i posjećivali umjetnicke galerije. Zimi su skijali, klizali i vozili se saonicama s konjskom zapregom. Ponekad su sjedili ispred kamina u knjižnici, a Kate bi sinu pričala stare obiteljske priče o njegovom djedu i Bandi, i o proslavi što su je Madam Agnes i njezine djevojke priredile Tonyjevoj baki. Bila je to slikovita obitelj, obitelj kojom se trebalo ponositi i voljeti je.

– *Kruger-Brent Ltd.* jednog će dana postati tvoj, Tony. Ti ćeš voditi kompaniju i...

– Jjja je ne že... želim vo... vo... voditi, mmajko. Ne zanimaju me veliki poslovi i mmoć.

Kate je planula.

– Ti, prokleta budalo! Što ti znaš o velikim poslovima i moći? Zar misliš da svijetom širim zlo? Nanosim ljudima bol? Zar misliš da je *Kruger-Brent Ltd.* nemilosrdan stroj što uništava sve pred sobom? Poslušaj me, sinko. Jedino je Isus Krist više. Mi smo uskrsnuće, Tony. Mi spašavamo živote stotinama tisuća. Kad otvorimo tvornicu u zaostalom kraju, ljudi tada mogu izgraditi škole, knjižnice i crkve. Pristojno nahraniti svoju djecu, odjenuti ih i izgraditi im igrališta. – Disala je teško obuzeta bijesom. – Gradimo tvornice tamo gdje su ljudi gladni i nezaposleni, i zahvaljujući nama osiguravamo im doličan život i mogućnost da budu ponosni. Mi smo njihovi spasitelji. Da se nikad više nisi rugao velikim poslovima i moći.

– Op... oprosti, mmmajko – bilo je sve što je Tony mogao reći. A u sebi je tvrdoglavo pomislio: *Bit ću umjetnik.*

Kad je Tony navršio petnaest godina, Kate je predložila da praznike provedu u Južnoj Africi gdje Tony još nikada nije bio.

– Ja trenutačno ne mogu poći, Tony, ali bit će ti prekrasno. Dogovorit ću sve što treba.

– Nnnnadao sam sse da ću provesti pppraznike u Dark Harboru, mmmajko.

– Dogodine – rekla je Kate čvrsto. – Želim da ovo ljeto provedeš u Johannesburgu.

Kate je o putu obavijestila nadzornika kompanije u Johannesburgu i zajedno su pripremili detalje Tonyjeva putovanja. Svaki dan zamišljen je samo s jednim jedinim ciljem. Da Tonyju bude što uzbudljiviji i da shvati da budućnost leži u kompaniji.

Kate su svakodnevno izvještavali o sinu. Povelili su ga do rudnika zlata. Zatim je proveo dva dana na poljima dijamanta. U pratnji stručnog vodiča obišao je tvornice *Kruger-Brent Ltd.* I otišao na safari.

Nekoliko dana prije nego što su završavali Tonyje praznici. Kate je nazvala direktora kompanije u Johannesburgu.

– Kako je Tony?

– Odlično se zabavlja, gospođo Blackwell. Jutros je zapravo upitao smije li ostati još nekoliko dana.

Zadovoljstvo je preplavilo Kate.

– Predivno! Hvala vam.

Nakon završenih praznika, Tony se vratio u Southampton u Engleskoj i tamo se ukrcao na avion *Pan Americana* za Sjedinjene Države. Kate je letjela *Pan Americanom* kad god je mogla. Kompanija ju je razmazila.

Kate je napustila važan sastanak i dočekala sina na terminalu *Pan Americana* na aerodromu u New Yorku. Njegovo zgodno lice bilo je ispunjeno oduševljenjem.

– Jesi li se dobro proveo, sine?

– Južna Afrika je čudesna, majko. Znaš, povelili su me u pustinju Namib gdje je djed ukrao dijamante pradjedu Van der Merweu.

– Nije ih ukrao, Tony – ispravila ga je Kate. – samo uzeo svoje.

– Naravno – narugao se Tony. – U svakom slučaju bio sam tamo. Magle nije bilo, ali još uvijek imaju pse i sve ostalo. – Nasmijao se. – Pokazali su mi nekoliko pppri.. primjeraka dijamanta, ali mi ih nisu dali.

– Ne moraju ti davati primjerke. Jednog će dana sve biti tvoje.

– Tt... to im *ti* kaži. Mene nisu htjeli slušati.

Zagrlila ga je.

– Uživao si doista, zar ne? – Bila je neizmjereno zadovoljna što je Tonya toliko uzbudilo njegovo nasljedstvo.

– Znaš li što mi se najviše ss... svidjelo?

Kate se s ljubavlju nasmijala.

– Što?

– Boje. Nnaslikao sam mnoge pejzaže. Nije mi se odlazilo. Ali ja ću se vratiti i ssslikati.

– Slikati? – Kate je pokušala odglumiti oduševljenje. – To zvuči kao prekrasan hobi, Tony.

– Ne. Ne mmislim na to kao hobi, majko. Želim postati ss... slikar. Razmišljao sam mnogo o tome. Idem u Pariz studirati. Mislim da sam možda nadaren.

Kate je osjetila napetost.

– Ne kaniš valjda slikajući provesti ostatak života?

– Da, želim, mmajko. To je jedino do čega mi je doista sstalo.

Kate je znala da je izgubila.

Ima pravo na vlastiti život, pomislila je Kate. Ali ne mogu mu dopustiti tako užasnu grešku.

U rujnu više nisu mogli ni o čemu odlučivati. U Evropi je počeo rat.

– Upiši se u Školu za financijsko poslovanje i trgovinu u Wharlonu – rekla je Kate Tonyju. – Ako i nakon dvije godine budeš želio postati umjetnik, dat ću ti svoj blagoslov. – Kate je bila uvjerena da će se Tony predomisлити. Nije mogla zamisliti da joj sin provede život razmazujući boju na komadiće platna i napusti mogućnost upravljanja najuzbudljivijim konglomeratom na svijetu. Naposljetku, on je ipak bio njezin sin.

Drugi svjetski rat bio je nova velika mogućnost za Kate Blackwell. Svijetu je nedostajalo oružja i vojne opreme, a *Kruger-Brent Ltd.* je to mogao isporučiti. Jedan ogranak kompanije proizvodio je za oružane snage, a drugi za građanstvo. Tvornice kompanije radile su dvadeset i četiri sata dnevno.

Kate je bila uvjerena da Sjedinjene Države neće izigravati neutralnost. Predsjednik Franklin D. Roosevelt zatražio je da zemlja bude veliki arsenal demokracije. Jedanaestog ožujka 1941. u Kongresu je prošao zakon o zajmu i najmu, čime je započela američka pomoći Saveznicima. Savezničko brodovlje na Atlantiku bilo je ugroženo Njemačkom blokadom. Njemačke podmornice u formacijama od osam podmornica napadale su i uništavale savezničke brodove.

Njemačka je nalikovala neumoljivoj sili koju nije bilo moguće zaustaviti. Unatoč Versajskom ugovoru, Hitler je izgradio je najveću ratnu mašineriju u povjesti. Novom strategijom, nazvanom *Blitzkrieg*, Njemačka je napala Poljsku, Belgiju, Nizozemsku, a ubrzo je skršen otpor i u Danskoj, Norveškoj, Luksemburgu i Pruskoj.

Kate je poduzela potrebne korake kad je čula da u tvornicama *Kruger-Brent Ltd.* koje su konfiscirali nacisti hapse Židove i deportiraju ih u konclogore. Obavila je dva telefonska razgovora, i tjedan dana kasnije putovala je u Švicarsku. Odsjela je u hotelu *Baur al Lac* u Zürichu, gdje ju je očekivala poruka pukovnika Brinkmana. Brinkman je upravljao berlinskim ogrankom kompanije *Kruger-Brent*. Kad je tvornicu preuzela nacistička vlada, Brinkmann je dobio čin pukovnika i zadržao svoj položaj.

Sreo je Kate u hotelu. Bio je to mršav, odmjeren muškarac, plave i rijetke, pažljivo počešljane kose.

– Milo mi je što vas vidim, *frau* Blackwell. U ime svoje vlade, ovlašten sam obavijestiti vas da će vam tvornice biti vraćene čim završi rat. Njemačka će postati najveća industrijska sila svijeta i radićemo s ljudima poput vas.

– A što ako Njemačka izgubi?

Brinkman se nasmiješio.

– Oboje znamo da je to nemoguće, *frau* Blackwell. Sjedinjene Države su mudre i ne upliću se u evropske poslove. Nadam se da će tako biti i dalje.

– Sigurna sam da se tome nadate, pukovniče. – Nagnula se naprijed. – Čujem da Židove tjerate u konclogor i istrebljujete. Je li to istina?

– Britanska propaganda, uvjeravam vas. Istina je da *die Juden* moraju u radne logore, ali dajem vam moju oficirsku riječ da se prema njima postupa onako kako dolikuje.

Kate nije sasvim dokučila značenje tih riječi. Odlučila je da sazna istinu.

Sutradan je Kate dogovorila sastanak s poznatim Njemačkim trgovcem, Ottom Buellerom. Imao je pedesetak godina, samilosno lice i oči koje su upoznale duboku patnju. Sreli su se u maloj kavani nedaleko od kolodvora. *Herr* Bueller izabrao je stol u pustom kutu.

– Rekli su mi da ste organizirali tajni pokret koji pomaže Židovima da prebjegnu u neutralne zemlje – tiho je govorila Kate. – Je li to istina?

– Nije, gospođo Blackwell. Takav čin bio bi izdaja Trećeg Reicha.

– Čujem da vam za takvu aktivnost trebaju sredstva.

Herr Bueller je slegnuo ramenima.

– Ako nema pokreta, ne trebaju mi ni sredstva, zar nije tako?

Pogled mu je nervozno lutao kavanom. Bio je to čovjek koji je svakodnevno mirisao opasnost i spavao s njom.

– Mislila sam da mogu pomoći – rekla je Kate oprezno. – *Kruger-Brent Limited* ima mnoge tvornice u neutralnim i savezničkim zemljama. Da netko tamo dovede izbjeglice, mogla bih im osigurati posao.

Herr Bueller je sjedio i pijuckao gorku kavu.

– O tome ja ne znam ništa – rekao je napokon. – Danas je opasno baviti se politikom. Ali ako želite pomoći nekom u nevolji, imam ujaka u Engleskoj koji je jako bolestan. Njegovi liječnički troškovi vrlo su visoki.

– Kako visoki?

– Pedeset tisuća dolara mjesečno. Novac za njegove liječničke troškove trebalo bi polagati u Londonu, a zatim ta sredstva prenijeti u švicarsku banku.

– To je moguće napraviti.

– Mom ujaku će to biti jako drago.

Osam tjedana kasnije, male ali stalne grupe židovskih izbjeglica počela su stizati u savezničke zemlje i dobivati posao u tvornicama kompanije *Kruger-Brent*.

Tony je nakon dvije godine napustio školu. Otišao je obavijestiti Kate u njezin ured.

– Ppp...pokušao sam, mmmajko. Ddoista jesam. Ali odlučio sam. Želim ssstudirati ssslikarstvo. Kkkad rat završi, idem u Ppariz.

Svaka riječ je za Kate bila poput udarca čekićem.

– Zzznam da sam te rrazočarao, a...ali moram sam živjeti svoj žžživot. Mislim da mogu postati dobar, doista dobar slikar. – Ugledao je čudan izraz na Kateinom licu. – Učinio sam što si tražila. Sad ti mm...moraš pružiti priliku meni. Primljen sam na studij umjetnosti u Chicagu.

Kateine misli bile su uzburkane. To što Tony želi tako je proketo *gubljenje vremena*.

– Kad odlaziš? – bilo je sve što je upitala.

– Upisi počinju petnaestog.

– Koji je danas datum?

– Šesti prosinca.

U nedjelju, sedmog prosinca 1941, eskadrile bombardera *Nakajama* i lovaca *Zero* japanske kraljevske mornarice napale su Pearl Harbor. Dan kasnije Sjedinjene Američke Države ušle su u rat. Tog poslijepodneva Tony se prijavio u jedinicu pomorske pješadije. Upućen je u Quantico, u saveznoj državi Virginia, gdje je završio oficirsku školu, a zatim na Tihi ocean.

Kate je živjela kao na rubu provalije. Njezinim radnim danom dominirali su zadaci što ih je zahtijevalo upravljanje kompanijom, ali u svakom trenutku negdje u njezinoj podsvijesti postojao je strah da će stići loše vijesti o Tonyju, o tome da je ranjen ili ubijen.

U ratu s Japanom išlo je loše. Japanski avioni bombardirali su američke baze na Guamu, Midwayu i otočju Wake. Japanci su zauzeli Singapur u veljači 1942. I ubrzo pregazili Novu Britaniju, Novu Irsku i Solomonsko otočje. General Douglas MacArthur morao se povući s Filipina. Moćne sile Osovine polako su osvajale svijet nad koji su se nadvile tamne sjene. Kate se bojala da ne zarobe i muče Tonyja. Unatoč svojoj moći i utjecaju, mogla je jedino moliti. Svako Tonyjevo pismo bilo je zračak nade, dokaz da je još nedavno bio živ. ‘Ovdje nam ništa ne govore’, pisao je Tony. ‘Da li se Rusi još drže? Japanski vojnik je okrutan, ali vrijedan poštovanja. Ne boji se smrti...’

‘Što se zbiva u Americi? Zar radnici u tvornicama doista štrajkuju sa zahtjevima za povećanjem plaće?...’

‘Patrolni čamci ovdje obavljaju strašan posao. Ti momci su doista junaci...’

‘Ti imaš utjecajnih veza, majko. Pošalji nam nekoliko novih F4U lovaca. Nedostaješ mi...’

Sedmog kolovoza 1942. Saveznici su započeli prvu ofanzivnu akciju u Tihom oceanu. Američka pomorska pješadija iskrcala se na Solomonskom otočju. Oдавde su krenuli u osvajanje ostalih otoka koje su zauzeli Japanci.

U Evropi, Saveznici su nizali pobjede. Šestog lipnja 1944. započela je saveznička invazija na zapadnu Evropu. U Normandiji su se iskrcale američke, britanske i kanadske trupe. Sedmog svibnja 1945. Njemačka se bezuvjetno predala.

Šestog kolovoza 1945. na Hirošimu u Japanu bačena je atomska bomba s razarajućom snagom jednakom snazi dvadeset tisuća tona TNT eksploziva. Tri dana kasnije druga bomba uništila je Nagasaki. Četrnaestog kolovoza Japanci su se predali. Dug i krvav rat napokon je prestao.

Tony se vratio kući tri mjeseca kasnije. On i Kate nalazili su se u Dark Harboru, sjedili na terasi iznad zaljeva punog skladnih, bijelih jedara.

Rat ga je promijenio, pomislila je Kate. U Tonyju se osjećala nova zrelost. Imao je brkove, bio opaljen suncem, izgledao zdravo i zgodno. Oko očiju je imao bore kojih ranije nije bilo. Kate je bila uvjerena da su mu godine provedene na moru pružile priliku da razmisli o svojoj ranijoj odluci da se ne pridruži kompaniji.

– Kakvi su ti planovi, sine? – upitala je Kate.

Tony se nasmijao.

– Kao što sam rekao prije nego što su nas grubo prekinuli, majko. Idem u Pariz.

ČETVRTI DIO

Tony
1946 – 1950

Tony je već bio u Parizu, ali okolnosti su u to vrijeme bile drugačije. Grad svjetla bio je zamračen Njemačkom okupacijom. Uništenja ga je spasila odluka da bude proglašen otvorenim gradom. Ljudi su trpjeli mnogo i premda su nacisti opljačkali Pariz, Tony je grad našao relativno nedirnut. Osim toga, ovaj put je kanio ovdje živjeti, postati dio grada, a ne proći kao turist. Mogao je odsjesti u Kateinom stanu na Avenue du Marechal Foch jer nije bio oštećen za rata. Međutim, iznajmio je nenamješten stan u staroj, adaptiranoj zgradi iza Grand Montparnassea. Stan je imao dnevnu sobu s kaminom, malu spavaću sobu i tijesnu kuhinju bez frižidera. Između kuhinje i sobe stisnula se kupaonica s kadom, malim, uprljanim bideom i wc-školjkom sa slomljenim sjedištem.

Kad se gazdarica počela ispričavati, Tony ju je prekinuo.

– Savršeno je.

Subotu je proveo na tržnici jeftine robe. U ponedjeljak i utorak obilazio je antikvarijate na lijevoj obali, a u srijedu je nabavio potrebno pokućstvo. Krevet na izvlačenje, stari stol, dvije mekano podstavljene stolice, stari, izrezbareni ormar, svjetiljke, klimav kuhinjski stol i dvije stolice. *Majka bi bila užasnuta*, pomislio je Tony. Mogao je svoj stan napuniti neprocjenjivim antikvitetima, ali to bi onda značilo igrati ulogu mladog američkog umjetnika u Parizu. A on nije tako kanio živjeti.

Zatim je potražio dobru umjetničku školu. École des Beaux Arts u Parizu bila je najuglednija umjetnička škola u Francuskoj. Mjerila su bila oštra i primljeno je tek nekoliko Amerikanaca. I on se prijavio. *Nikad me neće primiti*, mislio je Tony. *Ali što ako budem primljen!* Morao je nekako majci pokazati da je dobro odlučio. Predao je tri svoja rada i čekao na odgovor četiri tjedna. Koncem četvrtog tjedna pazikuća mu je uručio pismo iz škole. Morao se javiti u ponedjeljak.

École des Beaux Arts bila je smještena u velikoj kamenitoj zgradi na dva kata i imala je desetak razreda ispunjenih studentima. Tony se javio upravitelju škole, *maitre* Gessandu. Bio je to visok čovjek ogorčena izgleda, bez vrata i s najtanjim usnama što ih je Tony ikada vidio.

– Vaše slike su amaterski radovi – rekao je Tonyju. – Ali obećavaju. Naš odbor vas je izabrao više zbog onoga što nema nego što ima na slikama. Razumijete li?

– Ne sasvim, *maitre*.

– Razumijet ćete. Ima vremena. Dodjeljujem vas *maitreu* Cantalu. On će biti vaš učitelj idućih pet godina, ako izdržite toliko.

Izdržat ću, obećao je Tony sam sebi.

Maitre Cantal bio je nizak i potpuno ćelav. Glavu mu je pokrivala grimizna bereta. Imao je tamnosmeđe oči i velik gomoljast nos. Usne su mu nalikovale kobasicama. Pozdravio je Tonyja.

– Amerikanci su diletanti i barbari. Zašto ste ovdje?

– Da naučim, *maitre*.

Maitre Cantal je nešto promrmljao.

U razredu su bila dvadeset i četiri učenika, uglavnom Francuzi. Stalci su bili postavljeni u prostoriji i Tony je izabrao onaj uz prozor što je gledao na radnički restoran. Unaokolo su bili razbacani odljevci ljudske anatomije s grčkih kipova.

Tony je pogledom tražio model, ali nije ga bilo.

– Započnite – rekao je *maitre* Cantal učenicima.

– Oprostite – javio se Tony. – Ja... ja nisam donio svoje boje.

– Ne trebaju vam. Prvu godinu morate naučiti kako se valjano crta. – *Maitre* je pokazao grčke kipove. – Njih ćete crtati. Ako vam to izgleda jednostavno, dopustite da vas upozorim. Prije nego što završi školska godina, polovica od vas bit će eliminirana. – Počeo je uživati u svojim riječima. – Prvu godinu provest ćete u proučavanju anatomije. Drugu, za one koji ostanu, u crtanju živih modela i radu s uljanim bojama. Treće godine, a uvjeravam vas da će vas biti još manje, slikat ćete sa mnom, u mom stilu, usavršavati ga, naravno. U četvrtoj i petoj godini otkrit ćete vlastiti stil, svoj vlastiti izraz. A sad prionimo na posao.

I učenici su se prihvatili rada.

Maitre je šetao sobom, zaustavljao se kod svakog stalka, davao kritičke primjedbe i izražavao svoje mišljenje. Kad je došao do crteža na kojem je radio Tony, rekao je oštro.

– Ne! To nije dobro. Vidim vanjštinu ruke, a želim vidjeti njezinu nutrinu. Mišiće, kosti, ligamente. Želim znati da unutra teče krv. Znaš li to napraviti.

– Znam, *maitre*. Zamisliš, vidiš, osjetiš, a onda nacrtáš.

Kad nije bio u razredu, Tony je najčešće crtao u svom stanu. Mogao je slikati od jutra do mraka. Slikanje mu je davalo osjećaj slobode kakav ranije nikada nije oćutio. Sam čin sjedanja ispred stalka s kistom u ruci ispunjavao ga je božanstvenim osjećajem. Mogao je jednom rukom stvoriti svjetove. Mogao je stvoriti drvo, cvijet, ćovjeka, svemir. Bilo je to opojno iskustvo i shvatio je da je roćen za to. Kad nije slikao, lutao je prekrasnim gradom. Pariz je sad bio njegov grad, mjesto gdje se raćala njegova umjetnost. Postojala su dva Pariza, razdvojena Seinom na lijevu i desnu obalu, i strahovito su se razlikovali. Na desnoj obali živjeli su bogati i afirmirani. Lijeva obala pripadala je studentima, umjetnicima i onima koji su se tek probijali. Ovdje su se nalazili Montparnasse, Boulevard Raspail i Saint-Germain-des-Prés. Café Flore i Henry Miller i Elliot Paul. Tony je sve ovo smatrao svojim domom. Sjedio je satima kod Boule Blanche ili La Coupole s kolegama studentima i razgovarao o njihovom tajanstvenom svijetu.

– Ćujem da je umjetnićki direktor muzeja *Guggenheim* u Parizu i da kupuje sve odreda.

– Kaži mu neka me prićeka.

Ćitali su iste ćasopise i mećusobno ih posućivali jer su bili skupi: *Studio i Cahiers d'Art, Formes et Couleurs i Gazette de Beaux-Arts*.

Tony je naučio francuski u Le Roseyu i brzo se sprijateljio s drugim studentima u razredu, jer svi oni dijelili su zajedničku strast. Nisu ništa znali o Tonyjevoj obitelji i prihvatili su ga kao jednog od svojih. Siromašni umjetnici skupljali su se u Café Flore i Les Deux Magots na bulevaru Saint-Germain, a prehranjivali se kod Le Pot d'Étiau na Rue de Canettes ili na Rue de l'Université. Nitko od njih nije vidio unutrašnjost Lasserrea ili Maxima.

1946. u Parizu su slikali divovi slikarstva. Ponekad je Tony na trenutak ugledao Pabla Picassa, a jednog je dana zajedno s prijateljem vidio Marca Chagalla, velikog, neobuzdanog pedesetgodišnjaka čupave kose što je počela sijediti. Chagall je sjedio za stolom udubljen u razgovor s grupom ljudi.

– Sretni smo što ga vidimo – rekao je Tonyjev prijatelj. – Rijetko dolazi u Pariz. Živi u Venceu, nedaleko od obale Sredozemnog mora.

U jednoj kavani ugledali su Maxa Ernsta, pijuckao je svoj aperitiv, a u ulici Rivoli naišli su na slavnog Alberta Giacomettija, koji je izgledao kao jedna od njegovih skulptura. Visok, mršav i kvrgav. Tony se iznenadio kad je vidio da je ćopav. Tony je upoznao i Hansa Belmera, slikara sve poznatijeg po erotskim slikama mladih djevojaka koje se pretvaraju u lutke bez udova. Ipak, Tonyjev najsretniji trenutak bio je kad se upoznao s Braqueom. Umjetnik je bio srdačan, ali Tony nije mogao ni zucnuti.

Budući geniji obilazili su nove umjetnicke galerije i proučavali radove svojih suparnika. Galerija *Drouant-David* izlagala je radove nepoznatog mladog umjetnika Bernarda Buffeta, bivšeg studenta École des Beaux Arts, te Soutinea, Utrilla i Dufya. Studenti su se skupljali u *Salonu d'Automne*, u galeriji *Carpentier* i galeriji *Mile Roussa* u Rue de Seine. Provodili su ovdje vrijeme ogovarajući svoje uspješne suparnike.

Kad je prvi put ugledala Tonyjev stan, Kate se zaprepastila. Svjesno nije izrekla nikakvu primjedbu. *Dovraga!* pomislila je. *Kako moj sin može živjeti u ovako odvratnoj rupi?* A zatim mu je naglas rekla:

– Vrlo šarmantno, Tony. Ali ne vidim frižider. Gdje čuvaš hranu?

– Na prozorskoj dasci.

Kate je otišla do prozora, otvorila ga i izabrala jabuku.

– Nadam se da ne jedem predmet tvog slikanja.

Tony se nasmijao.

– Nnne, majko.

Kate je zagrizla jabuku.

– Pričaj mi sad o svom slikarstvu.

– Nemam zapravo o mnogo čemu – priznao je Tony. – Ove godine bavimo se samo crtežom.

– Je li ti drag taj *maitre* Cantal?

– Odličan je. Bitnije je jesam li ja njemu drag. Tek trećina studenata iz razreda nastavit će školovanje dogodine.

Kate ni u jednom trenutku nije spomenula Tonyjev povratak u *Kruger-Brent*.

*

Maitre Cantal nije bio sklon raskošnim pohvalama. Gundanje je bilo najveći kompliment upućen Tonyju. 'Vidio sam i gore', govorio je. Ili: 'Kao da naslućujem *nutrinu*.'

Na koncu godine Tony je ostao kao jedan od osmorice primljenih na drugu godinu studija. Otišli su svi proslaviti u noćni klub na Montmartreu, napili se i proveli noć s nekakvim engleskim djevojkama što su putovale po Francuskoj.

Kad je škola ponovo započela, Tony je počeo raditi s uljenim bojama i živim modelima. Kao da su ga pustili iz dječjeg vrtića. Nakon jednogodišnjeg crtanja dijelova anatomije, Tony je osjećao da poznaje svaki mišić, živac i žlijezdu ljudskog tijela. To nije bilo crtanje, bilo je to kopiranje. S kistom u ruci i živim modelom ispred sebe, Tony je počeo stvarati. Čak je i *maitre* Cantal ostao impresioniran.

– Imaš *osjećaj* – promrmljao je – sad moramo usavršiti tehniku slikanja.

Na satovima je poziralo desetak modela. *Maitre* Cantal je najčešće pozivao Carlosa, studenta medicine; Annette, nisku, jedru brinetu crvenih stidnih dlaka i bubuljičavih leđa, i Dominique Masson, lijepu, mladu plavušu delikatnih jabučica i tamnozelenih očiju. Dominique je pozirala nekolicini poznatih slikara. Svi su je voljeli. Svakog dana nakon sata oblijetali su je studenti i pokušavali dogovoriti susret s njom.

– Nikada ne miješam zadovoljstvo i posao – rekla im je. – Uostalom, ne bi bilo pošteno – rugala se. – Svi ste vidjeli što mogu ponuditi. A kako ja mogu znati što vi nudite?

I tako se podrugljiv razgovor nastavljao. Ali Dominique nikada nije izašla ni s kim iz škole.

Kad su jednog poslijepodneva studenti otišli, a Tony upravo završavao sliku Dominique, prišla mu je iznenada s leđa.

– Nos mi je predug.

Tony se zbunio.

– Oprostite. Popravit ću ga.

– Ne, ne. Nos na slici je dobar. Moj nos je predug.

Tony se nasmijao.

– Bojim se da vam u tome ne mogu pomoći.

– Francuz bi rekao: 'Vaš nos je savršen, *chérie*.'

– Vaš nos mi se sviđa premda ja nisam Francuz.

– Očigledno. Nikad me niste pozvali da izađem s vama. Zašto?

Tony je bio iznenađen.

– Ja... ja ne znam. Možda zato što su vas svi drugi zvali, a vi ni s kim niste pošli.

Dominique se nasmijala.

– *Svatko* s nekim pođe. Laku noć. – I otišla je.

Tony je primijetio da mu Dominique prilazi uvijek kad je ostajao raditi kasno. Odjenula bi se, a zatim ga promatrala dok slika.

– Vrlo si dobar – rekla mu je jednog poslijepodneva. – Postat ćeš znamenit slikar.

– Hvala, Dominique. Nadam se da imaš pravo.

– Slikanje ti mnogo znači, *oui*?

– *Oui*.

– Hoće li me budući slavni slikar pozvati na večeru? – Ugledala je iznenađenje na njegovu licu. – Ne jedem mnogo. Moram paziti na liniju.

Tony se nasmijao.

– Hoću, naravno. Bit će mi zadovoljstvo.

Jeli su u restoranu nedaleko od Sacré-Coeur i razgovarali o slikarima i slikanju. Tonyja su strašno zanimale njezine priče o slavnim slikarima kojima je pozirala. Dok su pili kavu s mlijekom, Dominique je rekla:

– Moram ti reći da si jednako dobar kao bilo koji od njih.

Tony je bio neizmjenjivo zadovoljan.

– Ja moram još mnogo raditi – primijetio je.

– Zar me nećeš pozvati i pokazati mi svoj stan? – upitala je Dominique kad su izašli.

– Ako hoćeš. Nije bogzna što.

Kad su stigli, Dominique je razgledala mali, neuredni stan i zavrtjela glavom.

– Imaš pravo. Nije bog zna što. Tko se brine o tebi?

– Čistačica dolazi svakog tjedna.

– Otpusti je. Stan je prljav. Zar nemaš djevojku?

– Nemam.

Promatrala ga je na trenutak.

– Da nisi homoseksualac?

– Nisam.

– Dobro. Bila bi to velika šteta. Donesi mi vedro vode i nešto sapuna.

Dominique je počela čistiti i prati stan, a zatim ga je i pospremila. Kad je napokon završila, rekla je:

– Ovo će zasada biti dovoljno. Bože, moram se okupati. – Ušla je u kupaonicu i napunila kadu vodom. – Kako staneš u ovo? – viknula je.

– Zgrčim noge.

Nasmijala se.

– To bih htjela vidjeti.

Petnaest minuta kasnije izašla je iz kupaonice s ručnikom oko pasa, vlažne i kovrčave plave kose. Imala je krasan stas, čvrste grudi, vitak struk i duge, skladne noge. Tony je ranije nije doživljavao kao ženu. Bila je jednostavno golo tijelo koje je trebalo naslikati na platno. Ručnik je na čudan način sve promijenio. Odjednom mu se krv uzburkala.

Dominique ga je promatrala.

- Želiš li poći sa mnom u krevet?
- Jako.
- Polako je odmotala ručnik.
- Dokaži.

*

Tony nikada nije upoznao ženu poput Dominique. I davala mu je sve, a zauzvrat nije tražila ništa. Dolazila bi svake večeri i kuhala za njega. Kad su izlazili na večeru zahtijevala je da idu u jeftine restorane ili gostionice gdje su služili sendviče.

– Moraš štedjeti – korila ga je. – Čak je i dobrim umjetnicima teško započeti. A ti jesi dobar, *chérie*.

U rane jutarnje sate otišli bi na tržnicu *Les Halles* i pojeli juhu od luka kod *Pied de Cochon*. Posjetili su muzej *Carnavalet*, i zašli na mjesta kamo turisti rijetko dolaze. Na groblju *Père-Lachaise* počivali su Oscar Wilde, Frederic Chopin, Honore de Balzac i Marcel Proust. Obišli su katakombe i proveli praznični tjedan na Seini u barci prijatelja Dominique.

Uživao je u njezinom društvu. Imala je donkihotski smisao za humor i uvijek je Tonyju uspijevala vratiti raspoloženje. Izgledalo je kao da poznaje sve u Parizu i vodila je Tonyja na zanimljive zabave gdje je upoznao neke od najznamenitijih ljudi tog vremena, poput pjesnika Paula Éluarda i Andréa Bretona koji je vodio uglednu galeriju *Maeght*.

Dominique ga je stalno hrabrila.

– Nadmašit ćeš ih sve, *chérie*. Vjeruj mi. Ja znam.

Kad je Tony zaželio slikati noću, Dominique mu je spremno pozirala premda je radila cijeli dan. *Bože, kako sam sretan*, mislio je Tony. Po prvi put je znao da ga netko voli zbog onog što jest, a ne tko je. Taj osjećaj prirastao mu je srcu. Tony se bojao reći Dominique da je nasljednik jednog od najvećih bogatstava na svijetu. Nije želio da se ona promijeni i da izgube ono što imaju. Ipak, za njezin rođendan, Tony joj je kupio kaput od risova krzna.

– Nikada nisam vidjela nešto ljepše! – Dominique se zaogrnila kaputom i zaplesala sobom. Zaustavivši se usred okretaja. – Odakle ovaj kaput? Tony, odakle ti ovaj kaput?

Imao je spreman odgovor.

– Ukrađen je. Kupio sam ga od čovječuljka ispred Rodinova muzeja. Želio ga se otarasiti. Nije skuplji od tkanih kaputa u trgovinama *Au Printemps*.

Dominique je zurila u njega, a zatim prasnula u smijeh.

– Odjenut ću ga makar oboje završili u zatvoru! – Zatim ga je zagrlila i počela plakati. – Tony, ti si budala. Draga, čudesna budala.

Laž se isplatila, pomislio je Tony.

Jedne noći Dominique je predložila Tonyju da preseli k njoj. Posao na školi i poziranje za poznate umjetnike omogućilo je Dominique iznajmljivanje prostranog i modernog stana u ulici *Prêtres Saint-Séverin*.

– Ne bi trebao živjeti na ovakvom mjestu. Strašno je. Živi sa mnom i nećeš morati plaćati stanarinu. Ja ti mogu prati rublje, kuhati i...

– Ne, Dominique. Hvala ti.

– Ali zašto?

Kako da joj objasni? Mogao joj je reći, na samom početku, da je bogat, ali sada je bilo prekasno. Pomislila bi da ju je pravio budalom.

– Ne želim živjeti na tvoj račun – rekao je..– I onako si mi već dala mnogo.

– Onda ću ja napustiti svoj stan i preseliti se ovamo. Želim biti s tobom.

Uselila se dan kasnije.

Među njima je postojala prekrasna i opuštena prisnost. Provodili su vikende na selu i zaustavljali se u malim svratištima gdje je Tony postavljao svoj stalak i slikao krajolik. Kad su ogladnjeli, Dominique je služila izletnički ručak što bi ga sama pripremila. Jeli su na livadi a nakon toga se prepuštali ljubavi. Tony nikada nije bio tako sretan.

Napredovao je u svom radu. Jednog jutra *maitre* Cantal je uzeo Tonyjevo platno i pokazao ga razredu.

– Pogledajte ovo tijelo. Možete vidjeti kako diše.

Tony je te večeri jedva čekao da to kaže Dominique.

– Znaš li kako sam uspio postići taj dojam? Svake noći grlim model svojim rukama.

Dominique se nasmijala ispunjena uzbuđenjem, a zatim se naglo uozbiljila.

– Tony, mislim da ti nisu potrebne još tri godine školovanja. Mislim da si sad spreman. Svatko u školi to vidi, čak i Cantal.

Tony se bojao da još nije dovoljno dobar, da je tek jedan od mnogobrojnih slikara i da će njegov rad ostati izgubljen među tisućama radova što su ih slikari diljem svijeta dnevno stvarali. Takve misli nije mogao podnijeti. *Pobijediti je važno, Tony. Upamti to.*

Ponekad bi Tony osjetio ushit nad naslikanim platnom. *Nadaren sam, pomislio bi. Doista sam nadaren.* A drugi put bi pogledao svoj rad i zaključio: *Ja sam prokleti amater.*

Uz podršku Dominique, Tony je postajao sve sigurniji u svoj rad. Naslikao je već dvadesetak slika. Krajolici, mrtve prirode. Naslikao je голу Dominique ispod drveta posutu pjegama sunčeva svjetla. U prednjem planu vidjela se muška jakna i košulja, i tko je gledao platno znao je da ona očekuje ljubavnika.

Kad je Dominique vidjela sliku, uzviknula je:

– Moraš prirediti izložbu.

– Luda si, Dominique! Nisam još spreman.

– Nemaš pravo, mon cher.

Tony je sutradan poslijepodne stigao kasno. Dominique nije bila sama nego u društvu Antona Goerga, mršavog muškarca s ogromnim truhom i izbuljenim smeđim očima. On je bio vlasnik galerije *Goerg*, skromne galerije na ulici *Douphine*. Tonyjeva platna stajala su unaokolo.

– Što se događa? – upitao je Tony.

– Događa se to, moj gospodine, da ja vaša platna smatram izuzetnim – rekao je Anton Goerg. Potapšao je Tonyja. – Bit će mi čast ako budete izlagali u mojoj galeriji.

Tony je pogledao Dominique, a ona mu je radosno uzvratila pogled.

– Ne... ne znam što bih rekao.

– Vi ste svoje već rekli – odgovorio je Goerg. – Na svojim platnima.

Tony i Dominique ostali su budni do kasno u noć i razgovarali.

– Osjećam da nisam spreman. Kritičari će me razapeti.

– Griješiš, *chérie*. Ovo je savršena prilika. Galerija je mala i doći će tek lokalna publika. Ne postoji mogućnost da nastradaš. Gospodin Goerg ne bi ti dao priliku da ne vjeruje u tebe. I on vjeruje da ćeš postati slavan slikar.

– Dobro – rekao je Tony napokon. – Tko zna? Možda ću i prodati neku od slika.

U brzopjavu je pisalo: STIŽEM U PARIZ U SUBOTU. MOLIM PRIDRUŽI MI SE NA VEČERI. VOLI TE MAJKA.

Kad je ugledao majku kako ulazi u studio, Tony je najprije pomislio: *Kako je ona lijepa žena. Približavala se pedesetoj i imala prirodnu boju kose prošaranu sjedinama. U njoj se osjećao životni naboj. Tony ju je jednom upitao zašto se opet nije udala. Odgovorila je tiho: ‘Samo dva muškarca značajna su u mom životu. Tvoj otac i ti.’*

Sada, u malom stanu u Parizu, gledao je svoju majku.

– Dd...drago mi je da te vidim, mm...majko.

– Tony, izgledaš divno! Imaš bradu! – Nasmijala se i rukom mu je pogladila. – Izgledaš poput mladog Abea Lincolna. – Pogledom je prešla sobu. – Hvala bogu, napokon si pronašao dobru čistačicu. Stan sad iz gleda sasvim drugačije. – Kate je prišla stalku i pogledala sliku na kojoj je Tony radio. Promatrala ju je dugo, a on je nervozno očekivao njezin sud. Kate je progovorila tihim glasom. – Brilljantno, Tony. Doista, briljantno. – Nije suzdržavala ponos što ga je osjećala. U umjetnosti se nije mogla prevariti i obuzela ju je nagla razdraganost zbog činjenica da joj je sin tako nadaren. – Daj da vidim još – rekla mu je.

Dva sata su razgledavali brojna platna. Kate je o svakom detaljno razgovarala. U njezinu glasu nije bilo snishodljivosti. Njezin pokušaj da vlada njegovim životom propao je i Tony ju je cijenio što poraz prima tako dostojanstveno.

– Organizirat ću ti izložbu. Poznajem nekoliko trgovaca...

– Hvala, mmajko, ali nnije potrebno. Idućeg petka otvaram izložbu u jednoj galeriji.

Kate ga je zagrlila.

– Prekrasno! U kojoj galeriji?

– Galeriji *Goerg*.

– Mislim da ne znam za nju.

– Mala je, ali nisam još spreman za galerije *Hammer* ili *Wildenstein*.

Pokazala je na platno s Dominique ispod drveta.

– Griješiš, Tony. Mislim da je ovo...

Začulo se otvaranje ulaznih vrata.

– Uspaljena sam, *chérie*. Svuci... – Dominique je ugledala Kate. – *Merde!*

Oprostite. Nisam znala da imaš društvo, Tony.

Nastao je trenutak ledene tišine.

– Dominique, ovo je moja mmmajka. Mmmajko, dopusti da ti predstavim Dominique Masson. Dvije žene su proučavale jedna drugu.

– Drago mi je, gospođo Blackwell.

– Divila sam se vašem portretu što ga je moj sin naslikao. – Daljnje riječi ostale su neizrečene.

Opet neugodan muk.

– Je li vam Tony rekao da priprema izložbu, gospođo Blackwell?

– Jest, rekao mi je. Prekrasna vijest.

– Možeš li ostati na o...otvorenju, majko?

– Dala bih sve da mogu, ali prekосуtra imam sastanak odbora u Johannesburgu i ne mogu ga propustiti. Da sam znala ranije, drugačije bih organizirala svoje obaveze.

– Nije vv...važno rekao je Tony. – Razumijem.

On se bojao da njegova majka ne počne pričati o kompaniji pred Dominique, ali Kate je mislila jedino na slike.

– Bitno je da izložbu vide prave osobe.

– Tko su to prave osobe, gospođo Blackwell? Kate je pogledala Dominique.

– Osobe koje stvaraju mišljenje. Kritičari. Netko poput Andre d'Usseau. On bi morao doći.

Andre d'Usseau bio je najugledniji kritičar u Francuskoj. Poput lava čuvao je dveri hrama umjetnosti i njegova jedna jedina kritika mogla je od umjetnika napraviti slavno ime. Pozivali su ga na otvaranje svih izložbi, ali on je dolazio samo na najznačajnija. Vlasnici galerija i umjetnici drhtali su očekujući njegove kritike. Bio je majstor *bon mota*, i njegove podrugljive primjedbe letjele su Parizom na otrovnim krilima. Andre d'Usseau bio je najomraženiji čovjek pariškog umjetničkog kruga. I najpoštovaniji. Njegovu zajedljivu duhovitost i okrutne kritike trpjeli su samo zbog njegove stručnosti.

Tony se obratio Dominique.

– Eto, to ti je moja mm...majka. – A onda je rekao Kate: – Andre d'Usseau ne posjećuje male galerije.

– Tony, on *mora* doći. Može te učiniti slavnim preko noći.

– Ili me uništiti.

– Zar nemaš povjerenja u sebe? – Kate ga je promatrala.

– Ima, naravno – rekla je Dominique. – Ali ne možemo se nadati ni u snu da gospodin d'Usseau dođe.

– Vjerojatno imam prijatelje koji ga poznaju.

Lice Dominique je zasjalo.

– To bi bilo fantastično! – Okrenula se prema Tonyju. – *Chérie*, znaš li što bi to značilo da se on pojavi na otvaranju?

– Zaborav.

– Budi ozbiljan. Poznajem njegov ukus, Tony. Znam što mu se sviđa. Tvoje slike će obožavati.

– Ako ne želiš da dođe, neću ga ni pokušati dovesti, Tony – rekla je Kate.

– Želi, naravno da želi, gospođu Blackwell.

Tony je duboko udahnuo.

– Bojim se, ali dovraga! Ppokušajmo.

– Vidjet ću što mogu. – Kate je dugo promatrala sliku na stalku, a onda se s tugom u očima obratila Tonyju.

– Sine, sutra moram napustiti Pariz. Možemo li večerati zajedno?

– Naravno, majko – odgovorio je Tony. – Mi smo slobodni.

Kate je pogledala Dominique.

– Hoćete li da večeramo u *Maximu* ili...

– Dominique i ja znamo odličan mali restoran nedaleko oдавde – brzo je pridodao Tony.

Otišli su u restoran na Place Victoire. Hrana je bila dobra, a vino odlično. Izgledalo je da se dvije žene slažu, i Tony se ponosio njima. *Ovo je jedna od najljepših večeri u mom životu*, pomislio je. *Zajedno sam s majkom i ženom koju ću oženiti.*

Idućeg jutra Kate se javila telefonom s aerodroma.

– Nazvala sam nekoliko ljudi – rekla je Tonyju.

– Nitko mi nije mogao reći ništa definitivno o Andreu d'Usseau. Ali što god se dogodilo, dragi, znaj da se ponosim s tobom. Slike su prekrasne. Tony, volim te.

– I ja... ja tebe volim, majko.

Galerija *Goerg* bila je dovoljno velika da je ne nazovu *intime*. Na zidu se nalazilo dvadesetak Tonyjevih slika, obješenih u zadnjim grozničavim trenucima pred otvorenje. Na mramornom stoliću bilo je sira, kekisa i bijelog vina. U još praznoj galeriji nalazili su se samo Goerg, Tony, Dominique i mlada asistentica koja je pomogla objesiti slike.

Anton Goerg pogledao je na sat.

– Na pozivnicama piše sedam sati. Ljudi tek što nisu stigli.

Tony nije očekivao da će biti nervozan. *Nisam nervozan*, govorio je sam sebi. *Obuzet sam panikom!*

– Što ako nitko ne dođe? – upitao je. – Mislim, što ako ne dođe ni jedna jedina prokleta osoba?

Dominique se nasmijala i pogladila ga po licu.

– Tada ćemo sami pojesti sav ovaj sir i popiti vino.

Ljudi su ipak počeli dolaziti. Najprije polako, a zatim u sve većem broju. Gospodin Goerg ih je dočekivao na vratima i nesuzdržljivo ih pozdravljao. *Ne izgledaju mi poput kupaca umjetnina*, razmišljao je Tony nemilo. Njegov oštar

pogled podijelio ih je u tri grupe. Ovdje su bili umjetnici i studenti umjetnosti koji su posjećivali svaku izložbu i uspoređivali se s konkurencijom, zatim su ovdje bili trgovci umjetninama koji su dolazili na izložbe s ciljem da prošire ružne vijesti o mladim slikarima, i napokon prisutni su bili i oni s pretenzijama na umjetnički ukus. Uglavnom homoseksualci i lezbijke koji kao da su živjeli svoje živote na rubovima svijeta umjetnosti. *Neću prodati ni jednu jedinu prokletu sliku*, pomislio je Tony.

Gospodin Goerg je domahivao Tonyju s druge strane prostorije.

– Ne želim upoznati nikoga od ovih ljudi – šapnuo je Tony Dominique. – Ovdje su da me rastrgaju.

– Glupost. Došli su te upoznati. Zato budi šarmantan, Tony.

I tako je bio šarmantan. Razgovarao je sa svima, smijao se i izgovarao primjerene rečenice na komplimente što ih je dobivao. *Ali jesu li to doista bili komplimenti?* pitao se. Vremenom se u svijetu umjetnosti razvio rječnik kojim se govorilo o izložbama nepoznatih slikara.

– Doista osjećaš da si tamo...

– Nisam vidio stil poput vašeg...

– To je slika...

– Kao da mi govori...

– Niste mogli bolje...

Ljudi su i dalje dolazili, i Tony nije znao da li ih privlači znatiželja prema njegovom radu ili besplatno vino i sir. Još nijednu sliku nije prodao, ali vino i sir brzo su nestajali.

– Budi strpljiv – rekao mu je gospodin Goerg. – Zanima ih. Ali najprije moraju omirisati slike. Kad ugledaju onu koja im se sviđa, ponovo se vraćaju k njoj. Uskoro će upitati za cijenu, a kad zagrizu, *voilà!* Udica je bačena!

– Isuse! Osjećam se kao na ribarenju – rekao je Tony Dominique.

Gospodin Goerg je požurio k Tonyju.

– Prodali smo jednu! – uskliknuo je. – Krajolik u Normandiji. Petsto franaka.

Bio je to trenutak koji je Tony zapamtio zauvijek. Netko je kupio njegovu sliku! Netko je procijenio da je njegov rad vrijedan i platio za njega tako da ga može objesiti u kući ili uredu, promatrati ga, živjeti s njim i pokazivati ga prijateljima. Predstavljalo je to djelić besmrtnosti. Značilo je to živjeti na više od jednog načina i biti istodobno na nekoliko različitih mjesta. Uspješan umjetnik nalazio se u stotinama domova, ureda i muzeja diljem svijeta, a njegova djela pružala su zadovoljstvo tisućama, a ponekad i milijunima ljudi. Tony se osjećao kao da je stupio u panteon Da Vincija, Michelangela i Rembrandta. Više nije bio slikar-amater. Postao je profesionalac. Netko je platio njegov rad.

Dominique mu je žurno prilazila, sjajnih očiju ispunjenih uzbuđenjem.

– Prodao si još jednu, Tony.

– Koju? – upitao je znatiželjno.

– Onu s cvjetnim motivom.

Galerija je sad bila ispunjena ljudima, glasnim razgovorom i zveckanjem čaša. Odjednom je sve utihnulo. Začuo se šapat i sve oči okrenule su se prema

ulazu. Ulazio je Andre d'Usseau. Imao je pedesetak godina, nešto viši od prosječnog Francuza, čvrsta lica i bujne bijele kose. Nosio je lepršav ogrtač i borsalino na glavi. Pratila ga je skupina prišipetlja. Svi su otvorili prolaz d'Usseau. Nije bilo osobe koja nije znala tko je on.

Dominique je stisnula Tonyjevu ruku.

– Došao je! – rekla je. – Ovdje je.

Ovakva čast nikada nije zadesila gospodina Goerga. Bio je izvan sebe, klanjao se pred velikanom.

– Gospodine d'Usseau – brbljao je. – Koje zadovoljstvo! Koja čast! Smijem li vam ponuditi čašu vina ili sir? – Proklinjao je sam sebe zbog toga što nije nabavio bolje vino.

– Hvala vam – odgovorio je d'Usseau. – Ovamo sam došao ugoditi očima. Volio bih upoznati umjetnika.

Tony se od zaprepaštenja nije mogao pomaknuti. Dominique ga je pogurnula.

– Evo ga – rekao je gospodin Goerg. – Gospodin Andre d'Usseau, ovo je Tony Blackwell.

Tony je nekako pronašao glas.

– Drago mi je, gospodine. Hvala vam što ste došli.

Andre d'Usseau se jedva primjetno naklonio i pošao prema slikama na zidu. Ljudi su se povukli i ostavili mu prostora. Svaku sliku je promatrao dugo i pomno, a zatim polako odlazio do druge. Tony je tražio odgovor na njegovu licu, ali nije mogao otkriti ništa. D'Usseau se nije mrštio ni smiješio. Zaustavio se i dugo stajao pred slikom gole Dominique, a zatim pošao dalje. Obišao je prostoriju i ništa nije propustio. Tonyja je oblijevao znoj.

Kad je Andre d'Usseau razgledao izložbu, prišao je Tonyju.

– Drago mi je što sam došao – bilo je jedino što je rekao.

Samo nekoliko minuta nakon što je slavni kritičar otišao, slike su bile rasprodane. Rođen je novi veliki umjetnik i svatko je želio prisustvovati rođenju.

– Ovako nešto još nisam vidio – govorio je gospodin Goerg. – Andre d'Usseau je posjetio moju galeriju. Moju galeriju! O tome će sutra čitati cijeli Pariz. 'Drago mi je što sam došao'. Andre d'Usseau ne troši riječi uzalud. Ovo moramo zaliti šampanjcem. Moramo proslaviti.

Kasnije te noći, Tony i Dominique imali su svoju vlastitu proslavu. Dominique se udobno smjestila u njegovom naručju.

– I ranije sam spavala sa slikarima, ali ni jedan ni je bio tako slavan kao ti. Sutra će cijeli Pariz znati tko si.

Dominique je imala pravo.

U pet ujutro, Tony i Dominique žurno su se odjenuli i otišli po prvo izdanje jutarnjih novina. Tek što je stiglo na kiosk. Tony je zgrabio novine i potražio rubriku umjetnosti. Kritika s imenom Andrea d'Usseaua nalazila se na najvidljivijem mjestu. Tony je čitao glasno:

Jučer je u galeriji 'Goerg' otvorena izložba mladog američkog slikara, Anthonyja Blackwella. Bilo je to veliko iskustvo za ovog kritičara. Posjetio sam tolike izložbe nadarenih slikara da sam već i zaboravio kako izgledaju doista loše slike. Na to su me silom podsjetili sinoć...

Tony je smrtno probljedio.

– Nemoj čitati dalje, molim te – tražila je Dominique. Pokušala mu je uzeti novine.

– Ostavi! – naredio je.

Nastavio je čitati.

Najprije sam mislio da je riječ o šali, jer nisam mogao vjerovati da bi itko ozbiljan imao petlje izložiti takve amaterske radove i nazvati ih umjetnošću. Pokušavao sam pronaći trun nadarenosti. Nažalost, ni traga. Umjesto slika trebali su objesiti autora. Iskreno savjetujem zbunjenom gospodinu Blackwellu da se vrati svojoj stvarnoj, pretpostavljam, soboslikarskoj profesiji.

– Ne mogu vjerovati – šaptala je Dominique. – Ne vjerujem da nije vidio. To kopile! – Dominique je počela bespomoćno plakati.

Tonyjeve grudi bile su ispunjene olovom. Teško je disao.

– Vidio je – rekao je. – On zna, Dominique. On zna. – Glas mu je bio ispunjen bolom. – Zbog toga tako boli. Bože! Kakva sam ja budala bio! – Počeo je hodati.

– Kamo ćeš, Tony?

– Ne znam.

Lutao je hladnim jutarnjim ulicama, nesvjestan suza što su tekle niz njegovo lice. Za nekoliko sati cijeli će Pariz pročitati kritiku. Postat će predmet izrugivanja. Međutim, najviše ga je boljelo što je zavaravao sam sebe. Vjerovao je da ga očekuje karijera slikara. Andre d'Usseau je spriječio njegovu pogrešku. *Dio vječnosti*, pomislio je Tony. *Dio govna!* Ušao je u prvu otvorenu krčmu i napio se kao zemlja.

Vratio se u stan sutradan u pet sati ujutro. Dominique ga je čekala izvan sebe.

– Gdje si bio, Tony? Majka te je pokušavala pronaći. Neizmjerno je zabrinuta.

– Jesi li joj pročitala kritiku?

– Jesam, bila je uporna. Ja...

Zazvonio je telefon. Dominique je pogledala Tonyja i podignula slušalicu.

– Halo? Da, gospođo Blackwell. Upravo je došao. – Pružila je Tonyju slušalicu. Oklijevao je, a zatim je uzeo.

– Halo, mm... majko.

Katein glas bio je ispunjen brigom.

– Tony, dragi. Poslušaj me. Mogu ga natjerati da sve porekne javno. Ja...
– Majko – rekao je Tony umorno. – Ovo nije poslovna transakcija. Ovo je mišljenje jednog kritičara. On misli da bi me trebalo objesiti.
– Dragi, teško mi je. Ne mogu podnijeti... –
Prekinula je razgovor nesposobna da nastavi.
– Sve je u redu, majko. Prepustio sam se svom užitku i pogriješio. Nnemam ono što treba. Jasno i glasno. Mm...mrzim d’Usseau iz dna duše, ali on je naj... najbolji kritičar na svijetu. Spriječio me je da napravim još užasniju pogrešku.
– Tony, voljela bih da mogu nekako pomoći...
– D’Usseau je rekao sve. Bo... bolje da to saznam sada nego za deset godina, zar ne? Moram nna... napustiti ovaj grad.
– Pričekaj me, dragi. Sutra napuštam Johannesburg pa možemo zajedno u New York.
– Dobro – rekao je Tony. Spustio je slušalicu i pogledao Dominique. – Oprosti, Dominique. Izabrala si krivog momka.
Dominique nije rekla ništa. Pogledala ga je očima ispunjenim neizmjernom tugom.

Sutra poslijepodne u uredu kompanije *Kruger-Brent* u ulici Matignon, Kate Blackwell ispisivala je ček. Čovjek s druge strane stola je uzdahnuo.

– Šteta. Vaš sin je nadaren, gospođo Blackwell. Mogao je postati veliki slikar.

Kate ga je hladno pogledala.

– Gospodine d’Usseau, postoje deseci tisuća slikara na svijetu. Sudbina nije predvidjela da moj sin postane jedan od gomile. – Pružila mu je ček preko stola.
– Vi ste obavili svoj dio pogodbe, a ja ću ispuniti svoj. *Kruger-Brent* će pomagati muzeje u Johannesburgu, Londonu i New Yorku. Vi ćete izabirati platna, uz znatnu proviziju, naravno.

Ali dugo nakon d’Usseauva odlaska Kate je ostala sjediti za stolom ispunjena dubokom tugom. Neizmjerno je voljela sina. Ako ikada dozna... Znala je što je stavila na kocku. Ali nije mogla stajati i promatrati kako Tony odbacuje svoje nasljedstvo. Morala ga je zaštititi pod svaku cijenu. Morala je zaštititi kompaniju. Kate je ustala i odjednom osjetila velik umor. Morala je poći po Tonyja i odvesti ga kući. Pomoći će mu da sve ovo preboli, tako da se može prihvatiti onoga zbog čega je rođen.

Upravljanja kompanijom.

Iduće dvije godine, Tony Blackwell kao da je hodao u krugu koji ga nikamo nije vodio. Bio je nasljednik divovskog konglomerata. *Kruger-Brent* se i dalje širio i sad je već uključivao i tvornice papira, avionsku kompaniju, banke i lanac bolnica. Tony je naučio da je ime ključ što otvara sva vrata. Postoje klubovi, organizacije i socijalne klike gdje nije važan novac ili utjecaj nego pravo ime. Tony je postao članom Union kluba te klubova *The Brook* i *The Links*. Kamo god pošao vodili su brigu o njemu, ali on se osjećao poput uljeza. Ništa od svega toga nije sam zaslužio. Živio je u velikoj sjenci svog djeda i činilo mu se da ga stalno uspoređuju s njim. To nije bilo pošteno jer više nije bilo polja dijamanta po kojima se moglo puzati, stražara koji bi pucali na njega ni prijetećih morskih pasa. Drevne priče o očajničkoj hrabrosti s njim nisu imale veze. Pripadale su prošlom stoljeću, drugim vremenima, drugom mjestu. Junačka djela neznanca.

Tony je radio dvostruko više od ostalih u *Kruger-Brent Ltd.* Nemilosrdno je tjerao sam sebe i pokušavao se riješiti uspomena što ih je bilo preteško nositi. Pisao je Dominique, ali pisma su se vraćala neotvorena. Nazivao je *maitre Cantala*, ali Dominique više nije dolazila u školi. Nestala je.

Tony je posao obavljao stručno i temeljito, bez strasti ili ljubavi, a duboko u sebi osjećao je prazninu koje nitko nije bio svjestan. Čak ni Kate. Dobivala je tjedne izvještaje o Tonyju i bila zadovoljna.

– Prirodno je sklon poslu – rekla je Bradu Rogersu.

Činjenica da joj je sin svakodnevno dugo radio uvjerila je Kate u sinovljevu ljubav prema poslu. Kad je pomislila da je skoro odbacio takvu budućnost, protrnula je i bila sretna što ga je uspjela spasiti.

1948. u Južnoj Africi vladala je Nacionalistička stranka i segregacija se provodila na svim javnim mjestima. Selidbe su bile strogo kontrolirane, a obitelji se i razdvajalo ako je to odgovaralo vladi. Svaki crnac morao je nositi *bewyshoek* koji je predstavljao i više od osobne karte. Bio je to i krsni list, radna dozvola i potvrda o plaćenom porezu. Taj dokument određivao je crncu njegovo kretanje i njegov život. U Južnoj Africi je bilo sve više demonstracija koje je policija nemilosrdno gušila. Ponekad je Kate pročitala u novinama o nekakvoj sabotaži ili nemirima, a Bandino ime često se spominjalo. Još uvijek je bio vođa ilegalnog pokreta, premda već star. *Naravno da se bori za svoj narod*, pomislila je Kate. *On je Banda.*

Kate je proslavila svoj pedeset šesti rođendan s Tonyjem u kući na Petoj aveniji. *Nije moguće da je ovaj naočiti dvadeset četverogodišnji mladić s druge strane stola moj sin*, pomislila je. *Suviše sam mlada.* A on joj je nazdravljao.

– M... mojoj fff... fantastičnoj ma... ma... majci, sretan rođendan.

– Trebao bi kazati mojoj fantastičnoj staroj majci. – *Uskoro ću se povući, ali moj sin će zauzeti moje mjesto. Moj sin!*

Tony se, na uporno traženje Kate, preselio u kuću na Petoj aveniji.

– Kuća je prevelika da sama u njoj štropotam – rekla mu je Kate. – Cijelo istočno krilo bit će tvoje i tamo ćeš imati svoj mir.

Tonyju je bilo jednostavnije da popusti nego da započne svađu.

Tony i Kate zajedno su doručkovali svakog jutra i uvijek se razgovaralo o kompaniji *Kruger-Brent*. Tony se čudio da njegova majka može osjećati tako neizmjereno divljenje prema nečem bezličnom i bezdušnom. Bezobličnoj zbirci zgrada i strojeva i računovodstvenim brojkama. *U čemu je ležao čar? Uz bezbroj tajni što ih je svijet skrivao, kako netko može gubiti život skupljajući bogatstvo na bogatstvo i moć iznad moći? Tony nije razumio svoju majku. Ali volio ju je. I pokušavao je ispuniti ono što je ona očekivala od njega.*

Let od Rima do New Yorka bio je dosadan. Tony je volio *Pan American*, jer kompanija je pružala udobnost i efikasnost. Radio je na izvještajima od časa polijetanja. Preskočio je večeru i zanemario stjuardesu koja mu je ponudila piće, jastuk ili bilo što drugo što se moglo svidjeti privlačnom gostu.

– Hvala vam, gospođice. Imam sve.

– Ako postoji bilo što, gospodine Blackwell...

– Hvala vam.

Sredovječna žena sjedila je uz Tonyja i čitala modni časopis. Okrenula je stranicu, Tony je bacio pogled i ukočio se. Model na slici nosio je večernju haljinu. Bila je to Dominique. Nije bilo dvojbe. Visoke, delikatne jabučice, tamnozeleno oči i raskošna plava kosa. Tonyjevo kucanje srca se ubrzalo.

– Oprostite – rekao je Tony suputnici. – Mogu li posuditi ovu stranicu?

Ujutro je Tony nazvao proizvođača haljina i dobio njihove reklamne agencije. Nazvao ih je.

– Oprostite, pokušavam pronaći jedan vaš model – rekao je čovjeku na telefonskoj centrali. – Možete li...

– Samo trenutak, molim vas.

Začuo je muški glas.

– Mogu li vam pomoći?

– Vidio sam fotografiju u *Vogueu*. Model je nosio večernju haljinu koja se može nabaviti u trgovinama *Rothman*. Je li to vaša reklama?

– Da.

– Možete li mi dati ime agencije modela?

– *Carleton Blessing* – odgovorio je muški glas.

Dao je Tonyju telefonski broj.

Trenutak kasnije Tony je razgovarao sa ženom u agenciji *Carleton Blessing*.

– Pokušavam pronaći jedan od vaših modela – rekao je. – Dominique Masson.

– Oprostite. Agencija ne daje informacije osobne prirode. – I veza je bila prekinuta.

Tony je stajao i zurio u slušalicu. Mora postojati način da stupi u vezu s Dominique. Otišao je u ured Brada Rogersa.

– Dobro jutro, Tony. Želiš li kavu?

– Ne, hvala. Brade, jesi li čuo za agenciju *Carleton Blessing*?

– Jesam. Mi smo vlasnici.

– Što?

– Vodi je jedna naša podružnica.

– Kad smo je kupili?

– Prije dvije godine. Nekako u vrijeme kad si se ti pridružio kompaniji. Zašto te zanima?

– Pokušavam pronaći jednu njihovu manekenku. Staru prijateljicu.

– Nema uopće problema. Nazvat ću ih...

– Nemoj, pusti. Sam ću. Hvala ti, Brade.

Radosna slutnja ispunila je Tonyja.

Kasno tog poslijepodneva Tony se uputio u zgradu agencije *Carleton Blessing* i rekao im svoje ime. Šezdeset sekundi kasnije sjedio je u sobi gospodina Tiltona, direktora agencije.

– Čast nam je, gospodine Blackwell. Nadam se da nema nekakvih problema. Naši profiti u zadnjem kvartalu...

– Nema nikakvih problema. Zanima me jedan vaš model. Dominique Masson.

Tiltonovo lice je zasjalo.

– Ona je naš najbolji model. Vaša majka ima odlično oko.

Tony je pomislio da ga je krivo razumio.

– Oprostite?

– Vaša majka je osobno zatražila da zaposlimo Dominique. Bio je to dio ugovora kad nas je preuzeo *Kruger-Brent Ltd.* Nalazi se u našoj arhivi, ako želi te...

– Ne. – Tony nije mogao shvatiti to što čuje. *Za što bi njegova majka...?* – Možete li mi dati adresu Dominique?

– Naravno, gospodine Blackwell. Danas snima u Vermontu, ali vraća se... – pogledao je na rokovnik –... sutra poslijepodne.

Tony je stajao ispred zgrade u kojoj je Dominique stanovala. Crna limuzina se zaustavila i Dominique je izašla iz automobila. Pratio ju je snažan i atletski razvijen muškarac. Nosio je njezin kovčeg. Dominique se ukopala na mjestu kad je ugledala Tonyja.

– Tony! Bože moj! Što radiš ovdje?

– Moram razgovarati s tobom.

– Drugi put, dečko – rekao je razvijeni. – Imamo mnogo posla.

Tony ga nije ni pogledao.

– Reci prijatelju neka ode.

– Čuj ti! Što misliš, dovraga...?

Dominique ga je pogledala.

– Molim te. Bene, pođi. Nazvat ću te večeras.

Oklijevao je trenutak, a zatim slegnuo ramenima.

– Dobro. Pogledao je Tonyja, ušao u automobil i nestao.

Dominique se okrenula Tonyju.

– Pođimo u stan.

Stan je bio prostran, pokriven sagovima i namješten suvremenim pokućstvom. Vrlo raskošno.

– Ide ti dobro – rekao je Tony.

– Da. Imala sam sreću. – Dominique je nervozno dodirivala bluzu. – Hoćeš li nešto popiti?

– Ne, hvala. Pokušao sam stupiti u vezu s tobom nakon Pariza.

– Odselila sam se.

– U Ameriku?

– Da.

– Kako si došla do posla u agenciji *Carleton Blessing*?

– Ja... ovaj, javila sam se na oglas – rekla je neuvjerljivo.

– Kad si upoznala moju majku, Dominique?

– U tvom stanu u Parizu. Sjećaš li se? Mi...

– Dosta je igre – rekao je Tony. Osjećao je kako u njemu raste bijes. – Gotovo je. Nikada nisam udario ženu, ali ako mi kažeš još samo jednu laž, obećavam ti da tvoje lice neće ponovo na fotografiju.

Dominique je počela govoriti, ali bijes u Tonyjevim očima ju je zaustavio.

– Pitam još jednom. Kad si upoznala moju majku?

Ovaj put nije bilo oklijevanja.

– Kad su te primili u *École des Beaux-Arts*. Tvoja majka je uredila da tamo poziram.

Osjetio je bol u trbuhu. Jedva je nastavio:

– Tako da te ja mogu upoznati?

– Da. Ja...

– Platila ti je da postaneš moja ljubavnica, da hiniš ljubav prema meni?

– Da. Tek je završio rat i bilo je strašno. Nisam imala novca. Zar ne razumiješ? Ali, Tony, vjeruj mi. Voljela sam te. Doista sam te voljela...

– Odgovaraj na moja pitanja. – Bijes u njegovom glasu ju je prestrašio. Pred njom se nalazio stranac spreman na sve. – Što je tome bila svrha?

– Tvoja majka je željela da pazim na tebe.

Pomislio je na nježnost Dominique i njezino predavanje ljubavi... kupljeno i plaćeno dobrotom majke. Pozlilo mu je od srama. Cijelo vrijeme bio je majčina lutka, kontrolirana i upravljana. Njegovoj majci uopće nije stalo do njega. On nije bio njezin sin. On je bio kraljević, njezin nasljednik. Jedino je kompanija bila bitna. Pogledao je Dominique posljednji puta i istetirao iz stana. Gledala je za njim, očiju ispunjenih suzama. *Nisam lagala da sam te voljela, Tony, pomislila je. Doista nisam.*

Kate se nalazila u knjižnici kad je Tony ušao pijan.

– Razgovarao sam s Ddd... dominique – rekao je. – Vas dddvije sigurno ste se divno zabavljale dok ste mi se smijale iza leđa.

Kate je osjetila opasnost.

– Tony...

– Želim da se od... odsada kloniš mog osobnog života. Čuješ li me? – Jedva je izašao iz sobe.

Kate ga je promatrala, iznenada ispunjena strašnim osjećajem zle slutnje.

Sutradan je Tony iznajmio stan u Greenwich Villageu. Više nije bilo uobičajenih večera s majkom. S Kate je zadržao bezličan odnos utemeljen na poslovnom odnosu. Kate je ponekad poduzimala korake prema pomirbi, ali ih je on glatko odbacivao.

Kate je patila. Ali napravila je što je morala. Imala je pravo kao i svojedobno s Davidom. Nije mogla dopustiti da napuste kompaniju. Voljela je jedino Tonyja i promatrala kako postaje sve izoliraniji i kako se povlači duboko u sebe. Sve je odbacivao. Prijatelja nije imao. Nekad je bio srdačan i otvoren, a sad je postao hladan i rezerviran. Izgradio je oko sebe nepremostiv zid. *Potrebna mu je žena, mislila je Kate. Sin koji će ga naslijediti. Moram mu pomoći. Moram.*

Brad Rogers je ušao u Katein ured.

– Bojim se da nas očekuju nove nevolje, Kate.

– Što se dogodilo?

Spustio je brzojav na stol.

– Južnoafrički parlament je stavio izvan zakona Odbor domorodačkih predstavnika i donio Zakon o komunizmu.

– Zaboga! – rekla je Kate. Taj zakon nije imao veze s komunizmom. Jednostavno je proglašavao krivim svakog tko se nije slagao s politikom vlade i pokušao je na bilo koji način promijeniti. Krivcima je prijetio zatvor. – Na taj način pokušavaju slomiti crnački pokret otpora – rekla je. – Ako...

Prekinula ju je sekretarica.

– Imate prekomorski poziv. Zove vas gospodin Pierce iz Johannesburga.

Jonathan Pierce bio je direktor johanesburškog ogranka kompanije. Uzela je slušalicu.

– Halo, Johnny. Kako si?

– Dobro, Kate. Saznao sam nešto što mislim da je bolje da i ti znaš.

– Što?

– Upravo su mi javili da je policija uhvatila Bandu.

Kate je poletjela prvim avionom u Johannesburg. Naložila je advokatima kompanije da vide što mogu napraviti za Bandu. Možda mu čak ni moćni *Kruger-Brent Ltd.* neće moći pomoći. Proglašen je neprijateljem države i užasavala ju je sama pomisao na njegovu kaznu. Ali morala ga je vidjeti, razgovarati s njim i pokušati nešto učiniti za njega.

Nakon što je avion sletio u Johannesburgu, otišla je u svoj ured i odande nazvala upravitelja zatvora.

– On je u samici, gospođo Blackwell, i nitko ga ne smije posjetiti. Ipak, u vašem slučaju, vidjet ću što mogu...

Sutradan ujutro Kate se nalazila u johanesburškom zatvoru, licem u lice s Bandom. Nosio je okove i lance, a dijelio ih je stakleni zid. Kosa mu je bila sasvim bijela. Kate nije znala što je očekuje. Očaj, prkos ili nešto drugo, ali Banda ju je dočekaao nasmiješen.

– Znao sam da ćeš doći. Nalikuješ svom ocu. Srljaš u nevolju, zar ne?

– Vidi tko mi to govori – odgovorila je Kate. – Dovraga! Kako ćemo te izvući odavde?

– U sanduku. Jedino tako će me pustiti.

– Imam odlične advokate koji...

– Uхватili su me otvoreno i pošteno. Tako moram i otići.

– O čemu to govoriš?

– Ne volim kaveze. Nikada ih nisam volio. A još nisu izradili onaj koji će mene zadržati.

– Banda, nemoj pokušavati – rekla je. – Molim te. Ubit će te.

– Ništa me ne može ubiti – odgovorio je Banda. – Govoriš čovjeku koji je preživio morske pse, mine i pse čuvaru. – Topli sjaj pojavio se u njegovim očima. – Znaš, Kate, mislim da je to bilo najsretnije razdoblje mog života.

Kad ga je Kate sutradan željela posjetiti, obratio joj se policijski inspektor.

– Žao mi je, gospođo Blackwell. Morali smo ga premjestiti zbog razloga sigurnosti.

– Kamo?

– Ne smijem vam reći.

Ujutro, za doručkom, Kate su dočekale novine s naslovom: **POBUNJENIČKI VOĐA UBIJEN DOK JE POKUŠAVAO POBJEĆI IZ ZATVORA**. Sat kasnije nalazila se u zatvoru, u uredu policijskog inspektora.

– Ubijen je pri pokušaju bijega, gospođo Blackwell. To je sve.

Griješiš, pomislila je Kate. *Nije to sve. Ima više, još više.* Banda je bio mrtav, ali je li s njim umro i njegov san o slobodi njegovog naroda.

Dva dana kasnije, nakon što se pobrinula za pokop, Kate je poletjela u New York. Zadnji put je pogledala kroz prozor svoju voljenu zemlju. Tlo je bilo crveno, bogato i plodno, a u utrobi zemlje nalazila su se bogatstva o kojima čovjek nije mogao ni sanjati. Ova zemlja bila je dar božji, a on je bio široke ruke. Ali nad zemljom je ležalo prokletstvo. *Ovamo se nikada više neću vratiti*, pomislila je. *Nikada.*

Jedna od odgovornosti Brada Rogersa bila je i upravljanje uredom za dugoročna planiranja kompanije *Kruger-Brent*. Vješto je pronalazio poslove u kojima je ležao profit.

Tako je jednog svibanjskog dana ušao u ured Kate Blackwell.

– Naišao sam na nešto zanimljivo, Kate. – Spustio je dva fascikla na stol. – Dvije kompanije. Da uspijemo kupiti bilo koju bio bi to pun pogodak.

– Hvala, Brade. Pregledat ću to večeras.

Uvečer je Kate sama večerala i pegledavala Bradov povjerljiv izvještaj o dvije kompanije: *Wyatt Oil & Tool* i *International Technology*. Izvještaji su bili iscrpni i detaljni, i završavali su slovima NZP. Bila je to šifra za Nezainteresirani za prodaju, što je značilo da ako postoji želja da se određena kompanija kupi nije bila dovoljna tek poslovna transakcija nego je trebalo uložiti mnogo više napora. *A ove su vrijedne kupovine*, pomislila je Kate. Svaku kompaniju kontrolirao je privatni kapital bogatih i energicnih pojedinaca koji su uklonili svaku mogućnost da kompanije preuzme netko drugi. Bio je to izazov, a Kate se već dugo nije našla pred izazovom. Što je više razmišljala o svemu, sve više ju je obuzimalo uzbuđenje. Počela je ponovo proučavati povjerljive podatke o dohotku. *Wyatt Oil & Tools* bila je vlasništvo Teksašanina Charliea Wyatta, i prihodi kompanije temeljili su se na podizanju naftnih bušotina, proizvodnji opreme i zakupu desetak bogatih naftnih polja. Nedvojbeno, *Wyatt Oil & Tool* bila bi lijepa prinova u krugu *Kruger-Brent Ltd-a*.

Kate je posvetila pozornost i drugoj kompaniji. *International Technology* bila je vlasništvo Nijemca, grofa Fredericka Hoffmana. Kompanija je započela s malom tvornicom čelika u Essenu, a zatim se razvila u ogroman konglomerat s brodogradilištima, petrokemijskim tvornicama, flotom tankera i odjelom za proizvodnju računala.

Kruger-Brent mogao je progutati tek jednog od ta dva diva. Znala je na koju će kompaniju navaliti. NZP pisalo je na papiru.

To ćemo još vidjeti, pomislila je Kate.

Ujutro je pozvala Brada Rogersa.

– Željela bih znati kako si došao do povjerljivih podataka o dohotku – nasmijala se Kate. – Pričaj mi o Charlieju Wyattu i Fredericku Hoffmanu.

Brad je dobro obavio svoju zadaću.

– Charlie Wyatt rođen je u Dallasu. Neobuzdan, glasan, sam vodi svoje carstvo i lukav je kao vrag. Počeo je ni sa čim. Posrećilo mu se s bušotinom izvan naftnih polja. Zatim se počeo širiti i danas je vlasnik polovice Teksasa.

– Koliko mu je godina?

– Četrdeset sedam.

– Djeca?

– Ima kćerku, dvadeset pet godina. Čujem, prava ljepotica.

– Je li udana?

– Rastavljena.

– Frederick Hoffman.

– Hoffman je nekoliko godina mlađi od Wyatta. Grof, član ugledne Njemačke obitelji što seže do srednjeg vijeka. Udovac je. Djed mu je počeo s malom čeličanom. Frederick Hoffman ju je naslijedio od oca i pretvorio u konglomerat. Jedan od prvih koji se prihvatio posla s računalima. Vlasnik je

mnogih patenata u mikroprocesorima. Kad god upotrijebimo računalo, grof Hoffman uzima postotak profita.

– Djeca?

– Kćerka, dvadeset tri godine.

– Kakva je?

– Nisam mogao doznati – ispričavao se Brad Rogers. – Vrlo zatvorena obitelj. Kreću se samo u svojim malim krugovima. – Oklijevao je. – Možda gubimo vrijeme na ovo, Kate. Popio sam piće s nekoliko vrhunskih rukovodilaca obje kompanije. Wyatt i Hoffman ni ne pomišljaju na prodaju, udruživanje ili zajednička ulaganja. Uz takve prihode, bili bi i ljudi.

Osjećaj izazova ponovno se probudio u Kate. Nije joj dao mira.

Deset dana kasnije predsjednik Sjedinjenih Američkih Država pozvao je Kate na konferenciju vodećih međunarodnih industrijalaca o ekonomskoj pomoći nerazvijenim zemljama. Kate je obavila jedan telefonski poziv i ubrzo su Charlie Wyatt i grof Frederick Hoffman također dobili pozivnice.

Kate je već stvorila svoju predodžbu o Teksašaninu i Nijemcu, i oni su je u potpunosti ispunili. Nikada nije sreća sramežljivog Teksašanina i Charlie Wyatt nije bio iznimka. Bio je krupan čovjek, viši od dva metra, širokih ramena i atletskog tijela koje se prepustilo debljini. Lice mu je bilo veliko i rumeno, a glas jak i prodoran. Ostavljao je dojam dobričine, ali Kate je znala bolje. Charlie Wyatt nije izgradio svoje carstvo slučajno. Bio je poslovni genij. Razgovarala je s njim manje od deset minuta, ali odmah je shvatila da se tog čovjeka nije moglo natjerati da učini ono što ne želi. Nepopustljiv u nazorima, imao je jaku žicu tvrdoglavosti. Nitko ga nije mogao laskanjem obmanuti, prijetiti mu ili mu prevarom oteti kompaniju. Ali Kate mu je našla Ahilovu petu, i to je bilo dovoljno.

Frederick Hoffman bio je sušta suprotnost Charlieju Wyattu. Bio je zgodan, aristokratskih crta lica i meke, smeđe kose s nijansama sijede na sljepoočnicama. Izvana je pokazivao srdačnost i ugladenost, ali Kate je u Fredericku Hoffmanu osjetila jezgru od čelika.

*

Konferencija je trajala tri dana, i prošla uspješno. Sastanke je vodio potpredsjednik, a predsjednik se pojavio tek na trenutak. Kate Blackwell ostavila je dojam na sve prisutne. Bila je zgodna, duhovita žena na čelu moćnog carstva čijoj je izgradnji pridonijela. Svi su bili očarani, upravo onako kako je Kate željela.

Kad je uhvatila Charlieja Wyatta nasamo, nevino ga je upitala:

– Je li vaša obitelj s vama, gospodine Wyatt?

– Poveo sam kćerku. Obilazi trgovine i kupuje.

– Doista. Baš je to lijepo. – Nitko nije imao pojma da Kate ne samo da zna da je njegova kćerka prisutna nego i kakve je boje kupila haljinu jutros u

trgovini *Garfinckel*. – U petak priređujem malu zabavu u Dark Harboru. Bilo bi mi drago ako nam se vi i vaša kći možete pridružiti preko vikenda.

Wyatt nije oklijevao.

– Čuo sam dosta o vašim gozbama, gospođo Blackwell. Volio bih jednoj i prisustvovati.

Kate se nasmijala.

– Dobro. Uredit ću da vas sutra uvečer prebaci avion.

Deset minuta kasnije razgovarala je s Frederickom Hoffmanom.

– Jeste li sami u Washingtonu, gospodine Hoffman? – upitala je. – Ili je vaša supruga s vama?

– Moja žena je umrla prije nekoliko godina – odgovorio joj je Frederick Hoffman. – Ovdje sam sa svojom kćerkom.

Kate je znala da su odsjeli u hotelu *Hay-Adams*, u apartmanu 418.

– Priređujem malu večeru u Dark Harboru. Bila bi mi čast da nam se vi i vaša kći možete pridružiti.

– Morao bih se vratiti u Njemačku – odgovorio Hoffman. Promatrao ju je nekoliko trenutaka. – Ali dan-dva neće mnogo promijeniti.

– Odlično. Dogovorit ću vam prijevoz.

Kate je priređivala prijeme na imanju u Dark Harburu svakih dva mjeseca. Mnogi od zanimljivih i moćnih ljudi svijeta dolazili su ovamo i susreti su uvijek bili plodni. Kate je ovom prijemu odlučila pokloniti posebnu pažnju. Morala je jedino biti sigurna da će doći Tony ali u zadnje vrijeme nije dolazio. U rijetkim prilikama pojavljivao se bez prave volje. Ovaj put bilo je potrebno da dođe i ostane.

Kad je Kate spomenula Tonyju vikend, rekao je otresito:

– Ne mm... mogu. U ponedjeljak idem u Kanadu, a prije toga moram obaviti mnogo posla.

– Važno je da dođeš – rekla je. – Charlie Wyatt i grof Hoffman bit će tamo, a oni su...

– Znam tko su – prekinuo ju je. – Razgovarao sam s Bradom Rogersom. Nemamo šanse preuzeti njihove kompanije.

– Želim pokušati.

Pogledao ju je i upitao :

– Na koju si bacila oko?

– Zanima me *Wyatt Oil & Tool*. Mogao bi nam povećati prihode za petnaest posto, možda i više. Kad arapske zemlje shvate da mogu svijet zgrabiti za gušu, stvorit će kartel i cijena nafte će porasti vrtoglavom brzinom. Nafta će se pretvoriti u tekuće zlato.

– *A International Technology?*

Kate je slegnula ramenima.

– Dobra kompanija, ali *Wyatt Oil & Tool* pravi je profit i idealna kupovina za nas. Trebam te, Tony. Kanada može pričekati još nekoliko dana.

Tony je mrzio zabave. Mrzio je beskonačne, dosadne razgovore, bahate muškarce i grabežljive žene. Ali to je bio biznis.

– Dobro.

Sve se poklopilo.

Wyattovi su doletjeli u Maine cessnom što je pripadala kompaniji. Na trajektnom pristaništu dočekala ih je limuzina i odvezla u Cedar Hill House. Kate ih je dočekala na vratima. Brad Rogers imao je pravo o Lucy, kćeri Charlieja Wyatta. Bila je jako lijepa. Visoka, crne kose i smeđih očiju, imala je gotovo savršene crte lica. Njezina ‘galanos’ haljina isticala je čvrst i divan stas. Razvela se prije dvije godine od bogatog talijanskog playboya, obavijestio ju je Brad. Kate je predstavila Lucy Tonyju i pažljivo očekivala njegovu reakciju. Nije je bilo. Pozdravila je Wyattove srdačno i povelala ih do bara gdje ih je očekivao barmen.

– Prekrasna soba – uskliknula je Lucy. Glas joj je bio neočekivano mek i nježan, bez trunke tekšaškog naglaska. – Provodite li ovdje mnogo vremena? – upitala je Tonyja.

– Ne.

Čekala je što će još reći. A zatim je upitala:

– Jeste li odrasli ovdje?

– Djelomično.

Kate je nastavila s razgovorom spretno ublažavajući Tonyjev muk.

– Neke od najsretnijih Tonyjevih uspomena vezane su uz ovu kuću. Jadnik je tako zaposlen da nema vremena doći ovamo i uživati. Zar ne, Tony?

Hladno ju je pogledao.

– Tako je. Zapravo sam i sada trebao biti u Kanadi...

– Odustao je samo zato da vas može upoznati – završila je ona umjesto njega.

– Doista mi je drago – rekao je Charlie Wyatt. – Čuo sam mnogo toga o tebi, sinko. – Nasmijao se. – Bi li došao raditi za mene?

– Mislim da to nije ono što majka ima na pameti, gospodine Wyatt.

Charlie Wyatt se ponovo nasmijao.

– Znam. – Okrenuo se prema Kate. – Tvoja majka je prava dama. Trebao si vidjeti kako je sve smotala na sastanku u Bijeloj kući...

Prestao je govoriti jer su Frederick Hoffman i njegova kći, Marianne, ušli u sobu. Marianne Hoffman bila je blijeda verzija svog oca. Imala je jednake aristokratske crte lica i dugu plavu kosu. Nosila je haljinu od žuckastobijelog šifona. Uz Lucy Wyatt izgledala je kao isprana.

– Smijem li vam predstaviti svoju kćerku, Marianne? – upitao je grof Hoffman. – Oprostite što kasnimo. Avion je kasnije poletio s aerodroma *La Guardia*.

– Kakva šteta – rekla je Kate. Tony nije znao da je ona dogovorila za kašnjenje. Odlučila je da Wyattovi i Hoffmanovi stignu različitim avionima,

tako da Wyattovi stignu ranije, a Hoffmanovi kasnije. – Upravo smo pri piću. Što ćete popiti?

– Viski, molim – rekao je grof Hoffman.

Kate se okrenula Marianni.

– A ti, draga?

– Ništa, hvala vam.

Nekoliko minuta kasnije počeli su pristizati i drugi gosti. Tony je hodao između njih i izigravao ljubaznog domaćina. Nitko osim Kate nije znao koliko malo mu zabave znače. Zнала je da Tonyju nije dosadno. Jednostavno bio je sasvim odvojen od svega što se događalo oko njega. Ljudi ga više nisu veselili. To je zabrinjavalo Kate.

U prostranoj blagovaonici bila su postavljena dva stola. Kate je smjestila Marianne između suca Vrhovnog suda i senatora za jednim stolom, a Lucy Wyatt s Tonyjeve desne strane za drugim stolom. Svi muškarci, oženjeni i neoženjeni, pogledavali su Lucy. Kate je slušala kako Lucy pokušava Tonyja uvući u razgovor. Očigledno joj se svidio. Kate se nasmiješila. Početak je bio dobar.

U subotu ujutro, za doručkom, Charlie Wyatt je upitao Kate:

– Imate lijepu jahtu, gospođo Blackwell. Kolika joj je dužina?

– Nisam sigurna. – Pogledala je Tonyja. – Tony, koliko je dug *Gusar*?

Njegova majka znala je točnu dužinu, ali Tony je pristojno odgovorio.

– Dvadeset sedam metara.

– Nas u Teksasu brodovi ne zanimaju previše. Stalno nam se žuri. Uglavnom putujemo avionima. – Wyatt je prasnuo u smijeh. – Možda bih trebao zaploviti i namočiti noge.

Kate se nasmijala.

– Nadala sam se da ćete mi omogućiti da vam pokažem otok. Možemo poći sutra.

Charlie Wyatt ju je pažljivo pogledao.

– Vrlo ste ljubazni, gospođo Blackwell.

Tony ih je promatrao i nije rekao ni riječi. Prvi potez je bio povučen i Tony se pitao da li je Charlie Wyatt toga bio svjestan. Vjerojatno nije. Bio je pametan poslovan čovjek, ali do sada se nije namjerio na nekog poput Kate Blackwell.

Kate je pogledala Tonyja i Lucy.

– Lijep je dan. Zašto vas dvoje ne pođete jedriti?

Prije nego što je Tony mogao odbiti, Lucy je prihvatila.

– To bi me veselilo.

– Opp... oprostite – rekao je Tony kratko. – Očekujem neke interkontinentalne pozive. – Tony je primijetio neslaganje u majčinim očima.

Kate se okrenula prema Marianne Hoffman.

– Jutros nisam vidjela vašeg oca.

– Obilazi otok. On rano ustaje.

– Čula sam da volite jahati. Ovdje imamo dobru staju.

– Hvala vam, gospođo Blackwell. Malo ću prošetati, ako nemate ništa protiv.

– Nemam, naravno. – Obratila se Tonyju. – Jesi li siguran da nećeš povesti gospođicu Wyatt na jedrenje? – U njezinu glasu osjećao se čelik.

– Siguran sam.

Mala pobjeda, ali ipak pobjeda. Borba se zametnula, ali Tony nije imao namjeru da je izgubi. Ne ovaj put. Njegova majka ga više nije mogla prevariti. Svojedobno ga je upotrijebila kao figuru, ali sad neće uspjeti. Željela je *Wyatt Oil & Tool* kompaniju. Ali Charlie Wyatt nije želio udružiti niti prodati svoju kompaniju. No, svatko ima slabost, a Kate je otkrila njegovu. Lucy. Da se ona uda za Blackwella, udruživanje neke vrste bilo bi neizbježno. Tony je pogledao majku s druge strane stola i osjetio prezir prema njoj. Postavila je dobru zamku. Lucy nije bila samo lijepa nego i šarmantna i inteligentna. Ali i ona je poput Tonyja bila figura u ovoj bolesnoj igri i ništa na svijetu nije ga moglo natjerati da je dodirne. Ovo je bila borba između njega i njegove majke.

Kad su završili s doručkom, Kate je ustala.

– Tony, prije nego što stigne tvoj poziv, pokaži gospođici Wyatt naše vrtove.

Tony nije nikako mogao pristojno odbaciti ovaj zahtjev.

– Dobro. – Obavit će to brzo.

– Zanimaju li vas rijetke knjige – upitala je Kate Charlieja Wyatta. – Imamo zbirku u knjižnici.

– Zanima me sve što mi vi želite pokazati – odgovorio je Teksašanin.

Kao da se dosjetila, Kate je upitala Marianne Hoffman:

– Hoćeš li se ti snaći, draga?

– Hoću, hvala vam, gospođo Blackwell. Nemojte brinuti za mene.

– Neću – rekla je Kate.

Tony je znao da upravo tako misli. Gospođica Hoffman nije koristila Kate i ova ju je prekrížila. Učinila je to šarmantno i s osmijehom, ali iza svega postojale su okrutne misli usmjerene samo jednom. Tonyje osjetio odvratnost prema svemu.

Lucy ga je promatrala.

– Hoćemo li, Tony?

– Idemo.

Krenuli su prema vratima. Tony je još uspio čuti riječi svoje majke.

– Zar nisu krasan par?

Prošetali su vrtovima i pošli prema doku za koji je bio privezan *Gusar*. Ljetni zrak bio je prožet mirisom šarenog poljskog cvijeća.

– Ovo je božanstveno mjesto – rekla je Lucy.

– Jest.

– Takvog cvijeća nemamo u Teksasu.

– Nemate?

– Mirno je i tiho ovdje.

– Jest.

Lucy se iznenada okrenula i pogledala Tonyja. Primijetio je ljutnju na njezinu licu.

– Jesam li rekao nešto čime sam vas uvrijedio? – upitao je.

– Niste rekli ništa. To me vrijeđa. Odgovarate kratko. Osjećam se kao da trčim za vama.

– A trčite li?

Nasmijala se.

– Da. Da vas mogu naučiti razgovarati, možda bi nas to nekamo i dovelo.

Tony se nasmijao.

– Što ste pomislili? – upitala je Lucy.

– Ništa.

Mislio je na svoju majku i koliko ona mrzi gubiti.

*

Kate je pokazivala Charlieju Wyattu prostranu, u hrastovinu obloženu knjižnicu. Na policama su se nalazila prva izdanja Olivera Goldsmitha, Laurencea Sternea, Tobiasa Smolletta i Johna Donna zajedno s prvim foliom Bena Jonsona. Ovdje su bila i djela Samuela Butlera i Johna Bunyana uz rijetko privatno izdanje Kraljice Mab iz 1813. godine. Wyatt je šetao uz police, užarenih očiju. Zaustavio se pred prekrasno uvezanim izdanjem John Keatsova *Endymiona*.

– Rosebergov primjerak – rekao je Charlie Wyatt.

Kate ga je pogledala iznenađeno.

– Da. Zna se za samo dva.

– Ja posjedujem drugi – rekao je Wyatt.

– Mogla sam znati – nasmijala se Kate. – Prevarili ste me s onom ulogom teksaškog dobičine.

Wyatt se nacerio.

– Jesam li? To je dobra kamuflaža.

– Gdje ste se školovali?

– Na Fakultetu rudarstva Colorado, a zatim na Oxfordu. Dobio sam stipendiju. – Proučavao je Kate. – Rekli su mi da sam zahvaljujući vama pozvan na konferenciju u Bijelu kuću.

Slegnula je ramenima.

– Spomenula sam vaše ime. A njima je bilo drago što ste došli.

– Sve je to lijepo, Kate. Ali sada, kad smo sami, zašto mi ne kažete što zapravo hoćete?

Tony je radio u svojoj radnoj sobi u prizemlju. Sjedio je u naslonjaču kad je začuo kako se otvaraju vrata i netko ulazi. Okrenuo se i ugledao Marianne Hoffman. Prije nego što joj se javio, tiho je uzviknula.

Promatrala je slike na zidu. Tonyjeve slike. Donio je nekoliko slika iz Pariza i ovo je bila jedina soba u kući gdje je dopustio da ih objese. Promatrao ju je kako gleda slike, jednu za drugom, i bilo je prekasno da išta uradi.

– Nevjerojatno – promrmljala je.

Tony je odjednom osjetio bijes. Znao je da nisu *tako* loše. Pomaknuo se, stolica je zaškripala i Marianne ga je ugledala.

– Oprostite– ispričala se. Nisam znala da je netko ovdje.

Tony je ustao.

– Nije vazno. – Glas mu je bio grub. Nije volio da netko upada u njegovo utočište. – Tražite nešto?

– Ne. Lutam unaokolo. Vaša zbirka slika morala bi biti u muzeju.

– Sve osim ovih – čuo je Tony sam sebe.

Zbunilo ju je neprijateljstvo u njegovu glasu. Ponovo je pogledala slike. Vidjela je potpis.

– Vi ste ih naslikali?

– Žao mi je ako vam se ne sviđaju.

– Fantastične su! – Pošla je prema njemu. – Ne razumijem. Ako ste sposobni ovo raditi, zašto uopće radite bilo što drugo? Odlične su. Ne mislim dobre. Mislim *odlične*.

Tony je stajao ne slušajući. Želio je da ode.

– Ja sam željela biti slikarica – rekla je Marianne. – Provela sam jednu godinu na studiju kod Oskara Kokoschke. Napustila sam sve jer sam shvatila da nisam dovoljno dobra. Ali vi! – Ponovo je pogledala slike. – Studirali ste u Parizu?

Želio je da ga ostavi na miru.

– Jesam.

– I jednostavno prestali. Tek tako?

– Da.

– Šteta. Vi...

– A *ovdje* ste!

Oboje su se okrenuli. Kate je stajala na vratima. Promatrala ih je na trenutak, a onda prišla Marianne.

– Tražim te posvuda, Marianne. Tvoj otac je spomenuo da voliš orhideje. Moraš vidjeti naš staklenik.

– Hvala vam – promrmljala je Marianne. – Ja zaista...

Kate se okrenula k Tonyju.

– Tony, obiđi naše goste. – U njezinu se glasu osjećalo nezadovoljstvo.

Uхватиła je Marianne pod ruku i zajedno su izašle.

Bilo je neobično zanimljivo promatrati kako njegova majka manipulira ljudima. Sve je teklo glatko. Ni jednog suvišnog pokreta. Počelo je s ranim dolaskom Wyattovih i kašnjenjem Hoffmanovih. Zatim je Lucy smještala uz njega pri svakom obroku. Razgovori u četiri oka s Wyattom. Sve tako prokleta jasno. Ali jasno jedino njemu jer je znao pravila igre, poznao svoju majku i način na koji je mislila. Lucy Wyatt bila je draga djevojka. Nekome će postati odlična supruga, ali ne njemu. I ne pod pokroviteljstvom Kate Blackwell. Njegova majka bila je nemilosrdna, proračunata kuja, i sve dok je Tony toga bio svjestan znao je da mu ne mogu nauditi njezine igre. Pitao se što će biti njezin slijedeći potez.

Nije dugo čekao.

Pili su koktele na terasi.

– Gospodin Wyatt nas je ljubazno pozvao na svoj ranč u Teksasu – rekla je Kate Tonyju. – Zar to nije lijepo? – Lice joj je sijalo od zadovoljstva. – Nikada nisam vidjela tekstaški ranč.

Kruger-Brent je posjedovao ranč u Teksasu, vjerojatno dvaput većeg od Wyattovog.

– Doci ćeš, Tony, zar ne? – upitao je Charlie Wyatt.

– Molim te – rekla je Lucy.

Sjatali su se na njega. Bio je to izazov. Odlučio ga je prihvatiti.

– Bit će mi dd...drago.

– Odlično. – Na Lucynom licu pojavilo se iskreno zadovoljstvo. Jednako tako i na Kateinom.

Ako me Lucy pokušava zavesti, samo gubi vrijeme, mislio je Tony. Bol koji su mu nanijele majka i Dominique napravilo je u njega tako duboko nepovjerenje prema svima i samo se družio jedino s boljim prostitutkama. Od svih žena, one su bile najpoštenije. Zanimao ih je jedino novac i unaprijed su ti rekle koliko. Platilo si za ono što si dobio, a ti si dobio ono za što si platilo. Bez komplikacija, suza ili obmana.

Lucy Wyatt je očekivalo iznenađenje.

U nedjelju ujutro Tony je sišao do bazena. Marianne Hofftman već se nalazila u vodi. Bila je stasita, visoka, vitka i graciozna. Tony je promatrao kako okretno pliva. Ruke su joj se podizale i spuštale u pravilnom ritmu. Ugledala je Tonyja i zaplivala prema njemu.

– Dobro jutro.

– ‘jutro. Dobro plivate – rekao je Tony.

Marianne se nasmijala.

– Volim sport. Naslijedila sam to od oca. – Doplivala je i popela se na rub bazena.

Tony joj je pružio ručnik. Promatrao ju je dok je brisala kosu.

– Jeste li doručkovali? – upitao je Tony.

– Nisam. Nisam bila sigurna da kuhar ustaje tako rano.

– Ovo je hotel. Usluga dvadeset i četiri sata na dan.

Nasmijala mu se.

– Lijepo.

– Gdje živite?

– Uglavnom u Münchenu. Živimo u starom dvorcu, izvan grada.

– Gdje ste odrasli?

Marianne je uzdahnula.

– Duga je to priča. Za rata sam pohađala školu u Švicarskoj. Nakon toga pošla sam u Oxford, studirala na Sorbonni i živjela nekoliko godina u Londonu.

– Pogledala ga je ravno u oči. – Tamo sam bila. A gdje ste vi bili?

– U New Yorku, Maineu, Švicarskoj, Južnoj Africi, za rata nekoliko godina na Južnom Pacifiku, zatim u Parizu... – Iznenada je umuknuo kao da govori previše.

– Oprostite što guram nos u tuđe stvari, ali ne mogu shvatiti zašto ste prestali slikati.

– Nije važno – odgovorio je Tony kratko. – Pođimo na doručak.

Jeli su na terasi iznad iskričave površine zaljeva. Bilo je jednostavno razgovarati s njom. Posjedovala je dostojanstvo i nježnost koja je privukla Tonyja. Nije očijukala ni brbljala. Izgledalo je da je iskreno zanima. Tony je osjetio naklonost prema ovoj tihoj i osjećajnoj ženi. Jedino nije znao koliko je ta privlačnost rezultat prkosa prema majci.

– Kad se vraćate u Njemačku?

– Idućeg tjedna – odgovorila je Marianne. – Udajem se.

Riječi su ga zatekle.

– Oh – rekao je pomirljivo. – Pa to je sjajno. Tko je on?

– Liječnik. Poznajem ga cijeli svoj život.

Zašto je to rekla. Ima li to nekakvog značenja?

– Hoćete li večerati sa mnom u New Yorku? – upitao je ne razmišljajući.

Promatrala ga je i razmišljala o odgovoru.

– Veselilo bi me.

– Onda smo se dogovorili – rekao je Tony zadovoljno.

Večerali su u restoranu na obali Long Islanda. Tony je želio Marianne za sebe, daleko od očiju njegove majke. Obična večer, ali Tony je znao da bi je njegova majka već nekako uništila, samo da zna za nju. Ovo je bila osobna stvar između njega i Marianne, i Tony nije želio da to kratko vrijeme bilo što pokvari. Uživao je u Marianninom društvu više nego što je očekivao. Imala je hitar, vragolanski osjećaj za humor i Tony se nije toliko smijao otkad je napustio Pariz. Olakšala mu je srce i učinila ga bezbrižnim.

Kad se vraćate u Njemačku?

Idućeg tjedna... udajem se.

Idućih pet dana Tony je često viđao Marianne. Odustao je od puta u Kanadu, a da i sam nije znao zašto. Pomislio je da bi to mogao biti oblik pobune protiv majke, mala osveta. Međutim, to više nije bila istina. Osjećao je kako ga Marianne sve više i više privlači. Volio je njezino poštenje. Vjerovao je da to nikada više neće naći.

Budući da je Marianne bila turist u New Yorku, Tony ju je vodio posvuda. Popeli su se na Kip slobode, pošli trajektom na Staten Island, posjetili vrh Empire State Buildinga i jeli u Kineskoj četvrti. Proveli su čitav dan u Umjetničkom muzeju, a jednog poslijepodneva razgledali zbirku *Frick*. Dijelili su jednak ukus. Pažljivo su izbjegavali razgovor o osobnim stvarima, premda su

oboje bili svjesni međusobne seksualne privlačnosti. Dani su se prelijevali jedan u drugi i stigao je petak, dan kad je Tony trebao poći na ranč Wyattovih.

– Kad letiš u Njemačku?

– U ponedjeljak ujutro. – U njezinom glasu nije bilo radosti.

Tony je poletio u Houston poslijepodne. Mogao je poći s majkom u jednom od aviona kompanije *Kruger-Brent*, ali nije želio ostati s Kate nasamo. Za njega je majka bila tek poslovni partner: oštrouman, moćan, neiskren i opasan.

Na aerodromu u Houstonu Tonyja je čekao *Rolls-Royce*. Na ranč ga je odvezao vozač odjeven u traperice i šarenu sportsku košulju.

– Narod najviše voli letjeti direktno na ranč – rekao je vozač Tonyju. – Gospodin Wyatt tamo ima veliku pistu. Odavde imamo jedan sat do ulaza na ranč, a zatim još pola sata do kuće.

Tony je mislio da pretjeruje, ali prevario se. Wyattov ranč nalikovao je više gradu nego ranču. Dovezli su se do ulaza na ranč, a zatim privatnom cestom nakon trideset minuta prošli pokraj zgrade s generatorima, staja, obora, gostinskih kuća i kućica za posluhu. Gospodarska kuća bila je prizemnica što se pružala u nedogled. Tonyju je izgledala turobno ružno.

Kate je već stigla. Ona i Charlie Wyatt sjedili su na terasi uz bazen veličine malog jezera. Bili su usred žustrog razgovora kad se Tony pojavio. Wyatt ga je ugledao i zašutio istog trenutka. Tonyju je bilo jasno da je on predmet razgovora.

– Evo našeg momka! Jesi li dobro putovao, Tony?

– Jesam, hvala.

– Lucy se nadala da ćeš stići ranije – rekla je Kate.

Tony se okrenuo i pogledao majku.

– Je...jeli?

Charlie Wyatt potapšao je Tonyja.

– Pripremit ćemo roštilj i pol u tvoju i Kateinu čast. Dolaze nam prijatelji sa svih strana.

– Vrlo ljubazno – rekao mu je Tony. *Ako kane posluživati ispečeno tovljeno tele, mnogi će ostati gladni*, pomislio je.

Pojavila se Lucy u bijeloj košulji i pripijenim, iznošenim trapericama. Tony je morao priznati da je oduzimala dah. Prišla mu je i uhvatila ga za ruku.

– Tony! Pitala sam se hoćeš li doci.

– Oprostite što kasnim – rekao je Tony. – Morao sam završiti nekakav posao.

Lucy mu se slatko nasmiješila.

– Neka. Važno je da si ovdje. Kako želiš provesti poslijepodne?

– Što nudite?

Lucy ga je pogledala u oči.

– Što god želiš – rekla je nježno.

Kate Blackwell i Charlie Wyatt sjali su od veselja.

Roštilj je bio veličanstven čak i prema tekstaškim standardima. Nekih dvjesto gostiju stiglo je osobnim avionima, mercedesima ili *Rolls-Royceima*. Dva orkestra svirala su istodobno na dva različita mjesta. Desetak barmena točilo je šampanjac, viski, voćne sokove i pivo, a četiri kuhara pripremala su meso na žaru. Bilo je ovdje pečene govedine, janjetine, odrezaka, piletine i pačetine. U zemljanim posudama vrio je chili, pripremali se čitavi jastozi. Rakove i klipove kukuruza kuhali su u zemlji. Bilo je kuhanog krumpira i batata, svježih mahuna, šest vrsti salata, domaćih keksa i kukuruznog kruha s medom i džemom. Na četiri stola nalazili su se deserti : pečene, još vruće pite, kolači, puding i desetak vrsti domaćeg sladoleda. Tony nije prisustvovao upadljivijem rasipanju. Pretpostavio je da u tome leži razlika između novog i starog novca. Moto starog novca bio je: *Ako ga imaš, sakrij ga*. Novi novac je vjerovao: *Ako ga imaš, napadno ga pokazuj*.

Ovo razmetanje bilo je nevjerojatno. Žene su nosile smione haljine, a izložen nakit je zasljepljivao. Tony je sa strane promatrao kako se gosti prežderavaju i glasno dozivaju stare prijatelje. Kao da je prisustvovao nekakvom bezumnom, dekadentnom obredu. Kamo god se okrenuo suočio se s konobarima. Nosili su na pladnjevima ćupove s 'beluga' kavijarom, paštetom ili čaše šampanjca. Tonyju je izgledalo da konobara ima koliko i gostiju. Slušao je razgovore unaokolo.

– Došao je ovamo iz New Yorka i pokušao mi prodati nekakve mjenice. Rekao sam mu: 'Slušaj, gospodine, gubiš vrijeme. Dobri poslovi s naftom nikada ne stignu istočno od Houstona...'

– Čovjek mora paziti na one slatkorječive. Takvi nose šešir, ali nemaju stoke...

Prišla mu je Lucy.

– Ne jedeš. – Promatrala ga je pažljivo. – Tony, zar nešto nije u redu?

– Ne, sve je u najboljem redu. Ovo je zabava i pol.

Nasmijala se.

– Nisi još vidio ništa, druškane. Pričekaj vatromet.

– Vatromet?

– Aha. – Dodirnula je Tonyjevu ruku. – Oprosti zbog ove gužve. Nije uvijek tako. Moj otac je želio ostaviti dojam na tvoju majku. – Nasmijala se opet. – Sutra će svi otići.

Uključujući i mene, pomislio je Tony. Pogriješio je što je došao ovamo. Ako njegova majka tako jako želi *Wyatt Oil & Tool* morala je pronaći drugi način. Potražio ju je pogledom i ugledao je usred grupe obožavatelja. Bila je prekrasna. Imala je šezdeset godina, ali čovjek joj ne bi dao više od pedeset. Na licu nije imala bora, a tijelo joj je bilo čvrsto i vitko zahvaljujući svakodnevnim vježbama i masaži. Bila je stroga prema sebi kao i prema ljudima oko sebe, i na neki čudan način Tony joj se zbog toga divio. Slučajnom promatraču moglo je izgledati da se Kate Blackwell odlično zabavlja. Razgovarala je s gostima živo, radosno i smijala se. *Mrzi svaki trenutak ovoga*, pomislio je Tony. *Što sve nije*

spremna pretrpjeti samo da postigne ono što želi. Pomislio je na Marianne i koliko bi ona mrzila ovu besmisleni orgiju. Misao na nju zadala mu je iznenadnu bol.

Udajem se za liječnika. Poznajem ga cijeli život.

Pola sata kasnije, kad je Lucy tražila Tonyja, on se već nalazio na putu za New York.

Nazvao je Marianne iz telefonske govornice na aerodromu.

– Želim te vidjeti.

– Dobro. – Nije oklijevala.

Tony nije mogao istjerati Marianne Hoffman iz svojih misli. Dugo je bio sam, ali ne i usamljen. A bez Marianne bio je usamljen; kao da mu je nedostajao dio vlastitog tijela. Uz nju je osjećao toplinu, veličanje života, a mračne, ružne sjene što su ga progonile tada su nestajale. Bojao se dopustiti da Marianne ode, jer bio bi izgubljen. Trebao ju je kao nikad nikoga u svom životu.

Marianne je došla u njegov stan, i dok mu je prilazila u njemu se pojavila glad za koju je mislio da je zauvijek mrtva. Gledajući je, znao je da i ona osjeća tu glad, i riječi to čudo nisu mogle opisati.

Predala se njegovom zagrljaju, a val neodoljivog osjećaja zgrabio ih je i ponio uz provalu strasti i neopisivog zadovoljstva. Lebdjeli su zajedno u baršunastoj mekoći bezvremenog prostora, izgubljeni u čudesnom međusobnom blaženstvu i čaroliji. Kasnije su ležali zagrljeni i iscrpljeni, a njezina meka kosa dodirivala je njegovo lice.

– Oženit ću se tobom, Marianne.

Uzela je njegovo lice u svoje ruke i zagledala se u Tonyjeve oči.

– Jesi li siguran, Tony? – Njezin glas bio je nježan. – Znaš, imamo problem, dragi.

– Tvoje zaruke?

– Ne. Njih ću raskinuti. Brinem zbog tvoje majke.

– Ona nema veze s...

– Pričekaj da završim, Tony. Ona želi da uzmeš Lucy Wyatt.

– To su njezini planovi. – Čvrsto ju je zagrljao. – Moji su ovdje.

– Mrzit će me, Tony. A ja to ne želim.

– Znaš li što ja želim? prošaptao je tiho.

I čudo se opet dogodilo.

Tony se javio Kate Blackwell tek nakon četrdeset i osam sati. Nestao je s ranča Wyattovih bez riječi objašnjenja i vratio se u New York. Charlie Wyatt je bio zbunjen, a Lucy Wyatt bijesna. Kate se nespretno ispričala i iste večeri vratila u New York. Kad je stigla kući, nazvala je Tonyja, ali odgovora nije bilo. Nije ga čula ni dan kasnije.

Nalazila se u svom uredu kad je na stolu zazvonio njezin osobni telefon. Znala je tko je i prije nego što je podignula slušalicu.

– Tony, jesi li dobro?
– Odlično, majko.
– Gdje si?
– Na medenom mjesecu. Marianne Hoffman i ja vjenčali smo se jučer. –
Nastupio je dug trenutak tišine. – Majko, čuješ li me?
– Čujem.
– Mogla bi mi čestitati ili zaželjeti sve najbolje kako je i red u ovakvim
prilikama. – U njegovom glasu osjećala se rugajuća gorčina.
– Naravno. Želim ti mnogo sreće, sine – rekla je Kate.
– Hvala, majko. – Veza se prekinula.
Kate je spustila slušalicu i interkomom pozvala Brada.
– Molim te, Brade, dođi.
Kad je Brad Rogers ušao u ured, rekla mu je:
– Upravo je nazvao Tony.
Brad je pogledao Kate.
– Isuse! Nemoj mi reći da si uspjela!
– *Tony* je uspio – nasmijala se Kate. – Hoffmanovo carstvo palo nam je u
krilo.
Brad Rogers se spustio u stolicu.
– Nevjerojatno! Znam kako Tony zna biti tvrdoglav. Kako si ga natjerala
da oženi Marianne Hoffman?
– Zapravo, vrlo jednostavno – odgovorila mu je. – Gurnula sam ga u
suprotnom smjeru.
Ali znala je da je to doista bilo u pravom smjeru. Marianne će biti Tonyju
odlična supruga. Ona će rastjerati tminu oko njega.
Lucy su kirurški odstranili maternicu.
A Marianne će mu dati sina.

Hoffmanova kompanija postala je dio *Kruger-Brent Ltd-a* šest mjeseci nakon vjenčanja Tonyja i Marianne. Samo potpisivanje ugovora obavljeno je u Münchenu kao izraz dobre volje prema Fredericku Hoffmanu, budućem rukovodiocu Njemačke podružnice. Tonyja je iznenadilo s kojom je blagošću njegova majka prihvatila vjenčanje. Nije gubila dostojanstvo, pa ipak bila je ljubazna prema Marianne kad su se vratili s medenog mjesjeca na Bahamima i rekla Tonyju da je zadovoljna njegovim vjenčanjem. Tonyja je zbunjivala iskrenost njezinih osjećaja. Suviše se brzo promijenila i ponašala onako kako nije svojstveno njezinoj naravi. Tony je zaključio o da ipak ne poznaje majku onako dobro kao što je mislio.

Brak je bio uspješan od samog početka. Marianne je ispunila prazninu u Tonyju i svi su počeli primjećivati promjene u njemu. Naročito Kate.

Marianne je pratila Tonyja na njegovim službenim putovanjima. Igrali su se zajedno, smijali i uživali jedno u drugom. *Dobro sam učinila svom sinu*, mislila je Kate promatrajući ih.

Marianne je uspjela zacijeliti rane između Tonyja i njegove majke.

– Želim pozvati tvoju majku na večeru – rekla je Tonyju kad su se vratili s medenog mjeseca.

– Nemoj, Marianne. Ne poznaješ je. Ona ...

– Želim je upoznati, Tony. Molim te.

Pomisao mu se nije svidjela, ali napokon je pristao. Tony je očekivao turobnu večer, ali dogodilo se iznenađenje. Kate je doista bila dirnuta što je s njima. Idućeg tjedna pozvala je ona njih na večeru, a zatim se to pretvorilo u redovni obred.

Kate i Marianne postale su prijateljice. Razgovarale su telefonom nekoliko puta tjedno, a ručale barem jednom.

Kate je očekivala Marianne na ručku u *Lutèce* i istog trenutka kad je Marianne ušla, Kate je znala da nešto nije u redu.

– Dvostruki viski, molim – rekla je konobaru. – S ledom.

Marianne je uvijek pila vino.

– Što se dogodilo, Marianne?

– Bila sam kod doktora Harleyja. Kate je iznenada oćutjela nemir.

– Nisi bolesna, zar ne?

– Ne dobro mi je. Jedino ... – Ispričala je sve. Počelo je prije nekoliko dana. Marianne se nije osjećala dobro i zakazala je sastanak s doktorom Harleyjem.

– Izgledate zdravo – nasmijao se doktor Harley. – Koliko vam je godina, gospođo Blackwell?

– Dvadeset i tri.

– Imate li srčanih bolesnika u obitelji?

— Ne.

Bilježio je.

– Rak?

– Ne.

– Jesu li vam roditelji živi?

– Samo otac. Majka je nastradala u nesreći.

– Jeste li ikada imali zaušnjake?

– Ne.

– Ospice?

– Da. Kad sam imala deset godina.

– Hripavac?

– Ne.

– Operacije?

– Izvadila sam krajnike. U devetoj godini.

– Jeste li osim toga još boravila u bolnici?

– Ne. Zapravo jesam, jednom. Kratko.

– Zbog čega?

– Bila sam u ženskoj hokejaškoj ekipi u školi i izgubila svijest za vrijeme igre. Probudila sam se u bolnici. Bila sam tamo samo dva dana. Nije zapravo bilo ništa.

– Jeste li doživjeli ozljedu u igri?

– Ne. Jednostavno sam se onesvijestila.

– Koliko vam je tada bilo godina?

– Šesnaest. Liječnik je rekao da to najvjerojatnije ima veze s pubertetskim poremećajima.

John Harley se ispravio u stolici.

– Kad ste se probudili jeste li osjetili neku slabost na bilo kojoj strani vašeg tijela?

Marianne je na trenutak razmišljala.

– Zapravo da. Na desnoj strani. Ali to se izgubilo nakon nekoliko dana. Onda nisam imala problema.

– Jeste li imali glavobolju? Nejasan vid?

– Jesam. Ali i to je nestalo. – Počela je osjećati nemir. – Zar mislite da nešto nije u redu, doktore Harley?

– Nisam siguran. Moramo obaviti još nekoliko pregleda da budemo sigurni.

– Kakvih?

– Moramo napraviti cerebralni angiogram, pregledati moždane krvne sudove. Ništa strašno. Možemo to obaviti odmah.

Tri dana kasnije, doktor Harley je primio Marianne u svom uredu.

– Riješili smo tajnu.

– I je li nešto loše?

– Zapravo ne. Angiogram nam je pokazao da ste imali mali udar, gospođo Blackwell. Čest slučaj kod žena pogotovu u njihovim tinejdžerskim godinama. Mali krvni sud u mozgu pukne i izlije se malo krvi. Pritisak izazove glavobolju i nejasan vid. Srećom, to zacjeljuje samo od sebe.

Marianne je sjedila i borila se protiv panike.

– Što sve to skupa, zapravo, znači? Može li se ponoviti?

– Vrlo teško. – Nasmijao se. – Osim ako opet ne kanite u hokejašku momčad, možete živjeti sasvim normalno.

– Tony i ja volimo jahanje i tenis. Je li to...

– Ako ne pretjeravate, možete sve. Od tenisa do i jahanja i nema problema. Nasmijala se s olakšanjem.

– Hvala bogu.

– Ima samo jedna stvar, gospođo Blackwell – rekao joj je dok je ustajala. – Ako vi i Tony želite djecu, preporučam vam da ih usvojite.

Marianne se ukočila.

– Rekli ste da sam savršeno dobro.

– I jeste. Nažalost, trudnoća jako proširuje krvožilni sustav. A u posljednjih šest ili osam tjedana trudnoće dođe i do povećanja krvnog pritiska. Zbog aneuricne povijesti vaše bolesti, faktor rizika bio bi neizmjerljivo visok. Ne samo da bi bio opasan nego i fatalan, usvojenje je jednostavna stvar ovih dana.

Marianne više nije slušala. Čula je Tonyjev glas: *Želim naše dijete. Djevojčicu koja će sasvim nalikovati tebi.*

– ... više ga nisam mogla slušati – rekla je Marianne. Pobjegla sam iz njegove ordinacije i došla ravno ovamo.

Kate je jedva savladavala svoje osjećaje. Bio je to težak šok. Mora postojati način. Uvijek postoji način.

Nasmiješila se i rekla:

– No, mislila sam da će biti nešto gore.

– Ali, Kate, Tony i ja tako žarko želimo dijete.

– Marianne, doktor Harley stvara paniku. Imala si mali problem prije nekoliko godina i on ga sada pokušava pretvoriti u nešto veliko. Znaš kakvi su liječnici. – Uzela je njezinu ruku. – Dobro se osjećaš, zar ne?

– Osjećala sam se dobro sve dok...

– Eto vidiš. Nesvjestice te ne hvataju?

– Ne.

– Zato jer je sve prošlo. Sam je rekao da to zacjeljuje samo.

– Rekao je da je rizik...

Kate je uzdahnula.

– Marianne, svaki put kad žena zatrudni postoji rizik. Život je pun rizika. Važno je u životu utvrditi koji rizici su vrijedni izlaganja, zar ne?

– Da. – Marianne je sjedila i razmišljala. Odlučila je. – Imate pravo. Nemojmo ništa reći Tonyju. Samo bi se zabrinuo. Neka to bude naša mala tajna.

Mogla bih ubiti Johna Harleyja što ju je prestrašio nasmrt, pomislila je Kate.

– Da, bit će to naša tajna – složila se Kate.

Tri mjeseca kasnije Marianne je zatrudnjela. Tony je bio uzbuđen. Kate je potihom likovala. A doktor Harley je bio užasnut.

– Dogovorit ću smjesta sve za pobačaj – rekao je Marianne.

– Ne, doktore. Osjećam se odlično. Rodit ću to dijete.

Nakon što joj je Marianne ispričala o svom posjetu doktoru Harleyju, Kate je odjurila u njegovu ordinaciju.

– Kako se usuđuješ mojoj snahi predlagati pobačaj?

– Kate, rekao sam ti, ako pokuša roditi to dijete, to je može usmrtniti.

– Ti to ne znaš. Bit će joj dobro. Prestani je uznemiravati.

Osam mjeseci kasnije u četiri ujutro, bila je veljača, počeli su preuranjeno trudovi. Jecanje Marianne probudilo u Tonyja.

Počeo se hitro odijevati.

– Ne brini, draga. Stići ćemo u bolnicu na vrijeme.

Bolovi su bili neizdrživi.

– Požuri, molim te.

Pitala se da li da kaže Tonyju o svom razgovoru s doktorom Harleyjem. Ne, Kate je imala pravo. To je njena odluka. Život je tako divan da Bog neće dopustiti da joj se bilo što dogodi.

Kad su Marianne i Tony stigli u bolnicu, sve je bilo spremno. Tonyja su pratili u čekaonicu, a Mariann u ordinaciju. Opstetričar, doktor Mattson, izmjerio je Mariannein krvni pritisak. Namrštio se i izmjerio ga ponovo. Podigao je pogled i rekao sestri:

– Odvezite je u operacionu dvoranu. Brzo!

Tony je stajao u bolničkom hodniku uz aparat za kavu kada je začuo glas iza sebe.

– Vidi, vidi, zar to nije Rembrandt.

Tony se okrenuo. Prepoznao je muškarca koji je bio s Dominique ispred njezina stana. Kako ga je zvala? Ben. Čovjek ga je gledao neprijateljski. Ljubomora? Što li mu je Dominique rekla? U tom času pojavila se Dominique. Obratila se Benu.

– Michelline je na odjelu za inenzivnu njegu. Doći ćemo... – Ugledala je Tonyja i zaustavila se. – Tony što ćeš ti ovdje?

– Žena mi se porađa.

– Je li ti i to mamica uredila? – upitao je Ben.

– Što to treba značiti?

– Dominique mi je rekla da tvoja majka sve sređuje za tebe, sinko.

– Bene! Prestani!
– Zašto? Pa to je istina, srce. Zar nisi to rekla?
Tony je pogledao Dominique.
– O čemu on to priča?
– Ni o čemu rekla je brzo. – Bene, podimo.
Ali Ben je uživao.
– Volio bih da ja imam majku poput tvoje. Želiš li prekrasan model s kojim ćeš spavati, ona ti ga kupi. Želiš li izložbu u Parizu, ona ti je organizira. Ti...
– Ti si lud.
– Jesam li? – Ben je pogledao Dominique. – Zar on ne zna?
– Ne znam, što? – upitao je Tony.
– Ništa, Tony.
– Rekao je da je moja majka organizirala izložbu u Parizu. To je laž, zar ne? – Primijetio je čudan izraz na licu Dominique. – Zar nije?
– Nije – rekla je Dominique oklijevajući.
– Platila je Goergu da izloži moje slike?
– Tony, njemu su se svidjele tvoje slike.
– Kaži mu sve o onom kritičaru – navaljivao je Ben.
– Prestani, Bene! – Dominique je pošla, a Tony ju je zgrabio za ruku. – Čekaj! Što je s njim? Zar je moja majka uredila i da dođe na izložbu?
– Da – prošaptala je Dominique.
– Ali *mrzio* je moje slike.
Nije mogla sakriti bol u glasu.
– Nije, Tony. Nije. Rekao je tvojoj majci da možeš postati veliki slikar. Suočio se s nevjerojatnim.
– Moja majka je platila d’Usseau da me uništi?
– Ne da te uništi. Mislila je da to čini za tvoje dobro.
Grozota što ju je majka napravila zapanjivala je. Sve što mu je rekla bilo je laž. *Nikada mu nije htjela dopustiti vlastiti život.* A Andre d’Usseau! Kako se takav čovjek mogao prodati? Ali, naravno, Kate je svakom znala cijenu. Wilde je mislio na nekog poput Kate kad je opisao jednu osobu kao čovjeka koji zna cijenu svemu, ali vrijednost ničemu. Sve je oduvijek predstavljala samo kompanija. A kompanija je bila Kate Blackwell. Tony je slijepo pošao niz hodnik.

U operacionoj dvorani, liječnici su se očajnički borili za život Marianne. Krvni pritisak bio joj je kritično nizak, a otkucaji srca nepravilni. Davali su joj kisik i krv, ali sve je bilo uzalud. U trenutku kad se dijete rodilo Marianne je bila u nesvijesti od moždanog krvarenja. Tri minute kasnije, kad su izvukli i drugu blizanku, umrla je.

Tony je začuo glas.
– Gospodine Blackwell.

Okrenuo se. Uz njega je stajao doktor Mattson.
– Dobili ste dvije zdrave kćerke, gospodine Blackwell.
Ali Tony je vidio njegov pogled.
– Marianne, je li ona dobro?
Dr. Mattson je duboko uzdahnuo.
– Oprostite. Učinili smo sve što smo mogli. Umrkla je na...
– Ona je što? – Bio je to krik. Zgrabio je doktora Mattsona za revere i tresao. – Lažete! Ona *nije* mrtva.
– Gospodine Blackwell...
– Gdje je? Želim je vidjeti.
– Ne možete sada. Pripremaju je...
– Ubio si je, ti kopile! – viknuo je Tony. – Ubio si je. – Navalio je na liječnika. Dva bolničara su mu uhvatila ruke.
– Smirite se, gospodine Blackwell.
Tony se borio poput ludaka.
– Želim vidjeti svoju ženu.
Doktor Harly im je prišao.
– Pustite ga i ostavite nas nasamo.
Dr. Mattson i bolničari su otišli. Tony je slomljen plakao.
– Johne, ubili su Marianne. Umorili je.
– Tony, ona je mrtva i to je tako. Ali nitko je nije ubio. Rekao sam joj još prije trudnoće da je trudnoća može ubiti.
Dugo mu je trebalo da shvati.
– O čemu to govoriš?
– Zar ti Marianne nije rekla? Zar ti tvoja majka nije rekla?
Tony ga je gledao i nije shvaćao.
– Moja majka?
– Mislila je da dižem paniku. Preporučila je Marianne da rodi dijete.
Oprosti, Tony. Vidio sam blizanke.
Prekrasne su. Hoćeš li ih...
Tony je otišao.

Tonyju je vrata otvorio Katein glavni sluga.
– Dobro jutro, gospodine Blackwell.
– Dobro jutro, Lester.
Glavnog slugu je zbunio Tonyjev neuredan izgled.
– Je li sve u redu, gospodine?
– Sve je u najboljem redu. Molim te šalicu kave, Lester.
– Odmah, gospodine.
Tony ga je promatrao kako odlazi prema kuhinji. *Sad* Tony, začuo je naredbu unutrašnjeg glasa.
Da. Sada. Tony je ušao u trofejnu sobu. Otišao je do ormara sa zbirkom oružja i zurio u blještavi niz uređaja smrti.
Otvori ormar, Tony.

Otvorio ga je. Izabrao revolver i provjerio je li napunjen.

Ona je sigurno gore, Tony.

Pokrenuo se i pošao uza stube. Znao je da majka nije kriva što je zla. Bila je opsjednuta i on će je izliječiti. Kompanija joj je uzela dušu, i Kate nije mogla odgovarati za svoje postupke. Njegova majka i kompanija postali su jedno i kad nju ubije, ubit će i kompaniju.

Nalazio se pred vratima Kateine spavaće sobe.

Otvori vrata, naredio je glas.

Tony je otvorio vrata. Njegova majka odijevala se pred ogledalom i začula kako se otvaraju vrata.

– Tony! Što dovraga...

Pažljivo je naciljao i počeo povlačiti otponac.

Pravo prvorođenog duboko je usađeno u povijest društva. Pri svakom rođenju u kraljevskim obiteljima Evrope prisutan je visoki službenik, tako da u slučaju rođenja blizanaca ne bi došlo u pitanje pravo nasljedstva prvorođenog djeteta na prijestolje. Dr. Mattson pažljivo je pribilježio prvorođenu djevojčicu.

Svatko se složio da su Blackwellove blizanke bile najljepša djeca koje su ikada vidjeli. Bile su zdrave i neobično žive i bolničarke su stalno pronalazile isprike da ih odu pogledati. Dio privlačnosti, premda to ni jedna sestra nije htjela priznati, ležao je u tajanstvenim pričama što su se širile o Blackwellovima. Majka im je umrla pri porodu. Otac je nestao, a pričalo se da je ubio svoju majku. Nitko nije mogao potvrditi te glasine. U novinama nije pisalo ništa osim da je Tony Blackwell pretrpio živčani slom zbog smrti svoje žene i povukao se u osamu. Kad su novinari pritislili doktora Harleyja, odgovorio im je otresito.

– Nemam komentara.

Protekli dani značili su pakao za Johna Harleyja. Dok živi pamtit će prizor u sobi Kate Blackwell, kamo je stigao nakon izbezumljenog telefonskog poziva. Kate je ležala na podu u komi s ranama u grudima i vratu, a njezina krv tekla je na bijeli sag. Tony je pokraj otvorenih ormara škarama sjekao majčinu odjeću.

Dr. Harley je pogledao Kate i odmah pozvao hitnu pomoć. Kleknuo je uz Kate i opipao joj bilo. Tiho i nepravilno, a lice joj je plavilo. Bila je u šoku. Dao joj je injekciju adrenalina i natrijeva bikarbonata.

– Što se dogodilo?

Glavni sluga se silno znojio.

– Ne znam. Gospodin Blackwell je zamolio da mu priprelim kavu. Bio sam u kuhinji i začuo prasak pištolja. Potrčao sam i našao gospođu Blackwell ovako na podu. Gospodin Blackwell je stajao iznad nje i govorio: ‘Sad ti više ne može ništa, majko. Ubio sam je.’ Pošao je zatim do ormara i počeo sjeći njezinu odjeću.

Dr. Harley se okrenuo prema Tonyju.

– Što to radiš, Tony?

Bijesno je rasporio odjeću nožem.

– Pomažem majci. Uništavam kompaniju. Ona je ubila Marianne. – Nastavio je sjeći Kateinu odjeću.

Kate je prevezena na traumatološki odjel privatne bolnice u vlasništvu kompanije *Kruger-Brent*. Primila je četiri transfuzije dok su joj pokušavali izvaditi metke.

Čak tri bolničara jedva su ugurali Tonyja u bolnička kola. Smirio se tek kad mu je doktor Harley dao injekciju. Policiju je dočekaao Brad Rogers kojeg je pozvao doktor Harley. Pucnjava se nije spominjala u javnim glasilima.

Otišao je posjetiti Kate na odjelu za intenzivnu njegu.

– Gdje je moj sin? – prošaptala je najprije.

– Pobrinuli smo se za njega, Kate. Dobro mu je. Smirili smo ga i odvezli u privatni sanatorij u Connecticut.

– Johne, zašto me je pokušao ubiti? Zašto? – Bol u njezinu glasu bila je nepodnošljiva.

– Okrivljuje te za smrt Marianne.

– Ali to je ludost.

John Harley je šutio.

Okrivljuje te za smrt Marianne.

Još dugo nakon što je doktor Harley otišao, Kate nije mogla prihvatiti ove riječi. Voljela je Marianne jer je usrećila Tonyja. *Sve sam uvijek činila samo za tebe, moj sine. Svi moji snovi bili su zbog tebe. Kako to nisi shvatio? A mrzio ju je toliko da ju je pokušao ubiti. Ispunjavala ju je tako duboka bol da je željela umrijeti. Ali neće dopustiti da umre. Sve je dobro napravila. Oni su bili u krivu. Tonyje bio slabič. Svi su oni bili slabići. Njezin otac nije se mogao suočiti sa smrću sina. A njezina majka nije se mogla suočiti sa samim životom. Ali ja nisam slaba, razmišljala je Kate. Ja se s ovim mogu suočiti. Mogu se suočiti s bilo čime. Živjet ću i preživjeti. Kompanija će preživjeti.*

PETI DIO

Eve i Alexandra
1950 – 1975

Kate se oporavljala u Dark Harboru i prepuštala suncu i moru da je liječe.

Tony se nalazio u privatnoj ludnici gdje je dobivao najbolju moguću njegu. Kate je dovođila psihijatru iz Pariza, Beča i Berlina, ali nakon svih pregleda dijagnoza je ostala ista. Njezin sin bio je opasan šizofrenik i paranoik.

– Ne reagira na lijekove ni psihijatrijsko liječenje, a sklon je nasilju. Moramo ga stalno obuzdavati.

– Na koji način? – upitala je Kate.

– Držimo ga u samici s meko obloženim zidovima. Uglavnom je u luđačkoj košulji.

– Je li to potrebno?

– U protivnom, gospođo Blackwell, ubio bi svakoga ko mu pride.

Zatvorila je oči obuzeta bolom. To nisu govorili o mom dragom, nježnom Tonyju, nego o strancu. Nekom ko je opsjednut. Otvorila je oči.

– Zar i nema pomoći?

– Nema, ako ne uspijemo prodrijeti do njegovog uma. Uzima lijekove, ali čim prestanu djelovati izvan sebe je.

– Što predlažete? – upitala je Kate.

– U sličnim slučajevima može jako pomoći uklanjanje djelića mozga.

Kate je progutala slinu.

– Lobotomija?

– Tako je. Vas sin će i dalje funkcionirati u svemu, osim što će izgubiti snažne osjećaje koji izazivaju poremećaj.

Kate je sjedila, duša i tijelo bili su joj ispunjeni jezom. Dr. Monis sa klinike Menninger prekinuo je tišinu.

– Znam kako vam je teško, gospođo Blackwell. Ako želite razmisliti...

– Ako jedino to može zaustaviti muke, pristajem – rekla je Kate.

Frederick Hoffman želio je svoje unuke.

– Povest ću ih u Njemačku.

Kate je izgledalo kao da je ostario dvadeset godina nakon smrti Marianne. Kate ga je žalila, ali nije mu namjeravala predati Tonyjevu djecu.

– Potrebna im je ženska briga, Frederick. Marianne bi željela da odrastu ovdje. Dolazit ćeš i obilaziti ih često.

Napokon ga je uvjerila.

Blizanke su premještene u Kateinu kuću gdje im je pripremljena dječja soba. Kate je razgovarala s guvernantama i napokon zaposlila mladu Francuskinju, Solange Dunas.

Kate je prvorodenu djevojčicu nazvala Eve, a njezinu sestru Alexandra. Bile su gotovo iste i bilo ih je nemoguće razlikovati. Kad ih je čovjek vidio zajedno, izgledalo je kao da promatra sliku u ogledalu. Kate se divila dvostrukom čudu što su ga stvorili njezin sin i Marianne. Bile su bistra djeca, oštroumna i okretna, ali već nakon nekoliko tjedana Eve je izgledala zrelije od Alexandre. Prva je počela puzati, govoriti i hodati. Alexandra ju je u svemu slijedila, ali od samog početka je bilo jasno tko je vođa. Alexandra je obožavala sestru i pokušavala je oponašati u svemu. Kate je provodila s unukama što je više vremena mogla. Uz njih se osjećala mlado. Kate je opet počela sanjariti. *Jednog dana kada ostarim i kad se odlučim povući...*

Na rođendan blizanki, Kate im je priredila proslavu dobile su jednaku tortu i desetke darova što su im poklonili prijatelji, namještenici kompanije i kućansko osoblje. Uskoro su proslavile i drugi rođendan. Kate nije vjerovala kako blizanke brzo rastu. Sve jasnije je primjećivala razlike u njihovim osobnostima. Eve je bila i poduzetnija, Alexandra nježnija i spremna slijediti. *Bez oca su i majke, i sva je sreća da imaju jedna drugu i da se toliko vole,* mislila je Kate.

Noć prije njihovog petog rođendana Eve je pokušala ubiti Alexandru.

Jer, napisano je u Knjizi Postanka, 25, 22-23

No djeca su se u njezinoj utrobi tako sudarala...

I Jahve joj reče:

'Dva su svijeta u utrobi tvojoj:

dva će se naroda iz tvog krila

odijelit.

Narod će nad narodom gospodovati,

Stariji će služiti mlađemu.'

U slučaju Eve i Alexandre, Eve nije imala namjeru povlađivati mlađoj sestri.

Eve je mrzila sestru otkad je znala za sebe. Obuzimo ju je bijes kad god je netko uzeo Alexandru ili je darovao nečim. Eve je osjećala da je prevarena. Željela je sve samo za sebe, svu ljubav i sve što ih okruživalo. A morala je sve djeliti sa sestrom. Nije čak mogla imati sama svoj rođendan. Mrzila je Alexandru jer je izgledala kao ona, odijevala se kao ona i uzimala za sebe dio bakine ljubavi koji je pripadao njoj. Alexandra je obožavala Eve, a ova ju je zbog toga prezirala. Alexandra je bila darežljiva i spremna da daruje svoje igračke i lutke što je u Eve izazivalo još više omalovažavanja. Željela je sve što je Alexandra imala. Uvečer, pod budnim okom Solange Dunas, obje su djevojčice glasno molile, ali Eve je uvijek dodavala i molitvu u sebi kojom je preklinjala Boga da ubije Alexandru. Kad je molitva ostala neuslišana. Eve je odlučila sama obaviti posao. Još nekoliko dana nedostajalo je do njihovog petog

rođendana i Eve nije mogla podnijeti pomisao da još jednu proslavu podijeli s Alexandrom. Njezina sestra uzimala je *njezine* darove od *njezinih* prijatelja. Morala je ubiti Alexandru što prije.

Noć prije rođendana Eve je ležala u krevetu širom otvorenih očiju. Kad je bila sigurna da su svi u kući zaspali, otišla je do Alexandrinog kreveta i probudila je.

- Alex, pođimo u kuhinju i pogledajmo rođendanske kolače – prošaptala je.
- Svi spavaju – rekla je Alexandra pospano.
- Nećemo nikoga probuditi.
- To se neće svidjeti gospođici Dunas. Zašto ih ne bismo pogledali ujutro?
- Jer ih želim vidjeti sada. Dolaziš li ili ne?

Alexandra je protrljala oči. Nisu je zanimali rođendanski kolači, ali nije htjela uvrijediti sestru.

– Dolazim – rekla je. Sišla je s kreveta i navukla papuče. Obje su nosile ružičaste, najlonske spavačice.

- Dođi – rekla je Eve. – I ne podiži buku.
- Neću – obećala je Alexandra.

Na prstima su izašle iz sobe, pošle niz dug hodnik, prošle zatvorena vrata spavaće sobe gospođice Dunas i niz strmo stubište sišle u kuhinju. Bila je to prostrana kuhinja s velikim plinskim štednjakom, šest peći, tri frižidera, posebnim prostorom za duboko smrznute naminrnice.

Eve je u frižideru pronašla rođendanske torte što ih je napravila kuharica, gospođa Tyler. Na jednoj je pisalo *Sretan rođendan, Alexandra*, a na drugoj: *Sretan rođendan, Eve*.

Dogodine bit će samo jedna, sretno je pomislila Eve

Uzela je Alexandrinu tortu iz frižidera i stavila je na drveni, mesarski panj usred kuhinje. Otvorila je ladicu i izvukla paketić šarenih svijeća.

- Što to radiš? – upitala je Alexandra.
- Hoću vidjeti kako to izgleda kad su sve svijeće upaljene. – Počela je zabadati svijeće u šećernu glazuru!
- Mislim da to ne bi smjela raditi, Eve. Uništiti ćeš tortu. Gospođa Tyler bit će ljuta.

– Bit će joj svejedno. – Otvorila je drugu ladicu i izvukla dvije velike kutije kuhinjskih šibica. – Hajde, pomoz mi.

– Hoću natrag u krevet.

Eve se okrenula ljutito.

– Idi u krevet, prestrašena mačko. Ja ću sve sama.

– Što hoćeš da napravim? – oklijevala je Alexandra

Eve joj je pružila jednu kutiju šibica.

– Započni pripaljivati svijeće.

Alexandra se bojala vatre. Obje djevojčice stalno su opominjane da se ne igraju šibicama. Znale su strašne priče što se desilo djeci koja su prekršila to pravilo. Ali Alexandra nije željela razočarati Eve i započela je paliti svijeće.

Eve ju je promatrala.

– Ostavljaš one s druge sa strane, budalo – rekla joj je.

Alexandra se nagnula da dohvati svijeće s druge strane torte, leđima okrenuta Eve. Eve je hitro upalila šibicu i prinijela je kutiji koju je ona držala u ruci. Kutija je planula. Eve ju je ispustila pod Alexandrine noge i vatra je zahvatila spavaćicu. Alexandra nije odmah shvatila što se dogodilo. Ali kad je osjetila strašnu bol, pogledala je u noge i kriknula.

– Upomoć! Pomozite mi!

Eve je zurila u zapaljenu spavaćicu zaprepaštena uspješnošću svog poteza. Alexandra je stajala ukočena od straha.

– Ne miči se! – rekla joj je Eve. – Donijet ću vedro vode. – Odjurila je u ostavu, a srce joj je radosno udaralo.

Film strave i užasa spasio je Alexandrin život. Gospođa Tyler, kuharica Blackwellovih, otišla je u kino s policijskim narednikom čiju je postelju ponekad dijelila. Filmsko platno bilo je te večeri ispunjeno mrtvim i unakaženim tjelesima, tako da gospođa Tyler to napokon nije mogla podnijeti. Ustala je usred filma.

– Slušaj, Richarde, možda i ovo spada u svakodnevicu tvog posla, ali meni je prisjelo.

Narednik Richard Dougherty nevoljno je pošao za njom.

Stigli su pred kuću Blackwellovih sat ranije nego što su kanili i u trenutku kad je otvorila stražnja vrata, gospođa Tyler je začula Alexandrin krik u kuhinji. Narednik Dougherty i gospođa Tyler jurnuli su u kuhinju i ugledali strašan prizor. Narednik je odmah skočio i strgao s Alexandre goruću spavaćicu. Imala je mjehuriće na nogama i kukovima, ali plamen nije zahvatio njezinu kosu i prednji dio tijela.

Alexandra se onesviještena srušila na pod. Gospođa Tyler je napunila posudu vodom i ugasila ostatke vatre.

– Pozovi hitnu pomoć – naredio je Dougherty. – Je li gospođa Blackwell kod kuće?

– Morala bi biti gore.

– Probudi je.

Kad je gospođa Tyler pozvala hitnu pomoć, iz ostave se začuo krik. Uletjela je Eve s vedrom vode plačući histerično.

– Je li Alexandra mrtva? – vikala je. – Je li?

Gospođa Tyler ju je podignula i umirivala.

– Nije, draga. Dobro joj je. Sve će biti u redu.

– Ja sam kriva – jecala je. – Željela je upaliti svijeće na svojoj rođendanskoj torti. Nisam joj to smjela dopustiti.

Gospođa Tyler ju je pogladila.

– Sve je u redu. Nemoj kriviti sebe.

– Ispale su mi šibice iz ruku i plamen je zahvatio Alex.

Narednik Dougherty pogledao je Eve i rekao sumornim glasom:

– Jadno dijete.

– Alexandra je zadobila opekotine drugog stupnja po nogama i leđima – rekao je dr. Harley Kate. – Ali sve je dobro. S opekotinama se danas možemo pristojno nositi. Ovo je mogla biti strašna tragedija.

– Znam – rekla je Kate. Vidjela je Alexandrine opekotine i one su je ispunile osjećajem užasa. Oklijevala je jedan trenutak. – Johnne, sve sam više zabrinuta za Eve.

– Zar je i ona ozlijeđena?

– Ne fizički, ali na sebe svaljuje krivicu zbog ovog što se dogodilo. Ima užasne more. Već tri noći se budi i ja je moram uzeti u ruke prije nego što opet zaspi. Ne želim da joj se stanje pogorša. Ona je jako osjetljiva.

– Djeca to brzo prebole, Kate. Ako bude problema mogu ti preporučiti dječjeg terapeuta.

– Hvala ti – rekla je Kate.

Eve je bila strašno uzrujana. Proslava rođendana je odgođena. *Alexandra je kriva zbog toga*, mislila je.

Alexandra se odlično oporavljala i nije imala nikakvih ožiljaka. Eve je preboljela svoj osjećaj krivice sa zamjetnom lakoćom.

– Nesreća se može dogoditi bilo kome, draga – uvjerala ju je Kate. – Ne smiješ sebe kriviti.

Eve i nije krivila sebe. Krivila je gospođu Tyler. Zašto se vratila kući i sve pokvarila? Jer plan je bio savršen.

Sanatorij u kojem su smjestili Tonyja nalazio se u mirnom i šumovitom dijelu Connecticuta. Kate je tamo odlazila jednom mjesečno. Lobotomija je bila uspješno obavljena. U Tonyju više nije postojao ni najmanji znak agresije. Prepoznavao je Kate i pristojno se raspitivao o Eve i Alexandri, ali nije pokazivao želju da ih vidi. Ništa ga zapravo nije posebno zanimalo. Izgledao je sretno *Ne, ne sretno*, ispravila je Kate samu sebe. *Zadovoljno. Zadovoljno, ali da čini što?*

Upitala je gospodina Burgera, upravitelja institucije.

– Zar moj sin po cijeli dan ne radi ništa?

– O da, gospođo Blackwell. Cijele sate sjedi i slika.

Njezin sin koji je mogao posjedovati svijet, sjedio je i slikao cijeli dan. Kate nije željela razmišljati o protraćenom. O zauvijek izgubljenom umu.

– A što slika?

Čovjeku je bilo neugodno.

– To zapravo nitko ne zna.

Iduće dvije godine Kate je ozbiljno brinula o Alexandri. Dijete kao da je tražilo nesreću. Za ljetnih praznika na imanju Blackwellovih na Bahamima Alexandra se zamalo utopila dok se igrala s Eve u bazenu. Spasila ju je samo brza reakcija vrtlara. Dogodine su djevojke pošle na izlet u planine Palisades. Alexandra se survala niz liticu i spasila se samo zbog toga što je zapela o grm u stijeni.

– Voljela bih da bolje pripaziš na svoju sestru – rekla je Kate Eve. – Izgleda da se ne zna brinuti o sebi kao ti.

– Znam – rekla je Eve ozbiljno. – Pripazit ću je, bako.

Kate je voljela svoje unuke, ali na različit način. Bilo im je sedam godina i bile su jednako lijepe. Meka plava kosa, lijepe crte lica i oči McGregorovih. Izgledale su gotovo isto, ali naravi su im se sasvim razlikovale. Alexandrina blagost podsjećala je Kate na Tonyja, a Eve je više nalikovala njoj. Uporna i dovoljna sama sebi.

Vozač ih je vozio u školu u obiteljskom *Rolls-Roycu*. Alexandra nije voljela što je njezine drugarice vide u kolima s vozačem, a Eve je uživala u tome. Kate je svakoj djevojčici davala tjedni džeparac i naređivala im da bilježe svoje troškove. Eve je uvijek potrošila sve prije nego što je tjedan istekao, a onda posuđivala novac od Alexandre. Eve je tako vodila svoje bilješke da baka to nije mogla znati. Ali Kate je to ipak znala i jedva je suzdržavala smijeh. Sedam godina i već stvaralački raspoložen računovođa!

U početku se Kate potajno nadala da će se Tony jednog dana oporaviti, napustiti sanatorij i vratiti u kompaniju. Ali vrijeme je prolazilo, a san blijedio. Prešutno se podrazumijevalo da Tony može napustiti sanatorij na kratko i u pratnji bolničara, ali postalo je jasno da nikada više neće sudjelovati u javnom životu.

Bila je 1962. i *Kruger-Brent* je poslovao uspješno, širio se i postavljanje novog rukovodstva postajalo je sve neophodnije. Kate je proslavila sedamdeseti rođendan. Kosa joj je bila bijela, ali još uvijek je bila stasita, jaka, uspravna i puna života. Znala je da je vrijeme neumoljivo i morala je biti spremna. Trebalo je osigurati da kompanija ostane u vlasništvu obitelji. Brad Rogers bio je dobar upravitelj, ali on nije bio Blackwell. *Moram živjeti sve dok blizanke ne budu mogle preuzeti kompaniju*. Sjetila se zadnjih riječi Cecilia Rhodesa: ‘Tako malo je učinjeno, a tako mnogo toga treba još učiniti.’

Blizanke su imale dvanaest godina i još im je malo nedostajalo pa da postanu mlade gospođice. Kate je provodila s njima onoliko vremena koliko je mogla, ali sad im se još više posvetila. Trebalo je donijeti važnu odluku.

U vrijeme uskršnjih praznika Kate i blizanke odletjele su u Dark Harbor. Djevojčice su obišle sva obiteljska imanja osim onog u Johannesburgu, i Dark Harbor im se najviše svidio. Uživale su u divljoj slobodi i osami otoka. Voljele

su plivati, jedriti i skijati na vodi, a to su sve mogle u Dark Harboru. Eve je upitala smije li povesti neke od svojih školskih drugarica kako je to i ranije običavala, ali baka je to ovog puta odbila. Baka, ta moćna i veličanstvena osoba koja je ponegdje pružila dar, a ponegdje dala poljubac uz pouke o ponašanju mladih djevojaka, željela je sada s njima ostati sama. Djevojčice su shvatile da se događa nešto posebno. Baka je bila s njima za svakim obrokom. Vodila ih je na vožnju čamcem, plivanje, čak i jahanje. Kate je jahala sigurnošću znalca.

Djevojčice su još uvijek jako nalikovale jedna drugoj, dvije zlatne ljepotice, ali Kate su više zanimale njihove razlike nego sličnosti. Sjedila je na verandi i promatrala kako završavaju partiju tenisa. Rezimirala je svoja razmišljanja o njima. Eve je bila vođa, Alexandra sljedbenica. Eve tvrdoglava, Alexandra popustljiva. Eve je bila prirodno okretna, Alexandra je stalno doživljavala nezgode. Prije samo dva dana, jedrile su u malom čamcu. Eve je sjedila za kormilom. Vjetar je zapuhao iznenada, jedro se okrenulo i jurnulo prema Alexandrinog glavi. Nije se uspjela izmaknuti, pala je u vodu i zamalo se udavila. Ljudi iz drugog čamca pomogli su Eve pri spašavanju njezine sestre. Kate se pitala da li je sve to povezano s činjenicom da se Alexandra rodila tri minuta kasnije. Ali razlozi nisu bili važni. Kate je odlučila i u njezinim mislima više nije bilo dvojbe. Stavljala je svoj novac na Eve. Bila je to oklada od deset milijardi dolara. Pronaći će savršenog bračnog druga za Eve, a kad se Kate bude povukla, Eve će voditi *Kruger-Brent*. Alexandra će živjeti udobno i u obilju. Mogla bi brinuti o dobrotvornim potporama što ih je Kate organizirala. Da, to bi bio savršen posao za Alexandru. Ona je tako slatko dijete puno samilosti.

Prvi korak u Kateinom planu predviđao je školovanje Eve u pravoj školi. Kate je izabrala odličnu školu u Južnoj Karolini.

– Obje moje unuke su sjajne – obavještavala je Kate gospođu Chandler, direktoricu škole. – Ali ubrzo ćete utvrditi da je Eve pametnija. Ona je izuzetna djevojka i sigurna sam da ćete joj pružiti sve najbolje.

– Svim našim studenticama pružamo sve najbolje, gospođu Blackwell. Govorili ste o Eve. A njezina sestra?

– Alexandra. Ljupka djevojčica. – Zazvučalo je to pogrdno. Kate je ustala. – Redovito ću pratiti njihov napredak.

Direktorica je na čudan način osjetila te riječi kao opomenu.

Eve i Alexandra obožavale su novu školu, pogotovo Eve. Uživala je u slobodi i prilici da ne polaže račune baki ili Solange Dunas. U Briarcrestu su vladala stroga pravila, ali to Eve nije uznemiravalo jer je pravila uvijek spretno izbjegavala. Uznemiravalo ju je jedino što je Alexandra s njom. Kad je Eve saznala za Briarcrest, zamolila je baku:

– Dopusti da pođem sama, bako. Molim te.

– Ne, draga – odgovorila je Kate. – Mislim da je bolje da Alexandra pode s tobom.

Eve je sakrila svoje ogorčenje.

– Kako ti kažeš, bako. – Pred bakom je uvijek bila pristojna i umiljata. Eve je znala gdje leži moć. Otac im je bio lud, zatvoren u ludnici. Majka im je bila mrtva. A baka je kontrolirala novac. Eve je znala da su bogati. Nije znala koliko novca imaju, ali znala je da ga ima dovoljno da kupi sve one lijepe stvari koje želi. Eve je obožavala lijepe stvari. Međutim, postojao je samo jedan problem: Alexandra.

Jutarnji satovi jahanja bili su blizankama jedna od najdražih školskih aktivnosti. Djevojčice su imale vlastite konje, jer Kate je svakoj darovala konja za dvanaesti rođendan. Jerome Davis promatrao je učenice dok su jahale u krug, preskakivale prepone s jednom prečkom, dvije i napokon četiri prečke. Davis je bio jedan od najboljih učitelja jahanja u zemlji. Nekoliko njegovih bivših učenica osvojilo je zlatne medalje. Prirodnim darom otkrivao je nadarene jahačice. Eve Blackwell, nova učenica, bila je jedna od takvih. Nije mislila na ono što radi, kako da drži uzde ili sjedi u sedlu. Ona i konj postajali su jedno i kao da je lebdjela preko prepona. Njezina zlatna kosa lepršala je zrakom i bio je to lijep prizor. *Ovu neće ništa zaustaviti*, pomislio je gospodin Davis.

Tommyju, mladom konjušaru, više se sviđala Alexandra. Gospodin Davis promatrao je kako Alexandra sedla konja i priprema se za svoj nastup. Alexandra i Eve nosile su vrpce različitih boja na rukavima košulja tako da su ih mogli razlikovati. Eve je pomagala Alexandri osedlati konja, a Tommy je brinuo o drugoj učenici. Davisa su pozvali u upravnu zgradu zbog telefonskog poziva, a ono što se tada dogodilo izazvalo je veliku zbrku.

Prema onom što je Jerome Davis kasnije uspio doznati, Alexandra je uzjahala, napravila krug i krenula prema prvoj niskoj preponi. Njezin konj se neočekivano propeo i zbacio je. Izgubila je svijest, a kopita divljeg konja promašila su joj glavu tek za nekoliko centimetara. Tommy je odnio Alexandru u ambulantu internata gdje je školski liječnik utvrdio blagi potres mozga.

– Ništa nije slomljeno, nije ozbiljno – rekao je. – Ujutro može čilo skočiti opet na svog konja.

– Ali mogla je poginuti! – kriknula je Eve.

Eve je odbila napustiti Alexandru. Gospođa Chandler nije nikad ranije vidjela takvu sestrinsku privrženost. Doista dirljivu.

Kad je gospodin Davis napokon smirio Alexandrina konja i želio skinuti sedlo, opazio je da je pokrivač ispod sedla krvav. Podigao ga je i otkrio velik komad oštrog metala što je još uvijek virio iz konjskih leđa, tamo gdje ga je zabio pritisak sedla. Kad je to prijavio gospođi Chandler, ona je odmah naredila da se sve istraži. Ispitala je djevojke koje su se nalazile u blizini staje.

– Sigurna sam da je ovo tek neslana šala – rekla je gospođa Chandler. – Ali posljedice su mogle biti kobne. Želim znati tko je to učinio.

Nitko se nije javljao. Gospođa Chandler je zbog toga odlučila razgovarati sa svakom djevojkom pojedinačno u svom uredu. Sve su nijekale da išta znaju. Kad je došao red na Eve izgledala je neobično opušteno.

– Pretpostavljaš li tko je mogao napraviti tako nešto tvojoj sestri? – upitala je gospođa Chandler.

Eve je pogledala u pod.

– Radije ne bih rekla – promrmljala je.

– Dakle *vidjela* si nešto?

– Molim vas, gospođo Chandler...

– Eve, Alexandra je mogla ozbiljno nastradati.

Djevojka koja je to napravila mora biti kažnjena da se to ne bi ponovilo.

– Nije bila djevojka.

– Kako to misliš?

– Bio je to Tommy.

– *Konjušar*?

– Da, gospođo. Vidjela sam ga. Mislila sam da pričvršćuje trbušni remen konja. Sigurna sam da nije želio zlo. Alexandra mu stalno naređuje i zacijelo ju je želio naučiti pameti. Gospođo Chandler, da me bar niste natjerali da vam kažem. Ne želim nikoga uvaliti u nevolju. – Jadno dijete bilo je na rubu hysterije.

Gospođa Chandler obišla je stol i zagrlila je:

– Sve je dobro, Eve. Imala si pravo što si mi rekla. Sad ćemo zaboraviti na sve. Ja ću se pobrinuti za ostalo.

Ujutro, kad su djevojke došle u staju, ugledale su novog konjušara.

Nekoliko mjeseci kasnije u školi se opet zbio neugodan događaj. Nekoliko djevojaka uhvaćeno je dok su pušile marihuanu i jedna od njih optužila je Eve da je nabavlja i prodaje. Eve je sve ljutito zanijekala. Nakon pretresa marihuana je bila otkrivena u Alexandrinom garderobnom ormariću.

– Ne vjerujem da je ona – rekla je Eve čvrsto. – Netko je tamo ostavio marihuanu. Znam to sigurno.

Izvjestili su Kate o svemu. Zadivila ju je odanost Eve prema vlastitoj sestri. Bila je pravi McGregor.

Na petnaesti rođendan blizanki, Kate ih je pavela na imanje u Južnoj Karolini i tamo im priredila veliku zabavu. Bilo je vrijeme da Eve predstavi doličnim mladićima i svi prihvatljivi mladići bili su pozvani na proslavu.

Momci su još uvijek bili u onim čudnim godinama kad ih djevojke nisu ozbiljno zanimale. Kate se ipak pobrinula da ih upoznaju i da se začnu prijateljstva. Možda se među tim mladićima nalazio muškarac budućnosti Eve i kompanije *Kruger-Brent*.

Alexandra nije voljela zabave, ali uvijek je hinila radost samo da ne razočara baku. Eve je obožavala zabave. Voljela se dotjerati. Voljela je da joj se dive. Alexandra je uživala u čitanju i slikanju. Provodila je sate promatrajući očeve slike u Dark Harboru. Žalila je što ga nije upoznala prije nego što je obolio. Dolazio je kući za praznike u pratnji bolničara, ali Alexandra nije mogla prodrijeti do njega. Bio je ljubazan, prijazan stranac koji je želio ugoditi, ali nije

imao što kazati. Njihov djed, Frederick Hoffman, živio je u Njemačkoj, ali bio je bolestan. Blizanke su ga rijetko vidale.

Na drugoj godini školovanja, Eve je ostala u drugom stanju. Nekoliko tjedana bila je blijeda i ravnodušna. Propustila je nekoliko jutarnjih satova nastave. Kad je redovito počela osjećati mučninu, hitno su pozvali gospođu Chandler.

– Eve je zatrudnjela – rekao je liječnik.

– Ali... to je nemoguće. Kako se to moglo dogoditi?

Doktor je odgovorio mirno.

– Na uobičajen način, pretpostavljam.

– Ali ona je još dijete.

– E pa to dijete će postati majka.

Eve je hrabro odbijala da bilo što kaže.

– Ne želim nekoga uvaliti u nevolje – hrabro je ponavljala.

Gospođa Chandler je i očekivala takav odgovor od Eve.

– Eve, draga, moraš mi reći što se dogodilo.

I onda se Eve slomila.

– Silovana sam – rekla je i briznula u plač.

Gospođa Chandler je ostala šokirana. Obgrlila je djevojčino drhtavo tijelo.

– Tko je to bio?

– Gospodin Parkinson.

Njezin učitelj engleskog.

Da nije bila riječ o Eve, gospođa Chandler u to ne bi povjerovala. Joseph Parkinson bio je miran čovjek, oženjen. Imao je troje djece. Predavao je u školi Briarcrest već osam godina i gospođa Chandler najmanje bi posumnjala u njega. Pozvala ga je u ured i čim ga je ugledala znala je da je Eve govorila istinu. Sjeo je pred nju, a lice mu je nervozno igralo.

– Zna li zašto sam vas pozvala, gospodine Parkinson?

– Mislim da znam.

– Riječ je o Eve.

– Da. Ja... ja sam to i pretpostavljao.

– Kaže da ste je silovali.

Parkinson je pogledao s nevjericom.

– Silovao? Bože moj! Prije bi se moglo reći da sam ja silovan.

Gospođa Chandler je rekla prezrivo:

– Zna li što govorite? To dijete je...

– Ona *nije* dijete – glas mu je bio pakostan. – Ona je vrag. – Obrisao je znoj s čela. – Cijeli semestar sjedila je u prednjoj klupi podignute haljine. Nakon sata dolazila me je pitati beznačajne stvari dok me je tijelom dodirivala. Nisam je uzimao ozbiljno. Tada je, prije nekih šest tjedana, došla u moj dom kad su mi žena i djeca bili odsutni, i onda... – Glas mu se slomio. – Isuse! Nisam si mogao pomoći. – Briznuo je u plač.

Doveli su Eve u ured. Bila je sabrana. Pogledala je gospodina Parkinsona u oči, a on je prvi odvrnuo pogled. U uredu su se nalazili gospođa Chandler, njezin pomoćnik i šef policije gradića u kojem se nalazila škola.

– Ispričajte nam što se dogodilo, Eve – rekao je šef policije blago.

– Hoću, gospodine. – Glas joj je bio miran. – Gospodin Parkinson je želio sa mnom razgovarati o mom radu iz engleskoga. Pozvao me svojoj kući u nedjelju poslijepodne. Bio je sam. Rekao je da mi želi pokazati nešto u spavaćoj sobi i ja sam pošla za njim. Prisilio me da legnem u krevet i onda je...

– To je laž! – povikao je Parkinson. – Nije tako bilo. Nije se to dogodilo...

Pozvali su Kate i sve joj objasnili. Odlučili su, u interesu svih, da zataškaju taj događaj. Gospodin Parkinson dobio je otkaz i četrdeset i osam sati da napusti saveznu državu. Eve je diskretno otišla k liječniku i pobacila.

Kate je otkupila hipoteku na školu, što ju je držala lokalna banka, i prodala založene nekretnine.

Kad je Eve to doznala, duboko je uzdahnula.

– Žao mi je, bako. Škola mi se doista sviđala.

Nakon nekoliko tjedana Eve se oporavila od operacije. Ona i Alexandra upisale su se u L'Institut Fernwood, švicarsku završnu školu nedaleko od Lausanne.

U Eve je gorjela tako žestoka strast da je nije mogla ugasiti. Nije to bio samo seks. Seks je bio tek mali dio toga. Bila je to žudnja za životom, potreba da sve radi i sve bude. Život je bio ljubavnik i Eve ga je željela posjedovati sa svim što je imala u sebi. Bila je ljubomorna na svakog. Odlazila je na predstave baleta i mrzila balerinu zbog toga što ona sama nije na pozornici i ne dobija aplauze publike. Željela je biti znanstvenica, pjevačica, kirurg, pilot i glumica. Htjela se baviti svim i svačim i u svemu biti bolja od ostalih. Sve je to željela i nije mogla čekati.

S druge strane doline u kojoj se nalazio L'Institut Fernwood nalazila se vojna škola. Eve je imala sedamnaest godina i skoro svi studenti i polovica njihovih instruktora već se spetljalo s Eve. Očijukala je pretjerano i imala ljubavne odnošaje bez odabiranja, ali ovaj put je poduzimala odgovarajuće mjere zaštite jer odlučila je da nikad više ne zatrudni. Uživala je u seksu, ali sam čin nije bilo ono što je voljela. Sviđala joj se moć koju je na taj način zadobivala. Ona je vladala. Uživala je u molecivim pogledima mladića i muškaraca koji su je htjeli odvesti u krevet i voljeti. Izazivala ih je i promatrala kako raste njihova požuda. Obožavala je njihova lažna obećanja kojima su je pokušavali namamiti. Sviđala joj se moć koju je imala nad njihovim tijelima, mogla im je jednim poljupcem izazvati erekciju ili jednom riječju. Imala je nad njima potpunu kontrolu i to joj je pružalo izuzetan osjećaj. Nije ih trebala trebali su oni nju. U trenutku je otkrivala ljudsku slabosti. Zaključila je da su muškarci budale, odreda.

Eve je bila lijepa i inteligentna nasljednica jednog od najvećih svjetskih bogatstava, i dobivala je na desetine ženidbenih ponuda. Nisu je zanimale. Sviđali su joj oni mladići koje je Alexandra privlačila. Alexandra je u subotnjoj plesnoj školi upoznala francuskog studenta. Nije bio naočit, ali je bio inteligentan, pažljiv i osjećajan, i Alexandra je osjećala da je divan. Dogovorili su ponovni sastanak u u iduće subote.

– U sedam sati – rekao je Rene. Čekat ću te.

Te večeri je u sobi sve ispričala Eve.

– Nije poput drugih mladića. Sramežljiv je i drag. U subotu idemo u kazalište.

– Sviđa ti se jako, sestro. Zar ne? – dražila ju je Eve.

Alexandra je pocrvenjela.

– Tek sam ga upoznala, ali izgleda... pa znaš.

Eve je ležala na krevetu s rukama ispod glave.

– Ne. Ne znam. Ti mi kaži. Je li te pokušao odvesti u krevet!

– Nije on takav. Kažem ti... on je... on je... sramežljiv.

– Vidi, vidi. Moja sestra se zaljubila.

– Ma što sam ti uopće rekla.

– Drago mi je da si mi rekla – dometnula je Eve

Kad je Alexandra u subotu došla pred kazalište od Renea nije bilo ni traga ni glasa. Alexandra je čekala uglu ulice više od jednog sata i ignorirala poglede prolaznika. Osjećala se poput budale. Napokon je sama loše večerala i vratila se u školu sva utučena. Eve nije bila u njihovoj sobi. Alexandra je čitala sve dok nije morala ugasiti svjetlo. Čula je Eve kako se uvlači u sobu negdje oko dva sata ujutro.

– Već sam se zabrinula za tebe – prošaptala je Alexandra.

– Naletjela sam na neke stare prijatelje. Kako je prošla tvoja večer? Božanstveno?

– Užasno. Nije se uopće pojavio.

– Sramota – rekla je Eve sućutno. – Nauči da muškarcu nikada ne treba vjerovati.

– Ne misliš da mu se štogod dogodilo?

– Nije, Alex. Sigurno je našao neku koja mu se više sviđjela.

Sigurno, pomislila je Alexandra. Zapravo nije bila iznenađena. Alexandra nije znala koliko je lijepa i vrijedna divljenja. Uvijek je bila u sjeni svoje sestre. Obožavala ju je i činilo joj se normalnim da to i drugi osjećaju prema njezinoj sestri. Osjećala se manje vrijednom od Eve, premda joj nikad nije palo na pamet da Eve pažljivo hrani taj osjećaj još od njihova djetinjstva.

Bilo je još neodržanih sastanaka. Mladići koji su se sviđjali Alexandri prilazili su joj, ali kasnije ih više nikad ne bi vidjela. Jednom, za vikenda, iznenada je sreća Renea na ulicama Lausanne. Prišao joj je žurno.

– Što se dogodilo? Rekla si da ćeš mi telefonirati.

– Telefonirati? O čemu to govoriš?

Ustuknuo je oprezno.

– Eve...?

– Ne. Ja sam Alexandra.

Crvenilo mu je oblilo lice.

– Oprosti. Moram poci. – Otišao je žurno, a ona je ostala zbunjeno gledajući za njim.

Uvečer je o tom događaju sve ispričala Eve. Eve je slegnula ramenima.

– Očigledno je fulo. Bolje ti je bez njega, Alexandra.

*

Unatoč svom, navodno, stručnom poznavanju muškaraca, Eve nije bila svjesna jedne muške slabosti koja ju je mogla upropastiti. Od samog početka muškarci su se hvalili svojim osvajanjem, a ni studenti vojne škole nisu bili drugačiji. Razgovarali su o Eve s divljenjem i strahopoštovanjem.

– Kad je završila sa mnom, nisam se mogao pomaknuti.

– Nisam nikada mislio da ću okrenuti takvu žensku.

– Ima pičku koja ti govori...

– Bože, to je tigrica u krevetu!

Budući da je dvadesetak studenata i nekoliko profesora znalo seksualne sposobnosti Eve, uskoro je to postala jedna od najgore čuvanih tajni. Neki inspektori u vojnoj školi prenio je govorkanja učiteljici u institutu Fernwood, a ova je o tome obavijestila direktoricu gospođu Collins. Poduzeta je diskretna istraga koja je završila susretom direktorice i Eve.

– Mislim da bi za ugled ove škole bilo najbolje da odeš.

Eve je promatrala gospođu Collins kao da je ova poremećena.

– O čemu, zapravo, govorite?

– Govorim o tome da uslužuješ polovicu vojne škole. A druga polovica čeka nestrpljivo u redu.

– Nikada nisam čula bezočniju laž. – Glas joj je drhtao. – Mislite li da o ovome neću obavijestiti baku. Kada ona to čuje...

– Ustedjet ću ti trud – prekinula ju je direktorica. – Možeš dovesti školu u nezgodan položaj. Ali ako ne odeš mirno, ovdje imam popis imena koji ću poslati tvojoj baki.

– Da vidim popis.

Gospođa Collins joj ga je pružila bez riječi. Popis je bio dug. Eve ga je pročitala i primijetila da nedostaje barem sedam imena. Sjedila je i tiho razmišljala.

Napokon je ustala i rekla bahato:

– Ovo je očigledno zavjera protiv moje obitelji. Netko preko mene pokušava moju baku dovesti u nezgodan položaj. Radije ću otići nego da se to dogodi.

– Mudra odluka – rekla je gospođa Collins hladno. – Ujutro će te automobil odvesti na aerodrom. Javit ću tvojoj baki da dolaziš kući. Možeš ići.

Eve se okrenula i pošla prema vratima. Zatim je zastala sjetivši se nečega.

– A što će biti s mojom sestrom?

– Alexandra može ostati.

Kad se Alexandra vratila u sobu nakon zadnjeg sata pronašla je Eve kako pakira svoj kovčeg.

– Što to radiš?

– Idem kući.

– kući? Usred semestra?

Eve ju je pogledala.

– Alex, zar doista ne shvaćaš kako u ovoj školi gubimo vrijeme. Nismo naučile ništa. Samo ubijamo vrijeme.

Alexandra ju je iznenađeno slušala.

– Nisam imala pojma da tako misliš, Eve.

– Mislim tako svakog odvratnog dana cijele proklete godine. Ostala sam ovdje jedino zbog tebe. Izgledalo je kao da ti se ovdje sviđa.

– Sviđa mi se, ali...

– Oprosti, Alex. Ne mogu više. Želim se vratiti u New York. Želim poći kući gdje nam je i mjesto.

– Jesi li rekla gospođi Collins?
– Prije nekoliko minuta.
– I kako je to primila?
– Kako? Osjeća se užasno jer misli da će naš odlazak nauditi ugledu škole. Preklinjala me da ostanem.
Alexandra je sjela na rub kreveta.
– Ne znam što bih rekla.
– Ne moraš reći ništa. Ovo se tebe ne tiče.
– Tiče, itekako. Ako si tako nesretna ovdje... – Prekinula je rečenicu. – Imaš uostalom pravo. Ovo je proketo gubljenje vremena. Kome treba konjugacija latinskih glagola?
– Tako je. Koga zanima Hanibal i njegov prokleti bral Hasdrubal?
Alexandra je otišla do ormara i uzela svoj kovčeg. Eve se nasmijala.
– Nisam te htjela moliti da pođeš sa mnom, Alex, ali drago mi je da odlazimo zajedno.
Alexandra joj je stisnula ruku.
– I meni.
– Znaš što – rekla je Eve nehajno. – Dok ja završim s pakiranjem ti nazovi baku i reci joj da dolazimo sutrašnjim avionom. Reći joj da ovdje više ne možemo izdržati. Hoćeš li to napraviti?
– Hoću. – Alexandra je oklijevala. – Ne znam hoće li joj se to svidjeti.
– Ne brini o staroj dami – rekla je Eve povjerljivo – To ću ja urediti.
Alexandra o tome nije imala dvojbe. Eve je mogla natjerati baku da učini što želi. *Ali, uostalom, tko može bilo što odbiti Eve*, pomislila je.

Kate Blackwell imala je prijatelje i neprijatelje, mnoge suradnike na visokim položajima. U nekoliko zadnjih mjeseci počele su do nje dopirati uznemirujuće glasine. Mislila je najprije da je riječ o malim zlobama. Eve se previše viđa s mladićima vojne akademije u Švicarskoj. Imala je pobačaj. Liječila se od spolne bolesti.

Zbog toga je Kate na neki način odahnula kad je čula da se unuke vraćaju kući. Odlučila je istjerati istinu o tim zlim glasinama.

*

Kate je djevojke dočekala kod kuće. Povala je Eve u dnevnu sobu.
– Čula sam neke uznemirujuće priče – rekla je. – Htjela bih znati zašto su te izbacili iz škole. – Čvrsto je pogledala unuku u oči.
– Nisu nas izbacili – odgovorila je Eve. – Alex i ja smo odlučile otići.
– Jer je bilo nevolja s mladićima?
– Molim te, bako. Ne bih željela o tome govoriti – rekla je Eve.
– Bojim se da moraš. Što si radila?
– Ništa. Alex je... – Prestala je govoriti.
– Alex je što? – upitala je Kate nepopustljivo.

– Molim te nemoj je kriviti – rekla je Eve hitro. – Sigurna sam da si nije mogla pomoći. Uživa u dječjim igrama i pretvara se da je ona Eve, da je ona na mojem mjestu. Nisam imala pojma što se događa sve dok djevojke nisu o tome počele govorkati. Izgleda da je bila s mnogim mladićima. – Eve je prestala govoriti dovedena u neugodan položaj.

– Pretvara se da je ona ti? – upitala je Kate zapanjeno. – Zašto to nisi prekinula?

– Pokušala sam – odgovorila je Eve skrušeno. – Zaprijetila je da će se ubiti. Bako, znaš, mislim da je Alexandra malo... – prisilila se da izgovori rečenicu do kraja –... malo neuravnotežena. Ako joj ovo samo spomeneš, ne znam što će napraviti. – U njezinim suzama natopljenim očima ogledao se strah.

Kateino srce duboko je uznemirila tuga što ju je Eve osjećala.

– Ne plači, draga. Neću ništa spomenuti Alexandri. Neka to ostane među nama.

– Nisam ti to... to htjela ispričati, bako – rekla je jecajući. – Znam koliko te to boli.

Kad su kasnije pile čaj, Kate je promatrala Alexandru. Lijepe je vanjštine, pomislila je. Ali trule nutrine, nije joj bilo dovoljno loše što se uplela u sve te nevolje, jos povrh toga pokušala je okriviti svoju sestru zbog toga! Kate se zgrozila.

Iduće dvije godine Eve i Alexandra pohađale su školu gospođice Porter. Eve se ponašala razborito. Prestrašilo ju je što je gotovo nastradala. Ništa nije smjelo narušiti njezin i bakin odnos. Starica neće još dugo, imala je sedamdeset i devet godina, a Eve je svakako željela postati bakina nasljednica.

Za njihov dvadeset prvi rođendan Kate je unuke povela u Pariz i kupila im odjeću Coco Chanel.

Na maloj proslavi kod *Le Petit Bedouin* Eve i Alexandra upoznale su grofa Alfreda Mauriera i njegovu suprugu Vivien. Grof je bio naočit pedesetogodišnjak, sive kose i čvrstog, sportski razvijenog tijela.

Eve im ne bi darovala posebnu pažnju da nije čula primjedbenu izrečenu grofici.

– Zavidim vama i Alfredu. Vi ste najsretniji bračni par kojeg poznajem. Koliko godina ste već oženjeni?

– Dvadeset pet?

– Bit će dvadeset šest idućeg mjeseca – odgovorio je Alfred. – I ja sam vjerojatno jedini Francuz u povijesti koji nije bio nevjeran svojoj ženi.

Nasmijali su se svi osim Eve. Ostatak večeri provela je promatrajući grofa Mauriera i njegovu suprugu. Eve nije shvaćala što grof vidi u toj mlitavoj, sredovječnoj ženi vrata punog bora. Grof Maurier vjerojatno nikada nije okusio

pravu strast. Njegovo hvalisanje bilo je glupost. Grof Alfred Maurier predstavljao je izazov.

Sutradan je Eve nazvala Mauriera u njegovom uredu.

– Ovdje Eve Blackwell. Vjerojatno me se ne sjećate.

– Kako bih te mogao zaboraviti, dijete? Ti si jedna od lijepih unuka moje prijateljice Kate.

– Laska mi što me pamтите, grofe. Oprostite što vas uznemiravam, ali kazali su mi da ste vi stručnjak za vino. Pripremam nenajavljenju večeru za baku. – Skrušeno se nasmijala. – Znam koja ću jela poslužiti, ali o vinima nemani pojma. Pomislila sam, možda biste mi vi mogli pomoći.

– Bit će mi drago – rekao je polaskan. – Zavisi što kanite pripremiti. Ako počinjete s ribom, tada lagano bijelo vino...

– Bojim se da ne bih sve to mogla upamtiti. Možemo li se vidjeti i popričati o svemu? Ako ste slobodni za ručak...

– Za staru prijateljicu mogu sve.

– Odlično. – Eve je polako spustila slušalicu. Bit će to osobit ručak. Grof će ga upamtiti zauvijek.

Sreli su se u *Lasserreu*. Razgovor o vinima kratko je trajao. Eve je nestrpljivo slušala Maurierovo dosadno izlaganje, a zatim ga prekinula.

– Zaljubljena sam u tebe, Alfrede.

Grof se zaustavio usred rečenice.

– Molim?

– Rekla sam da sam zaljubljena u tebe.

Otpio je gutljaj vina.

– Dobra godina. – Potapšao je ruku Eve i nasmiješio se. – Svi dobri prijatelji moraju se voljeti međusobno.

– Ne mislim na takvu ljubav, Alfrede.

Grof je pogledao Eve i znao je točno o kakvoj ljubavi govori. Osjetio je nervozu. Ova djevojka imala je dvadeset i jednu godinu, a on je, sretno oženjen muškarac, već dobro zagazio u starije godine. Nije mu bilo jasno što je to ušlo u današnje djevojke. Nije mu bilo ugodno sjediti s njom, slušati što mu govori. Sve je otežavala i činjenica da je bila jedna od najljepših i najpozzljivijih žena koje je vidio. Nosila je suknju s naborima i džemper nježne zelene boje koji je jasno ocrtavao njezine pune i raskošne grudi. Nije nosila grudnjak i mogao je vidjeti obrise njezinih bradavica. Pogledao je u to nevino lice i ostao bez riječi.

– Ti... ti me čak i ne poznaješ.

– Sanjam o tebi još otkad sam bila djevojčica. Zamišljala sam sjajnog viteza, visokog i zgodnog, i...

– Bojim se da je moj oklop malo zarđao. Ja...

– Nemoj mi se rugati – preklinjala je Eve. – Kad sam te sinoć vidjela, nisam mogla skinuti oči s tebe. Ni o čemu drugom ne mogu razmišljati. Nisam

spavala. Nisam te mogla istjerati iz svojih misli ni na trenutak. – Što je gotovo bila istina.

– Ne znam šta da ti kažem, Eve. Ja sam sretno oženjen muškarac. Ja...

– Ne mogu ti reći koliko zavidim tvojoj ženi! Ona je najveća sretnica na svijetu. Pitam se je li toga svjesna,

– Naravno. Stalno joj to govorim. – Nasmijao se nervozno razmišljajući kako da promijeni temu razgovora.

– Da li te doista cijeni? Da li zna kako si osjećajan? Brine li za tvoju sreću? Ja bih.

Grof je postajalo izuzetno neugodno.

– Lijepa si žena – rekao je. – I jednog ćeš dana pronaći viteza u sjajnom, nezardalom oklopu i tada...

– Našla sam ga i želim poći s njim u krevet.

Pogledao je unaokolo, prestrašen da ih netko ne čuje.

– Eve. Molim te!

Nagnula se prema njemu.

– To je sve što tražim. Uspomena će me pratiti cijeli život.

Grof je čvrsto progovorio.

– To je nemoguće. Dovodiš me u doista neugodan položaj. Mlade žene ne bi trebale hodati unaokolo i nama starijima govoriti takve stvari.

Oči Eve polako su se napunile suzama.

– Zar *tako* misliš o meni? Da hodam unaokolo. U životu sam poznavala tek jednog muškarca. Bili smo zaručeni i trebali smo se vjenčati. – Pustila je da joj suze i dalje teku. – Bio je ljubazan, drag i nježan. Poginuo je u planini. Sve sam vidjela svojim očima. Bilo je strašno.

Grof Maurier uhvatio joj je ruku.

– Žao mi je.

– Tako me podsjećaš na njega. Kad sam te ugledala pomislila sam da se Bili vratio. Ako mi daruješ samo jedan sat, nikad te više neću uznemiravati. Nikad me više ne moraš ni vidjeti. Molim te, Alfred!

Grof ju je dugo promatrao i odlučivao.

Naposljetku, bio je ipak Francuz.

Proveli su poslijepodne u malom hotelu u ulici Sainte-Anne. U cijelom svom predbračnom iskustvu, grof nije spavao ni s kim tko je nalikovao Eve. Bila je istodobno orkan, nimfa i vrag. Previše je znala. Koncem poslijepodneva grof je bio potpuno iscrpljen.

Dok su se oblačili, Eve je upitala:

– Kad ću te vidjeti ponovo, dragi.

– Nazvat ću te – rekao je Maurier.

Nikada više nije kanio vidjeti tu ženu. Nešto je u njoj plašilo, nekakvo zlo. Bila je ono što Amerikanci točno nazivaju *lošim vijestima*, i nije imao namjeru spetljati se s njom.

Sve bi tako i završilo da ih Alicia Vanderlake nije vidjela kako zajedno napuštaju hotel. Bila je lani s Kate Blackwell u zajedničkom odboru za dobrotvorne svrhe. Gospođa Vanderlake pokušavala se uspeti na društvenoj ljestvici i ovo joj je bila bogom dana prečka. Vidjela je fotografije grofa Mauriera i njegove supruge kao i fotografije blizanki. Nije znala o kojoj je blizanki riječ, ali to sada nije bilo važno. Znala je što joj je dužnost. Pogledala je u svoj osobni rokovnik i nazvala Kate Blackwell.

Javio se glavni sluga.

– *Bonjour.*

– Željela bih razgovarati s gospođom Blackwell, molim.

– Smijem li joj reći tko zove?

– Gospođa Vanderlake. Riječ je o osobnoj stvari.

Trenutak kasnije javila se Kate Blackwell.

– Tko je?

– Alicia Vanderlake, gospođu Blackwell. Zacijelo me se sjećate. Lani smo zajedno bile u odboru...

– Ako je riječ o donaciji, nazovite...

– Ne, nije – rekla je gospođa Vanderlake brzo. – Osobno je. Riječ je o vašoj unuci.

Kate Blackwell će je sigurno pozvati na čaj i o svemu porazgovarati s njom, kao žena sa ženom. Bit će to početak srdačnog prijateljstva.

– Što je s njom? – upitala je Kate Blackwell.

Gospođa Vanderlake nije o tome željela govoriti preko telefona, ali neprijateljski prizvuk u glasu nije joj ostavljao izbora.

– Smatrala sam svojom dužnošću da vas obavijestim da sam je malo prije vidjela kako se iskrada iz hotela zajedno s grofom Alfredom Maurierom. Očigledno dogovoreni sastanak.

Katein glas bio je leden.

– Teško mi je u to povjerovati. O kojoj je unuci riječ.

Gospođu Vanderlake se neodređeno nasmijala.

– Ne znam. Ne raspoznajem ih. Ali nitko zapravo može, zar ne?

– Hvala vam na obavijesti. – Kate je spustila slusalicu. Stajala je i razmišljala o informaciji koju je upravo čula. Jučer su večerali zajedno. Kate je poznavala grofa Mauriera već petnaest godina i ovako nešto je nespojivo s njim. Ipak, muškarci su podložni. Ako je Alexandra namamila i Alfreda u krevet...

Podigla je slušalicu i rekla telefonistu na centrali:

– Želim obaviti razgovor sa Švicarskom. L’Institute kod Lausanne.

*

Kad se Eve tog poslijepodneva vratila kući bila je obuzeta zadovoljstvom. Nije to bilo zbog toga što je uživala u seksu s grofom Maurierom nego što je osjetila okus pobjede nad njim. *Ako tako jednostavno mogu imati njega, tad mogu imati svakoga*, pomislila je. *Svijet može biti moj*. Ušla je u knjižnicu i tamo našla Kate.

– Zdravo, bako. Jesi li lijepo provela dan?

Kate je stajala i promatrala svoju ljupku, mladu unuku.

– Bojim se, ne baš najbolje. A ti?

– Bila sam u trgovini, ali nisam našla ništa zgodno. Već si mi sve kupila. Ti uvijek...

– Zatvori vrata, Eve.

Nešto je u glasu Kate upozoravalo. Eve je zatvorila teška vrata od hrastovine.

– Sjedni.

– Zar nešto nije u redu, bako?

– To ćeš mi ti reći. Željela sam pozvati Alfreda Mauriera, ali poštedjet ću nas tog poniženja.

Nemoguće! Nitko nije mogao saznati o njoj i Alfredu Maurieru. Ostavila ga je prije jedan sat.

– Ja... ja ne razumijem o čemu govoriš.

– Onda, da budem otvorena. Današnje poslije podne provela si u krevetu s grofom Maurierom.

Oči Eve napunile su se suzama.

– Nadala sam se da nikada nećeš saznati što mi je napravio jer je tvoj prijatelj. – Pokušavala je govoriti smireno. – Užasno. Nazvao me je, pozvao na ručak, napio i...

– Umukni! – Glas Kate odjeknuo je kao udar biča. Oči su joj bile ispunjene gnušanjem. – Odvratna si.

Kate je provela najbolnji sat u životu spoznavajući istinu o svojoj unuci. Još uvijek je čula glas direktorice. *Gospođa Blackwell, mlade žene će uvijek biti mlade žene i ako neka od njih održava diskretnu vezu to me se uopće ne tiče. Ali Eve je bila tako napadno lakog morala da je za dobro škole...*

A Eve je za sve okrivila Alexandru.

Kate se počela prisjećati svih nezgoda. Vatre, kad je Alexandra zamalo izgorjela, Alexandrin pad niz stijenu, njezin pad iz čamca dok je jedrila s Eve. Čula je glas Eve dok je opisivala detalje 'silovanja': *Gospodin Parkinson je želio sa mnom razgovarati o mom radu iz engleskoga. Pozvao me k svojoj kući u nedjelju poslijepodne. Bio je sam. Rekao je da mi želi pokazati nešto u spavaćoj sobi i ja sam pošla za njim. Prisilio me da legnem na krevet i onda je...*

Kate se prisjetila događaja u školi Briarcrest kad je Eve bila optužena zbog prodaje marihuane, a onda je Alexandra bila okrivljena. Eve je nije krivila, ona ju je branila. To je bila taktika Eve. Bila je zlikovac, a igrala je ulogu junakinje. Da, bila je lukava.

Kate je sad promatrala prekrasno, andeosko lice čudovišta ispred sebe. *Gradila sam svoje buduće planove s njom u mislima. Ti si trebala preuzeti 'Kruger-Brent' jednog dana. Tebe sam voljela, ti si mi prirasla srcu.*

– Želim da napustiš ovu kuću i da te više nikada ne vidim.

Eve je problijedila.

– Ti si kurva. To bih još i mogla prihvatiti. Ali ujedno si lukava, podmukla i psihopatska lažljivica. To ne mogu prihvatiti.

Sve se događalo prebrzo. Eve je rekla očajnički:

– Bako, ako ti to Alexandra laže o meni...

– Alexandra o ovom nema pojma. Upravo sam razgovarala s gospođom Collins.

– I to je sve? – Eve je s mukom protisnula riječi olakšanja. – Gospođa Collins me mrzi jer...

Kate je odjednom osjetila umor.

– Više to ne pali, Eve. Više ne. Svršeno je. Pozvala sam i odvjetnike. Lišit ću te nasljedstva.

Svijet se srušio oko Eve.

– Ne smiješ. Kako... kako ću živjeti.

– Dobivat ćeš malu pripomoć. Odsada živi svoj vlastiti život. Čini što hoćeš. – Začula se grubost u glasu Kate. – Ali ako još jednom čujem ili pročitam o nekakvom tvom skandalu, ako opet osramotiš ime Blackwellovih, izgubit ćeš pripomoć zauvijek. Je li jasno?

Eve je pogledala u bakine oči i znala je da ovaj put oprosta nema. Tuce isprika našlo joj se na jeziku, ali tamo su i ostale.

Kate je ustala i izgovorila nesigurnim glasom.

– Ne znam hoće li ti to išta značiti, ali ovo je... ovo je najteža odluka koju sam donijela u životu.

Kate je sjedila u mraku spavaće sobe i pitala se zašto je sve pošlo krivo.

Da David nije poginuo i Tony mogao upoznati svog oca...

Da Tony nije želio biti slikar...

Da je Marianne ostala živa...

Da je. Riječi ispunjene jalovošću.

Budućnost je bila glina što ju je svakodnevno trebalo oblikovati. Ali prošlost je bila stanac kamen, nepromjenjiv. *Svi koje sam voljela iznevjerili su me*, pomislila je Kate. *Tony, Marianne, Eve. Sartre je dobro rekao: 'Pakao, to su drugi ljudi.'* Pitala se hoće li bol ikada minuti.

Kate je bila ispunjena bolom, a Eve bijesom. Uživala je u krevetu sat-dva, a njezina baka se ponašala kao da je smrtno zgriješila. *Staromodna kuja!* Ne staromodna, senilna. Eto, to je bila. Senilna. Pronaći će dobrog odvjetnika i novu oporuku ismijati na sudu. I otac i baka bili su luđaci. Nitko nju neće razbaštiniti. *Kruger-Brent* pripada *njoj*. Koliko joj je puta baka rekla da će jednog dana postati njezin. A Alexandra! Cijelo ovo vrijeme Alexandra je rovarila protiv nje, šaptala bogzna kakve otrovne riječi u bakine uši. Alexandra je željela kompaniju za sebe. Najstrašnije u svemu, tako će izgleda i biti. Poslijepodne je loše svršilo, ali pomisao na to da će Alexndra dobiti kompaniju, bila je nepodnošljiva. *To ne smijem dopustiti*, mislila je Eva. *Moram je nekako zaustaviti.* Zatvorila je kovčeg i otišla potražiti sestru.

Alexandra je čitala u vrtu. Kad je čula da se približava Eve, podiga je pogled.

– Alex, odlučila sam poći u New York.

Alexandra ju je pogledala iznenađeno.

– Sad? Baka je planirala da idućeg tjedna pođemo krstariti duž dalmatinske obale. Ti...

– Koga zanima dalmatinska obala? Razmišljala sam mnogo. Vrijeme je da nabavim vlastiti stan. – Nasmijala se. – Sad sam odrasla djevojčica. Pronaći ću predivan mali stan i ako budeš dobra dopustiti ću ti da ponekad prenoćiš. – *Ovako je dobro*, pomislila je Eve. *Prijateljski, ali bez previše ushita. Ne smije znati da je vrebam.*

Alexandra je zabrinuto promatrala sestru.

– Jesi li rekla baki?

– Danas poslijepodne. Ideja joj se ne sviđa, naravno, ali razumije me. Htjela sam se zaposliti, ali obećala mi je novčanu potporu.

– Želiš li da pođem s tobom? – upitala je Alexandra.

Prokleta, dvolična kuja! Najprije ju je uspjela istjerati iz kuće, a sad hini da želi poći s njom. *E, neće se tek tako riješiti male Eve. Svima ću im pokazati.* Imaće svoj stan, uredit će ga neki izvrsni dekorater i imaće svoju slobodu. Dolazit će i odlaziti kako joj se hoće, dovođit će muškarce k sebi. Bit će istinski slobodna po prvi puta u svom životu. Ta misao ju je razveselila.

– Hvala ti Alex, ali željela bih neko vrijeme biti sama – odgovorila je.

Alexandra je pogledala sestru s dubokim osjećajem gubitka. Rastat će se prvi put.

– Nadam se da ćemo se često vidjati, zar ne?

– I češće nego što misliš – obećala je Eve.

Kad se Eve vratila u New York, prijavila se u hotel kako su joj i rekli. Sat kasnije nazvao je Brad Rogers.

– Nazvala je tvoja baka iz Pariza, Eve. Izgleda da se među vama pojavio problem.

– Zapravo nije. – Nasmijala se Eve. – Tek mala obiteljska... – Htjela se upustiti u detaljno razlaganje, ali iznenada je postala svjesna opasnosti koja je ležala u tom smjeru. Shvatila je da odsad mora biti oprezna. Ranije nije morala razmišljati o novcu. Uvijek ga je bilo. A sad je počeo zaokupljati njezine misli. Nije znala koliku će pripomoć dobivati i po prvi puta u životu Eve je osjetila strah.

– Je li ti rekla da kani napraviti novu oporuku? – upitao je Brad.

– Da, spomenula je to. – Odlučila je igrati hladnokrvno.

– Mislim da bi bilo najbolje da o tome razgovaramo oči u oči. Što kažeš na ponedjeljak u tri.

– Odgovara mi, Brade.

– U mom uredu. Dobro?

– Doći ću.

*

Pet minuta prije tri Eve je ušla u zgradu kompanije *Kruger-Brent*. Službenik sigurnosti pozdravio ju je s poniznošću, pa čak i vratar u liftu. *Svi me poznaju*, pomislila je Eve. *Ja sam Blackwell*. Lift ju je doveo na kat i nekoliko trenutaka kasnije nalazila se u uredu Brada Rogersa.

Brad se iznenadio kad mu je Kate javila da kani razbaštiniti Eve, jer je znao koliko je Kate obožava i kako s njom ima planove. Brad nije znao što se dogodilo a Kate o tome nije željela razgovarati. On je jednostavno ispunjavao njezine naredbe. Osjetio je sažaljenje prema mladoj djevojci ispred sebe. Kate nije bila mnogo starija kad je nju upoznao. A sad je bio starac, sijeda budala koja se je nadala da će Kate jednog dana shvatiti da je netko tko je jako voli.

– Moraš potpisati neke papire – rekao je Eve. – da ti objasnim...

– Nije potrebno.

– Eve, važno je da ovo razumiješ. – Počeo je objasnjavati. – Oporuka tvoje bake proglašava te uživaocem neopozive svote od nešto više od pet milijuna dolara. Tvoja baka je izvršilac. Prema njezinom nahodjenju može ti biti isplaćena bilo kada između tvoje prve i trideset pete godine. – Pročistio je grlo. – Odluka je da taj novac dobiješ kad navršiš trideset.

Bio je to šamar za Eve.

– Počevši od danas primat ćeš tjednu pripomoć u iznosu od dvjesto pedeset dolara.

Bilo je to nemoguće! Pristojna haljina stoji više od toga. Nikako nije mogla živjeti s dvjesto pedeset dolara ponizilo ju je. Ovo kopile sigurno se urotilo sa bakom. Sjedio je za velikim stolom, smijao se. Htjela je podignuti brončani pritiskivač za papire i razbiti mu glavu. Gotovo je osjetila pucanje kosti pod njezinom rukom.

Brad je nastavio monotono govoriti.

– Ne smiješ imati otvorenih kreditnih računa u trgovinama, osobnih ili ikakvih drugih, i u trgovinama ne smiješ upotrebljavati ime Blackwell. Što god kupiš mora biti plaćeno gotovinom.

Mora je postajala sve teža.

– Dalje. Ako se pojave ikakve glasine povezane s tvojim imenom u domaćim ili inozemnim novinama i časopisima, izgubit ćeš svoju tjednu pripomoć. Je li to jasno?

– Jasno je. – Glas joj se pretvorio u šapat.

– Ti i tvoja sestra Alexandra bile ste osigurane bakinim životom svaka na pet milijuna dolara. Tvoja policica od ovog je jutra ukinuta. Nakon godinu dana, ako baka bude zadovoljna tvojim ponašanjem, tvoja pripomoć bit će udvostručena. – Oklijevao je. – Postoji još jedan uvjet.

Želi me javno objesiti za nožne prste.

– Slušam.

Brad Rogers osjećao se neugodno.

– Tvoja baka ne želi te više nikada vidjeti, Eve.

A ja tebe želim vidjeti još jednom, stara babo. Želim vidjeti kako umireš u smrtnim mukama.

Bradov glas probio se do njezine svijesti.

– Ako budeš imala problema, javi se meni. Telefonom. Ona ne želi da ikada više uđeš u ovu zgradu ili dođeš na bilo koje imanje Blackwellovih. – O tome je pokušao razgovarati s Kate. ‘Zaboga, Kate. Ona ti je unuka, tvoja krv. Ophodiš se prema njoj kao gubavcu.’ ‘Ona i jest gubavac.’

– To bi bilo sve – rekao je Brad nespretno. – Imaš li pitanja, Eve?

– Nemam. – Bila je u šoku.

– Onda te molim, potpiši ove papire...

Deset minuta kasnije Eve se nalazila na ulici. U svojoj torbici nosila je ček na iznos od dvjesto pedeset dolara.

*

Eve je nazvala posrednika za prodaju i počela tražiti stan. U svojoj mašti razmišljala o apartmanu s pogledom na Central Park, modernom pokućstvu i terasi na kojoj će se zabavljati. Stvarnost ju je dobro prodrmala. Apartmani na Park Aveniji nisu postojali za one s prihodom od dvjestopedeset dolara tjedno. Postojao je jednosobni stan u Maloj Italiji, s kaučom koji je mogao postati krevet, i predsoblje kojeg je posrednik eufemistički nazvao knjižnicom. Osim kuhinje bila je ovdje i kupaonica zaprljanih pločica.

– Zar je to najbolje što imate? – upitala je Eve.

– Nije – obavijestio ju je posrednik. – Imam petsobnu kuću na Sutton Placeu uz cijenu od pola milijuna dolara plus režije.

Ti kopile! Pomislila je Eve.

Pravi očaj obuzeo je Eve tek idućeg dana poslijepodne. Bio je to zatvor. Njezin garderober kod kuće bio je veći od cijelog ovog stana. Pomislila je na Alexandru koja uživa u velikoj kući na Petoj aveniji. *Bože moj, zašto nije onda izgorjela do smrti. A tako je malo nedostajalo.* Da je ona umrla, a Eve ostala jedina nasljednica, baka se ne bi usudila lišiti je nasljedstva.

Ali ako je Kate Blackwell mislila da će Eve tek tako odustati od nasljedstva, slabo je poznavala svoju unuku. Eve nije namjeravala živjeti sa dvjesto pedeset dolara tjedno. Pripadalo joj je pet milijuna dolara što a ona zla žena priječila joj je put do novca. *Mora postojati način da se domognem tog novca. I ja ću ga naći.*

Riješenje se pojavilo sutradan.

– Sve ću učiniti za vas, gospođo Blackwell? – rekao je Alvin Seagram s poštovanjem. Bio je potpredsjednik *National Union Bank* i bio je, zapravo, spreman na sve. Kakva li je dobra sudbina dovela ovu mladu ženu k njemu? Da se može dohvatiti računa *Kruger-Brenta* ili tek njegova dijela, njegovoj karijeri ne bi bilo kraja.

– Vaša banka drži na moje ime određen iznos u pohrani – objasnila je Eve. – Točnije, pet milijuna dolara. Zbog pravila o pohrani taj novac dobit ću tek kad navršim trideset pet godina. – Nasmijala se bezazleno. – A to je tako daleko.

– Zacijelo, jeste u vašim godinama – nasmijao se bankar. Imate devetnaest godina.

– Dvadeset i jednu.

– I lijepi ste, ako smijem primijetiti, gospođice Blackwell.

Nasmiješila se smjerno.

– Hvala vam, gospodine Seagram. – Bit će jednostavnije nego što je mislila. *Ovaj je idiot.*

Osjetio je da se među njima stvara prislan odnos. *Sviđam joj se.*

– Recite, kako vam možemo pomoći?

– Mogu li dobiti predujam na pohranjen novac. Vidite, novac mi sada treba više nego što će mi trebati kasnije. Zaručena sam. Moj zaručnik je građevinski inženjer i radi u Izraelu. Vratit će se tek nakon tri godine.

Alvin Seagram se sav pretvorio u razumijevanje.

– Sasvim vas razumijem. – Srce mu je divlje lupalo. *Naravno, ispunit će joj želju.* Stalno su davali predujme na pohranjen novac. Zadovoljit će njezine želje, a ona će mu poslati druge članove obitelji Blackwellovih. I njih će zadovoljiti. Itekako! Nakon toga ništa ga neće zaustaviti. Postat će član izvršnog odbora banke *National Union*. Jednog dana možda i predsjednik. A sve je to dugovao ovoj plavokosoj ljepotici ispred sebe.

– Neće uopće biti problema – uvjeravao je Alvin Seagram Eve. – To je jednostavna transakcija. Razumijete, naravno, da vam ne možemo posuditi cijeli

iznos. Ali možemo vam u svakom slučaju dati, recimo, milijun dolara odmah. Hoće li to biti dovoljno?

– Savršeno – rekla je Eve skrivajući ushit.

– Dobro. Dajte mi samo nekoliko pojedinosti o novcu... – Uzeo je olovku.

– Javite se, molim vas, Bradu Rogersu u *Kruger-Brentu* on će vam dati potrebne informacije.

– Nazvat ću ga odmah.

Eve je ustala. – Kako dugo će sve to potrajati?

– Najviše dan-dva. Pobrinit ću se osobno.

Ispružila mu je svoju ljupku, nježnu ruku.

– Vrlo ste ljubazni.

Čim je Eve napustila ured, Alvin Seagram je podigao slušalicu.

– Nazovite mi gospodina Brada Rogersa u *Kruger-Brentu Ltd.* – već samo ime izazvalo je u njemu slatku drhtavicu.

Eve se vratila u banku dva dana kasnije. Uveli su je u ured Alvina Seagrama.

– Bojim se da vam ne možemo pomoći – bile su njegove prve riječi.

Eve nije mogla povjerovati svojim ušima.

– Ne razumijem. Rekli ste da je to jednostavno. Rekli ste...

– Oprostite. Tada nisam znao sve detalje.

Živo se sjećao svog razgovora s Bradom Rogersom. ‘Da, postoji pet milijuna dolara pohranjenih na ime Eve Blackwell. Vaša banka joj može isplatiti predujam ali.... Moram vas jedino upozoriti da će Blackwell takav postupak smatrati neprijateljskim činom.’

Brad Rogers nije morao reći kakve bi to posljedice bile. *Kruger-Brent* je imao posvuda moćne prijatelje. A kada prijatelji počnu povlačiti novac iz *National Union* banke, Alvin Seagram nije morao pogađati kako bi se to odrazilo na njegovu karijeru.

– Oprostite – ponovio je. – Ne mogu vam pomoći.

Eve ga je pogledala razočarano. Ali ovom čovjeku nije mogla pokazati kakav je udarac doživjela.

– Hvala vam na vašem trudu. U New Yorku postoje i druge banke. Doviđenja.

– Gospođice Blackwell, nema banke na svijetu koja će vam posuditi novac na temelju onog pohranjenog novca – rekao joj je Alvin Seagram.

Alexandra je bila zbunjena. Ranije je baka pokazivala na stotine načina da joj je Eve draža. Sada se odjednom preko noći sve okrenulo. Znala je da se nešto strašno dogodilo između Kate i Eve, ali nije imala pojma o čemu je riječ.

Kad god je Alexandra pokušala o tome razgovarati, baka bi joj rekla:

– Nemamo o čemu razgovarati. Eve je izabrala vlastiti život.

Alexandra nije mogla ništa saznati ni od Eve.

Kate Blackwell počela je provoditi mnogo vremena s Alexandrom. Alexandra je bila zbunjena. Više se nije tek nalazila u bakinom prisustvu nego je postala stvaran dio njezina života. Izgledalo je kao da je baka vidi po prvi put. Alexandra je imala čudan osjećaj da je procjenjuje.

Kate je doista promatrala svoju unuku po prvi put, i budući da je jednom bila gorko prevarena, sad je s dvostrukom oprežnošću stvarala mišljenje o Alexandri. Provodila je svaki mogući trenutak s Alexandrom, ispipavala, ispitivala i slušala. Na koncu je bila zadovoljna.

Alexandru nije bilo lako upoznati. Bila je zatvorenija od Eve. Bila je oštromna i njezina nevinost zajedno s njezinom ljepotom činila ju je još dražesnijom. Oduvijek je primala brojne pozive na zabave, večere ili posjet kazalištu, ali sada je Kate odlučivala koje će prihvatiti a koje odbiti. Nije bilo dovoljno da je prosac dobra osoba. Kate je tražila muškarca koji će pomoći Alexandri u upravljanju Kateinom dinastijom. O tome nije govorila Alexandri. Bit će vremena za to kad nađe pravog muškarca za svoju unuku. Ponekad, u usamljenim satima ranog jutra, Kate nije mogla spavati. Razmišljala je o Eve.

Eve je živjela dobro. Događaj s bankom toliko je povrijedio njezin ego da je potpuno zaboravila na nešto jako važno. Zaboravila je koliko je privlačna muškarcima. Na prvoj zabavi koju je posjetila nakon selidbe u svoj stan, ostavila je svoj broj telefona šestorici muškaraca od kojih su četvorica bili oženjeni. U idućih dvadeset i četiri sata javili su joj se svi. Od toga dana Eve je shvatila da više ne mora brinuti o novcu. Obasipali su je darovima: skupim nakitom, slikama i sve češće gotovinom.

– Upravo sam naručila novi ormar, a moj ček još nije stigao. Hoćeš li se ljutiti, dragi?

Nisu se nikad ljutili.

Kad je Eve izlazila u javnost, pazila je da to uvijek bude s neoženjenim muškarcima. Oženjene je viđala poslijepodne u svom stanu. Bila je diskretna. Čuvala se da joj ime ne izađe u trač-rubrikama ne zbog toga što je brinula o mogućnosti da izgubi pripomoć nego zato što je vjerovala da će joj baka prije ili kasnije doći na koljenima. Kate Blackwell trebala je nasljednicu koja će predstavljati *Kruger-Brent*. Alexandra je mogla jedino biti glupa domaćica, zlurado je razmišljala Eve.

Jednog poslijepodneva, dok je listala časopis *Town and Country*, Eve je ugledala fotografiju Alexandre i nekakvog pristalog muškarca kako plešu. Eve nije posmatrala Alexandru nego muškarca. Shvatila je da bi, ako bi se Alexandra udala i dobila sina, njezini planovi lako mogli propasti.

Dugo je gledala fotografiju.

Alexandra je često pozivala Eve na ručak ili večeru, ali Eve je uvijek odbijala pozive. Odlučila je da je došlo vrijeme da razgovara sa sestrom. Pozvala je Alexandru u svoj stan.

Alexandra još nije bila u stanu i Eve se pripremila na samilost. Ali sve što je Alexandra rekla bilo je:

– Zgodan stan, Eve. Udoban, zar ne?

Eve se nasmijala.

– Odgovara mi. Htjela sam nešto intimno.

Skupila je dovoljno nakita i slika da preseli u mnogo ljepši stan, ali Kate bi to saznala i upitala se odakle novac. Zasad je lozinka bila diskrecija.

– Kako je baka? – upitala je Eve.

– Odlično. – Alexandra je oklijevala. – Eve, ne znam što se dogodilo između vas, ali ako ikako mogu pomoći, ja...

Eve je uzdahnula.

– Nije ti rekla?

– Ne. Ne želi o tome razgovarati.

– Ne krivim je. Jadnica se vjerojatno sama osjeća kriva kao vrag. Upoznala sam prekrasnog mladog liječnika. Trebali smo se vjenčati. Otišli smo u krevet i baka je to saznala. Potjerala me je iz kuće i rekla da me nikad više ne želi vidjeti. Bojim se da je naša baka jako staromodna, Alex. – Primijetila je malodušnost na

Alexandrinom licu.

– Pa to je užasno! Pođite oboje k baki. Sigurna sam da bi ona...

– Poginuo je u avionskoj nesreći.

– Eve! Zašto mi to nisi rekla ranije?

– Sramila sam se bilo kome reći, čak i tebi. – Stisnula je sestrinu ruku. – A znaš da tebi kažem sve.

– Dopusti da razgovaram s bakom. Objasnit ću joj?

– Ne! Suviše sam ponosna. Obećaj mi da o tome nećeš s njom nikada razgovarati. Nikada!

– Ali sigurna sam da...

– Obećaj!

Alexandra je uzdahnula.

– Obećavam.

– Vjeruj mi, sretna sam ovdje. Dolazim i odlazim kada hoću. A to je fantastično. – Eve je zagrlila Alexandru i počela je zadirkivati. – Dosta sad o meni. Kaži što se događa u tvom životu. Jesi li već upoznala svog Princa? Kladim se da jesi!

– Nisam.

Eve je promatrala svoju sestru poput svog odraza u ogledalu. Bila je spremna uništiti je.

– Upoznat ćeš ga već, draga.

– Ne žuri mi se. Vrijeme je da počnem zarađivati. Razgovarala sam s bakom o tome. Idućeg tjedna idem razgovarati o poslu sa šefom jedne reklamne agencije.

Ručale su u malom restoranu nedaleko od stana, Alexandra je uporno zahtijevala da ona plati račun. Ali Eve nije željela ništa od svoje sestre.

Kad su se opraštale, Alexandra je rekla:

– Eve, ako zatrebaš novac...

– Ne budi smiješna, draga. Imam ga više nego što mi treba.

Alexandra je ustrajala.

– Ipak, ako ti uzmanjka, možeš dobiti sve što imam.

Eve ju je pogledala.

– Računam na to. – Nasmijala se. – Doista mi ne treba ništa, Alex. – Mrvice je nisu zanimale. Htjela je cijeli kolač. Pitanje je bilo: Kako ga dobiti?

U Nassau se za vikend održavala zabava.

– Neće biti isto bez tebe, Eve. Svi tvoji prijatelji bit će tamo.

Nazvala ju je Nita Ludwig, djevojka koju je Eve upoznala još u školi u Švicarskoj.

Upoznat će nove muškarce. Trenutačna ljetina postala je dosadna?

– Zvuči zanimljivo – rekla je Eve. – Doći ću.

Poslijepodne je založila smaragdnu narukvicu, dar oženjenog službenika osiguranja s troje djece. Kod *Lorda & Taylora* kupila je nešto ljetne odjeće, a zatim i povratnu kartu do Nassaua. Ujutro je bila u avionu.

Imanje Ludwigovih bilo je veliko i pružalo se duž obale. Glavna kuća imala je trideset soba, a najmanja soba bila je veća od stana u kojem je Eve živjela. Uniformirana dvorkinja otpratila ju je u njezinu sobu i raspemila kovčeg dok se Eve osvježavala. Zatim je sišla da upozna goste.

U dnevnoj sobi bilo je šesnaest ljudi. Svi su imali nešto zajedničko. Bili su bogati. Nita Ludwig čvrsto je vjerovala u izreku: 'Svaka ptica svome jatu leti.' Ti ljudi jednako su razmišljali o stvarima i međusobno su se dobro osjećali jer govorili su istim jezikom. Pohađali su najbolje škole i fakultete i posjedovali luksuzna imanja, jahte, privatne mlažnjake i dijelili slične probleme s porezom. Novinari su im dali ime. *Jet set*. Javno su odbacivali to ime, a potajno su u njemu uživali. Bili su privilegirani, izabrani i odvojeni od ostalih snagom diskriminatorskog boga. Neka ostatak svijeta vjeruje da novac ne može sve kupiti. Ovi ljudi znali su to bolje. Novac im je kupovao ljepotu, ljubav, luksuz i mjesto u raju. Eve je iz svega toga bila isključena zbog mušica ograničene starice. *Ali ne zadugo*, pomislila je Eve.

Ušla je i razgovor je utihnuo. U sobi punoj lijepih žena ona je bila najljepša. Nita ju je povelala unaokolo. Pozdravljala je svoje prijatelje i upoznavala ljude koje nije ranije sreala. Eve je bila šarmantna i ugodna, i promatrala je svakog muškarca znalački odabirajući svoje žrtve. Većina starijih muškaraca bilo je ožanjeno, ali to je samo pojednostavljivalo stvari.

Prišao joj je muškarac u kariranim vunanim hlačama i šarenoj havajskoj košulji. Bio je ćelav.

– Siguran sam da si umorna od ljudi koji ti kažu da si lijepa, dušo.
Eve ga je nagradila toplim osmijehom.
– To me nikada ne umara, gospodine...
– Peterson. Ali zovi me Dan. Mogla bi biti holivudska zvijezda.
– Bojim se da nisam nadarena za glumu.
– Ali siguran sam da posjeduješ mnoge druge mogućnosti.
Eve se zagonetno nasmijala.
– Čovjek ne zna dok ne isproba. Zar ne, Dane?
Navlažio je usne.
– Ovdje si sama?
– Jesam.
– U zaljevu mi je usidrena jahta. Možda bismo nas dvoje mogli sutra poći na malo krstarenje.
– Zvuči dobro – rekla je Eve.
Nasmijao se.
– Ne znam zašto se nismo ranije sreli. Poznavao sam tvoju baku, Kate, godinama.

Smiješak je ostao na licu Eve, ali uz veliki trud.
– Baka je divna – rekla je Eve. – Mislim da bi bilo bolje da se pridružimo ostalima.
– Naravno, dušo. – Namignuo joj je. – Ne zaboravi ono sutra.

Od tog trenutka nije mogao s Eve ostati nasamo. Izbjegavala ga je za ručkom, a nakon ručka posudila je jedan od automobila namijenjenih gostima i odvezla se. Prošla je pokraj tornja Blackbeard i lijepih vrtova Ardastra gdje su se šepurili živopisni flaminzi. Zaustavila se u luci i promatrala ribarske brodove kako istovaraju svoj ulov divovskih kornjača, krupnih jastoga, tropskih riba i predivne raznolike školjke koje su uglačane prodavali turistima.

More je bilo mirno i iskriilo se poput dijamanta. S druge strane vidjela je krivulju plaže Paradise Island. Motorni čamac napuštao je dok, ubrzao i odjednom se u zrak vinuo čovjek leteći iza čamca. Bio je to iznenađujući prizor. Držao se za metalnu prečku pričvršćenu za plavog zmaja. Njegovo dugo, vitko tijelo pružilo se protiv vjetra. Letenje zmajem nad vodom. Eve je promatrala zadivljena. Motorni čamac se uputio prema luci i leteći lik se približavao. Čamac je naglo promijenio smjer pred samim dokom i u jednom trenutku Eve je uhvatila pogledom tamno, zgodno lice muškarca u zraku. Zatim je nestao.

Ušao je u dnevnu sobu Nite Ludwig pet sati kasnije. Eve se učinilo da je ispunio njezinu želju. Znala je da će se pojaviti. Izbliza je bio još zgodniji. Bio je visok blizu dva metra, savršene građe, preplanuo i crnih očiju. Nasmijao se i pokazao bijele, pravilne zube. Nasmiješio se Eve dok ga je Nita predstavljala.

– Ovo je George Mellis. Eve Blackwell.
– Zaboga, vama je mjesto u Louvreu – rekao je George Mellis. Glas mu je bio dubok i promukao. Govorio je neodredivim naglaskom.
– Dođi, dragi – zapovijedila mu je Nita. – Predstavit ću te ostalim gostima.

Odmahnuo je rukom.

– Ne trudi se. Upravo sam sreo sve goste.

Nita ih je pogledala zamišljeno.

– A, tako. Dobro, ako mogu pomoći, zovite me. – Otišla je.

– Niste li bili malo neuljudni prema njoj? – upitala je Eve.

Nasmijao se.

– Ne mogu odgovarati za ono što kažem ili učinim. Zaljubljen sam.

Eve se nasmijala.

– Doista tako mislim. Vi ste najljepše stvorenje koje sam ikada vidio.

– Ja sam jednako pomislila o vama.

Eve uopće nije zanimalo ima li ovaj čovjek novca ili ne. Opčinio ju je. Nije bila riječ samo o izgledu. Posjedovao je nekakav magnetizam i isijavao moć što ju je zadivljivalo. Nijedan muškarac nikada nije ostavio takav dojam na nju.

– Tko ste vi? – upitala je Eve.

– Nita vam je rekla. George Mellis.

– Tko ste vi?

– A, mislite u filozofskom smislu. Moje zbiljsko ja, čini se, ništa vam posebno ne mogu reći. Moja obitelj uzgaja masline i druge stvari.

Taj *Mellis*! Prehrambeni proizvodi *Mellis* nalazili su se na policama svakog dućana i samoposluživanja u Americi.

– Jeste li oženjeni? – upitala je Eve.

Nasmijao se.

– A jeste li vi uvijek ovako izravni?

– Nisam.

– Nisam oženjen.

Odgovor ju je ispunio zadovoljstvom. Samo pogled na njega izazivao je u Eve želju da ga posjeduje i da bude posjedovana.

– Zašto ste propustili večeru?

– Istinu?

– Molim.

– Osobna je.

Čekala je.

– Uvjeravao sam jednu damu da ne izvrši samoubojstvo. – Rekao je to opušteno kao da je riječ o svakodnevnoj stvari.

– Nadam se uspješno.

– Zasada. Nadam se da vi niste samoubilački tip.

– Nadam se da *vi* niste.

George Mellis se glasno nasmijao.

– Volim vas – rekao je. – Doista vas volim. – I uzeo joj je ruku, a ona je protrnula od njegova dodira.

Ostao je uz Eve cijelu večer, poklanjao joj svu svoju pažnju i bio nezainteresiran za sve ostalo. Imao je duge, nježne ruke i stalno je nešto činio za

Eve. Dodavao joj piće, pripaljivao cigaretu i diskretno je dodirivao. Njegova blizina uspalila joj je tijelo i jedva je čekala da ostane nasamo s njim.

Gosti su se nakon ponoći počeli povlačiti u svoje sobe. George Mellis je upitao:

– Gdje je tvoja spavaća soba?

– U dnu sjevernog hodnika.

Kimnuo je, značajno je pogledavši.

Eve se svukla, okupala i odjenula vrlo tanak, crni negliže pripijen uz tijelo. U jedan ujutro začulo se diskretno kucanje na vratima. Žurno ih je otvorila i ušao je George Mellis. Zastao je, a njegov pogled bio je ispunjen divljenjem.

– *Matia mou*, uz tebe *Venera Miloska* izgleda poput stare babe.

– U još sam nečem bolja od nje – prošaptala je Eve. – Imam dvije ruke.

Zagrlila ga je i privukla k sebi. Njegov poljubac izazvao je eksploziju u njoj. Dok su mu usne čvrsto pritiskale njezine, osjećala je njegov jezik u svojim ustima.

– Bože moj! – zajecala je.

Počeo je svlačiti svoju jaknu i ona mu je pomogla. Čas kasnije oslobodio se hlača i gaća i stajao pred njom gol. Bio je veličanstveno građen. Krut i uspravan.

– Voli me. Brzo! – rekla je Eve. Spustila se na krevet uspaljenog tijela.

– Okreni se – naredio je. – Daj stražnjicu.

Pogledala ga je.

– Ja neću...

Ošamario ju je. Pogledala ga je zaprepašteno.

– Okreni se.

– Neću.

Ošamario ju je još jače i soba joj se zaljuljala pred očima.

– Nemoj, molim te.

Ponovo ju je divlje udario. Osjetila je kako je njegove jake ruke okreću i podižu na koljena.

– Zaboga – hvatala je dah. – Prestani! Vikat ću.

Udario ju je rukom po vratu i Eve je počela gubiti svijest. Osjetila je kako joj još više podiže kukove. Raširio ih je i pritisnuo svojim tijelom. Prodro je duboko u nju. Bol je bila iznenadna i mučna. Otvorila je usta i željela kriknuti, ali prestrašena zbog onog što bi joj mogao napraviti, nije ispustila ni glasa.

Preklinjala ga je.

– Molim te, nanosiš mi bol...

Pokušala mu se oteti, ali on je čvrsto držao njezine kukove. Uranjao je u nju razdiruci je svojim ogromnim penisom. Bol je bila nesnosna.

– Zaboga! Nemoj! – Prošaptala je. – Prestani! Molim te, prestani!

Micao se sve brže i prodirao sve dublje. Zadnje čega se sjećala bilo je njegovo glasno stenjanje što joj eksplodiralo u ušima.

Došla je k svijesti i otvorila oči. George Mellis sjedio je u stolici, potpuno odjeven i pušio cigaretu. Prišao je krevetu i pogladio joj čelo. Zgrčila se od njegova dodira.

– Kako se osjećaš, draga?

Pokušala je sjesti, ali bol je bila prejaka. Osjećala je da je razderana.

– Ti, prokleta životinjo... – Glas joj se pretvorio promukli šapat.

Nasmijao se.

– S tobom sam bio nježan.

Pogledala ga je u nevjerici.

– Nekada sam vrlo grub. – Ponovo joj je pogladio kosu, – Ali tebe volim, zato sam bio nježan. Naviknućeš se. *Hree-se'e moo*. Obećavam ti.

Da je tog trenutka imala oružje, ubila bi ga.

– Ti si lud!

Ugledala je sjaj koji mu se pojavio u očima i njegove zgrčene šake. U tom času upoznala je krajnji užas. On je doista *bio* lud.

– Nisam to mislila – rekla je brzo. – Jednostavno, ja... ja nikada nisam doživjela ovako nešto. Molim te. Voljela bih sad spavati. Molim te.

George Mellis je zurio u nju, a zatim se opustio. Ustao je i otišao do toaletnog stolića gdje je Eve odložila svoj nakit, platinastu narukvicu i skupu dijamantsku ogrlicu. Uzeo je ogrlicu, razgledao je i strpao u džep.

– Ovo ću zadržati kao mali suvenir.

Nije se usudila zucnuti.

– Laku noć, draga. – Prišao je opet krevetu, nagnuo se i nježno poljubio njezina usta.

Čekala je dok nije otišao, a zatim se s naporom izvukla iz kreveta. Tijelo joj je gorjelo od boli. Svaki korak nanosio joj je smrtne muke. Tek kad je zaključala vrata osjetila se sigurnom. Nije znala hoće li moći otići do kupaonice. Pala je na krevet i čekala da bol oslabi. Obuzeo ju je golem bijes. Homoseksualno ju je iskoristio, grozno i okrutno. Pitala se što je učinio djevojci koja se pokušala ubiti.

Kad se Eve napokon dovukla do kupaonice i pogledala se u ogledalo, ostala je prestravljena. Lice joj je bilo pokriveno modricama, a jedno oko skoro sasvim zatvoreno. Pripremila je vruću kupku i uronila u nju poput ranjene životinje. Prepustila je vodi da ispere bol. Ležala je tako dugo. Tek kad se voda počela hladiti, ustala je i napravila nekoliko nesigurnih koraka. Bilo joj je bolje, ali još uvijek osjećala je jaku bol. Provela je ostatak noći otvorenih očiju. Bojala se njegova povratka.

Kad je Eve ujutro ustala ugledala je plahte natopljene njezinom krvlju. Platit će joj to. Ušla je u kupaonicu pažljivo hodajući i pripremila još jednu vruću kupku. Otekline na licu bile su još izraženije, a modrice su poprimile blijedožutu boju. Umočila je ručnik u hladnu vodu a zatim na lice i oko. Zatim se spustila u kadu, razmišljajući o Georgu Mellisu. Nešto je u njegovom

ponašanju zbunjivalo, a da nije imalo veze s njegovovom grubošću. I odjednom je shvatila o čemu je riječ. Ogrlica. Zašto je uzeo ogrlicu?

Dva sata kasnije Eve se pridružila gostima na doručku, premda nije osjećala glad. Morala je razgovarati i hiniti dobro raspoloženje.

– Zaboga! Što se dogodilo s tvojim licem? – upitala je Nita.

Nasmijala potišteno.

– Glupost. Ustala sam usred noći i pošla u toalet ne upalivši svjetlo. Udarila sam o jedna od tvojih fino izrađenih vrata.

– Hoćeš li da liječnik to pogleda?

– Nije to ništa – umirila ju je Eve. – Mala modrica – Eve je pogledala unaokolo. – Gdje je George Mellis?

– Igra tenis. Jedan je od vrhunskih igrača. Rekao je da ćete se vidjeti na ručku. Mislim da mu se zaista sviđaš.

– Reci mi štogod o njemu – rekla je Eve nehajno. – Kakvo mu je porijeklo?

– George? Njegovi preci pripadaju bogatoj grčkoj obitelji. On je najstariji sin i strahovito je bogat. Radi u posredničkoj tvrtki *Hanson i Hanson*.

– Ne bavi se obiteljskim poslovima?

– Ne, vjerojatno mrzi masline. U svakom slučaju, s bogastvom koje ima, ne mora zapravo raditi. Mislim da mu sadašnji posao tek ispunjava vrijeme. – Nasmijala se i dodala: – Jako je zaposlen noću.

– Je li?

– Draga, George Mellis je najpoželjniji neženja i sve djevojke jedva čekaju da svuku svoje gaćice kao buduće gospođe Mellis. Iskreno govoreći, da mi muž nije tako ljubomoran, možda bih i sama pošla s Georgeom. Divna komadina životinje, zar ne?

– Predivna – odgovorila je Eve.

George Mellis došao je na terasu gdje je Eve sjedila sama i premda se pokušavala svladati osjetila je strah.

Prišao joj je i rekao:

– Dobro jutro, Eve. Jesi li dobro? – Lice mu je bilo ispunjeno iskrenom brigom. Dodirnuo je njezino ozlijeđeno lice. – Draga moja, tako si lijepa. – Uzeo je stolicu i sjeo raskrečenih nogu. Pogledao ju je i rukom pokazao iskričavo more. – Jesi li ikada vidjela ovakvu ljepotu?

Ponašao se kao da se sinoć ništa nije dogodilo. Slušala ga je i ponovo osjetila njegovu magnetsku privlačnost. Čak i nakon more koju je prošla, još uvijek je to mogla osjetiti. Nevjerojatno. *On izgleda poput grčkog boga. Mjesto mu je u muzeju. Mjesto mu je u ludnici.*

– Večeras moram u New York – rekao joj je George Mellis. – Gdje te mogu nazvati?

– Upravo sam se preselila – odgovorila je Eve brzo. – Još nemam telefon. Ja ću nazvati tebe.

- Dobro, draga. – Nasmijao se. – Sinoć si doista uživala, zar ne?
Eve nije mogla vjerovati svojim ušima.
– Imam te još toliko toga naučiti, Eve – prošaptao je.
I ja ću vas nešto naučiti, gospodine Mellis, obećala je Eve sama sebi.

Čim se vratila kući nazvala je Dorothy Hollister. U New Yorku, gdje dolasci i odlasci takozvanih ‘lijepih ljudi’ predstavljaju segment medijskih zanimanja, Dorothy je bila pravi izvor informacija. Bila je udana za gospodina iz otmjenih krugova, ali kad ju je napustio radi dvadeset jednogodišnje tajnice, morala je naći način da preživi. Našla je posao primjeren svojem talentu. Autor trač-rubrika. Budući da je poznavala sve o kojima je pisala, ljudi su joj se povjeravali i otkrivali joj svoje najskrivenije tajne.

Ako je itko mogao Eve nešto reći o Georgeu Mellisu to bila Dorothy Hollister. Eve ju je pozvala na ručak u *La Pyramide*. Hollisterova je bila čvrsta žena punog lica, obojene crvene kose, hrapavog glasa i iritirajućeg smijeha. Bila je nakindurena lažnim nakitom.

Kada su naručile, Eve je nehajno rekla:

- Prošlog tjedna bila sam na Bahamima. Bilo je lijepo.
– Znam da si bila tamo – rekla je Dorothy. – Imam popis gostiju Nite Ludwig. Je li bilo zabavno.

Eve je slegnula ramenima.

- Srela sam mnogo starih prijatelja. Da, upoznala sam zanimljivog muškarca. – Zastala je i podignula obrvu razmišljajući. – Nekog Georgea. Miller, mislim. Grk.

Dorothy Hollister se gromko nasmijala.

- Mellis, draga, George Mellis.
– Tako je. Mellis. Poznaješ ga?
– Vidjela sam ga. Pomislila sam da ću se pretvoriti u stup soli. Moj bože, prekrasno izgleda.

– Kakvo mu je porijeklo, Dorothy?

Dorothy Hollister pogledala je unaokolo, a zatim se povjerljivo nagnula.

- Ovo nitko ne zna pa zadrži za sebe. Hoćeš li? George je crna ovca u obitelji. Bave se prodajom hrane i nema riječi kojima se može opisati koliko su moćni. George je trebao preuzeti posao, ali bio je u škripcu s toliko djevojaka, dječaka i žena, da su ga otac i braća, kad im je prekipjelo ostavili bez igdje ičega.

Eve je upijala svaku riječ.

- Ostavili su jadnika bez drahme pa se morao zaposliti.
Ovo je, dakle, objašnjavalo ogrlicu.
– Naravno, ne mora brinuti. Jednog od ovih dana oženit će se bogato. – Pogledala je Eve i upitala: – Da nisi osobno zainteresirana, draga?
– Nisam.

Bila je više nego zainteresirana. George Mellis mogao je biti ključ onoga što je tražila. Ključ njezina bogatstva.

Ujutro ga je nazvala u tvrku u kojoj je radio. Odmah je prepoznao njezin glas.

– Poludio sam čekajući tvoj poziv, Eve. Večerat ćemo zajedno, a onda...

– Ne. Ručat ćemo sutra.

Oklijevao je, iznenađen.

– Dobro. Trebao sam ručati s klijentom, ali odgodit ću to.

Eve nije vjerovala da je bila riječ o muškom klijentu.

– Dođi u moj stan – rekla je Eve. – Ostavila mu je adresu. – Dođi u pola jedan.

– Doći ću. – Osjetila je zadovoljstvo u njegovu glasu. Georgea Mellisa očekivalo je iznenađenje.

Zakasnio je trideset minuta i Eve je shvatila da je to njegovo uobičajeno ponašanje. Nije to bila namjerna nepristojnost nego posljedica nehaja, jer znao je da će ga ljudi čekati. Zadovoljstva su ga očekivala kad god je ispružio ruku. Njegov nevjerojatan izgled i šarm stavili su mu svijet pod noge. Izuzev u jednom. Bio je siromašan i to je bila njegova ranjiva točka.

George je razgledao mali stan i stručno pohvalio njegove sadržaje.

– Vrlo ugodno.

Pošao je prema Eve raširenih ruku. – Stalno sam razmišljao o tebi.

– Čekaj. Moram ti nešto reći, George.

Zagledao se u nju.

– Razgovarat ćemo kasnije.

– Razgovarat ćemo sada. – Govorila je polako i tiho. – Ako me ikada ponovno dodirneš, ubit ću te.

Pogledao ju je i nasmiješio se.

– Kakva je to šala?

– Nije šala. To doista mislim. Ali imam za tebe poslovnu ponudu.

Izraz zbunjenosti pojavio se na njegovu licu.

– Pozvala si me ovamo zbog posla?

– Da. Ne znam koliko zarađuješ varajući glupe, gospođe u poslovima s obveznicama i mjenicama, sigurna sam da nije previše.

Lice mu je potamnijelo od bijesa.

– Jesi li luda? Moja obitelj...

– Tvoja obitelj je bogata. Ti nisi. Moja obitelj je bogata. Ja nisam. Oboje plovimo u napuknutom čamcu. A ja znam kako da ga pretvorimo u jahtu. – Stala je i promatrala kako znatiželja pobjeđuje bijes.

– Bilo bi najbolje da mi kažeš o čemu to govoriš.

– Vrlo jednostavno. Razbaštinili su me velikog bogastva. Moju sestru Alexandru nisu.

– Kakve to veze ima sa mnom?

– Ako oženiš Alexandru, bogatstvo će biti tvoje... naše.

- Oprosti. Ne mogu podnijeti pomisao da budem čitav život bilo s kim.
- Ni to nije problem – uvjerila ga je Eve. – Moja sestra je sklona nesrećama.

Reklamna agencija *Berkley i Mathews* bila je kruna u niski agencija na aveniji Madison. Godišnji dohodak agencije prelazio je zajednički dohodak dviju najjačih konkurentskih agencija. Uglavnom zbog toga što je glavni prihod donosila kompanija *Kruger-Brent* i dvanaestak njenih svjetskih podružnica. Samo se poslovima *Kruger-Brent Ltd-a* bavilo više od sedamdeset i pet računovođa, pisaca ili redaktora reklamnih tekstova, fotografa, gravera, umjetnika i medijskih stručnjaka. Nije zato čudilo što je Kate nazvala Aarona Berkleyja i upitala ga može li zaposliti Alexandru. Posao je dobila odmah, jer da je Kate Blackweli to željela, vjerojatno je odmah mogla postati i predsjednik agencije.

– Mislim da moju unuku zanima posao pisca ili redaktora reklamnih tekstova – obavijestila je Aarona Berkleyja.

Berkley je uvjeravao Kate da imaju upravo takvo slobodno mjesto i da Alexandra može početi s radom kad god zaželi.

Pošla je na posao idućeg ponedjeljka.

Malo je madisonskih reklamnih agencija smješteno na samoj aveniji Madison, ali *Berkley i Mathews* bili su izuzetak. Agencija je imala prostranu i suvremenu zgradu na uglu avenije Madison i Pedeset i sedme ulice, i mala je osam katova. Ostale katove agencija je iznajmljivala. Aaron Berkley i njegov partner Norman Mathaws odlučili su otpustiti mladu namještenicu zaposlenu prije šest mjeseci i njezino radno mjesto predati Alexandri Blackwell. Vijest se brzo proširila. Kada su svi u agenciji saznali da će mladu namještenicu zamijeniti unuka najvećeg klijenta agencije, zavladao je kaos. Premda nisu poznavali Alexandru, svi su mislili da je riječ o razmaženoj kuji koja ih najvjerojatnije dolazi uhoditi.

Kad se Alexandra pojavila u agenciji, odveli su je najprije u prostran i suvremen Berkleyjev ured gdje su je čekali Berkley i Mathews. Ortaci nisu nalikovali jedan drugom. Berkley je bio visok i mršav, bujne bijele kose. Mathews je bio nizak, zdepast i ćelav. Ali jedno mi je bilo zajedničko. Brilljantno su poznavali svoj posao i stvorili nekoliko efektnih reklamnih fraza u prošlom desetljeću. Istodobno bili su apsolutni silnici. Prma svojim namještenicima odnosili su se kao prema imovini i jedini razlog zbog kojeg su oni to podnosili bila je činjenica da je osoba koja je radila u agenciji *Barkley i Mathews* mogla kasnije raditi u bilo kojoj agenciji na svijetu. U toj se agenciji učio posao.

U uredu se nalazio i Lucas Pinkerton, potpredsjednik tvrtke. Nasmiješen čovjek snishodljiva ponašanja i hladnih očiju. Pinkerton je bio mlađi od dvojice starijih ortaka, ali ono što mu je nedostajalo u godinama nadoknađivao je svojom osvetoljubivošću prema podređenima.

Berkley je pokazao Alexandri na udoban naslonjač.

- Sjednite. Smijem li vas nečim ponuditi gospođice. Želite li kavu ili čaj?
- Ništa, hvala vam.
- Dakle, radit ćete kod nas kao pisac reklamnih slogana.
- Cijenim što mi pružate priliku, gospodine Berkley. Znam da moram mnogo toga naučiti, ali radit ću marljivo.
- Nema potrebe – rekao je Norman Mathews brzo i shvatio da je izrekao krive riječi. – Hoću reći, ne morate žuriti s takvim znanjem. Samo vi polako.
- Siguran sam da ćete ovdje biti sretni – dometnuo je Aaron Berkley. – Radit ćete s najvećim stručnjacima u ovom poslu.

Sat kasnije, Alexandra je pomislila: *Možda su najbolji, ali zacijelo ne i najprijateljskiji.* Lucas Pinkerton poveo je Alexandru i predstavio je osoblju. Svugdje su je hladno primili. Pokazali su da je primjećuju, ali odmah bi se uhvatili nekakvog posla. Alexandra je osjećala njihovu kivanost, ali nije znala što ju je uzrokovalo. Pinkerton ju je uveo u zadimljenu prostoriju za sastanke. Na jednoj strani nalazio se ormar pun priznanja i nagrada. Za stolom su sjedili jedna žena i dva muškarca i pušili. Žena je bila zdepasta, kose boje rđe. Muškarci četrdesetih godina, bili su blijedi i izgledali izmučeno.

– Ovo je kreativna grupa s kojom ćete raditi – rekao je Pinkerton. – Alice Koppel, Vince Barnes i Marty Bergheimer. Ovo je gospođica Blackwell.

Njih troje zurili su u Alexandru.

– Ostavljam vas da se bolje upoznate – rekao je Pinkerton. Okrenuo se prema Vinceu Barnesu. – Očekujem novi materijal o parfemu na mom stolu sutra ujutro. Pobrinite se da gospođica Blackwell dobije sve što treba. – Zatim je otišao.

– Što trebate? – upitao je Vince Barnes.

Pitanje je zateklo Alexandru.

– Ja... ja hoću naučiti što mogu o reklamnom poslu.

– Došli ste na pravo mjesto, gospođice Blackwell – rekla je slatko Alice Koppel. – Samo smo još čekali da postanemo učitelji.

– Nemoj – rekao joj je Marty Bergheimer.

Alexandra je bila zbunjena.

– Jesam li učinila nešto čime sam vas uvrijedila?

Progovorio je Marty Bergheimer.

– Niste, gospođice Blackwell. Ovdje radimo pod pritiskom. Radimo na poslu s parfemom, a s što smo dosada napravili gospodin Berkley i gospodin Mathews nisu baš oduševljeni.

– Pokušat ću da vam ne smetam – obećala je Alexandra.

– To bi bilo divno – rekla je Alice Koppel.

Ostatak dana nije prošao bolje. Nije nailazila na smiješak. Jedan od njihovih suradnika dobio je otkaz da bi ova bogata kuja došla do posla. Platit će im to.

Na kraju prvog radnog dana, Aaron Berkley i Norman Mathews došli su u sobu gdje je radila Alexandra s željom da provjere je li sve u najboljem redu. Alexandrinim suradnicima nije promakla ta gesta.

U agenciji su se svi međusobno nazivali imenima, jedino je Alexandra za sve bila gospođica Blackwell.

– Alexandra – rekla bi.

– Dobro.

A kasnije je opet bila ‘gospođica Blackwell’.

Alexandra je željela naučiti i dati svoj prilog poslu. Sjedila je na sastancima trusta mozgova i slušala sjajne ideje pisaca reklamnih tekstova. Gledala je kako grafički urednici dizajniraju. Slušala je kako Lucas Pinkerton odbija prijedloge. Bio je zla i podmukla osoba i Alexs je osjećala sucut prema njegovom podređenom osoblju. Alexandra je jurila s kata na kat i prisustvovala sastancima sa šefovima odjela, sastancima s klijentima, snimanjima i razgovorima o poslovnoj strategiji. Šutjela je, slušala i učila. Koncem tjedna osjećala se kao da je već mjesec dana ovdje. Dolazila je kući iscrpljena ne zbog rada nego zbog napetosti koju je, izgleda, stvarala njezina prisutnost.

Kad ju je baka upitala kako posao, odgovorila je:

– Odlično, bako. Vrlo je zanimljiv.

– Sigurna sam da ćeš uspjeti, Alex. Ako imaš problema, samo se javi gospodinu Berkleyju ili gospodinu Mathewsu.

To Alexandri nije bilo ni nakraj pameti.

Idućeg ponedjeljka Alexandra je pošla na posao odlučna da otkrije u čemu leži njezin problem. Ujutro i poslijepodne postojao je kratak odmor, pila se kava i opušteno razgovaralo.

– Jeste li čuli što se dogodilo u tvrtki *National Media*? Neki genij je želio privući pažnju na njihovu uspješnu poslovnu godinu pa je objavio financijski izvještaj u *New York Timesu* crvenom bojom! Bojom kojom se označavaju dugovi.

– Sjećate li se onog slogana avionske kompanije: *Neka vaša supruga leti besplatno*? Sve je bilo odlično do trenutka kad je kompanija uputila zahvalnice suprugama, a zatim dobila na stotine pisama u kojima supruge pitaju tko je zapravo letio s njihovim supruzima. Oni...

Alexandra je ušla i razgovor je zamuknuo.

– Smijem li vam ponuditi šalicu kave, gospođice Blackwell.

– Hvala. Mogu i sama.

Vladala je tišina dok je Alexandra ubacivala novčić u aparat za kavu. Kad je otišla, razgovor se nastavio.

– Jeste li čuli o gužvi oko *Čistog sapuna*? Ispalo je da je andeoski model bivša porno zvijezda...

*

U podne se Alexandra obratila Alice Koppel.

– Ako ste slobodni, mogle bismo na ručak...

– Nažalost, već sam se dogovorila.

Pogledala je Vincea Barnesu.

– I ja – rekao je.

– Ja sam zauzet – rekao je Marty Bergheimer.

Uzrujana, Alexandra nije mogla ručati. Ali nije kanila odustati. Nekako će pronaći način i pokazati im da je ispod imena Blackwell ona ipak jedna od njih. Sjedila je na sastancima i slušala Aarona Berkleyja, Normana Mathewsa i Lucasa Pinkertona kako jezicima šibaju autore koji su jednostavno pokušavali obavljati svoj posao najbolje što su mogli. Alexandra je osjećala sućut prema njima, ali oni je nisu trebali. Kao, uostalom, ni nju.

Alexandra je pričekala tri dana, a zatim opet pokušala.

Rekla je Alice Koppel.

– Čujem da u blizini postoji odličan talijanski restoran...

– Ne jedem talijansku hranu.

Okrenula se prema Vinceu Barnesu.

– Ja sam na dijete.

– Ja ću u kineski restoran – rekao je Marty Bergheimer.

Alexandrino lice se zacrvnjelo. Nisu željeli biti viđeni s njom. Neka idu dovraga. *Neka svi idu dovraga*. Prekipjelo joj je. Učinila je sve da postanu prijatelji, a dočekivali su je samo šamari. Pogriješila je što je ovamo došla raditi. Pronaći će negdje posao, u tvrtki koja nema nikakve veze s bakom i kompanijom. Dat će ostavku koncem tjedna. *Ali svi ćete upamtiti da sam bila ovdje*, pomislila je Alexandra nepokolebljivo.

*

U četvrtak, u jedan poslijepodne, svi su bili vani na ručku osim službenice u telefonskoj centrali. Ostala je i Alexandra. Primijetila je da u uredima rukovodilaca postoje interkomi povezani s različitim odjelima. Ako je šef želio razgovarati s podređenim, činio je to pritiskom na dugme uz ime namještenika na kartici. Alexandra je ušla u puste urede Aarona Berkleyja, Normana Mathewsa i Lucasa Pinkertona i slijedećih pola sata provela u premještanju kartica s imenima. U rano poslijepodne Lucas Pinkerton je pritisnuo dugme s imenom glavnog urednika reklamnih tekstova i rekao:

– Dovlači svoju guzicu ovamo! Odmah!

Nakon trenutka zaprepaštene tišine, Norman Mathews je riknuo:

– Tko je to rekao?

Pinkerton je ukočeno zurio u aparat.

– Gospodine Mathews, jeste li to vi?

– Nego što misliš. A sad dovuci svoju jebenu guzicu ovamo. Odmah!

Čas kasnije, pisac reklamnih tekstova pritisnuo je dugme i rekao:

– Moraš odnijeti neke primjerke kat niže.

Glas Aarona Berkleyja je zaurlao:

– Moram što?

Bio je to početak meteža. Trebalo je četiri sata da se razmrsi nered što ga je Alexandra prouzrokovala. Bila su to četiri najzabavnija sata što su ih namještenici tvrtke *Berkley i Mathews* ikada doživjeli. Čim bi se dogodio novi incident, skakali su od radosti. Šefove su pozivali da dostave ovo ili ono, donesu cigarete ili poprave slomljenu zahodsku dasku. Aaron Berkley, Norman Mathews i Lucas Pinkerton prevrnuli su sve ne bi li otkrili krivca, ali nitko ništa nije znao. Jedino je Fran, službenica u telefonskoj centrali, vidjela Alexandru kako ulazi u različite urede. Međutim, mrzila je šefove više nego Alexandru, i jedino što je rekla bilo je:

– Nisam vidjela nikoga.

Te noći, dok je Fran bila u krevetu s Vinceom Barnesom, ispričala mu je cijelu priču. Sjeo je u krevetu.

– *Blackwellova* je to napravila? Proklet da sam!

Ujutro, kad je Alexandra ušla u svoj ured, čekali su je Vince Barnes, Alice Koppel i Marty Bergheimer. Gledali su je bez riječi.

– Zar se nešto dogodilo? – upitala je Alexandra.

– Ništa, Alex – rekla je Alice Koppel. – Dečki i ja smo te došli upitati hoćeš li s nama na ručak. U blizini postoji odličan talijanski restoran...

Još kao djevojčica, Eve Blackwell bila je svjesna svoje sposobnosti da manipulira ljudima. Ranije je to za nju bila igra, ali sad je to postalo smrtno ozbiljno. Prema njoj su se ponijeli bijedno i lišili je neizmjernog bogatstva koje joj je s pravom pripadalo. Učinile su to njezina spletkarska sestra i osvetoljubiva, stara baka. Platit će joj za sve, i pomisao na to pružala joj je takvo zadovoljstvo da ju je dovelo gotovo do orgazma. Njihovi životi bili su sada u njezinim rukama.

Eve je svoju zamisao razradila pažljivo i precizno do najsitnijeg detalja. U početku, George Mellis sudjelovao je u zavjeri protiv volje.

– Zaboga, suviše je opasno. Najbolje bi bilo da se klonim svega toga – govorio je. – Uvijek mogu nabaviti onoliko novca koliko mi treba.

– Kako? – upitala je Eve prezirno. – Zar spavanjem s debelim plavušama? Imaš li namjeru da ostatak života tako provedeš? A što će biti kad počneš dobivati na težini, a oko očiju ti se pojave bore? Ne, George. Nikada ti se neće pružiti ovakva prilika. Ako me poslušаш, ti i ja postat ćemo vlasnici jednog od najvećih konglomerata na svijetu. Čuješ li me? *Vlasnici*.

– Otkud znaš da će tvoj plan uspjeti?

– Ja sam najveći stručnjak u poznavanju svoje bake, vjeruj mi, uspjet ću.

Eve je djelovala sigurno, ali zadržala je neke ograde u odnosu na Georgea Mellisa. Eve je znala da svoju ulogu može odigrati, ali nije bila sasvim sigurna u Georgea. Bio je nepostojan, a mjesta za grešku nije bilo. Jedna jedina i sve je moglo propasti.

– Oduči se – govorila mu je. – Sudjeluješ li ili ne?

George ju je promatrao.

– Sudjelujem. – Prišao joj je i pogladio joj ramena, glas mu je bio promukao. – Želim sudjelovati u potpunosti.

Osjetila je seksualno uzbuđenje.

– Dobro – prošaptala je. – Ali samo na moj način.

Ležali su u krevetu. Gol, nalikovao je na najdivniju životinju koju je Eve ikada vidjela. I najopasniju, ali to je samo pojačavalo njezino uzbuđenje. Grickala je njegovo tijelo i polako se spuštala prema njegovim preponama. Izazivajući ugrizi ukrutili su njegov penis.

– Jebi me, George – rekla je Eve.

– Okreni se.

– Ne. Mojim ćemo načinom.

– Ne uživam u tome.

– Znam. Volio bi da sam uskoguzi dječak, zar ne, dragi? Ali nisam. Ja sam žena. Uspni se na mene.

Uzjahao ju je i gurnuo u nju svoj nabrekli penis.

– Eve, tako se ne mogu zadovoljiti.

Nasmijala se.

– Baš me briga, dragi. Ja mogu.

Počela je pomicati svoje kukove i udarati u njegovo tijelo. Prodirao je sve dublje u nju. Doživljavala je orgazam za orgazmom. Želio ju je ozlijediti, natjerati je da urla od boli, ali nije se usudio.

– Još jednom! – naredila je Eve. Tucao ju je sve dok nije zajecala od zadovoljstva. – Aaa... za sada bi bilo dosta.

Povukao se i legao uz nju. Pružio je ruke prema njezinim dojčkama.

– Sad je red na mene...

– Odjeni se – rekla mu je kratko. Ustao je dršćući ispunjen nezadovoljstvom i bijesom. Eve je ležala u krevetu i promatrala ga dok se odijevao. Na njezinu licu igrao je smiješak.

– Bio si poslušan dečko, George. Vrijeme je da budeš nagrađen. Predat ću ti Alexandru.

Za Alexandru se sve preko noći promijenilo. Ono što je trebao biti posljednji dan kod tvrtke *Berkley i Mathews* pretvorilo se u njezin trijumf. Izopćenica je postala junakinja. Vjesti o njezinom postupku proširila se avenijom Madiion.

– Legenda za života – smijao se Vince Barnes.

Alexandru su prihvatili kao jednu od svojih.

Uživala je u svom radu, a posebno u kreativnim sjednicama što su se održavale svakog jutra. Znala je da to nije ono što želi raditi do kraja života, ali što zapravo želi još uvijek nije znala. Dobila je desetak bračnih ponuda. Jedna ili dvije dovele su je i u iskušenje, ali nešto je uvijek nedostajalo. Jednostavno, nije pronašla pravog muškarca.

U petak ujutro nazvala ju je Eve i pozvala na ručak.

– Upravo su otvorili francuski restoran. Čujem da je hrana odlična.

Alexandra je bila presretna jer joj se sestra javila. Brinula ju je Eve. Alexandra joj se javljala dva-tri puta tjedno, ali Eve je bila ili suviše zaposlena ili je nije bilo.

Restoran je bio 'šik' i skup. Bar je bio ispunjen gostima koji su čekali na stol. Eve je morala upotrijebiti savsvoj šarm da bi uspjela rezervirati stol. To ju je zaboljelo. *Ali čekajte samo. Jednog dana preklinjat ćete me da budem u ovom šugavom restoranu.* Eve je već sjedila kada je Alexandra došla. Promatrala je Alexandru dok ju je konobar vodio prema stolu. Dočekala je sestru s poljupcem u obraz.

– Izgledaš divno, Alex. Posao ti izgleda godi.

Naručile su i raspričale se o sebi.

Alexandra je ispričala Eve o svemu što joj se dogodilo. Eve ju je opet detaljno upoznala s onim što se događa njenom životu. Usred razgovora, Eve je

podigla pogled i ugledala je Georgea Mellisa. Gledao ih je zbunjeno. *Zaboga*, shvatila je Eve, *on ne zna koja sam ja!*

– George – rekla je.

Okrenuo se prema njoj s olakšanjem.

– Eve!

– Ovo je divno iznenađenje – rekla je Eve. Predstavila je svoju sestru. – Mislim da nisi upoznao moju sestru. Ovo je George Mellis.

George je uzeo Alexandrinu ruku i rekao:

– Drago mi je. – Eve mu je rekla da joj je sestra ali nije rekla da je identična blizanka.

Alexandra je očarana promatrala Georgea.

– Mozes li nam se pridružiti? – upitala je Eve.

– Volio bih da mogu. Ali već kasnim na sastanak. Drugi put, možda. –

Pogledao je Alexandru. – I uskoro, nadam se.

Gledale su ga dok je odlazio.

– Tako mi nebesa! – uskliknula je Alexandra. – Tko je *to* bio?

– Jedan od prijatelja Nite Ludwig. Upoznala sam ga na kućnoj zabavi.

– Jesam li ja luda ili je on doista tako čaroban? Rekla je Alexandra.

– Nije moj tip, ali žene misle da je privlačan.

– I ja tako mislim. Je li oženjen?

– Nije. Ali ne zbog toga što ne pokušavaju, draga moja. George je jako bogat. Moglo bi se reći da ima sve. Izgled, novac, društveno porijeklo. – A onda je Eve vješto promijenila temu razgovora.

Kad je Eve zatražila račun, rečeno joj je da je sve platio gospodin Mellis.

Alexandra nije mogla prestati razmišljati o Georgeu Mellisu.

U ponedjeljak poslijepodne nazvala ju je Eve.

– Izgleda pun pogodak, draga. George Mellis me nazvao i zatražio tvoj telefonski broj. Smijem li mu ga dati?

Alexandra se nasmiješila

– Ako si sigurna da *ti nisi* zainteresirana...

– Rekla sam ti, Alex. Nije moj tip.

– Onda mu možeš dati broj.

Razgovarale su još nekoliko minuta, a zatim je Eve spustila slušalicu i pogledala u Georgea koji je gol ležao uz nju.

– Dama je rekla da.

– Kada?

– Kad ti ja kažem.

Alexandra je pokušavala zaboraviti da će je George Mellis nazvati, ali što ga je više željela istjerati iz svojih misli to je više razmišljala o njemu. Zgodni muškarci nisu je ranije osobito privlačili jer je otkrila da su uglavnom samoljubljive naravi. Ali George Mellis se doimao drugačije. U njemu je

postojala neka moć. Uzbudio ju je već dodir njegove ruke. *Ti si luda*, rekla je sama sebi. *Vidjela si ga samo dvije minute.*

Nije nazvao cijelog tjedna. Alexandrina nestrpljivost pretvorila se u nezadovoljstvo, a zatim u bijes. *Kvrugu i on*, pomislila je. *Našao je neku drugu. Neka.*

Kada je telefon zazvonio idućeg tjedna Alexandra je prepoznala njegov duboki i promukli glas, bijes se pretopio u razdraganost.

– George Mellis ovdje – rekao je. – Sreli smo se dok ste ručali sa sestrom. Eve je rekla da mi nećete zamjeriti ako vas nazovem.

– Spomenula mi je da ćete možda nazvati – rekla Alexandra nehajno. – Usput, hvala vam na ručku.

– Zaslužujete gozbu. Spomenik.

Alexandra se nasmijala uživajući u njegovoj ekstravagantnosti.

– Mislio sam vas pozvati na večeru.

– Ovaj... dobro. Bilo bi to lijepo.

– Prekrasno. Da ste rekli ne, ubio bih se.

– Nemojte – rekla je Alexandra. – Mrzim jesti sama.

– I ja. Poznajem mali restoran u ulici Mulberry. Matoon's. Neugledan, ali hrana je odlična...

– Matoon's! Obožavam ga! – kliknula je Alexandra. – To je moj najdraži restoran.

– Poznajete ga? – U njegovu glaslu osjetilo se iznenađenje.

– Da.

George je pogledao Eve i nacerio se. Divio se njenoj domišljatosti. Ispričala mu je o svemu što Alexandra voli i ne voli. George Mellis znao je sve o sestri Eve.

Kada je George napokon spustio slušalicu, Eve je pomislila: *Započelo je.*

Bila je to najčarobnija večer u Alexandrinu životu. Jedan sat prije nego što je George Mellis trebao doći, uručena joj je orhideja. Alexandra je bojazno vjerovala da možda očekuje previše, ali onog trenutka kad je ugledala Georga Mellisa sve njezine dvojbe bile su raspršene. Moć njegove privlačnosti uradila je svoje.

Popili su jedno piće u kući, a zatim pošli u restoran.

– Želite li pogledati jelovnik? – upitao je George. – Ili ću ja naručiti za vas?

Alexandra je ovdje imala svoja omiljena jela, ali željela je ugoditi Georgeu.

– Naručite vi.

Izabrao je upravo ona jela koja je Alexandra obožavala, a njoj je izgledalo kao da joj čita misli. Jeli su punjene artičoke, teletinu 'a la Matoon', specijalitet kuće i 'anđeosku kosu', delikatesnu tjesteninu. Pojeli su i salatu koju je George vješto pripremio za stolom.

– Kuhate li? upitala je Alexandra.

– Jedna od mojih životnih strasti. Majka me naučila. Odlično je kuhala.

– Jeste li bliski sa svojom obitelji, George?

Nasmiješio se i Alexandra je znala daje to najljepši smiješak što ga je ikada vidjela.

– Ja sam Grk – rekao je jednostavno. – Najstariji od tri brata i dvije sestre. Kao jedno smo. – U očima mu se pojavio izraz tuge. – Napustiti ih bila mi je najteža stvar na svijetu. Moj otac i braća preklinjali su me da ostanem. Imamo velik posao i moji su osjećali da mi je mjesto uz njih.

– Zašto niste ostali?

– Zacijelo ćete pomisliti da sam budala, ali volim nekako sam svojim putem. Nikada nisam mogao primati ičije darove, a obiteljski posao bio bi dar prenesen s djeda na oca. A ja ne želim ništa od svog oca. Neka mojoj braći ostane moj dio.

Kako mu se Alexandra samo divila.

– Uostalom – nastavio je. – Da sam ostao u Grčkoj nikada ne bih vas sreo.

Alexandra je osjetila rumenilo.

– Niste se nikada ženili?

– Nisam. Nekada sam se zaručivao jednom dnevno – rugao se. – Ali u zadnji trenutak uvijek sam otkrivao da nešto nije onako kako bi trebalo biti. – Nagnuo se i glas mu je zazvučao jako iskreno. – Alexandra, zacijelo ćete smatrati da sam jako staromodan, ali kada se oženim mislim bit će to zauvijek. Jedna mi je žena dosta ali mora biti ona prava.

– Mislim da je to lijepo.

– A vi? – upitao je George Mellis. – Jeste li ikada bili zaljubljeni?

– Nisam.

– Nesreća za mnoge – rekao je. – Ali sreća za...

U tom trenutku pojavio se konobar s desertom. Alexandra je umirala od želje da George završi rečenicu a bojala se upitati ga. Nikad ranije nije se s nekim osjećala tako opušteno. George Mellis izgledao je iskreno zainteresiran za nju i ona mu je pričala o svojem djetinjstvu, životu i iskustvima koja je stekla i zadržala. George Mellis dičio se poznavanjem žena. Znao je da su najljepše žene uglavnom najnesigurnije, jer se muškarci prepuštaju njihovoj ljepoti i tako ih prisiljavati da se osjećaju kao predmeti, a ne ljudska bića. Kad bi George bio s lijepom ženom, nikada nije spominjao ljepotu, pokazivao im je da ga zanima njihova pamet, ili da on predstavlja duševnog sudruga koji dijeli iste snove. Alexandra je to doživljavala kao izuzetno uiskustvo. Ispričala je Georgeu o Kate i Eve.

– Zar vaša sestra ne živi s vama i vašom bakom?

– Ne. Ona je... Eve je htjela svoj vlastiti stan.

Alexandra nije shvaćala zašto njena sestra nije privukla Georgea Mellisa. Kakav god razlog bio, Alexandra joj je na tome bila zahvalna. Primijetila je dok su večerali da su sve žene bile svjesne Georgeove prisutnosti, ali on nijednom nije pogledao unaokolo. Dok su pili kavu, George Mellis joj je rekao:

– Ne znam volite li džez, ali na uglu trga Svetog Marka postoji klub pod imenom *Five Spot*...

– Gdje svira Cecil Taylor.

Zaprepašteno je pogledao Alexandru.

– Bili ste tamo?

– Često. – nasmijala se Alexandra . – Obožavam ga. Nevjerojatno kako dijelimo slične ukuse.

– Ovo je poput nekakvog čuda – rekao je George tiho.

Slušali su božanstvenu klavirsku svirku Cecila Taylora. Duga sola ispunjavala su prostoriju arpeđima i divnim glisandima. Zatim su otišli u bar u ulici Bleecker gdje su gosti pili, jeli kokice, igrali ‘pikado’ i slušali dobru klavirsku glazbu. Alexandra je promatrala kad je George zaigrao sa jednim od redovitih gostiju. Čovjek je bio dobar, ali nije imao šanse. George je igrao zastrašujuće ozbiljno. Bila je to samo igra, ali igrao ju je kao da je riječ o životu i smrti. *On je muškarac koji mora pobijediti*, pomislila je Alexandra.

Napustili su bar u dva ujutro i Alexandra je mrzila što se večer morala zavtšiti.

George je sjedio uz Alexandru u *Rolls-Royceu* što ga je iznajmio zajedno s vozačem. Nije ništa govorio. Samo ju je gledao. Sličnost među sestrama bila je nevjerojatna. *Pitam se jesu li im tijela ista*. Zamišljao je Alexandru u krevetu sa sobom kako se svija i više od boli.

– O čemu razmišljate? – upitala je Alexandra.

Pogledao je na drugu stranu da mu ne vidi pogled.

– Smijali biste mi se.

– Neću. Obećavam.

– Ne bih vam zamjerio. Znae, o meni govore da sam *playboy*. Znae već kakav je to život. Krstarenja jahtom, zabave i sve ostalo.

– Da...

Pogledao ju je svojim tamnim očima.

– Mislim da ste vi žena koja bi to mogla promijeniti. Zauvijek.

Alexandra je osjetila ubrzane otkucaje srca.

– Ja... ja ne znam što bih rekla.

– Molim te. Nemoj reći ništa. – Njegove usne bile su blizu njezinih i Alexandra je bila spremna. Ali nije napravio ništa. *Nemoj joj prilaziti*, upozorila ga je Eve. *Ne prve večeri. Ako to učiniš, postat ćeš jedan od brojnih Romea koji se samo hoće dočepati nje i njezina bogatstva. Ona mora prići k tebi.*

I tako je George Mellis samo držao Alexandrinu glavu kad se automobil meko zaustavio ispred kuće Blackwellovih. George je ispratio Alexandru do ulaznih vrata Okrenula se i rekla mu:

– Ne mogu ti reći koliko sam uživala u ovoj večeri.

– Za mene je bila čarobna.

Alexandrin smiješak rasvijetlio bi ulicu.

– Laku noć, George – prošaptala je. I nestala u kući.

Petnaest minuta kasnije zazvonio je Alexandrin telefon.

– Znaš li što sam upravo napravio? Nazvao sam svoje i ispričao im o prekrasnoj ženi s kojom sam proveo večer. Spavaj nježno, mila Alexandro.

Kad je spustio slušalicu, George Mellis je pomislio: *Nazvat ću svoju obitelj kad se oženimo. I reći im nek' se jebu.*

George Mellis nije se ponovo javio Alexandri. Ni sutradan, niti tog tjedna. Kad god je telefon zazvonio, žurno je podizala slušalicu, uvijek razočarana. Nije mogla shvatiti što je pošlo krivo. Stalno je sve ponavljala u svojim mislima: *Mislim da ste vi žena koja bi to mogla promijeniti zauvijek. Nazvao sam svoje i ispričao im o prekrasnoj ženi s kojom sam proveo večer.* Razmišljala je o litaniji razloga zbog kojih je nije nazvao.

Uvrijedila ga je nekako, a da toga nije bila svjesna.

Previše mu se sviđjela pa ga je uhvatio strah da se ne zaljubi u nju. I zato je odlučio da je nikad više ne vidi.

Shvatio je da nije njegov tip.

Doživio je udes i ležao negdje u nekakvoj bolnici.

Umro je.

Kad napokon nije mogla izdržati, nazvala je Eve. Prisilila se da prozbori nekoliko brbljarija prije nego što je upitala:

– Eve, da li ti se slučajno javio George Mellis u zadnje vrijeme?

– Nije. Zar te nije nazvao zbog večere.

– Večerali smo zajedno, prošlog tjedna.

– I odonda ti se nije javio?

– Nije.

– Zacijelo ima posla.

Nitko nema toliko posla, pomislila je Alexandra.

– Vjerojatno – rekla je glasno.

– Zaboravi Georgea Mellisa, draga. Željela bih da upoznaš pristalog Kanađanina. Vlasnik je avionske kompanije i...

Eve je spustila slušalicu uz smiješak. Da njezina baka samo zna kako je sve ovo krasno isplanirala.

– Što te ždere? – upitala je Alice Koppel.

– Oprosti – odgovorila je Alexandra.

Bila je ljuta na sve tog jutra. George Mellis nije joj se javio već dva tjedna. Nije se ljutila na njega nego na sebe i činjenicu da ga nije mogla zaboraviti. Nije joj dugovao ništa. Bili su stranci koji su podijelili jednu večer, i ona se, zaboga, ponašala kao da je mora oženiti. George Mellis mogao je imati bilo koju ženu na svijetu. Zašto bi želio nju.

Čak je i njezina baka primijetila Alexandrinu uzrujanost.

– Što je s tobom, dijete? Zar previše radiš?

– Ne, bako. Jednostavno, u zadnje vrijeme ja... ja ne spavam dobro.

A kad je spavala, sanjala je erotske snove o Georgu Mellisu.

Proklet bio! Žalila je što ju je Eve upoznala s njim.

Nazvao ju je idućeg poslijepodneva.

– Alex? George Mellis.

Kao da nije čula taj dubok glas u svojim snovima.

– Alex? Jesi li tamo?

– Jesam, ovdje sam. – Bila je ispunjena oprečnim osjećanjima. Nije znala hoće li se nasmijati ili zaplakati. Bio je lakomislen i sebičan egocentrik. Bilo mu je svejedno hoće li je ponovo vidjeti ili ne.

– Želio sam te nazvati ranije, ali upravo sam se vratio iz Atene. – ispričavao se George.

Alexandrino srce je omekšalo.

– Bio si u Ateni?

– Da. Sjećáš li se naše večere?

Alexandra se sjećala.

– Ujutro me nazvao Steve, moj brat. Otac je doživio infarkt.

– George, žao mi je. – Osjećala se krivom zbog svega onoga što je pomislila. – Kako je?

– Bit će sve dobro, hvala bogu. Ali kao da sam bio na komadiće. Preklinjao me da se vratim u Grčku i preuzmem obiteljski posao.

– Hoćeš li? Zadržala je dah.

– Neću.

Odahnula je.

– Znam da mi je mjesto ovdje. Nije bilo dana ni sata da nisam mislio na tebe. Kad te mogu vidjeti?

Sad!

– Možemo večerati zajedno.

Bio je u iskušenju da spomene Alexandrin drugi omiljeni restoran. Umjesto toga rekao je:

– Prekrasno. Kamo hoćeš da pođemo?

– Bilo kamo. Svejedno mi je. Želiš li da večeramo kod kuće?

– Ne. – Još nije bio spreman suočiti se s Kate. *Što god učinio, za sada ne prilazi Kate Blackwell. Ona je najveća prepreka.* – Doći ću po tebe u osam – rekao joj je George.

Alexandra je spustila slušalicu, poljubila Alice Koppel, Vincea Barnesu, Martya Bergheimera i rekla:

– Idem k frizeru. Vidjet ćemo se sutra.

Odjurila je iz sobe.

– Riječ je o muškarcu – rekla je Alice Koppel.

Večerali su u restoranu *Maxwell's Plum*. Prošli su u krcat bar u obliku potkove i stubama se uspeli u blagovaonicu. Naručili su.

– Jesi li mislila na mene dok me nije bilo? – upitao je George.

– Jesam. – Osjetila je da mora biti savršeno poštena prema tom otvorenom i ranjivom muškarcu. – Kada se nisi javio, pomislila sam da ti se nije dogodilo što god strašno. Uхватила me panika. Mislim da ne bih izdržala još jedan dan.

Petica za Eve, pomislio je George. *Samo čekaj*, rekla je Eve. *Ja ću ti reći kad da je nazoveš*. Po prvi put George je osjetio da bi njihov plan mogao uspjeti. Dosad mu je jedva padala na pamet mogućnost da upravlja bogatstvom Blackwellovih. Nije se čak usuđivao razmišljati o njoj. Bila je to tek igra u kojoj su on i Eve sudjelovali. Ali promatrajući sad Alexandru s druge strane stola i njezine, obožavanjem ispunjene oči, George Mellis je shvatio da više nije riječ o igri. Alexandra je bila njegova. Prvi korak u planu. Drugi može postati opasan, ali uz pomoć Eve, svladat će i njega.

George, u ovom smo zajedno do kraja i dijelit ćemo sve napola.

George Mellis nije vjerovao u ortaštvo. Kad dobije što želi, i riješi se Alexandre, pobrinut će se i za Eve. Ta pomisao ga je jako razveselila.

– Smiješiš se – rekla je Alexandra.

Stavio je svoju ruku na njezinu i prožela ju je toplina

– Mislio sam kako je lijepo što smo ovdje zajedno. Kako je uopće lijepo što smo zajedno. – Stavio je ruku u džep i izvukao kutiju s nakitom. – Donio sam ti dar iz Grčke.

– George...

– Otvori kutiju, Alex.

U kutiji se nalazila prekrasna dijamantska ogrlica.

– Lijepa je.

Bila je to ona što ju je oduzeo od Eve. *Slobodno joj daj ogrlicu*, rekla mu je Eve. *Nikada je nije vidjela*.

– Ali to je previše. Doista.

– Ni slučajno previše. Uživat ću dok je nosiš.

– Ja... – Alexandra je drhtala. – Hvala ti.

Pogledao je njezin tanjur.

– Ništa nisi pojela.

– Nisam gladna.

Pogledao je njezine oči i osjetio poznatu uzvišenu moć. Vidio je taj pogled u očima mnogih žena: lijepih, ružnih, bogatih i siromašnih. Sve ih je iskoristio. Svaka mu je na svoj način nešto dala. Ali ova će mu dati više od svih njih zajedno.

– Što hoćes da radimo? – Njegov promukli glas je pozivao.

Prihvatila je jednostavno i otvoreno.

– Želim biti s tobom.

George Mellis mogao se ponositi svojim stanom. Bio je ukusno namješten darovima zahvalnih ljubavnica i ljubavnika. Pokušavali su kupiti njegovu naklonost i uspjevali, ali uvijek privremeno.

– Lijep stan – rekla je Alexandra.

Prišao joj je i okrenuo je prema sebi. Dijamantska ogrlica svjetlucala je u polumraku sobe.

– Pristaje ti, draga.

Nježno ju je poljubio, zatim strastvenije, i Alexandra uopće nije bila svjesna trenutka kad su ušli u spavaću sobu. Soba je bila u plavom, ukusnom, muškom tonu. Usred sobe stajao je velik, prostran krevet. George je uhvatio Alexandru u svoje ruke i osjetio kako drhti.

– Jesi li dobro, *kale' mou*?

– Malo... malo sam nervozna. – Prestrašila se da će ga razočarati. Duboko je udahnula i počela raskopčavati svoju haljinu.

– Pusti mene – rekao je George. Počeo je svlačiti lijepu plavušu pred sobom i prisjetio se riječi Eve. *Savladaj se. Ako ozlijediš Alexandru, ako shvati kakva si doista svinja, nikad se više neće htjeti sresti s tobom. Razumiješ li to? Pričuvaj šake za svoje kurve i lijepe dječake*

I zato je George nježno svukao Alexandru i promatrao njezinu golotinju. Imala je potpuno jednako tijelo kao i Eve. Lijepo, zrelo i čvrsto. Obuzela ga je neizmijerna želja da ozlijedi tu nježnu, bijelu kožu, da je udari, davi i natjera da vrišti. *Ako je ozlijediš, nikada više se neće htjeti sresti s tobom.*

Svukao ju je i privukao k sebi. Stajali su zajedno i gledali jedno drugom u oči. Zatim je George odveo Alexandru u krevet i počeo je ljubiti, polako i nježno. Njegov jezik i prsti pretraživali su svaku udubinu njezina tijela sve dok više nije mogla izdržati.

– Molim te – rekla je. – Sad. Sad!

Popeo se na nju, a ona je utonula u gotovo nepodnošljivu ekstazu. Kad se napokon umirila u njegovim rukama, uzdahnula je i rekla:

– Dragi moj, nadam se da je i tebi bilo prekrasno.

– Bilo je – lagao je.

Držala ga je čvrsto i plakala. Nije znala zašto, tek bila je zahvalna na blaženstvu i radosti.

– No, no – umirivao ju je George. – Sve je prekrasno.

I bilo je.

Eve bi se ponosila njime.

U ljubavi postoje nesporazumi, ljubomore, male nesuglasice ali između Georgea i Alexandre nije ih bilo. Uz pažljivo vodstvo Eve, George je vješto ugađao svakoj Alexandrinoj želji. George je poznavao Alexandrine srahove, maštanja, njezine strasti i odbojnosti i uvijek joj je pružao ono što joj je trebalo. Znao je što je može nasmijati, a što rasplakati. Alexandru je uzbuđivao način na koji ju je volio u krevetu, ali Georgea je ispunjavao nezadovoljstvom. Dok je slušao njezine životinjske krike, Alexandrino uzbuđenje dovodilo ga je do ludila. Želio ju je zgrabiti divlje i natjerati je da moli za milost i dovede ga do toliko željenog olakšanja. Ali znao je da bi to uništilo sve. Njegovo nezadovoljstvo postajalo je sve veće. Što su se više voljeli, to je više prezirao Alexandru.

Postojala su mjesta na kojima je George Mellis pronalazio zadovoljstvo, ali sad je morao biti oprezan. Kasno noću obilazio je barove za samce ili posjećivao diskoteke za homoseksualce. Odlazio je s usamljenim udovcima,

homoseksualcima željnim ljubavi i prostitutkama željnim novca u otrcane hotele na području West Sidea, Boweryia i Greenwich Villagea. Nikada u isti hotel nije odlazio dvaput niti bi ga tamo dočekali s dobrodošlicom. Njegove seksualne partnere uglavnom su pronalazili bez svijesti, pretučene i često s ožiljcima nanesenim žarom cigarete.

George je izbjegavao mazohiste. Uživali su u boli koju im je nanosio, a to mu je uskraćivalo zadovoljstvo. Jer, morao ih je čuti kako viču, preklinju za milost kao što je to njega njegov otac natjeravao dok je bio dječak. I zbog najmanjeg grijeha dobivao je batine od kojih je često gubio svijest. Kad je Georgeu bilo osam godina našao ga je otac golog, zajedno sa susjedovim sinom. Prebio ga je i krv mu je potekla na uši i nos. Da ga zauvijek spriječi u takvom grijehu, otac mu je prislonio upaljenu cigaretu na penis. Ozljeda je zacijelila, ali ona dublja se zagnojila.

George Mellis posjedovao je divlju, strastvenu narav svojih predaka. Nije mogao podnijeti da itko upravlja njime. Podnosio je mučeničko ponižavanje Eve Blackwell samo zato jer mu je trebala. Kad se dohvati bogatstva Blackwellovih, kaznit će je tako da će ga na koncu moliti da je ubije. Susret s Eve bilo je nešto najsretnije što mu se moglo dogoditi. *Sretno za mene*, sanjario je George. *Nesretno za nju*.

Alexandra se stalno divila Georgeovoj sposobnosti da joj kupi cvijeće koje joj se sviđa. Uvijek je znao koje će joj gramofonske ploče kupiti, a koje knjige će je razveseliti. U muzeju su ga uzbudivale iste slike. Alexandri se činilo upravo nevjerojatnim do kojeg stupnja im se ukusi slažu. Tražila je jednu jedinu slabost u Georgeu Mellisu i nije je mogla naći. Bio je savršen. Željela je sve više da ga upozna s Kate.

Ali George je uvijek pronalazio neki razlog da do takvog susreta ne dođe.

– Ali zašto, dragi? Svidjet će ti se Kate. Uostalom, željela bih te s ponosom pokazati.

– Siguran sam da je divna – rekao je George. – Bojim se da ne pomisli da nisam dovoljno dobar za tebe.

– Smiješno! – Njegova skromnost ju je dirnula. – Baka će te obožavati.

– Uskoro – rekao je Alexandri. – Samo dok skupim hrabrost.

O tome je jedne večeri razgovarao s Eve. Razmislila je i rekla:

– Dobro. To moraš obaviti prije ili kasnije. Ali moraš biti oprezan u svakom času. Ona jest kuja ali oštromna kuja. Ne potecjenjaj je ni sekunde. Ako posumnja da stremiš za nečim, izrezat će ti srce i bacit ga psima.

– Zašto nam ona treba? – upitao je George.

– Zato jer smo izgorjeli učiniš li išta čime bi kod nje izazvao neprijateljstvo prema Alexandri.

Alexandra nikada nije bila tako nervozna. Trebali su prvi puta večerati zajedno. George, Kate i Alexandra. Alexandra je molila da ništa ne pođe krivo. Ako je htjela išta na svijetu onda je to da se baka i George svide jedno drugom. Željela je da njezina baka shvati kako je George divan a George da joj uzvрати poštovanjem.

Kate nikada nije vidjela Alexandru tako sretnu. Bilo je mnogo pristalih mladića diljem svijeta, ali nijedan joj se nije dovoljno svidio. Kate je namjeravala vrlo pažljivo proučiti muškarca koji je tako zaokupio njezinu unuku. Kate je imala dugogodišnje iskustvo s lovcima na bogatstvo i nije kanila dopustiti Alexandri da se spetlja s nekim od takvih.

Jedva je čekala da upozna gospodina Georgea Mellisa. Osjećala je njegov otpor da je upozna i pitala se zašto je to tako.

Kate je začula zvono na ulaznim vratima i trenutak kasnije Alexandra je ušla u dnevnu sobu u pratnji visokog stranca klasične ljepote.

– Bako, ovo je George Mellis.

– Napokon – rekla je Kate. – već sam pomislila da me izbjegavate, gospodine Mellis.

– Naprotiv, gospođo Blackwell. Ne možete zamisliti koliko sam čekao na ovaj trenutak. – Htio je dodati da je ljepša nego što mu je Alexandra rekla, ali odustao je u zadnjem trenutku.

Pažljivo. Bez laskanja, George. To je za staru poput crvene krpe.

Ušao je glavni sluga, pripremio pića i diskretno izašao.

– Sjednite, gospodine Mellis.

– Hvala vam.

Alexandra je sjela uz njega, licem okrenuta prema baki.

– Čujem da se često viđate s mojom unukom?

– Mogu to priznati sa zadovoljstvom.

Kate ga je mjerila svojim sivim očima.

– Alexandra mi kaže da ste zaposleni u posredničkoj tvrtki.

– Jesam.

– Iskreno govoreći, to me čudi, gospodine Mellis. Radite za plaću, a mogli biste upravljati unosnim obiteljskim poslom...

– Bako, objasnila sam ti...

– Željela bih to čuti od gospodina Mellisa, Alexandra.

Budi pristojan, ali ni za Boga ne pokazuj poniznost. Ako pokažeš i trun slabosti, rastrgat će te.

– Gospođo Blackwell, ne volim razgovarati o osobnom životu. – Oklijevao je kao da donosi odluku. – Ali pod ovakvim okolnostima, pretpostavljam da bi trebao nešto reći. – Pogledao je Kate. – Ja sam vrlo nezavisan. Ne volim milostinju. Da sam ja osnovao tvrtku *Mellis i kompanija* danas bi njome upravljao. Ali osnovao ju je moj djed, a uspješnom napravio moj otac. Imam tri brata i oni su tamo sposobni da rade. Radije radim za plaću, kako vi to kažete, dok ne pronađem nešto što mogu sam izgraditi i ponositi se time.

Kate je polako kimnula glavom. Ovakvog muškarac nije očekivala. Očekivala je *playboya* i lovca na novac, onakvog kakvi su se lijepili uz njezine

unuke. Ovaj je izgledao drugačiji. Ali bilo je nešto u njemu što je uznemiravalo Kate. Nešto što još nije mogla definirati. Izgledao je gotovo presavršeno.

– Vidim, vaši su bogati.

Sve što moraju je da ti povjeruju da si neizmjereno bogat i ludo zaljubljen u Alexandru. Budi šarmantan. Suzdrži svoju narav i uspjeh ćeš.

– Novac predstavlja potrebu, gospođo Blackwell. Ali ima stotine drugih stvari koje me zanimaju više.

Kate je provjerila vrijednost kompanije *Mellis*. Prema izvještaju *Duna & Bradstreeta* vrijedili su više od trideset miliona dolara.

– Koliko ste bliski sa svojim, gospodine Mellis?

– Možda i previše. – Dopustio je da smiješak ostane. – Imamo poslovicu u našoj obitelji. Kad jedan poreže prst, ostali krvare. Stalno održavamo vezu. – Nije razgovarao ni s kim od svojih već više od tri godine.

Kate se zadovoljno složila.

– Vjerujem u čvrste obiteljske veze.

Pogledala je svoju unuku. Na Alexandrinom licu ogledalo se divljenje. U jednom času podsjetilo je to Kate na nju i Davida u vrijeme kad su bili jako zaljubljeni. Godine nisu oslabile uspomenu na snagu njezinih osjećaja.

– Večera je poslužena. – Lester je ušao u sobu.

Razgovor je za večerom potekao opuštenije, ali Kateina pitanja bila su oštra. George je bio pripremljen na najvažnije pitanje.

– Volite li djecu, gospodine Mellis?

Očajnički želi unuka... želi ga više nego išta na svijetu.

George se iznenađeno okrenuo prema Kate.

– Djecu? A što je čovjek bez sinova i kćerki? Bojim se da će moja supruga imati posla kad se oženimo. U Grčkoj se čovjekova vrijednost mjeri prema broju djece.

Izgleda iskren, razmišljala je Kate. Ali čovjek nije nikada previše siguran. Zatražit ću da Brad Rogers provjeri njegovu osobnu financijsku situaciju.

Prije nego što je Alexandra pošla u krevet, nazvala je Eve. Već je obavijestila Eve da George Mellis dolazi na večeru.

‘Jedva čekam da mi sve ispričaš, draga’, rekla je Eve. ‘Nazovi me čim ode. Želim potpun izvještaj.’

I Alexandra je izvještavala.

– Mislim da se baki jako svidio.

Eve je osjetila neznatno drhtanje izazvano zadovoljstvom u Alexandrinu glasu.

– Što je rekla?

– Postavila je Georgeu stotinu pitanja. Divno se ponašao.

Dakle, ipak je uspio.

– Hoćete li se vi, zaljubljene ptičice, dakle, vjenčati?

- Ja... još me nije zaprosio, Eve. Ali mislim da bih.
- Osjetila je sreću u Alexandrinu glasu.
- I baka se slaže?
- Sigurna sam da će se složiti. Provjerit će Georgove osobne financije, ali naravno problema neće biti.
- Eve je osjetila kako joj je srce poskočilo.
- Znaš kako je baka oprezna – čula je Alexandru.
- Da. – rekla je polako. – Znam.
- Gotovi su.* Jedino ukoliko nešto brzo ne smisli.
- Obavještavaj me stalno – rekla je Eve.
- Hoću. Laku noć.
- Čim je spustila slušalicu, Eve je nazvala Georgea Mellisa. Još nije bio stigao kući. Nazivala ga je svakih deset minuta. Napokon se javio.
- Možeš li hitno nabaviti milijun dolara?
- O čemu to, dovraga, govoriš?
- Kate provjerava tvoju financijsku situaciju.
- Zna koliko mi obitelj vrijedi. Ona...
- Ne govorim o tvojoj obitelji. Govorim o tebi. Rekla sam ti da ona nije budala.
- Nastupio je muk.
- Gdje da nađem milijun dolara?
- Nešto mi je palo na pamet – rekla mu je Eve.

Kada je Kate Blackwell ujutro stigla u ured, obratila se mladom pomoćniku.

- Reci Bradu Rogersu neka provjeri osobnu finasijsku situaciju Georgea Mellisa.
- Rogersa nema do sutra, gospođo može li to pričekati do tada?
- Može.

*

U donjem Manhattanu, u Wall Streetu, George Mellis sjedio je za svojim radnim stolom. Burze vrijednosnim papirima bile su otvorene i u velikom uredu vladala je ludnica. U zgradi tvrtke radilo je 225 namještenika: mešetari, analitičari, računovođe, izvršitelji i predstavnici klijenata. Svi su grozničavo radili. Osim Georgea Mellisa. Sjedio je ukočen za stolom, obuzet panikom. Zbog onoga što će učiniti može završiti u zatvoru. Ali ako uspije, svijet će postati njegovo vlasništvo.

- Zar nećeš odgovoriti na poziv?
- Jedan od ortaka stajao je iznad njega i George je shvatio da telefon zvoni već tko zna kako dugo. Mora se ponašati normalno da ne pobudi nikakve sumnje. Podigao je slušalicu.
- George Mellis – rekao je sa smiješkom.

George je proveo jutro bilježeći narudžbe kupnje i prodaje, ali njegove misli stalno su se vraćale zamisli Eve o načinu kako da ukrade milijun dolara. *To je jednostavno, George. Sve što možeš napraviti je da na jedan dan posuđiš nekoliko vrijednosnih papira. Ujutro ih možeš vratiti i nitko neće imati pojma.*

Svaka posrednička tvrtka drži u svojim trezorima, na raspolaganju svojim klijentima, milijune dolara u vrijednosnim papirima i obveznicama. Neke nose ime vlasnika, ali većina ih je označena šifrom OJPSI – Odbor za jedinstven postupak sigurnosne identifikacije – koja zapravo identificira vlasnika. Papiri nisu unovčivi, ali George Mellis ih i nije planirao pretvoriti u novac. Imao je nešto drugo na pameti. U tvrtki *Hanson i Hanson* vrijednosni papiri čuvali su se u trezoru na sedmom katu. Čuvali su ga naoružani policajci, a ulazilo se jedino pomoću šifrirane plastične kartice. George Mellis nije imao takvu karticu. Ali poznao je nekoga tko ju je imao.

Helen Thatcher bila je usamljena udovica pedesetih godina. Imala je zgodno lice i prilično dobar stas. Kuhala je izvanredno. Bila je oženjena dvadeset i tri godine, smrt njenog supruga ostavila je prazninu u njezinu životu. Trebao joj je muškarac koji će brinuti o njoj. Njezin problem bila je činjenica da su ostale namještenice u *Hanson i Hunsonu* uglavnom bile mlade i privlačnije. I nitko je nije pozivao da izađe s njom.

Radila je u računovodstvu kat iznad Georgea. Onoga trenutka kad ga je ugledala bila je sigurna da bi on bio savršen suprug. Pozivala je Georgea nekoliko puta na domaću večeru, kako je običavala reći, i pokušala nuditi i više od večere, ali George je uvijek pronalazio isprike. Kad je tog jutra zazvonio njezin telefon, podignula je slušalicu i rekla:

- Računovodstvo, gospođa Thatcher. – Začula je Georgea Mellisa.
- Helen? Ovdje George. – Glas mu je bio topao i osjetila je uzbuđenje.
- Čime ti mogu pomoći, George?
- Imam malo iznenađenje za tebe. Možeš li sići?
- Sad?
- Da.
- Bojim se da sam usred...
- Ako si zaposlena onda ništa. Ima vremena.
- Ne, ne. Odmah ću sići.

Georgeov telefon opet je zazvonio. Nije podizao slušalicu. Uzeo je snop papira i pošao prema liftovima. Gledao je unaokolo i provjerio da ga nitko ne gleda, i pošao stražnjim stubištem. Kad je stigao na gornji kat provjerio je je li Helen napustila ured, a zatim hinio da ima nekakvog posla. Ako ga uhvate... ali nije sad mogao misliti. Otvorio je ladicu u kojoj je ona držala svoju karticu. Našao ju je, uzeo i hitro izašao i žurno se spustio niz stube. Kad je došao do stola, pronašao je Helen kako ga traži.

- Oprosti – rekao je George. – Pozvali su me na kratko.
- Neka. Reci, čime me želiš iznenaditi? – Upitala je Helen.
- Netko mi je rekao da danas imaš rođendan i odlučio sam te povesti na ručak – rekao je George.

Promatrao je izraz na njezinu licu. Lomila se između istine i prilike da ruča s njim.

– Jako... lijepo od tebe – rekla je. – Voljela bih poći na ručak.

– Dobro – odgovorio je. – U jedan sat se vidimo kod *Tonyja*. – O svemu se s Helen mogao dogovoriti i telefonom, ali ona je bila suviše uzbuđena, a da bi o tome razmišljala. Promatrao ju je dok je odlazila.

U trenutku kad je nestala, George je stupio u akciju. Morao je obaviti mnogo toga prije nego što vrati karticu. Pošao je dizalom na sedmi kat i prišao sigurnosnoj zoni gdje je stražar stajao ispred zatvorenih rešetkastih vrata George je uložio plastičnu karticu u otvor aparata i vrata su se otvorila. Dok je ulazio, stražar je primijetio:

– Nisam vas ovdje ranije viđao.

Georgeovo srce je počelo ubrzano kucati. Nasmijao se.

– Niste. Obično ne zalazim ovamo, ali jedan od mojih klijenata iznenada je zaželio vidjeti svoje vrijednosne papire pa ih moram pronaći. Nadam se jedino da mi za to neće trebati cijelo prokleta poslijepodne.

Stražar se sućutno nasmijao.

– Puno sreće. – Promatrao je Georgea kako ulazi u trezor.

Prostorija je bila izgrađena od betona površine deset puta deset metara. George je prišao nezapaljivim ormarima s vrijednosnim papirima i izvukao čeličnu ladicu. Unutra su se nalazile stotine vrijednosnih papira što su predstavljali dionice svih kompanija njujorške i američke burze. George ih je prolistao brzo i stručno. Izabrao je nekoliko vrijednosnih papira vrhunskih kompanija u iznosu od milijun dolara. Stavio ih je u unutrašnji džep svoje jakne, zatvorio ladicu i ponovo prišao stražaru.

– To je bilo brzo – rekao je stražar.

George je odmahnuo glavom.

– Kompjutor me opskrbio pogrešnim brojevima. Morat ću sve provjeriti ujutro.

– Ti prokleti kompjutori – rekao je stražar sažaljivo. – Svima će nam doći glave.

Kad se George vratio za svoj stol osjetio je da je obliven znojem. *Ali za sada je sve dobro*. Uzeo je slušalicu i nazvao Alexandru.

– Draga – rekao je. – Želio bih večeras posjetiti tebe i tvoju baku.

– Mislila sam da si poslovno spriječen.

– Bio sam, ali otkazao sam. Želim ti reći nešto vrlo važno.

Točno u jedan George je vratio karticu Helen Thatcher u njezinu ladicu dok ga je ona čekala u restoranu. Očajnički je želio zadržati karticu jer još mu je trebala, ali znao je da svaku karticu koja nije uvečer vraćena, ujutro kompjutor automatski poništava. U jedan i deset George je ručao s Helen Thatcher.

Uhvatio je njezinu ruku.

– Želio bih da se ovako češće sretnemo – rekao je George gledajući je u oči. – Jesi li sutra slobodna za ručak?

– Jesam, George – rekla je presretno.

Kad je George Mellis napustio ured tog poslijepodneva, nosio je sa sobom milijun dolara u vrijednosnim papirima.

Stigao je u kuću Blackwellovih točno u sedam. Odveli su ga u knjižnicu gdje su ga čekale Kate i Alexandra.

– Dobra večer – rekao je George. – Nadam se da ćete mi oprostiti što ovako upadam, ali moram razgovarati s vama. – Okrenuo se prema Kate. – Znam da je ovo jako staromodno, gospođo Blackwell, ali želio bih vaše dopuštenje da uzmem ruku vaše unuke. Volim Alexandru i mislim da i ona voli mene. Ali razveselilo bi nas oboje da nam date svoj blagoslov. – Posegnuo je u džep, izvukao vrijednosne papire i bacio ih na stol ispred Kate. – Kao vjenčani dar dajem joj milijun dolara. Neće joj trebati vaš novac. Ali treba nam vaš blagoslov.

Kate je pogledala vrijednosne papire koje je George pažljivo razbacao po stolu. Prepoznala je ime svake kompanije, Alexandra se približila Georgeu sjajnih očiju.

– Dragi!

Pogledala je baku s upitnim izrazom lica.

Kate ih je oboje gledala i nije bilo mogućnosti da odgovori nepovoljno. Na trenutak im je i zavidjela.

– Imate moj blagoslov – rekla je.

George se nasmijao i prišao Kate.

– Dopuštate li? – Poljubio ju je u obraz.

Iduća dva sata uzbuđeno su razgovarali o svadbi.

– Ne želim veliku svadbu, bako – rekla je Alexandra. – Ne moramo imati takvu, zar ne?

– Slažem se – rekao je George. – Ljubav je osobna stvar.

Na koncu su se složili oko malog obreda.

– Hoće li tvoj otac doći na svadbu? – upitala je Kate.

George se nasmijao.

– Tko će ga zadržati. Moj otac, moja tri brata i dvije sestre, svi će doći.

– Bit će mi drago da ih upoznam.

– Svidjet će vam se, znam. – Tada je opet pogledao Alexandru.

Cijela večer ostavila je dojam na Kate. Bilo joj je drago zbog unuke i bila je sretna što ona dobija čovjeka kojeg voli. *Moram upamtiti*, pomislila je Kate, *da kažem Bradu neka zaboravi na provjeravanje financijske situacije Georgea.*

Prije nego što je George otišao, u trenutku kad je bio sam s Alexandrom, rekao je nehajno:

– Mislim da nije pametno da milijun dolara u papirima leži unaokolo po kući. Staviti ću ih u trezor.

– Učini to – rekla je Alexandra.

George je uzeo vrijednosne papire i stavio ih u džep svoje jakne.

Ujutro je George ponovio postupak s Helen Thatcher. Dok je ona silazila (‘Imam nešto za tebe’), on je u njezinom uredu uzeo karticu. Dao joj je šal, ‘zakašnjeli rođendanski dar’, i potvrdio dogovor za ručak. Ovaj put lakše je ušao u trezor, vratio karticu i našao se s Helen Thatcher u obližnjem restoranu.

Uhvatila ga je za ruku.

– George, zašto ja ne bih pripremila večeru za nas dvoje?

– Bojim se da je to nemoguće, Helen – odgovorio je George. – Ženim se.

Tri dana prije svadbe, George je došao u kuću Blackwellovih vidljivo uzbuđen.

– Upravo sam primio užasne vijesti – rekao je. – Otac je doživio drugi srčani udar.

– Žao mi je – rekla je Kate. – Hoće li sve biti u redu.

– Cijelu noć razgovarao sam sa svojimima. Vjeruju da će se izvući, ali, naravno, ne mogu doći na svadbu.

– Mogli bismo poći na naš medeni mjesec u Atenu i posjetiti ih – predložila je Alexandra.

George joj je pogladio lice.

– Imam druge planove za naš medeni mjesec, *matia mou*. Ostavimo obitelj, za sada.

*

Obred vjenčanja održan je u dnevnoj sobi kuće Blackwellovih. Bilo je manje od desetak gostiju, među njima Vince Barnes, Alice Koppel i Marty Bergheimer. Alexandra je preklinjala baku da dopusti Eve da i ona dođe, ali Kale je ostala neumoljiva.

– Tvoja sestra nikada više neće naići na dobrodošlicu u ovoj kući.

Alexandrine oči ispunile su se suzama.

– Bako, okrutna si. Objе vas volim. Zar joj ne možeš oprostiti?

U jednom trenutku, Kate je zamalo ispričala cijelu priču o podluklosti Eve, ali se zaustavila u toj nakani.

– Mislim da postupam onako kako je najbolje za sve.

Fotograf je snimao obred i Kate je čula Georgea kako traži još nekoliko posebnih snimaka koje je želio poslati svojimima. *Pažljiv muškarac*, pomislila je Kate.

Nakon rezanja torte, George je prošaptao Alexandri.

– Draga, moram otići na sat-dva.

– Zar nešto nije u redu?
– Ne. Sve je dobro. Ali jedini način na koji su me pustili s posla na medeni mjesec, bilo je moje obećanje da ću završiti posao s jednim važnim klijentom.
Nasmijala se.
– Požuri natrag. Ne želim poći na medeni mjesec bez tebe.
Kad je George došao u stan Eve, čekala ga je u prozirnog negližeu.
– Jesi li uživao u svadbi, dragi.
– Da, hvala ti. Skromno, ali elegantno. Otišao sam bez problema.
– Znaš li zašto, George? Zbog mene. Nemoj to nikada zaboraviti.
Pogledao ju je i rekao polako:
– Neću.
– Ortaci do samog kraja.
– Naravno.
Eve se nasmijala.
– Tako dakle. Oženio si moju malu sestru.
George je pogledao na sat.
– Jesam. A sad se moram vratiti.
– Još ne – rekla je Eve.
– Zašto ne?
– Zato jer ćeš najprije mene obljubiti, dragi. Želim pojebati muža svoje sestre.

Eve je isplanirala medeni mjesec. Skup, ali rekla je Georgeu: ‘Ne smiješ škrtariti ni u čemu.’

Prodala je nekoliko komada nakita što ga je dobila od vatrenog obožavatelja i dala novac Georgeu.

– Cijenim to, Eve – rekao je. – Ja...

– Vratit ću ja sve to.

Medeni mjesec prošao je savršeno. George i Alexandra odsjeli su na Round Hillu u zaljevu Montego, na sjevernom dijelu Jamaice. Predvorje hotela bilo je malo, smješteno u bijeloj zgradi izgrađenoj usred desetine privatnih bungalova što su se spuštali prema bistrom, plavom moru. Bračni par Mellis boravio je u bungalovu Noela Cowarda, s vlastitim bazenom i sluškinjom koja im je pripremala i služila doručak u otvorenoj dnevnoj sobi. George je iznajmio čamac kojim su odlazili ploviti ili ribariti. Plivali su, čitali, igrali trik-trak i prepuštali se ljubavi. Alexandra je činila sve što je mogla da zadovolji Georgea u krevetu. Njegovo stenjanje na vrhuncu njihove ljubavi ispunjavalo ju je srećom što mu može pružiti takvo zadovoljstvo.

Nakon pet dana, George je rekao:

– Alex, moram poslom otići u Kingston. Tvrtka ovdje ima predstavništvo i željeli su da pogledam kako stvari idu.

– Dobro – rekla je Alexandra. – Poći ću s tobom.

Namrštio se.

– Volio bih to, draga, ali očekujem prekomorski poziv. Molim te ostani i pribilježi poruku.

Alexandra je bila razočarana.

– Zar je ne može primiti recepcija?

– Suviše je važno. Nemam povjerenja.

– Dobro. Ostat ću, naravno.

George je iznajmio automobil i pošao u Kingston. Stigao je kasno poslijepodne. Ulice su bile prepune živopisnih turista. Kingston je grad trgovine, rafinerija, skladišta i ribarskih poduzeća. Ali u njegovoj zaštićenoj luci postojao je i grad s prekrasnim starim građevinama, muzejima i knjižnicama.

Ništa od toga nije zanimalo Georgea. Bio je ispunjen očajničkom potrebom što je tjednima rasla u njemu i koju je morao zadovoljiti. Ušao je u prvi bar i porazgovarao s barmenom. Pet minuta kasnije Georgeu se pridružila petnaestogodišnja crna prostitutka na prvom katu jeftinog hotela. Proveo je s njom dva sata. Sobu je napustio sam i kolima se uputio natrag u zaljev. Alexandra ga je obavijestila da nitko nije zvao.

Ujutro su kingstonske novine donijele vijest o tome kako je neki turist pretukao i iznakazio prostitutku koja se nalazi u kritičnom stanju.

U tvrtki *Hanson i Hanson* ortaci su razgovarali o Mellisu. Bilo je mnogo prigovora na njegov rad i donesena je odluka da ga se otpusti. Sad se, međutim drugačije razmišljalo.

– Oženio je jednu od unuka Blasckwell – rekao je stariji ortak. – A to unosi nove činjenice.

– Svakako – rekao je drugi ortak. – Da nam se dokopati računa Blackwellovih...

Pohlepu se gotovo moglo opipati u zraku. Odlučili su da George Mellis zaslužuje još jednu priliku.

Kad su se Alexandra i George vratili s medenog mjesjeca, Kate im je rekla:

– Voljela bih da se doselite ovamo. Kuća je prostrana i nećemo smetati jedni drugima. Vi...

George ju je prekinuo.

– Vrlo ste ljubazni – rekao je. – Ali mislim da je najbolje da Alexandra i ja živimo u svom stanu. – Nije želio živjeti pod istim krovom sa staricom koja bi ga nadgledala i pratila svaki njegov pokret.

– Razumijem – rekla je Kate. – U tom slučaju, dopustite da vam kupim kuću. Bit će to moj vjenčani dar.

George je zagrlio Kale.

– Velikodušni ste. – Glas mu je bio promukao od zadovoljstva. – Alex i ja prihvatit ćemo taj dar sa zahvalnošću.

– Hvala, bako – rekla je Alexandra. – Potražit ćemo nešto što nije suviše udaljeno odavde.

– Tako je – složio se George. – Želimo biti blizu da vas imamo na oku. Vi ste, znate, prokleta privlačna žena.

Nekoliko dana kasnije pronašli su prekrasnu starinsku kamenu kuću nedaleko od parka i kuće Blackwellovih. Bila je to lijepa dvokatnica s velikom spavaćom sobom, dvije gostinjske spavaće sobe, prostorijama za posluhu, velikom starinskom kuhinjom, blagovaonicom, elegantnom dnevnom sobom i knjižnicom.

– Morat ćeš je sama urediti, draga – rekao je George Alexandri. – Zauzet sam s klijentima.

Zapravo ga u uredu uopće nije bilo, a malo je vremena provodio i s klijentima. Dane je provodio zauzet zanimljivijim stvarima. Policija je počela dobivati niz prijava o napadima na muške i ženske prostitutke i usamljene žene koje su posjećivale barove za samce. Svi su opisivale napadača kao zgodnog i otmjenog muškarca, stranog porijekla, vjerojatno romanskog. Oni koji su pregledali policijsku kartoteku, nisu mogli identificirati napadača.

Eve i George ručali su u poslovnom središtu grada gdje ih nisu mogli prepoznati.

– Moraš natjerati Alex da napiše novu oporuku, a da to Kate ne zna.

– Kako ću, dovraga, to postići?

– Ja ću ti reći, dragi...

Sutra uvečer George je pozvao Alexandru na večeru u *La Plaisir*, jedan od najboljih francuskih restorana u New Yorku. Zakasnio je skoro trideset minuta.

Pierre Jourdan, vlasnik, ispratio ga je do stola gdje čekala Alexandra.

– Oprosti, anđele – rekao je George bez daha. – Bio sam kod svojih odvjetnika, a njih znaš kakvi su. Sve zakompliciraju.

– Zar nešto nije u redu, George? – upitala je Alexandra.

– Ne. Izmijenio sam svoju oporuku. – Uzeo je njene ruke u svoje. – Ako mi se nešto dogodi, sve što imam pripast će tebi.

– Dragi, ne želim...

– Nije mnogo, ako se uspoređi s bogatstvom Blackwellovih ali osigurati će ti udobnu budućnost.

– Tebi se ništa neće dogoditi. Nikada.

– Neće, naravno, Alex. Ali život ponekad donosi čudne stvari. Takve situacije nisu ugodne, ali najbolje je biti spreman i urediti sve unaprijed. Nije li tako?

Alexandra je rekla razmišljajući.

– I ja bih morala promijeniti svoju oporuku.

Iznenadio se.

– Ti si moj suprug. Sve što ja imam, tvoje je.

Povukao je svoju ruku.

– Alex, ne zanima me tvoj novac.

– Znam, George, ali imaš pravo. Bolje je pobrinuti se unaprijed za takve stvari. – Oči su joj se ispunile suzama. – Znam da sam glupa, ali tako sam sretna da sama pomisao da se nekome od nas nešto dogodi, postaje nepodnošljiva. Željela bih da budemo zauvijek zajedno.

– Bit ćemo – promrmljao je George.

– Sutra ću razgovarati s Bradom Rogersom o izmjeni moje oporuke.

Slegnuo je ramenima.

– Ako to želiš, draga. Zapravo, kad promislim, možda je bolje da to obavi moj odvjetnik. On poznaje moju situaciju pa može sve bolje koordinirati.

– Kako hoćeš. Baka misli...

Pogladio joj je obraz.

– Ostavimo baku izvan svega ovog. Obožavam je, ali zar ne misliš da bi bilo bolje da naše osobne stvari zadržimo osobnim?

– Imaš pravo, dragi. Neću ništa reći baki. Možeš li mi dogovoriti sastanak s tvojim odvjetnikom?

– Podsjeti me da ga nazovem. A sad, gladan sam kao vuk. Počnimo s račićima...

Tjedan dana kasnije George je dočekaio Eve u stanu.

- Je li Alex potpisala novu oporuku?
- Učinit će to danas ujutro. Naslijedit će dio kompanije idućeg tjedna na svoj rođendan.

Idućeg tjedna, četrdeset devet posto vrijednosti kompanije *Kruger-Brent* prešlo je u Alexandrino vlasništvo. George je nazvao Eve i obavijestio je o svemu.

- Prekrasno! – rekla mu je. – Dođi večeras. Proslavit ćemo.
- Ne mogu. Kate priređuje zabavu za Alex.
- Što služe?
- Otkud ja to, dovraga, znam?
- Saznaj. – Veza se prekinula.

Dvadeset pet minuta kasnije, George je nazvao.

– Ne znam zašto te tako zanima jelovnik – rekao je. – Nisi ni pozvana na zabavu. Ali ovako, služit će: *Coquille Saint-Jacques*, *Chateaubriand*, zelenu salatu, *Brie*, *cupuccino*, rođendansku tortu i Alexandrin najdraži sladoled, napolitanski. Jesi li zadovoljna?

- Jesam George. Vidjet ćemo se večeras.
- Nećemo, Eve. Ne postoji način da izađem usred zabave.
- Već ćeš smisliti nešto.

Prokleta kuja. George je spustio slušalicu i pogledao na sat. *Dovraga sve!* Imao je sastanak s važnim klijentom kojeg je već dvaput odgodio. A sad je kasnio. Znao je da su ga ortaci zadržali samo zato što je oženio unuku Blackwellovih, Ali nije smio učiniti ništa čime bi ugrozio svoj položaj. Stvorio je sliku o sebi za Alexandru i Kate i to ništa nije smjelo uništiti. Uskoro mu svi oni neće trebati.

Poslao je svom ocu pozivnicu za vjenčanje, ali ovaj nije htio da odgovori. Ni riječi cestitke. *Nikada te više ne želim vidjeti*, rekao mu je otac. *Mrtav si, razumiješ? Mrtav.* Oca je očekivalo iznenađenje. Izgubljeni sin vraća se u život.

Proslava Alexandrinog dvadeset i trećeg rođendana doživjela je veliki uspjeh. Bilo je četrdeset gostiju. Rekla je Georgeu neka pozove i neke od svojih prijatelja, ali on je oklijevao.

- To je tvoja proslava, Alex – rekao je. – Neka dođu samo tvoji prijatelji.

George zapravo nije imao prijatelja. Bio je samotnjak i time se ponosio. Ljudi koji trebaju druge su slabići. Promatrao je kako Alexandra gasi svijeće na svojoj torti i tiho je nešto zaželila. Znao je da ta želja uključuje i njega. *Trebala si zaželjeti duži život, draga.* Morao je priznati da Alexandra odlično izgleda. Nosila je dugu, bijelu haljinu od šifona, srebrne cipelice i dijamantsku ogrlicu,

dar Kate. Veliki kruškoliki dragulji visjeli su na platinastom lancu i iskrili pod sjajem svijeća.

Kate ih je pogledala i pomislila: *Sjećam se svoje prve bračne obljetnice kad mi je David stavio tu ogrlicu i rekao mi da me jako voli.*

A George je razmišljao: *Ta ogrlica vrijedi najmanje sto i pedeset tisuća dolara.*

George je bio svjestan pogleda nekoliko Alexandrinih gošći. Smiješile su mu se izazovno i dodirivale ga dok su razgovarale s njim. *Seksom obuzete kuje*, pomislio je prezirno. U drugim okolnostima, možda bi i pristao na rizik, ali ne s prijateljicama Alexandre. Možda se ne bi požalile Alexandri, ali mogle su uvijek otići na policiju. Ne. Sve je išlo suviše dobro i nije se trebalo izlagati nepotrebnim rizicima.

Minutu prije deset, George je stao uz telefon. Kad je zazvonio minutu kasnije, uzeo je slušalicu.

– Molim?

– Gospodin Mellis?

– Da, ja sam.

– Služba informacija. Zamolili ste da vas nazovemo u deset sati.

Alexandra je stajala uz njega. Pogledao ju je i namrštio se.

– Kad je nazvao?

– Je li to gospodin Mellis?

– Da.

– Zamolili ste da vas nazovemo u deset sati.

Alexandra se još uvijek nalazila uz njega.

– Dobro – rekao je u slušalicu. – Kažite mu da dolazim. Naći ćemo se u klubu *Pan Am Clipper*.

George je tresnuo slušalicom.

– Što se dogodilo, dragi?

Okrenuo se prema Alexandri.

– Jedan od idiotskih ortaka pošao je na put i u uredu ostavio neke ugovore koje je trebao ponijeti. Moram otići po njih i odnijeti ih na aerodrom prije nego što poleti njegov avion.

– *Sad?* – Alexandrin glas bio je ispunjen očajem. – Zar to ne može obaviti netko drugi?

– Jedino meni vjeruju – uzdahnuo je George. – Neko bi pomislio da sam jedini sposoban stvor u toj kompaniji. – Zagrlio ju je. – Oprosti, draga. Nemoj da ti ovo pokvari proslavu. Nastavite, a ja ću se vratiti što prije mogu.

Uspjela se nasmiješiti.

– Nedostajat ćeš mi.

Alexandra ga je ispratila pogledom, a zatim posvetila pažnju svojim gostima.

Pitala se kako Eve provodi svoj rođendan.

Eve je otvorila vrata i propustila Georgea.

– Uspio si – rekla je. – Tako si pametan.

– Ne mogu ostati, Eve. Alex je...

Uzela je njegovu ruku.

– Dođi, dragi. Pripremila sam ti iznenađenje.

Uvela ga je u malu blagovaonicu. Stol je bio namješten uz prekrasno srebrno posuđe i bijele ubruse, na sred stola stajale su dvije upaljene svijeće.

– Čemu ovo?

– Rođendan mi je, George.

– Naravno – rekao je blago. – Ja... bojim se da nisam donio dar.

Pogladila ga je po obrazu.

– Jesi ljubavi. Dat ćeš mi ga kasnije. Sjedni.

– Hvala. – rekao je George. – Ne mogu ništa pojesti. Upravo sam obilno večerao.

– Sjedni. – U njezinom glasu nije bilo promjene.

George ju je pogledao i sjeo.

Večera se sastojala od *Coquille Saint-Jacques*, Chateaubrianda, zelene salate, *Briea*, *cappuccina* i torte s napolitanskim sladoledom.

Eve ga je gledala kako na silu jede.

– Alex i ja uvijek smo dijelili sve – rekla mu je Eve. – Večeras dijelim njezinu rođendansku večeru. Ali dogodne će samo jedna slaviti. Došlo je vrijeme, dragi moj, da moja sestra doživi nezgodu. A nakon toga će jadna bakica umrijeti od tuge. Sve će pripasti nama, George. A sad, pođimo u spavaću sobu i daj mi svoj rođendanski dar.

Užasavao se tog trenutka. Bio je muškarac, jak i krepak, a Eve je upravljala njime i natjerala ga da se osjeća impotentnim. Dopustila mu je da je polako svuče, a zatim je ona svukla njega i vješto mu izazvala erekciju.

– Eto, dragi. – Uzjahala ga je raskrećenih nogu i polako počela pomicati kukove. – Ovo je tako dobro... Ti zapravo ne možeš doživjeti orgazam, dragi. Nije li tako? A znaš li zašto? Zato jer si nakaza. Ti ne voliš žene, George, zar ne? Jedino uživaš kad ih mučiš. I mene bi volio mučiti. Je li tako? Reci mi da je tako.

– Volio bih te ubiti.

Eve se nasmijala.

– Ali nećeš, jer želiš kompaniju jednako tako jako kao i ja... Nikada mi nećeš nauditi, George, jer ako se meni nešto dogodi moj prijatelj će, s pismom koje ima, odmah poći na policiju.

Nije joj vjerovao.

– Blefiraš.

Dugim, oštrim noktom Eve je povukla po njegovim golim grudima.

– Postoji samo jedan način da to otkriješ – izazivala je.

Odjednom je shvatio da govori istinu. Nje se nikada neće riješiti! Uvijek će biti uz njega, izazivati ga i koristiti. Nije mogao podnijeti pomisao da će biti u vlasti ove kuje do konca života. I nešto je u njemu puklo. Zacrvenjelo mu se

pred očima i od tog trenutka nije znao što radi. Kao da je bio u vlasti nečega nadnaravnog. Sve se dogodilo usporeno. Sjećao se kako je oborio Eve sa sebe, raširio joj noge i zabio se u nju. Udarao je neprekidno po nečemu i osjetio neopisivo zadovoljstvo. Središte njegova bića ispunjavalo se u dugotrajnom grču nepodnošljivog blazenstva. *Moj Bože! Tako dugo sam čekao na ovo*, pomislio je. Negdje u daljini, netko je vrištao. Crvenilo se počelo razilaziti, a on je spustio svoj pogled. Eve je ležala na krevetu oblivena krvlju. Nos joj je bio razbijen, a tijelo pokriveno modricama i opekotinama upaljene cigarete. Otekline su joj zatvorile oči. Čeljust joj je bila slomljena. Vikala je neprekidno:

– Prestani, prestani, prestani...

George je pokušao razbistriti misli. Kad je shvatio što dogodilo, obuzela ga je panika. Nikako nije mogao objasniti ono što je učinio. Sve je propalo. Sve!

Nagnuo se nad nju.

– Eve?

Otvorila je jedva jedno oko.

– Liječnika... pozovi liječnika. – Svaka riječ zadavala joj je bol. – Harley...

John Harley.

– Možete li odmah doći? Eve Blackwell je doživjela nesreću. – Bilo je to sve što je George Mellis rekao liječniku.

Kada je John Harley ušao u sobu i ugledao Eve, natopljen krevet i zidove, rekao je:

– Moj bože! – Opipao joj je bilo i okrenuo se prema Georgu. – Nazovite policiju. Javite da trebaju kola hitne pomci.

Kroz maglu bola, Eve je prošaptala:

– Johne...

John Harley se nagnuo nad krevet i rekao:

– Sve će biti dobro. Odvest ćemo te u bolnicu.

Ispružila je ruku i dohvatila ga.

– Nemoj policiju...

– Ovo moram prijaviti. Ja...

Njezin stisak je postao jači.

– Nemoj... policiju...

Pogledao je njezinu razbijenu čeljust i opekotine po tijelu.

– Nemoj govoriti.

Bol je bila neizdrživa, ali Eve se borila za svoj život.

– Molim te... – Dugo joj je trebalo da protisne riječi. – Baka... nikada mi... ne bi... oprostila... nemoj... policiju... prometna nesreća... krivac je pobjegao...

Nije bilo vremena za razgovor. Doktor Harley otišao je do telefona i počeo okretati brojeve.

– Ovdje doktor Harley. – Dao je adresu. – Neka odmah krenu ambulantna kola. Nađite doktora Keitha Webstera i recite mu neka me dočeka u bolnici. Kažite da je hitan slučaj. Pripremite operacionu dvoranu. – Slušao je neko

vrijeme, a zatim je rekao: – Prometna nesreća, krivac je pobjegao s mjesta nesreće. – Spustio je slušalicu.

– Hvala vam, doktore – rekao je George.

Doktor Harley okrenuo se prema Alexandrinom suprugu i pogledao ga s mržnjom. Dotjerali su Georgeovu odjeću u red premda su mu zglobovi prstiju bili oguljeni, a ruke i lice još umazani krvlju.

– Ne zahvaljujte meni. Učinit ću to za Blackwellove. Ali pod jednim uvjetom. Morate otići k psihijatru.

– Ja ne trebam...

– Onda ću nazvati policiju, ti kujin sine. Nije ti mjesto na slobodi. – Doktor Harley ponovo je posegnuo za telefonom.

– Čekajte! – George je stajao i razmišljao. Gotovo je sve propalo, ali sad je odjednom dobio novu priliku. – Dobro. Poći ću k psihijatru.

Negdje u daljini začuo je zvuk sirena.

*

Jurili su s njom niz dug tunel, a obojena svjetla sijevala su unaokolo. Osjećala je lakoću i prozračnost tijela. *Mogu poletjeti, ako hoću*, pomislila je i pokušala pomaknuti svoje ruke. Nešto ih je zadržavalo. Otvorila je oči. Dva muškarca u zelenim ogrtačima i kapama vozila su je na kolicima niz bijeli hodnik. *Igram glavnu ulogu u dramskom komadu*, mislila je Eve. *Ali ne mogu se sjetiti teksta. Mojih rečenica?* Kad je ponovo otvorila oči, nalazila se na operacionom stolu u prstranoj bijeloj dvorani.

Nizak, mršav čovjek u zelenom ogrtaču nagnuo se nad nju.

– Moje ime je Keith Webster. Ja ću vas operirati.

– Ne želim biti ružna – prošaptala je Eve. Teško je govorila. – Nemojte dopustiti da postanem... ružna.

– Ni slučajno – obećao je doktor Webster. – Sad ću vas uspavati. Opustite se.

Dao je znak anesteziologu.

George je sprao sa sebe krv i dotjerao se. Opsovao je kad je pogledao na sat. Bila su tri sata ujutro. Nadao se da Alexandra spava, ali kad je ušao u dnevnu sobu ona ga je čeka.

– Dragi! Izvan sebe sam! Jesi li dobro?

– Odlično, Alex.

Prišla mu je i zagrlila ga.

– Već sam kanila pozvati policiju. Prestrašila sam i pomoslila da se nije štogod strašno dogodilo.

I ne znaš koliko imaš pravo, pomislio je George.

– Jesi li odnio ugovore?

– Ugovore? – Iznenada se sjetio. – A, njih. Jesam. – To kao da je bilo prije mnogo godina, daleko u prošlosti.

– Što te, zaboga, tako zadržalo?

– Kasnio mu je avion – rekao je George okretno. – Želio je da ostanem s njim. Mislio sam da će odletjeti svakog trenutka a onda je već toliko okasnilo da nisam mogao telefonirati. Oprosti mi.

– Dobro, glavno je da si ovdje.

George je razmišljao o Eve i kako su je odnijeli na nosilima. Rekla mu je kroz iskrivljena, slomljena usta: ‘Pođi... kući... ništa... dogodilo...’ Ali što ako Eve umre? Uhapsit će ga zbog umorstva. Ako ostane na životu sve će biti dobro. Bit će kao i prije. Eve će mu oprostiti jer ga treba.

George je proveo besnenu noć. Razmišljao je o Eve i o njezinim krikovima, preklinjanjima za milost. Osjećao je kako njezine kosti pucaju pod njegovim šakama, osjećao je miris njezina gorućeg mesa i u tom trenutku gotovo ju je zavolio.

Sreća je htjela da John Harley pronade Keitha Webstera. Doktor Webster bio je jedan od najpoznatijih kirurga za plastične operacije na svijetu. Imao je privatnu ordinaciju na Park aveniji i vlastitu kliniku u donjem Manhattanu. Tamo je brinuo o onima koji su se rodili nagrđeni. Ljudi koji su dolazili u kliniku plaćali su usluge koliko su mogli. Doktor Webster je bio naviknut na ozljede nanesene u prometnim nezgodama, ali razbijeno lice Eve Blackwell ga je šokiralo. Vidio je njezine fotografije u časopisima i toliko ljepote namjerno unakažene ispunilo ga je bijesom.

– Tko je kriv za ovo, Johne?

– Prometna nesreća. Krivac je pobjegao.

Keith Webster je prezirno otpuhnuo.

– I onda se vozač zaustavio, svukao je i ugasio joj cigaretu na stražnjici. Ispričaj mi pravu priču.

– Bojim se da ne mogu. Možeš li je nekako sastaviti?

– Ja to upravo i radim, Johne. Sastavljam je.

*

Približilo se podne kad je dr. Webster napokon rekao svojim asistentima:

– Gotovo je. Odvezite je na odjel intenzivne njege. Nazovite me odmah, ako nešto pođe loše.

Operacija je trajala devet sati.

Eve su premjestili s odjela za intenzivnu njegu četrdeset i osam sati kasnije. George je otišao u bolnicu. Morao je vidjeti Eve, razgovarati s njom i uvjeriti se da ne snuje neku užasnu osvetu protiv njega.

– Ja sam odvjetnik gospođice Blackwell – rekao je žurnoj bolničarki. – Pozvala me. Ostat ću samo nekoliko trenutaka.

Bolničarka je pogledala tog naočitog muškarca i rekla:

– Ne bi smjela primati posjetioce, ali sigurna sam da vas smijem pustiti.

Eve se nalazila u posebnoj sobi. Ležala je ispružena na leđima, omotana zavojima s cjevčicama pripojenim na njezino tijelo. Vidjele su joj se jedino oči i usne.

– Zdravo, Eve...

– George... – rekla je kao ostruganim šaptom.

Morao se nagnuti da je čuje.

– Nisi rekao... Alex?

– Nisam. Naravno. – Sjeo je na rub kreveta. – Došao sam zato što...

– Znam zašto si došao... Mi... nastavljamo s našim planom...

Prožeo ga je osjećaj neizmjernog olakšanja.

– Žao mi je zbog svega ovog, Eve. Doista. Ja...

– Neka netko nazove Alex... I kaže joj da sam otputovala... vraćam se... tri tjedna...

– Dobro.

Zakrvavljene oči su ga pogledale.

– George... napravi mi uslugu.

– Da?

– Umri u mukama...

*

Spavala je. Kad se probudila uz nju se nalazio doktor Keith Webster.

– Kako se osjećate? – Glas mu je bio ugodan i umirujući.

– Jako umorno... što je... sa mnom?

Dr. Webster je oklijevao. Rendgenska snimka pokazivala je slomljenu jabučnu kost i otvoreni lom. Utisnuti luk pritiskao je sljepoočni mišić tako da nije mogla bezbolno otvarati ili zatvarati usta. Nos joj je bio slomljen. Imala je dva slomljena rebra i duboke opekotine na stražnjici i tabanima.

– Što? – ponovila je Eve.

Dr. Webster joj je oprezno rekao.

– Imali ste slomljenu jagodicu i slomljen nos. Koštani temelj u kojem leži vaše oko bio vam je pomaknut. Postojao je pritisak na mišić kojim otvarate i zatvarate usta. Imali ste i opekotine izazvane žarom cigarete. Pobrinski smo se za sve.

– Željela bih ogledalo – prošaptala je Eve.

Bila je to zadnja stvar koju je mogao dopustiti.

– Oprostite – nasmijao se. – Nemamo ih.

Bojala se postaviti slijedeće pitanje.

– Kako ću... kako ću izgledati kad skinete ove zavoje?

– Fantastično. Upravo onako kao što ste izgledali prije nezgode.

– Ne vjerujem vam.

– Vidjet ćete. A sada, hoćete li mi ispričati što se zapravo dogodilo? Moram napisati izvještaj za policiju.

Šutjela je dugo.

– Udario me kamion.

Dr. Keith Webster opet se zapitao kako je netko mogao pokušati uništiti ovu nježnu ljepotu. Ali odavno je odustao od tumačenja ljudskih mušica i sposobnosti za okrutnost.

– Treba mi ime – rekao je nježno. – Tko je to bio?

– Daimler.

– A prezime?

– Benz.

Dr. Webstera zbunjivala je zavjera šutnje. Najprije John Harley, a sad i Eve Blackwell.

– U slučaju zločinačkog napada moram podnijeti izvještaj policiji – rekao je Keith Webster.

Eve je ispružila ruku, uhvatila ga i čvrsto ga držala.

– Molim vas. Ako moja baka ili sestra ovo doznaju, ubit će ih. Ako kažete policiji... doznat će novinari. Ne smijete... molim vas...

– Ne mogu ovo prijaviti kao prometnu nesreću. Dame uglavnom ne istrčavaju gole na ulicu.

– Molim vas!

Pogledao ju je i osjetio sažaljenje.

– Mogli ste, recimo, pasti niz stube u vašem domu.

Čvršće mu je stisnula ruku.

– Upravo se tako dogodilo.

Dr. Webster je uzdahnuo.

– Tako sam i mislio.

Dr. Keith Webster posjećivao je Eve svakog dana, ponekad i dvaput-triput dnevno. Donosio joj je cvijeće i male darove što ih je kupovao u bolničkoj trgovini, Eve ga je nestrpljivo pitala svakog dana:

– Samo ležim cijeli dan. Zašto netko ne poduzme nešto.

– Moj ortak se bavi vama – rekao joj je doktor Webster.

– Vaš ortak?

– Majka priroda. Ispod ovih zastrašujućih zavoja, je lice koje prekrasno zacjeljuje.

Skidao joj je zavoje svakih nekoliko dana i pregledao rane.

– Dajte mi ogledalo – molila je Eve.

– Još ne – uvijek je odgovarao.

Bio joj je jedino društvo i Eve se počela veseliti njegovim dolascima. Bio je neprivlačan muškarac, nizak i mršav, rijetke kose boje pijeska i kratkovidnih očiju kojima je stalno žmirkao. Bio je sramežljiv u prisutnosti Eve i to ju je zabavljalo.

– Jeste li ikada bili oženjeni? – upitala je.

– Nisam.

– Zašto niste?

– Ja... ja ne znam. Zacijelo ne bih bio dobar suprug. Stalno sam u bolnici.

- Ali sigurno imate djevojku.
- Zacrvenio se.
- Pa, znate...
- Recite mi – izazivala ga je Eve.
- Nemam stalnu prijateljicu.
- Sigurna sam da sestre luduju za vama.
- Ne. Bojim se da nisam neka romantična duša.

Da kažemo najmanje, pomislila je Eve. Pa ipak, kad je razgovarala s bolničarkama i osobljem o doktoru Keithu Websteru, govorili su o njemu kao o nekakvom bogu.

– Taj čovjek stvara čuda – rekao joj je jedan internist. – Nema toga što ne može napraviti s ljudskim licem.

Pričali su joj o njegovom radu s hendikepiranom djecom i kriminalcima. Kad ga je upitala o tome, prekinuo je razgovor.

– Nažalost, svijet ocjenjuje ljude prema onom kako oni izgledaju. Ja pokušavam pomoći onima koji su rođeni s fizičkim manama. To im može jako pomoći u životu.

Zbunjivao je Eve. Nije to činio zbog novca ili slave. Potpuno je zanemarivao sebe. Nikada nije upoznala takvog čovjeka i pitala se što ga motivira. Ali bila je to znatiželja dokolice. Keith Webster nije ju zanimalo. Zanimalo ju je jedino što može napraviti za nju.

*

Petnaest dana nakon što je Eve primljena u bolnicu prebacili su je u privatnu kliniku na sjeveru savezne države New York.

– Tamo će vam biti udobnije – uvjeravao ju je doktor Webster.

Eve je znala da on zbog toga mora putovati mnogo dalje, ali pojavljivao se svejedno svakog dana.

- Zar nemate i drugih pacijenata? – upitala ga je Eve.
- Nemam takvih kao vi.

Pet tjedana kasnije Keith Webster joj je skinuo zavoje.

- Osjećate li neku bol? – upitao je.
- Ne.
- Zategnutu kožu?
- Ne.

Dr. Webster pogleda bolničarku.

– Donesite gospodici Blackwell ogledalo.

Eve je odjednom osjetila užasan strah. Tjednima se nije pogledala u ogledalo. A sad kad je taj trenutak došao premrla je od straha. Htjela je vlastito lice, ne lice stranca.

Dr. Webster joj je pružio ogledalo.

- Bojim se – rekla je slabim glasom.

– Pogledajte se – rekao je nježno.

Polako je podigla ogledalo. Bilo je to čudo!

Nikakva promjena! Ugledala je svoje lice. Tražila je ožiljke, ali nije ih bilo.

Oči su joj se napunile suzama.

Pogledala ga je i rekla:

– Hvala.

Zagrlila ga je u želji da ga poljubi. Uspjela ga je poljubiti kratko, ali osjetila je kako je on iznenada posramljen.

– Ja... ja... drago mi je da ste zadovoljni – rekao je.

Zadovoljna!

– Svi imaju pravo. Vi doista stvarate čuda.

– Da, ali pogledajte s kim sam ih stvorio – rekao je sramežljivo.

George Mellis bio je duboko potresen onim što se dogodilo. Zamalo je uništio sve što je želio. George zapravo nije shvatio koliko mu znači kontrola nad *Kruger- Brent Ltd.* Zadovoljavao ga je život na darovima usamljenih gospođa, ali sad je bio oženjen za jednu od Blackwellovih i nadomak kompaniji o čijoj veličini njegov otac nije mogao ni sanjati. *Pogledaj me, Papa. Opet sam živ. I vlasnik sam veće kompanije nego što je tvoja.* Ovo više nije bila igra. Znao je da je spreman i ubiti samo da dođe do onog što želi.

George se posvetio ulozi savršenog supruga. Provodio je svaki mogući trenutak s Alexandrom. Zajedno su doručkovali, izvodio ju je na ručak i rano se vraćao kući. Vikende su provodili u kući na obali što ju je Kate posjedovala u East Hamptonu, na Long Islandu ili su letjeli u Dark Harbor kompanijinom cessnom 620. George je najradije posjećivao Dark Harbor. Obožavao je tu kuću s njezinim prekrasnim starinama i neprocjenjivo vrijednim slikama. Lutao je prostranim sobama. *Uskoro će sve ovo biti moje*, mislio je. Bio je to opojan zov.

George je bio i savršen zet. Poklanjao je mnogo paznje Kate. Imala je osamdeset i jednu godinu i nalazila se na čelu upravnog odbora *Kruger-Brent Ltd.* Bila je jaka i začudno vitalna žena. George se pobrinuo da jednom tjedno s njom večeraju i javljao se starici svakih nekoliko dana tek toliko da malo pročavrljaju. Pažljivo je gradio sliku zaljubljenog supruga i brižnog zeta.

Nitko neće njega optužiti za ubojstvo dviju osoba koje je tako neizmjereno volio.

Mellisov osjećaj zadovoljstva naglo je uzdrmao telefonski poziv doktora Johna Harleyja.

– Dogovorio sam vam sastanak kod psihijatra. Dr. Petera Templetona.

George je odgovorio umiljatim i srdačnim glasom.

– To doisti više nije potrebno, doktore Harley. Mislim...

– Uopće mi nije stalo do toga što vi mislite. Dogovorili smo se. Ja vas neću prijaviti policiji, a vi ćete posjetiti psihijatra. Ako kanite odustati od tog dogovora...

– Ne, ne kanim – odgovorio je George brzo. – Ako to želite, ja se slažem.

– Telefonski broj doktora Templetona je 555-3161. Očekuje vaš poziv. I to danas. – Doktor Harley zalupio je slušalicom.

Prokleta zabadalo, pomislio je George ljuto. Najmanje što mu je trebalo bilo je dangubljenje s psihijatrom, ali nije mogao prihvatiti rizik da Harley progovori. Nazvat će doktora Templetona, posjetiti ga jednom ili dvaput i to će biti sve.

Eve je nazvala Georgea u ured.

- Kod kuće sam.
- Je li... – Uplašio se pitanja. – Je li sve u redu?
- Dođi večeras i uvjeri se sam.
- Ne mogu izaći tek tako. Alex i ja...
- U osam.

*

Nije mogao vjerovati. Eve je stajala ispred njega lijepa kao i uvijek. Pažljivo joj je pogledao lice, ali nije bilo ni traga povredama koje joj je nanio, nevjerojatno!

– Izgledaš potpuno isto.

– Još uvijek sam lijepa, zar ne, George? – smjeskala se lukavo razmišljajući o onom što će mu napraviti. Bio je bolesna životinja, nevrijedna života. Platiće za sve što joj je napravio, ali još ne. Trebala ga je. Smiješili su se jedno drugom.

– Ne mogu ti reći koliko žalim. Ja...

Digla je ruku.

– Nemojmo o tome. To je gotovo. Ništa se nije dogodilo.

Ali George se sjetio da se nešto ipak promijenilo.

– Nazvao me doktor Harley – rekao je. – Ugovorio mi je sastanak kod nekakvog prokletog psihijatra.

Eve je odmahнула glavom.

– Kazi mu da nemaš vremena.

– Pokušao sam. Ako ne odem, izvijestit će... policiju.

– Kvragu!

Stajala je razmišljajući.

– Tko je psihijatar?

– Nekakav Templeton. Peter Templeton.

– Čula sam za njega. Uživa dobar glas.

– Ne brini. Mogu pedesetak minuta ležati na kauču i šutjeti. Ako...

Eve ga nije slušala. Pala joj je na pamet zamisao o kojoj je počela razmišljati. Okrenula se k Georgeu.

– Možda je to, zapravo, najbolje što se moglo dogoditi.

Peter Templeton prešao je tridesetu. Bio je visok, širokih ramena, jasnih crta lica i znatiželjnih plavih očiju. Više je nalikovao ragbijašu nego liječniku. Mrštio se na bilješku u svojem rasporedu. *George Mellis – zet Kate Blackwell.*

Problemi bogatih nisu zanimali Petera Templetona. Većina njegovih kolega radosno su primali takve pacijente. Kad je počeo raditi i doktor Templeton imao je nekoliko takvih pacijenata, ali ubrzo je shvatio da nije sposoban osjetiti sućut prema njihovim problemima. Bilo je bogatuna koji su doslovno vikali u njegovom uredu pogođeni činjenicom da ih nisu pozvali na neki društveni događaj. Financijeri su prijetili samoubojstvom jer su izgubili novac na burzi. Debele udovice mučile su se u svojim lutanjima između gozbi i posebnih dijeta.

Peter Templeton je odavno odlučio da to nisu problemi u kojima želi pružiti svoju pomoć.

George Mellis. Pristao je da ga vidi samo iz poštovanja prema doktoru Johnu Harleyju.

‘Radije bih da si ga poslao nekome drugome, Johne’, rekao je doktor Templeton. ‘Zaista imam mnogo pacijenata.’

‘Shvati to kao uslugu, Peter.’

‘U čemu je njegov problem?’

‘To je tvoje područje rada. Ja sam samo jedan seoski liječnik.’

‘Dobro’, složio se Peter. ‘Neka me nazove’.

A sad je bio ovdje. Dr. Templeton je pritisnuo dugme na interkomu.

– Neka uđe gospodin Mellis.

Peter Templeton već je vidio fotografije Georgea Mellisa, ali iznenadila ga je njegova silna vitalnost. On je donosio novo značenje riječi privlačnost. Rukovali su se.

– Sjednite – rekao je doktor Templeton.

George je pogledao na kauč.

– Tamo?

– Gdje god vam je udobno.

George je sjeo s druge strane stola. Pogledao je Petera Templetona i nasmiješio se. Mislio je da će se užasnuti u tom trenutku, ali nakon razgovora s Eve, promijenio je mišljenje. Templeton će bit njegov saveznik.

Templeton je promatrao čovjeka ispred sebe. Kad su njegovi pacijenti prvi put dolazili, bili su redovito nervozni, skrivali su se razmetanjem, neki tišinom, bilo nekakvim oblikom obrane. Peter nije mogao otkriti tragove nervoze u ovom čovjeku. Naprotiv, činilo se da čak da uživa. *Čudno*, pomislio je Peter.

– Dr. Harley mi je rekao da imate nekakvih problem.

George je uzdahnuo.

– Bojim se da imam dva.

– Ispričajte mi što god o njima.

– Sram me je. Zato... zato sam vas svakako htio posjetiti. – Zavali se udobno u stolicu i rekao iskreno – Učinio sam nešto što nikada ranije nisam napravio, udario sam ženu.

Peter je čekao.

– Svađali smo se, pao mi je mrak na oči i udario sam je. – Glas mu se slomio.– Bilo je užasno.

Unutrasnji glas već je rekao doktoru Templetonu u čemu je problem Georgea Mellisa. Uživao je prebijati žene.

– Udarili ste suprugu?

– Ne, šurjakinju.

Peter je ponekad u novinama ili časopisima nailazio na slike blizanki Blackwell. Izgledale su jednako. I bile su prekrasne. Dakle, šurjakinju. Petera je to donekle zainteresiralo. Zanimljiva je činjenica da je George Mellis nije udario samo jednom ili dvaput. Da je tako Harley ne bi bio tako uporan u svomu naumu da on pregleda Georga Mellisa.

– Kada ste je udarili. Jeste li je ozlijedili?
– Prilično gadno. Pao mi je mrak na oči. Kad sam došao k sebi nisam mogao vjerovati svojim očima.

Kad sam došao k sebi. Klasična obrana. Nisam ja nego moja podsvijest.

– Znate li što je izazvalo vašu reakciju?
– Strašno sam napet u posljednje vrijeme. Otac mi je ozbiljno bolestan. Imao je nekoliko srcanih udara. Duboko sam zabrinut za njega. Bliska smo obitelj.

– Je li vaš otac ovdje?

– Ne. U Grčkoj.

A taj Mellis.

– Rekli ste da imate dva problema.

– Da. Moja žena, Alexandra... – zastao je.

– Imate bračnih problema?

– Ne onako kako vi mislite. Volimo jedno drugo. Samo... – Oklijevao je. – Alexandra se u posljednje vrijeme ne osjeća dobro.

– Fizički?

– Emotivno. Stalno je utučena. Govori o samoubojstvu.

– Je li potražila pomoć stručnjaka?

George se nasmijao.

– Odbija.

Šteta, pomislio je Peter. Neki liječnik u Park Aveniji gubi novac.

– Jeste li razgovarali o tome s doktorom Harleyjem?

– Nisam.

– On je obiteljski liječnik. Predlažem vam da razgovarate s njim. Ako on smatra da je to potrebno, preporučit će psihijatra.

George Mellis je rekao nervozno:

– Ne. Ne bih želio da Alexandra pomisli kako razgovaram o njoj iza njezinih leđa. Bojim se da bi doktor Harley...

– Dobro, gospodine Mellis. Nazvat ću ga.

– Eve, upali smo u nevolju – Rekao je George naglo. – Veliku nevolju.

– Što se dogodilo?

– Postupio sam onako kako si me uputila. Rekao sam mu da sam zabrinut za Alexandru i da ima samoubilačke nagone.

– I?

– Onaj kuji sin nazvat će Johna Harleya i porazgovarati s njim o tome.

– Zaboga! To ne smijemo dopustiti. – Eve je počela hodati sobom. Iznenada se zaustavila. – Dobro. Ja ću se pobrinuti za Harleyja. Jesi li dogovorio sljedeći susret s Templetonom?

– Jesam.

– Nemoj ga propustiti.

I ujutro je Eve posjetila doktora Harleyja. On je volio obitelj Blackwellovih. Promatrao je kako djeca rastu. Bio je svjedok Marianneine tragedije, napada na Kate, Tonyjeva odvođenja u sanatorij. Kate je propatila toliko toga. A zatim sukob između Kate i Eve. Nije mogao znati što ga je uzrokovalo, ali nije ga se to ni ticalo. Njegova briga bilo je fizičko zdravlje članova obitelji.

Kada je Eve ušla u sobu, doktor Harley ju je pogledao i rekao:

– Keith Webster je obavio odličan posao. – Primjećivao se jedino tanki, jedva vidljiv, crveni ožiljak na njenom čelu.

– Dr. Webster uklonit će ga za mjesec dana.

Harley joj je potapšao ruku.

– Tako si još ljepša, Eve. Jako sam zadovoljan. – Ponudio joj je stolicu. – Čime ti mogu pomoći?

– Nije riječ o meni, Johne. Nego o Alexandri.

Harley se namrštio.

– Ima problema? Nešto u vezi s Georgeom?

– Ne– rekla je brzo. – George se ponaša savršeno, zapravo, zabrinut je zbog nje. Alex djeluje utučeno u zadnje vrijeme. Potištena je. Čak razmišlja o samoubistvu.

Dr. Harley je pogledao Eve i odgovorio joj glatko.

– Ne vjerujem. To ne nalikuje Alexandri.

– Znam. Ni ja nisam vjerovala. Posjetila sam je i ostala zaprepaštena. Nalazi se u stanju duboke potištenosti. Zabrinuta sam, Johne. To ne mogu ispričati ba ki... i zato sam došla k tebi. Nešto moraš poduzeti. – Oči su joj se zamaglile. – Izgubila sam baku. Ne bih mogla podnijeti da izgubim i sestru.

– Kako dugo to traje?

– Nisam sigurna. Htjela sam da o tome razgovaramo. Najprije je odbijala, ali kasnije sam je nagovorila. Moraš joj pomoći.

– Hoću, naravno. Neka dođe sutra ujutro. I nemoj brinuti, Eve. Novi lijekovi stvaraju čuda.

Dr. Harley ju je ispratio. Žalio je što Kate ne oprašta. Eve je tako brižna osoba.

Kad se Eve vratila kući, pažljivo je hladnom kremom uklonila crveni ožiljak na čelu.

Ujutro u deset sati doktor Harley je začuo glas svoje pomoćnice.

– Gospođa Georgea Mellisa je ovdje, doktore.

– Neka uđe.

Ušla je polako, nesigurna u sebe. Bila je blijeda i imala je crne krugove oko očiju.

John Harley je uhvatio njezinu ruku.

– Drago mi je što te vidim, Alexandra. Što je? Čujem da imaš problema.

Glas joj je bio tih.

– Osjećam se glupo što te uznemiravam, Johne. Sigurna sam da mi nije ništa. Da Eve nije bila uporna ne bih došla. Osjećam se odlično, fizički.

– A emotivno?

Oklijevala je.

– Ne spavam dobro.

– Što još?

– Misli ćeš da sam hipohondar.

– Poznajem te dobro, Alexandra..

– Slalno sam potištena. Nekako ispunjena strahom, umorna. George se doista trudi da me usreći na sve načine. Ali ja jednostavno nemam volje. Sve mi izgleda tako beznadno.

Slušao ju je pažljivo.

– Još nešto?

– Razmišljam o tome da se ubijem. – Glas joj je bio tih da ju je jedva čuo. Pogledala ga je i upitala: – Gubim li ja to razum?

Odmahnuo je glavom.

– Ne. Mislim da ne gubiš razum. Jesi li ikad čula za šizofreniju?

– Nisam.

– To je biološka smetnja koja uzrokuje simptome koje si spomenula. Vrlo je česta pojava i postoje lijekovi koji olakšavaju stanje. Ti lijekovi nemaju popratnih djelovanja, ali efikasni su. Pregledat ću te, ali siguran sam da nije ništa drugo.

Nakon obavljenog pregleda doktor Harley je rekao

– Prepisat ću ti *wellbutrin*. To je jedan od novih lijekova koji djeluje protiv depresije. Čudesan lijek.

Promatrala ga je ravnodušno dok je ispisivao recept.

– Dođi ponovo nakon tjedan dana. U međuvremenu ako budeš imala problema, nazovi me. Danju ili noću – i dao joj je recept.

– Hvala, Johne – rekla je. – Nadam se da će umirit moje snove.

– Imas i snove?

– Mislila sam da sam ti to već ispričala. Zapravo imam isti san. Nalazim se u čamcu, čujem vjetrovito more kako me zove. Prilazim ogradi i skačem u more i utapljam se...

Izašla je iz ordinacije doktora Harleyja i stupila na ulicu. Naslonila se o zgradu i duboko udahнула. *Uspjela sam*, pomislila je Eve ushićeno. *Uspjela*. Bacila je recept.

Kate Blackwell bila je umorna. Sastanak se razvukao. Pogledala je tri muškarca i tri žene za stolom. Svi su bili članovi izvršnog odbora i izgledali odmorno i naspavano. *Zapravo nije sastanak trajao predugo*, pomislila je Kate. *Ja trajem predugo. Starim.* Pomisao je u njoj izazvala potištenost, ne zbog toga što se bojala smrti nego zbog toga što još nije bila spremna. Nije željela umrijeti dok *Kruger-Brent Ltd.* ne bude imao jednog od Blackwellovih na čelu. Nakon teškog razočaranja s Eve, ona je pokušala izgraditi svoje planove na Alexandri.

– Znaš da bih učinila sve za tebe, bako, ali jednostavno me ne zanima upravljanje kompanijom. George je odličan rukovodilac...

– Slažeš li se, Kate? – obratio joj se Brad Rogers. Pitanje je prenulo Kate.

Pogledala je Brada očima

– Oprosti. Nisam čula pitanje.

– Razgovarali smo o fuzioniranju tvrtke *Deleco*. – Glas mu je bio strpljiv. Brad Rogers bio je zabrinut za Kate Blackwell. Zadnjih mjeseci počela je sanjariti pred članovima odbora, a onda kad je Brad Rogers napokon zaključio da je postala je senilna i da je doista vrijeme da se povuče iz odbora, ona bi došla do takvog zaključka da su se svi u odboru pitali kako to da njima nije pao na pamet. Bila je čudesna žena. Prisjetio se njihove kratkotrajne veze i upitao zašto je prekinuta tako naglo.

George Mellis posjetio je Petera Templetona. Bilo je to drugi put.

– Je li bilo mnogo nasilja u vašoj prošlosti, gospodine Mellis?

George je zanijekao okretima glave.

– Ne. Zazirem od nasilja. – *Pribilježi to, ti samozadovoljni kujin sine. Sudski istražitelj pitat će te o tome.*

– Rekli ste mi da vas otac i majka nikada nisu fizički kažnjavali.

– Tako je.

– Biste li sebe opisali kao poslušno dijete?

Pažljivo. Ovdje te čekaju zamke.

– Ne više nego što su druga djeca, rekao bih.

– Drugu djecu ponekad ipak kažnjavaju fizički kad prekrše pravila odraslih.

George se nasmijao.

– Pretpostavljam da nisam prekršio nikakva pravila.

Laže, pomislio je Peter Templeton. *Pitanje je zašto? Što to skriva?* Prisjetio se svog razgovora s doktorom Harleyjem nakon što je prvi put vidio Georgea Mellisa.

‘Rekao je da je udario šurjakinju, Johne, i...’

‘*Udario!*’ John Harley bio je ispunjen gnjevom. ‘Riječ je o mrcvarenju, Peter. Razbio joj je jabučicu, slomio nos i dva rebra, a stražnjicu i tabane spalio joj je žarom cigarete.’

Peter Templeton osjetio je val gađenja.

‘Nije mi to spomenuo.’

‘Naravno’, brzo je rekao doktor Harley. ‘Rekao sam mu da ću ga prijaviti policiji ako ne ode k tebi’.

Peter se prisjetio Georgevih riječi: *Tako se sramim. Zato sam i želio svakako doći k vama.* Dakle i tada je lagao.

‘Mellis mi je rekao da mu je žena potištena i da razmislija o samoubojstvu.’

‘To i ja mogu potvrditi. Alexandra me je posjetila prije nekoliko dana. Prepisao sam joj wellbutrin. Zabrinut sam za nju. Kakav dojam je na tebe ostavio George Mellis.’

Peter je odgovorio polako.

‘Još ne znam. Imam osjećaj da je opasan.’

Doktor Keith Webster nije mogao istjerati Eve Blackwell iz svojih misli. Bila je poput lijepe božice, nestvarne i nedodirljive. Bila je živa, otvorena i bodra, a on sramežljiv, dosadan i turoban. Keith Webster nije se oženio jer nikada nije pronašao ženu koja bi bila dovoljno dostojna da bude njegova žena. Osim u poslu, njegovo samopoštovanje bilo je zanemarivo. Keith Webster osjećao je slab seksualni poriv, a i ono malo što ga je imao usmjerio je na posao. Ali sad je počeo sanjati o Eve Blackwell. Kad se ujutro prisjetio sna, obuzeo ga je neugodan osjećaj. Bila je sasvim izliječena i nije bilo posebnog razloga da je opet vidi. Međutim, znao je da mora ponovo vidjeti.

Nazvao ju je u njezin stan.

– Eve? Ovdje Keith Webster. Nadam se da vas ne uznemiravam... Ja... ja... razmišljao sam o vama neki dan i zanimalo me kako ste.

– Odlično. Hvala vam, Keith. Kako ste vi? – ponovo ga je izazivala.

– O... odlično – rekao je. Zašutio je i skupljao hrabrost. – Vjerojatno ste suviše zauzeti a da biste sa mnom pošli na ručak.

Nasmiješila se sama sebi. On je bio tako slatko sramni čovječuljak. Bit će zabavno.

– Poći ću drage volje, Keith.

– Doista?

U glasu mu se začulo iznenađenje.

– Kada?

– Hoćete li sutra?

– Dogovorili smo se. – Govorio je brzo, prije nego što ona promijeni svoje mišljenje.

Eve je uživala u ručku. Dr. Keith Webster ponašao se poput zaljubljenog gimnazijalca. Ispustio je ubrus, prolio svoje vino i srušio vaz u sa cvijećem. Eve ga je promatrala i veselo pomislila: *Nitko ne bi mogao pogoditi kako je on briljantan kirurg.*

Kad su završili s ručkom, Keith Webster je upitao:

– Ne bismo li mogli ponoviti ovako nešto?

Odgovorila je hladnokrvno.

– Bolje ne, Keith. Mogla bih se zaljubiti u vas.

Jako je pocrvenio, a da i nije znao zašto.

Eve mu je potapšala ruku.

– Nikad vas neću zaboraviti.

Ponovo je srušio vazu sa cvijećem.

John Harley je ručao u bolničkom restoranu. Keith mu se pridružio.

– Johne, obećavam da ću sve zadržati za sebe, ali volio bih čuti što se zapravo dogodilo s Eve Blackwell.

Harley je oklijevao, a zatim slegnuo ramenima.

– Dobro. Izudarao ju je njezin šurjak, George Mellis.

Keith Webster osjećao je sada da dijeli dio tajnog svijeta Eve Blackwell.

George Mellis bio je nestrpljiv.

– Novac je dostupan. Oporuka je izmijenjena... Što, dovraga, čekamo?

Eve je sjedila na kauču podvinutih nogu i promatrala ga kako nervozno korača.

– Hoću svršiti s tim, Eve.

Počeo je gubiti živce, pomislila je Eve. Nalikovao je smrtonosnoj, smotanoj zmiji. Bio je opasan. Pogriješit će jednom. Izazvala ga je previše i to ju je zamalo koštalo života. Tu grešku neće opet ponoviti.

– Slažem se s tobom – rekla je polako. – Vrijeme je.

Zaustavio se.

– Kada?

– Idućeg tjedna.

Razgovor je gotovo završio a da George Mellis nijednom nije spomenuo svoju ženu. A onda je iznenada rekao:

– Zabrinut sam zbog Alexandre, doktore Templeton. Njezina potištenost postaje sve jača. Sinoć je govorila o utapljanju. Ne znam što ću.

– Razgovarao sam s doktorom Harleyjem. Dao joj je neke lijekove koji će joj pomoći.

– Nadam se, doktore – rekao je George iskreno. – Ne bih mogao podnijeti da joj se išta dogodi.

Peter Templeton imao je istančan sluh koji je mogao čuti neizgovoreno. Osjećao je da je svjedok nekakom luđaku? Ovaj čovjek zatamljivao je sklonost smrtonosnom nasilju.

– Gospodine Mellis, kako biste opisali vaše prošle veze sa ženama?

– Normalnim.

– Jeste li se ikada naljutili na koju od njih i uzrujali se toliko da je povrijedite?

George Mellis shvatio je kamo smjera.

– Nikada. – *Suviše sam ja pametan za tebe, doktore* – Rekao sam vam, ne vjerujem u nasilje.

Riječ je o mrcvarenju, Peter. Razbio joj je jabučicu, slomio nos i dva rebra, a stražnjicu i tabane spalio joj je upaljenom cigaretom.

– Nekim ljudima nasilje ponekad predstavlja prijeko potreban odušak – rekao je Peter. – Emocionalno oslobođenje.

– Znam o čemu govorite. Imam prijatelja koji prebija kurve.

Imam prijatelja. Znak za uzbunu.

– Recite mi nešto o tom vašem prijatelju.

– Mrzi prostitutke. Uvijek ga pokušavaju opljačkati. Zato, kad završi s njima, malo ih izlupa. Tek toliko da ih nauči pameti. – Pogledao je u Peterovo lice, ali nije naišao na izraz neslaganja. Nastavio je ohrabren. – Sjećam se, jednom smo bili zajedno na Jamaici. Neka crna kurvica odvela ga je u hotel i nakon što je skinuo hlače, zatražila je više novca. – George se nasmiješio. – Ubio je boga u njoj. Siguran sam da to više nikad neće pokušati.

Podložan je psihozama, zaključio je Peter Templeton. Nije naravno bila riječ o nikakvom prijatelju. Govorio je o sebi upotrebljavajući alter ego. Bio je megaloman. I opasan čovjek. Peter je odlučio razgovarati s Johnom Harleyjom što prije.

Ručali su u klubu *Harvard*. Peter Templeton nalazio se u škripcu. Morao je doznati što više o Georgeu Mellisu, a da ne prekorači granicu povjerenja između liječnika i pacijenta.

– Što mi možeš reći o supruzi Georgea Mellisa? – upitao je Harleyja.

– O Alexandri? Ljupka je. Brinuo sam za nju i njezinu sestru Eve još od njihova najranijeg djetinjstva. – Nasmijao se. – Ljudi govore o blizankama, ali što je to zapravo otkriješ tek kad njih ugledaš.

Peter je upitao polako:

– Zar su identične?

– Nitko ih ne može razlikovati. Još kao djeca izvodile su svakakve vragolije. Sjećam se, Eve je jednom bila bolesna i trebala je dobiti injekciju. Završilo je tako da sam je dao Alexandri. – Otpio je gutljaj. – Čudesno. I sad kad su odrasle, ne mogu ih razlikovati.

Peter je razmišljao o tome.

– Rekao si da te posjetila Alexandra zbog samoubilačkih nagona.

– Tako je.

– Johne, jesi li siguran da je to bila Alexandra?

– Jesam – odgovorio je doktor Harley. – Eve još ima mali ožiljak, posljedicu operacije nakon što ju je George Mellis pretukao.

– A tako. – Slijepa ulica.

– Kako napreduješ s Mellisom?

Peter je oklijevao. Nije znao koliko može reći.

– Nisam uspio prodrijeti do njega. Skriva se iza profila kojeg moram srušiti.

– Budi oprezan, Peter. Ako želiš moj savjet, taj čovjek je luđak. – Sjetio se Eve na krevetu.

– Obje sestre naslijedit će veliko bogatstvo, zar ne – upitao je Peter. Sad je John Harley oklijevao.

– To je privatna obiteljska stvar – rekao je. – Ali odgovor je negativan. Eve neće dobiti ni centa. Sve će naslijediti Alexandra.

Zabrinut sam zbog Alexandre, doktore Templeton. Njezina potištenost postaje sve jača. Sinoć je govorila o utupljanju. Ne bih mogao podnijeti da joj se išta dogodi.

Peteru Templetonu sve je to nalikovalo na klasičan scenarij ubojstva. Ali George Mellis trebao je postati nasljednik velikog bogatstva. Nije imao razloga da nekoga ubije zbog novca. *Stvari ti se pričinjavaju*, uvjeravao je Peter sam sebe.

Žena se utapljala u hladnom moru. Pokušavao je joj pomoći, ali valovi su bili suviše visoki. Tonula je i sve se rjeđe pojavljivala. Izdržite, vikao je. *Dolazim*. Počeo je plivati brže, ali ruke i noge kao da su mu bile olovne. Promatrao je kako žena ponovo tone. Kad je potonula, pogledao je unaokolo i primijetio velikog bijelog morskog psa koji se ustremio na njega. Peter Templeton se probudio. Upalio je svjetlo, sjeo u krevetu i razmislio o svom snu.

Ujutro je nazvao istražitelja, poručnika Nicka Pappasa.

Pappas je bio krupan čovjek, visok oko dva metra i gotovo sto i pedeset kilograma težak. Kao što mogu posvjedočiti brojni kriminalci, nije imao ni gram sala. Poručnik Pappas pripadao je jedinici za umorstva na području otmjenog dijela Manhattana. Peter ga je upoznao prije nekoliko godina kad je svjedočio u svojstvu stručnjaka-psihijatra u jednom slučaju ubojstva. Pappasova strast bio je šah i sretali su se jednom mjesečno i igrali.

Nick je podigao slušalicu.

– Odjel za umorstva. Pappas.

– Peter je, Nick.

– Prijatelju! Kako tajne svijesti?

– Još uvijek ih pokušavam odgonetnuti, Nick. Kako Tina?

– Odlično. Čime ti mogu pomoći?

– Trebaju mi neke informacije. Imaš li još uvijek veza u Grčkoj?

– Imam li? – jauknuo je Pappas. – Imam stotine rođaka i svi trebaju novac.

Glupost je u tome što im ga i saljem. Možda bi i mene trebao pregledati.

– Prekasno – obavijestio ga je Peter. – Ti si beznadan slučaj.

– To mi i Tina govori. Kakve informacije ti trebaju?

– Jesi li čuo za Georgea Mellisa?

– Član one obitelji što se bavi prehrambenim proizvodima?

- Da.
- Ne spada u moj rejon, ali znam tko je. Što s njim?
- Volio bih doznati posjeduje li ikakav novac?
- Šališ se. Njegova obitelj...
- Mislim na njegov vlastiti novac.
- Provjerit ću, Peter, ali mislim da gubim vrijeme. Njegovi su bogato bogati.
- I usput, ako kaniš nekoga poslati k njegovima de se raspita, neka to obavi pažljivo. Stari je preživio nekoliko srčanih udara.
- Dobro, javit ću brzojavom.
- Peter se sjetio svog sna.
- Nick, molim te. Radije telefoniraj. I to danas.
- Pappasov glas zazvučao je drugačije.
- Pokušavaš li mi nešto reći, Peter?
- Ne. Jednostavno želim zadovoljiti vlastitu znatiželju. Ja ću platiti telefonski poziv.
- Budi siguran. A platit ćeš i večeru kad mi kažeš što se dovraga, događa.
- Vrijedi. – Peter Templeton spustio je slušalicu. Osjećao se bolje.

Kate Blackwell nije se osjećala dobro. Sjedila je za stolom i razgovarala telefonom kad je osjetila napadaj. Soba joj se zavrtjela pred očima, zgrabila je stol i čvrsto ga držala sve dok opet nije došla k sebi.

Brad je ušao u prostoriju. Ugledao je njezino blijedo lice i upitao:

– Osjećаш li se dobro, Kate?

Pustila je stol.

– Mala vrtoglavica. Ništa važno.

– Kad si zadnji put bila na liječničkom pregledu?

– Nemam vremena za takve gluposti, Brade.

– Nađi ga. Reći ću Anette neka ti ugovori sastanak sa Johnom Harleyjem.

– Dvraga, Brade. Prestani zanovijetati, molim te.

– Hoćeš li otići k njemu?

– Ako te tako skinem s grbače.

Ujutro je sekretarica obavijestila Petera Templetona:

– Istražitelj Pappas vas zove.

Peter je uzeo slušalicu.

– Zdravo, Nick.

– Mislim da bi bilo dobro da nas dvojica porazgovaramo, prijatelju moj.

Peter je odjednom osjetio zebnju.

– Jesi li razgovarao s nekim o Mellisu?

– Razgovarao sam sa starim Mellisom osobno. Kao prvo, nikada nije doživio srčani udar, a drugo, što se njega tiče, njegov sin George je mrtav. Prije nekoliko godina isključio ga je iz svoje oporuke. Neće mu ostaviti ni pare. Kad

sam ga upitao zašto, spustio je slušalicu. Tada sam pozvao neke kolege u Ateni. Tvoj George Mellis prava je ljepotica. Poznat je policiji. Uživa u prebijanju djevojaka i dječaka. Njegova zadnja žrtva, prije nego što je napustio Grčku, bio je petnaestogodišnji dječak koji se bavio prostitucijom. Pronašli su njegovo tijelo u hotelu i povezali sve s Georgeom. Stari je nekog potkupio i našeg Georgea su samo isprašili iz Grčke. Zauvijek. Jesi li zadovoljan?

Peter nije bio samo zadovoljan. Bio je užasnut.

– Hvala ti, Nick. Tvoj sam dužnik.

– Nisi, druže. Ovog bih ja htio dohvatiti. Ako je taj tvoj momak na slobodi, bit će bolje da mi to kažeš.

– Reći ću ti čim uzmognem. Pozdravi Tinu. – Peter je spustio slušalicu. Morao je o mnogo toga razmisliti. George Mellis je dolazio u podne.

Dr. John Harley nalazio se usred pregleda kad ga je sekretarica obavijestila:

– Gospođa Mellis je ovdje. Nema dogovoren pregled i rekla sam joj da je vaš raspored...

– Uvedite je u moj ured pokrajnjim vratima – rekao je John Harley.

Lice joj je bilo bljeđe nego zadnji put, a tamne sjene ispod njezinih očiju postale su naglašenije.

– Oprosti što ovako upadam, Johne...

– Nema veze. Reci u čemu je problem?

– U svemu. Osjećam se očajno.

– Jesi li redovito uzimala *wellbutrin*?

– Jesam.

– I još uvijek si potištena?

– Još gore. Očajna sam. Čini mi se kao da ni nad čime nemam kontrolu. Ne podnosim samu sebe. Bojim se da ću napraviti nešto strašno.

Dr. Harley ju je umirivao.

– Fizički si zdrava. Garantiram to svojim ugledom. Sve je to na emocionalnoj osnovi. Dat ću ti drugi lijek *nomifensine*. Vrlo je djelotvoran. Primijetit ćeš promjenu nakon nekoliko dana. – Napisao je recept i dao joj ga. – Ako ti do petka ne bude bolje, nazovi možda ću te poslati k psihijatru.

Trideset minuta kasnije, u svom stanu, Eve je uklonila kremom tamne sjene ispod očiju.

Događaji su tekli sve brže.

George Mellis sjedio je nasuprot Petera Templetona nasmiješen i ispunjen samopouzdanjem.

– Kako se danas osjećate?

– Mnogo bolje, doktore. Ovih nekoliko razgovora mnogo mi je pomoglo.

– Je li? Na koji način?

– Pa sama mogućnost da s nekim mogu razgovati i ispovjedati. Zapravo, i katolička crkva utemeljena je na tom zar ne? Ispovjedi?

– Drago mi je da su vam razgovori pomogli. Osjećali se vaša žena bolje?
George se namrštio.

– Nažalost ne. Opet je posjetila doktora Harleyja. Priča o samoubojstvu sve više. Povest ću je nekamo. Možda joj je potrebna promjena.

Peter je u tim riječima osjetio zlokobnu slutnju. Je li riječ o njegovoj mašti?

– Grčka je mirno mjesto – rekao je Peter nehajno. – Jeste li je upoznali s vašima?

– Nisam još. Umiru od želje da upoznaju Alex. – Nasmijao se. – Jedini je problem što me moj otac, svaki put kad se sretnemo, pokušava nagovoriti da se vratim i preuzmem obiteljski posao.

Peter je u tom trenutku postao svjestan zbiljske opasnosti u kojoj se nalazila Alexandra Mellis.

Dugo nakon Mellisovog odlaska, Peter Templeton je sjedio i proučavao svoje bilješke. Napokon je uzeo slušalicu i izabrao broj.

– Učini mi uslugu, Johne. Pokušaj saznati kamo je George Mellis poveo svoju ženu na medeni mjesec?

– Mogu ti odmah odgovoriti. Cijepio sam ih prije nego što su otputovali. Bili su na Jamaici.

Imam prijatelja koji prebija kurve... Sjećam se, jednom smo bili zajedno na Jamaici. Neka crna kurvica odvela ga je u hotel i nakon što je skinuo hlače, zatražila je više novca... Ubio je boga u njoj. Siguran sam da to više nikada neće pokušati.

Ipak, još uvijek nije bilo dokaza da George Mellis kani ubiti svoju ženu. John Harley je potvrdio da Alexandra Mellis ima samoubilačke nagone. *To nije moj problem*, pokušavao je Peter uvjeriti sam sebe. Ali znao je da to jest njegov problem.

Peter Templeton se teško školovao. Čak ni uz stipendiju nije mogao studirati ni na jednom od ekskluzivnih sveučilišta u sjeveroistočnom dijelu Sjedinjenih Država. Diplomirao je na sveučilištu u Nebraski i nastavio se baviti psihijatrijom.

Bio je uspješan od samog početka. Njegova tajna ležala je u iskrenoj ljubavi prema ljudima. Stalo mu je do onoga što im se događalo. Alexandra Mellis nije bila njegov pacijent, ali nešto ga je već vezivalo uz nju. Ona je predstavljala dio zagonetke koji nedostaje. Susret s njom olakšao bi mu rješenje. Izvukao je karton Georgea Mellisa, pronašao njegov telefonski broj i nazvao Alexandru Mellis.

Sluškinja ju je pozvala.

– Gospodo Mellis, moje ime je Peter Templeton. I ja sam...

– Znam tko ste. George mi je govorio o vama.

Peter je bio iznenađen. Bio je siguran da George Mellis neće spomenuti njegovo ime.

- Možemo li se sresti? Ručak, recimo?
 - Je li riječ o Georgeu? Je li nešto ozbiljno?
 - Nije ništa. Jednostavno, želio bih razgovarati s vama.
 - Svakako, doktore Templeton.
- Dogovorili su sastanak za sutra.

Dobili su stol u kutu restorana *La Grenouille*. Od trenutka kad je Alexandra ušla u restoran, Peter nije mogao skrenuti pogled s nje. Bila je odjevena jednostavno. U bijeloj suknji i bluzi što je ocrtavala njezin stas. Nosila je jednostruki niz bisera oko vrata. Peter je pokušavao naći znakove umora ili depresije što ih je spominjao doktor Harley. Nije ih mogao pronaći. Ako je Alexandra je primjećivala Peterov pogled, nije to ničim odavala.

– Mojem suprugu je dobro. Zar ne, doktore Templeton?

– Dobro mu je. – Ovo će biti teže nego što je doktor Templeton pretpostavljao. Hodao je po tankoj i osjetljivoj crti. Nije imao prava narušiti sveti odnos liječnika i pacijenta, a istodobno je osjećao prijeku potrebu da upozori Alexandru Mellis.

Nakon što su naručili, doktor Templeton je upitao:

– Zna li zašto me vaš suprug posjećuje?

– Znam. Strašno je napet u zadnje vrijeme. U posredničkoj tvrtki gdje radi najviše odgovornosti prebacuju na njegova leđa. George je vrlo savjestan, doktore.

Ovo je bilo nevjerojatno. Ona uopće nije znala ništa o napadu na sestru. *Zašto joj nitko to nije rekao?*

– George mi je rekao da se osjeća mnogo bolje nakon razgovora s vama. – Zahvalno se nasmiješila. – Drago mi je da mu pomažete.

Bila je tako bezazlena! očigledno je idealizirala svog supruga. Ono što joj je Peter želio reći, uništiti će je. Kako joj je mogao reći da joj je suprug psihopat koji je ubio dječaka, kojeg se odrekla obitelj i koji je napao njezinu sestru. *A je li mogao to zatajiti?*

– Čovjeka sigurno ispunjava zadovoljstvom to što je psihijatar – govorila je Alexandra. – Pomažete tolikim ljudim.

– Ponekad – rekao je Peter oprezno. – Ponekad to nije moguće.

Stigla je hrana. Razgovarali su i jeli. Među njima se stvorio prisan odnos. Petera kao da je začarala. Odjednom je osjetio ljubomoru prema Georgeu Mellisu.

– Uživala sam u ručku – rekla je napokon Alexandra. – Ali sigurno ste me željeli vidjeti zbog nečega. Zar ne, doktore Templeton?

Došli su do trenutka istine.

– Zapravo jesam...

Prestao je govoriti. Njegove riječi uzdrmat će joj život. Odlučio joj je izložiti svoje dvojbe i predložiti joj da njezinog supruga smjeste u odgovarajuću instituciju. Nakon što je upoznao Alexandru, shvatio je da to nije jednostavno. Prisjetio se Mellisovih riječi: *Bojim se da joj nije bolje. Brine me to njezino*

razmišljanje o samoubojstvu. Peter zapravo nikad nije sreo sretniju i normalniju osobu. Je li to bio rezultat lijekova koje je uzimala? Bar ju je to mogao upitati.

– George Harley mi je rekao da uzimate...

Začuo se glas Georgea Mellisa.

– Ovdje si, draga! Nazvao sam kuću i rekli su mi da si ovdje. – Okrenuo se prema Peteru. – Drago mi je što vas vidim, doktore Templeton. Smijem li vam se pridružiti?

Prilika je propala.

– *Zašto* je želio sresti Alex? – pitala je Eve.

– Nemam pojma – odgovorio je George. – Hvala bogu što je ostavila poruku gdje se nalazi u slučaju ako je zatrebam. Sastanak s Peterom Templetonom, zaboga! Odmah sam odjurio tamo.

– To mi se ne sviđa.

– Vjeruj mi, sve je u najboljem redu. Razgovarao sam s njom kasnije. Nisu spominjali ništa bitno.

– Mislim da moramo ubrzati naše zamisli.

George Mellis osjetio je gotovo seksualno uzbuđenje nakon njezinih riječi. Tako dugo je čekao taj trenutak.

– Kada?

– Sada.

Vrtoglavice su postajale sve gore, a Kateine misli sve nejasnije. Sjedila bi za stolom i razmišljala o nekakvom fuzioniranju, a zatim shvatila da se fuzioniranje dogodilo prije deset godina. Počela je osjećati strah. Napokon je odlučila prihvatiti savjet Brada Rogersa i posjetiti Johna Harleyja.

Odavno doktor Harley nije mogao natjerati Kate na pregled i zato je ukazanu priliku u potpunosti iskoristio. Temeljito ju je pregledao i zamolio da ga pričeka u njegovom uredu. John Harley bio je uznemiren. Kate Blackwell odlično se držala za svoje godine, ali postojali su uznemiravajući znakovi. Njezine arterije su otvrdnule što je moglo objasniti povremene vrtoglavice i slabije pamćenje. Trebala se ostaviti posla prije mnogo godina, ali još uvijek je bila žilava i nije bila spremna prepustiti uzde nekom drugom. *A tko sam ja da to govorim?* pomislio je. *I ja sam se trebao povući prije mnogo godina.*

S rezultatima analiza ispred sebe, John Harley je rekao:

– Volio bih da sam tvog zdravlja, Kate.
 – Nemoj mi mazati oči, John. U čemu je moj problem?
 – Starost, uglavnom. Otvrdnule su ti arterije i...
 – Arterioskleroza?
 – A, tako to liječnici zovu? – rekao je doctor Harley. – Ali kako god to zvali, ti to imaš.

– Koliko je loše?
 – Za tvoje godine, rekao bih stanje je normalno. Sve je to relativno.
 – Možeš li mi nekako zaustaviti te proklete vrtoglavice? Ne volim se onesvješćivati u sobi punoj muškaraca. To ne ostavlja dobar dojam o mom spolu.

Kimnuo je.

– Mislim da to neće biti problem. Kaži, Kate, kad se kaniš povući?
 – Kad dobijem unuka koji će preuzeti moj posao.
 Dvoje starih prijatelja premjeravali su jedno drugo.
 John Harley nije se uvijek slagao s Kate, ali oduvijek je cijenio njezinu hrabrost. Kate kao da je pročitala njegove misli.

– Znaš li što predstavlja jedan od najvećih razočaranja mog života, John? Eve. Doista mi je to dijete bilo drago. Željela sam joj dati svijet, ali nikada joj nije stalo do nikog osim nje same.

– Griješiš, Kate. Eve jako drži do tebe.
 – Drži vruga!
 – Ja to znam. Nedavno je – pažljivo je birao riječi – doživjela strašnu nezgodu. Gotovo je umrla.

Kate se trgnula.

– Zašto... zašto mi nisi rekao?
 – Nije mi dopustila. Nije ti željela zadavati brige i morao sam joj dati riječ da ti ništa neću reći.

– Bože moj. – Tjeskobno je prošaptala. – Je li joj dobro? – upitala je promuklo.

– Sad joj je dobro.

Kate je sjedila, zamišljeno.

– Hvala ti što si mi to rekao, Johne. Hvala ti.

– Napisat ću ti recept. – Kad ga je napisao, podigao je pogled. Kate je otišla.

*

Eve je otvorila vrata i zaprepastila se. Pred vratima je stajala njezina baka, uspravno i čvrsto kao uvijek, ne dopuštajući da se primijeti ikakva slabost.

– Smijem li ući? – upitala je Kate.

Eve se izmaknula nesposobna da shvati što se zapravo događa.

– Naravno.

Kate je ušla, razgledala mali stan, ali nije prozborila ni riječi.

– Smijem li sjesti?

– Sjedni. Oprosti. Oprosti mi što je tako... Smijem li te ponuditi nečim? Čajem, kavom ili bilo čim drugim?

– Ne, hvala. Jesi li dobro, Eve?

– Jesam. Hvala. Odlično.

– Upravo sam bila kod doktora Harleyja. Rekao mi je da si doživjela strašnu nesreću.

Eve je oprezno promatrala baku ne znajući što slijedi.

– Da...

– Rekao je da si... skoro umrla. I da mu nisi dopustila da mi kaže da ne bih brinula.

Dakle o tome je riječ. Eve se osjetila sigurnijom.

– Da, bako.

– A to mi je pokazalo da zapravo brineš. – Katein glas postao je prigušen. Eve se rasplakala od olakšanja.

– Naravno da brinem. Oduvijek sam brinula.

Čas kasnije Eve se našla u bakinim rukama. Kate joj je poljubila kosu, a zatim prošaptala:

– Kakva sam ja stara budala bila! Možeš li mi ikako oprostiti? – Kate je izvukla rupčić i obrisala nos. – Bila sam suviše stroga prema tebi – rekla je. – Ne bih mogla podnijeti da ti se štogod dogodilo.

Eve je pogladila bakinu ruku.

– Dobro mi je, bako. Sve je u redu.

Kate je ustala zadržavajući suze.

– Počet ćemo sve iz početka, zar ne? – Privukla je lice Eve k sebi. – Bila sam tvrdoglava i kruta poput svog oca. Popravit ću sve. Najprije ću te vratiti u svoju oporuku gdje ti je i mjesto.

Ovo što se događalo bilo je suviše dobro a da bude istinito!

– Novac me ne zanima. Zanimaš me samo ti.

- Ti si moja nasljednica... ti i Alexandra. Vi ste sva moja obitelj...
- Dobro se snalazim – rekla je Eve. – Ali ako te to bude usrećilo...
- Hoće, draga. Jako. Doista jako. Kad ćeš se vratiti kući?

Eve je oklijevala na trenutak.

– Možda je bolje da ostanem ovdje, ali možemo se vidjeti kad god želiš.
Bako, nemaš pojma kako sam bila usamljena.

Kate joj je uhvatila ruku.

- Možeš li mi oprostiti?

Eve ju je pogledala u oči i rekla svečano:

- Naravno. Mogu ti oprostiti.

Trenutak nakon što je Kate otišla Eve je pripremila viski s vodom i udobno se zavalila na kauč. Željela je još jednom proživjeti nevjerojatan prizor. Htjela je vikati od radosti. Ona i Alexandra bile su sada jedine nasljednice velikog bogatstva Blackwellovih. Alexandre će se lako riješiti. Ali zabrinjavao ju je George Mellis. Odjednom je postao smetnja.

- Mijenjamo plan – rekla je Eve Georgeu. – Kate me vratila u oporuku.

George je na trenutak prestao pušiti.

- Doista? Čestitam.

– Ako se Alexandri sada nešto dogodi, to će pobuditi sumnju. Pobrinit ćemo se za nju kasnije kad..

- Kasnije mi ne odgovara.

- Što hoćeš reći?

– Nisam ja glup, draga moja. Ako se Alexandri nešto dogodi, ja ću naslijediti njezin dio. Htjela bi da se izgubim, zar ne?

Eve je slegnula ramenima.

– Recimo da si ovog trenutka nepotrebna komplikacija. Spremna sam da se nagodimo. Razvedi se i čim se dokopam novca, dat ću ti...

Nasmijao se.

– Smiješna si. Nećemo tako, draga. Ništa se nije promijenilo. Alex i ja imamo dogovoren susret u Dark Harboru u petak uvečer. Ja kanim održati taj sastanak.

Alexandra je bila presretna kad je čula vijesti o baki i Eve.

- Sad smo opet obitelj rekla je.

Zazvonio je telefon.

- Halo. Nadam se da te ne uznemiravam, Eve. Ovdje Keith Webster.

Počeo ju je nazivati dvaput, triput tjedno. Njegov žar je najprije zabavljao Eve, ali sad je već postao zanovijetalo.

– Ne mogu sada razgovarati – rekla je Eve. – Upravo izlazim.
– A tako. – Glas mu je zazvučao ispričavajuće.
– Neću te zadržavati. Imam dvije karte za izložbu konja idućeg tjedna. Znam da voliš konje pa sam mislio...
– Oprosti. Idućeg tjedna neće me biti u gradu.
– Razumijem. – Osjetila je razočaranje u njegovom glasu.
– Možda kasnije. Nabavit ću karte za kazalište. Što bi voljela.
– Sve sam gledala – rekla je Eve kratko. – Moram sad požuriti. – Spustila je slušalicu. Bilo je vrijeme da se odjene. Imala je sastanak s Roryjem McKennom, mladim glumcem kojeg je gledala na ‘off– Broadwayu’. Bio je pet godina mlađi od nje i bio je poput nezasićenog pastuha. Eve je zamislila kako vodi ljubav s njom i osjetila je vlažnost među nogama. Radovala se uzbudljivoj večeri.

Na putu kući, George Mellis se zaustavio i kupio cvijeće. Osjećao je nekakvu živahnost. Činjenica da je stara gospođa vratila Eve u oporuku predstavljala je slatku ironiju, ali nije mijenjala ništa. Nakon Alexandrine nesreće, pobrinut će se i za Eve. Sve je bilo dogovoreno. U petak će ga Alexandra čekati u Dark Harboru. ‘Samo nas dvoje’, molio ju je i ljubio. ‘Riješi se posluge, draga.’

Peter Templeton nije mogao prestati razmišljati o Alexandri Mellis. Čuo je odjek riječi Georgea Mellisa: *Povest ću je nekamo. Promjena joj je potrebna.* Sve mu je govorilo da je Alexandra u opasnosti. Ali samo sa sumnjama nije mogao poći Nicku Pappasu. Nije imao dokaza.

S druge strane grada, u upravi *Kruger-Brent Ltd.* Kate Blackwell je potpisivala novu oporuku. Gotovo svu svoju imovinu ostavljala je svojim dvjema unukama.

Na sjeveru države New York, Tony Blackwell stajao je ispred svog slikarskog stalka u vrtu sanatorija. Na slici je bio metež boja, kao da ih je razmazalo neko nedarovito dijete. Tony je zakoraknuo unatrag i zadovoljno se nasmijao.

Petak, deset sati i pedeset sedam minuta.

Na *aerodromu La Guardia* taksi se zaustavio ispred terminala tvrtke *Easter Airlines*. Izašla je Eve Blackwell. Pružila je vozaču novčanicu od sto dolara.

– Gospođo, ovo vam ne mogu promijeniti – rekao je. – Nemate li nešto sitnije?

– Nemam.
– Morat ćete onda razmijeniti.
– Nemam vremena. Moram uhvatiti avion za Washington. – Pogledala je na svoj skupocjeni sat marke *Baume & Mercier* i odlučila. – Zadržite sto dolara – rekla je zaprepaštenom vozaču.

Eve je požurila. Gotovo je trčala sve do izlaza na kojem je pisalo *Washington*.

– Povratnu do Washingtona – rekla je. Čovjek je pogledao na sat iznad svoje glave.

– Zakasnili ste dvije minute. Avion upravo polijeće.

– Moram ući na taj avion. Imam sastanak s... Zar ne možete ništa učiniti? Obuzimala ju je panika.

– Smirite se, gospođice. Idući avion polijeće za sat.

– To je pre... Kvragu!

Promatrao ju je dok se pokušavala sabrati.

– Dobro. Čekat ću. Postoji li ovdje kafeterija?

– Ne, gospođo. Ali imate aparat s kavom niže u hodniku.

– Hvala vam.

Pogledao je za njom. *Kakva ljepotica. Zavidim momku kojem tako žuri.*

Petak. Četrnaest sati.

Bit će to novi medeni mjesec, pomislila je Alexandra. Ta pomisao ju je uzbuđivala. Riješi se posluge. Želim da nas dvoje budemo sami. Provest ćemo prekrasan vikend. Alexandra je napuštala staru kamenitu kuću i odlazila u Dark Harbor. Tamo će sresti Georgea. Kasnila je. Imala je dogovoreni ručak koji se neočekivano produžio. Rekla je sluškinji:

– Sad idem. Vratit ću se u ponedjeljak ujutro.

Kad se Alexandra našla na vratima, zazvonio je telefon. *Kasnim. Neka zvoni, pomislila je i žurno izašla.*

*

Petak. Devetnaest sati.

George Mellis je proučavao plan Eve već nekoliko puta. U njemu nije bilo greške. *Na Philbrook Coweu čekat će te motorni čamac. Odvezi ga u Dark Harbor i pazi da te nitko ne vidi. Priveži ga za krmu 'Gusara'. Povest ćeš Alexandru na noćnu plovidbu. Kad budete na moru, čini što te volja, George. Samo nemoj ostaviti tragove krvi. Baci tijelo preko ograde broda, otiđi motornim čamcem, a 'Gusar' neka ostane plutati. Vрати čamac u Philbrook Cowe, a zatim pođi trajektom iz Linconvillea u Dark Harbor. Pođi taksijem do kuće. Pronađi nekakvu ispriku i uvedi takstista u kuću. Tako ćete obojica primijetiti da 'Gusara' nema. Kad shvatiš da nema Alexandre, pozovi policiju. Alexandrino tijelo nikada neće pronaći. Oseka će ga odvući na otvoreno more.*

Dvojica eminentnih liječnika potvrdit će da je najvjerojatnije riječ o samoubojstvu.

Pronašao je motorni čamac u Philbrook Coweu, onako kako je bilo dogovoreno. George je bez svjetala preplovio zaljev. Kretao se pomoću mjesečine. Prošao je pokraj mnogih usidrenih brodova, ali nitko ga nije primijetio. Na doku Blackwellovih ugasio je motor i privezao čamac za *Gusara*.

Razgovarala je telefonom s nekim očekujući Georgea u dnevnoj sobi. Kad se pojavio mahnula mu je. Pokrila je slušalicu rukom i rekla:

– Razgovaram s Eve. – Slušala je još nekoliko trenutaka. – Moram sad poći, Eve. Moj dragi je upravo došao. Srest ćemo se idućeg tjedna na ručku. – Spustila je slušalicu i požurila k Georgeu. – Uranio si. Drago mi je.

– Nedostajala si mi. Ostavio sam sve i došao.

Poljubila ga je.

– Volim te.

– I ja volim tebe, *matia mou*. Jesi li se riješila posluge?

Nasmiješila se.

– Sami smo, George. Znaš li što? Napravila sam musaku za tebe.

Povukao je nježno prstom na mjestu gdje su joj se ocrtavale bradavice ispod napete bluze.

– Znaš li o čemu sam u uredu razmišljao cijelo dosadno poslijepodne? O plovidbi s tobom. Vani je vjetrovito. Zašto ne bismo pošli na sat-dva?

– Ako hoćeš. Ali moja musaka...

Rukom joj je obuhvatio dojku.

– Večera može pričekati. Ja ne mogu.

Nasmijala se.

– Dobro. Idem se presvući. Brzo ću.

– Da vidimo tko će prije.

Otišao je na kat do svog ormara s odjećom, odjenuo hlače, džemper i gumene čizme. Trenutak je došao i bio je ispunjen divljim očekivanjem. Osjećajem uzbuđenja na rubu eksplozije.

– Spremna sam, dragi – začuo je njezin glas. Okrenuo se. Stajala je na vratima, odjevena u džemper, crne hlače i platnene cipele. Povezala je dugu, svijetlu kosu plavom vrpcom. *Bože moj! Kako je lijepa!* pomislio je. Gotovo da je bila šteta uništiti takvu ljepotu.

– I ja sam spreman – odgovorio je George.

Primijetila je motorni čamac vezan za krmu jahte.

– Čemu to, dragi?

– U dnu zaljeva leži otočić koji sam oduvijek želio istražiti – objasnio je George. – Tamo ćemo poći motornim čamcem tako da ne moramo brinuti o podvodnim stijenama.

Odvezao je užad i počeo polako odvajati brod od obale. Ispitao je smjer vjetra, podigao glavno jedro i flok. Jedra su dobivala vjetar zdesna i povukla

brod naprijed. George je krenuo prema otvorenom moru. Kad su prošli lukobran zahvatio ih je jak vjetar i brod se nastavio kretati.

Alexandare je rekla – Tako sam sretna,

Na neki čudan način George Mellis osjećao je zaista da je Alexandra bila sretna. I umrijet će sretna. Stao se okretati i provjeravati obzor i uvjerio se da u blizini nema nikoga. Samo se u daljini primjećivalo svjetlo.

Uključio je automatskog pilota, zadnji put pogledao na obzor i pošao do ograde. Srce mu je divlje lupalo

– Alex – pozvao ju je. – Dođi, pogledaj nešto.

Prišla mu je i pogledala hladnu i tamnu vodu što je brzo promicala ispod njih.

– Dođi ovamo. – Bila je to oštra naredba.

Zagrlio ju je i čvrsto poljubio. Grlio ju je i osjećao kako joj se tijelo opušta. Podigao ju je u zrak iznad sebe i ona se odjednom počela boriti.

– George!

Podigao ju je više i osjetio kako mu se pokušava oteti ali bio je previše jak. Divlje je udarala nogama a on se spremao da je baci. U tom trenutku osjetio je bol u grudima. Najprije je pomislio: *Doživljavam srcani udar*. Otvorio je usta i pokušao progovoriti iz usta mu je jedino potekao mlaz krvi. Spustio je ruke i s čuđenjem pogledao svoje grudi. Krv je curila iz rane. Podigao je pogled. Stajala je s nožem u ruci i smiješila mu se.

Eve, bila je to njegova zadnja misao...

Alexandra je došla u kuću u Dark Harboru u deset sati uvečer. Nekoliko je puta pokušavala nazvati Georgea, ali odgovora nije bilo. Nadala se da neće biti ljut što se zadržala. Došlo je do glupe zabune. Kad je Alexandra poslijepodne napuštala kuću i krenula u Dark Harbor, zazvonio je telefon. Pomislila je: *Kasnim. Neka zvoní.* I otišla je do automobila. Sluškinja je žurno dotrčala za njom.

– Gospođo Mellis! Zove vas vaša sestra. Kaže da je hitno.

Kad je uzela slušalicu u ruke začula je Eve.

– Draga, nalazim se u Washingtonu i imam užasan problem. Moram te vidjeti.

– Naravno – rekla je odmah Alexandra. – Sad odlazim u Dark Harbor, ali vraćam se u ponedjeljak i...

– Ovo ne može čekati – rekla je Eve očajno. – Čekat ću te na aerodromu *La Guardia*. Letim avionom u sedamnaest sati.

– Voljela bih da mogu, Eve, ali George...

– Ovo je hitan slučaj, Alex. Ali, naravno, ako imaš previše posla...

– Čekaj! Dobro, doći ću.

– Hvala ti, draga. Znala sam da na tebe mogu računati.

Eve ju je tako rijetko molila za uslugu i nije joj to mogla odbiti. Na otok će poci kasnijim letom. Nazvala je Georgea u ured da mu objasni svoje zakašnjenje, ali nije ga bilo. Ostavila je poruku tajnici. Pošla je sat kasnije taksijem na aerodrom *La Guardia* da dočeka avion iz Washingtona. Eve nije bilo. Alexandra je čekala dva sata ali od Eve nije bilo ni traga ni glasa, a nije znala kako da s njom stupi u vezu u Washingtonu. Napokon, odlučila je poletjeti na otok. Dok je prilazila Cedar Hill Houseu, primijetila je da je kuća u mraku. George je trebao stići. Alexandra je pošla iz sobe u sobu i paliti svjetla.

– George?

Nije ga bilo. Nazvala je svoj dom na Manhattanu. Javila se sluškinja.

– Je li gospodin Mellis tamo? – upitala je Alexandra.

– Nije, gospođo Mellis. Rekao je da odlazi s vama na vikend.

– Hvala, Marie. Zacijelo se negdje zadržao.

Morao je postojati razlog njegove odsutnosti. Sigurno se pojavio nekakav posao u zadnjem trenutku i naravno, od Georgea su zatražili da ga obaví, stići će on svaki čas. Okrenula je telefonski broj Eve.

– Eve – viknula je Alexandra. – Što se dogodilo?

– Što se dogodilo s tobom? Čekala sam te na aerodromu *Kennedy* i kad se nisi pojavila...

– *Kennedy*! Pa rekla si *La Guardia*.

– Ne draga. *Kennedy*.

– Ali... – To sad više nije bilo važno. – Oprosti – rekla je Alexandra. – Zacijelo sam krivo razumjela. Je li sve u redu?

– Sad jest – odgovorila je Eve. – Ali bilo je vražije ... spetljala sam se s muškarcem koji je visoka politička zvijerka u Washingtonu. Luđački je ljubomoran i... – Nasmijala se. – Ne mogu sada u pojedinosti telefonom. Kompanija bi nam mogla oboma oduzeti telefone. Ispričat ću ti sve u ponedjeljak.

– Dobro – rekla je Alexandra. Osjetila je veliko olakšanje.

– Provedi se dobro – rekla joj je Eve. – Kako je George?

– Još ga nema. – Alexandra je pokušavala sakriti zabrinutost. – Pretpostavljam da ga je zadržao nekakav posao, a nije imao prilike nazvati me.

– Javit će se on uskoro. Laku noć, draga.

– Laku noć, Eve.

Alexandra je spustila slušalicu i pomislila: *Bilo bi lijepo da Eve nađe nekog doista prekrasnog. Nekoga tako dobrog i brižnog poput Georgea.* Pogledala je na sat. Bilo je skoro dvadeset i tri sata. Dosad se mogao javiti. Uzela je telefon i nazvala njegov ured. Nije bilo odgovora. Jednako tako bilo je i u njegovom klubu. Ne, nisu vidjeli gospodina Mellisa. U ponoć je Alexandra postala ozbiljno zabrinuta, a u jedan ujutro počela ju je hvatati panika. Nije znala što bi. George je mogao biti s klijentom i u nemogućnosti da joj se javi. Možda je morao nekamo odletjeti, a nije mogao do nje prije toga. Sigurno je postojalo nekakvo jednostavno objašnjenje. Ako nazove policiju, a George dođe, osjećat će se poput budale.

Nazvala je policiju u dva ujutro. Na samom otoku Islesboro nije bilo policije. Najbliža policijska stanica nalazila se u okrugu Waldo.

Javio se pospan glas.

– Policijska stanica Waldo. Vodnik Lambert.

– Ovdje gospođa Mellis. Zovem iz Cedar Hill House.

– Izvolite, gospođu Mellis. – Glas je postao pažljiviji. – Čime vam mogu pomoći?

– Da budem iskrena, ne znam – rekla je Alexandra oklijevajući. – Moj suprug je trebao doći ovamo još uvečer, ali nema ga.

– Razumijem. – U toj rečenici osjećalo se nekoliko zaključaka. Vodnik je znao najmanje tri razloga zbog kojih je nečiji suprug mogao biti odsutan u dva sata ujutro. Plavuše, brinete i crvenokose. – Možda ga je držao neki posao – rekao je obzirno.

– On... on uvijek nazove.

– Pa znate kako je, gospođu Mellis. Ponekad se čovjek nađe u situaciji kad ne može nazvati. Siguran sam da će vam se javiti.

Sad se doista osjećala poput budale. Policija, naravno, nije mogla ništa. Čula je negdje da osoba mora izbivati najmanje dvadeset i četiri sata prije nego što policija započne potragu. Ali George nije nestao, zaboga. Jednostavno je zakasnio.

– Vjerojatno imate pravo – odgovorila je Alexandra. – Oprostite što sam vas uznemirila.

– Nije to ništa, gospođu Mellis. Skoro sam siguran da će biti na trajektu što polazi u sedam ujutro.

Međutim, nije bio na tom trajektu, a ni na onom kasnijem. Alexandra je ponovo nazvala kuću u Manhattanu. Georgea ni tamo nije bilo.

Zlokobna slutnja počela je obuzimati Alexandru. George je doživio nesreću i sigurno je ležao u nekakvoj bolnici, ranjen ili mrtav. Da samo nije došlo do problema s Eve na aerodromu. Možda je George došao ovamo, vidio da je nema i otišao. Ali to je ostavljalo mnogo stvari neobjašnjivim. Ostavio bi poruku. Možda je iznenadio provalnike pa su ga napali i oteli. Alexandra je obišla kuću, sobu po sobu, tražeći nekakav odgovor. Sve je bilo nedirnuto. Sišla je na dok. *Gusar* je bio tamo, sigurno usidren.

Ponovo je nazvala policijsku stanicu okruga Waldo. Poručnik Philip Ingram, već dvadeset jednu godinu u službi, preuzeo je jutarnje dežurstvo. Znao je prema ogovornju da Georgea Mellisa nije cijelu noć bilo kod kuće. Ujutro je to bila glavna tema razgovora kad je stigao. Uglavnom podrugljiva.

– Nema ni traga ni glasa od njega? – upitao je Alexandru. – Dobro. Doći ću osobno do vas. – Znao je da najvjerojatnije gubi vrijeme. Stari joj se sigurno zavukao u nekakvu rupu. *Ali kad Blackwellovi pozovu, seljaci trče*, pomislio je namršteno. Ali, u svakom slučaju, bila je riječ o pristojnoj ženi. Sreo ju je nekoliko puta za svih ovih godina.

– Vratit ću se za sat-dva – rekao je dežurnom vodniku.

Poručnik Ingram saslušao je Alexandru, provjerio kuću i dok, i zaključio da Alexandra Mellis doista ima problem. George Mellis trebao se naći sa svojom ženom u Dark Harboru još sinoć, ali nije se pojavio. Premda to nije bio poručnikov problem, nije škodilo pomoći jednom od Blackwellovih. Nazvao je otočki aerodrom i trajektni terminal u Linconwilleu. George Mellis nije prošao ni jednim u posljednja dvadeset i četiri sata.

– Nije došao u Dark Harbor – rekao je poručnik Alexandri.

A što je to rješavalo? Zašto bi se čovjek tek tako izgubio?

Prema poručnikovu mišljenju ni jedan čovjek zdravog razuma ne bi svojevolumno napustio ženu poput Alexandre.

– Provjerit ćemo bolnice i mrtva... – prestao je govoriti. – I druga mjesta, i objaviti tjeralicu.

Alexandra je pokušavala svladati svoje osjećaje i on je primijetio s kojim naporom to čini.

– Hvala vam, poručniče. Ne mogu vam reći koliko cijenim vaš napor.

– To mi je posao – odgovorio je poručnik Ingram.

*

Kad se poručnik Ingram vratio u policijsku stanicu, počeo je nazivati bolnice i mrtvačnice. Svugdje dobivao negativan odgovor. U izvještajima o nesrećama nije se spominjao George Mellis. Zatim je nazvao prijatelja, novinara

u listu *Maine Courier*. Poručnik je, nakon toga, izdao tjeralicu za nestalom osobom. Poslijepodnevne novine nosile su velik naslov: NESTAO SUPRUG BLACKWELLOVE NASLJEDNICE.

Peter Templeton je vijest doznao od istražitelja Nicka Pappasa.

– Peter, sjećaš li se, tražio si me nedavno da skupim neke podatke o Georgeu Mellisu.

– Jesam...

– E, pa, gospodin je nestao.

– On je što?

– Nestao, ispario, otišao. – Čekao je dok Peter nije probavio novosti.

– Je li uzeo štogod sa sobom? Novac, odjeću, putnicu?

– Nije. Prema izvještaju što smo ga dobili iz savezne države Maine, gospodin Mellis je ispario. Ti si njegov liječnik. Pomislio sam da možda ti znaš zašto bi naš dečko napravio tako nešto.

Peter je odgovorio iskreno.

– Nemam pojma, Nick.

– Ako ti nešto padne na pamet, javi mi se. Ovo će izazvati veliku gužvu.

– Znam. Nazvat ću te – obećao je Peter.

Trideset minuta kasnije Alexandra Mellis nazvala je Petera Templetona. Osjetio je notu panike u njezinu glasu.

– Ja... George je nestao. Nitko ne zna što mu se dogodilo. Nadala sam se, možda vi nešto znate ili možete pomoći... – Nije mogla govoriti.

– Žao mi je, gospođo Mellis. Nije mi rekao ništa. Ne znam što se moglo dogoditi.

– Oh.

Peter je želio da je nekako utješi.

– Ako se ičega sjetim, nazvat ću vas. Gdje vas mogu naći?

– Sad sam u Dark Harboru, ali večeras se vraćam u New York. Bit ću kod bake.

Alexandra nije mogla podnijeti pomisao da bude sama. Već je nekoliko puta razgovarala s Kate. ‘Draga, sigurna sam da brineš ni za što’, rekla joj je Kate. ‘Vjerojatno je otišao poslom i zaboravio na tebe.’

Ni jedna od njih nije to vjerovala.

Eve je doznala o Georgeovom nestanku putem televizijske vijesti. Prikazali su snimku Cedar Hill Housea i fotografije Alexandre i Georgea s njihova vjenčanja. Fotografija u krupnom planu prikazivala je Georgea širom otvorenih očiju, podignuta pogleda. Eve je ta slika nekako podsjetila na izraz njegova lica pred samu smrt.

Televizijski komentator je govorio:

– Nema dokaza o nekakvoj prljavoj igri niti je zatražen otkup. Policija pretpostavlja da je George Mellis vjerojatno doživio prometnu nesreću i izgubio pamćenje.

Eve se zadovoljno nasmiješila.

Tijelo neće nikada naći. More ga je povuklo. Jadni George. Slijedio je njezinu zamisao u tančine. Ali ona je plan promijenila. Odletjela je u Maine i iznajmila motorni čamac u Philbrook Coweu kojeg je ostavila za 'prijatelja'. Zatim je iznajmila drugi čamac i odvezla se u Dark Harbor gdje je dočekala Georgea. Ništa uopće nije slutio. Pažljivo je obrisala palubu prije nego što je jahtu vratila na dok. Zatim je jednostavno svojim čamcem odvušla njegov čamac na mjesto s kojeg ga je uzeo, vratila svoj čamac i odletjela u New York. Znala je da će joj Alexandra ubrzo telefonirati. Savršen zločin. Policija će zaključiti daje riječ o misterioznom nestanku.

– Ostale vijesti... – započeo je spiker. Eve je ugasila televizijski prijemnik. Nije željela zakasnuti na sastanak s Roryjem McKennom.

Sutradan u šest ujutro, ribarski čamac pronašao je tijelo Georgea Mellisa zakvačeno o lukobran na ulazu u zaljev Penebscot. Jutarnja novinska izdanja pisala su o utapljanju i nesreći, ali priliv novih vijesti počeo je mijenjati priče.

Mrtvozornik je izvijestio da su ono, što je najprije smatrao ugrizima morskog psa, zapravo bili ubodi noža. Večernja izdanja preplavili su naslovi: **TAJANSTVENA SMRT GEORGEA MELLISA UKAZUJE NA UBOJSTVO... MILIJUNAŠ UBIJEN NOŽEM.**

Poručnik Ingram proučavao je izvještaj o sinoćnjoj oseki. Kad je završio, zavalio se u naslonjač. Na licu mu se pojavio zbunjen izraz. Tijelo Georgea Mellisa povuklo bi more da se nije zaustavilo na lukobranu. Poručnika je zbunjivala činjenica da je oseka povukla tijelo iz smjera Dark Harbora. A George Mellis tamo navodno nije bio.

Istražitelj Nick Pappas odletio je u Maine zbog razgovora s poručnikom Ingramom.

– Mislim da vam moj odjel može pomoći u ovom. Imaju... – rekao je Nick.
– Imamo zanimljive podatke o Georgeu Mellisu. Znam da mi nismo ovdje nadležni, ali ako želite suradnju, pristat ćemo drage volje, poručniče.

U dvadeset godina svog službovanja u okrugu Wald poručnik Ingram doživio je jedino uzbuđenje onda kada je pijani turist pucnjem srušio glavu losa sa zida prodavaonice suvenira. Ubojstvo Georgea Mellisa dospjelo je na naslovne stranice i poručnik Ingram uocio je priliku da se proslavi. Uz malo sreće mogao se dohvatiti posla istražitelja u njujorškoj policiji, tamo gdje se nešto zbivalo. Pogledao je Nicka Pappasa i promrmljao:

– Ne znam...

Kao da čita njegove misli, Nick Pappas je nastavio.

– Ne zanimaju nas zasluge. Ovo će biti gadno i olakšat će nam život ako požurimo s rješenjem slučaja. Mogao bih početi s izvještajem o prošlosti Georgea Mellisa.

Poručnik Ingram shvatio je da ništa ne može izgubiti.

– Dobro, dogovor vrijedi.

Alexandra je ležala u krevetu nakon što je primila jaka sredstva za umirenje. Njezine misli tvrdoglavo su odbijale činjenicu da je George bio ubijen. Kako je mogao biti ubijen? Nitko na svijetu nije imao razloga da ga ubije. Policija je spominjala ranu od noža, ali sigurno su pogriješili. Zacijelo se dogodila nesreća. *Nitko njega nije želio ubiti... Nitko njega nije želio ubiti...* Opojno sredstvo što ga joj je dao doktor Harley napokon je započelo djelovati. Zaspala je.

Eve se zaprepastila kad je saznala da su pronašli Georgeovo tijelo. *Ali možda je to i dobro*, pomislila je Eve. *Alexandra će biti sumnjiva*. Ona je bila na otoku.

Kate je sjedila uz Eve na kauču u dnevnoj sobi. Vijest je strahovito pogodila Kate.

– Zašto bi netko želio ubiti Georgea? – upitala je.

Eve je uzdahnula.

– Ne znam, bako. Jednostavno ne znam. Srce mi se lomi zbog jadne Alexandre.

*

Poručnik Ingram ispitivao je pratioca na trajektu Linconville– Islesboro.

– Sigurni ste da ni gospodin Mellis ni gospođa Mellis nisu došli trajektom u petak poslijepodne?

– U mojoj smjeni nisu, Phil. Provjerio sam i s kolegom koji radi u jutarnjoj smjeni, ali nije ih ni on vidio. Morali su stići avionom.

– Još jedno pitanje, Lew. Jesu li ikakvi stranci došli trajektom u petak.

– Dovraga, znaš i sam da nam stranci ne dolaze u ovo doba godine. Dođe poneki turist ljeti, ali u studenom! Ni slučajno!

Poručnik Ingram otišao je razgovarati s upraviteljem aerodroma na Islesborou.

– George Mellis nije doletio te večeri, Phil. Morao je doći trajektom.

– Lew kaže da ga nije vidio.

– Dovraga, nije valjda *doplivao* ovamo.

– A gospođa Mellis?

– Ona je stigla svojim avionom oko deset sati. Moj sin Charley odvezao ju je s aerodroma do Cedar Hilla.

– Kakvog je raspoloženja bila gospođa Mellis?
– Čudno da me to pitaš. Bila je nervozna kao pljuvačka na vrelom loncu. To je čak primijetio i moj mali. Uvijek je mirna i ljubazna prema svima. Ali te noći joj se prokleta žurilo.

– Još jedno pitanje. Jesu li poslijepodne ili uvečer doletjeli nekakvi stranci? Neka nepoznata lica?

Zanijekao je.

– Nisu. Samo domaći.

Sat kasnije poručnik Ingram razgovarao je telefonom s Nickom Pappasom.

– Sve što sam do sada otkrio predstavlja samo zbrku. Gospođa Mellis stigla je ovamo u petak uvečer svojim osobnim avionom negdje oko deset. Muž nije bio s njom, a nije došao ni trajektom ni avionom. Zapravo ništa ne dokazuje da je uopće bio na otoku te večeri.

– Osim oseke.

– Točno.

– Tko god ga je ubio sigurno ga je bacio s palube pretpostavljajući da će oseka obaviti ostalo. Jesi li provjerio *Gusara*?

– Pregledao sam ga. Nigdje tragova nasilja, nigdje krvavih mrlja.

– Volio bih dovesti sudske istražitelje. Imaš li primjedbi?

– Nemam. Sve dok pamtiš naš dogovor.

– Pantim. Vidjet ćemo se sutra.

Nick Pappas i grupa stručnjaka došli su sutradan ujutro. Poručnik Ingram ispratio ih je do lučice Blackwellovih gdje je bio privezan *Gusar*. Dva sata kasnije jedan od stručnjaka je progovorio:

– Izgleda pun pogodak, Nick. Otkrili smo mrlje krvi s donje strane prečke na brodskoj ogradi.

Policijski laboratorij utvrdio je tog poslijepodneva da sastav mrlja odgovara krvnoj grupi Georgea Mellisa.

Policijski okrug otmjenog dijela Mahattana imao je više posla no obično. Serija noćnih hapšenja povezana s drogom ispunila je čelične kaveze sa zatvorenima. Bile su pune i ćelije s prostitutkama, pijancima i seksualnim delikventima. Buka i smrad privukli su pažnju Petera Templetona dok su ga pratili u ured istražitelja Pappasa.

– Hej, Peter. Drago mi je što si svratio.

A telefonom mu je Pappas rekao: ‘Nešto skrivaš od mene, momče. Budi u mom uredu u šest ili ću poslati momke specijalne jedinice da te dovuku’.

Kad su pratioci napustili sobu, Peter je upitao.

– Što je sve ovo, Nick? Što te muči?

– Reći ću ti što me muči. Netko glumi pametnog. Znaš li što imamo? Mrtvaca koji je nestao s otoka na koji uopće nije otišao.

– To nema smisla.

– Ma nemoj, družo. Momci na trajektu i aerodromu izjavili su da nisu vidjeli Georgea one noći kad je nestao. Mogao je još jedino stići motornim čamcem. Provjerili smo sve koji iznajmljuju čamce na tom području. Ništa.

– Možda uopće nije bio u Dark Harboru te noći?

– Laboratorij kaže drugačije. Našli su dokaze da je Mellis bio u kući, presvukao svoje odijelo i odjenuo odjeću u kojoj su ga i našli mrtvog.

– Zar je bio ubijen u kući?

– Na jahti Blackwellovih. Tijelo mu je bačeno preko ograde. Tko god je to napravio računao je na to da će oseka odvući tijelo u Kinu.

– Kako je...

Nick Pappas podigao je ruku.

– Na mene je red. Mellis je bio tvoj pacijent. Zacijelo ti je govorio o svojoj supruzi.

– Što ona ima s tim?

– Sve. Ona je moj prvi, drugi i treći izbor.

– Ti si lud.

– A ja sam mislio da psihijatri nikada ne upotrebljavaju riječ *lud*.

– Nick, zašto misliš da je Alexandra Mellis ubila svog muža?

– Bila je tamo. Ima motiv. Došla je na otok kasno s nekakvom bezveznom pričom o zakašnjenju. Kao čekala je svoju sestru na krivom aerodromu.

– Što kaže njezina sestra?

– Pusti me na miru. Što, dovraga, misliš da je rekla? One su *blizanke*. Znamo da je George Mellis bio u kući te noći, ali njegova žena prisiže da ga nije vidjela. To je velika kuća, Peter, ali nije *tako* velika. Gospođa Mellis je raspustila i poslugu. Kad sam je upitao zašto, rekla mi je da je to bila Georgeova ideja. A Georgeova usta su naravno zapečaćena.

Peter je sjedio, duboko razmišljajući.

– Rekao si da je imala motiv. Kakav?

– Slabo pamtiš. Ti si me uputio na trag. Gospođa se udala za psihopata koji uživa seksualno mučiti koga god se dohvati. Vjerojatno ju je dobro izudarao. Recimo da više nije pristajala na igru. Zatražila je razvod. On joj ga nije dao. A zašto bi? Bilo mu je dobro. Ona se nije usudila prijaviti ga sudu jer bi na vidjelo izašao prilično škakljiv skandal. Nije imala izbora. I ubila ga je. – Zavalio se u stolicu.

– Što hoćeš od mene? – upitao je Peter.

– Informaciju. Rekao si da si prije desetak dana ručao s Mellisovom ženom. – Uključi o je magnetofon na stolu. – Sad snimamo, Peter. Ispričaj mi sve o ručku. Kako se Alexandra Mellis ponašala? Je li bila napeta? Ljuta? Histerična?

– Nick, nikada nisam vidio opušteniju i sretniju udanu ženu.

Nick Pappas ga je pogledao i isključi o magnetofon.

– Nemoj me zajebavati, prijatelju. Jutros sam posjetio doktora Johna Harleyja. Davao je Alexandri Mellis lijekove da spriječi njezino samoubojstvo, za boga miloga!

Doktora Johna Harleyja jako je uznemirio posjet poručnika Pappasa. Istražitelj je odmah prešao na stvar.

– Je li vas gospođa Mellis posjećivala profesionalno u zadnje vrijeme?

– Oprostite – rekao je doktor Harley. – Ne smijem razgovarati o svojim pacijentima. Bojim se da vam ne mogu pomoći.

– Dobro, doktore. Razumijem. Stari ste prijatelji i željeli biste sve zataškati. Nemam ništa protiv. – Ustao je. – Riječ je o ubojstvu. Vratit ću se nakon jednog sata s nalogom da pregledam vašu kartoteku. Kad saznam što hoću, nahranit ću novinare s tom informacijom.

Doktor ga je promatrao.

– Mozemo tako ili mi možete sada reći ono što hoću znati. Pobrinut ću se da to ne dođe do javnosti.

– Sjednite – rekao je doktor Harley. – Alexandra u zadnje vrijeme ima emocionalnih problema.

– Kakvih?

– Jako je potištena. Spominjala je samoubojstvo.

– Je li spominjala nož?

– Ne. Pričala je da stalno sanja o utapljanju. Prepisao sam joj *wellbutrin*. Vratila se i rekla da joj ne pomaže. Zatim sam joj dao *nomifensine*. Ne znam je li joj pomogao ili nije.

Nick Pappas je sjedio i sabirao misli. Napokon je podigao pogled.

– Još nešto?

– To bi bilo sve, poručnice.

Ali nije bilo sve. Savjest Johnu Harleyju nije davala mira. Namjerno nije spomenuo okrutan napad Georgea Mellisa na Eve Blackwell. Trebao je to prijaviti još onda kad se dogodilo, ali doktor Harley želio je zaštititi Blackwellove. Nije mogao znati postoji li veza između napada Georgea na Eve i njegova umorstva. Međutim, nagon mu je rekao da je bolje da to ne spominje. Želio je poduzeti sve što može u zaštiti Kate Blackwell.

Petnaest minuta nakon što je to odlučio, začuo je sestru:

– Doktor Keith Webster je na vezi, doktore.

Kao da ga je savjest podbadala.

– Johne, želio bih danas poslijepodne doći do tebe – rekao je Keith Webster. – Jesi li slobodan?

– Bit ću. U koje vrijeme?

– Što kažeš na sedamnaest sati?

– Odlično. Vidjet ćemo se u sedamnaest sati.

Slučaj se, dakle, neće tako lako primiriti.

Keith Webster došao je u zakazano vrijeme.

– Hoćeš li nešto popiti?

– Ne, hvala ti, Johne. Ne pijem. Ispričavam se što sam ovako upao.

Johnu Harleyju je izgledalo da se Keith Webster uvijek zbog nečega ispričava. Bio je blag, povučen čovjek pun želje da zadovolji. Poput psića koji je čekao da ga potapšu po glavi. John Harley nije mogao vjerovati da ta blijeda, bezbojna osoba skriva tako briljantnog kirurga.

– Čime ti mogu pomoći, Keith?

Keith Webster duboko je udahnuo.

– Riječ je o... znaš... kad je George Mellis pretukao Eve Blackwell.

– Što s tim?

– Svjestan si da je skoro umrla?

– Jesam.

– To nikad nije prijavljeno policiji. Sad kad se sve ovo dogodilo, ubojstvo Mellisa i sve to, pitam se ne bih li trebao sve prijaviti policiji.

Dakle, o tome je bila riječ. Problemu kao da se nije moglo pobjeci.

– Postupi kako misliš da je najbolje, Keith.

Keith Webster rekao je turobno.

– Znam. Samo ne bih volio nautiti Eve Blackwell. Ona je posebna osoba.

Doktor Harley ga je pažljivo promatrao.

– Slažem se.

Keith Webster je udahnuo.

– Samo znaš, Johne. Ako ovo zadržim za sebe, a policija to otkrije, neće biti dobro za mene.

Za nas obojicu, pomislio je John Harley. Ugledao je mogući izlaz.

– Teško da će policija to otkriti – rekao ja nehajno. – Eve to neće spomenuti, a ti si je uredio savršeno. Osim onog malog ožiljka, nitko ne bi mogao reći da je bila unakažena.

Keith Webster je zatreptao.

– Kakvog malog ožiljka?

– Malog crvenog ožiljka na čelu. Rekla mi je da ćeš ga ukloniti za mjesec-dva.

Doktor Webster žmirkao je sad brže. Tik uzrokovan nervozom, zaključio je doktor Harley.

– Došla je prije nekih desetak dana razgovarati o problemima svoje sestre. Jedino sam zapravo prema ožiljku i mogao biti siguran da je riječ o Eve. One su identične blizanke.

Keith Webster je polako kimnuo glavom.

– Znam. Vidio sam fotografiju njezine sestre u novinama. Začuđujuća sličnost. I kažeš da si ih mogao razlikovati jedino zbog ožiljka na čelu koji je bio posljedica moje operacije?

– Tako je.

Doktor Webster sjedio je tiho i grickao donju usnu. Napokon je rekao:

– Možda još ne bih trebao na policiju. Razmislit ću o svemu.

– Iskreno govoreći, mislim da je to mudro, Keith. Obje su ljupke, mlade žene. Novine nagovještavaju da policija smatra Alexandru krivcem. To je moguće. Sjećam se kad su bile djevojčice...

Doktor Webster ga više nije slušao.

Kad je napustio Johna Harleyja, Keith Webster izgubio se u svojim mislima. On na tom lijepom licu sigurno nije ostavio ožiljak. A John Harley ga je vidio. Možda je Eve zadobila ožiljak kasnije u nekakvoj nezgodi, ali zasto je onda lagala? Sve to nije imalo smisla. Razmišljao je o svemu pažljivo, promatrao stvari iz svakog mogućeg kuta i napokon došao do zaključka. *Ako imam pravo, ovo će promijeniti čitav moj život...*

Ujutro je Keith Webster nazvao doktora Harleyja.

– Johne, oprosti što te uznemiravam – rekao je. – Rekao si da je Eve Blackwell došla razgovarati o Alexandri.

– Tako je.

– Je li te Alexandra posjetila nakon Eve?

– Zapravo jest. Došla je u moj ured sutradan. Zašto?

– Tek tako. Možeš li mi reći zašto te posjetila njezina sestra?

– Alexandra je osjećala veliku tjeskobu. Eve joj je pokušala pomoći.

Alexandrin suprug pretukao je i gotovo usmrtio Eve. Sad je bio mrtav, a krivica se pripisivala Alexandri.

Keith Webster oduvijek je znao da nije savršen. U školi je morao naporno raditi tek za osrednje ocjene. Bio je neprestana žrtva svojih suučenika. Nije bio ni sportaš ni posebno nadaren učenik. Bio je društveno neprilagodljiv. Zapravo kao da nije postojao. Tim veće bilo je iznenađenje njegove obitelji kad su ga primili na medicinski fakultet. Odlučio je postati kirurg, premda nitko nije vjerovao da može izrasti u dobrog kirurga. Još manje odličnog. Ali iznenadio ih je sve. Duboko u njemu skrivala se nadarenost ravna genijalnosti. Bio je poput izuzetnog kipara koji svoja čuda stvara u živom mesu, a ne glini. Njegov ugled uskoro je postao velik. Unatoč uspjehu nikada nije uspio nadržati traume svog djetinjstva. U njemu je još uvijek živio dječak koji je svima dosadan i kojem se sve djevojčice smiju.

Kad je napokon uhvatio Eve, dlanovi su mu bili obliveni znojem. Odmah se javila na telefon.

– Rory? – Glas joj je bio tih i strastan.

– Nije. Ovdje Keith Webster.

– O, zdravo.

Osjetio je promjenu u njezinu glas.

– Kako si? – upitala je.

– Odlično.

Osjetio je njezinu nestrpljivost.

– Želio bih te vidjeti.

– Nažalost, ni s kim se ne viđam. Ako čitaš novine, znaš da mi je šurjak ubijen i da tugujem.

Obrisao je dlan o hlače.

– Upravo zbog toga te želim i vidjeti, Eve. Imam neke informacije o kojima bi trebala znati.

– Kakve informacije?

– O njima radije ne bih telefonom. – Gotovo je čuo rad njezinih vijuga.

– Dobro. Kada?

– Sada, ako ti odgovara.

Stigao je u stan Eve trideset minuta kasnije. Otvorila mu je vrata.

– Imam posla. Kaži zbog čega si me želio vidjeti?

– Zbog ovog – rekao je Keith Webster opravdavajući se. Otvorio je kuvertu što ju je čvrsto držao u ruci, izvukao fotografiju i pružio je Eve. Bila je to fotografija nje same.

Pogledala je sliku zbunjeno.

– I?

– Tvoja fotografija.

– Vidim – rekla je kratko. – I što s njom?

– Snimljena je nakon tvoje operacije.

– Pa?

– Nema ožiljka na tvom čelu, Eve.

Primijetio je promjenu na njezinu licu.

– Sjedni, Keith.

Sjeo je nasuprot njoj, na rub kauča i nije mogao skinuti pogleda s nje. Vidio je mnogo lijepih žena u svojoj praksi, ali ova ga je potpuno začarala. Nikada nije vidio nekog poput nje.

– Mislim da je bolje da mi kažeš o čemu je riječ.

Započeo je od početka. Ispričao joj je o svom razgovoru sa Dr. Harlyem i o tajanstvenom ožiljku. Promatrao ju je u oči dok je govorio, ali nije mogao zamijeti nikakvu promjenu. Bile su bezizražajne.

Webster napokon završio, Eve je rekla:

– Ne znam na što misliš, ali što god bilo, gubiš vrijeme. Ako je riječ o ožiljku, šalila sam se sa sestrom. Ništa više. A sad ako si završio, imam posla.

Ostao je sjediti.

– Žao mi je što sam te uznemiravao. Želio sam razgovarati s tobom prije nego što odem na policiju. – Primijetio je da je zaokupio njezinu pažnju.

– Zašto bi, dovraga, išao na policiju?

– Moram prijaviti ono što ti je George Mellis napravio. A onda je riječ i o onom ožiljku. To ne razumijem, ali siguran sam da im ti to možeš objasniti.

Eve je osjetila prvi ubod straha. Ovaj glupi, dosadni čovječuljak ispred nje nije znao što se zapravo dogodilo, ali znao je dovoljno da policija započne postavljati pitanja.

George Mellis je često posjećivao stan. Policija će sigurno pronaći svjedoke koji su ga vidjeli. Lagala je da je bila u Washingtonu na dan Georgeove smrti. Nije imala pravi alibi. Nije mislila da će joj trebati. Ako

policija dozna da ju je George gotovo ubio, doći će do motiva. Klupko bi se počelo odmotavati. Morala je ušutkati ovog čovjeka.

– Što želiš? Novac?

– Ne!

Ugledala je gnjev u njegovim očima.

– Što onda?

Dr. Webster je pogledao u sag i osjećaj neugodnosti natjerao mu je crvenilo u lice.

– Ti... ti mi se jako sviđaš, Eve. Ne bih želio da ti se dogodi nešto strašno.

Silom se nasmiješila.

– Ništa strašno neće mi se dogoditi, Keith. Nisam učinila ništa zlo. Vjeruj mi. Sve ovo nema veze s umorstvom Georgea Mellisa. – Uхватила je njegovu ruku. – Doista bih cijnila ako zaboraviš sve ovo. Što kažeš?

Pokrio je njezinu ruku svojom i stisnuo je.

– Volio bih da mogu, Eve. Ali u subotu će mrtvozornik obaviti istragu. Ja sam liječnik. Moja dužnost je da svjedočim i kažem im sve što znam.

Primijetio je uzburu u njezinim očima.

– To ne moraš napraviti!

Pogladio joj je ruku.

– Moram, Eve. Tako mi nalaže moja zakletva. Postoji samo jedna stvar koja bi me u tome mogla spriječiti.

Skočila je na mamac njegovih riječi.

– Što to?

Glas mu je bio vrlo nježan.

– Supruga ne mogu prisiliti da svjedoči protiv svoje supruge.

Obred vjenčanja obavljen je dva dana prije istrage. Vjenčao ih je sudac u privatnim odajama. Sama pomisao na brak s Keithom Websterom mogla je naježiti kožu Eve, ali nije imala izbora. *Budala misli da ću zauvijek ostati udana za njega.* Čim istraga mine, poništiti će brak i tome stati na kraj.

Istražitelj, poručnik Nick Pappas, imao je problem. Bio je siguran da zna tko je ubojica Georgea Mellisa, ali to nije mogao dokazati. Našao se pred zidom zavjereničke šutnje oko obitelji Backwell i nije ga mogao probiti. Razgovarao je o tom problemu sa svojim nadređenim, kapetanom Haroldom Cohnom, kojeg je ulica naučila, a rad doveo do tako visokog policijskog čina.

Cohn je mirno slušao Pappasa.

– Sve je to dim, Nick. Nemaš ni trunke jebenog dokaza. Ismijati će nas na sudu.

– Znam – uzdahnuo je poručnik Pappas. – Ali znam i da imam pravo. – Sjedio je razmišljajući. – Imaš li išta protiv toga da razgovaram s Kate Blackwell?

– Isuse! A zašto?

– Bit će to mali odlazak u ribolov. Ona vodi obitelj. Možda ima neku informaciju, a da i sama ne zna.

– Moraš biti oprezan.

– Bit ću.

– I ne budi grub, Nick. Upamti, ona je stara gospođa.

– Na to i računam – rekao je istražitelj Pappas.

Sastali su se tog poslijepodneva u uredu Kate Blackwell. Nick Pappas je pretpostavljao da je Kate prošla osamdesetu, ali držala se neobično dobro. Nije pokazivala napetost koju je sigurno osjećala. Bila je rezervirana osoba jer morala je čuvati ime Blackwellovih od javnih špekulacija i skandala.

– Tajnik me je obavijestio da me želite vidjeti zbog neobično važne stvari, poručniče.

– Tako je, gospođo. Sutra se održava istraga u povodu smrti Georgea Mellisa. Imam razloga vjerovati da je vaša unuka umiješana u njegovo umorstvo.

Kate se ukočila.

– Ne vjerujem.

– Molim vas poslušajte me, gospođo Blackwell. Svaka policijska istraga počinje pitanjem motiva. George Mellis bio je lovac na bogatstvo i opaki sadist. – Ugledao je reakciju na njezinu licu, ali hrabro je nastavio. – Oženio je vašu unuku i odjednom su mu ruke počivale na golemom bogatstvu. Mislim da je nekoliko puta pretukao Alexandru i kad je ona zatražila razvod, odbio joj ga je dati. Mogla ga se riješiti jedino umorstvom.

Kate je zurila u njega blijedog lica.

– Poveo sam tragati za dokazima koji će potvrditi moje slutnje. Znamo da je George Mellis bio na Cedar Hillu prije nego što je nestao. Do Dark Harbora može se stići samo na dva načina. Čovjek mora povi trajektom ili avionom. Prema izvještaju lokalne policije, George Mellis nije upotrijebio ni jedan. Ja ne vjerujem u čuda i mislim da Mellis nije mogao hodati po vodi. Mogao je jedino doći motornim čamcem s nekog drugog mjesta na obali. Provjerio sam iznajmljivace čamaca i pronašao trag u Gilkey Harboru. U četiri sata poslijepodne, na dan Mellisova umorstva, neka žena je unajmila motorni čamac i rekla da će ga kasnije upotrijebiti njezin prijatelj. Platila je gotovinom, ali potvrdu je morala potpisati. Potpisala se kao Solange Dunas. Da li vam to ime što govori?

– Da. Ona... Ona se brinula o blizankama kad su bile djeca. Vratila se u Francusku prije mnogo godina.

Pappas je zadovoljno kimnuo.

– Nešto dalje uz obalu, ista je žena unajmila još jedan čamac. Otplovila je njime i vratila ga nakon tri sata. Ponovo se potpisala kao Solange Dunas. Službeniku sam pokazao Alexandrinu fotografiju. Bili su prilično, ali ne sasvim, sigurni da je riječ o njoj. Jer žena koja je unajmila čamac bila je brineta.

– Što vas onda navodi na pomisao...?

– Nosila je vlasulju.

Kate je rekla čvrsto:

– Ne vjerujem da je Alexandra ubila svog supruga.

– Ni ja, gospođo Blackwell – rekao joj je poručnik Pappas. – Bila je to njezina sestra, Eve.

Kate Blackwell se skamenila.

– Alexandra to nije mogla napraviti. Provjerio sam njezino kretanje na dan umorstva. Jutro je provela s prijateljicom u New Yorku, a zatim izravno iz New Yorka odletjela na otok. Nikako nije mogla unajmiti ona dva čamca. – Nagnuo se. – Ostala mi je, dakle, osoba koja nalikuje Alexandri i koja se potpisala kao Solange Dunas. To je morala biti Eve. Počeo sam tražiti njezin motiv. Pokazao sam fotografiju Georgea Mellisa stanarima kuće u kojoj živi Eve. Ispalo je da je George Mellis onamo često zalazio. Nadstojnik zgrade rekao mi je da je jedne večeri, dok je Mellis bio tamo, Eve pretučena skoro na smrt. Jeste li to znali?

– Nisam. – Glas Kate pretvorio se u šapat.

– Mellis je znao. I sve se slaže. Otkrio sam i motiv Eve... osveta. Namamila ga je u Dark Harbor i ubila ga. – Pogledao je Kate i osjetio grižnju savjesti što je tako postupao sa staricom. – Eve tvrdi da je tog dana bila u Washingtonu. To je njezin alibi. Na aerodromu je taksistu dala novčanicu od sto dolara i napravila gužvu oko zakašnjenja na avion za Washington. Ali mislim da tamo nije otišla. Stavila je tamnu vlasulju i pošla komercijalnom linijom u Maine gdje je iznajmila čamce. Ubila je Mellisa, bacila njegovo tijelo preko ograde broda, dovezla jahtu u pristanište i jednim čamcem odvušla drugi na mjesto iznajmljivanja koje je u to doba, naravno, bilo zatvoreno.

Kate ga je dugo gledala. Zatim je rekla polagano.

– Svi vaši dokazi temeljeni su na indicijama, zar ne?

– Tako je. – Spremao se da zada posljednji udarac. – Istraga zahtijeva konkretne dokaze i ja ih trebam. Vi poznajete vašu unuku bolje nego itko na svijetu, gospođo Blackwell. Možete li mi reći išta što bi mi moglo pomoći?

Sjedila je tiho i premišljala se. Napokon je rekla:

– Mislim da vam mogu dati neke informacije za sutrašnju istragu.

Srce Nicka Pappasa počelo je brže kucati. Došao je ovamo sa slabim izgledima, ali isplatilo se. Starica je popustila. Nesvjesno se nagnuo naprijed.

– Da, gospođo Blackwell?

Kate je govorila polako i razgovijetno.

– Na dan umorstva Georgea Mellisa, poručniče, moja unuka Eve i ja zajedno smo bile u Washingtonu.

Ugledala je iznenađen izraz na njegovu licu. *Ti budalo*, pomislila je Kate Blackwell. *Zar si doista pomislio da ću ti žrtvovati jednog od Blackwellovih? I dopustiti da tiskaj kalja ime Blackwell. Ne, Eve ću kazniti sama na svoj način.*

Porota je donijela presudu. Umoren rukom nepoznatog ili nepoznatih napadača.

Na Alexandrino iznenađenje Templeton se pojavio u sudnici.

– Ovdje sam da vam pružim moralnu podršku – rekao joj je.

Peter je primijetio da se Alexandra drži vrlo dobro, ali napetost joj se ipak ogledala na licu i u očima. Za odmora poveo ju je na ručak u restoran *Lobster Pound* okrenutom prema zaljevu Lincolnwillea.

– Kad ovo završi – rekao je Peter – mislim da bi bilo dobro da otputujete na neko vrijeme.

– Hoću. Eve me zamolila da pođem s njom. – Alexandrine oči bile su ispunjene bolom. – Još uvijek ne mogu vjerovati da je George mrtav. Znam da se to dogodilo, ali to izgleda tako nestvarno.

– Priroda na taj način ublažava šok sve dok bol ne postane podnošljiva.

– Sve je tako besmisleno. Bio je tako divan čovjek. – Pogledala je Petera. – Vi ste s njim proveli neko vrijeme. Razgovarali s njim. Zar nije bio prekrasna osoba?

– Da – rekao je Peter polako. – Da, bio je.

Eve je rekla:

– Želim poništenje braka, Keith.

Keith Webster je žmirkajući iznenađeno pogledao svoju ženu.

– Zašto bi željela poništenje?

– Molim te, Keith. Zar si doista vjerovao da ću ostati udana za tebe?

– Naravno. Ti si moja supruga, Eve.

– Što hoćeš? Novac Blackwellovih?

– Ne treba mi novac, draga. Odlično zarađujem i mogu ti pružiti sve što želiš.

– Rekla sam ti što želim. Poništenje.

- Bojim se da ti to ne mogu dati.
- Onda ću zatražiti razvod.
- Mislim da to ne bi bilo pametno. Vidiš, ništa se zapravo nije promijenilo, Eve. Policija nije pronašla ubojicu tvog šurjaka. Slučaj je, dakle, još uvijek otvoren. Kad je riječ o umorstvu zakon o zastari ne postoji. Ako se razvedeš od mene, bit ću prisiljen... – Nemoćno je podigao ruke.
- Govoriš kao da sam ga ja ubila.
- Jesi, Eve.
- Glas joj je bio pun prezira.
- Otkud, dovraga, ti to znaš?
- Jedino zato si se i udala za mene.
- Pogledala ga je ispunjena gađenjem.
- Ti, kopile! Kako možeš biti takav prema meni?
- Vrlo jednostavno. Volim te.
- A ja te mrzim. Razumiješ li? Prezirem te!
- Tužno se nasmiješio.
- A ja te tako volim.
- Put s Alexandrom bio je otkazan. ‘Odlazim na Barbados na medeni mjesec’, rekla joj je Eve. Barbados je bio Keithova zamisao.
- Ne idem – rekla mu je Eve glatko. Ideja o medenom mjesecu s njim bila joj je užasna.
- Ljudi će se čuditi ako ne odemo na medeni mjesec – rekao je sramežljivo.
- A mi ne želimo da ljudi počnu postavljati mnogo nezgodnih pitanja. Nije li tako, draga?

Alexandra je počela ručati jednom tjedno s Peterom Templetonom. U početku, željela je razgovarati o Georgeu, a ni s kim drugim nije mogla govoriti o njemu. Nekoliko mjeseci kasnije, Alexandra je priznala samoj sebi da zapravo neizmjerljivo uživa u njegovom društvu, osjećala je da se na njega može osloniti, a to joj je trebalo. Osjećao je njezina raspoloženja, bio je i zabavan.

– Kad sam bio internist, pošao sam u prvu kućnu posjetu usred ciče zime – rekao je Alexandri. – Pacijent je bio neki krhki starčić s užasnim kašljem. Želio sam mu pogledati pluća na stetoskopo, ali nisam ga želio šokirati, pa sam stetoskop ugrijao. Stavio sam ga na radijator dok sam mu pregledavao grlo i oči. Zatim sam uzeo stetoskop i prislonio mu ga na grudi. Skočio je iz kreveta poput oparene mačke. Riješio se kašlja, ali trebalo je dva tjedna da mu zacijeli opekotina.

Alexandra se nasmijala. Nakon dugo vremena nasmijala se prvi put.

- Hoćemo li se opet naći idućeg tjedna? – upitao je Peter.
- Hoćemo, molim.

Medeni mjesec ispao je puno bolje nego što se Eve nadala. Zbog svoje svijetle i nježne puti, Keith se nije usudio izlagati suncu. Eve je tako svakog

dana odlazila na plažu sama. Premda nikada nije bila dugo osamljena. Okruživali su je zaljubljeni spasioci, momci s plaže, *playboyi* i bogatuni. Bilo je to kao na predivnoj gozbi gdje je Eve svakog dana mogla izabirati novo jelo. Uživala je u svojim seksualnim ispadima dvostruko jer je znala da je suprug čeka kat više. Nije mogao dovoljno napraviti za nju. Ponašao se poput psića koji je skakao na svaki mig, a zatim očekivao njezinu ruku ili nogu. Ako je Eve nešto poželjela, želja joj je odmah bila ispunjena. Pokušavala ga je uvrijediti na sve moguće načine, razljutiti ga i okrenuti ga protiv sebe samo da je pusti, ali njegova ljubav bila je nepokolebljiva. Pozlilo bi joj od pomisli da Keith želi s njom u krevet. Srećom njegov spolni nagon bio je slab.

Počelo me pritiskivati breme godina, pomislila je Kate Blackwell. Bilo ih je tako mnogo, a bile su tako pune i bogate.

Kruger-Brent Ltd. trebao je čvrstu ruku na kormilu. Nekoga Blackwellove krvi. Iza mene neće ostati nitko, razmišljala je Kate. Sav taj rad, planovi i borba za kompaniju. A za koga? Za nekakvog stranca koji će je preuzeti jednog dana. Dovraga! To ne smijem dopustiti.

*

Tjedan dana nakon povratka s medenog mjesjeca, Keith je smjerno rekao:

– Bojim se da moram natrag na posao, draga. Očekuju me mnoge operacije. Hoćeš li moći bez mene po cijeli dan?

Eve je jedva zadržala ozbiljan izraz lica.

– Pokušat ću.

Keith je ustajao mnogo ranije nego Eve. Nakon što je ona ustala, u kuhinji bi našla pripremljenu kavu i poslužen doručak. Otvorio je bogat račun na njezino ime i stalno ga bogato obnavljao. Trošila je novac nemilosrdno. Sve dok je ona uživala, Keith je bio sretan. Kupovala je bogat nakit Roryju s kojim je uglavnom provodila poslijepodneva. On je, naime, malo radio.

– Ne mogu uzeti tek bilo koju ulogu – požalio se Eve. – To bi naškodilo mom ugledu.

– Razumijem te, dragi.

– Doista? Kakvog ti vražjeg pojma imaš o svijetu *show businessa*? Rodila si se sa srebrnom žlicom u grlu.

Eve mu je onda kupovala posebne darove samo da ga odobrovolji. Plaćala je njegovu stanarinu, kupovala odjeću i plaćala mu večeru u skupim restoranima gdje su ga mogli vidjeti važni producenti. Željela je biti s njim dvadeset četiri sata dnevno, ali postojao je problem. Svake se večeri vraćala kući u sedam-osam sati uvečer i zaticala Kitha u kuhinji kako joj priprema večeru u pregači s natpisom: 'Poljubite kuhara'. Nikad je nije pitao gdje je bila.

Dogodine su se Alexandra i Peter Templeton viđali sve češće. Postali su važan dio života jedno drugom. Peter je pratio Alexandru kad je posjećivala oca u sanatorijumu. Zajednički je bilo nekako lakše podijeliti bol.

Peter je upoznao Kate jedne večeri kad je došao po Alexandru.

– Vi ste, dakle, liječnik, je li? Ja sam ih desetak pokopala i još sam živa. Razumijete li se u biznis?

– Ne previše, gospođo Blackwell.

– Jeste li korporacija? – upitala je Kate.

– Ne.

Prezirno je otpuhnula.

– Kvrugu! Ne znate ništa. Treba vam stručnjak za porez. Dogovorit ću vam sastanak s mojim. Najprije će vas zakonski konstituirati, a onda...

– Hvala vam, gospođo Blackwell. Snalazim se odlično.

– I moj je suprug bio tvrdoglav – rekla je Kate. – Okrenula se prema Alexandri. – Pozovi ga na večeru. Možda mu uspijem utuviti nešto pameti u glavu.

– Tvoja baka me mrzi – rekao joj je kad su izašli.

Alexandra se nasmijala.

– Sviđaš joj se. Trebao bi vidjeti kako se ophodi s onima koje *doista* mrzi.

– Pitam se što bi rekla da joj kažem da se kanim oženiti tobom, Alex...

Pogledala ga je i zabljesnula.

– Obje bismo se osjećale prekrasno, Peter.

Kate je promatrala romantičnu vezu Alexandre i Petera Templetona s velikim zanimanjem. Svidio joj se mladi liječnik, i zaključila je da bi mogao biti dobar suprug Alexandri. Ali ona je u srcu bila trgovac. Sjedila je ispred kamina licem okrenuta prema njima.

– Moram vam reći da me je ovo sasvim iznenadilo – lagala je. – Oduvijek sam očekivala da će se Alexandra udati za poslovnog čovjeka koji će preuzeti kompaniju *Kruger-Brent*.

– Ovo nije poslovni prijedlog, gospođo Blackwell. Alexandra i ja želimo se vjenčati.

– S druge strane – nastavila je Kate kao da nitko ništa nije rekao – vi ste psihijatar. Razumijete kako djeluju ljudska pameti i emocije. Vjerojatno biste bili dobar pregovarač. I ja bih htjela da uđete u poslove kompanije. Možete...

– Neću – rekao je Peter čvrsto. – Ja sam liječnik i biznis ne me zanima.

– Nije ovdje riječ o biznisu – rekla je Kate bitko. – Ne razgovaramo o trgovini namirnicama na uglu ulice. Postat ćete dio obitelji i treba mi netko tko će upravljati..

– Žao mi je. – U Peterovom glasu osjetila se nepokolebljivost. – Ne želim imati posla s *Kruger-Brent Ltd*. Za tako nešto morat ćete pronaći nekog drugog...

Kate se okrenula k Alexandri.

– Što ti kažeš na to?

– Želim ono što će usrećiti Petera.

– Prokleta nezahvalnost. – Kate ih je mrko pogledala. – Sebični ste oboje. – Uzdahnula je. – A, tko zna? Možda jednog dana promijenite mišljenje. – Zatim je dodala nevino: – Kanite li imati djece?

Peter se nasmijao.

– To je naša osobna stvar. Znaite, imam osjećaj da ste vi veliki manipulator, gospođo Blackwell, ali Alex i ja živjet ćemo svoje vlastite živote, a naša djeca, ako ih bude, živjet će *svoje* vlastite živote.

Kate se slatko nasmijala.

– Ne bih ja ni htjela da to bude drugačije, Peter. Moje životno pravilo je da se ne uplićem u živote drugih ljudi.

Tri mjeseca kasnije Alexandra i Peter vratili su se medenog mjeseca. Alexandra je bila trudna. Kad je Kate i čula novosti, pomislila je: *Dobro. Bit će dječak.*

Eve je ležala u krevetu i promatrala Roryja kako gol izlazi iz kupaonice. Imao je divno tijelo. Vitko i čvrsto. Eve je obožavala način na koji ju je volio. Nije joj ga bilo dovoljno. Pretpostavljala je da i druge vodi u krevet, ali bojala ga se to upitati jer ga nije željela ljutiti. Prišao je krevetu i prstom povukao po njezinoj koži odmah ispod očiju.

– Hej, djevojice, počela si dobivati bore. Baš su zgodne.

Svaka riječ ju je probola i podsjetila na razliku u godinama među njima, i na činjenicu da je on imao manje od dvadeset pet godina. Ponovo su se voljeli, ali ovaj put misli Eve lutale su negdje drugdje.

Bilo je već gotovo devet sati kad je Eve došla kući. Keith je pripremao pečenku.

Poljubio ju je u obraz.

– Zdravo, draga. Pripremio sam neka od tvojih najdražih jela. Imamo...

– Keith, želim da mi ukloniš te bore.

Zažmirkao je.

– Koje bore?

Pokazala je na kožu oko očiju.

– Ove.

– To su bore od smijeha, draga. Meni se sviđaju.

– Meni se ne sviđaju! Mrzim ih! – povikala je.

– Vjeruj mi, Eve. Nisu...

– Za boga miloga, jednostavno ih ukloni. Time zarađuješ za život. Nije li tako?

– Da, ali... dobro – rekao je pomirljivo. – Ako će te to usrećiti.

– Kada?

– Za šest tjedana. Moj raspored je pretrpan...

– Ja nisam jedan od tvojih prokletih pacijenata – odbrusila je Eve. – Ja sam tvoja žena. Hoću da to obaviš odmah. Sutra.

– Klinika je zatvorena subotom.

– A ti je otvori! – *Bio je tako glup.* Bože, jedva je čekala da ga se riješi. I riješit će ga se. Ovako ili onako. Uskoro.

– Dođi na trenutak u drugu sobu.

Postavio ju je na stolicu. Pod jakim svjetlom pažljivo joj posmatrao lice. U trenutku se iz male šeprtlje pretvoio u briljantnog kirurga i Eve je osjetila promjenu. Sjećao se završenog posla koji je obavio na njezinom licu. Operacija se Keithu činila nepotrebnom, ali nije imao izbora. Za Eve operacija je bila važna jer nije mogla zamisliti da izgubiti Roryja.

Keith je utnuo svjetlo.

Nikakvih problema – uvjeravao ju je. – Obavit ću to ujutro.

Ujutro su otišli na kliniku.

– Uglavnom mi sestra asistira, ali kod ovako malih zahvata to nije važno – rekao joj je Keith.

– Mogao bi mi i ovo urediti kad već radiš – rekla je i povukla svoju kožu na vratu.

– Ako hoćeš, draga. Uspavat ću te tako da nećeš osjetiti ništa neugodno. Ne bih ti želio nanijeti bol.

Eve je promatrala kako priprema i vješto joj daje injekciju. Ne bi joj smetalo ni da je osjetila bol. Činila je ovo za Roryja, dragog Roryja. Pomislila je na njegovo tijelo i njegov požudan pogled... Otplovila je u san.

Probudila se u krevetu u stražnjoj sobi klinike. Keith je sjedio na stolici do nje.

– Kako je prošlo? – Glas joj je bio pospan.

– Krasno – nasmiješio se Keith.

Eve je kimnula glavom i opet zaspala.

Opet je bio uz nju kad se probudila.

– Skinut ćemo zavoje za nekoliko dana. Ostat ćeš ovdje gdje se mogu brinuti o tebi.

– Dobro.

Obilazio ju je svaki dan, pregledavao lice i zadovoljno kimao glavom.

– Odlično.

– Kad ja mogu pogledati?

– Zacijelit će sve do petka – uvjeravao ju je.

Naredila je glavnoj sestri da joj uz krevet postavi telefon. Najprije je nazvala Roryja.

– Dušo, gdje si, dovraga? – upitao je. – Željnan sam te.

– I ja tebe, dragi. Ali još sam zauzeta s tom prokletom konferencijom liječnika na Floridi. vraćam se idućeg tjedna.

- I bolje bi ti bilo.
- Jesam li ti nedostajala?
- Suludo.

Eve ja začula šapat u pozadini.

- Zar je netko s tobom?

– Da. Imamo malu orgiju. – Rory se volio šaliti. – Moram poći. – Veza se prekinula.

Eva je nazvala Alexandru i dosađujući se slušala o Alexandrinoj trudnoći.

- Jedva čekam – rekla je Eve. – Oduvijek sam željela biti tetka.

Eve je rijetko posjećivala baku. Između njih je narasla hladnoća koju Eve nije razumjela. Već će ona doći k sebi, mislila je Eve.

Kate nikada nije pitala o Keithu, i Eve je zbog toga nije krivila jer bio je ništica. Možda će jednog dana nagovoriti Roryja da joj ga pomogne ukloniti. Tako bi zauvijek vezala Roryja za sebe. Bilo je nevjerojatno da je Eve svakodnevno mogla varati svog muža, a da on uopće nije sumnjao niti brinuo o tome. No hvala bogu što je nadaren barem u jednom. U petak će skinuti zavoje.

Eve se u petak probudila rano i željno je očekivala Keitha.

- Već je podne – požalila se. – Gdje si, dovraga, do sada?

– Oprosti, draga – ispričao se. – Cijelo jutro sam proveo u operacionoj dvorani i...

- Ne zanima me. Skidaj te zavoje. Želim se vidjeti.

Eve je sjela i umirila se, dok je on spretno skidao zavoje. Koraknuo je unazad proučavajući je i ona je u uglovima njegovih očiju vidje zadovoljstvo.

- Daj mi ogledalo.

Napustio je sobu i čas kasnije vratio se s malim ogledalom. Dao joj ga je s ponosnim smiješkom.

Eve je polako podignula ogledalo i pogledala svoj odraz.

I kriknula.

EPILOG

Kate
1982

Kate se činilo da se kolo života okreće brže. Dani su brzo proticali, zime su se topile u proljeća, proljeća cvjetala u ljeta, a ljeta zrila u jesen. Zatim su se sva godišnja doba i godine pretvorila u jedno. Prošla je osamdesetu i približila se devedesetoj. Ponekad je zaboravljala koliko joj je godina. Mogla se suočiti s procesom starenja, ali nije mogla prihvatiti starost i neurednost, i zato je jako držala do svog izgleda. Kad god se pogledala u ogledalo, ugledala bi uredan, uspravan lik žene. Ponosne i nesavladive.

Još uvijek je svakodnevno odlazila u ured, ali bio je to više čin kojem je pokušavala zavarati smrt. Prisustvovala je svakom sastanku upravnog odbora, ali stvari joj više nisu bile tako jasne kao prije. Svi su nekako govorili prebrzo. Kate je najviše uznemiravalo što se njezina pamet ponekad poigravala s njom. Svijet joj se zatvarao i postajao sve manji i manji.

Kate se čvrsto držala života. Njezino strasno uvjerenje da netko iz obitelji mora jednog dana preuzeti kompaniju *Kruger-Brent* održavalo ju je na životu. Kate nije imala namjeru dopustiti da netko izvan kruga obitelji preuzme ono što su Jamie McGregor i Margaret i ona i David stvorili dugogodišnjim patnjama, Eve, u koju se Kate dvaput tako uzdala, bila je ubojica. *I groteska*. Kate je nije morala kazniti. Bilo je dovoljno da Eve vidi jednom. Ono što joj je bilo učinjeno predstavljalo je dovoljnu kaznu.

Na dan kad je Eve ugledala svoje lice pokušala se ubiti. Progutala je punu bočicu tableta za spavanje, ali Keith joj je ispumpao želudac i odveo je kući. Stalno je pazio na nju. Kad je morao u bolnicu, čuvale su je bolničarke.

– Pusti me da umrem – preklinjala je svog supruga. – Molim te, Keith i ovako ne želim živjeti.

– Sad pripadaš meni i ja ću te uvijek voljeti – rekao joj je Keith.

Odras njenog lica u ogledalu zauvijek se usjekao u misli Eve. Uvjerila je Keitha da otpusti bolničarke. Nije željela da je itko gleda i zuri u nju.

Alexandra je stalno nazivala, ali Eve je nije željela vidjeti. Sve što su dostavljali, ostavljali su pred vratima jer nije htjela da itko vidi njezino lice. Vidio ju je jedino Keith. Naposljetku, ostao joj je jedino on. Bio je njezina jedina veza sa svijetom i hvatao ju je užas kad je pomislila da bi je mogao napustiti. Ostala bi sama sa svojom ružnoćom, svojom nepodnošljivom ružnoćom.

Svako jutro u pet sati Keith je odlazio na kliniku. Eve je ustajala prije njega i pripremala mu doručak. Pripremala mu je večeru svake noći, a kad je zakasnio, obuzimao bi je strah. *Što ako pronađe neku drugu ženu? Što ako joj se ne vrati?*

Kad god je čula njegov ključ u vratima, trčala bi i bacala mu se u zagrljaj. Nikad mu nije predlagala da pođu u krevet jer se bojala da bi je mogao odbiti. Kad se i volio s njom, uzimala je to kao njegov izraz prekrasne dobrote.

Jednom ga je sramežljivo upitala:

- Dragi, zar me nisi dovoljno kaznio? Hoćeš li mi uljepšati lice?
- Pogledao ju je i odgovorio ponosno.
- Ne može se više nikada uljepšati.

Vrijeme je prolazilo, a Keith je postajao sve zahtjevniji i sve oštriji. Eve je napokon postala njegov potpuni rob, spremna da skoči na svaki njegov mig. Njezina ružnoća vezivala ju je uz njega čvršće od željeznih lanaca.

Alexandra i Peter dobili su sina Roberta. Bistrog i zgodnog dječaka. Podsjećao je Kate na Tonyja dok je bio djete. Robert je sad već imao osam godina i pokazivao je priličnu zrelost za svoje godine. *Vrlo je zreo*, pomislila je Kate. *Doista izuzetan dječak.*

Svi članovi obitelji primili su pozivnice istog dana. Na pozivnici je pisalo: GOSPOĐA KATE BLACKWELL MOLI DA JOJ U KAŽETE ČAST SVOJOM PRISUTNOŠĆU NA PROSLAVI NJEZINOG DEVEDESETOG ROĐENDANA U CEDAR HILL HOUSEU, DARK HARBOR, MAINE, 24. RUJNA 1982. U OSAM SATI. CRNA KRAVATA OBAVEZNA.

Kad je Keith pročitao pozivnicu, pogledao je Eve i rekao:

- Poći ćemo.
- Ne! Ja ne mogu. Ti idi. Ja ću...
- Poći ćemo oboje – rekao je.

Tony Blackwell nalazio se u vrtu sanatorija i slikao kada je bolničar rekao.

- Pismo za tebe, Tony.
- Tony je otvorio kuvertu i smiješak mu je zasjao na licu.
- Lijepo – rekao je. – Ja volim rođendan.

*

Peter Templeton proučavao je pozivnicu.

- Ne mogu vjerovati da joj je devedeset godina. Doista je nevjerovatna.
- Da, doista – složila se Alexandra. A zatim je zamišljeno rekla: – Znaš, nešto jako zgodno? Robertova pozivnica naslovljena je na njega.

Sinoćnji gosti odavno su otišli trajektom ili avionom i obitelj se skupila u knjižnici kuće na Cedar Hillu. Kate je pogledala sve u sobi, jednog po jednog, i vidjela je svakog kristalnom jasnoćom. Tony, nasmijana prijazna biljka, koji ju je pokušao ubiti. Sin koji je toliko obećavao. Eve, ubojica, koja je mogla imati svijet pod svojim nogama samo da u sebi nije nosila sjeme zla. Kakve li ironije, pomislila je Kate. Njezinu strašnu kaznu donio je krotak i nenametljiv čovječuljak za koga se udala. Ovdje je bila i Alexandra. Lijepa, privržena i ljubazna. Najveće razočaranje od svih. Pretpostavila je vlastitu sreću dobru kompanije. Nije ju zanimao *Kruger-Brent Ltd.* Izabrala je supruga koji nije želio imati veze s kompanijom. Izdajice, svi redom. Zar je sav prošli bol bio uzalud? *Nije*, pomislila je Kate. *Neće to ovako završiti. Nije sve izgubljeno. Izgradila sam ponosnu dinastiju. Bolnica u Cape Townu nosi moje ime. Podigla sam mnoge škole i knjižnice i pomogla Bandinom narodu.* Počela ju je boljeti glava. Soba se polako počela puniti duhovima. Jamie McGregor i Margaret bili su tako lijepi. Banda joj se smiješio. A dragi, prekrasni David pružao je svoje ruke. Kate je potresla glavom u želji razbistri misli. Nije još bila spremna za njih. *Uskoro*, pomislila je. *Uskoro.*

*

U sobi je bio još jedan član obitelji. Okrenula se prema lijepom praunuku i rekla:

– Dođi ovamo, dragi.

Robert joj je prišao i uhvatio njezinu ruku.

– Bila je ovo strašna rođendanska proslava, bako.

– Hvala ti, Roberte. Drago mi je što ti se svidjela. Kako škola?

– Imam sve petice, onako kao što si mi rekla. Najbolji sam u razredu.

Kate je pogledala Petera.

– Trebali biste poslati Roberta u školu u Wharton kad dovoljno odraste. To je najbolja...

Peter se nasmijao.

– Zaboga, Kate, draga moja, zar se ti nikada ne predaješ? Robert će učiniti onako kako se njemu sviđa. Posjeduje izuzetnu glazbenu nadarenost i želi se baviti klasičnom glazbom. Sam će izabrati vlastiti životni put.

– Imaš pravo – uzdahnula je Kate. – Ja sam starica i nemam se prava miješati. Ako želi postati glazbenik, neka tako bude. – Okrenula se prema dječaku, a njezine oči ispunile su se ljubavlju. – Znaš, Roberte, ne mogu ništa obećati, ali pokušat ću ti pomoći. Poznajem nekoga tko je blizak prijatelj Zubina Mehte.

kokica